

Jaarverslag 2024

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	8	
1. Voorwoord	10	
2. Kerncijfers	15	
3. Karakteristieken van het pensioenfonds	20	
3.1 Profiel	20	
3.2 Kringen binnen Centraal Beheer APF	21	
3.3 Organisatie	22	
4. Governance, risicobeheersing en compliance	29	
4.1 Governance	29	
4.2 Risicobeheersing	31	
4.3 Compliance	37	
4.4 Toezichthouders DNB en AFM	42	
4.5 Ontwikkelingen en naleving wet- en regelgeving	42	
5. Communicatie	47	
5.1 Ons communicatiebeleid	47	
5.2 Stakeholders actief informeren over belangrijke ontwikkelingen	47	
5.3 Communicatie met belanghebbendenorganen	48	
5.4 Klanttevredenheidsonderzoek	48	
6. Vermogensbeheer	51	
6.1 Beleggingsbeleid	51	
6.2 Investment beliefs	52	
6.3 Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)	52	
6.4 Strategische mix en rendement	56	
6.5 Beleggingsomgeving	58	
6.6 Vooruitblik 2025	67	
6.7 Beheerkosten van het fonds	68	
7. Verslag over boekjaar en vooruitzichten	71	
7.1 Wet toekomst pensioenen	71	
7.2 Overige ontwikkelingen in 2024	73	
7.3 Markontwikkeling	74	
7.4 Toekomstverwachtingen	74	
7.5 Weerstandsvermogen	75	
7.6 Gebeurtenissen na balansdatum	75	
8. Verslag Kring DC	78	
8.1 Kerncijfers	78	
8.2 Pensioenparagraaf	81	
8.3 Financiële paragraaf	86	
8.4 Vermogensbeheer	88	
8.5 Actuariële paragraaf	90	
8.6 Risicoparagraaf	95	
8.7 Terugblik 2024	96	
8.8 Gebeurtenissen na balansdatum	97	
8.9 Verslag van het samengevoegd belanghebbendenorgaan	97	
9. Verslag Kring DB Premie	101	
9.1 Kerncijfers	101	
9.2 Pensioenparagraaf	103	
9.3 Financiële paragraaf	105	

9.4 Vermogensbeheer	107	11.9 Verslag van het samengevoegd belanghebbendenorgaan	150
9.5 Actuariële paragraaf	108	12. Verslag Kring DB Evenwicht	152
9.6 Risicoparagraaf	112	12.1 Kerncijfers	152
9.7 Terugblik 2024	114	12.2 Pensioenparagraaf	154
9.8 Gebeurtenissen na balansdatum	115	12.3 Financiële paragraaf	156
9.9 Verslag van het samengevoegd belanghebbenden orgaan	115	12.4 Vermogensbeheer	158
10. Verslag Kring DB Stabiliteit	117	12.5 Actuariële paragraaf	160
10.1 Kerncijfers	117	12.6 Risicoparagraaf	163
10.2 Pensioenparagraaf	120	12.7 Terugblik 2024	164
10.3 Financiële paragraaf	122	12.8 Gebeurtenissen na balansdatum	165
10.4 Vermogensbeheer	124	12.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	165
10.5 Actuariële paragraaf	126	13. Verslag Pensioenfondsenkring 1	170
10.6 Risicoparagraaf	130	13.1 Kerncijfers	170
10.7 Terugblik 2024	132	13.2 Terugblik 2024	171
10.8 Gebeurtenissen na balansdatum	133	13.3 Gebeurtenissen na balansdatum	171
10.9 Verslag van het samengevoegd belanghebbendenorgaan	133	13.4 Verslag van het belanghebbendenorgaan	171
11. Verslag Kring DB Koopkracht	135	14. Verslag Kring RBS	174
11.1 Kerncijfers	135	14.1 Kerncijfers	174
11.2 Pensioenparagraaf	138	14.2 Pensioenparagraaf	177
11.3 Financiële paragraaf	140	14.3 Financiële paragraaf	179
11.4 Vermogensbeheer	142	14.4 Vermogensbeheer	181
11.5 Actuariële paragraaf	144	14.5 Actuariële paragraaf	183
11.6 Risicoparagraaf	148	14.6 Risicoparagraaf	186
11.7 Terugblik 2024	149	14.7 Terugblik 2024	187
11.8 Gebeurtenissen na balansdatum	150	14.8 Gebeurtenissen na balansdatum	188

14.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	188	17.4 Vermogensbeheer	243
15. Verslag Kring Bavaria	193	17.5 Actuariële paragraaf	245
15.1 Kerncijfers	193	17.6 Risicoparagraaf	249
15.2 Pensioenparagraaf	196	17.7 Terugblik 2024	250
15.3 Financiële paragraaf	200	17.8 Gebeurtenissen na balansdatum	251
15.4 Vermogensbeheer	203	17.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	251
15.5 Actuariële paragraaf	205	18. Verslag Kring equensWorldline	256
15.6 Risicoparagraaf	208	18.1 Kerncijfers	256
15.7 Terugblik 2024	210	18.2 Pensioenparagraaf	259
15.8 Gebeurtenissen na balansdatum	210	18.3 Financiële paragraaf	263
15.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	211	18.4 Vermogensbeheer	264
16. Verslag Kring Sligro Food Group	215	18.5 Actuariële paragraaf	266
16.1 Kerncijfers	215	18.6 Risicoparagraaf	270
16.2 Pensioenparagraaf	217	18.7 Terugblik 2024	271
16.3 Financiële paragraaf	220	18.8 Gebeurtenissen na balansdatum	272
16.4 Vermogensbeheer	222	18.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	272
16.5 Actuariële paragraaf	224	19. Verslag Kring HPE	275
16.6 Risicoparagraaf	228	19.1 Kerncijfers	275
16.7 Terugblik 2024	230	19.2 Pensioenparagraaf	278
16.8 Gebeurtenissen na balansdatum	231	19.3 Financiële paragraaf	283
16.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	231	19.4 Vermogensbeheer	284
17. Verslag Kring Chemours	234	19.5 Actuariële paragraaf	286
17.1 Kerncijfers	234	19.6 Risicoparagraaf	290
17.2 Pensioenparagraaf	237	19.7 Terugblik 2024	292
17.3 Financiële paragraaf	241	19.8 Gebeurtenissen na balansdatum	293

19.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	293	22.4 Vermogensbeheer	347
20. Verslag Kring HPNL	296	22.5 Actuariële paragraaf	349
20.1 Kerncijfers	296	22.6 Risicoparagraaf	353
20.2 Pensioenparagraaf	299	22.7 Terugblik 2024	355
20.3 Financiële paragraaf	304	22.8 Gebeurtenissen na balansdatum	355
20.4 Vermogensbeheer	306	22.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	355
20.5 Actuariële paragraaf	308	23. Verslag Kring Grolsch	358
20.6 Risicoparagraaf	312	23.1 Kerncijfers	358
20.7 Terugblik 2024	313	23.2 Pensioenparagraaf	360
20.8 Gebeurtenissen na balansdatum	314	23.3 Financiële paragraaf	363
20.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	315	23.4 Vermogensbeheer	364
21. Verslag Kring ESN	318	23.5 Actuariële paragraaf	366
21.1 Kerncijfers	318	23.6 Risicoparagraaf	370
21.2 Pensioenparagraaf	321	23.7 Terugblik 2024	372
21.3 Financiële paragraaf	325	23.8 Gebeurtenissen na balansdatum	372
21.4 Vermogensbeheer	328	23.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	373
21.5 Actuariële paragraaf	330	24. Ondertekening bestuursverslag door bestuursleden	376
21.6 Risicoparagraaf	334	Jaarrekening 2024	377
21.7 Terugblik 2024	335	25. Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	379
21.8 Gebeurtenissen na balansdatum	336	26. Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	387
21.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan	337	27. Financiële verantwoording Kring DC	404
22. Verslag Kring Deutsche Bank NL	340	28. Financiële verantwoording Kring DB Premie	434
22.1 Kerncijfers	340	29. Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit	461
22.2 Pensioenparagraaf	342		
22.3 Financiële paragraaf	346		

30. Financiële verantwoording Kring DB Koopkracht	488
31. Financiële verantwoording Kring DB Evenwicht	515
32. Financiële verantwoording Pensioenfondsenkring 1	544
33. Financiële verantwoording Kring RBS	571
34. Financiële verantwoording Kring Bavaria	599
35. Financiële verantwoording Kring Sligro Food Group	627
36. Financiële verantwoording Kring Chemours	655
37. Financiële verantwoording Kring equensWorldline	682
38. Financiële verantwoording Kring HPE	708
39. Financiële verantwoording Kring HPNL	738
40. Financiële verantwoording Kring ESN	766
41. Financiële verantwoording Kring Deutsche Bank NL	795
42. Kring Grolsch	822
43. Vaststelling en ondertekening jaarrekening	850
Overige gegevens	851
44. Verslag van het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan	853
45. Verslag van de raad van toezicht	856
46. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	863

47. Statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat van de bedrijfsomgeving	875
Bijlagen	876
48. Personalial Bedrijfsomgeving	878
49. Personalial Belanghebbendenorganen	882
50. Overige personalial	890
51. SFDR annex IV	892
51.1 SFDR annex IV Kring DC	893
51.2 SFDR annex IV Kring DB Premie	905
51.3 SFDR annex IV Kring DB Stabiliteit	917
51.4 SFDR annex IV Kring DB Koopkracht	929
51.5 SFDR annex IV Kring DB Evenwicht	941
51.6 SFDR annex IV Kring RBS	953
51.7 SFDR annex IV Kring Bavaria	965
51.8 SFDR annex IV Kring Sligro Food Group	977
51.9 SFDR annex IV Kring Chemours	989
51.10 SFDR annex IV Kring equensWorldline	1001
51.11 SFDR annex IV Kring HPE	1013
51.12 SFDR annex IV Kring HPNL	1025
51.13 SFDR annex IV Kring ESN	1037
51.14 SFDR annex IV Kring Deutsche Bank NL	1049
51.15 SFDR annex IV Kring Grolsch	1061
52. Afkortingen en begrippenlijst	1074

53. Nevenfuncties

1080

Bestuursverslag

1. Voorwoord

1. Voorwoord

Met plezier presenteren wij, het bestuur van het Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds, het jaarverslag over het boekjaar 2024. Het jaarverslag bestaat uit meerdere onderdelen. In dit eerste hoofdstuk informeren wij u over de ontwikkelingen van het fonds en de financiële stand van zaken. Graag nemen wij u mee in de ontwikkelingen die direct of indirect, nu of later, van invloed kunnen zijn op de toevertrouwde pensioenen van onze deelnemers.

Een jaar vol verandering

2024 was een jaar vol turbulentie op verschillende gebieden. Op 2 juli trad in Nederland het kabinet Schoof aan met de partijen PVV, VVD, NSC en BBB. Kabinet Schoof is het eerste kabinet met een partijloze premier sinds 1918 en met een minister-president die niet op het stembiljet voorkwam sinds 1967. Het kabinet is voortgekomen uit de verkiezingen in 2023, die voor velen golden als een wake-up call over de onvrede die onder veel Nederlanders leeft over onderwerpen zoals huisvesting en immigratie. Ondanks dat het kabinet een grote taak had om hier passende oplossingen voor te vinden, is door de val van het kabinet op 3 juni 2025 opnieuw een politiek onzekere periode aangebroken.

Grote zorgen zijn er over de oorlogen in Gaza en Oekraïne. De politieke en humanitaire situatie is er zeer zorgelijk. Er worden diplomatieke pogingen ondernomen om een wapenstilstand te bereiken, tot nu toe zonder succes. De gevechten blijven op beide plekken hevig doorgaan. De afgeleide dreiging van Rusland tegen de rest van Europa blijft naar verwachting de komende jaren hoog. Rusland voert oorlog door de inzet van wapens maar ook door cyberaanvallen en ongewenste beïnvloeding. Dit alles vormt een risico voor de politieke en financiële continuïteit en het algemene gevoel van veiligheid.

In november won Donald Trump voor de tweede keer de verkiezingsrace voor president van de Verenigde Staten. Zijn benoeming ging gepaard met controversie en omstreden uitspraken en zorgde voor verdere verdeeldheid en onzekerheid. Tijdens zijn verkiezingscampagne was de invloed van de grote techbedrijven

in Amerika duidelijk merkbaar. Niet alleen Amerika maar ook Europa is sterk afhankelijk van de communicatiemiddelen die deze bedrijven ter beschikking stellen. Er zijn grote zorgen over algoritmisch versterkte desinformatie die via de sociale media kanalen van deze bedrijven wordt rondgestuurd.

Een positief bericht is dat Nederland haar nummer 1 positie heeft behouden in 2024 als beste pensioenstelsel ter wereld in de Mercer CFA Institute Global Pension Index. Nederland scoort het hoogst op ‘adequaatheid’, dat wil zeggen hoeveel pensioen deelnemers opbouwen en uitgekeerd krijgen. Ook op criteria als duurzaamheid en integriteit doet Nederland het goed.

Wet Toekomst Pensioen (Wtp)

Met de goedkeuring van de nieuwe pensioenwet in 2023 is een ingrijpende transitie binnen de pensioensector in gang gezet, waarbij het oude stelsel inclusief doorsneesystematiek plaatsmaakt voor een meer persoonlijke pensioenopbouw. De nieuwe wet beoogt een meer toekomstbestendig en persoonlijker pensioensysteem te creëren dat beter past bij de veranderende arbeidsmarkt en de vergrijzing. De komst van de Wtp raakt niet alleen de structuur van pensioenregelingen, de operationele processen en financiële rapportages maar gaat naar verwachting ook zorgen voor een verdere consolidatieslag in de pensioensector, concurrentieverhoudingen en een verschuiving op termijn van het landschap van uitvoerders.

Wij hebben als APF de hoop en de verwachting dat de Wtp de houdbaarheid kan versterken. De transitie naar een nieuw pensioenstelsel is een grote operatie waar pensioenfondsen en uitvoerders al een paar jaar hard aan werken. Binnen Centraal Beheer APF is hiertoe enkele jaren geleden het programma Expeditie Pensioenakkoord opgezet. Wij begeleiden al onze aangesloten werkgevers en deelnemers naar een stapsgewijze implementatie van de Wtp en diverse invaarmomenten voor onze deelnemers vanaf juli 2026 en verder.

Risicomanagement

De noodzaak voor gedegen en integraal risicomanagement neemt steeds meer toe. In de huidige VUCA-wereld, gekenmerkt door volatiliteit, onzekerheid, complexiteit en ambiguïteit (in het Engels: Volatility, Uncertainty, Complexity, en Ambiguity) staat ook ons fonds voor de opgave om de belangen van de deelnemers veilig te stellen, terwijl we navigeren door een onvoorspelbare economische en financiële omgeving. De opkomst van nieuwe technologieën, veranderende wet- en regelgeving en verschuivingen in consumentengedrag leiden tot een steeds gecompliceerder risicolandschap.

Wetgeving DORA (de Digital Operational Resilience Act) is van toepassing op alle instellingen in de financiële sector en zo ook op het Centraal Beheer APF. DORA is een Europese verordening die als doel heeft dat financiële organisaties IT-risico's beter beheersen en daarmee weerbaarder worden tegen cyberdreigingen. Wij hebben in 2024 alle noodzakelijke voorbereidingen getroffen voor DORA en met succes ervoor gezorgd dat alle benodigde documentatie en bijbehorende processtappen gereed waren op de inwerkingtredingsdatum van 17 januari 2025.

Duurzaamheid

Het wordt steeds urgenter om passende oplossingen te vinden voor het klimaatprobleem. Het jaar 2024 heeft wederom enkele weerrecords gebroken. Wereldwijd werd in 2024 de 1,5 graden-grens (gemiddeld) voor het eerst overschreden. In Nederland ging de opwarming nog harder: in 2024 was het in De Bilt 2,9 graden warmer dan het gemiddelde over de periode 1901-1930. Nederland kende ook een recordwarme en natte lente. Florida werd zwaar getroffen door twee orkanen in twee weken tijd: Helene (eind september) en Milton (begin oktober). Tegelijkertijd zetten ontwikkelingen in de buitenwereld de klimaatdiscussie onder druk. Zo trekt de VS zich terug uit het klimaatverdrag van Parijs en zet het land in op fossiele brandstoffen.

Het APF legt de nadruk op beleggingen die goed renderen en tegelijkertijd ook maatschappelijk verantwoord zijn. In 2024 hebben wij verdere stappen gezet om kansen en risico's op het gebied van klimaat, milieu, sociale verhoudingen en governance (ESG) te integreren in ons vermogensbeheerbeleid. Wij hebben een beleid voor impactbeleggen opgesteld, dat een concretisering is van onze wens om via beleggingen een positieve en meetbare bijdrage te leveren binnen onze focusthema's Klimaat en Gezondheid. Het beleid sluit aan op de bestaande investment beliefs en is op 1 januari 2025 doorgevoerd. Het blijkt dat impactbeleggen goed samen kan gaan met onze risico-rendementseisen. De komende jaren willen we geleidelijk een impactportefeuille opbouwen.

De deelnemer centraal

Vanuit onze coöperatieve grondslag werken wij aan het onderhouden van goed contact met onze werkgevers en deelnemers. Zeker in tijden van grote verandering in de pensioensector is persoonlijk verbinding heel belangrijk. Van jong tot oud en van actief tot gepensioneerd, samen staan we sterker. Het Centraal Beheer APF heeft het jaar 2024 afgesloten met een klanttevredenheidsscore van werkgevers van 8,0 (in 2023 was dit een 7,9), een 7,3 van deelnemers (was in 2023 een 7,0) en een 7,8 van belanghebbendenorganen (gelijk aan 2023). Mooie cijfers op weg naar een '8-8-8 organisatie', dat wil zeggen een score van een 8 voor onze dienstverlening van werkgevers, deelnemers en belanghebbendenorganen.

We zien de resultaten van onze communicatie inspanningen ook bevestigd worden door een hoge mate van betrokkenheid van de deelnemer in het online gebruik van het deelnemersportaal en een hoge mate van tevredenheid over het persoonlijke contact. Juist in de persoonlijke benadering willen wij hét verschil maken.

Onze groei

Het aantal deelnemers is gestegen van circa 82.000 naar circa 87.000. Een blijk van vertrouwen in Centraal Beheer APF en een mooie afsluiter van het jaar 2024. Mede hierdoor is de jaarlijkse premiestroom binnen de kringen van Centraal Beheer APF toegenomen van circa €250 mln. tot circa €280 mln.

Sinds de oprichting hebben in totaal 14 pensioenfondsen gekozen voor een overstap naar Centraal Beheer APF. In 2024 hebben Grolsch en Stichting Pensioenfonds van de Grolsche Bierbrouwerij hun de bestaande pensioenregeling ondergebracht in een eigen kring bij Centraal Beheer APF. Ook hebben meerdere fondsen interesse getoond om de stap naar Centraal Beheer APF te maken. Gesprekken hierover zijn lopende. Dit stemt ons positief over de verdere ontwikkeling in 2025.

Continuïteit gewaarborgd

In 2024 heeft Centraal Beheer APF de samenwerking met strategische partners Achmea Pensioenservices en Achmea Investment Management vernieuwd. Deze strategische samenwerking stelt ons in staat om onze belofte aan werkgevers en deelnemers waar te maken: een toekomstbestendig, persoonlijk pensioen dat past bij de uitdagingen van vandaag en morgen. De vernieuwde afspraken richten zich niet alleen op onze huidige dienstverlening maar ook op de doorontwikkeling van vermogensbeheer, de ondersteuning bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en, waar wenselijk, het samenbrengen van kringen. Zo blijven we werkgevers en deelnemers optimaal ondersteunen in een steeds veranderend pensioenlandschap.

Met Achmea is een nieuwe schenking en garantstelling ter dekking van aanloopverliezen en weerstandsvermogen overeengekomen. Hiermee is de continuïteit van het fonds en de aanwezigheid van voldoende weerstandsvermogen tot medio 2027 gewaarborgd. Het commitment van Achmea ondersteunt het lange termijn perspectief van het APF.

Vooruitblik naar 2025

De belangrijkste thema's voor het jaar 2025 blijven op hoofdlijnen gelijk aan de thema's in 2024. Net als in 2024 zal ook in 2025 veel aandacht, zo niet de meeste aandacht, uitgaan naar de Wtp. Andere thema's voor 2025 zijn innovaties op het gebied van impactbeleggen en het uitwerken van een strategisch plan post-Wtp. In dit plan zullen relevante externe en interne ontwikkelingen de basis vormen voor de herijking van de toekomstvisie en doelen van het APF.

Ook in 2025 blijven wij ons inzetten voor evenwichtige belangenafweging, transparantie, goede communicatie en betrokkenheid naar onze deelnemers. De deelnemer staat bij ons centraal. De deelnemersbelangen nemen wij mee in ons dagelijks werk voor het aan ons toevertrouwde pensioen. Samen met sociale partners en belanghebbenden blijven wij ons inspannen voor een pensioenfonds dat niet alleen financieel gezond is maar ook betrouwbare pensioenpartner is die een positieve bijdrage levert aan de maatschappij.

Dankwoord

Graag bedanken wij al onze werkgevers en deelnemers voor hun vertrouwen in het Centraal Beheer APF. Daarnaast gaat onze grote dank uit naar de leden van de raad van toezicht, de leden van de belanghebbendenorganen, de medewerkers van het pensioenbureau, de medewerkers van de uitbestedingspartijen en de externe adviseurs voor hun vertrouwen en de prettige samenwerking in 2024. Wij kijken ernaar uit om in 2025 verdere stappen te zetten en gezamenlijke doelen te realiseren.

Tot slot willen we hierbij specifiek onze dank uitspreken richting Hans Kempen (bestuurslid en plaatsvervangend voorzitter) en Marleen Barth (voorzitter raad van toezicht) voor hun bijdrage sinds de oprichting aan de groei en ontwikkeling van Centraal Beheer APF. We wensen hun opvolgers, André de Kraa en Selma Smit, veel succes en kijken uit naar de samenwerking.

Zeist, 16 juni 2025

- Drs. J. Bouma, voorzitter bestuur
- Drs. A.F. de Kraa RA, plaatsvervangend voorzitter
- Drs. A.B. Peters-Derksen AAG, bestuurslid
- Drs. L.J. van der Put RBA, bestuurslid

2. Kerncijfers

2. Kerncijfers

Dit hoofdstuk bevat de kerncijfers van het Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds. Het betreft cijfers van de afgelopen vijf jaren.

Kerncijfers Centraal Beheer APF					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	1.194	1.228	1.265	1.286	1.121
Actieven en arbeidsongeschikten	34.623	35.944	37.926	35.711	31.054
Gewezen deelnemers	42.037	37.421	32.880	32.545	26.287
Pensioengerechtigden	10.273	8.756	7.598	7.036	3.971
Totaal aantal deelnemers	86.933	82.121	78.404	75.292	61.312
Totaal belegd vermogen	7.573.757	6.482.164	5.406.829	6.740.037	4.006.297

In de standaardkringen hebben werkgevers doorgaans lopende contracten tot het eind van het jaar. Hierdoor vinden de nieuwe aansluitingen voornamelijk plaats op 1 januari van een kalenderjaar.

Resultaat Centraal Beheer APF					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Vergoeding beheerskosten	4.201	2.837	1.718	1.412	1081
Beheerskosten	-12.379	-11.171	-6.749	-6.546	-6.563
Overige baten en lasten	13.465	6.607	4.453	14.569	10.146
Resultaat Centraal Beheer APF	5.287	-1727	-578	9.435	4664

Weerstandsvermogen per ultimo jaar					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beschikbaar weerstandsvermogen	21.266	15.979	17.706	18.284	8.849
Vereist weerstandsvermogen	15.280	13.040	10.698	13.667	8.076
Surplus	5.986	2.939	7.008	4.617	773

Kerncijfers standaardkringen en Pensioenfondsenkring 1							
Stand per 31-12-2024	DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht	DB Evenwicht	Pensioenfondsen- kring 1	Subtotaal
Werkgevers	1.064	40	50	25	3	-	1.182
Actieven en arbeidsongeschikten	26.071	836	286	167	18	-	27.378
Gewezen deelnemers	17.222	4.217	1.369	1.164	1.241	-	25.213
Pensioengerechtigden	946	210	76	82	1.478	-	2.792
Totaal aantal deelnemers	44.239	5.263	1.731	1.413	2.737	-	55.383
Totaal belegd vermogen	1.036.244	127.174	32.308	133.431	431.006	-	1.760.163
Technische voorziening	1.068.114	102.774	32.133	101.476	347.235	-	1.651.732
Beschikbare premie	191.801	9.180	2.891	3.806	-	-	207.678
Uitkeringen	-3.190	-389	-140	-1.186	-15.759	-	-20.664
Dekkingsgraden in %							
Beleidsdekkingsgraad	101,80%	126,42%	99,00%	135,40%	125,60%	0,00%	
Dekkingsgraad	101,80%	125,90%	104,50%	132,50%	124,30%	0,00%	

Bedragen in € x 1.000

Kerncijfers eigen kringen						
Stand per 31-12-2024	Bavaria	RBS	Sligro	Chemours	equens Worldline	Grolsch
Werkgevers	1	-	1	1	3	1
Actieven en arbeidsongeschikten	33	15	4.743	288	520	601
Gewezen deelnemers	1.540	1.483	5.657	47	1.464	747
Pensioengerechtigden	431	317	1.181	74	911	670
Totaal aantal deelnemers	2.004	1.815	11.581	409	2.895	2.018
Totaal belegd vermogen	231.703	890.945	566.619	358.357	698.625	387.566
Technische voorziening	202.502	605.804	462.913	261.718	609.360	323.188
Beschikbare premie	-	-	23.211	8.101	9.280	2.120
Uitkeringen	-4.580	-9.890	-5.189	-3.800	-17.448	-2.481
Dekkingsgraden in %						
Beleidsdekkingsgraad	115,54%	153,43%	124,78%	138,95%	115,50%	121,57%
Dekkingsgraad	114,40%	147,10%	123,30%	136,80%	114,90%	119,20%

Bedragen in € x 1.000

Kerncijfers eigen kringen						
Stand per 31-12-2024	HPE	ESN	HPNL	Deutsche Bank NL	Subtotaal eigen kringen	Totaal APF
Werkgevers	1	1	1	2	12	1.194
Actieven en arbeidsongeschikten	201	187	175	482	7.245	34.623
Gewezen deelnemers	3.911	197	400	1.378	16.824	42.037
Pensioengerechtigden	3.176	67	91	563	7.481	10.273
Totaal aantal deelnemers	7.288	451	666	2.423	31.550	86.933
Totaal belegd vermogen	1.664.469	256.135	242.280	516.895	5.813.594	7.573.757
Technische voorziening	1.297.586	199.524	188.718	406.247	4.557.560	6.209.292
Beschikbare premie	5.190	4.855	4.571	14.475	71.803	279.481
uitkeringen	-51.889	-1.459	-2.265	-7.982	-106.983	-127.647
Dekkingsgraden in %						
Beleidsdekkingsgraad	127,40%	130,80%	130,10%	127,00%		
Dekkingsgraad	125,00%	128,50%	128,80%	125,00%		

Bedragen in € x 1.000

3. Karakteristieken van het pensioenfonds

3. Karakteristieken van het pensioenfonds

Dit hoofdstuk beschrijft het profiel van het Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds, de kringen, de organisatie, het bestuur en de overige gremia.

3.1 Profiel

Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, handelend onder de naam Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds, is op 14 oktober 2015 opgericht en staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 64346544.

Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds is een Algemeen Pensioenfonds (APF) als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet. Onder de naam Centraal Beheer APF voeren wij meerdere pensioenregelingen uit met een afgescheiden vermogen per kring.

Ons handelen wordt bepaald door onze missie, die wij hebben vertaald in onze visie en de daarvan afgeleide ambitie. Hierbij geven onze kernwaarden richting aan de dagelijkse invulling van onze dienstverlening.

3.1.1 Missie

Onze missie is een totale oudedagsvoorziening bereikbaar maken voor iedereen. Wij willen voor elke ingelegde euro zo veel mogelijk pensioen realiseren en wij willen onze deelnemers inzicht geven in hun totale pensioensituatie, zodat de deelnemers weten waar zij aan toe zijn.

Dit hebben wij doorvertaald in een visie, kernwaarden en ambitie.

3.1.2 Visie

Onze visie is: De werkelijkheid van vandaag maakt van de oude dag een nieuwe dag die vraagt om andere oplossingen.

De werkelijkheid van vandaag

De wereld verandert snel inclusief geopolitieke spanningen en druk op klimaat. Wij leven langer, solidariteit tussen generaties staat onder druk, de fiscale voordelen van pensioen nemen af, terwijl wij de pensioenlasten zien stijgen.

Het pensioenstelsel in Nederland is continu in ontwikkeling. De wet toekomst pensioenen (Wtp) is aangenomen en op 1 juli 2023 van start gegaan. De komende jaren staan in het teken van de transitie naar het nieuwe stelsel. De arbeidsmarkt flexibiliseert en de overheid legt meer verantwoordelijkheid bij de burger. Dat geldt voor zorgtaken maar ook voor de eigen oudedagsvoorziening. De verzorgingsstaat verandert in een samenleving waarin wij worden geacht meer zelf te doen en zelf te organiseren. Terwijl mensen nog steeds pensioenonbewust zijn en het vertrouwen in een goede oudedagsvoorziening niet vanzelfsprekend is. Wij geloven in de kracht van het collectief bij het realiseren van een goed persoonlijk pensioen. Dat vraagt andere oplossingen dan in de traditionele pensioenmarkt worden aangeboden.

Andere oplossingen

Om de kosten voor het beheer van pensioen betaalbaar te houden en om inzicht te verschaffen, blijven wij innoveren en kijken wij naar andere oplossingen, zoals een verdere digitalisering van onze dienstverlening en het optimaliseren van processen binnen ons APF. Tegelijkertijd willen wij betrouwbaar zijn in het nakomen van afspraken.

Kernwaarden

Wij handelen vanuit de volgende kernwaarden:

• Samen	Samen staan wij sterker
• Innovatief	De kracht om in te spelen op de dynamiek van de markt en continu te vernieuwen
• Digitaal	De voordelen van digitalisering benutten
• Transparant	Inzicht geeft duidelijkheid

- Professioneel Pensioenfondsen zijn financiële instellingen en behoren professioneel te werken

3.1.3 Ambitie

Onze ambitie is: Het persoonlijk pensioenfonds, samen werken aan een persoonlijk pensioen.

Persoonlijk pensioen

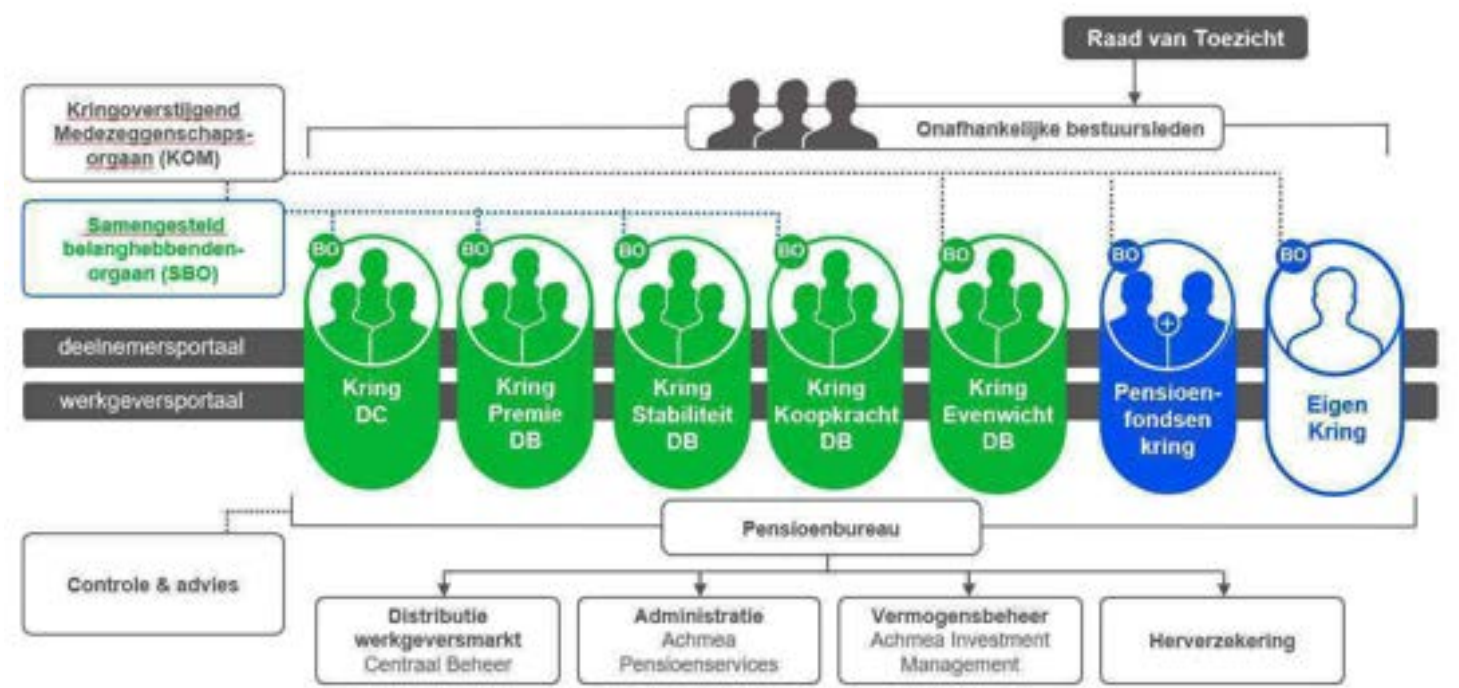
Het is onze ambitie om een persoonlijk pensioen voor iedereen mogelijk te maken. Want een pensioen is voor iedereen anders. De een wil vooral ‘goed leven’, reizen of leuke dingen met de kleinkinderen doen. De ander wil vooral goede zorg kunnen betalen en blijven wonen in hun eigen huis. De één durft meer risico te nemen dan de ander. Daarom is het belangrijk dat wij samen zoveel mogelijk uit de financiële mogelijkheden halen voor deze persoonlijke wensen. Daarbij geven wij inzicht en overzicht in het totale inkomen voor later en kunnen er persoonlijke keuzes gemaakt worden, waarbij inspraak mogelijk is.

De kracht van iedereen

De gedachte van 'samen' sluit aan bij onze coöperatieve kernwaarde, vormt de basis voor Centraal Beheer APF en gaat uit van solidariteit tussen mensen op basis van welbegrepen eigenbelang. Wij delen risico's en resultaat met elkaar. Wij maken innovatie mogelijk en door samen op te trekken creëren wij schaalvoordelen. De voordelen die dat oplevert komen ten goede aan de deelnemers. Dat leidt tot meer pensioen per ingelegde euro. Deelnemers hebben hierbij zelf de mogelijkheid mee te beslissen en persoonlijke keuzes te maken. Zo werken wij samen voor nu en de toekomst aan een persoonlijk pensioen, dat beheersbaar is en tegen acceptabele kosten.

Dit is onze ambitie en het idee achter Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds. Onze ambitie is verder uitgewerkt in een meerjarige strategie. De strategie is gebaseerd op vijf pijlers: resultaatgerichte bedrijfscultuur, fondsgroei, klantgerichtheid, innovatiekracht en kwaliteit van uitvoering.

3.2 Kringen binnen Centraal Beheer APF

3.2.1 De standaardkringen

Vanaf de oprichting in 2016 hebben wij kringen ingericht voor de specifieke wensen van fondsen, werkgevers en deelnemers. Ons fonds heeft vijf standaardkringen, waarvan één kring met DC-regelingen en vier kringen met DB-regelingen. Deze kringen worden ook wel aangeduid als multi-client kringen. Werkgevers en fondsen kunnen ook kiezen voor een regeling in een DB-kring en aanvullend een regeling in de DC-Kring, daarmee is een gecombineerde regeling voor partijen ook mogelijk. Wij hebben gekozen voor een structuur waarbij de onderdelen en het beleid van een pensioenregeling binnen de standaardkringen zijn (voor)gedefinieerd door het fonds. De pensioenregeling in combinatie met de gewenste indexatieambitie, premieambitie, risicohouding en daarmee samenhangend het

beleggingsbeleid bepalen of de kring passend is voor de toezegging die de werkgever aan zijn werknemers wil doen.

De vier DB-kringen hebben elk een andere focus, namelijk:

- DB Premie: focus gericht op een lagere premie;
- DB Stabiliteit: focus gericht op stabiele premie en dekkingsgraad;
- DB Koopkracht: focus gericht op behoud van koopkracht voor de deelnemers;
- DB Evenwicht: hetzelfde beleid als kring Stabiliteit, maar met een hogere dekkingsgraad.

Een aantal kenmerken is gelijk voor alle standaardkringen, namelijk:

- toekomstbestendig beleid;
- efficiënte krachtenbundeling van gelijkgestemde werkgevers en/of pensioenfondsen;
- professioneel belanghebbendenorgaan;
- lage en goed budgetteerbare kosten voor uitvoering en vermogensbeheer door standaardisatie en schaalgrootte;
- administratief gemak dankzij verregaande geautomatiseerde administratie voor alle regelingen;
- inzicht en overzicht voor deelnemers in de totale oudedagsvoorziening.

Ook na de Wtp transitie zullen wij meerdere standaardkringen voeren, waar werkgevers en fondsen zich bij aan kunnen sluiten.

3.2.2 Pensioenfondsenkring

Per 1 januari 2024 heeft een collectieve waardeoverdracht plaatsgevonden van Pensioenfondsenkring 1 naar Kring Evenwicht en zijn de kringen samengegaan. De administratieve beëindiging van Pensioenfondsenkring 1 wordt in de loop van 2025 afgerond.

3.2.3 Eigen kringen

Sommige pensioenfondsen of werkgevers hebben de wens om hun huidige activiteiten voort te zetten. Met behoud van eigen identiteit maar dan wel onder de paraplu van een sterk collectief bij een APF. Voor

hen is een standaardkring niet altijd de meest geschikte oplossing. Daarom bieden wij onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid om een eigen kring in te richten. Een belangrijke voorwaarde is dat de eigen kring toekomstbestendig is en past binnen de administratieve structuur. Dit houdt onder andere in dat een bepaalde mate van standaardisatie benodigd kan zijn en dat voldoende schaalgrootte (vermogen) beschikbaar is.

Centraal Beheer APF heeft eind 2024 tien eigen kringen: RBS, Bavaria, Sligro Food Group, equensWorldline, Chemours, HPE, HP Nederland, ESN , Deutsche Bank Nederland en Grolsch.

In 2024 is het transitietraject gestart om Kring Bavaria te beëindigen. Daarbij krijgen de deelnemers in Kring Bavaria de mogelijkheid om hun opgebouwde premievrije pensioenen over te dragen naar de beschikbare premieregeling van Swinkels in Kring DC of naar een verzekeraar. Doel is om beide collectieve waardeoverdrachten per 1 september 2025 te laten plaatsvinden. De collectieve waardeoverdrachten zijn onder voorbehoud van de beoordeling door De Nederlandsche Bank.

3.3 Organisatie

3.3.1 Bestuur

Centraal Beheer APF hanteert het onafhankelijke bestuursmodel. Dit houdt in dat wij professionele bestuurders hebben die niet direct vertegenwoordigers van de belanghebbenden zijn. De procedure voor het benoemen, schorsen en ontslaan van bestuursleden is vastgelegd in de statuten. Het bestuur bestaat statutair uit vier of vijf bestuurders. Op dit moment bestaat het bestuur uit vier leden. De samenstelling van het bestuur is weergegeven in de bijlagen (hoofdstuk 48).

Het bestuur is belast met het besturen van Centraal Beheer APF en is als zodanig verantwoordelijk voor al hetgeen door of namens het fonds wordt gedaan of nagelaten.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de naleving van:

- de statuten;
- reglementen;
- het opgestelde beleid van het fonds;
- de naleving van alle relevante wet- en regelgeving en de gedragscode van het fonds;
- het in acht nemen van de Code Pensioenfondsen;
- het beheersen van de risico's verbonden aan de activiteiten van het fonds.

Het bestuur hanteert als leidraad een evenwichtige belangenafweging. De inrichting, taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten.

Het bestuur heeft in het verslagjaar het eigen functioneren geëvalueerd. Er is gekeken naar de uitkomsten en opvolging van de vorige evaluatie en er is vastgesteld dat dit in 2024 de juiste aandacht heeft gehad. Vervolgens is in 2024 het bestuurlijk functioneren beoordeeld aan de hand van de handreiking 'Geschikt Pensioenfondsbestuur' van de Pensioenfederatie. Hierbij was er onder andere aandacht voor de werking van de bestuurlijke commissies en de wisselwerking tussen bestuur en de sleutelfunctiehouders. Tot slot is gesproken over de bestuurlijke samenstelling in 2025 en is een actie geformuleerd over de doorontwikkeling van de bestuurlijke invulling in het kader van de wereld na de Wtp.

3.3.2 Commissies

Om effectief te besturen is een aantal bestuurlijke commissies ingesteld. Deze commissies doen voorbereidend werk in kwesties waarover het bestuur een besluit dient te nemen. Het bestuur kan voor de uitvoering van besluiten een volmacht verlenen aan commissies. In 2024 waren er de volgende commissies:

Bestuursadviescommissies ¹						
	Beleggingscommissie	Risico commissie	Pensioen commissie	Financiële commissie	Communicatie commissie	ALM commissie
Voorzitter	L.J. van der Put	H.A. Kempen	A.B. Peters-Derksen	H.A. Kempen	A.B. Peters-Derksen	L.J. van der Put
Commissieleden	H.A. Kempen, P.J. Roelandt (extern)	J. Bouma	H.A. Kempen	J. Bouma	L.J. van der Put	A.B. Peters-Derksen, J. Bouma, H.A. Kempen
Toehoorders		Sleutelfunctie-houder risico-beheer, risicomanager, vervuller risicobeheer en J.P. Versteegt		J.P. Versteegt		
Taken	Advisering over beleggingsbeleid per kring en toezicht op uitbesteding vermogensbeheer.	Advisering over de opzet van het risicomanagementbeleid, het beheersingskader en het Target Operating Model.	Advisering over pensioen-regelingen, herverzekeringen, actuariële vraagstukken en beoordelen pensioen-inhoudelijke vraagstukken bij voorstellen tot propositie-wijzigingen	Advisering over het financieel beheer van het fonds.	Advisering over pensioen-communicatie beleid en aanvullende deelnemercommunicatie.	Bewaken jaarplan en uitvoering ALM studies kringen. Advisering over uitgangspunten en resultaten ALM studies.

1 Voor elke commissie geldt dat deze zich laat adviseren door specialisten van het pensioenbureau, externe specialisten en/ of van de relevante uitbestedingspartijen.

3.3.3 Belanghebbendenorganen

De taken en bevoegdheden van het (samengevoegd) belanghebbendenorgaan ((S)BO) zijn opgenomen in de statuten en het reglement van de desbetreffende kring. Jaarlijks beoordeelt ieder (S)BO conform de statuten of de zetelverdeling en/of het aantal zetels dient te worden aangepast.

Het SBO heeft uitsluitend de wettelijke taken en bevoegdheden van het belanghebbendenorgaan voor zover deze betrekking hebben op die standaardkringen waarvoor het SBO is ingesteld. Dit zijn Kring

DC, Kring Premie, Kring Stabiliteit en Kring Koopkracht. Voor de overige kringen geldt dat elke kring een zelfstandig belanghebbendenorgaan (BO) heeft.

Een BO, en daarmee ook het SBO, kan op grond van de statuten uit minimaal 4 en maximaal 14 leden bestaan. De leden van het (S)BO bestaan uit vertegenwoordigers van werkgevers, deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers. De verdeling van de zetels volgt de vereisten vanuit de

Pensioenwet. De samenstelling van de verschillende belanghebbendenorganen is weergegeven in de bijlagen (hoofdstuk 49).

Het bestuur en het (S)BO komen ten minste twee keer per jaar bijeen. Eenmaal per jaar is er een plenaire vergadering in het kader van het jaarwerk, waar alle BO's tegelijk vertegenwoordigd zijn. De tweede vergadering van het jaar is bestemd voor het bestuur en het betreffende (S)BO. Tijdens deze vergaderingen worden aangelegenheden aan de orde gesteld waarover het bestuur of het (S)BO overleg wenselijk acht.

De raad van toezicht en het (S)BO komen ook ten minste tweemaal per kalenderjaar in vergadering bijeen. Ook hiervoor geldt dat er eenmaal per jaar een plenaire vergadering is, die in het teken van het jaarwerk staat. In de tweede vergadering bespreekt de RvT het werkplan voor het komende jaar.

Statutaire adviesonderwerpen zijn bijvoorbeeld statutenwijzigingen, pensioenreglementswijzigingen, de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) en de uitvoeringsovereenkomsten. Het (S)BO heeft daarnaast een goedkeuringsrecht over onder andere beëindiging, fusie of splitsing van een standaardkring, wijziging van de werkingssfeer, dat wil zeggen het toetreden van werkgevers, het strategisch beleggingsbeleid, het toeslagbeleid en de premie. Ook geeft het (S)BO een oordeel over wat het bestuur doet en het beleid dat het bestuur kiest.

3.3.4 Kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan

Het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan (KOM) wordt gevormd door de voorzitters van elk BO en de voorzitter van het SBO. De leden van het KOM richten zich bij de vervulling van hun taken op de belangen van het fonds en op de belangen van de bij het fonds betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, de pensioengerechtigden en de werkgever(s) en zorgen ervoor dat deze zich door hen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen. De samenstelling van het KOM is opgenomen in de bijlagen (hoofdstuk 48).

De belangrijkste taken en bevoegdheden van het KOM zijn:

- adviseren van de RvT over wijzigingen in het reglement van de RvT;
- benoemen van de leden van de RvT;
- benoemen van onafhankelijke deskundigen als lid van de geschillencommissie;
- adviseren van het bestuur over een voorgenomen besluit met betrekking tot de vorm en inrichting van het intern toezicht.

De inrichting, taken en bevoegdheden van het KOM zijn vastgelegd in de statuten.

Het KOM heeft in 2024 tweemaal vergaderd, waarvan één keer met een delegatie van het bestuur. Daarnaast zijn alle BO's (inclusief KOM-leden) gezamenlijk bijeen geweest met bestuur en RvT waarbij de aangelegenheden op fondsniveau aan de orde zijn geweest en tevens opleiding heeft plaatsgevonden van diverse relevante onderwerpen.

3.3.5 Raad van toezicht

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door de raad van toezicht. De RvT bestaat uit ten minste drie leden. De leden van de RvT zijn onafhankelijk. Dit betekent dat zij geen andere banden hebben met Centraal Beheer APF dan hun lidmaatschap van deze raad. In 2024 bestaat de RvT uit drie leden. De samenstelling van de RvT is weergegeven in de bijlagen (Hoofdstuk 48).

De RvT heeft als taken:

- Toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Centraal Beheer APF.
- Toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.
- Verantwoording afleggen over de uitvoering van de taken en de bevoegdheden aan de belanghebbendenorganen waar het handelen van de RvT op fondsniveau betreft, alsmede in het bestuursverslag.

De RvT neemt bij de uitoefening van zijn taak de Code Pensioenfondsen en het door de RvT opgestelde reglement in acht.

De RvT vergadert ten minste vier maal per jaar of zoveel vaker als wenselijk wordt geacht. Gedurende het verslagjaar heeft de RvT zestien keer vergaderd waarvan negen keer met het bestuur. Hiernaast hebben nog een aantal informele sessies plaats gevonden. Daarnaast heeft de RvT gesproken met de belanghebbendenorganen, alle sleutelfunctiehouders, de compliance officer, de certificerend actuaris en de controlerend accountant.

3.3.6 Pensioenbureau

Het pensioenbureau van het Centraal Beheer APF zorgt voor de dagelijkse bedrijfsvoering onder eindverantwoordelijkheid van het bestuur en ziet toe op de gemaakte afspraken met de adviseurs, de compliance officer, de certificerend actuaris, de externe accountant en met partijen waaraan werkzaamheden worden uitbesteed zoals de administrateur, vermogensbeheerder en herverzekeraar. Daarnaast bereidt het pensioenbureau alle vergaderingen van bestuur, BO's en RvT voor en onderhoudt het de contacten met de toezichthouders. Het pensioenbureau wordt aangestuurd door de directeur van het pensioenbureau: de heer ing. J.P. Versteegt CPC MBA.

Op 31 december 2024 waren er 14 personen in dienst. Waarvan 8 man en 6 vrouw. In 2024 zijn er 2 medewerkers uitdienst gegaan en 5 medewerkers in dienst gekomen. Naast de directeur bestaat de bezetting van het pensioenbureau per ultimo boekjaar onder andere uit een bestuurssecretaris, een risicomanager (eerste lijn), een beleidsmedewerker commissies, drie business development directors, twee business development specialisten, een manager Change & Transitie, twee transitimanagers, een jurist, een manager Finance & IT, een manager vermogensbeheer/relatiemanager BO's, een manager pensioenbeheer en twee secretaresses.

3.3.7 Sleutelfuncties

Op grond van de IORP II-richtlijn heeft Centraal Beheer APF drie sleutelfuncties ingericht, te weten de risicobeheerfunctie, interne auditfunctie en actuariële functie. Binnen het “three lines model” zijn deze functies belegd in de tweede en derde lijn. De sleutelfunctiehouders hebben een standing invitation om de vergaderingen van de commissies bij te wonen.

De certificerend actuaris is fungeert tevens als sleutelfunctiehouder van de actuariële functie.

De bezetting van de sleutelfuncties is weergegeven in de bijlagen (hoofdstuk 50).

3.3.8 Compliance officer

Compliance is een onmisbare schakel om een goede reputatie en integriteit te waarborgen. De taken en bevoegdheden van de compliance officer liggen vast in het compliance programma van het Centraal Beheer APF. Informatie over de compliance officer is te vinden in de bijlagen (hoofdstuk 50).

Jaarlijks vullen alle verbonden personen een verklaring van naleving van de gedragscode in en ondertekenen deze. De gedragscode van het APF bevat regels en richtlijnen die belangenconflicten tussen zakelijk belang en privébelangen en het misbruik van vertrouwelijke gegevens dient te voorkomen. De compliance officer controleert elk jaar of alle betrokkenen de gedragscode naleven.

De compliance officer ziet toe op de naleving van externe wet- en regelgeving, waarvan de interne compliance regels en procedures zijn afgeleid en beschreven. De compliance officer is onafhankelijk van het bestuur en rapporteert periodiek zijn bevindingen aan het bestuur. Het bestuur rapporteert vervolgens, op basis van de input, over compliance aangelegenheden aan de RvT. De compliance officer heeft een rechtstreekse escalatielijn naar de RvT. De compliance officer heeft gerapporteerd dat enkele verbonden personen in 2024 de nalevingsverklaring niet volledig hebben ondertekend. Hier is vervolgens actie op ondernomen. Verder heeft de compliance officer in het verslagjaar geen afwijkingen geconstateerd bij de controle op de naleving van externe wet- en regelgeving en de naleving van de gedragscode.

3.3.9 Externe ondersteuning en controle

Het fonds wordt bijgestaan door externe deskundigen op het gebied van actuariel advies, juridisch advies en risicomanagement.

Towers Watson Netherlands B.V. (Willis Towers Watson) is benoemd als onafhankelijk, certificerend actuaris voor Centraal Beheer APF. De certificerend actuaris waarmerkt de actuariële staten en maakt een actuariel verslag waarin een verklaring wordt opgenomen van zijn bevindingen bij de jaarlijkse verslagstaten. Hij toetst de middelen en beoordeelt de vermogenspositie. Hierbij baseert hij zich mede op de gegevens van de accountant.

Het bestuur heeft Deloitte Accountants B.V. benoemd als externe accountant voor het fonds. De accountant waarmerkt de DNB jaarstaten en verstrekt een controleverklaring omtrent de getrouwheid bij de jaarlijkse verslagstaten en de jaarrekening. Hij geeft een oordeel over de betrouwbaarheid van de weergave van de gegevens over de grootte en samenstelling van het vermogen en het resultaat ultimo het verslagjaar.

Voor niet-controlewerkzaamheden die worden verstrekt aan deze partijen weegt het bestuur voorafgaand aan het toekennen van de opdrachten af in hoeverre de onafhankelijke positie van de certificerend actuaris of accountant in gevaar kan komen.

De bezetting van de externe accountant en de certificerend actuaris is opgenomen in de bijlagen (hoofdstuk 50).

4. Governance, risicobeheersing en compliance

4. Governance, risicobeheersing en compliance

Het Centraal Beheer APF geeft uitvoering aan de pensioenreglementen zoals deze zijn overeengekomen in de uitvoeringsovereenkomsten tussen het fonds en de werkgevers over de uitvoering van de pensioenreglementen. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de uitvoering en voert 'als goed huisvader' de regie over de werkzaamheden van het fonds. De uitvoeringsovereenkomsten en pensioenreglementen zijn voor de deelnemers beschikbaar.

4.1 Governance

4.1.1 Besluitvorming

De reguliere bestuursvergadering heeft een driewekelijkse vergaderfrequentie. Extra vergaderingen worden gepland wanneer dit nodig is. Bij de besluitvorming volgt het bestuur de stadia van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. De commissies (beleggingsadviescommissie, risicocommissie, financiële commissie, ALM-commissie, pensioencommissie en communicatiecommissie) adviseren, waar van toepassing, het bestuur.

Uitgangspunt bij het handelen van ieder individueel bestuurslid en het bestuur als geheel is dat wordt gehandeld in het belang van alle belanghebbenden van het fonds, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van de genomen maatregelen. De overwegingen bij besluitvorming van het bestuur worden in de notulen van de bestuursvergaderingen vastgelegd. De belangenafweging uit zich in een streven naar een kostenefficiënt en transparant pensioen. Hierbij voeren wij gedegen analyses uit op onder andere actuariel gebied om de deelnemers een zo goed mogelijk pensioen te bieden waarbij het belang van elke groep (huidige en toetredende) deelnemers is afgewogen.

In 2024 waren dit de belangrijkste vergaderonderwerpen, naast de reguliere beleidscyclus:

- Wtp / Pensioenakkoord;
- CWO's en transities nieuwe toetreders;
- voortgang migratie naar een nieuw administratieplatform;
- samenwerking met uitbestedingspartijen Achmea/APS/AIM;
- Digital Operational Resilience Act (DORA);
- herijkingen en update uitbestedingsovereenkomsten;
- maatschappelijk verantwoord beleggen;
- ESG wetgeving;
- onderzoeken DNB en AFM;
- kennis- en strategiesessie, opleidingsdag en nieuwsbrief voor gremia;
- eigen werkgeverschap en IT;
- beleid keuzebegeleiding;
- optimaliseren samenwerking bestuur en pensioenbureau;
- risicomanagement (onder andere cybersecurity).

4.1.2 Deskundigheidsbevordering en bestuurlijke effectiviteit

Het bestuur oordeelt dat de verdeling van de kennisgebieden en -niveaus onder de vier bestuursleden voldoende continuïteit waarborgt voor de dagelijkse beleidsvoering. Het bestuur beschikt over voldoende deskundigheid om zijn taken uit te voeren. Naast het gewenst basisniveau werkt het bestuur continu aan permanente educatie, met name om bij te blijven bij actuele ontwikkelingen. In dat kader hebben bestuursleden diverse (digitale) seminars en informatiebijeenkomsten bezocht.

4.1.3 Wijzigingen in fondsdocumentatie

Het beheer van de fondsdocumenten is opgenomen in de voortrollende beleidsagenda. Voor alle fondsdocumenten wordt periodiek bepaald of er aanpassingen of actualisaties benodigd zijn. Aangepaste fondsdocumenten worden in de bestuursvergadering vastgesteld.

Gedurende 2024 zijn onder andere de volgende fondsdocumenten aangepast:

- statuten;
- beloningsbeleid;
- risicobereidheid;
- target operating model;
- uitbestedingsbeleid;
- beleid beheerste en integere bedrijfsvoering;
- MVB-beleid (maatschappelijk verantwoord beleggen).

4.1.4 Follow-up bevindingen intern toezicht

Het intern toezicht van het fonds wordt uitgeoefend door de RvT. De RvT houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken van het fonds. De bevindingen van de RvT over dit verslagjaar zijn opgenomen in hoofdstuk 45. Hier staat ook de reactie van het bestuur op dit verslag.

4.1.5 Relatie met Achmea

Centraal Beheer APF heeft een aantal activiteiten uitbesteed aan onderdelen van Achmea:

- Achmea Investment Management (AIM) voor het vermogensbeheer en het fiduciair beheer.
- Achmea Pensioenservices (APS) voor de financiële administratie, de pensioenadministratie en de distributie.
- Centraal Beheer voor het gebruik van de merknaam.
- Achmea Interne Diensten voor de huisvesting.

Gedurende 2024 is de uitbesteding van de kantoorautomatisering aan Achmea Interne Diensten beëindigd en overgegaan naar KPN. Hierdoor wordt naast HR ook invulling gegeven aan de 'eigen' IT inrichting.

Verder is er een relatie met Achmea voor financiering van zowel het weerstandsvermogen, de aanloopverliezen als ook kortstondige tijdelijke liquiditeitstekorten.

Pensioenbeheer

Met APS zijn afspraken gemaakt over de te leveren pensioenbeheerdiensten en het kwaliteitsniveau hiervan. Deze afspraken zijn vastgelegd in een uitbestedingsovereenkomst met bijbehorende service level agreement (SLA). De uitbestedingsovereenkomst van pensioenbeheer is per 21 november 2024 verlengd en vernieuwd.

APS levert elk kwartaal SLA-rapportages over de manier waarop invulling wordt gegeven aan de afgesproken niveaus van dienstverlening. Deze rapportages worden besproken en beoordeeld door de pensioencommissie, die het bestuur adviseert over eventueel te nemen stappen.

De kwaliteit van de dienstverlening wordt daarnaast aan de hand van de rapportage Niet Financiële Risico's (NFR) beoordeeld. De NFR geeft informatie over de werking van de controls die de betrouwbaarheid van de uitvoering dienen te waarborgen. Tevens bevat de NFR een overzicht van incidenten die de uitvoering van taken voor het APF raken.

Het bestuur evalueert met de directie van APS periodiek de aard, kwaliteit en tijdigheid van de dienstverlening.

Vermogensbeheer

Met AIM zijn afspraken gemaakt over de te leveren vermogensbeheerdiensten en het kwaliteitsniveau hiervan. Deze afspraken zijn vastgelegd in een uitbestedingsovereenkomst met bijbehorende service level agreement. In de overeenkomst tussen AIM en Centraal Beheer APF zijn de activiteiten van de fiduciair manager en de vermogensbeheerder vastgelegd. AIM voert het beleggingsbeleid van ons fonds uit, binnen de daarvoor geldende richtlijnen, door het belegde vermogen te doen beheren door diverse externe partijen.

Het Wtp-addendum op de uitbestedingsovereenkomst van vermogensbeheer is per 21 november 2024 getekend.

AIM levert periodiek rapportages over de manier waarop AIM invulling geeft aan de dienstverlening. Per kring worden maandelijks rendements- en risicorapportages geleverd. Deze worden gedeeld met de

beleggingsadviescommissie en worden aan de desbetreffende BO's verstrekt. Op kwartaalbasis wordt een uitgebreidere versie met meer toelichting en detail geleverd, die in de beleggingsadviescommissie wordt besproken. De beleggingsadviescommissie beoordeelt of de rapportages aanleiding geven tot actie en adviseert het bestuur hierover.

Aanvullend verstrekt AIM per kwartaal SLA- en NFR-rapportages. Deze zijn in het verslagjaar door de beleggingsadviescommissie besproken en gemonitord.

Het bestuur evalueert met de directie van AIM periodiek de aard, kwaliteit en tijdigheid van de dienstverlening.

Distributie

Met APS zijn afspraken gemaakt over de te leveren distributiediensten en het kwaliteitsniveau hiervan. Deze afspraken zijn vastgelegd in de uitbestedingsovereenkomst met bijbehorende service level agreement. APS verzorgt de distributie, gericht op het beheer en aansluiting van (nieuwe) werkgevers bij Centraal Beheer APF.

Merkgebruik

Met Centraal Beheer Achmea zijn afspraken gemaakt over gebruik van de merk- en domeinnamen van Centraal Beheer Achmea. Centraal Beheer behoort tot de grootste verzekeraars in Nederland en heeft als onderdeel van Achmea een groot netwerk in de advies- en pensioenmarkt. De voorwaarden met betrekking tot dat gebruik zijn vastgelegd in een licentie overeenkomst.

Financiering

Het weerstandsvermogen van de standaardkringen en Kring Bavaria wordt door Centraal Beheer APF gefinancierd. Dit deel van het weerstandsvermogen wordt gefinancierd door middel van het beschikbaar stellen van kapitaal en een achtergestelde lening.

Over de financiering van aanloopverliezen heeft het APF met Achmea afspraken. Deze wordt uitgevoerd via een schenking en een garantstelling. In beginsel wordt jaarlijks een nieuw schenkingsverzoek gedaan, gecombineerd met het één jaar opschuiven van de garantstelling, totdat het break-even punt voor Centraal Beheer APF is bereikt en zich geen aanloopverliezen meer voordoen. Achmea heeft zich garant gesteld voor voorziene aanloopverliezen tot juli 2027. Hiermee is de continuïteit van het fonds als ook de aanwezigheid van voldoende weerstandsvermogen voor langere tijd gewaarborgd. De details en voorwaarden zijn opgenomen in de jaarrekening van de bedrijfsomgeving, als toelichting op de passiva en de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Daarnaast is met Achmea een rekening courant faciliteit overeengekomen voor kortstondige liquiditeitstekorten, die zich kunnen voor doen in kring DC. In de uitvoeringsovereenkomsten in deze kring tussen Centraal Beheer APF en de aangesloten werkgevers is opgenomen dat premies per de eerste handelsdag van de maand worden belegd. Op dat moment is het mogelijk dat nog niet alle premies zijn ontvangen. In zo'n geval ontstaat een kortstondig liquiditeitstekort. Vanuit de rekening courant faciliteit is financiering beschikbaar voor zulke tekorten. Zodra de premies ontvangen zijn, wordt het opgenomen krediet weer afgelost. Deze financiering wordt alleen ingezet voor zover dat noodzakelijk is.

4.2 Risicobeheersing

4.2.1 Inrichting

Het bewust managen van de kansen en de risico's die gepaard gaan met de activiteiten van Centraal Beheer APF speelt een belangrijke rol om onze (strategische) doelstellingen op een beheerste en integere wijze te realiseren. Daarbij staan risicogovernance, -strategie, -processen en -bewustzijn centraal in het besluitvormingsproces.

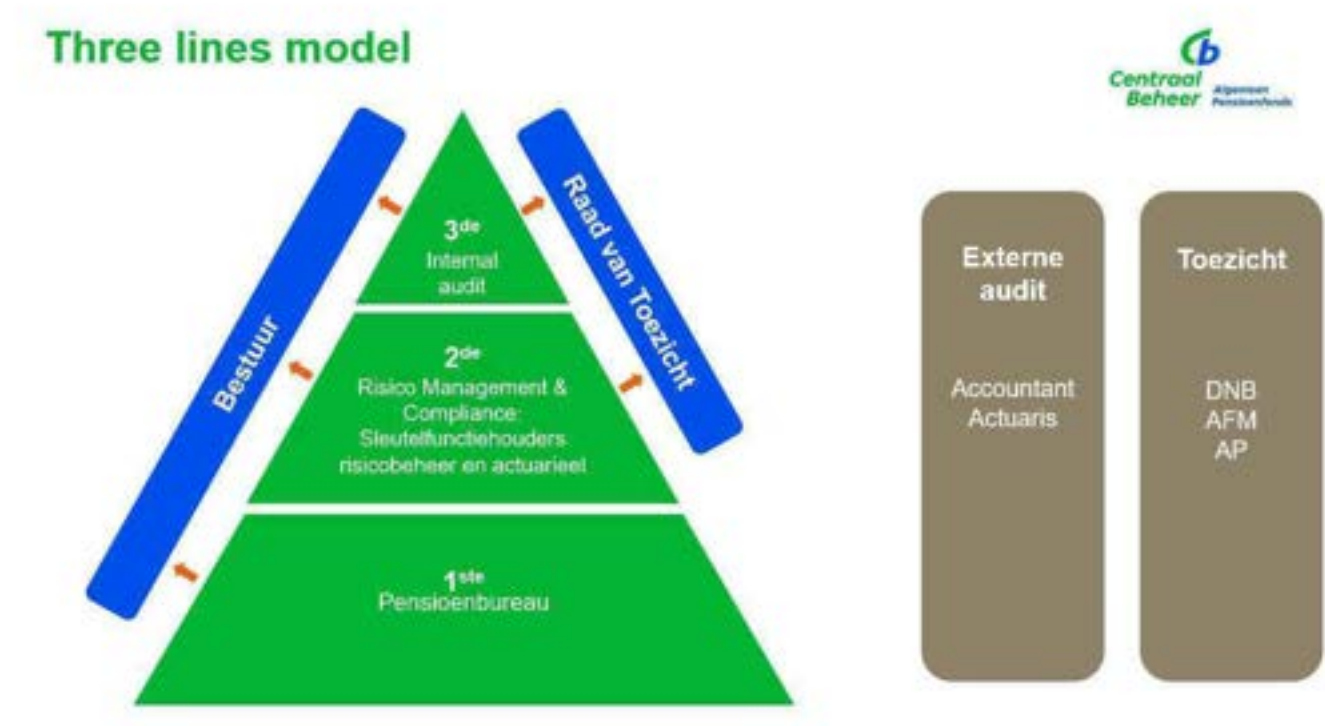
Hoofduitgangspunten zijn dat risicomanagement:

- een integraal onderdeel van de processen is;
- onderdeel van besluitvorming is;

- systematisch, gestructureerd en tijdig is;
- gebaseerd is op de best verkrijgbare informatie;
- menselijke en culturele factoren in ogenschouw neemt;
- dynamisch en iteratief is en reageert op verandering;
- continue verbetering faciliteert en verrijking van de organisatie.

Onder andere door het formuleren van bedrijfsdoelstellingen wordt de strategie uitgevoerd. De doelstellingen dienen als basis voor het identificeren en beoordelen van en reageren op risico's.

De basis voor beheerste bedrijfsvoering door het fonds ligt in de administratieve organisatie en de wijze waarop het 'three lines model' is vormgegeven.

Afbeelding: Three Lines Model

- 1e lijns rollen: De 1e lijns rollen worden ingevuld door bestuur en pensioenbureau.
- 2e lijns rollen: De 2e lijns rollen hebben betrekking op compliance en risicomanagement. Dit betreft onder andere de sleutelfunctie risicobeheer en actuariel.
- 3e lijns rollen: Sleutelfunctie interne audit.

De 2e en 3e lijn hebben rapportage- en escalatielijnen naar zowel bestuur als de RvT van Centraal Beheer APF.

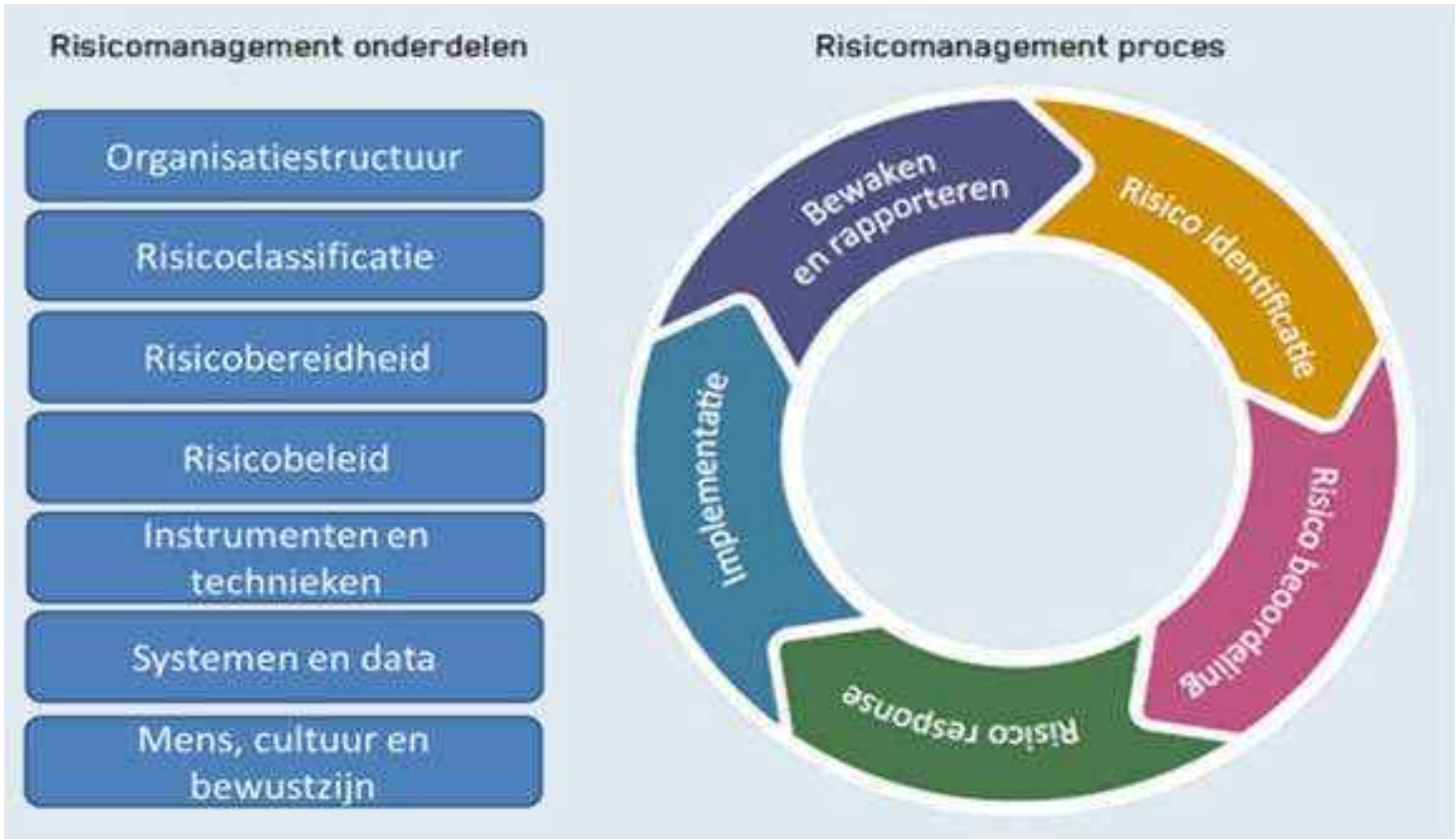
4.2.2 Risicoraamwerk

Met integraal risicomanagement beoogt Centraal Beheer APF een aantal doelstellingen te realiseren:

- Kwaliteit besluitvorming. Het bestuur, de raad van toezicht en het pensioenbureau ontvangen risicogewogen informatie gebaseerd op de samenhang van alle risico's.
- Bewuste risicosturing. Bewuster sturen op risico's en risicospreiding. Welke risico's wil het APF nemen en welke vermijden?
- Voorkomen over- en onderbeheersing. Door interne beheersing explicieter te koppelen aan de risicohouding kan voorkomen worden dat het APF een beheersingsraamwerk (control framework) optuigt dat te zwaar of te licht is.
- Reduceren kosten en vergroten efficiëntie en effectiviteit risicomanagement activiteiten.
Risicoprocessen, rapportages, methoden en technieken op elkaar laten aansluiten en waar mogelijk integreren. Door samenwerking en leereffecten tussen risicogebieden te bevorderen wordt de kwaliteit en toepassing van elkaars methoden en technieken verder verbeterd.

Het risicoraamwerk bestaat uit zeven risicomanagementonderdelen, die aansluiten op de ATM Methode van De Nederlandsche Bank. Voor het borgen van kwaliteit wordt gewerkt met een cyclus voor het beheer van de verschillende onderdelen van het risicoraamwerk. De risico's en beheersmaatregelen worden gekoppeld met behulp van de risicomanagementsoftware. Een risicomanagementproces wordt gehanteerd zoals beschreven in onderstaande figuur.

Risicomanagement dient te worden gedragen door de gehele organisatie. Het doel is een cultuur waarin transparantie over risico's mag bestaan, wordt aangemoedigd om hierover transparant te zijn en waarbij risicoanalyse een terugkerend onderdeel van elk besluitvormingsproces vormt.

Figuur: Risicoproces Centraal Beheer APF

4.2.3 Risicobereidheid

Risicobereidheid verwijst naar de bereidheid om risico's en onzekerheden al dan niet af te dekken en vormt de basis voor het uitvoeren van een goed risicomanagementproces. De risicobereidheid van het APF wordt jaarlijks geëvalueerd, zo ook in 2024. Het bestuur hanteert bij het maken van de risicoanalyses een indeling naar de risicocategorieën. De risicocategorieën bestaan uit financiële risico's en niet-financiële risico's. Daarnaast worden de strategische risico's beoordeeld. Per risicocategorie wordt aangegeven of deze risico's van invloed zijn op de kringen van Centraal Beheer APF of op het fonds zelf. Sturing op beheersmaatregelen en prestatie-indicatoren geeft het bestuur handvatten in de sturing op de strategische doelstellingen en de sturing van de uitbestedingspartijen.

4.2.4 Risicobeheersingssysteem

Centraal Beheer APF heeft gedurende het jaar adequaat invulling gegeven aan het risicobeheersingsproces, dat is verankerd in ons beleids- en beheersraamwerk. De belangrijkste strategische, financiële en operationele risico's zijn periodiek geïnventariseerd, geëvalueerd en – waar nodig – gemitigeerd of geaccepteerd binnen vooraf bepaalde risicogrenzen. Ieder kwartaal is via het risicobeeld gerapporteerd over de ontwikkelingen ten aanzien van het risicoprofiel van het fonds en over de effectieve werking van de interne beheersing.

Het systeem van risicobeheersing en interne controle binnen Centraal Beheer APF is toereikend gebleken om tijdig en passend te kunnen reageren op interne en externe ontwikkelingen, waaronder wijzigingen in wet- en regelgeving en economische omstandigheden. De beheersmaatregelen zijn beoordeeld op effectiviteit en waar nodig bijgesteld. De auditfunctie en externe toetsmomenten (waaronder DNB-toezicht en certificerende actuaris) hebben hierbij aanvullend inzicht geboden.

Wij onderkennen dat risicobeheersing geen absolute zekerheid biedt, maar op basis van de beschikbare informatie en uitgevoerde beheersmaatregelen concluderen wij dat er sprake is van een toereikend en effectief risicobeheersingssysteem.

4.2.5 Eigenrisicobeoordeling

De implementatiewet van de herziene IORP-richtlijn verplicht pensioenfondsen in het kader van risicobeheer ten minste driejaarlijks een zogenoemde eigenrisicobeoordeling (ERB) uit te voeren. De ERB heeft als doel inzicht te krijgen in de samenhang tussen de strategie van het pensioenfonds, de materiële risico's die het fonds kunnen bedreigen, de mogelijke consequenties hiervan voor de pensioenen van de deelnemers en voor het pensioenfonds zelf.

De ERB is geformuleerd op basis van de strategie, missie en visie van Centraal Beheer APF. De ERB is geen statisch geheel maar kan door het stapsgewijs doorlopen van de bouwstenen, zorgen voor risicobewustzijn en een versterking van het zelflerend vermogen van het fonds met als doel het vergroten van de doelmatigheid van het risicomanagement van het fonds. De ERB helpt om periodiek (of op basis

van een trigger) te beoordelen, te monitoren en aantoonbaar te maken of en zo ja, op welke wijze, de strategie en/ of het risicoprofiel aanpassing behoeft.

In 2024 is de volledige ERB uitgevoerd en aangeleverd aan DNB.

4.2.6 Belangrijkste risico's van de bedrijfsomgeving

Centraal Beheer APF onderkent de volgende drie belangrijkste risico's van de bedrijfsomgeving:

1. het omgevingsrisico;
2. het uitbestedingsrisico;
3. het ESG risico.

Om de bedrijfsrisico's in verband met de pensioenuitvoering door Centraal Beheer APF te dekken, beschikt Centraal APF over het wettelijke vereist weerstandsvermogen. Ten behoeve van het opvangen van resterende operationele risico's kan Centraal Beheer APF, mocht dit noodzakelijk zijn, een beroep doen op een door Achmea verstrekte garantie.

De financiële risico's worden op het niveau van de kringen beheerst. De pensioenvermogens van Centraal Beheer APF vormen afgescheiden vermogens en zijn ondergebracht in de kringen. Er is sprake van een vermogensscheiding tussen de kringen onderling en een vermogensscheiding tussen deze pensioenvermogens en de bedrijfsomgeving van Centraal Beheer APF.

[Omgevingsrisico](#)

Het APF wil groeien om nog efficiënter te kunnen werken en meer schaalvoordelen te creëren. Deze groei zal voornamelijk gerealiseerd moeten worden via het aantrekken van nieuwe klanten. Hierdoor is het ondernemingsrisico het belangrijkste niet-financiële risico voor Centraal Beheer APF.

Een belangrijk aspect daarbij is de realisatie van de business case als onderdeel van het omgevingsrisico. Daarbinnen vallen de deelrisico's concurrentie, afhankelijkheid, reputatie en ondernemingsklimaat.

Uitbestedingsrisico

Centraal Beheer APF heeft de meeste werkzaamheden uitbesteed, waardoor de beheersing van het uitbestedingsrisico een hoge prioriteit heeft.

Het uitbestedingsbeleid van Centraal Beheer APF stelt eisen aan zowel de uitbestedingspartijen als het selectieproces daarvan. De uit te besteden werkzaamheden zijn gedefinieerd in uitbestedingsovereenkomsten en service level agreements (SLA's). In deze SLA's zijn de uitbestede diensten nader gedetailleerd en waar mogelijk voorzien van KPI's (kritische performance indicatoren). De uitbestedingspartijen rapporteren per kwartaal de performance ten opzichte van de SLA. Het bestuur beoordeelt deze rapportages en bespreekt deze met de uitbestedingspartijen als daar aanleiding toe is. Op deze wijze houdt het bestuur gedurende het jaar toezicht op de uitbestede werkzaamheden.

In aanvulling op de SLA rapportage ontvangt het bestuur elk kwartaal een NFR rapportage (niet-financiële risico's). Deze rapportage geeft inzicht in de procesuitvoering en eventueel opgetreden incidenten bij de leverancier. Ook deze rapportage wordt, indien noodzakelijk, met de leverancier besproken.

Jaarlijks verstrekken de uitbestedingspartijen APS en AIM een ISAE 3402 type II verklaring. Deze verklaring geeft voor de geselecteerde processen weer of de beheersmaatregelen adequaat zijn en of deze gedurende het jaar hebben gewerkt. De door de uitbestedingspartijen opgestelde rapportage wordt gecontroleerd door een onafhankelijke accountant. Voor het bestuur is deze verklaring een belangrijke onafhankelijke bevestiging over de betrouwbaarheid van de uitgevoerde uitbestede processen. De rapportage wordt met de uitbestedingspartijen besproken.

Het informatiebeveiligingsrisico van de uitbestedingspartijen wordt actief gemonitord. APS en AIM verstrekken jaarlijks een ISAE 3000 type II rapport. Dit betreft een IT Service Organisatie Control rapport met betrekking tot de opzet, bestaan en werking van de beheersmaatregelen gericht op de Trust Services Principles en Criteria: Beveiliging, Beschikbaarheid, Integriteit van gegevensverwerking, Privacy en Vertrouwelijkheid.

Per 31 december 2023 zijn de pensioenbeheeractiviteiten van de HP-kringen van InAdmin Riskco (IAR) overgegaan naar de uitvoeringsketen van Achmea Pensioenservices. De scope van de ISAE 3000 type II rapportage is hiervoor aangepast en is dekkend met betrekking tot de HP-kringen. Voor de beheersing van IT-risico's is deze overgang van IAR naar APS een kwaliteitsverbetering, aangezien de scope van de APS rapportage uitgebreider is dan die van IAR.

Ook voor de beheersing van de pensioenbeheeractiviteiten heeft een kwaliteitsverbetering plaatsgevonden door de overgang van IAR naar APS. De ISAE 3402 type II rapportage vanuit APS ziet toe op de generieke processen, die gezamenlijk worden uitgevoerd met de MAIA kringen. Door het kring specifieke karakter valt een aantal processen van de HP-kringen niet binnen de scope van deze rapportage. Voor deze processen wordt door APS aanvullende beheerswerkzaamheden uitgevoerd en wordt aanvullende zekerheid verkregen via externe onafhankelijke toetsing.

ESG risico

Centraal Beheer APF streeft naar het actief meewegen van ecologische-, sociale en governance (ESG) risico's. Hierdoor is dit een van de belangrijkste risico's van de bedrijfsomgeving.

ESG risico's hebben betrekking op en geven van inzicht in risico's op het gebied van klimaat en milieu, maatschappij en goed bestuur.

Klimaatverandering stelt de wereld voor een grote uitdaging. De fysieke gevolgen van klimaatverandering worden steeds merkbaarder. Klimaatrisico's drukken hun stempel op de economie. Vanuit wet- en regelgeving wordt aandacht gevraagd voor klimaatrisico's. Dit betekent dat beleggers in hun beleggingsproces voldoende aandacht voor klimaatrisico's én -kansen dienen te hebben. Vanaf 2022 is het fonds begonnen met het meten van de CO2 intensiteit en de ESG rating van de geprioriteerde beleggingscategorieën. In het MVB halfjaarverslag rapporteren wij over de voortgang ten opzichte van onze CO2-reductiedoelstelling

ESG informatie wordt waar mogelijk op een systematische en consistente manier geïntegreerd binnen de beleggingsstrategie van de beleggingsfondsen waarin Centraal Beheer APF participeert. Risico's en kansen zijn hierdoor beter te beoordelen. Bij de selectie van vermogensbeheerders en beleggingsfondsen worden

MVB-criteria meegenomen. Aspecten zijn ondertekening door de vermogensbeheerder van de Principles for Responsible Investment (PRI). In lijn met het IMVB covenant wordt gekeken of vermogensbeheerders conform de UN Guiding Principles en OESO-richtlijnen handelen om ESG risico's te identificeren, te prioriteren en te adresseren en om lange termijn waarde creatie te bevorderen. Ook het beloningsbeleid van de vermogensbeheerder speelt een rol bij de selectie van vermogensbeheerders.

4.2.7 Overige risico's van de bedrijfsomgeving

Kredietrisico

Centraal Beheer APF heeft als gevolg van de ontvangen garantie een tegenpartijrisico ten opzichte van Achmea. Periodiek vindt overleg plaats tussen de betrokken partijen. Centraal Beheer APF toetst periodiek de kredietwaardigheid van Achmea. In de relatie van Centraal Beheer APF met de kringen is sprake van een niet materieel tegenpartijrisico.

Renterisico

Centraal Beheer APF heeft geen beleggingen voor eigen risico. Het renterisico is daarmee beperkt.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. De meeste werkzaamheden zijn uitbesteed. De operationele risico's die hier mee samenhangen vallen conform het risicoraamwerk van het APF onder het uitbestedingsrisico en worden binnen de randvoorwaarden van ons uitbestedingsbeleid gemonitord en gemanaged.

Juridisch risico

Het juridisch risico hangt samen met veranderingen in en naleving van wet- en regelgeving. Het pensioenbureau volgt ontwikkelingen op het gebied van pensioenbeleidsvraagstukken en de daarop betrekking hebbende wet- en regelgeving en brengt daarover advies uit aan de commissies en het bestuur. Centraal Beheer APF bewaakt dat relevante wet- en regelgeving op de juiste wijze wordt

vertaald naar en geïmplementeerd in interne processen en procedures, zowel bij het bestuur als bij de uitbestedingspartijen. Bepalingen aangaande de verplichtingen voortvloeiende uit wijzigende wet- en regelgeving zijn vastgelegd in de contracten met de uitbestedingspartijen.

Voor de bestuursleden, de leden van de RvT en de leden van de belanghebbendenorganen is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Informatiebeveiligingsrisico

Dit is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. Omdat de werkzaamheden van Centraal Beheer APF in belangrijke mate zijn uitbesteed, beperken de operationele informatiebeveiligingsrisico's van het APF zelf zich tot de kantoorautomatisering van het bestuur en pensioenbureau.

Integriteitrisico

Integriteitrisico is het risico dat de integriteit van het pensioenfonds dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van het pensioenfonds, medewerkers dan wel van de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door het pensioenfonds opgestelde normen.

Integer handelen is binnen het fonds verankerd in de totale compliance structuur. Bij bestuursbesluiten wordt in ogenschouw genomen of er voldoende rekening is gehouden met evenwichtige belangenbehartiging en of er sprake is van mogelijke integriteitissues. Het fonds beschikt onder andere over een:

- integriteitbeleid;
- gedragscode;
- incidentenregeling;
- klachten- en geschillenprocedure.

De externe compliance officer ziet toe op naleving van de gedragscode en brengt hierover verslag uit aan het bestuur. De bij de gedragscode behorende nalevingsverklaring wordt jaarlijks door alle verbonden personen ondertekend. Dit beleid maakt integraal deel uit van het uitbestedingsbeleid en de afspraken met de uitbestedingspartijen. Zij verklaren zich bekend te zijn met dit beleid en daaraan compliant te werken. De toetsing hiervan is onderdeel van de eerder besproken rapportages.

Het bestuur heeft in 2024 een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uitgevoerd. Daarnaast zijn in het verslagjaar de SIRA's van de belangrijkste uitbestedingspartijen opgevraagd. Daaruit zijn geen signalen naar voren gekomen die aanpassing van het risicoprofiel zouden vergen.

Risico's kringen

De risico's met betrekking tot de kringen worden toegelicht in de risicoparagraaf van de betreffende kring.

4.3 Compliance

4.3.1 Compliance

Compliance is een onmisbare schakel om een goede reputatie en betrouwbaarheid van Centraal Beheer APF te waarborgen. De compliancefunctie wordt voor Centraal Beheer APF ingevuld door de (externe) compliance officer. De compliancefunctie ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving voor zover deze betrekking heeft op compliance en integriteit. Een overzicht van de betreffende wet- en regelgeving is geïntegreerd in het risicoraamwerk. Interne compliance regels en -procedures zijn hiervan afgeleid. De gedragscode, beleid beheerste en integere bedrijfsvoering, het incidentenbeleid en de SIRA zijn hierbij belangrijke hulpmiddelen. De gedragscode is in 2024 geactualiseerd waarbij onder meer aandacht is voor betamelijk handelen. Naleving van de gedragsregels wordt gemonitord.

De compliance officer vervult een zelfstandige en onafhankelijke rol ten opzichte van Centraal Beheer APF en monitort de eerste lijn, het bestuur als verantwoordelijke voor het beleid, de werknemers en de uitbestede werkzaamheden voor zover het compliance en integriteit betreft. De compliance officer

overlegt met de risicobeheerfunctie en rapporteert aan het bestuur over de voortgang en resultaten van de taken en verantwoordelijkheden en heeft een directe escalatiemogelijkheid naar de RvT in voorkomende gevallen.

In 2024 zijn onderdelen van het beleid beheerste en integere bedrijfsvoering geactualiseerd, waaronder het screeningsbeleid en het uitbestedingsbeleid. Daarnaast heeft een beoordeling van de integriteitsbeheersing van de uitbestedingspartijen plaatsgevonden en is het risicoraamwerk voor integriteitsrisico's beoordeeld.

De compliance officer heeft tijdens de monitoring geen inhoudelijke onregelmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de gedragscode door verbonden personen. Er zijn geen signalen van (potentiële) belangenverstrengeling of de schijn hiervan. Als meldpunt van incidenten heeft de compliance officer geen meldingen ontvangen van integriteitsincidenten noch is deze gevraagd te adviseren inzake potentiële incidenten. De compliance officer heeft geconstateerd dat binnen Centraal Beheer APF een integere bedrijfsvoering bestaat en dat de governance is gericht op adequate beheersing van integriteitsrisico's.

4.3.2 Beloningsbeleid

Centraal Beheer APF heeft een beloningsbeleid dat voldoet aan de wettelijke eisen. Het beloningsbeleid past bij de bedrijfsstrategie, doelstellingen, waarden en langetermijnbelangen van het fonds en zijn belanghebbenden. Het draagt daarnaast bij aan het voorkomen van (de schijn van) belangenverstrengeling of het nemen van onaanvaardbare of ongewenste risico's en aan het voorkomen van kosten die belanghebbenden niet dienen. In het beloningsbeleid past geen variabele of prestatie-gerelateerde beloning. Ontslag- of opzeggings- of exit- of schadevergoedingen worden alleen uitgekeerd als de rechter Centraal Beheer APF hiertoe verplicht.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van het beloningsbeleid. Het bestuur kan wijzigingen in het beloningsbeleid vaststellen na goedkeuring van de RvT. De RvT heeft goedkeuringsrecht op het beloningsbeleid, niet op beloningsbeleid aangaande de RvT zelf, en

monitort een zorgvuldige opzet, uitvoering en evaluatie van het beloningsbeleid. Het Kringoverstijgend Medezeggenschapsorgaan heeft een hoorrecht ten aanzien van het beloningsbeleid van de RvT.

Aan de bestuursleden, leden van de RvT en leden van de BO's zijn in het verslagjaar vergoedingen betaald voor hun werkzaamheden. Er zijn aan hen geen leningen verstrekt, noch is sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders, leden van de RvT of de leden van de BO's. Bestuurders en leden van de RvT nemen niet deel aan de pensioenregelingen van het fonds.

[Toets aan besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen](#)

Het besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen (FTK) telt eisen aan het beloningsbeleid van een pensioenfonds. Het beleid moet niet aanmoedigen tot het nemen van meer risico's dan voor het fonds aanvaardbaar is. Het Besluit Ftk vraagt daarnaast dat het beloningsbeleid wordt vastgelegd, vastgesteld en openbaar gemaakt. Een samenvatting van het beloningsbeleid is beschikbaar op de website van Centraal Beheer APF. Hiermee wordt ten aanzien van de beloning voldaan aan de eisen in het besluit. Het fonds heeft een beheerst beloningsbeleid. Het beloningsbeleid het APF bevat geen risicoprikkels.

[Toets aan Code Pensioenfondsen](#)

De Code Pensioenfondsen gaat in thema 5 (Effectief functioneren van fondsorganen, norm 39 t/m 42) in op het beheerste beloningsbeleid. De beloningen zijn afgestemd op de grootte van het fonds en het tijdsbeslag (gebaseerd op het voltijdequivalent van DNB) en bevatten geen prestatiegerichte componenten. Er zijn in het verslagjaar geen ontslagvergoedingen overeengekomen.

Hiermee voldoet het APF voor wat betreft het beloningsbeleid aan de Code Pensioenfondsen.

4.3.3 Naleving Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is wettelijk verankerd in de Pensioenwet. Per 1 januari 2024 is de herziene Code Pensioenfondsen in werking getreden (code 2024). De Code bevat 49 normen voor 'goed pensioenfondsbestuur' die verdeeld zijn over de volgende vijf thema's:

- goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden;

- goed besturen;
- effectief intern toezichthouden en controle uitoefenen;
- verantwoording en inspraak organiseren;
- effectief functioneren van fondsorganen.

Pensioenfondsen mogen de Code naleven volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'-beginsel. Het bestuur onderschrijft het belang van de naleving van de Code en streeft ernaar alle normen na te leven. In 2024 is aan vrijwel alle normen voldaan. Binnen het thema effectief functioneren van fondsorganen is gedeeltelijk voldaan aan norm 35 (de toelichting hierop is opgenomen in de toelichting op norm 35).

De verplichte toelichting op de normen 1, 4, 34 en 35 zijn hierna per norm opgenomen.

[Norm 1](#)

Het pensioenfonds heeft een missie, visie en strategie. Daarin beschrijft het pensioenfonds wat het pensioenfonds wil betekenen en bereiken voor zijn belanghebbenden, rekening houdend met hun voorkeuren en belangen. Op deze wijze bepaalt het pensioenfonds wat zijn strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, zijn. Norm 1 stelt dat het pensioenfonds zijn missie, visie en strategie periodiek evalueert en hierover rapporteert in zijn bestuursverslag.

Bij de start van Centraal Beheer APF hebben wij de missie, visie en strategie vastgesteld op basis van de marktbehoefte onder werkgevers, werknemers, inactieven en gepensioneerden. Deze wordt periodiek herijkt en is de basis voor ons dagelijks handelen.

Eind 2023 is de missie, visie en strategie voor het laatst herijkt. De volgende evaluatie en aanpassing hiervan wordt in 2025 verwacht.

Via verschillende klankbordgroepen, BO-overleggen, dialogen met werkgevers en adviseurs en deelnemertevredenheidsonderzoeken verdiepen wij ons in de voorkeuren van de betrokken belanghebbenden.

Norm 35: Diversiteit		
	Leden onder de 40 jaar	Vrouwelijke leden
BO ESN	Nee	Nee
BO Deutsche Bank NL	Nee	Ja
BO Grolsch	Ja	Ja

4.3.4 Naleving AVG

De gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen van de Pensioenfederatie biedt pensioenfondsen een kader om de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) na te leven. Wij onderschrijven de gedragslijn en streven er naar om hier volledig invulling aan te geven. Ter waarborging van de naleving van deze gedragslijn hebben wij verschillende beheersmaatregelen getroffen zoals het opstellen van een contractenregister en het overeenkomen van verwerkersovereenkomsten. Onze functionaris gegevensbescherming ziet onder andere toe op de naleving van de wet- en regelgeving en rapporteert hierover jaarlijks aan het bestuur. Ook hebben wij in ons uitbestedingsbeleid verschillende beheersmaatregelen ingericht zoals ISAE 3402, ISA 3000, rapportage NFR, DPIA, en interne- en of externe audits. Over deze beheersmaatregelen zijn afspraken gemaakt met alle uitbestedingspartijen. Wij verklaren de gedragslijn in 2024 te hebben nageleefd. Voor 2025 zijn het actualiseren en volledig inrichten van het verwerkingsregister in lijn met de AVG-vereisten een aandachtspunt. Hiernaast is het actualiseren van reeds bestaande data protection impact assessments (DPIA's) door Achmea Pensioen Services (APS) een aandachtspunt. APS heeft in 2024 het gehele DPIA-proces opnieuw vorm gegeven. Via dit proces wil APS de beperkte achterstand in de actualisatie van reeds bestaande DPIA's inlopen. De eerste ervaringen met deze nieuwe werkwijze zijn positief. Belangrijke verbeteringen ten opzichte van het vorige proces zijn onder andere de inzet van gestructureerde tooling en commitment op de geplande doorlooptijd.

Als APF beschikken wij over diverse beleidsdocumenten (zoals informatiebeveiligings-, datakwaliteits- en herzieningenbeleid), procedures, werkinstructies en ingerichte overleggremia. Hiermee is een solide

raamwerk ingericht dat voldoende is om de privacy risico's te beheersen en te voldoen aan de wet- en regelgeving. Over 2024 heeft Centraal Beheer APF op juiste wijze invulling gegeven aan de meldplicht datalekken. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en betrokkenen zijn in 2024 tijdig geïnformeerd over een datalek en over de (aanvullende) maatregelen die genomen zijn om de kans op datalekken te verkleinen. In 2024 zijn vier datalekken aan de AP gemeld.

4.3.5 Klachten- en geschillenafhandeling

Het fonds heeft een klachten- en geschillenprocedure voor klachten en geschillen die ontstaan naar aanleiding van de uitvoeringsovereenkomst, het pensioenreglement of de uitvoering daarvan. Het klantteam van APS behandelt in eerste instantie de klachten en geschillen en informeert het APF over de voortgang. In tweede instantie kan een bezwaar worden gericht tot het bestuur van het fonds. Hierbij beoordeelt het bestuur de klacht of geschil van de belanghebbende en komt dan tot een oordeel. Als de belanghebbende zich niet kan vinden in de uitkomst hiervan kan hij zich wenden tot de Ombudsman Pensioenen. De klachten- en geschillenprocedure is beschikbaar op de website: www.centraalbeheerapf.nl.

Gedurende 2024 zijn er conform de gedragslijn 'Goed omgaan met klachten' diverse verbeteringen doorgevoerd. Zo hebben wij de klachten en geschillenprocedure op onze website aangepast: de stappen en bijbehorende termijnen van de interne klachtenprocedure, en de vervolgstap naar de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP) en/of de rechter, zijn visueel inzichtelijk gemaakt.

In oktober hebben we de vervolgmeting 'Goed omgaan met klachten' ingevuld. De Pensioenfederatie heeft ons een zeer goede totaalscore van 97% gegeven. Na de 1-meting van vorig jaar, waarin we een score van 73% behaalden, hebben we hard gewerkt aan de aanbevolen verbetermaatregelen. Samen met APS hebben we verbeteringen doorgevoerd zoals menselijk maatwerk, het goed afhechten van klachten, het rondmaken van de verbeterloop en het doorontwikkelen van de klachtenrapportages.

In 2024 heeft Centraal Beheer APF 50 klachten ontvangen. Van deze 50 klachten werden er 10 klachten gegrond verklaard. Er werd door 3 deelnemers een bezwaar ingediend bij het bestuur, het bestuur heeft deze 3 klachten afgewezen. Twee deelnemers hebben zich vervolgens gewend tot de GIP, dit proces loopt nog.

De gemiddelde waardering van onze klachtafhandeling is 7,1: één deelnemer gaf ons een 3, meerdere deelnemers gaven ons een 8. Het merendeel van de deelnemers is tevreden over de kwaliteit van ons antwoord, voelt zich gehoord en ervaart empathisch vermogen. Snelheid van afhandeling is meerdere malen genoemd als verbeterpunt. Hier zijn verbeteracties op geformuleerd.

Alle ontvangen klachten zijn in behandeling genomen. Bij de afhandeling van deze klachten zijn de klachten- en geschillenprocedure gevolgd. De klachtenrapportage wordt in de pensioencommissie en bestuur beoordeeld om te onderzoeken of verbeteringen in processen of communicatie benodigd is. De klachten gaven in 2024 geen aanleiding tot wijzigingen in de pensioenregeling.

Overzicht aantal klachten 2024		
Rubriek	Aantal klachten	Aantal klachten met bezwaar bestuur
service en klantgerichtheid	0	0
behandelingsduur	2	0
informatieverstrekking	5	0
deelnemersportaal	4	0
keuzebegeleiding	0	0
pensioenberekening en -betaling	13	2
registratie werknemersgegevens/datakwaliteit	3	0
toepassing wet- en regelgeving: algemeen	2	0
toepassing wet- en regelgeving: invaren, transitie	0	0
financiële situatie	21	1
duurzaamheid	0	0
overig	0	0
Totaal aantal klachten	50	3

4.3.6 Klokkenluidersregeling

Onregelmatigheden die binnen Centraal Beheer APF, haar organen of bij de partijen aan wie taken zijn uitbesteed, zijn gesignaleerd, kunnen worden gerapporteerd conform de klokkenluidersregeling van het fonds. Deze is opgenomen als onderdeel van het Incidentenbeleid. Ook bij de pensioenuitvoerder en de vermogensbeheerder zijn klokkenluidersregelingen geïmplementeerd.

In 2024 zijn er geen meldingen ontvangen.

4.4 Toezichthouders DNB en AFM

De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden toezicht op de pensioenfondsen. DNB is als toezichthouder belast met prudentieel toezicht. Dit toezicht richt zich op de financiële stabiliteit van pensioenfondsen. Centraal Beheer APF informeert DNB over alle wijzigingen in de statuten en per collectiviteitskring over de wijzigingen in reglementen en in de actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn). Elke maand en elk kwartaal rapporteert het pensioenfonds over de financiële positie van de collectiviteitskringen. De AFM controleert of pensioenfondsen zich aan de wetten en regels houden die betrekking hebben op informatie die aan deelnemers verstrekt wordt en op de zorgplicht die pensioenfondsen hebben voor deelnemers met een premieovereenkomst. Centraal Beheer APF voert periodiek persoonlijk en schriftelijk overleg met DNB. Er is in het verslagjaar regelmatig contact geweest met DNB. Ook met de AFM hebben in het verslagjaar enkele gesprekken plaatsgevonden over specifieke communicatieonderwerpen.

4.4.1 Verzoeken DNB 2024

De algemene thema’s waarover Centraal Beheer APF in 2024 op verzoek van DNB heeft gerapporteerd zijn:

- niet-financiële risico’s (sectorbrede vragenlijst NFR 2024);
- uitvraag Wtp/ transitie naar de nieuwe pensioenregeling;
- uitvraag Duurzaamheid Pensioenfondsen.

Opmerkingen en aanbevelingen van DNB naar aanleiding van bovenstaande onderwerpen zijn, dan wel worden, door Centraal Beheer APF opgevolgd.

4.4.2 Verzoeken AFM 2024

In 2024 heeft Centraal Beheer APF op verzoek van de AFM informatie opgeleverd betreffende:

- toezichtrapportage tweedepijlerspensioen (Pensioen 2P).

4.4.3 Toezichtmaatregelen

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet vermelden wij dat:

- Aan Centraal Beheer APF in het boekjaar 2024 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.
- Centraal Beheer APF heeft in boekjaar 2024 geen aanwijzing gekregen als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet.
- In het boekjaar 2024 is geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 van de Pensioenwet aangesteld.
- Er geen sprake is van de situatie, bedoeld in artikel 172 Pensioenwet, waarin de bevoegdheidsuitoefening van alle of bepaalde organen van Centraal Beheer APF is gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

4.5 Ontwikkelingen en naleving wet- en regelgeving

4.5.1 Wet toekomst pensioenen

In juni 2020 hebben werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers en het kabinet een akkoord bereikt over de hoofdlijnen van een nieuw Nederlands pensioenstelsel. Dit akkoord is uitgewerkt in het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen. Dit wetsvoorstel heeft de Tweede Kamer op 22 december 2022 en de Eerste Kamer op 30 mei 2023 aangenomen. De wet is, met uitzondering van een aantal onderdelen, op 1 juli 2023 in werking getreden. De minister heeft aangegeven nog een aanpassing te doen in de uiterste datum dat alle pensioenregelingen dienen te voldoen aan de nieuwe wet (uiterste transitiedatum). Naar verwachting wordt dit 1 januari 2028. Daarover later (4.5.1a) meer.

De belangrijkste uitgangspunten van het nieuwe pensioenstelsel zijn de volgende:

- Vanaf 1 januari 2028 (uitgaande van de toezegging van de minister) moeten alle pensioenregelingen premieregelingen zijn. Daarbij geldt dat voor de pensioenopbouw een leeftijdsonafhankelijk premiepercentage van toepassing moet zijn. Een zogenaamde vlakke premie.

- De premie mag maximaal 30% van de pensioengrondslag bedragen. Kosten en risicopremies voor overlijdensverzekeringen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen mogen daar nog bovenop komen.
- Tot 2037 mag de premie maximaal 33% van de pensioengrondslag bedragen. Die 3% extra kan gebruikt worden om eventuele compensatie in verband met de overgang naar de nieuwe regeling te financieren.
- Voor het nabestaandenpensioen gelden uiterlijk vanaf 1 januari 2028 uniforme voorschriften. Het nabestaandenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum kan alleen nog maar op risicobasis worden verzekerd en is onafhankelijk van de diensttijd. Het nabestaandenpensioen mag maximaal 50% van het pensioengevend salaris bedragen. De wet schrijft voor welke partners in aanmerking komen voor een nabestaandenpensioen.
- In het Pensioenakkoord is afgesproken dat de nieuwe pensioenopbouw en het reeds opgebouwd pensioen zoveel mogelijk bij elkaar worden gehouden in één pensioenregeling. De hoofdregel is daarom dat een werkgever een verzoek zal doen om de bestaande aanspraken en rechten in te varen in de nieuwe pensioenregeling, tenzij dit onevenredig ongunstig uitpakt voor bepaalde groepen belanghebbenden.
- In het wetsvoorstel is ook een nieuwe wettelijke norm geïntroduceerd (art. 48a) die pensioenuitvoerders verplicht om deelnemers op een adequate wijze te begeleiden bij het maken van (voorlopige) keuzes binnen de pensioenregeling. De keuzes die deelnemers maken moeten zo goed mogelijk aansluiten bij hun behoeftes of doelstellingen.

Via de projectgroep Expeditie Pensioenakkoord werken wij hard aan een zorgvuldige invoering van de Wtp. De aanpak bestaat uit een aantal fases, die deels parallel worden uitgevoerd.

- Fase 1: ontwerp- en voorbereidingsfase. Deze fase gaat richting afronding.
- Fase 2: onderbrengingsfase, waaronder een arbeidsvoorwaardelijke fase waarin werkgevers en hun (ex-)werknemers (vertegenwoordiging) een transitieplan opstellen en bij ons indienen. Deze arbeidsvoorwaardelijke fase is nagenoeg afgerond. De ontvangen transitieplannen beoordelen wij op evenwichtigheid en uitvoerbaarheid om te komen tot besluiten over de opdrachtaanvaarding en -bevestiging. Ook de voorbereiding en indiening van de melding bij DNB met implementatieplannen en alle bijbehorende documentatie behoort tot deze fase 2.

- Fase 3: implementatiefase van de nieuwe regelingen en het eventuele invaren van opgebouwd pensioen. Ten aanzien van vermogensbeheer en pensioenadministratie hebben we uitvoerig overleg gehad met onze uitbestedingspartners Achmea Pensioenservices en Achmea Investment Management. De beoogde aanpak is afgestemd en met de realisatie ervan is gestart.

[Wetsvoorstel verlenging transitietermijn toekomst pensioenen](#)

Dit wetsvoorstel beoogt de overdracht van de diverse transitiedata die momenteel in de Wet toekomst pensioenen zijn vastgelegd naar een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Het wetsvoorstel is op 11 september 2024 ingediend bij de Tweede Kamer. Het bijbehorende Besluit transitietermijnen vult de transitiedata concreet in. De uiterste transitiedatum wordt 1 januari 2028. Via een separate AMvB wordt de indieningsdatum van implementatieplannen bij en invaarmelding aan DNB flexibel gemaakt naar uiterlijk 12 maanden voor de beoogde invaardatum. Dit laatste geldt voor fondsen die later dan 1 juli 2026 willen invaren.

Op het wetsvoorstel werd op 21 januari 2025 een amendement voorgesteld om het mogelijk te maken dat voorafgaand aan een besluit tot invaren een referendum onder alle deelnemers wordt gehouden ten behoeve van collectieve goedkeuring. Daarna werden gewijzigd amendementen ingesteld met individuele opt-out als alternatief voor een referendum. Het wetsvoorstel werd op 23 april plenair behandeld in de Tweede Kamer (na advies van de Raad van State).

Op 20 mei 2025 is het wetsvoorstel verlenging transitietermijn aangenomen door de Tweede Kamer. Het amendement van NSC en BBB is op die dag verworpen in de Tweede Kamer.

De pensioensector kan hierdoor verder met de implementatie van de wet. Wij zijn blij dat deze onzekerheid nu is weggenomen. Wel heeft de discussie laten zien dat de sector hard moet blijven werken aan het creëren van draagvlak voor de transitie en verder herstel van het vertrouwen. Wij dragen ons steentje hieraan bij

[Wetsvoorstel toezegging pensioenonderwerpen](#)

Bij de behandeling van de Wet toekomst pensioenen in de Eerste Kamer werd een aantal toezeggingen gedaan. Dit wetsvoorstel geeft daar uitvoering aan. Het wetsvoorstel maakt vrijwillige voortzetting van het wezenpensioen mogelijk en zorgt voor uniformering van het kindbegrip. Het wetsvoorstel bevat daarnaast een verruiming van het overgangsrecht voor premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid bij gesloten pensioenfondsen. Het wetsvoorstel wordt naar verwachting voor het zomerreces 2025 ingediend bij de Tweede Kamer en zal naar verwachting pas op 1 januari 2026 of later in werking treden.

4.5.2 Verordening voor het beheersen van ICT-risico's (DORA)

Het doel van de verordening DORA is om de uiteenlopende regels met betrekking tot digitale weerbaarheid te harmoniseren en de bijbehorende risico's te kunnen beperken. DORA bevat bepalingen die zien op de governance van het bestuur, vereisten inzake ICT-risicobeheer, belang van ICT-gerelateerde incidentrapportages, belang van testen op digitale operationele veerkracht, het in kaart brengen van ICT-risico's bij derde aanbieders en het mogelijk maken van informatie uitwisselen tussen entiteiten.

DORA geldt vanaf 17 januari 2025 en per die datum voldoet Centraal Beheer APF aan de inrichtingsvereisten hiervan. Hiernaast dragen wij ook zorg voor de tijdige levering van meldings- en rapportageverplichtingen. Daaronder valt ook het informatieregister met betrekking tot alle contractuele overeenkomsten over het gebruik van door derde aanbieders verleende ICT-diensten.

4.5.3 Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen

Dit wetsvoorstel betreft de herziening van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen die alleen wat betreft het onderdeel 'bedrag ineens' nog niet in werking was getreden. Het wetsvoorstel is op 8 oktober 2024 aangenomen door de Tweede Kamer en wordt in de Eerste Kamer op een nader te bepalen datum behandeld. Per brief van 13 maart 2025 heeft de minister van SZW de Kamer geïnformeerd dat het wetsvoorstel van 'bedrag ineens' niet eerder dan 1 juli 2026 in werking zal treden. Vanaf dan is het mogelijk om bij pensionering in de maand van het bereiken van de AOW-leeftijd of op de eerste dag van de maand erna eenmalig maximaal 10% van het ouderdomspensioen ineens op te nemen. Centraal

Beheer APF bereidt zich voor op tijdige implementatie van dit nieuwe keuzerecht. In de Eerste Kamer gaan stemmen op om de inwerkingtreding ná de transitie vast te stellen, bijvoorbeeld 1 juli 2029 in combinatie met overgangsrecht. De deelnemers die de komende jaren met pensioen gaan, kunnen dan toch een bedrag ineens opnemen.

4.5.4 Conversie in plaats van verevening bij scheiding

Het wetsvoorstel Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022 is op 16 september 2019 bij de Tweede Kamer ingediend. De verdeling van het pensioen bij scheiding wordt anders. Conversie wordt voor nieuwe gevallen de standaard in plaats van verevening. Dat past volgens het kabinet beter bij de huidige tijd. Het bijzonder partnerpensioen wordt voortaan berekend over de huwelijkse periode. De beoogde datum van inwerkingtreding van 1 januari 2022 is in eerste instantie uitgesteld naar 1 juli 2022, maar is inmiddels opgeschoven naar op z'n vroegst 1 januari 2028 (de verwachte uiterste transitiedatum Wet toekomst pensioenen). Bij nota van wijziging worden naar verwachting nog enkele overbruggingsmaatregelen geïntroduceerd, zoals het langer dan gedurende 2 jaar kunnen insturen van een vereveningsformulier en het uitdrukkelijk informeren over het bestaan ervan vanuit het pensioenfonds. De internetconsultatie van de nota van wijziging zal pas begin 2026 plaatsvinden. Centraal Beheer APF onderzoekt de te verwachten consequenties voor de uitvoering van de pensioenadministratie en waarborgt tijdige implementatie.

4.5.5 e-Privacy

Op 10 januari 2017 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een verordening gepubliceerd. Het betreft een voorstel tot herziening van de huidige e-Privacy Richtlijn en zal de richtlijn (2002/58/EC) vervangen. De definitieve tekst wordt nog vastgesteld.

De voorgestelde herziene richtlijn breidt de regels over vertrouwelijkheid en cookies uit naar alle aanbieders van onlinecommunicatie, waaronder financiële ondernemingen die online diensten/producten aanbieden en online communiceren met consumenten. Verder gaat de richtlijn onder meer in op de bescherming van de inhoud en metadata van de onlinecommunicatie.

De verwachting is dat de e-Privacy verordening op zijn vroegst in 2027 van kracht wordt.

4.5.6 Wetsvoorstel Wet digitale overheid

Het wetsvoorstel Wet digitale overheid (WDO) verplicht pensioenfondsen tot acceptatie van door de overheid toegelaten inlogmiddelen. Doel van de WDO is om met betrouwbare en veilige elektronische identificatie, toegang tot digitale diensten van de overheid mogelijk te maken. De digitale dienstverlening van overheidsinstanties moet veiliger, beter en sneller worden. De WDO introduceert een acceptatieplicht voor bepaalde eID-middelen. De WDO geldt voor bestuursorganen en voor ‘aangewezen organisaties’. Aangewezen zijn de pensioenuitvoerders in de zin van de Pensioenwet. De beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel was oorspronkelijk 1 januari 2019. Het voorstel is in maart 2023 aangenomen in de Eerste Kamer. De wet treedt per 1 juli 2023 gefaseerd in werking en gaat pas gelden als een instantie technisch en organisatorisch klaar is om aan te sluiten.

De departementen, de publieke dienstverleners én Logius stellen samen een aansluitschema op. Dit schema gaat een planning bevatten met data waarop de specifieke onderdelen van de wet voor welke instantie van kracht worden. Op die momenten moeten dienstverleners klaar zijn met de voorbereidingen voor dat deel van de wet en de onderliggende uitvoeringsregelgeving. Met de ingang van de wet moeten pensioenfondsen toegang bieden tot hun elektronische dienstverlening met een publiek of een privaat inlogmiddel. Bekende publieke inlogmiddelen zijn DigiD en eHerkenning. Burgers en bedrijven moeten veilig en betrouwbaar kunnen inloggen bij de (semi-) overheid. Burgers kunnen naast DigiD ook gebruik maken van private inlogmiddelen. De wet verplicht publieke dienstverleners om per dienst te bepalen welk betrouwbaarheidsniveau is vereist voor toegang tot hun digitale dienstverlening. Pensioenuitvoerders moeten voldoen aan de verplichtingen in de WDO zodra ze zijn aangesloten.

Momenteel kan DigiD worden gebruikt om toegang te krijgen tot het deelnemersportaal van Centraal Beheer APF. In de loop van najaar 2025 faciliteren we naar verwachting meerdere toegangsmogelijkheden.

4.5.7 Verzamelwet gegevensbescherming

De minister van Justitie en Veiligheid heeft het voornemen om te komen met de Verzamelwet gegevensbescherming. De wet zal voornamelijk tot gevolg hebben dat er een aantal technische

aanpassingen worden doorgevoerd in verband met het stroomlijnen en actualiseren van het gegevensbeschermingsrecht.

Op 10 maart 2025 vindt de plenaire behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer plaats.

4.5.8 Toekomst arbeidsongeschiktheidsstelsel

In een brief van 28 januari 2025 aan de Tweede Kamer deelde de minister zijn langetermijn visie voor het stelsel van ziekte en arbeidsongeschiktheid. Hij maakt nog keuzes over de beste manier van invulling geven aan die visie. Voor de besluitvorming op korte termijn vindt de minister inspiratie in variant 1 ‘Huidig stelsel beter’ van de Onafhankelijke Commissie Toekomst Arbeidsongeschiktheidsstelsel (OCTAS). Het is zijn intentie om de Tweede Kamer vóór de zomer te informeren over een pakket maatregelen, inclusief een planning van de wetgeving die daarvoor nodig is.

5. Communicatie

5. Communicatie

Bij Centraal Beheer APF staat de deelnemer centraal. Communicatie met onze deelnemers is dan ook een speerpunt voor ons. Voor deelnemers is begrijpelijke en aansprekende informatie over pensioen cruciaal om die eigen verantwoordelijkheid voor de eigen oudedagsvoorziening te kunnen nemen.

5.1 Ons communicatiebeleid

Elke drie jaar stellen we een communicatiebeleidsplan op. Hierin worden de uitgangspunten en ambitie voor de communicatie beschreven. Het huidige communicatiebeleidsplan geldt voor de periode 2023-2025. Het beleid wordt jaarlijks vertaald naar concrete activiteiten die erop gericht zijn om de effectiviteit van de communicatie naar deelnemers te vergroten. Wij vinden het van belang inzicht te krijgen in wat deelnemers verwachten, door gegevens te analyseren en vast te stellen of de communicatie hier succesvol op inspeelt en bij te sturen waar nodig. We zien de resultaten van onze inzet ook bevestigd worden door een hoge mate van betrokkenheid van de deelnemer in het online gebruik van het deelnemersportaal en een hoge mate van tevredenheid over het persoonlijke contact. Juist in de persoonlijke benadering willen wij hét verschil maken.

Het uitgangspunt voor het communicatiebeleidsplan vormt de visie en missie van Centraal Beheer APF. Hierbij zijn de kernwaarden van Centraal Beheer APF: samen, professioneel, digitaal, innovatief en transparant meegenomen. Onze doelstelling is de pensioenpartner te zijn voor deelnemers door middel van begrijpelijke, activerende en aansprekende informatie.

Randvoorwaarde voor alle communicatie-uitingen is dat deze voldoen aan de open normen die de Pensioenwet voorschrijft. Vanuit het pensioenbureau wordt bewaakt dat het pensioenfonds alle wettelijke verplichte communicatie-uitingen verstrekt aan deelnemers.

Aan de hand van het communicatiebeleidsplan is ook voor 2024 een communicatiejaarplan opgesteld. In dit jaarplan zijn specifieke acties opgenomen, die gedurende het jaar zijn uitgevoerd. Met onze communicatie willen wij deelnemers ontzorgen. Dit doen wij door gerichte persoonlijke boodschappen waarbij we gebruik maken van diverse communicatiekanalen om het de deelnemer zo gemakkelijk mogelijk te maken. Zo hebben we de digitale nieuwsbrief Liefde voor Later weer 3 keer verstuurd naar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Ook is de Pensioen APK weer verzonden. Via deze campagne activeren wij deelnemers om hun pensioen te checken en gegevens aan ons door te geven zodat wij communicatie persoonlijker kunnen maken.

Tijdens de Pensioen3daagse hebben we, speciaal voor de doelgroep 62-plus, een webinar 'Bijna met pensioen' en voor de doelgroep nieuwe deelnemers een webinar 'Nieuw in dienst' verzorgd. Hiermee helpen we de deelnemers met de verschillende keuzes die zij kunnen maken. Nieuw dit jaar was een webinar 'Maatschappelijk verantwoord beleggen'. Aanvullend was ook de mogelijkheid voor persoonlijke gesprekken in Zeist, Apeldoorn of via beeldbellen.

5.2 Stakeholders actief informeren over belangrijke ontwikkelingen

Het bestuur vindt het van belang stakeholders op de hoogte te houden van belangrijke ontwikkelingen.

Gedurende 2024 zijn er meerdere informatiesessies gehouden voor de werkgevers, hun adviseurs en BO's. Deze sessies zijn gesplitst in sessies voor werkgevers in de multi-client kringen en hun adviseurs, voor werkgevers met een eigen kring en de BO's. Tijdens deze sessies hebben we hen geïnformeerd over de processtappen in het Wtp-traject.

In 2024 zijn de BO-leden tweemaal plenair bij elkaar geweest, waarvan éénmaal voor het jaarwerk was. Tijdens deze plenaire vergaderingen worden de (S)BO's actief geïnformeerd over de recente ontwikkelingen rondom ons fonds.

Begin november vond de landelijke Pensioen3daagse plaats, waar ook Centraal Beheer APF aan mee heeft gedaan. Gedurende die dagen zijn diverse activiteiten georganiseerd voor zowel deelnemers als werkgevers van Centraal Beheer APF waaronder webinars en fysieke bijeenkomsten.

Via onze website en nieuwsbrieven worden alle belanghebbenden op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen over de Wet toekomst pensioenen en andere actualiteiten. Ook ontwikkelingen rondom het pensioenfonds worden daar met alle stakeholders gedeeld.

Het bestuur zal ook in 2025 zijn stakeholders op de hoogte houden van ontwikkelingen die hen raken. Dit in lijn met de doelstellingen van het Centraal Beheer APF die met het communicatiebeleid worden bewerkstelligd.

5.3 Communicatie met belanghebbendenorganen

Ook in 2024 heeft het bestuur meerdere malen met de belanghebbendenorganen gecommuniceerd. Conform de governance opzet zijn het bestuur en de RvT eenmaal individueel en eenmaal collectief in gesprek gegaan met ieder belanghebbendenorgaan. In juni is er een gezamenlijke bijeenkomst geweest om met alle belanghebbenden te spreken over het jaarverslag en de verantwoording over het afgelopen jaar. Hierbij waren ook de certificerend actuaris en accountant aanwezig. Aanvullend is in oktober, tijdens de jaarlijkse kennis- en beleidsdag, voor belanghebbendenorganen in verschillende werksessies gesproken over relevante onderwerpen, zoals een verdieping op de nog te maken beoordeling van het implementatieplan, voorstel voor nieuwe kernportefeuilles en risico's tot invaren en een workshop communicatieplan Wtp 'doelgroepen'. Ook is een specifieke Wtp opleiding gegeven om het invaardossier te kunnen beoordelen.

Ieder kwartaal informeert het bestuur de belanghebbendenorganen via een nieuwsbrief met de actuele stand van zaken van het pensioenfonds.

Samen staan we sterker is een belangrijk uitgangspunt voor Centraal Beheer APF. Een belangrijke bouwsteen hiervoor is de inspraak en zeggenschap van de belanghebbendenorganen op het beleid en de uitvoering door het fonds.

5.3.1 Klankbordgroepen

Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds groeit. Dat is positief, maar brengt ook de uitdaging met zich mee om de besturing van het APF beheersbaar en efficiënt te houden. Daarom werken we met BO-brede klankbordgroepen op vijf onderwerpen: deelnemerszaken, werkgeverszaken, vermogensbeheer, pensioenbeheer en de Wet Toekomst Pensioenen. Via deze klankbordgroepen kan op een informele manier input worden opgehaald, ook op onderwerpen waar geen formele rol voor BO's in de wet is verankerd.

De klankbordgroep vermogensbeheer is tweemaal bijeen geweest, onder andere om te verdiepen op de fiduciaire rapportages, de nieuwe kernportefeuilles toe te lichten, de aanpassing van het MVB beleid en om de uitkomsten van de Portefeuille constructiestudie 2025 te bespreken die als input dient voor de beleggingsplannen 2025 van de kringen. Deze verdiepende gesprekken hebben bijgedragen aan een efficiëntere besluitvorming door bestuur en belanghebbendenorganen.

De klankbordgroep deelnemerszaken heeft in 2024 een bijeenkomst gehad met een verdieping op keuzebegeleiding en het onderkennen van doelgroepen ten behoeve het communicatieplan Wtp. Over de Wet Toekomst Pensioenen is een klankbordgroepbijeenkomst georganiseerd over het evenwichtigheidskader.

5.4 Klanttevredenheidsonderzoek

Afgelopen jaar is een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de BO-leden, werkgevers en deelnemers. Het onderzoek laat zien dat de klanttevredenheid bij werkgevers (van 7,9 naar een 8,0) en deelnemers

(van 7,0 naar een 7,3) is toegenomen ten opzichte van 2023. Hiernaast zijn BO's ook zeer tevreden over de samenwerking met Centraal Beheer APF. Hun tevredenheid bleef gelijk (7,8) ten opzichte van 2023.

Het klanttevredenheidsonderzoek helpt ons inzicht te verkrijgen hoe wij als Centraal Beheer APF verder kunnen verbeteren. Wij hebben waardevolle input verkregen. Op het vlak van klantcontact, begrijpelijke communicatie en het betrekken van deelnemers bij pensioen gaan wij verdere verbeteringen in gang zetten.

6. Vermogensbeheer

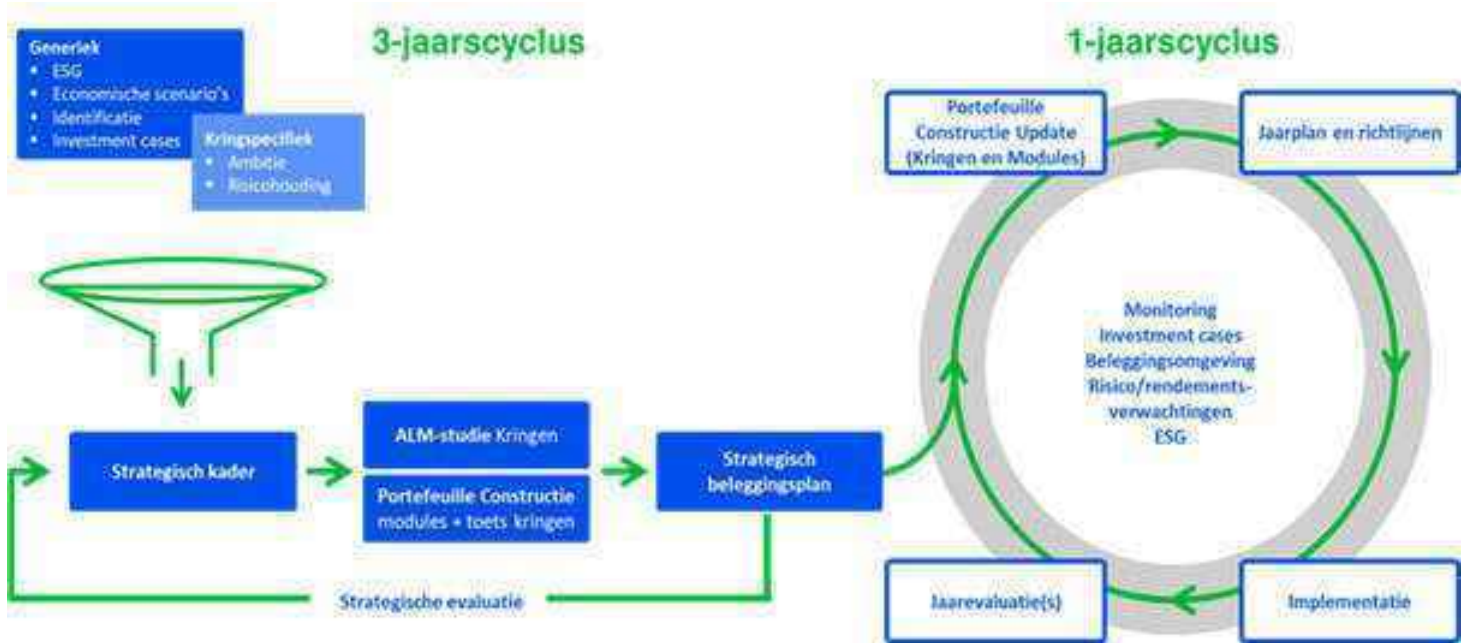

6. Vermogensbeheer

Het hoofdstuk Vermogensbeheer beschrijft de basis waarop het beleid op het gebied van vermogensbeheer voor het fonds als geheel is ingericht. Het beleid is niet op alle onderdelen exact gelijk voor de verschillende kringen in het fonds. Daarom zijn de kring specifieke onderdelen nader uitgewerkt per kring vanaf hoofdstuk 8.

6.1 Beleggingsbeleid

Wij beleggen vanuit het ‘prudent person’ beginsel. Dit betekent dat beleggingen dienen te voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico’s. Dit houdt onder andere in dat het beleggingsbeleid per kring is afgestemd op de verplichtingenstructuur van de betreffende kring. Hierbij is rekening gehouden met de wettelijke eisen die onder het Financieel Toetsingskader aan het beleggingsbeleid en risicomanagement worden gesteld. Het beleggingsbeleid kan als volgt worden weergegeven:

Het beleggingsbeleid is gebaseerd op de investment beliefs van het fonds en aanvullend op een ALM-studie die per kring is uitgevoerd. Per kring wordt aan de hand van de ALM-studie in de portefeuilleconstructie uitgewerkt hoe het generieke beleggingsbeleid vertaald wordt voor de specifieke kring. Dit alles wordt vastgelegd in het beleggingsplan dat vervolgens vertaald wordt in beleggingsrichtlijnen voor de fiduciaire manager. De fiduciair manager legt de afspraken vast in mandaatrichtlijnen richting onderliggende beheerders. De beleggingsrichtlijnen dienen ter borging van het beleid van het bestuur. Het selectiebeleid van managers bestaat uit het selecteren, combineren, monitoren, evalueren en mogelijk vervangen van externe managers voor het pensioenfonds. Het pensioenfonds bepaalt de doelstelling en randvoorwaarden waarbinnen de selectie plaatsvindt en neemt de beslissingen.

6.2 Investment beliefs

Wij streven ernaar de deelnemers van het fonds een zo hoog en betrouwbaar mogelijk inkomen voor later te bieden, gegeven het risicoprofiel. De investment beliefs van Centraal Beheer APF en het risicoprofiel van een kring zijn de basis voor de jaarlijkse beleggingscyclus die op kringniveau plaatsvindt. Wij pasten deze in 2024 aan, zodat ze ook van toepassing zijn op nieuwe pensioenregelingen in de Wtp.

Onze investment beliefs zijn:

- 1. Doelstellingen, beleidsuitgangspunten, waaronder de kring specifieke risicohouding van deelnemers en pensioenverplichtingen/ambitie zijn leidend voor de samenstelling van de beleggingsportefeuilles.** Wij richten de beleggingsportefeuilles van de kringen zodanig in dat de rendements-/risicoprofielen op lange termijn zo goed mogelijk aansluiten bij de doelstellingen van deelnemersgroepen en beleidsuitgangspunten. Korte termijn afwijkingen hiertussen zijn binnen van tevoren aangegeven grenzen toelaatbaar.
- 2. Het beheer van de beleggingen richt zich op lange(re) termijn ontwikkelingen en niet op market-timing.** Op lange termijn volgen de marktprijzen van beleggingen de ontwikkeling van de bijbehorende onderliggende reële markten. Bij het inrichten van de beleggingsportefeuille(s) is het derhalve van groot belang een visie te hebben op de lange termijnontwikkelingen. Voor de middellange termijn (MLT 3-5 jaar) biedt het strategisch beleid ruimte voor (bij)sturing vanuit risico-en/of rendementsoverwegingen en gemotiveerd vanuit onze lange termijn visie.
- 3. Het nemen van beleggingsrisico's wordt op lange termijn beloond door een hoger (verwacht) rendement in vergelijking met risicovrije beleggingen.** Wij streven daarbij naar een goede diversificatie of spreiding over de verschillende beleggingscategorieën/producten en stijlen, dit is de meest eenvoudige manier om te komen tot een meer evenwichtige portefeuille in termen van rendement en risico. Wij vinden het belangrijk de portefeuille zodanig te construeren dat deze robuust is in verschillende (risico) scenario's.
- 4. Wij maken per beleggingscategorie de afweging voor de meest geschikte beheervorm.** Hierbij hanteren wij het uitgangspunt om eerst te kijken naar passieve beleggingsmogelijkheden. Wij komen tot een passende beheervorm na een goede motivatie en onderbouwing. Belangrijke criteria daarbij

zijn specifieke benchmark mogelijkheden, een onzeker rendement versus zekere kosten en een positief saldo van hoger verwacht rendement versus kosten. De risk appetite van een specifieke kring biedt ruimte om te komen tot aanvullende kring specifieke afwegingen.

- 5. Maatschappelijk verantwoord beleggen loont.** Wij integreren maatschappelijk verantwoord beleggen in onze portefeuilles omdat duurzame beleggingen hand in hand kunnen gaan met het behalen van gestelde rendementsdoelstellingen en tegelijkertijd bij kunnen dragen aan maatschappelijk doelstellingen. Wij houden hierbij rekening met deelnemersvoorkeuren.
- 6. Wij streven naar operationele efficiëntie in ons beleggingsproces.** Wij beleggen zo kostenefficiënt mogelijk omdat we ons bewust zijn dat kosten zwaar drukken op het pensioenresultaat. Wanneer hier naar verwachting een voldoende hoger rendement tegenover staat kunnen hogere kosten verantwoord zijn.
- 7. De inflatie-, rente- en valutarisico's worden integraal beoordeeld in de context van de portefeuille, rekening houdend met de deelnemersgroepen.**
- 8. Gegeven ons governance budget hebben wij voorkeur voor beheersbare niet complexe beleggingen die wij begrijpen.** Wij kiezen alleen voor opname van complexe beleggingen indien deze het risico rendementsprofiel van de portefeuille naar verwachting sterk verbeteren of bijdragen aan MVB doelstellingen.
- 9. We gebruiken derivaten voor zover dit helpt de portefeuille efficiënt te kunnen sturen en risico's te kunnen beheersen.**

6.3 Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)

Beleid maatschappelijk verantwoord beleggen

Op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) hanteert Centraal Beheer APF 4 hoofdthema's, conform de uitgangspunten van het UN Global Compact: mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti corruptie. Naast deze 4 thema's zijn klimaatverandering en Gezondheid twee additionele thema's waar wij expliciet aandacht aan geven. Voor het thema Klimaatverandering heeft Centraal Beheer APF een CO2-reductiedoelstelling geformuleerd voor de aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen

waarin wordt belegd. Deze doelstelling is in overeenstemming met de doelstelling van het Akkoord van Parijs; om de opwarming van de aarde gemiddeld tot ruim beneden de 2°C te beperken ten opzichte van de gemiddelde temperatuur op aarde voor de industriële revolutie. Concreet betekent dit een reductie van de CO2-voetafdruk van circa 50% in 2030 ten opzichte van de relevante generieke benchmark per 31 december 2020 voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuilles. In 2050 moet de CO2-voetafdruk voor deze portefeuilles zijn teruggebracht naar netto 0. In het MVB-halfjaarverslag (link: Maatschappelijk Verantwoord Beleggen – Centraal Beheer APF) Maatschappelijk Verantwoord Beleggen – Centraal Beheer APF) rapporteren wij over de voortgang op deze doelstelling. De beleggingsportefeuilles worden jaarlijks bijgestuurd en de CO2-voetafdruk ligt per eind 2024 onder het reductiepad in de standaard portefeuilles. Voor beide thema's wordt door Centraal Beheer APF belegd in green bonds en vastgoed, waarmee projecten worden gefinancierd die bijdragen aan klimaatadaptatie en klimaatmitigatie en bijvoorbeeld zorgvastgoed.

Internationaal normenkader

Wij volgen in ons MVB-beleid de uitgangspunten van het UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (OESO-richtlijnen) en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UN Guiding Principles). Het Global Compact is in 2000 opgericht door de VN en omvat op dit moment al meer dan 17.000 ondernemingen en stakeholders uit meer dan 160 landen, die zich aan de principes hebben gecommitteerd. Het normatieve raamwerk verlangt van ondernemingen dat zij binnen hun eigen invloedssfeer kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anticorruptie omarmen, ondersteunen en naleven. De OESO-richtlijnen maken duidelijk wat van ondernemingen wordt verwacht op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) bij het internationaal zakendoen. Ze bieden ondernemingen handvatten over hoe om te gaan met kwesties zoals ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie. De OESO-richtlijnen onderscheiden daarnaast de thema's: consumentenbelangen, wetenschap en technologie, mededinging en belastingen. De OESO-richtlijnen worden momenteel onderschreven door 50 landen.

Sustainable Development Goals

De Sustainable Development Goals (SDG's) zijn 17 doelstellingen, vastgesteld door de Verenigde Naties, die armoede, ongelijkheid en klimaatverandering beogen tegen te gaan. Centraal Beheer APF vindt de SDG's belangrijk omdat beleggingen hierdoor geraakt kunnen worden, gegeven de wereldwijde ambitie en het grote politieke kapitaal dat hierin geïnvesteerd gaat worden om de forse veranderingen te bewerkstelligen. Centraal Beheer APF wil vooral via de instrumenten engagement, stemmen en impactbeleggen een bijdrage leveren aan het behalen van de SDG's. Hierbij ligt de focus op SDG 13 (klimaatactie), SDG 7 (betaalbare en duurzame energie) en SDG 3 (goede gezondheid en welzijn).

Sustainable Financial Disclosure Regulation (SFDR) en EU-taxonomie

In 2021 werden de rapportageverplichtingen over duurzaamheid in de financiële sector (SFDR) van kracht. In 2022 is ook het Europese classificatiesysteem voor ecologisch duurzame activiteiten (EU-taxonomie) in werking getreden. Ook de vervolgstappen, die in de eerste helft van 2023 genomen moesten worden, zijn gerealiseerd. Deze wetgeving vraagt om meer transparantie over duurzaamheid en de toepassing daarvan in het beleggingsbeleid.

De pensioenregeling classificeren we als artikel 8 volgens de SFDR

Onze pensioenregeling is geclassificeerd als artikel 8 product, waarbij we op dit moment geen milieudoelstelling nastreven zoals bedoeld in de EU-taxonomie. Daarnaast weegt Centraal Beheer APF de belangrijkste negatieve impact op duurzaamheidsfactoren mee in investeringsbeslissingen. Hiermee voldoen we aan de EU-duurzaamheidswetgeving, waaronder de SFDR- en EU-taxonomie. De verplichte rapportage, die hoort bij een artikel 8 classificering, is opgenomen als bijlage bij dit jaarverslag (SFDR annex IV). Deze rapportage bevat informatie over de duurzaamheid van de beleggingsportefeuille. Echter, door het gebrek aan bruikbare gegevens, zijn (vooralsnog) niet alle elementen uit de rapportage even inzichtelijk. De hoeveelheid beschikbare data is wel weer verbeterd ten opzichte van vorig jaar.

De Regulatory Technical Standards (RTS) onder de SFDR zijn sinds 1 januari 2023 van kracht. De RTS definiëren de methodologie voor de berekening van het aandeel ecologisch duurzame beleggingen en bevatten de voorgeschreven templates voor de rapportages. In de periodieke rapportage (SFDR annex

IV), die als hoofdstuk 51 aan het jaarrapport is toegevoegd, rapporteren we over de ecologische en sociale karakteristieken van onze pensioenregeling. Op basis van het duurzaamheidsraamwerk van onze fiduciair, kunnen groene obligaties, bedrijfsobligaties en aandelen voldoen aan de definitie van ‘duurzame beleggingen’ volgens de SFDR. Het percentage ‘duurzame beleggingen’ verschilt per kring.

EU Taxonomie

In de toetsing aan de technische screeningcriteria van de Taxonomieverordening zijn de uitkomsten als volgt:

- a. Het aandeel, als percentage van onze portefeuille, van beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten die in overeenstemming zijn met de Taxonomieverordening verschilt per kring. Kring specifieke SFDR-informatie is beschikbaar via onze website.
- b. Het aandeel, als percentage van onze portefeuille, van ondersteunende en overgangsactiviteiten (zoals beschreven in de Taxonomieverordening) verschilt per kring. Kring specifieke SFDR-informatie is beschikbaar via onze website.

De gedetailleerde Taxonomie criteria vereisen de beschikbaarheid van meerdere, specifieke datapunten over elke investering. Op dit moment zijn er beperkte, betrouwbare, tijdige en verifieerbare gegevens beschikbaar om onze investeringen met deze criteria te kunnen beoordelen. In de komende jaren verwachten wij dat meer data beschikbaar zal komen.

MVB-instrumenten

Bij het in de praktijk brengen van maatschappelijk verantwoord beleggen hanteren wij 6 instrumenten:

- 1. Engagement: het aangaan van de dialoog met ondernemingen.
- 2. Corporate governance en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen.
- 3. ESG-integratie: het meenemen van Environmental, Social en Governance informatie in het beleggingsproces.
- 4. Monitoring van het MVB-beleid van externe managers.
- 5. Screening & uitsluiting: het uitsluiten van beleggingen in controversiële wapens, tabak, de meest vervuilende fossiele brandstoffen en structurele schenders van het Global Compact en controversiële landen.

- 6. Impactbeleggingen: beleggingen die worden gedaan met de intentie om naast een financieel rendement ook een positieve, meetbare sociale en/of ecologische impact te genereren.

Centraal Beheer APF heeft de uitvoering van deze MVB-instrumenten uitbesteed aan de specialisten van Achmea Investment Management. Zij maken gebruik van de invloed die zij als aandeelhouder hebben, om het gedrag van ondernemingen te beïnvloeden. Een team specialisten is verantwoordelijk voor het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en het voeren van dialogen met ondernemingen over ecologische, sociale en governance kwesties.

Ad 1. Engagement

Engagement is het aangaan van een dialoog met ondernemingen. Centraal Beheer APF voert een engagementbeleid dat zowel gericht is op een normatieve dialoog met schenders van internationale normen, zoals de Global Compact principes, als ook een thematische dialoog met ondernemingen over sociale- of milieu standaarden in bepaalde sectoren. Het doel van de verschillende engagementprogramma's verschilt:

- Het doel van de normatieve dialoog is om schendingen van mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen of corruptie op te heffen en ondernemingsbeleid te wijzigen.
- Het doel van thematisch engagement is om ondernemingen aan te sporen tot beter gedrag en om aandeelhouderswaarde te creëren.

In 2024 sprak Achmea Investment Management namens Centraal Beheer APF met 168 ondernemingen die internationaal breed gedragen principes hebben geschonden. In totaal werden er 174 normatieve dialogen gevoerd. Daarnaast is in 2024 op 10 relevante duurzaamheidsthema's de dialoog gevoerd met 74 ondernemingen. Zo zijn er in 2024 dialogen gevoerd met energiebedrijven en ondernemingen in de logistieke sector en transport over klimaatverandering. Ook is gesproken met landbouwbedrijven en voedselproducenten over biodiversiteit. In het eerder genoemde halfjaarverslag staan de dialogen uitgebreid beschreven.

[Ad 2. Corporate governance en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen](#)

Mede namens Centraal Beheer APF stemde de fiduciair voor de aandelenfondsen, waarin Centraal Beheer APF belegt, in 2024 op 2.353 vergaderingen. In totaal had dit betrekking op 20.906 agendapunten. In 2024 is in circa 17% van alle agendapunten tegen het management gestemd. Zaken waarbij stemmen tegen het management zijn uitgebracht, betreffen onder meer benoemingen van bestuurders, remuneratievoorstellen, agendapunten rond klimaatverandering, gezondheid en veiligheid van medewerkers en transparantie van lobbyactiviteiten.

Onze fiduciair vermogensbeheerder Achmea IM is door ShareAction beoordeeld als meest duurzame Nederlandse vermogensbeheerder in stemgedrag, betreffende resoluties op het gebied van onderwerpen als klimaat, milieu en sociale kwesties op aandeelhoudersvergaderingen. Wereldwijd staat Achmea IM op positie 2.

[Ad 3. Integratie van duurzaamheidsinformatie in het beleggingsproces \(ESG-integratie\)](#)

De fiduciair vermogensbeheerder van Centraal Beheer APF is sinds 2007 een ondertekenaar van de Principles for Responsible Investing (PRI), waarmee zij aangeeft ESG-integratie in de beleggingsprocessen toe te passen en zich in te zetten voor promotie hiervan. Dit beleid sluit aan bij de visie van het bestuur ten aanzien van MVB. In de Centraal Beheer beleggingsfondsen zijn ESG-factoren in het beleggingsproces geïntegreerd. Dit wordt gedaan voor de aandelen-, bedrijfsobligaties- en staatsobligatiebeleggingen. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van ESG-gegevens van MSCI ESG en ISS ESG.

[Ad 4. Monitoring MVB-beleid externe managers](#)

Periodiek worden de externe managers van de mandaten en beleggingsfondsen bevraagd over de ontwikkelingen en implementatie van hun MVB-activiteiten. In de monitoring van externe managers wordt ook een expliciete ESG-score bepaald, zodat dit een van de criteria is waarop managers, naast bijvoorbeeld hun proces en performance, worden beoordeeld.

[Ad 5. Screening & uitsluitingen](#)

In het MVB-beleid worden ondernemingen en landen op diverse gronden uitgesloten. Dit uitsluitingsbeleid is toepasbaar op de aandelen- en vastrentende waarden fondsen. Op de overige beleggingsfondsen is het eigen uitsluitingsbeleid niet altijd volledig toepasbaar, vanwege de aard van de beleggingscategorie of omdat het een fund-of-fund structuur betreft, waarbij de uitvoerder een eigen beleid toepast.

Uitsluiten van controversiële wapens

Onder controversiële wapens verstaan wij wapens die bij gebruik:

- onevenredig veel leed en slachtoffers veroorzaken;
- geen onderscheid maken tussen burgers en militaire doelen;
- ook na afloop van het conflict slachtoffers maken en de maatschappij ontwrichten.

In de praktijk gaat het om ondernemingen die nucleaire-, biologische- of chemische wapens, antipersoonsmijnen of clusterbommen produceren. Per ultimo 2024 zijn 129 ondernemingsentiteiten geïdentificeerd als producenten van controversiële wapens, waardoor zij uit de verschillende beleggingsuniversa van de beleggingsfondsen zijn verwijderd.

Uitsluiten van ondernemingen die internationale normen schenden

Wij sluiten ondernemingen uit die op structurele wijze internationale normen op het vlak van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu of corruptie schenden en die niet voldoen aan criteria voor goed bestuur. Deze normen zijn breed geaccepteerd en verankerd in het UN Global Compact. Indien een schending van structurele aard is en dialoog met de onderneming niet tot de gewenste verbeteringen leidt, kan overgegaan worden tot het uitsluiten van de onderneming. In dat geval worden eventueel aanwezige belangen in de onderneming verkocht. Dit uitsluitingsbeleid is van toepassing op dezelfde lijst van beleggingsfondsen. Per ultimo 2024 zijn 81 ondernemingen uitgesloten van de verschillende beleggingsuniversa op basis van structurele schendingen van internationale normen.

Uitsluiten van ondernemingen die niet voldoen aan criteria voor goed bestuur

De SFDR vereist dat beleggingsfondsen, die zijn geclassificeerd als artikel 8, voldoen aan de vereisten van goed bestuur. Deze vereisten hebben betrekking op zaken als goede managementstructuren, betrekkingen met werknemers, beloning van het betrokken personeel, naleving van de belastingwetgeving. In de praktijk betekent dit dat ondernemingen die niet voldoen aan deze vereisten worden uitgesloten van beleggingen. Per ultimo 2024 zijn 49 ondernemingen uitgesloten die niet voldoen aan de vereisten van goed bestuur.

Uitsluiten van tabak

Sinds 2018 worden producenten van tabak uitgesloten van beleggingen. Wederverkopers van rookwaren, zoals supermarkten, tankstations en luchtvaartmaatschappijen worden niet uitgesloten van het beleggingsuniversum. Per ultimo 2024 zijn 46 tabaksproducenten uitgesloten van de verschillende beleggingsuniversa.

Uitsluiten fossiele brandstoffen

Klimaatverandering is een belangrijk thema voor Centraal Beheer APF. Het pensioenfonds wil de impact van klimaatrisico's op de beleggingsportefeuille zoveel mogelijk beperken. Dit doen wij o.a. door te beleggen in green bonds maar ook door ondernemingen met een hoge blootstelling aan klimaatrisico's en/of een zeer buitenproportionele impact op het milieu uit te sluiten van beleggingen. Concreet betekent dit dat wij ondernemingen uitsluiten die meer dan 5% van hun omzet genereren uit steenkool (zowel winning als elektriciteitsproductie), teerzandolie, arctische olie en gas en schalieolie en -gas. Per ultimo 2024 zijn 482 producenten van fossiele brandstoffen uitgesloten van de verschillende beleggingsuniversa.

Uitsluiten van landen

Een aantal landen is op voorhand uitgesloten van beleggingen. Het betreft landen waartegen de Europese Unie en/of de Verenigde Naties sancties heeft afgekondigd. Deze sanctiemaatregelen zijn opgelegd naar aanleiding van schendingen van het internationale recht of mensenrechten. Naast de EU- en VN-sanctielijst worden ook de prestaties van de landen in de Freedom in the World index, de ITUC Global Rights index en de Corruption Perception Index als vertrekpunt gebruikt bij het opstellen van de landenuitsluitingslijst. De lijst omvat per ultimo 2024 56 landen. Centraal Beheer APF sluit ook

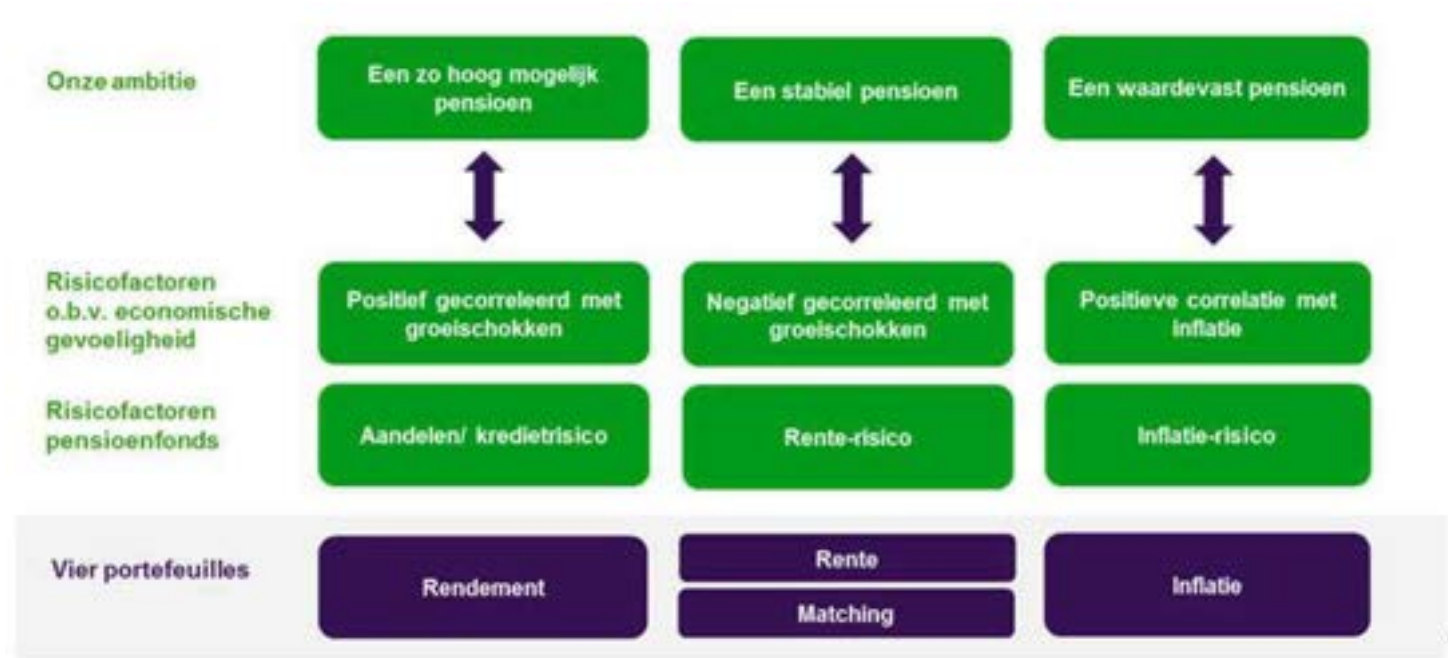
ondernemingen uit die voor meer dan 50% eigendom zijn van landen die op de uitsluitingslijst staan. Per ultimo 2024 staan er 454 staatsondernemingen op de uitsluitingslijst.

[Ad 6. Impactbeleggingen](#)

In 2024 breidden we ons MVB beleid uit met impactbeleid. Als pensioenfonds heeft Centraal Beheer APF een belangrijke maatschappelijke rol. Primair door onze deelnemers te voorzien van een goed pensioen. Daarnaast vinden wij (en onze deelnemers) het belangrijk om ook via de beleggingen een positieve maatschappelijke bijdrage te leveren. Hierbij zoeken we aansluiting bij onze focusthema's: Klimaat en Gezondheid. Dit doen we door middel van impactbeleggingen. Gezien de risico's m.b.t. green washing hanteren we een strikte definitie en randvoorwaarden voor het selecteren en beoordelen van impactbeleggingen. Deze hebben we opgenomen in ons MVB-beleid. Vanaf 2025 willen we geleidelijk bouwen aan een impactportefeuille. In eerste instantie via greenbonds en vastgoed. De doelstelling is om in 2030 minimaal 5% impactbeleggingen in portefeuille te hebben. Het streven is 10%, afhankelijk van de beleggingsmogelijkheden.

6.4 Strategische mix en rendement

Binnen het beleggingsbeleid van de kringen wordt de ambitie naar vier portefeuilles vertaald. De vier portefeuilles bieden deelnemende pensioenfondsen de mogelijkheid om een eigen beleggingsportefeuille samen te stellen met elk een eigen risico- en rendementsprofiel. Onderstaande figuur gaat in op de ambitie van elk van de portefeuilles:

De beleggingsportefeuilles van de Kring HPE, Kring HP Nederland volgen dezelfde principes maar bestaan deels uit beleggingen die zijn geselecteerd door, en overgenomen van, het HP Pensioenfonds. Voor Kring ES Nederland geldt dat per 1 april 2024 een overstap is gemaakt naar vier bovengenoemde portefeuilles. Kring HP Nederland maakt gebruik van de inflatieportefeuille. Voor Kring Deutsche Bank Nederland geldt dat een aantal beleggingen (fondsen en mandaten) zijn ondergebracht bij DWS. Vanaf paragraaf 6.5.4 worden de rendementen toegelicht van de generieke portefeuilles en fondsen. De rendementen van de specifieke beleggingsfondsen van de kringen HPE, HP Nederland en Deutsche Bank NL worden toegelicht in de betreffende kringhoofdstukken.

Afdekking renterisico

Renterisico is één van de grootste en belangrijkste risico's op de balans van een pensioenfonds. Het pensioenfonds beheerst dit risico door te beleggen in de Module Rente en de Overlay Funds. Voor de kring HPE maakt het pensioenfonds gebruik van een discretionaire LDI-portefeuille in plaats van de Module Rente en de Overlay Funds.

Het pensioenfonds maakt gebruik van een strategie waarbij een bepaald percentage van het renterisico van de pensioenvoorziening wordt afgedekt. De afdekking vindt plaats op basis van de marktrente. Uitzondering hierop is kring Deutsche Bank NL die wordt afgedekt op basis van UFR vanwege de afdekking op basis van de dekkingsgraad. Het percentage renteafdekking verschilt per kring en is opgenomen in de kringverslagen.

De swaprente daalde gedurende 2024 waarbij de daling per looptijd verschilt. De 20-jaars swaprente daalde van 2,52% naar 2,36%. De daling van de swaprente had een negatieve impact op de dekkingsgraad aangezien de waarde van de technische voorziening sterker in waarde steeg dan de waarde van de beleggingen die meetellen in de renteafdekking.

De door de markt ingeprijsde inflatie (break-even inflatie) daalde gedurende 2024. De 30-jaars break-even inflatie daalde van 2,44% naar 2,21%. Dit had een positieve impact op de reële dekkingsgraad.

Afdekking valutarisico

De beleggingsportefeuille van het pensioenfonds bevat beleggingen die in buitenlandse valuta's genoteerd zijn. Hierdoor ontstaat valutarisico. Valutarisico is het risico dat de buitenlandse valuta's dalen en de beleggingen omgerekend in euro in waarde dalen. Het pensioenfonds heeft als doel het valutarisico grotendeels af te dekken. Sinds 1 april 2024 wordt binnen de rendements- en inflatieportefeuille voor de beleggingscategorieën Aandelen Wereld en Beursgenoteerd Vastgoed 50% van het valutarisico afgedekt. Voor de vastrentende waarden wordt het valutarisico voor 100% afgedekt. Het risico naar valuta's in opkomende landen wordt niet afgedekt.

Het valutarisico wordt afgedekt binnen de beleggingsinstellingen die onderdeel uitmaken van de kernportefeuilles. Sinds 1 april 2024 belegt kring ESNL in de kernportefeuilles en heeft deze geen discretionaire valuta-afdekking meer.

De kringen HPE, HPNL en Deutsche Bank NL hanteren dezelfde afdekkingspercentages voor valutarisico per activaklasse. Deze kringen maken voor de valuta-afdekking echter gebruik van een discretionaire

valuta-afdekkingsportefeuille. De afdekking vindt dus niet plaats binnen de beleggingsinstellingen. Voor deze drie kringen worden alleen de belangrijkste valuta's afgedekt namelijk de Amerikaanse dollar, Britse pond en Japanse yen. Voor andere valuta's wordt het valutarisico niet afgedekt.

Per saldo droeg de valuta afdekking negatief bij aan het resultaat van de portefeuille over 2024. De valuta afdekking beschermt namelijk tegen een daling van de afgedekte valuta's maar levert een negatief resultaat op als de vreemde valuta in waarde stijgt. Dit was voor de Amerikaanse dollar (+6,6%) en de Britse pond (+4,8%) het geval in 2024. De Japanse yen daalde met 4,4% in waarde waardoor dit een positief resultaat opleverde. De impact van de yen aan het totale resultaat is echter beperkt.

Afdekking inflatierisico

De beleggingsportefeuille kent beleggingen in de portefeuille inflatie, die bescherming geven tegen optredende inflatie. Het betreft vooral inflation linked bonds, grondstoffen en vastgoed. De Kring RBS heeft in haar beleid een dekkingsgraad afhankelijke staffel voor extra bescherming tegen inflatie. In 2024 is op grond hiervan extra belegd in inflation linked bonds via een daartoe ingerichte discretionaire portefeuille.

6.4.1 Feitelijke verdeling en rendement

Feitelijke verdeling

In de kringverslagen is de feitelijke verdeling van de portefeuilles per kring weergegeven. Te zien is dat alle kringen goed in lijn liggen met de strategische weging. Eenmaal per jaar wordt geherbalanceerd naar de doelgewichten.

De feitelijke verdeling van de portefeuilles is gedurende het jaar in lijn geweest met de strategische verdeling. Voor een aantal kringen is tussentijdse bijsturing nodig geweest. Voor een aantal kringen werd in 2024 de rentehedge verhoogd.

Rendement kringen

In 2024 zijn de jaarrendementen van de kringen positief. De verplichtingen lieten als gevolg van toeslagverlening maar ook door de renteontwikkeling (dalende rente) in 2024 een stijging zien. In de kringverslagen (H8 t/m 23) zijn de rendementen per kring opgenomen.

De liquide middelen zijn in het rendementsoverzicht niet opgenomen. De reden hiervoor is dat door de geringe bedragen in combinatie met de manier van het berekenen van het rendement, het gemaakte rendement op liquide middelen geen goed beeld geeft van het echte rendement. Het echte rendement op liquide middelen is in 2024 licht positief geweest.

Daarnaast is te zien dat de rendementen van de verschillende kringen in dezelfde kernportefeuilles enigszins verschillen. Dit komt door verschillen in geïnvesteerde bedragen op bepaalde momenten gedurende het jaar. Wanneer een kring premies belegt in een bepaalde periode weegt die periode zwaarder in het totaalrendement. De rendementen kunnen daardoor verschillen maar blijven wel in lijn met elkaar.

Tenslotte laten de tabellen zien dat de kringen wisselend net iets beter, in lijn met of net iets slechter hebben gepresteerd dan hun benchmarks. Underperformance werd voornamelijk gerealiseerd in de inflatieportefeuille. De outperformance kwam voornamelijk van de categorieën hypotheek en aandelen wereld.

6.5 Beleggingsomgeving

6.5.1 Terugblik 2024

Amerikaanse economie winnaar van 2024

De Amerikaanse economie wist in 2024 positief te verrassen. Ondanks de opgelopen kapitaalmarktrentes zorgden de aanhoudende groei in de techsector, de hoge overheidsuitgaven en de Amerikaanse

consument ervoor dat de economische groei op peil bleef. Dit stond in scherp contrast met de eurozone en China. In de eurozone stond de economische groei onder druk. Vooral de maakindustrie had het moeilijk. Door toenemende concurrentie uit China had onder andere de belangrijke Duitse auto-industrie het lastig. Ook China bleef economisch kwakkelen. De Chinese autoriteiten hebben wel stimulerende maatregelen aangekondigd om de economie uit het slop te trekken.

[Centrale banken zetten eerste stappen om beleid te verruimen](#)

De inflatie lijkt grotendeels onder controle. De jaar-op-jaar-inflatie in de Verenigde Staten en de eurozone ligt in de buurt van de doelstelling van de centrale banken. De kerninflatie is wel nog te hoog. Toch was de inflatiedaling reden voor centrale banken om het monetaire beleid te versoepelen. Zowel de Fed als de ECB verlaagden de beleidsrentes. De Amerikaanse beleidsrente werd met 100 basispunten verlaagd naar de bandbreedte van 4,25% tot 4,5%. In de eurozone verlaagde de ECB de depositorente in vier stappen van 4% naar 3%.

[Politieke tumult en voortdurende conflicten in Oekraïne en Midden-Oosten](#)

2024 was politiek gezien een veel bewogen jaar. In de Verenigde Staten wist Trump na een tumultueuze verkiezingscampagne, hij overleefde een aanslag en zijn tegenstander werd enkele maanden voor de verkiezingen vervangen, opnieuw het presidentschap te bemachtigen. Naast het presidentschap behaalden de Republikeinen ook de meerderheid in zowel de Senaat als het Huis van Afgevaardigden. In Frankrijk en Duitsland viel de regering. De oorlog in Oekraïne ging zijn derde jaar in en zag het land verder in het defensief worden gedrukt. In het Midden-Oosten viel Israël Libanon binnen om Hezbollah uit te schakelen. Nadat enkele kopstukken waren gedood en essentiële militaire doelen waren uitgeschakeld, werd een staakt-het-vuren getekend.

6.5.2 Terugblik 2024 – Financiële markten

[2024 gaat de boeken in als een goed beleggingsjaar](#)

De robuuste Amerikaanse economie, de monetaire versoepeling en de AI-ontwikkelingen creëerden een positieve omgeving voor risicovolle beleggingen. Ook de verkiezingswinst van Trump pakte

positief uit voor de aandelenmarkten. Het beeld op de obligatiemarkten was gemengd. De meeste beleggingscategorieën noteerden een positief totaalrendement.

[Wereldwijde aandelenmarkten worden gestuwd door de magnificent seven](#)

De wereldwijde aandelenmarkten sloten het jaar af met een winst van 20% (€ hedged). De stijging werd wederom gedreven door de Magnificent Seven (Apple, Microsoft, Alphabet, Amazon, Nvidia, Meta, Tesla). Het merendeel van deze bedrijven zag de winstgevendheid sterk stijgen. Daarnaast hebben ze een dominante positie in de AI-revolutie. De concentratie binnen de aandelenmarkten nam in 2024 verder toe. Onder andere door deze sterke performance steeg het gewicht van de Verenigde Staten binnen de MSCI World tot boven de 70%. Dat is een historisch hoog niveau. In de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw schommelde dit nog tussen de 40% en 50%. Sinds de financiële crisis van 2008 doet de Amerikaanse aandelenmarkt het echter structureel beter dan de andere regio's. En ook afgelopen jaar was dat het geval. Amerikaanse aandelen noteerden een rendement in euro van 30%, tegen 10% voor de overige ontwikkelde landen en 15% voor de opkomende markten. Ook de concentratie naar individuele aandelen neemt toe. De top 10 grootste bedrijven in de MSCI World index hebben momenteel een gezamenlijk gewicht van circa 27% tegen ongeveer 20% ultimo 2023. Dit zijn allemaal Amerikaanse bedrijven, waarvan er acht technologiebedrijven zijn.

[AI stuwt ook aandelen opkomende markten](#)

Ook bij opkomende markten was de ontwikkeling van AI de belangrijkste factor in het rendement. Bijna de helft van het rendement van opkomende markten kwam op het conto van één bedrijf: de Taiwanese chipmaker TSMC. De andere significante positieve bijdrage kwam van Chinese aandelen. Door de aankondiging van steunmaatregelen eind september stegen deze aandelen sterk. In lokale valuta staan Chinese aandelen echter nog ruim onder de niveaus die voor het uitbreken van de coronapandemie werden genoteerd. De laatste significante bijdrage aan het totaalrendement van aandelen opkomende markten kwam van Indiase aandelen. Het land met de meeste inwoners ter wereld timmert al enkele jaren aan de economische weg. Zuid-Koreaanse aandelen en Latijns Amerikaanse aandelen droegen negatief bij aan het rendement van opkomende markten.

Beursgenoteerd vastgoed profiteert nauwelijks van positief sentiment in 2024

Wereldwijd beursgenoteerd vastgoed in de ontwikkelde markten noteerde een plus van bijna 9% in euro. Dit op het oog goede rendement wordt echter voor het overgrote deel verklaard door de zwakke euro. In dollars gemeten bedroeg het rendement krap 1,5%. Wanneer de bijdragen vanuit de verschillende regio's wordt bekeken, blijkt dat alleen het vastgoed uit de Verenigde Staten een kleine plus wist te noteren. Binnen de vastgoedsectoren bleven kantoren (4% in euro) achter op woningen (9% in euro) en winkels (11% in euro).

Europese staatsobligaties onder druk door economische malaise

Op de euro-obligatiemarkten stond vooral Frankrijk in de belangstelling. Helaas niet op een positieve manier. De risico-opslagen op Franse staatsobligaties zijn opgelopen naar de hoogste niveaus sinds de eurocrisis. Het gaat al langere tijd niet zo goed met Frankrijk. De economische groei valt al jaren tegen en het land kampt met hoge structurele begrotingstekorten. De tekorten zijn sinds de coronacrisis zo hoog dat de staatsschuld is gestegen tot boven de 110% van het bruto binnenlands product (bbp). Daarnaast creëerde de Franse president Macron politieke chaos door nieuwe verkiezingen uit te schrijven. Deze verkiezingen werden vervolgens verloren door de traditionele middenpartijen. Het vertrouwen in de Franse kredietwaardigheid kreeg hierdoor een deuk. Het totaalrendement op Franse staatsobligaties was in 2024 negatief door de oplopende risico-opslag. Dit terwijl het totaalrendement van staatsobligaties van de andere eurolanden wel positief was. Maar ook in Duitsland gaat het niet goed. Het Duitse groeimodel is vastgelopen en de Duitse industrie zit in een diepe malaise. De Duitsers blijven echter zuinig en de schuldquote is gedaald tot onder de 65% van het bbp. De Duitse 10-jaarsrente steeg gedurende 2024 met ongeveer 30 basispunten naar 2,3%. Per saldo was het totaalrendement van Duitse staatsobligaties licht positief. Het totaalrendement van de perifere landen Spanje en Italië was hoger door de hogere effectieve rentes in die landen.

Kredietobligaties hoger door daling risicovrije rente en risico-opslagen

Op de markt voor kredietobligaties deden vooral de risicovollere segmenten het goed. Zo daalde de risico-opslag op wereldwijde high yield-obligaties van 4,2% naar 3,3%. Daarmee ligt de risico-opslag op het niveau dat we voor het laatst in 2007 en 2018 zagen. Door de aanhoudende daling van de risico-opslag

lieten high yield-obligaties een hoog totaalrendement zien (bijna 9% euro hedged). De daling van de risico-opslag bleef niet beperkt tot de high yield-markt. Ook bij obligaties uit de opkomende landen (EMD HC, totaalrendement van bijna 5% euro hedged) en bij kredietwaardige kredietobligaties (IG Credit) was sprake van dalende risico-opslagen. Hiervoor zijn meerdere oorzaken aan te wijzen. Zo waren de bedrijfsresultaten per saldo goed en stevende de wereldeconomie af op een zachte landing. Het aantal wanbetalingen bleef dan ook beperkt. De risico-opslagen liggen nu wel op dermate lage niveaus dat ze nog maar weinig ruimte bieden voor het opvangen van kredietverliezen. EMD in lokale valuta noteerde eveneens hoger (circa 4% in euro). Dit kwam vooral door de obligatiecomponent.

Kredietobligaties hoger door daling risicovrije rente en risico-opslagen

Op de markt voor kredietobligaties deden vooral de risicovollere segmenten het goed. Zo daalde de risico-opslag op wereldwijde high yield-obligaties van 4,2% naar 3,3%. Daarmee ligt de risico-opslag op het niveau die we voor het laatst in 2007 en 2018 zagen. Door de aanhoudende daling van de risico-opslag lieten high yield-obligaties een hoog totaalrendement zien (bijna 9% euro hedged). De daling van de risico-opslag bleef niet beperkt tot de high yield-markt. Ook bij obligaties uit de opkomende landen (totaalrendement van bijna 5% euro hedged) en bij kredietwaardige kredietobligaties was sprake van dalende risico-opslagen. Hiervoor zijn meerdere oorzaken aan te wijzen. Zo waren de bedrijfsresultaten per saldo goed en stevende de wereldeconomie af op een zachte landing. Het aantal wanbetalingen bleef dan ook beperkt. De risico-opslagen liggen nu wel op dermate lage niveaus dat ze nog maar weinig ruimte bieden voor het opvangen van kredietverliezen. Obligaties uit opkomende landen in lokale valuta noteerden eveneens hoger (circa 4% in euro). Dit kwam vooral door de obligatiecomponent.

Grondstoffen noteren plus in 2024

De brede grondstoffenindex noteerde in 2024 ruim 7% (euro hedged) hoger. Tussen de grondstoffen waren er echter grote verschillen. Opvallend was de daling van de olieprijs. Ondanks alle spanningen in het Midden-Oosten daalde de prijs van een vat Brentolie licht van \$77 naar \$75. Hier staat echter tegenover dat de prijzen van koffie, goud en cacao omhoogschoten. De koffieprijs steeg bijna 80% en ligt nu op recordhoogte. De prijs van cacao steeg zelfs meer dan 200%. Bij beide grondstoffen viel de oogst tegen door slecht weer, terwijl de vraag stijgt. De krapte joeg de prijzen omhoog. Ook goud had weer een

goed jaar. De prijs voor een *troy ounce* steeg met 27% naar \$2.624. Daarmee schommelt ook de goudprijs rond recordhoogtes. Beleggers hebben de laatste jaren goud weer ontdekt als veilige haven.

Amerikaanse dollar was king in 2024

Op de valutamarkten kroonde de Amerikaanse dollar zich tot de onbetwiste winnaar van 2024. De Amerikaanse munt steeg ten opzichte van alle andere grote valuta's. De Amerikaanse dollar noteerde ultimo 2024 op \$1,035 ten opzichte van de euro. Dat betekent dat de euro in een jaar tijd ruim 6% in waarde is gedaald. Door de sterke Amerikaanse economie verwachten markten dat de Amerikaanse rente minder snel zal dalen dan de Europese tegenhanger. Andere grote verliezer ten opzichte van de dollar was de Japanse yen die ruim 10% van zijn waarde verloor. Naast de Amerikaanse dollar wisten ook cryptovaluta's hoge rendementen te boeken. De bitcoin is door de aankomende Amerikaanse president Trump omarmd en klom na zijn verkiezingswinst op tot een niveau van meer dan \$100.000. Het jaarrendement van deze cryptomunt bedroeg uiteindelijk meer dan 120%.

6.5.3 Strategisch risico en allocatie management

Centraal Beheer APF gaf uitvoering aan strategisch risico & allocatie management (SRAM). Per 1 oktober 2024 is deze positie geheel afgebouwd. Het resultaat hieruit is marginaal.

6.5.4 Portefeuille Rendement

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de rendementen en ontwikkelingen in de Portefeuille Rendement.

Portefeuille Rendement				
	Strat. Gewicht	Rendement PF	Rendement BM	Excess Return
Aandelen ontwikkelde landen	55% ¹	29,81%	26,60%	3,22%
Aandelen ontwikkelde landen Hedged		23,05%	19,89%	3,15%

Portefeuille Rendement				
	Strat. Gewicht	Rendement PF	Rendement BM	Excess Return
Hoogrentende obligaties	15%	6,06%	6,76%	-0,70%
Aandelen opkomende landen	15%	14,13%	14,68%	-0,56%
Obligaties Opkomende Landen HC	6%	5,28%	4,68%	0,61%
Obligaties Opkomende Landen LC	9%	1,88%	4,14%	2,26%
Liquide Middelen	0%	3,80%	0,00%	3,80%
Totaal	100%	17,70%	16,39%	1,31%

1 De aandelenpools zijn gelijk, het enige verschil is de afdekking. De beleggingen worden daarom op basis van het afdekkingsbeleid verdeeld over beide pools (50% hedged, 50% unhedged).

Aandelen ontwikkelde landen

Goed jaar voor aandelen wereldwijd

Ondanks de voortdurende geopolitieke spanningen en de aanhoudende conflicten in zowel Oekraïne als het Midden-Oosten, bleef het beleggerssentiment opmerkelijk veerkrachtig, wat resulteerde in hogere winstverwachtingen in het algemeen en in het bijzonder bij bedrijven die het meest verwachten te profiteren van de groei van kunstmatige intelligentie. De MSCI Wereld index slaagde erin elk kwartaal positief af te sluiten, wat uiteindelijk leidde tot een netto jaarrendement van 26,6% over 2024, gemeten in euro's. De hedged MSCI Wereld index presteerde eveneens sterk, met een netto jaarrendement van 19,9%. Qua factorbeleggen sprong de momentum factor eruit als de enige factor die het jaar overtuigend positief afsloot, terwijl de value en quality factoren het jaar vrijwel onveranderd eindigden. Small cap en defensieve factoren presteerden negatief, waardoor defensieve strategieën significant achterbleven bij de algemene prestaties van de MSCI Wereld index.

Megacaps wederom dominant

Het positieve indexrendement van het afgelopen jaar werd in sterke mate gedragen door een selecte groep IT-gerelateerde aandelen met een hoog indexgewicht. Acht bedrijven – Apple, Alphabet, Amazon, Broadcom, Meta Platforms, Microsoft, NVIDIA en Tesla – waren samen verantwoordelijk voor meer dan de helft van het totale indexrendement. De sectoren Communicatie Diensten en Informatie Technologie presteerden uitzonderlijk goed, met stijgingen van respectievelijk 43,6% en 42,3%, in euro's gemeten. De Financiële sector volgde op enige afstand als derde best presterende sector met 36,3%. Daartegenover lieten de sectoren Gezondheid en Materialen een aanzienlijk zwakkere groei zien, met jaarrendementen van 8,6% en 1,5% respectievelijk.

Een positief jaar voor value en quality, defensieve factoren in mineur

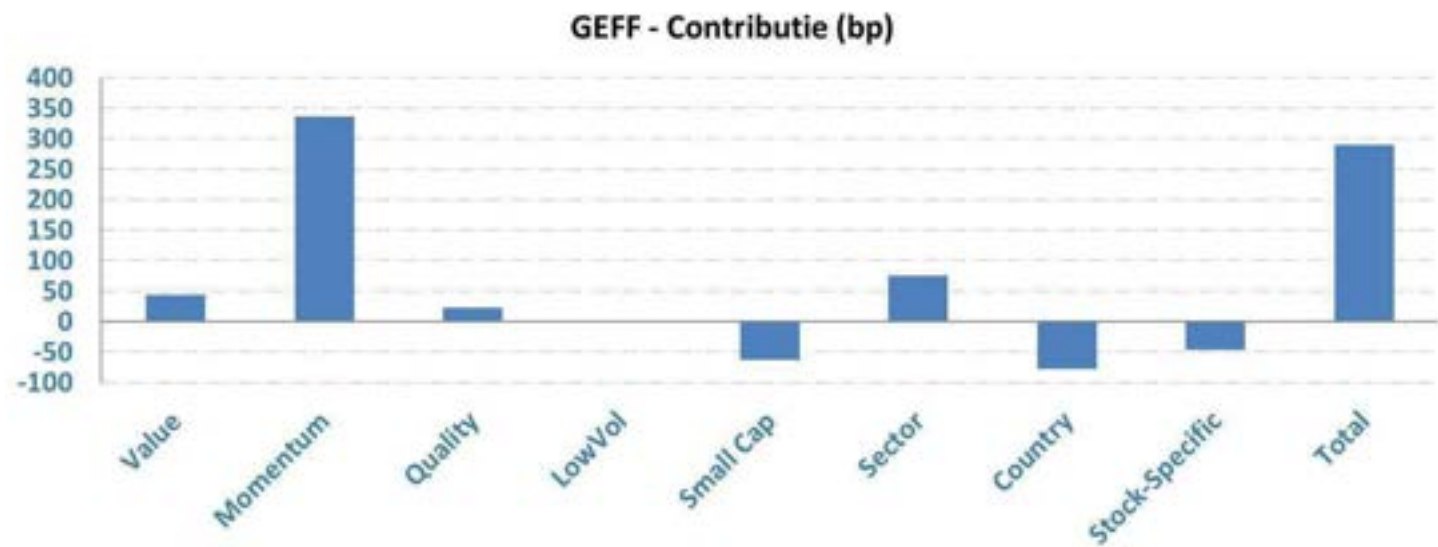
Momentum was met afstand de best presterende factor in 2024 en profiteerde in de gestaag opgaande markt. Goed presterende aandelen bleven dit jaar het bovengemiddeld goed doen. De value factor deed het goed in de eerste helft van het jaar maar moest in de tweede helft van het jaar dit rendement weer prijsgeven. Quality had een positieve start van het jaar maar bleef de rest van het jaar dicht bij de nul. Zoals mag worden verwacht in een sterk opgaande markt bleven aandelen met een lagere marktgevoeligheid ver achter bij hun tegenpolen. Dit resulteerde in een ruim negatief jaarrendement voor de low beta en low volatility factoren. Small cap was de slechtst presterende factor in een jaar waarin vooral de megacaps uitblonken.

Figuur 1. Factorrendementen 2024 CB Global Multi Factor Equity Fund

Het fonds bleef in 2024 de benchmark voor

Over heel 2024 behaalde het CB Global Multi-Factor Equity Fund een relatief rendement van circa 3,2%. Dit relatieve rendement is grotendeels te verklaren door de exposure naar de stijlfactoren, waar de nadruk ligt op het verkrijgen van exposure naar value, momentum en quality. De momentum factor leverde de hoogste bijdrage met bijna 3,4%, gevolgd door value met 0,4%. De beperkte exposure naar small cap droeg negatief bij aan het rendement. De overige stijlcontributies waren per saldo licht positief. De impliciete exposure naar landen en sectoren leverde per saldo geen bijdrage aan het rendement. De aandeel-specifieke effecten waren overwegend negatief, mede als gevolg van het uitsluitingsbeleid.

Figuur 2. Performance attributie 2024 CB Global Multi Factor Equity Fund (in basispunten)

Omloopsnelheid

De omloopsnelheid van het wereldwijd beleggende aandelenfonds bedraagt 70,5%.

Wereldwijd Hoogrentende obligaties

In alle vier de kwartalen van het kalenderjaar werd een positief rendement behaald, waardoor 2024 afgesloten werd met een rendement van circa 6,1%. De best presterende sectoren waren gezondheidszorg en vastgoed, die een inhaalslag maakten na voorgaande jaren waarin ze achterbleven door de gestegen inflatie en kapitaalmarktrentes.

Het derde kwartaal van 2024 was voor high yield begrippen bijzonder. De Amerikaanse high yield markt kende een uitzonderlijk sterke periode met een stijging van ruim 5,5%. Dit werd vooral gedreven door de overtuiging van de FED dat zij aanzienlijke vooruitgang had geboekt richting haar inflatiedoelstelling van 2%. Als gevolg hiervan verlaagde de FED de beleidsrente met 50 basispunten, wat de markt positief verraste. Het positieve sentiment zorgde voor een uitzonderlijk goede prestatie voor CCC-rated obligaties, met een gemiddeld rendement van ongeveer 20% in lokale valuta. Hierdoor behaalden risicovollere

obligaties over het jaar gemeten aanzienlijk betere resultaten dan de meest veilige obligaties binnen het high yield-spectrum.

Binnen het CB Global High Yield Fonds slaagden de externe managers er niet in om de eigen regionale benchmarks te verslaan. Zij hadden last van hun meer defensieve positionering, vooral binnen CCC-rated obligaties, waarmee ze de sterk opgaande high yield markten niet konden bijbenen. De kaspositie ten behoeve van het onderpandbeheer, had om dezelfde reden ook een negatieve relatieve bijdrage. Voor aftrek van kosten bleef het fonds circa -0,7% achter bij de wereldwijde benchmark.

Opkomende Markten Aandelen

De aandelen uit opkomende markten behaalden in 2024 een positief resultaat, al bleef dit achter bij de prestaties van aandelen uit ontwikkelde markten. Binnen deze regio's presteerden vooral de Zuid-Koreaanse en Taiwanese technologiebedrijven goed, dankzij de groeiende belangstelling voor kunstmatige intelligentie. Ondanks de vele economische uitdagingen en mede dankzij stimuleringsmaatregelen van de overheid, herstelde de Chinese aandelenmarkt zich enigszins in 2024.

Opkomende Markten Obligaties

Na een sterk 2023 verloor schuldpapier uit opkomende markten in 2024 enigszins aan positief momentum. Het jaar werd gekenmerkt door sterke economische groei in de Verenigde Staten en aanhoudende inflatie. Hoewel de risico-opslagen in opkomende markten verder verkrapten, wat de veerkrachtige economische omstandigheden in deze landen weerspiegelt, zorgden hogere Amerikaanse beleidsrentes en een sterke Amerikaanse dollar voor tegenwind. De portefeuille in harde valuta presteerde beter dan de benchmark door slim in te spelen op nieuwe uitgften en het MVB-beleid van Centraal Beheer APF dat in de portefeuille wordt toegepast.

Obligaties van opkomende landen genoteerd in harde valuta presteerden beter dan obligaties in lokale valuta. Landen als Zuid-Afrika en Dominicaanse Republiek behaalden een positief rendement door lokale renteverlagingen. Daarentegen behaalden de staatsobligaties in Filipijnen en Brazilië een negatief rendement De euro daalde per saldo ten opzichte van de valuta van opkomende landen, wat resulteerde in een negatief rendement op valuta. Wel waren er onderling grote verschillen. Zo steeg de Maleisische ringgit met circa 10% ten opzichte van de euro, terwijl de Braziliaanse reaal circa 16% daalde ten

opzichte van de euro. De portefeuille in lokale valuta bleef achter bij de generieke benchmark. Deze underperformance is toe te schrijven aan het landenbeleid uit het MVB-beleid van Centraal Beheer APF dat in de portefeuille wordt toegepast.

6.5.5 Portefeuille Rente & portefeuille Matching

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de rendementen en ontwikkelingen in de Portefeuille Rente en de portefeuille Matching.

Portefeuille Rente				
	Strat. Gewicht	Rendement PF	Rendement BM	Excess Return
EMU Staatsobligaties	45%	1,21%	0,95%	0,26%
Bedrijfsobligaties	35%	3,72%	3,51%	0,21%
Hypotheken	20%	5,10%	4,14%	0,96%
Liquide Middelen	0%	3,80%	0,00%	3,80%
Totaal	100%	3,10%	2,49%	0,61%

Portefeuille Matching				
	Strat. Gewicht	Rendement PF	Rendement BM	Excess Return
Combinatie Overlay Funds	100%	Zie kringverslag	Zie kringverslag	Zie kringverslag

Euro Staatsobligaties

In 2024 daalde de inflatie in de Eurozone richting de 2% en kwam daarmee in de buurt van de doelstelling van de ECB. De daling werd opnieuw gedreven door lagere energieprijzen ten opzichte van vorig jaar. Inflatie in de dienstensector bleef echter nog rond de 4% liggen. De economische groei in de Eurozone viel tegen in 2024, vooral in Duitsland. De afzwakkende economie in China, toenemende concurrentie en de relatief dure energie was negatief voor de productiesector. Daarentegen deden de Zuid-Europese landen het beter, vooral gedreven door toerisme en daaraan gerelateerde diensten. Vanwege de lagere inflatie en de matige economische groei verlaagde de ECB de beleidsrente vier keer naar een niveau van 3,00%.

Een dalende inflatie en lage groei leiden normaal gesproken tot lagere rentes op de obligatiemarkten. Een groot deel van het jaar bleef de rente echter stijgen of zijwaarts bewegen, met een slot dat ruim 0,30% hoger was dan het begin van het jaar. De grote hoeveelheid nieuwe obligaties, samen met de beter dan verwachte groei in VS, hielden ook de Europese rentes hoog. Ondanks de stijging van de 10-jaars rente in het laatste kwartaal lieten de obligatiemarkten in 2024 positieve rendementen zien door couponrendement en lagere korte rentes.

De portefeuille heeft over 2024 een outperformance behaald van 0,26% voor kosten ten opzichte van de benchmark. Het absolute rendement van de portefeuille was 1,21% voor kosten. De outperformance kwam voornamelijk door diverse duratieposities, een versteiling van de yieldcurve en een overweging in periferie- en semi-corelanden. Ook de overwogen positie in staatsgerelateerde instellingen ten opzichte van Duitsland was positief. Daarnaast zijn er meerdere overwogen posities in swaps ten opzichte van Duitsland ingenomen, wat positief bijdroeg aan de performance.

Bedrijfsobligaties

Voor de bedrijfsobligatiemarkten was 2024 een positief jaar. Risico-opslagen van de verschillende segmenten daalden per saldo. Spreads van bedrijfsobligaties daalden per saldo maar liefst 40 basispunten. Het dieptepunt van spreads werd halverwege december bereikt. De flinke daling van spreads werd met name gedreven doordat de ECB en Fed meerdere malen hun beleidsrentes verlaagden. Spreads

van de minder risicovolle segmenten gedekte obligaties en semistaat daalden per saldo veel minder: respectievelijk zo’n 20 en 10 basispunten.

In de bedrijfsobligatieportefeuille is in 2024 een rendement behaald van 3,72%, dit was 0,21% hoger dan de benchmark.

Hypotheken

In 2024 hebben we een ander renteklimaat gezien dan de afgelopen 2 jaar. Waar centrale banken in 2022 en 2023 de rente nog scherp hebben verhoogd, heeft de Europese Centrale Bank in 3 stappen de beleidsrente met in totaal 100 basispunten verlaagd in 2024. Dit heeft een drukkend effect gehad op de hypotheekrentes en een positief effect op het indirecte rendement, de waardering, in 2024. Samen met de coupon is zo een gezonde performance behaald op hypotheken van ruim 5%.

De spreads zijn in 2024 gedaald naar het gemiddelde niveau van de afgelopen jaren waarbij hypotheken nog steeds een aantrekkelijk alternatief voor meer traditionele vastrentende beleggingen zijn. Dit was een correctie op het uitlopen van de marges aan het einde van 2023.

In 2024 zagen we een sterke toename van huizenprijzen als gevolg van lagere hypotheekrentes, hogere lonen en de aanblijvende krapte op de woningmarkt. Lage werkloosheid en stijgende huizenprijzen zorgen voor een laag kredietrisico. De gemiddelde Loan-to-Value (LtV) is gedaald terwijl achterstanden marginaal blijven. We zien dat hypotheekverstrekkers sterk ingezet hebben op verduurzaming in 2024 en deze beweging zal ook naar de toekomst toe worden doorgezet.

Matchingportefeuille

Zoals eerder in dit hoofdstuk besproken is de rente in 2024 gedaald. Het feit dat alle kringen geen 100% afdekking van het renterisico hadden, heeft een beperkt negatief gevolg gehad. De technische voorziening (de waardering van verplichtingen van de kringen) is per saldo door de rentebeweging licht toegenomen. Per saldo heeft dit een negatief effect gehad op vrijwel alle dekkingsgraden van de kringen.

De portefeuilles zijn het gehele jaar conform de opdracht afgedekt.

6.5.6 Portefeuille Inflatie

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de rendementen en ontwikkelingen in de Portefeuille Inflatie. De Portefeuille Inflatie bestaat uit grondstoffen, vastgoed en inflatie gerelateerde obligaties.

Module Inflatie				
	Strat. Gewicht	Rendement PF	Rendement BM	Excess Return
Inflatie gerelateerde Obligaties	30%	-2,23%	-2,08%	-0,14%
Niet-beursgenoteerd Vastgoed	31%	8,28%	9,34%	-1,06%
Beursgenoteerd Vastgoed	14% ^{1,2}	10,58%	9,99%	0,60%
Beursgenoteerd Vastgoed Hedged		6,98%	6,40%	0,58%
Grondstoffen	25%	8,44%	7,54%	0,90%
Liquide middelen	0%	3,80%	0,00%	3,80%
Totaal	100%	-3,88%	-3,99%	0,10%

- 1 De Excess Return op totaalniveau is gebaseerd op de koersen van de module als geheel. Deze koersen worden achteraf niet aangepast. Als gevolg van een aangepaste waardering voor Niet-beursgenoteerd vastgoed ontstaat een vertekend beeld. De impact van deze aangepaste waardering blijkt niet uit de bovenstaande cijfers, maar is binnen de performance meting geregistreerd als 'Overig effect'.
- 2 De beursgenoteerde vastgoedrendementen zijn gelijk, het enige verschil is de valuta afdekking. De beleggingen worden daarom op basis van het afdekkingsbeleid verdeeld over beide fondsen (75% hedged, 25% unhedged).

De strategische gewichten van de module inflatie zijn ongewijzigd gebleven. De normportefeuille voor de module inflatie wijkt af van de strategische portefeuille vanwege de beperkte mogelijkheden om de allocatie voor niet-beursgenoteerd vastgoed in 2024 volledig naar het strategisch gewicht op te hogen.

Inflatie gerelateerde obligaties

In 2024 daalde de inflatie in de Eurozone richting de 2% en kwam daarmee in de buurt van de doelstelling van de ECB. De daling werd opnieuw gedreven door lagere energieprijzen ten opzichte van vorig jaar. Inflatie in de dienstensector bleef echter nog rond de 4% liggen. De economische groei in de Eurozone viel tegen in 2024, vooral in Duitsland. De afzwakkende economie in China, toenemende concurrentie en de relatief dure energie was negatief voor de productiesector. Daarentegen deden de Zuid-Europese landen het beter, vooral gedreven door toerisme en daaraan gerelateerde diensten. Vanwege de lagere inflatie en de matige economische groei verlaagde de ECB de beleidsrente vier keer naar een niveau van 3,00%.

Een dalende inflatie en lage groei leiden normaal gesproken tot lagere rentes op de obligatiemarkten. Een groot deel van het jaar bleef de rente echter stijgen of zijwaarts bewegen, met een slot dat ruim 0,30% hoger was dan het begin van het jaar. De grote hoeveelheid nieuwe obligaties, samen met de beter dan verwachte groei in VS, hielden ook de Europese rentes hoog.

De portefeuille heeft over 2024 een underperformance behaald van -0,14% ten opzichte van de benchmark. Het absolute rendement van de portefeuille was -2,22% voor kosten.

Wereldwijd beursgenoteerd vastgoed (Hedged & Unhedged)

De beursgenoteerde vastgoedmarkt liet in 2024 aanvankelijk een positief rendement zien. De dalende rente en meevallende cijfers van vastgoedondernemingen resulteerden in een positief sentiment op de vastgoedmarkten. Aan het eind van 2024 draaide het sentiment en door een sterk negatief vierde kwartaal eindigde de benchmark over geheel 2024 met een licht positief rendement.

Geografisch gezien waren er geen grote verschillen in rendement tussen Europa, Amerika en Azië. Meer bepalend voor het rendement was in welke mate vastgoedondernemingen vreemd vermogen gebruiken om hun portefeuille te financieren. Door de dalende rente presteerden ondernemingen met relatief veel vreemd vermogend beter dan ondernemingen met weinig vreemd vermogen.

De portefeuille presteerde met 5,69% beter dan de benchmark (4,80%).

Omloopsnelheid

De turnover-ratio van het wereldwijd beleggende vastgoedfonds in 2024 is 39,58%.

Nederland niet-beursgenoteerd vastgoed

Nadat de gestegen rente en de hogere overdrachtsbelasting in 2023 leidden tot stevige afwaarderingen op niet-beursgenoteerd vastgoed, was 2024 een jaar van stabilisatie. Gedurende 2024 herstelden de waardes van beleggershuurwoningen, na de stevige afwaarderingen in 2022 en 2023. Het waardeherstel werd grotendeels veroorzaakt door sterk stijgende huizenprijzen in het koopsegment. Daarnaast daalden de risico's waar beleggers zich mee geconfronteerd zagen. In de winkelmarkt zet de trend van consolidatie zich steeds verder voort. Op de kantorenmarkt zien we dat de vraag van kantoorgebruikers zich concentreert op centraal gelegen gebouwen van hoge kwaliteit met een hoog duurzaamheidsniveau. Dit product is schaars en daarom kunnen verhuurders van deze kantoren steeds hogere huurprijzen realiseren. Kantoren die niet aan deze eisen voldoen, zijn steeds moeilijker te verhuren. De portefeuille presteerde met 8,28% slechter dan de MSCI/IPD benchmark (9,34%).

Grondstoffen

Grondstoffen hebben een bijzonder goed 2024 gekend. De sector edelmetalen is met een rendement van 27% in Amerikaanse dollar de drijvende kracht achter het goede rendement van de beleggingscategorie als geheel.

De stijging van edelmetalen in 2024 werd veroorzaakt door een combinatie van economische, geopolitieke en marktspecifieke factoren:

1. Geopolitieke instabiliteit: wereldwijde spanningen, zoals gewapende conflicten in Oost-Europa en het Midden-Oosten, en Noord-Korea's militaire betrokkenheid, zorgden voor een verhoogde vraag naar veilige beleggingen zoals goud.
2. Economische onzekerheid: angst voor een wereldwijde recessie en de verwachting van renteverlagingen door de Amerikaanse Federal Reserve versterkten de aantrekkingskracht van edelmetalen als bescherming tegen geldontwaarding en valutadaling.

3. Aankopen door Centrale Banken: centrale banken, met name in opkomende markten, verhoogden hun goudreserves om minder afhankelijk te zijn van de Amerikaanse dollar, wat de prijzen het hele jaar door ondersteunde.
4. Politieke risico's: de Amerikaanse presidentsverkiezingen voegden een extra laag onzekerheid toe, waardoor investeerders goud zochten als bescherming tegen mogelijke fiscale stimuleringsmaatregelen.

Een andere opvallende gebeurtenis in 2024 is het extreem positieve rendement van cacao. Deze grondstof heeft met een gemiddeld gewicht van 0,93% in 2024 weliswaar een kleine rol in de benchmark, maar met een rendement van 296% is het de best presterende grondstof.

De rendementen van beleggingen die niet in de hoofdportefeuilles zijn opgenomen worden toegelicht in de betreffende kringverslagen.

6.6 Vooruitblik 2025

Terugkeer Trump zet geopolitiek verder op scherp

Stabiele groei in 2025 in het vooruitzicht

Economen waren aan het begin van het jaar terughoudend over de economische projecties voor 2024. De gestegen rente zou een potentiële rem op de bestedings- en investeringsbereidheid van consumenten en bedrijven zijn. Achteraf bleek met name de Amerikaanse economie in 2024 robuuster dan verwacht. Per saldo verwacht de OECD dat de groei van de wereldeconomie in 2024 op 3,2% uit zal komen. Voor 2025 is de verwachting dat de wereldeconomie met 3,3% zal groeien. Dit zal met name gedragen worden door de opkomende landen India en China met een verwachte groei van respectievelijk 6,9% en 4,7%. De ontwikkelde economieën groeien naar verwachting minder sterk. De groeiprognoses van de OECD zijn 2,4% voor de Verenigde Staten, 1,7% voor het Verenigd Koninkrijk en 1,3% voor de eurozone. De belangrijkste risico's bij deze projecties zijn de potentiële verergering van geopolitieke spanningen, een hardnekkigere dan verwachte inflatie en een mogelijke re-pricing van financiële activa.

Verdere renteverlagingen in het verschiet

De strijd van de Fed en de ECB tegen de hoge inflatie lijkt begin 2025 grotendeels gestreden. De ECB verwacht dat de inflatie in de eurozone in het tweede kwartaal van 2025 op de doelstelling van 2% uitkomt en in 2026 zelfs daaronder uit zal komen. Dit betekent dat er ruimte is om de beleidsrente verder te verlagen en de zwakke Europese economie te ondersteunen. Financiële markten verwachten begin 2025 dat de ECB de beleidsrente in 2025 vier keer zal verlagen naar een niveau van circa 2%. Een kanttekening hierbij is dat de kerninflatie in de eurozone momenteel nog bijna 3% bedraagt. Als blijkt dat dit cijfer niet verder omlaag komt, kan dit een reden zijn voor de ECB om terughoudend te zijn met het verlagen van de rente. De inflatie in de Verenigde Staten beweegt zich eveneens richting de doelstelling van om en nabij de 2%. Economen verwachten dat dit niveau gedurende 2025 zal worden bereikt. In tegenstelling tot de eurozone staat de Amerikaanse economie er echter goed voor. Tijdens de decembervergadering van het monetaire beleidscomité van de Fed signaleerde men dat een trager pad van renteverlagingen passend zou zijn. Financiële markten gaan er begin januari vanuit dat de Fed de beleidsrente in 2025 verlaagt naar een niveau van iets boven de 4%.

Nieuwe termijn Trump onzekere factor voor wereldhandel

De inauguratie van Trump als Amerikaanse president eind januari betekent dat de wereld een onzekere tijd tegemoet gaat. Trump heeft al eerder aangegeven dat hij vindt dat Europa zijn eigen boontjes moet doppen als het op defensie aankomt. In de afgelopen jaren zijn de defensiebudgetten van vrijwel alle Europese landen daarom opgeschroefd. Daarnaast betekent de America First doctrine van Trump weinig goeds voor de Europese industrie. Net als in zijn eerste ambtstermijn zal Trump niet schromen om forse handelsbarrières op te werpen als de Europese concurrentie in zijn ogen oneerlijk is. Een ander land dat hier hoogstwaarschijnlijk hinder van zal ondervinden, is China. Ook dit land zal waarschijnlijk te maken krijgen met nieuwe Amerikaanse importheffingen. En dan speelt er ook nog de kwestie van Taiwan. Trump vindt dat ook dit land voor zijn eigen bescherming dient te zorgen. Het terugtrekken van de Verenigde Staten kan echter China bewegen om Taiwan weer onder controle te krijgen. Een Chinese actie richting Taiwan zou onder andere nadelige gevolgen kunnen hebben voor de productie van de meest geavanceerde computerchips. Taiwan heeft daarin een wereldwijd aandeel van circa 90%.

Klimaatverandering en de energietransitie drukken hun stempel op de wereldeconomie

Klimaatverandering was in 2024 op verschillende plaatsen merkbaar. Onder andere ontstond schade door overstromingen in Spanje en Oostenrijk. Ook kende het Atlantisch orkaanseizoen orkanen die zich in recordtempo ontwikkelden. Florida kampte hierdoor in kort tijdsbestek tweemaal met een orkaan. Mislukte koffie- en cacao-oogsten door aanhoudende droogte in onder andere Brazilië. In 2024 is de wereldwijde temperatuur de grens van 1,5°C stijging inmiddels gepasseerd. De kans lijkt aanzienlijk dat de temperatuurstijging komende jaren steeds sneller zal toenemen. Ondertussen blijven ook de investeringen in de elektrificatie van wereldeconomie toenemen. Dit geldt, ondanks klimaatscepticus Trump, ook voor de Amerikaanse economie. De stijgende vraag naar elektriciteit door onder andere AI en de energietransitie betekent dat de vraag naar essentiële netwerkonderdelen, zoals transformatoren en energieopslag, waarschijnlijk ook in 2025 zal blijven toenemen.

Door Trump ontketende handelsoorlog zet wereldeconomie onder druk

Op 2 april, de zelfverklaarde ‘Liberation Day’, kondigde Amerikaanse president Trump een omvangrijk pakket aan handelstarieven voor de belangrijkste handelspartners van de Verenigde Staten aan. Vooral de hoogte van de aangekondigde tarieven schokte markten. De Europese Unie werd geconfronteerd met importheffingen van 20% en China met zelfs 34%. In de dagen daarna daalden aandelenmarkten en de Amerikaanse dollar fors. Opvallend was ook de daling van Amerikaanse Treasuries. De plannen van Trump zet met name druk op de Amerikaanse economie, waardoor beleggers zich zorgen maken over de houdbaarheid van de Amerikaanse schulden. Toen Trump na een week van marktturbulentie verklaarde de invoering van de hoogste tarieven met 90 dagen uit te stellen konden aandelenmarkten en Treasuries weer iets herstellen. De onzekerheid over het verloop van de handelsoorlog blijft boven de markten hangen.

6.7 Beheerkosten van het fonds

In dit jaarverslag zijn de aanbevelingen van de Pensioenfederatie gevolgd met betrekking tot het inzicht in vermogensbeheerkosten. De gemaakte kosten, zoals hiernaast zijn opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Vermogensbeheerkosten per kring					
Bedragen in € x 1.000	Kosten Vermogens-beheer	Pensioenfonds en Pensioen-bureau	Beheer-kosten	Transactie-kosten	Totaal
DC	12	445	1.524	483	2.464
DB Premie	35	60	310	120	525
DB Stabiliteit	18	15	71	25	129
DB Koopkracht	37	64	329	118	548
DB Evenwicht	101	169	1.013	307	1.590
RBS	332	405	2.021	604	3.362
Bavaria	158	113	528	135	934
Sligro Food Group	275	210	1.256	431	2.172
Chemours	196	101	815	259	1.371
equensWorldline	318	120	1.529	454	2.421
HPE	1.012	159	1.842	568	3.581
HP NL	118	12	392	74	596
ESN	109	15	608	177	909
Deutsche Bank NL	463	181	1.007	468	2.119

Vermogensbeheerkosten per kring					
Bedragen in € x 1.000	Kosten Vermogens-beheer	Pensioenfonds en Pensioen-bureau	Beheer-kosten	Transactie-kosten	Totaal
Grolsch	44	29	275	550	898
Totaal	3.228	2.098	13.520	4.773	23.619

- De kosten vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en de fiduciair beheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht.
- Onder Pensioenfonds en Pensioenbureau zijn de interne kosten die aan vermogensbeheer zijn toegerekend verantwoord.
- De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten.
- Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten
- De genoemde bedragen zijn duizendtallen. Gegeven de geringe omvang van het belegd vermogen en het transactievolume zijn deze kosten niet direct te relateren aan benchmarks, die gebaseerd zijn op grote vermogens en transactievolumes.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

7.

Verslag over boekjaar en vooruitzichten

7. Verslag over boekjaar en vooruitzichten

In dit hoofdstuk doen wij verslag van de ontwikkelingen binnen Centraal Beheer APF als geheel en kijken wij naar de vooruitzichten voor de toekomst.

7.1 Wet toekomst pensioenen

In 2024 heeft de Wtp veel aandacht gekregen en hebben we belangrijke stappen gezet voor de overgang naar de Wtp, waarbij de werkzaamheden zich hebben afgespeeld in de voorbereidende fase van de aanstaande transitie.

Hierbij is bijzondere focus geweest op de begeleiding van de BO's, de aangesloten werkgevers, betrokken adviseurs en de impact die het heeft op onze deelnemers. Daarnaast zijn belangrijke stappen gezet om de migratiekalender naar de Wtp en het nieuwe pensioenplatform samen met onze uitbestedingspartners APS en AIM vorm te geven. We hebben ook in 2024 proactief en op gezette tijden onze aangesloten werkgevers, deelnemers en betrokken adviseurs geïnformeerd over de gevolgen van deze nieuwe wet en wat we van elkaar kunnen verwachten in aanloop naar deze nieuwe situatie.

Wtp-mogelijkheden

Voor de werkgevers met een DB-regeling is een overstap naar een Wtp-regeling noodzakelijk. De werkgevers in Kring DC kunnen ook kiezen om gebruik te maken van de eerbiedigende werking en daarmee de bestaande beschikbare premieregeling voort te zetten. In dat geval kan de bestaande leeftijdsafhankelijke premiestaffel in stand blijven. Wel dienen de werkgevers die hiervan gebruik maken vóór 1 januari 2028 het partner- en wezenpensioen aan te passen aan de Wtp-regels. Ook dienen zij voor nieuwe werknemers die vanaf 1 januari 2028 in dienst treden een Wtp-regeling met hun werknemers(vertegenwoordiging) af te spreken.

Hierna zijn de belangrijkste ontwikkelingen in 2024 weergegeven.

Ondersteuning werkgevers en adviseurs

Een van de speerpunten in de Wtp transitie was ook in 2024 het begeleiden van de werkgevers en hun adviseurs richting het invullen en opleveren van het transitieplan. Zo zijn er meerdere informatiesessies voor werkgevers in de multi-client kringen en hun adviseurs gehouden. Hiernaast zijn er ook soortgelijke informatiesessies geweest voor werkgevers met een eigen kring. Tijdens deze sessies hebben we hen geïnformeerd over de processtappen in het Wtp-traject.

In de laatste paar maanden van 2024 zijn er ook specifieke informatiesessies georganiseerd die gericht waren op de werkgevers die een concept transitieplan hebben ingediend. Ze werden meegenomen in de Wtp-berekeningen die voor hen gemaakt waren en is er uitgebreid ingegaan op het verder invullen van het transitieplan.

Als de overstap naar een Wtp-regeling wordt gemaakt, is een transitieplan noodzakelijk. Voor de werkgevers in de multi-client kringen is een online transitieplan beschikbaar gesteld, waarbij de gegevens van de bestaande pensioenregeling vooraf ingevuld waren. De werkgever, of zijn adviseur, kon het transitieplan vervolgens verder invullen met de keuzes voor de Wtp-regeling inclusief onderbouwingen

en overwegingen en welk proces hij met de sociale partners heeft doorlopen. Voor de werkgevers met een eigen kring is het sjabloon transitieplan eveneens beschikbaar gesteld, waarbij het indienen van het plan via de relatiemanagers loopt.

Van de meeste werkgevers met een eigen kring is in 2024 een concept-transitieplan ontvangen. Hiernaast zijn ook meerdere transitieplannen van werkgevers in multi-client kringen ontvangen.

Op een aangeleverd concept-transitieplan is vervolgens een eerste beoordeling uitgevoerd. Dit heeft onder andere betrekking op uitvoerbaarheid en evenwichtigheid en of de concept-transitieplannen in behandeling kunnen worden genomen. Van de ontvangen concept-transitieplannen hebben de werkgevers een terugkoppeling ontvangen, die meegenomen kon worden voor het opleveren van een definitief transitieplan.

Enkele werkgevers lukte het door omstandigheden nog niet om een concept-transitieplan aan te leveren. Hierbij speelt in enkele gevallen ook de afhankelijkheid van een bedrijfstakpensioenfonds waarbij nog onduidelijkheden bestaan over mogelijke dispensatie.

Risicopreferentieonderzoek – vaststellen risicohoudingen

Op basis van de RPO-resultaten zijn de risicopreferenties (risicobereidheid en risicodraagkracht) van de populaties in de kringen inzichtelijk gemaakt en zijn voor de kringen vervolgstappen gezet. Zo zijn de impliciete lifecycles en wettelijke maatstaven bepaald en is risicodraagkracht (hoeveel risico kunnen deelnemers lopen) aan de analyses toegevoegd. Vervolgens is dat alles vertaald naar risicohoudingen voor de verschillende kringen. Ook met DNB is gesproken over de risicohoudingen.

Aan de hand van de voorkeuren van de kringen / werkgevers en de RPO-resultaten is er gewerkt aan het vormen van een beeld hoe het Wtp-landschap na de transitie er uit zal komen te zien. Deze zal in ieder geval bestaan uit een multi-client kring FPR+ en een multi-client kring FTK. Ook met de start van een multi-client SPR kring is rekening gehouden.

Propositie/oplossingen

Onze FPR-oplossing is een doorvertaling van onze DC-oplossing, waarbij een beperkte risicodelingsreserve wordt toegevoegd. Via deze reserve toevoeging wordt de pensioenuitkering voor pensioengerechtigden stabiel in de eerste paar jaren nadat de uitkering gestart is.

De uitwerking van risicogroepen met de eigen risicohoudingen is een belangrijk onderdeel van onze propositie. Deze risicogroepen zijn bepalend voor de ‘landingsplekken’ voor onze bestaande klanten, maar ook voor nieuwe klanten. Iedere risicogroep krijgt een eigen risicohouding, eigen beleggingsbeleid in opbouw- en uitkeringsfase, eigen collectieve uitkeringsfase, eigen risicodelingsreserve, eigen spreidingsperiode, eigen resultaatdeling, eigen kostenvoorziening en eigen wettelijke reserves (minimaal vereist eigen vermogen en operationele reserve).

Langs deze onderdelen wordt in de tweede helft van 2024 de financiële opzet van de Multi-Client Kring FPR+ verder uitgewerkt op basis van een ALM studie. Om onze FPR+-oplossing definitief te maken wachten we voor enkele punten nog steeds op duidelijkheid over wetgeving of nieuwe marktstandaarden.

Naast de FPR+ propositie zijn gedurende 2024 ook stappen gezet in de uitwerking van een Solidaire Premiereregeling (SPR) oplossing. Centraal Beheer APF biedt beide oplossingen aan.

Datakwaliteit

Voor de aanpak datakwaliteit worden de zes fases uit het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie gehanteerd en ons eigen kader voor datakwaliteit bij CWO’s:

- 1. **Opzet Datakwaliteit:** Hierin wordt de basis gelegd voor datakwaliteit, inclusief het identificeren van kritieke data-elementen.
- 2. **Risico-inventarisatie en -beoordeling:** Deze fase richt zich op het identificeren en beoordelen van risico’s met betrekking tot datakwaliteit.
- 3. **Data-analyses en deelwaarnemingen:** In deze fase worden data geanalyseerd en specifieke waarnemingen uitgevoerd om de datakwaliteit te beoordelen.

- 4. **Rapportage en beoordeling:** Hierin worden de bevindingen gerapporteerd en beoordeeld, en worden eventuele correcties uitgevoerd.
- 5. **Besluit over datakwaliteit voor invaren:** Deze fase omvat het nemen van een besluit over de datakwaliteit voorafgaand aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.
- 6. **Borging van datakwaliteit na invaren:** Tot slot wordt de datakwaliteit na de transitie geborgd en gemonitord.

Gedurende 2024 zijn de fase 1 (opzet datakwaliteit) en fase 2 (Risico-inventarisatie en -beoordeling) voor de kringen die invaren grotendeels afgerond. De sleutelfunctiehouders en de accountant zijn hierbij betrokken geweest.

Fase 3 (Data-analyses en deelwaarnemingen) en fase 4 (Rapportage en beoordeling) worden uitgevoerd door Achmea Pensioenservices. Fase 3 is voor de invarende kringen nagenoeg afgerond. Op basis van de resultaten van de analyses uit fase 3 stelt Achmea Pensioenservices de herstelplannen in fase 4 op. Uit de fase 3 analyse is conform verwachting een positief beeld gekomen. Er zijn relatief weinig bevindingen uit de analyses naar voren komen waarop herstelwerk dient plaats te vinden.

Met de accountant hebben we in de loop van het jaar afspraken gemaakt over de werkzaamheden voor fase 5 (Besluit over datakwaliteit voor invaren). De accountant is met de beoordeling van de eerste fases inmiddels gestart. Het bestuur zal aan de hand van de verantwoording van de vijf fases een beoordeling maken van de datakwaliteit in verband met invaren. Het bestuur zal per kring een besluit nemen over de datakwaliteit bij invaren.

Deelnemerscommunicatie

In 2024 hebben we ook onze deelnemers actief meegenomen in de wijzigingen die gaan komen. Op de website van Centraal Beheer APF kunnen deelnemers de nodige informatie vinden over de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Er is een speciale themapagina over de Wtp.

Een sjablooncommunicatieplan wordt uitgewerkt waarin beschreven is hoe de deelnemerscommunicatie gaat lopen tegen de tijd dat de overgang naar de Wtp-regeling wordt gemaakt. Dit communicatieplan is één van de onderdelen die bij de melding aan DNB dient te worden meegestuurd.

Een aantal communicatie-uitingen wordt aanvullend ingezet om nog gericht inzicht te krijgen in de kennis, houding en gedrag van deelnemers met betrekking tot de wijzigingen in verband met de Wtp. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de nulmeting onder deelnemers, in aanvulling op onze reguliere deelnemersonderzoeken.

7.2 Overige ontwikkelingen in 2024

Door de naderende overgang naar de Wtp is de markt, na een aantal rustige jaren, in beweging gekomen. Een aantal (gesloten) pensioenfondsen willen, vooruitlopend op de overgang naar de Wtp, een consolidatiebeweging realiseren. Hierbij onderzoeken ook enkele fondsen de mogelijkheden om een gesloten regeling voort te zetten binnen een FTK Kring bij ons APF.

Ook in 2024 hebben we het aantal deelnemers binnen ons fonds verder zien groeien: van circa 82.000 naar circa 87.000. Mede hierdoor is de jaarlijkse premiestroom binnen de kringen van Centraal Beheer APF toegenomen tot circa EUR 280 miljoen. Sinds de oprichting hebben in totaal 14 pensioenfondsen gekozen voor een overstap naar Centraal Beheer APF. In 2024 betrof dit Stichting Pensioenfonds van de Grolsche Bierbrouwerij en de aangesloten werkgever. Dit pensioenfonds is per 1 oktober toegetreden tot zijn eigen kring.

In juni heeft de migratie van Achmea IT naar onze 'eigen IT' inrichting succesvol plaats gevonden. Hiermee geven we naast 'eigen werkgeverschap' ook invulling aan onze 'eigen IT' inrichting.

In november hebben we de uitbestedingscontracten met AIM en APS definitief vernieuwd. De vernieuwing van het APS uitbestedingscontract heeft langer geduurd mede omdat we alle tarieven voor de overgang

naar Wtp hier onderdeel van hebben gemaakt. Met dit hernieuwd commitment kunnen we lange termijn zekerheid bieden aan onze aangesloten werkgevers en deelnemers.

Afgelopen december is vanuit Achmea het bericht ontvangen dat Achmea uiterlijk eind 2028 de locatie in Zeist verlaat. Dat heeft invloed op onze huurovereenkomst in Zeist en ook wij gaan onze huidige werkplek aan de Handelsweg 2 verlaten. Wij zijn gestart met het zoeken naar een nieuwe locatie. Wij streven ernaar om ruimschoots voor het einde van 2028 een nieuw onderkomen gevonden te hebben, passend bij de uitstraling van Centraal Beheer APF en zijn optimistisch over de slagingskansen hiervan.

Net als in voorgaande jaren zijn vanuit financieel perspectief nieuwe afspraken gemaakt met Achmea inzake de financiering van het weerstandsvermogen en de aanloopverliezen gedurende de komende jaren, waarbij tevens is aangesloten op de verwachte groei. Centraal Beheer APF is, mede vanwege de al bestaande opzet en mogelijkheden, goed voorbereid op de ontwikkelingen in de markt. Dit wordt aansluitend onder 7.3 nader toegelicht.

7.3 Marktentwikkeling

Om onze missie te vervullen, namelijk het realiseren van zoveel mogelijk pensioen per ingelegde euro voor onze deelnemers, zijn schaalvoordelen nodig. Deze schaalvoordelen zijn te realiseren door groei van ons fonds. We blijven ons dan ook continu inzetten op de groei van ons APF als middel om ons uiteindelijke doel te realiseren.

Er is nog steeds veel beweging in de markt. Centraal Beheer APF heeft diverse verzoeken ontvangen van werkgevers die met hun fondsen een plek zoeken in één van onze bestaande of nieuw te vormen Kringen.

De komende tijd verwachten wij nieuwe verzoeken van pensioenfondsen om de mogelijkheden van overgang naar een APF te onderzoeken. Enerzijds fondsen die op zoek zijn naar een toekomstbestendige

FTK uitvoering, zeker nu deze bij diverse uitvoerders onder druk staat. En anderzijds fondsen die kort na het invaren de overstap willen maken naar het APF.

Voor Centraal Beheer APF biedt de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel zowel uitdagingen als kansen. Vanaf 1 januari 2028 zal alle toekomstige pensioenopbouw plaatsvinden op basis van een beschikbare premie. Sociale partners staan voor de keuze om hun onder het FTK opgebouwde pensioenen in te varen in de nieuwe regeling op basis van de Wet toekomst pensioenen of om deze achter te laten in het “oude” FTK-regime. Partijen zijn op zoek naar een toekomstbestendige pensioenuitvoering en die kunnen wij bieden. Nog meer dan voor de stelselherziening staat men open voor een gesprek met andere werkgevers en pensioenfondsen over de voordelen van samenwerking. Partijen die niet willen invaren zoeken naar mogelijkheden om hun gesloten pensioenregelingen voort te zetten in een eigen of gezamenlijke FTK Kring bij ons APF. Andere partijen besluiten tot een collectieve waardeoverdracht naar een Eigen Kring van ons fonds om vandaaruit de transitie te maken naar een multi-client Kring FPR+ of SPR. Door onze uitgebreide oplossing en ruime ervaring met de uitvoering van de verbeterde premieregeling in Kring DC, staan wij goed voorgesorteerd om deze partijen en werkgevers met een focus op het beste pensioenresultaat te ontvangen en bij te staan bij hun plannen.

Gegeven onze groei is dat een bewijs dat onze oplossingen aansluiten bij de behoefte in de markt.

7.4 Toekomstverwachtingen

Het vertrouwen in ons APF neemt verder toe, getuige de partijen waarmee wij in overleg zijn over een eventuele toetreding en degene die reeds bij ons zijn toegetreden. Nadat DNB medio september 2024 heeft laten weten geen bezwaar te hebben tegen een waardeoverdracht, hebben we de transitie van Stichting Pensioenfonds van de Grolsche Bierbrouwerij en de aangesloten werkgever Grolsch per 1 oktober 2024 kunnen realiseren. Gegeven onze huidige salesfunnel hebben wij vertrouwen dat ook in 2025 nieuwe partijen zullen gaan toetreden.

In de pensioenfondsenmarkt zal de verdere consolidatie in de komende jaren doorzetten, mede gedreven door de implementatie van de Wtp. Wij zoeken hierover met pensioenfondsen en de aangesloten werkgevers proactief de dialoog en samen kijken we naar de best passende oplossing. Hierbij zullen we voorafgaand aan het toetreden tot ons fonds inzicht geven in de rolverdeling en besluitvorming als het gaat om de overgang naar de Wtp.

In gezamenlijkheid met onze aangesloten werkgevers en uitbestedingspartijen hebben we een transitiekalender kunnen vaststellen voor de overgang naar de Wet toekomst pensioenen. Voor de komende jaren hebben wij reeds afspraken gemaakt met APS en AIM over de planning en de benodigde capaciteit om te komen tot een beheerste overgang van onze bestaande klanten en fondsen die nog zullen toetreden. Wij blijven dus altijd ruimte bieden om nieuwe partijen te ontvangen.

Verder zal ook in 2025 onze communicatie richting deelnemers worden doorontwikkeld. We focussen in dat kader op een aantal speerpunten:

- het creëren van vertrouwen en betrokkenheid;
- het ontzorgen van de deelnemers en het bieden van gemak;
- het creëren van pensioenbewustzijn;
- deelnemers betrekken op relevante ontwikkelingen, zoals onder meer de Wtp.

Naast de speerpunten zullen in de communicatie een aantal thema's worden behandeld:

- Maatschappelijk Verantwoord Beleggen.
- Verder ontwikkelen van digitale communicatie: er zal een activeringscampagne worden opgezet om de deelnemers die nu nog informatie per post ontvangen te enthousiasmeren voor de aanvullende digitale uitingen.
- De persoonlijke omgeving van de deelnemer (mijnpensioen) verder ontwikkelen, via de campagne Pensioen APK.

Onze digitale nieuwsbrief "Liefde voor later" zal ook in 2025 worden verzonden. Door middel van polls proberen we hierin ook de interactie met deelnemers verder te versterken.

7.5 Weerstandsvermogen

Centraal Beheer APF dient wettelijk een weerstandsvermogen aan te houden. Dit weerstandsvermogen dient te allen tijde aanwezig te zijn en ter dekking van de bedrijfsrisico's te zijn in verband met de pensioenuitvoering door het fonds. Het weerstandsvermogen dient minimaal 0,3% te bedragen van het opgetelde balanstotaal van de kringen, of 0,2% gecombineerd met een beroepsaansprakelijkheidsverzekering die tenminste 25 miljoen euro verzekert. Wij hebben voor deze laatste optie gekozen. De Pensioenwet schrijft verder voor dat het fonds een hoger weerstandsvermogen dient aan te houden wanneer de gekwantificeerde risicoanalyse hiertoe aanleiding geeft. In 2024 is dit ook getoetst en is de uitkomst van de risicoanalyse lager dan 0,2% en daarom wordt 0,2% aangehouden. Centraal Beheer APF houdt rond de €15 miljoen als vereist weerstandsvermogen aan.

Het weerstandsvermogen van de standaardkringen en Kring Bavaria is door Centraal Beheer APF gefinancierd. Het weerstandsvermogen van de overige kringen wordt door de kringen zelf gefinancierd.

Centraal Beheer APF beschikte in de verslagperiode over voldoende weerstandsvermogen.

7.6 Gebeurtenissen na balansdatum

In december 2024 heeft Achmea een schenking van € 4,5 miljoen gedaan voor 2025. Hiernaast heeft Achmea zich garant gesteld voor een bedrag van € 6,9 miljoen ter onvoorwaardelijke dekking van de voorziene aanloopverliezen tot medio 2027.

Groei portefeuille

Begin 2025 heeft Centraal Beheer APF met Stichting Pensioenfonds Capgemini Nederland en de aangesloten werkgever een intentieovereenkomst getekend. Hiermee zal de bestaande premievrije middelloonregeling worden onder gebracht in een eigen kring en de bestaande beschikbare premieregeling worden ondergebracht in Kring DC. Het gaat hierbij om de opgebouwde aanspraken van

ongeveer 16.500 deelnemers, een belegd vermogen van € 1 miljard en de toekomstige pensioenopbouw met een premievolume van € 38 miljoen.

Partijen hebben het voornemen de collectieve waardeoverdracht in de loop van 2025 te realiseren. De overgang naar Centraal Beheer APF is nog onder voorbehoud van de beoordeling door De Nederlandsche Bank.

Hiernaast verwachten wij dat verschillende prospects en bestaande klanten voor een FPR+ zullen kiezen en wellicht zullen invaren in de huidige DC-kring, die wordt doorontwikkeld tot onze Multi Client Kring FPR+. Hierdoor zal er een nog robuustere kring ontstaan, waarbij wij door groei van de kring verdergaande schaalvoordelen bieden. De verwachting is namelijk dat het vermogen van de kring in de komende jaren, door de stelselherziening, sterk zal groeien naar een belegd vermogen van meer dan € 6 mld.

Collectieve waardeoverdracht Pensioenfondsenkring 1 naar Kring Evenwicht

Op 1 januari 2024 heeft de collectieve waardeoverdracht van Pensioenfondsenkring 1 naar Kring Evenwicht plaats gevonden en zijn de kringen per die datum samengegaan.

Gedurende 2024 is gewerkt aan de afronding van de collectieve waardeoverdracht. Daarbij is sprake van een overschot in Pensioenfondsenkring 1, dat binnen de fiscale mogelijkheden is aangewend voor een éénmalige verhogingen voor deelnemers. In de loop van 2025 wordt Pensioenfondsenkring 1 formeel beëindigd. Wij verwachten in de loop van 2025 de verklaring vanuit DNB te ontvangen, waardoor het onder toezicht staan van Pensioenfondsenkring 1 wordt beëindigd.

Collectieve waardeoverdracht Kring Bavaria

In 2024 is het transitietraject gestart om Kring Bavaria te beëindigen. Daarbij krijgen de deelnemers in Kring Bavaria de mogelijkheid om hun opgebouwde premievrije pensioenen over te dragen naar de beschikbare premiereregeling van Bavaria in Kring DC. Voor deelnemers die dat niet willen, dragen we de opgebouwde premievrije pensioenen over aan een verzekeraar.

Om deelnemers een keuze te laten maken is een intensief communicatietraject opgezet. Deelnemers ontvangen uitgebreide schriftelijke informatie, er zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd en deelnemers hebben gelegenheid voor persoonlijke gesprekken.

Doel is om de collectieve waardeoverdrachten naar Kring DC en de verzekeraar per 1 september 2025 te laten plaatsvinden. De collectieve waardeoverdrachten zijn onder voorbehoud van de beoordeling door De Nederlandsche Bank.

Aanpassing kernportefeuilles

In 2024 heeft het bestuur besloten, met instemming van de belanghebbendenorganen, om de kernportefeuilles aan te passen in aanloop naar de Wtp transitie. De portefeuilles rendement en inflatie zijn hierbij aangepast naar twee rendementsportefeuilles Hoog Rendement en Robuust Rendement tegen een aantrekkelijker tarief. De portefeuille Hoog Rendement bevat aandelen en vastgoed en passen we toe in de meest offensieve lifecycles en bij de jongere deelnemers. De portefeuille Robuust Rendement is breed gespreid over rendementsbronnen en passen we toe in de neutrale en defensievere lifecycles en de uitkeringsfase. De portefeuille Rente is ongewijzigd. Per 31 maart 2025 zijn de strategische portefeuilles van de meeste DB kringen hierop aangepast. Later dit jaar zal ook kring DC hierop worden aangepast. In de nieuwe kernportefeuilles starten we ook met impactbeleggingen op basis van het in 2024 vastgestelde impactbeleid.

8. Verslag Kring DC

8. Verslag Kring DC

Binnen Kring DC bieden wij een DC-oplossing voor premieovereenkomsten. Wij voeren zowel bruto- als netto- pensioenregelingen uit.

De Kring DC is operationeel vanaf 1 augustus 2016. Binnen Kring DC wordt via premiestaffels een premie in rekening gebracht waarvan het grootste deel wordt gebruikt voor individuele vermogensopbouw en een beperkt deel voor de verzekering van nabestaandenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Daarnaast beweegt het pensioen, met behulp van Automatisch Sturen, mee met de persoonlijke situatie van de deelnemer.

Bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd wordt een ouderdomspensioen eventueel in combinatie met een nabestaandenpensioen ingekocht vanuit het individueel opgebouwde pensioenkapitaal.

De netto regelingen zijn binnen de kring strikt gescheiden uitgevoerd en geadministreerd van de bruto regelingen. Zo gelden er voor netto regelingen andere premie-staffels en opslagen dan voor bruto regelingen. Er is een gescheiden financiële administratie voor werkgevers voor de bruto regeling en de netto regeling. Indien een deelnemer zowel een bruto als een netto pensioenregeling heeft, wordt op deelnemer niveau separaat geadministreerd en getoond wat de hoogte is van het opgebouwde pensioenkapitaal, de ingelegde premie en het behaalde rendement daarop.

Gedurende de opbouwfase volgt de premie de in de pensioenregeling vastgelegde premiestaffel en ligt het risico bij de individuele deelnemer. De deelnemer wordt onder meer detailinzicht geboden in zijn eigen individuele eigendomsrechten, specifieke kosten, maar ook in individuele beleggingsresultaten.

In de uitkeringsfase krijgt een deelnemer een variabele uitkering aangeboden. Een deelnemer heeft ook de keuze de uitkering elders onder te brengen. In de variabele uitkeringsfase dragen de deelnemers de

risico's gezamenlijk binnen een collectiviteitskring: financiële mee- en tegenvallers leiden tot een jaarlijkse aanpassing van de uitkering.

Samengevat zijn de kenmerken van Kring DC:

- Keuze uit zowel netto als bruto premieovereenkomsten inclusief risicodekkingen (overlijden en arbeidsongeschiktheid);
- De premieovereenkomst is ook aan te bieden als aanvullende pensioenregeling;
- Pensioenopbouw met ‘automatisch sturen’. Of de deelnemer kan zelf beleggen;
- Een zo hoog mogelijk pensioen passend bij het risicoprofiel van de deelnemer.
- De deelnemer heeft op de pensioendatum de keuze om te kiezen voor de default in de uitkeringsfase: een variabele uitkering dan wel te kiezen voor een externe uitvoerder.

Nadere financiële informatie over Kring DC is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 27).

8.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Aantallen deelnemers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	1.064	1.093	1.110	1.117	949
Deelnemers	44.239	41.829	38.761	35.743	28.592
Actieven en arbeidsongeschikten	26.071	27.397	27.990	23.893	19.383
Gewezen deelnemers	17.222	13.802	10.379	11.598	9.104
Pensioengerechtigden	946	630	392	252	105

Toeslagverlening per 1 januari volgend op					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actieven	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Niet-actieven	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Beleggingsperformance					
	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsrendement	17,03%	17,51%	-18,28%	17,86%	7,22%
Benchmarkrendement	18,37%	14,65%	-16,68%	17,48%	8,20%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,22%	0,23%	0,18%	0,23%	0,22%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,06%	0,10%	0,05%	0,12%	0,11%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	191.801	177.124	148.532	125.752	93.702
Saldo overdracht van rechten	-1.173	13.906	6.905	8.947	6.247
Pensioenuitkeringen	-3.190	-2.327	-1.640	-1.178	-436

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Actieven en arbeidsongeschikten	686.239	510.637	350.910	290.289	173.611
Gewezen Deelnemers	295.978	167.679	84.516	81.326	41.849
Pensioentrekkenden	25.793	14.028	8.133	6.417	2.643
Additionele reservering	-4.855	8.520	-5.032	6.119	2.375
Totaal TV Risico Deelnemers	1.003.155	700.864	438.527	384.151	220.478
TV Risico Fonds	64.959	51.815	35.200	30.922	16.708
Totaal	1.068.114	752.679	473.727	415.073	237.186

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	101,8	101,8	101,7	101,6	100,8
Beleidsdekkingsgraad (december)	101,8	101,7	101,6	101,2	101,0

Belegd vermogen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Vastgoedbeleggingen	50.071	33.095	16.551	15.818	13.861
Aandelen	764.424	531.240	383.433	333.346	154.714
Vastrentende waarden	86.276	60.786	18.004	15.097	27.912
Derivaten	97.980	66.976	12.757	8.934	7.763
Overige beleggingen	37.493	35.098	25.537	26.011	16.290
Totaal belegd vermogen	1.036.244	727.195	456.282	399.206	220.540

Beleggingsresultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	55	33	-11	-9	58
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	138.024	94.511	-82.819	48.496	19.715
- Beheerkosten	1.524	1.032	715	517	260
- Performance gerelateerde kosten	-	-	-	-	-
- Transactiekosten	483	589	507	366	173
Kosten van vermogensbeheer	457	303	238	166	86

8.2 Pensioenparagraaf

8.2.1 Bruto pensioenregeling

Aspecten bruto pensioenregeling	
	Kenmerk
Karakter pensioenovereenkomst	Premieovereenkomst (beschikbare premieovereenkomst) Looptijd overeenkomst 1 jaar, met stilzwijgende verlenging.
Standaard pensioendatum	De dag waarop de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioengevend salaris	De salarisbestanddelen die op grond van de pensioenregeling in aanmerking worden genomen. Het pensioengevend salaris (op voltijdbasis) bedraagt maximaal € 137.800 (2024).
Franchise	De minimale franchise bedraagt € 17.545 (2024). De mogelijkheden binnen de standaard Kring DC bestaan uit de wettelijke franchise, de franchise BPF/cao volgende franchise en door de werkgever/werknemer vastgestelde franchise, zolang deze binnen de wettelijke kaders blijven.
Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris minus de franchise.
Beschikbare Premie	Een in de pensioenregeling opgenomen percentage van de pensioengrondslag (naar leeftijd oplopende staffel).
DB inkoop	Vanaf 1 januari 2019 is het mogelijk voor werkgevers om deelnemers de mogelijkheid te bieden de beschikbare premie direct om te zetten in een DB-aanspraak. Dit kan door de premie in te brengen in Kring Stabiliteit. Daar wordt tegen het premietarief van Kring Stabiliteit alsdan een middelloon aanspraak voor Ouderdomspensioen en Nabestaandenpensioen ingekocht.
Ouderdoms- en partnerpensioen (na pensioendatum)	Van het beschikbare pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum een levenslang variabele ouderdoms- en partnerpensioen aangekocht.
Partnerpensioen op risicobasis (vóór pensioendatum)	Het partnerpensioen is verzekerd op risicobasis en is afhankelijk van de gekozen dekking in het pensioenreglement. Dit is standaard op basis van een middelloonsysteem, maar verzekeren op basis van een eindloonsysteem is ook mogelijk.

Aspecten bruto pensioenregeling	
	Kenmerk
Wezenpensioen op risicobasis (vóór pensioendatum)	Het wezenpensioen is verzekerd op risicobasis en is afhankelijk van de gekozen dekking in het pensioenreglement. Dit is standaard op basis van een middelloonsysteem, maar verzekeren op basis van een eindloonsysteem is ook mogelijk.
ANW-hiaatpensioen	Het ANW-hiaatpensioen is optioneel
Voortzetting deelname bij arbeidsongeschiktheid	De deelname wordt premievrij voortgezet op basis van een 6-klassen systeem als voldaan wordt aan de in de pensioenregeling opgenomen voorwaarden.
Flexibilisering	• Vervroegen is mogelijk vanaf 5 jaar vóór de voor de betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd • Uitstel kan tot 5 jaar na de voor betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd • Hoog-laag • Uitruil partnerpensioen • Deeltijdpensioen

8.2.2 Netto pensioenregeling

De netto pensioenregeling is in grote delen gelijk aan de bruto pensioenregeling.

In onderstaande tabel zijn de verschillen weergegeven:

Aspecten netto pensioenregeling met verschil	
	Vershil
Pensioengevend salaris	Vanaf € 137.800 (2024).
Franchise	€ 137.800 (2024).
ANW-hiaatpensioen	n.v.t.

Aspecten netto pensioenregeling met verschil	
	Vershil
Flexibilisering	Vervroegen is mogelijk vanaf 5 jaar vóór de voor de betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd Uitstel kan tot 5 jaar na de voor betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd Hoog-laag Uitruil partnerpensioen (standaard indien partnerpensioen is verzekerd en partner bekend is) Deeltijdpensioen

8.2.3 Toeslagbeleid

De pensioenregelingen zijn gekarakteriseerd als beschikbare premieovereenkomsten. Op de pensioenkapitalen worden geen toeslagen gegeven. Ook op de ingegane uitkeringen worden geen toeslagen verleend, dit geldt ook voor de ingegane herverzekerde nabestaandenpensioenen. Er is op dit moment dan ook geen toeslagbeleid binnen de kring vormgegeven. Wel geldt er voor de variabele pensioenen een resultaatdeling.

8.2.4 Variabele uitkering: jaarlijkse aanpassing in uitkeringsfase ('dakpan')

De ingegane variabele uitkeringen worden jaarlijks aangepast. Dit betreft echter geen toeslagverlening. Deze aanpassing noemen wij resultaatstoedeling ook wel 'dakpan' genoemd. Deze is afhankelijk van financiële mee- en tegenvallers, de ingerekende vaste daling en de uitsmeerperiode. De uitsmeerperiode waarmee de resultaten worden gedempt, is op dit moment 10 jaar. Het uitsmeren van de resultaten over 10 jaar leidt tot een stabielere uitkering. De financiële mee- en tegenvallers die jaarlijks worden vastgesteld worden veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de gehanteerde grondslagen (verwachtingen). Dit heeft betrekking op:

- De ontwikkeling van de rente
- Het behaalde rendement onder aftrek van kosten
- Effect van de inkooptarieven, zoals
 - De werkelijke man/vrouw verhouding

- Het verschil in het aantal deelnemers dat daadwerkelijk inkoopt ten opzichte van de verwachte aantallen
 - Effect van wijziging in (sterfte-)grondslagen
 - Het sterfteresultaat, waaronder
 - Meer of minder overlijdens dan verwacht
 - Het daadwerkelijke leeftijdsverschil bij overlijden
- In het vervolg wordt een toelichting op het resultaat over 2024 gegeven.

Aanpassing vaste daling in de uitkeringsfase

Het bestuur heeft besloten de vaste daling voor deelnemers die op en na 1 januari 2024 zijn toegetreden aan te passen naar een daling van 0,75% (na tien jaar), met tussenliggende stappen van 0,075%. (was 1,0% na tien jaar). Voor deelnemers die zijn toegetreden voor 1 januari 2024 zijn ook de lopende uitkeringen per 1 juli 2024 aangepast, rekening houdend met de gewijzigde vaste daling.

Resultaatstoedeling over 2024

Per 1 juli 2025 zal een resultaatstoedeling toegekend worden aan de deelnemers in de collectieve uitkeringsfase. Deze toedeling is vastgesteld op basis van het resultaat in de uitkeringsfase over 2024. In 2024 is de fictieve dekkingsgraad in de uitkeringsfase gestegen. Deze is daarmee toegenomen van 100% tot ca 106,0%. Dit leidt tot een verhoging van de uitkeringen per 1 juli 2025 van 0,820% in de brutoregeling.

In onderstaande tabel is een toelichting op deze ontwikkeling gegeven.

Elementen resultaat uitkeringsfase Kring DC					
	2024	2023	2022	2021	2020
Netto beleggingsresultaat, bestaande uit:	5,6%	1,2%	17,9%	11,7%	-0,7%
- Wijziging marktrente	-0,7%	-4,2%	30,3%	6,1%	-7,2%
- Beleggingen	6,3%	5,5%	-12,3%	5,7%	6,6%
- Kosten	0,0%	-0,1%	-0,1%	-0,1%	-0,1%
Effect inkooptarieven	0,3%	0,1%	-1,8%	-2,0%	-2,6%
Effect wijziging grondslagen	-0,1%	1,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Sterfteresultaat	0,3%	0,2%	-0,1%	-0,1%	-0,5%
Totaal	6,0%	2,5%	16,0%	9,7%	-3,7%
Jaarlijkse Dakpan	0,8%	0,3%	2,2%	1,3%	-0,5%

Toelichting totaal resultaat 2024

Bovenstaande percentages betreffen inschattingen op basis van aannames. Hieronder is een nadere toelichting opgenomen voor het resultaat over 2024 en de daarmee gepaard gaande toekenning van de dakpan per 1 juli 2025 van 0,820% voor de bruto regeling. Voor de netto regeling geldt dat de dakpan 0,799% bedraagt.

Netto Beleggingsresultaat

De marktrente is in 2024 (rentetermijnstructuur DNB) gedaald. De wijziging in marktrente leidt tot een stijging van de verplichtingen met ruim 0,7% wat leidt tot een negatief resultaat. De beleggingen

zijn echter ook toegenomen. Het rendement op de beleggingen was mede door de gehanteerde rente-afdekking positief. Het totale netto beleggingsresultaat is positief.

Effect inkooptarieven

Gedurende 2024 zijn pensioenen aangekocht door deelnemers. Dit betroffen mannen en vrouwen met uiteenlopende kapitalen, uit diverse inkomensklassen en met verschillende wensen (wel/ geen partnerpensioen, wel/ geen tijdsafhankelijke daling). Deze populatie ultimo 2024 wijkt af van de veronderstelde populatie waarmee de inkooptarieven zijn bepaald. Deze verschillen leiden over 2024 tot een positief resultaat. Dit heeft een effect op de dekkingsgraad van ongeveer +0,3%.

Effect wijziging Grondslagen

Daarnaast zijn de grondslagen gewijzigd van de DC kring. De nieuwe sterftegrondslagen leiden tot een daling van de verplichtingen. Per saldo hebben de actualisatie van de overlevingstafel, ervaringssterfte een positief effect op de dekkingsgraad van -0,1%.

Sterfteresultaat

Gedurende het jaar zijn meer deelnemers overleden dan verwacht. Derhalve is het sterfteresultaat positief en heeft dit een opwaarts effect op de dekkingsgraad.

Verhoging jaarlijkse uitkering per 1 juli 2025

Om zorg te dragen dat de dekkingsgraad fictief weer van 106,0% naar exact 100% beweegt is een jaarlijkse verhoging op alle bruto uitkeringen benodigd van 0,82%. Dit hangt samen met het feit dat het resultaat over 10 jaar wordt uitgesmeerd. Om zorg te dragen dat het effect ook 6,0% over deze hele periode bedraagt is de verhoging groter dan 1/10e deel van 6,0%. Dit kan worden uitgelegd doordat door het positieve resultaat in feite meer beschikbaar is om 100% uit te keren. In feite kan 106,0% worden uitgekeerd. Door de uitsmeermethodiek wordt de verhoging niet in een keer doorgevoerd. Hierdoor wordt in de eerste jaren minder uitgekeerd dan 106,0% van de uitkeringen. Dit leidt tot een aanvullend overschot. Door hier bij de vaststelling van het jaarlijkse percentage rekening mee te houden, wordt

zorggedragen dat de groep deelnemers die in 2024 deelgenoot waren van het resultaat ook de lusten en de lasten dragen.

Meerjarenoverzicht Dakpannen

In onderstaande tabel is een meerjarenoverzicht opgenomen van de vastgestelde dakpannen voor de bruto- en netto regeling.

Overzicht Dakpannen		
	Bruto regeling	Netto regeling
Per 1 juli 2020 (over 2019)	0,002%	Nvt
Per 1 juli 2021 (over 2020)	-0,467%	-0,485%
Per 1 juli 2022 (over 2021)	1,263%	1,834%
Per 1 juli 2023 (over 2022)	2,198%	1,910%
Per 1 juli 2024 (over 2023)	0,309%	-0,210%
Per 1 juli 2025 (over 2024)	0,82%	0,799%

8.2.5 Risicohouding

Voor Kring DC is zowel een risicohouding voor risico deelnemers als een risicohouding voor risico kring vastgesteld. De risicohouding voor risico deelnemers heeft betrekking op de kapitalen tijdens

de opbouwfase en de ingegane ouderdomspensioenen of ingegane partnerpensioenen die ontstaan na pensioneren van de hoofdverzekerde. Voor de ingegane nabestaandenpensioenen die zijn ontstaan bij overlijden van deelnemers vóór de pensioendatum is ter vaststelling van de risicohouding een haalbaarheidstoets uitgevoerd. Dit wordt de risicohouding Risico Kring genoemd.

Risicohouding risico deelnemers

De Collectiviteitkring voert zuivere beschikbare premiereregelingen uit. Door het bestuur is in overleg met het SBO voor zowel de opbouwfase als de uitkeringsfase binnen de Collectiviteitkring de risicohouding vastgelegd. Deze paragraaf gaat nader in op de vastlegging van deze risicohouding.

Ondergrenzen Risicohouding

De ondergrenzen komen tot uitdrukking in de maximaal aanvaardbare afwijking van het pensioen in een pessimistisch scenario ten opzichte van het verwachte pensioen in een verwacht scenario.

- De ondergrenzen zijn, door het bestuur en in overleg met het belanghebbendenorgaan, als volgt vastgesteld:
- Opbouwfase: de maximaal aanvaardbare afwijking van het slecht weer pensioen op pensioendatum ten opzichte van het verwachte pensioen op pensioendatum is 87,5%.
 - Uitkeringsfase: de maximaal aanvaardbare afwijking van pensioen van jaar op jaar is 9,5%.

De door ons gehanteerde definitie van de maximaal aanvaardbare afwijking van pensioen van jaar op jaar voor de uitkeringsfase is de jaarlijkse maximaal aanvaardbare daling in procentpunten in enig jaar in het 5de percentiel ten opzichte van het 50ste percentiel bekeken over een periode van 20 jaar.

De risicohouding voor de opbouwfase is vastgelegd op basis van uitkomsten voor een individuele deelnemer van 20 jaar met een startkapitaal maar zonder toekomstige pensioenopbouw. De risicohouding is daarmee zodanig gekozen dat deze voor alle deelnemers, ongeacht leeftijd, pensioenvermogen en inkomen, van toepassing is. Het bestuur beoordeelt bij het uitvoeren van de ALM

studie en het vaststellen van het beleggingsbeleid een groot aantal maatmensen, onder andere met verschillende leeftijden, of dit voor deze maatmensen leidt tot acceptabele risico's.

Toetsing Risicohouding opbouwfase

De huidige lifecycles leiden tot een maximale verwachte afwijking voor een 20 jarige deelnemer van ca 86%. Dit valt binnen de grenzen zoals vastgesteld door het bestuur.

De nieuwe Flexibele Premie Regeling (FPR) onder de nieuwe Wtp lijkt sterk op onze bestaande DC regeling.

Bij de opzet van de FPR kan daarmee aangesloten worden op de bestaande opzet. In dat proces zal de risicohouding waar nodig in lijn worden gebracht met de vereisten in de Wtp.

Toetsing Risicohouding uitkeringsfase

De maximale daling van de beleggingsmix in de uitkeringsfase is in het 5de percentiel vastgesteld op 7,2% ten opzichte van de mediaan (-5,8% ten opzichte van 1,4%). Daarmee blijft het beleggingsbeleid ruim binnen de ondergrens zoals deze is vastgesteld door het bestuur en SBO ad 9,5%. Daarbij is uitgegaan van de bestaande beleggingsmix 40-40-20%. Dit is passend binnen de huidige risicohouding.

Risicohouding risico kring (ingegaan nabestaandenpensioen voor de pensioendatum)

Binnen Kring DC bestaan ook verplichtingen voor ingegaan nabestaandenpensioen die zijn herverzekerd. Hiervoor wordt jaarlijks een haalbaarheidstoets uitgevoerd om de risicohouding te toetsen. De haalbaarheidstoets is in 2024 uitgevoerd voor de aanspraken voor risico kring. De haalbaarheidstoets geeft de volgende uitkomsten:

- a. De mediaan van het verwacht pensioenresultaat op kringniveau bedraagt 67%. Dit ligt hoger dan de vastgestelde ondergrens van minimaal 55%.
- b. De afwijking van de mediaan in slecht weer (5% percentiel) bedraagt 12% en is kleiner dan de maximaal toegestane afwijking van 40%.

1 De verschillende dekkingsgraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

8.2.6 Herverzekering

De herverzekering van overlijdensrisico, arbeidsongeschiktheidsrisico en nabestaandenpensioen binnen Kring DC is ondergebracht bij elipsLife AG op basis van rentedekking. Hiermee zijn deze risico's volledig overgedragen aan de herverzekeraar en worden deze risico's niet gedragen door de Kring.

8.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

Bij DC-regelingen staat de uitkering niet vast. De werkgevers en werknemers spreken af hoeveel premie er wordt ingelegd en de deelnemer bepaalt hoe de premie wordt belegd. Op de pensioendatum wordt vervolgens gekeken hoe groot het gespaarde kapitaal is waarop de periodieke uitkering gebaseerd wordt. Bij koersdalingen wordt er geen extra premie in het pensioenfonds gestort, het eindkapitaal wordt dan lager en daarmee ook de pensioenuitkering. Bij de DC- regeling loopt de werknemer risico en staat voor de werkgever alleen de pensioenlast vast.

Het vereist eigen vermogen is daarom nihil. Wel dient een buffer ter dekking van het minimaal vereist eigen vermogen te worden aangehouden. Hiertoe wordt ook een dekkingsgraad vastgesteld. Eind 2024 bedraagt de actuele dekkingsgraad 101,8%.

De ontwikkeling van de verschillende dekkingsgraden¹ in de afgelopen verslagjaren is als volgt:

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	101,8	101,8	101,7	101,6	100,8
Beleidsdekkingsgraad (december)	101,8	101,7	101,6	101,2	101,0

Overschot: voldoende dekking eigen vermogen

Het aanwezige eigen vermogen is eind 2024 voldoende om aan de wettelijke vereisten van het Minimaal Vereist Eigen Vermogen te voldoen.

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en –rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur; en
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Administratieve uitvoeringskosten	5.173	4.365	2.557	2.098	1.655
In euro's per deelnemer	191	156	90	87	85
Vermogensbeheerkosten	1.981	1.335	953	683	346
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,22%	0,23%	0,23%	0,23%	0,22%
Transactiekosten	483	589	507	366	173
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,05%	0,00%	0,00%	0,12%	0,11%
Gemiddeld belegd vermogen	885.023	580.528	418.341	303.148	155.800

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

De transactiekosten die onderdeel zijn van de indirecte beleggingsopbrengsten bedragen over het verslagjaar € 483 (2023: € 589).

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 8.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie opgevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring DC kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	5.173	0,58%	4.365	0,75%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	<i>105</i>	<i>0,01%</i>	<i>119</i>	<i>0,02%</i>
<i>waarvan Wtp kosten</i>	<i>1.601</i>	<i>0,18%</i>	<i>1.214</i>	<i>0,21%</i>
<i>waarvan Contributies</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	<i>3.467</i>	<i>0,39%</i>	<i>3.032</i>	<i>0,52%</i>
Kosten vermogensbeheer	1.981	0,22%	1.335	0,23%
Totale kosten	7.154	0,81%	5.700	0,98%
Transactiekosten	483	0,05%	589	0,10%

8.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring DC zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring DC belegt voor haar deelnemers in verschillende portefeuilles. Dit zijn de portefeuilles ‘Inflatie, Matching DC, Rendement DC en Rente’. Deze portefeuilles beleggen in verschillende beleggingscategorieën.

Centraal Beheer APF streeft naar een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. De beleggingsmix van de deelnemer sluit aan op zijn doelstellingen, waaronder zijn risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring DC is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.1.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

8.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring DC weergegeven.

Hierin zijn in 2024 geen wijzigingen opgetreden, behalve de wijzigingen die voortkomen uit het automatisch sturen proces.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 138.024 (2023: € 94.511) voor een vermogen dat steeg van € 727.195 tot € 1.036.244 per ultimo 2024 in de Kring DC.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	765.938	73,91%	546.009	75,08%
Rente & Matching	158.837	15,33%	105.826	14,55%
Inflatie	109.344	10,55%	73.615	10,12%
Pool Aandelen	1.296	0,13%	698	0,10%
Pool Vastrentende Waarden	91	0,01%	113	0,02%
Pool Alternatieve Beleggingen	126	0,01%	153	0,02%
Pool Onroerend Goed	-	0,00%	47	0,01%
Liquide Middelen	612	0,06%	735	0,10%
Totaal Assets	1.036.244	100,00%	727.195	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	21,66%	21,25%	18,40%	17,62%
Rente	3,03%	2,49%	5,92%	6,87%
Matching	3,39%	3,38%	19,11%	19,75%
Inflatie	3,87%	4,33%	-2,76%	-0,96%
Pool Aandelen	25,30%	23,81%	13,90%	17,23%
Pool Vastrentende Waarden	2,92%	3,81%	11,36%	8,89%
Pool Alternatieve Beleggingen	8,42%	7,54%	-5,38%	-4,29%
Pool Onroerend Goed	-	-	5,50%	5,96%
Liquide Middelen	55,95%	3,65%	160,18%	-0,02%
Totaal Assets	17,03%	18,37%	17,51%	14,65%

De portefeuillevreiding is een resultante van de gekozen risicoprofielen door de deelnemers in de Kring DC. Het rendement verschilt per deelnemer en is afhankelijk van de gemaakte keuze en de resultante van automatisch sturen. Het rendement in de uitkeringsfase bedraagt 10,77%.

8.4.2 Beheerkosten van het fonds

De kosten vermogensbeheer omvatten:

1. kosten van fiduciair vermogensbeheer,
2. bewaarloon;
3. advieskosten;
4. performance gerelateerde kosten; en
5. interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	12	12	10	10	-
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	445	291	228	156	86
Bewaarloon	-	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.524	1.032	715	517	260
Totaal	1.981	1.335	953	683	346

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten over het verslagjaar bestaan uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 12 (2023: 12).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 1.524 (2023: € 1.032).

8.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

8.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van de Kring DC bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsopbrengsten	2.692	1.725	-1.422	630	-1
Premie	2.585	2.289	2.044	3.505	857
Waardeoverdrachten	-228	-114	-51	-17	41
Kosten	-	-	-	-	-
Uitkeringen	5	16	-11	-31	2
Kanssystemen	1.038	1.258	776	658	170
Toeslagverlening	-	-	-	-	-
Incidentele mutaties	12	164	-12	14	14
Andere oorzaken	108	-105	69	-87	-251
Totaal	6.212	5.233	1.393	4.672	832

Het resultaat in het boekjaar bedraagt € 6.212 positief. De belangrijkste oorzaken daarvoor zijn:

- De opslag van 1% op de premie, tezamen met de solidariteitsbijdrage (in 2024: 0,5%) uit de individuele premiestaffel inleg die ten gunste komt van het eigen vermogen, leidt tot een positief premieresultaat van 2,6 mln. Deze bate wordt vanaf 2020 verantwoord onder het resultaat op premie.
- Het resultaat op overige kanssystemen bevat het resultaat op overlijden. De vrijval bij overlijden is, conform bestuursbesluit, toegevoegd aan het eigen vermogen.
- Onder andere oorzaken zijn resultaten op de herverzekering verwerkt.

8.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de feitelijke en zuiver kostendekkende premie is opgenomen in onderstaande tabel.

Feitelijke premie

De feitelijke premie bedraagt € 191.801 en is in onderstaand overzicht weergegeven, gesplitst naar de verschillende bestanddelen.

Premies					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen bruto-pensioenregeling	183.818	168.431	140.684	118.138	86.580
Premiebijdragen netto-pensioenregeling	454	393	493	446	349
Premiebijdragen excedentregeling	7.529	8.300	7.355	7.168	6.773
Totaal	191.801	177.124	148.532	125.752	93.702

De ontvangen premie bestaat uit netto premie plus opslagen voor kosten en risicodekkingen. De netto premie wordt aangewend voor opbouw van pensioenkapitaal. De feitelijke premie is kostendekkend.

Samenstelling feitelijke premie					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdrage voor risico deelnemer	170.222	157.762	130.259	108.256	82.271
Risicokoopsom overlijdensrisico	9.423	8.459	9.662	8.425	6.159
Risicokoopsom Premievrijstelling	5.030	4.456	4.245	3.690	2.868
Solvabiliteitsopslag	2.216	2.048	1.730	1.565	2.009
Opslag pensioenuitvoeringskosten	4.541	4.021	2.329	1.888	1.547
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	369	378	307	1.928	-1.152
Totaal	191.801	177.124	148.532	125.752	93.702

Zuiver kostendekkende premie

De zuivere kostendekkende premie bedraagt in het verslagjaar 191.432 en is in het volgende overzicht weergegeven, gesplitst naar de verschillende bestanddelen.

Samenstelling kostendekkende premie					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdrage voor risico deelnemer	170.222	157.762	130.259	108.256	82.271
Risicokoopsom overlijden	9.423	8.459	9.662	8.425	6.159
Risicokoopsom premievrijstelling	5.030	4.456	4.245	3.690	2.868
Risicokoopsom arbeidsongeschiktheid	-	-	-	-	-
Solvabiliteitsopslag	2.216	2.048	1.730	1.565	2.009
Opslag uitvoeringskosten	4.541	4.021	2.329	1.888	1.547
Totaal	191.432	176.746	148.225	123.824	94.854

De feitelijke premie is hoger dan de kostendekkende premie. Vanaf 1 januari 2021 is de nieuwe financiële opzet geïmplementeerd. Met deze nieuwe methode is de feitelijk ontvangen premie volledig kostendekkend.

8.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor Kring DC geldt dat het vereist eigen vermogen nihil is. De verplichtingen zijn altijd door waarden gedekt, ofwel het vermogen zal niet minder dan de verplichtingen bedragen. Dit is het geval doordat enerzijds de verplichtingen voor risico deelnemer zijn en anderzijds doordat de verplichtingen voor het fonds volledig zijn herverzekerd. Daarmee resulteert dat het VEV nul is. Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) is eind 2023 vastgesteld op ca 1,2%.

Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Aanwezig eigen vermogen	19.421	13.209	7.976	6.583	1.911
Minimaal vereist eigen vermogen	12.756	9.212	5.897	4.981	3.117
Vereist eigen vermogen	0	0	0	0	0

Eind 2024 is het eigen vermogen hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Minimaal Vereist Eigen Vermogen

Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) is bepaald op basis van de in artikel 11 van het “Besluit Financieel Toetsingskader pensioenfondsen” omschreven methode. Volgens deze methodiek zijn de voornaamste componenten van het MVEV:

- 1% van de technische voorziening voor risico deelnemers voor operationeel risico’s; bij een contractduur van minder of gelijk aan 5 jaar met de uitbestedingspartij kan dit deel gelijk worden gesteld aan 25% van de beheerslasten.
- een bedrag voor het risico van overlijden
- een bedrag voor het risico van arbeidsongeschiktheid

Waarbij in de wettelijke vaststelling rekening mag worden gehouden met herverzekering door de risico’s voor overlijden en arbeidsongeschiktheid maximaal 50% te reduceren.

Doordat Kring DC nog een ‘jong’ fonds is met relatief lage opgebouwde kapitalen valt het MVEV procentueel hoog uit doordat de technische voorzieningen relatief laag zijn ten opzichte van het risicokapitaal. Naar verwachting zal het percentage snel teruglopen omdat de technische voorzieningen aanzienlijk sneller stijgen dan het risicokapitaal. Voor Kring DC is een ontheffing aangevraagd bij DNB. DNB heeft deze ontheffing voor onbepaalde tijd verleend. De ontheffing houdt in dat het risico

van overlijden kan worden gemaximeerd op 1% van de verplichtingen. Indien een aanpassing in de herverzekeringsvoorwaarden plaatsvindt dient DNB daarover geïnformeerd te worden.

8.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring DC aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 8.137.500. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 406.875 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring DC verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij is in aanmerking genomen dat het een beschikbare premiereregeling betreft, waarvoor niet alle artikelen van toepassing zijn. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

In relatie tot artikel 126 merk ik op dat het huidige beleid van het fonds met betrekking tot kosten (dat wil zeggen geen separate kostenvoorziening in de opbouwfase) niet aansluit op de geactualiseerde Q&A van DNB over de kostenvoorziening. Op dit moment verbind ik daar echter geen conclusies aan omdat de huidige handelswijze niet anders is dan voor verschijning van de genoemde Q&A alsmede vanwege sectorbreed overleg dat hierover nog plaatsvindt.

Wat betreft artikel 127 van de Pensioenwet (financiering ouderdomspensioen) merk ik op dat dit artikel op de balansdatum niet van toepassing is voor Kring DC.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring DC is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

8.6 Risicoparagraaf

De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt. Binnen Kring DC komen de risico's vrijwel geheel voor rekening van de deelnemers.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in het hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring DC zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

In Kring DC zijn regelingen die gebaseerd zijn op een premieovereenkomst ondergebracht. Opbouw vindt plaats op basis van een premieovereenkomst. Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds belegt de beschikbaar gestelde premies op een, ten behoeve van de deelnemer aangehouden, beleggingsrekening. Indeling in een lifecycle geschiedt op basis van uitvraag van de risicohouding en voorkeuren van de deelnemer. Voor deelnemers die de verantwoordelijkheid voor de beleggingen niet willen overnemen wordt een default beleggingsprofiel vastgesteld.

De strategische asset allocatie hangt af van de leeftijd van de individuele deelnemer in de pensioenregeling. Dat is een levenscyclus benadering die in de praktijk wordt vertaald in een hoog aandelengedeelte tot een bepaalde leeftijd (bijvoorbeeld 50 jaar), waarna geleidelijk het risicoprofiel ten opzichte van de verplichtingen wordt afgebouwd tot vlak vóór pensionering. Dit concept wordt gehanteerd in het beleggingsbeleid. Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers.

Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring.

Financieel Crisisplan

Voor Kring DC is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet gewijzigd.

8.6.1 Renterisico

In de opbouwfase is initieel inflatiebescherming belangrijker dan de afdekking van het renterisico. Bij het naderen van de pensioendatum wordt zoveel als mogelijk voorkomen dat er een schok optreedt. Eén van de oorzaken daarvan kan een verandering in de rente zijn. Door middel van ons systeem van automatisch sturen wordt maandelijks beoordeeld wat, gegeven de persoonlijke situatie en risicohouding, een optimale keuze is voor de deelnemer.

Standaard kent Kring DC een collectieve uitkeringsfase. Het renterisico betreft hier het risico dat een rentebeweging de financiële situatie van de collectieve uitkeringsfase negatief beïnvloedt. Dit risico bestaat doordat beleggingen en verplichtingen niet in dezelfde mate gevoelig zijn voor rentebewegingen.

In de uitkeringsfase is de rente-afdekking via de collectieve beleggingsmix vormgegeven. Het doel in 2024 is om 90% van de mutatie van het kapitaal in de collectieve uitkeringsfase als gevolg van een verandering van de marktrentecurve af te dekken.

8.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

8.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring DC beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

8.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

8.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

8.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

8.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. Dit risico wordt in de opbouwfase beheerst door het afsluiten van herverzekeringen (zie paragraaf 8.2.6). In de uitkeringsfase wordt het micro- en macro langlevensrisico gedeeld.

8.7 Terugblik 2024

In het verslagjaar bleef het aantal werkgevers in Kring DC gelijk op ongeveer 1.100 werkgevers. Het aantal deelnemers nam toe van ca 44.000 tot ca 47.000. Het belegd vermogen steeg van ca 727 miljoen euro naar ca 1.086 miljoen euro. Het is hiermee de snelst groeiende kring van het APF.

Algemeen

In 2024 is het vermogen van de kring toegenomen door een premie inleg van ca 190 miljoen euro. Door de beleggingsresultaten is het rendement op het vermogen positief. Het totale vermogen is door de premie inleg en beleggingsresultaten toegenomen met circa 360 miljoen.

Financiële positie Kring DC

De buffer voor de premiereregeling in Kring DC voldoet aan het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV). De aanwezige buffer is 1,8% van de totale verplichtingen. Daarmee is de buffer meer dan de ondergrens die de wet stelt aan het eigen vermogen van pensioenfondsen en/of -kringen. Dit MVEV heeft als doel de deelnemer te beschermen tegen 1) algemene risico's en 2) biometrische risico's van arbeidsongeschiktheid en overlijden. Centraal Beheer APF heeft biometrische risico's van

arbeidsongeschiktheid en overlijden herverzekerd. Het totaal vereiste MVEV bedraagt ca 1,2% van de verplichtingen. Daarmee is er een beperkt overschot.

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS.

Resultaatdeling uitkeringsfase

In 2025 is het resultaat vastgesteld in de uitkeringsfase. Dit betrof het resultaat over 2024.

Dit resultaat wordt verantwoord in dit jaarverslag en wordt per 1 juli 2025 toegekend aan de deelnemers in de uitkeringsfase.

De ontwikkeling van de financiële markten in combinatie met andere resultaten op sterfte en de gehanteerde grondslagen heeft over 2024 geleid tot een positief resultaat van ca 6,0%. Dit resultaat wordt uitgesmeerd in 10 jaar. De bruto uitkeringen met een variabele uitkering worden daarom verhoogd met 0,820% per 1 juli 2025. Voor de netto-regeling is de dakpan per 1 juli 2025 vastgesteld op 0,799% per jaar.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

Een zeer beperkt aantal transitieplannen van werkgevers en sociale partners is ontvangen, allen met het verzoek tot niet invaren. Het fonds heeft de transitieplannen in behandeling genomen en gaat na of de keuze om niet in te varen gedeeld wordt.

8.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

8.9 Verslag van het samengevoegd belanghebbendenorgaan

Inleiding

In dit verslag wordt gerapporteerd over de activiteiten van het samengevoegd belanghebbendenorgaan (SBO) in 2024 en wordt een oordeel gegeven over het beleid en uitvoering daarvan door het bestuur.

Het SBO heeft als taken het bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren en goedkeuring te verlenen aan voorgenomen bestuursbesluiten die betrekking hebben op de vier standaardkringen die onder zijn bevoegdheid vallen: Kring DC, Kring DB Premie, Kring DB Stabiliteit en Kring DB Koopkracht. Het bestuur legt mede aan de hand van het jaarwerk verantwoording af aan het SBO over het jaar 2024.

Samenstelling SBO

Het SBO bestond in 2024 uit zes leden, hiervan zijn drie leden namens werkgevers, twee leden werknemers en één lid namens gepensioneerden en gewezen deelnemers. In 2024 waren er geen (her)benoemingen.

Werkwijze en activiteiten in 2024

Het SBO heeft in 2024 elf keer vergaderd, waarvan een aantal kennissessies, één keer met het bestuur en één keer met de raad van toezicht. Ook is er door het bestuur voor de belanghebbendenorganen van

Centraal Beheer APF een jaarwerkvergadering en een kennissessie gehouden, waaraan de leden van het SBO hebben deelgenomen.

De voorzitter van het SBO heeft voorts deelgenomen aan de vergaderingen van het Kringoverstijgend Medezeggenschapsorgaan (KOM). In dit orgaan nemen alle voorzitters van de verschillende belanghebbendenorganen van het fonds zitting. Kringoverstijgende thema's komen hier aan de orde, evenals de (her)benoeming van leden van de raad van toezicht. Via het KOM houdt het SBO zodoende ook voeling met thema's die spelen bij de andere kringen van het fonds.

Overleg met de raad van toezicht

Het SBO heeft in 2024 één keer rechtstreeks met de raad van toezicht gesproken. Daarbij is de gang van zaken bij het fonds in relatie tot de standaardkringen en de voortgang op het plan van aanpak van de raad aan de orde geweest. Het SBO is positief over het open en constructieve karakter van het overleg met de raad van toezicht.

Uitgeoefende advies- en goedkeuringsrechten

Het SBO heeft in 2024 een groot aantal adviesaanvragen en verzoeken tot goedkeuring van het bestuur ontvangen. De uitgebrachte adviezen betroffen onder meer de toetreding van nieuwe werkgevers tot de standaardkringen en de bijbehorende uitbreiding van de statuten.

Het SBO heeft goedkeuring verleend aan onder meer de besluiten van het bestuur inzake de aanpassing van de werkingssfeer van het fonds voor de nieuw toetgetreden werkgevers, de geactualiseerde Abtn's, een aanpassing van de renteafdekking, het herstelplan bij Kring DB Stabiliteit, de collectieve waardeoverdracht van Worldline, het bijgewerkte strategische beleggingsbeleid 2025, het beleggingsplan 2025 en de korting bij Kring DB Stabiliteit.

Daarnaast heeft het SBO geadviseerd, net als in 2023, om bij de communicatie naar de deelnemers, daar waar mogelijk, bewoordingen te kiezen die recht doen aan de emotionele lading van de communicatie naast de feitelijke en juridische inhoud.

Bij de adviezen aan het bestuur heeft het SBO aanbevolen de onderbouwing van de evenwichtige besluitvorming beter vast te leggen in de betreffende documenten.

Financiële positie van de standaardkringen

Het SBO heeft de financiële positie van de standaardkringen periodiek besproken. De dekkingsgraad is door de positieve rendementen bij alle DB-kringen gestegen. Daarmee was er bij de DB-kringen Koopkracht en Premie, ruimte voor een toeslagverlening.

De financiële positie van Kring Stabiliteit is verbeterd. Ondanks de hogere dekkingsgraad is er nog geen ruimte voor het verlenen van een toeslag. Ook moet in 2025, op basis van de zogenoemde MVEV-maatregel, een korting van 1,75% worden doorgevoerd. Wel blijkt uit het recent ingediende herstelplan dat de dekkingsgraad zich na de korting zal herstellen binnen tien jaar en dat er derhalve geen verdere maatregelen nodig zijn.

Ontwikkelingen standaardkringen

De omvang van de DB-kringen daalde licht als gevolg van minder werkgevers en daarmee minder actieve deelnemers. Bij Kring DC is door premie-inleg en beleggingsresultaten het vermogen gestegen tot ruim € 1 miljard. Het totale vermogen van de vier standaardkringen gezamenlijk is € 1,3 miljard.

De jaarlijkse premie-inkomsten van de standaardkringen groeiden met 6% naar circa € 208 miljoen. De kosten per (actieve) deelnemer zijn bij iedere kring wederom toegenomen, mede als gevolg van de Wtp-kosten. Daarnaast speelt bij de DB-kringen Koopkracht en Premie mee dat het aantal actieve deelnemers flink is gedaald, waardoor de kosten per deelnemer veel hoger uitkomen.

Wet toekomst pensioenen

De overgang naar het nieuwe pensioenstelsel was ook in 2024 een terugkerend thema op de agenda van de SBO-vergaderingen. Het SBO is uitgebreid geïnformeerd over de uitkomsten van de risicopreferentieonderzoeken voor de standaardkringen, de wijze waarop de standaardkringen al dan niet kunnen invaren in het nieuwe stelsel, de uitwerking van het evenwichtigheidskader, de ALM-studie voor

de nieuwe FPR-kring, de risicohouding en de verdere opzet van de FPR-kring en tot over de planning en de kosten. Het SBO spreekt zijn waardering uit over de geleverde inspanningen vanuit het bestuur en het Pensioenbureau om alle deelonderwerpen goed voor het voetlicht te brengen. Definitieve besluitvorming met het bijbehorende goedkeuringstraject voor het SBO heeft nog niet plaatsgevonden en zal in 2025 verder z'n beslag krijgen.

Oordeel van het SBO

Het SBO constateert dat het bestuur te maken heeft met een intensief traject t.a.v. de Wtp-transitie en dat daarnaast ook voldoende aandacht moet blijven voor de lopende gang van zaken. Het SBO merkt daarbij op dat voldoende aandacht voor een adequate communicatie naar werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden nog steeds een belangrijk aandachtspunt voor het bestuur is.

Alles overwegende komt het SBO tot een positief oordeel over het beleid en uitvoering door het bestuur in 2024 en de verantwoording die daarover is afgelegd.

Reactie van het bestuur op verslag samengevoegd belanghebbendenorgaan

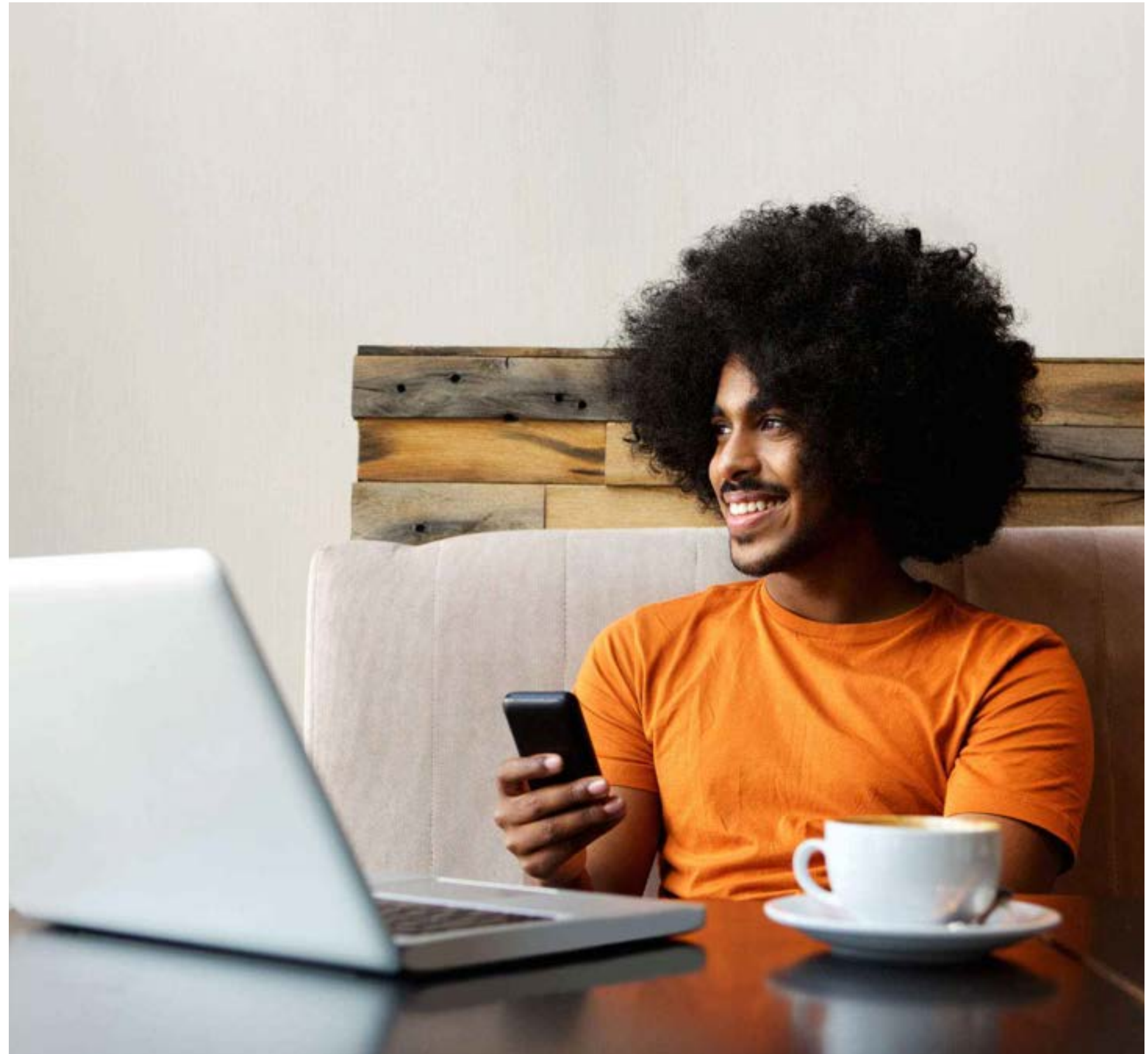
Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het samengevoegd belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het samengesteld belanghebbendenorgaan en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid. Het bestuur deelt het belang van goede aansluitende deelnemerscommunicatie en de onderbouwing van evenwichtigheid bij besluitvorming en zal hier in 2025 dan ook aandacht aan besteden.

Het bestuur bedankt het samengevoegd belanghebbendenorgaan voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de positieve samenwerking met het samengevoegd belanghebbendenorgaan in 2025 bij, onder andere, de Wtp transitie.

9.

Verslag Kring DB Premie

9. Verslag Kring DB Premie

De kring wordt gekenschetst door een lagere premie met een hogere risicohouding. De premie wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

Samengevat zijn de kenmerken van Kring DB Premie:

- Een lagere premie voor het pensioen van werknemers;
- Binnen het budget zorgt de werkgever met ons voor de best mogelijke uitkomst voor de werknemers;
- Door premierestricties wordt zorggedragen dat er een passende solidariteit is tussen actieve en inactieve deelnemers;
- Bereid wat meer risico te nemen;
- Zijn de resultaten goed? Dan is er een reële kans op indexatie.

Op basis van de beleidsdekkingsgraad van 126,5% per 31 oktober 2024 is per 1 januari 2025 een toeslag verleend van 1,31%.

Nadere financiële informatie over Kring DB Premie is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 28).

9.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Kerncijfers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	40	42	52	55	62
Deelnemers	5.263	5.567	5.629	5.769	6.231
Actieven en arbeidsongeschikten	836	1.427	2.846	3.695	3.956
Gewezen deelnemers	4.217	3.993	2.693	2.021	2.229
Pensioengerechtigden	210	147	90	53	46

Toeslagverlening per 1 januari volgend op					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actieven	1,31%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Niet-actieven	1,31%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Beleggingsperformance					
	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsrendement	11,01%	8,20%	-25,34%	3,61%	11,90%
Benchmarkrendement	10,42%	8,55%	-25,63%	2,08%	11,91%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,35%	0,35%	0,35%	0,33%	0,30%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,10%	0,10%	0,14%	0,15%	0,26%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	9.180	11.950	23.038	25.971	25.980
Saldo overdracht van rechten	-755	248	-1.522	-6.175	430
Pensioenuitkeringen	-389	-300	-263	-294	-147

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,00%	2,19%	2,30%	0,66%	0,40%
Actieven en arbeidsongeschikten	23.935	31.266	41.687	70.004	58.596
Gewezen Deelnemers	66.930	47.698	26.577	21.405	21.560
Pensioentrekkenden	7.235	5.039	2.667	2.697	2.871
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	4.674	4.699	4.361	4.637	3.175
Totaal	102.774	88.702	75.292	98.743	86.202

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	125,9	122,5	117,0	96,9	85,6
Beleidsdekkingsgraad (december)	126,4	124,0	107,4	91,9	81,0

Belegd vermogen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Vastgoedbeleggingen	11.202	9.017	8.432	9.109	6.134
Aandelen	36.956	31.530	26.663	27.601	21.628
Vastrentende waarden	42.366	50.464	39.229	36.511	22.692
Derivaten	30.714	10.173	8.073	13.653	14.503
Overige beleggingen	5.936	5.153	5.462	5.808	4.861
Totaal belegd vermogen	127.174	106.337	87.859	92.682	69.818

Beleggingsresultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	-	3	-2	-3	47
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	12.490	8.165	-26.558	3.406	6.715
- Beheerkosten	310	259	240	200	128
- Performance gerelateerde kosten	-	-	-	-	-
- Transactiekosten	120	94	128	123	144
Kosten van vermogensbeheer	95	82	72	67	39

9.2 Pensioenparagraaf

Een aantal kenmerken zijn van deze pensioenregeling zijn:

9.2.1 Aspecten pensioenregeling

In Kring DB Premie kan pensioenopbouw plaatsvinden op basis van een uitkeringsovereenkomst.

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Karakter pensioenovereenkomst	Middelloonregeling (uitkeringsovereenkomst).
Standaard pensioendatum	De dag waarop de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioengevend salaris	Het bruto jaarsalaris (basissalaris).
	Het Pensioengevend salaris (op voltijdbasis) bedraagt maximaal € 137.800 (2024).
Franchise	De minimale franchise bedraagt € 17.545 (2024). De mogelijkheden binnen de standaard DB-kringen bestaat uit de wettelijke franchise, de franchise BPF/cao volgend en door de werkgever/werknemer vastgesteld franchise zolang deze binnen de wettelijke kaders blijven.
Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris minus de franchise.
Premie deelnemer	Per deelnemer berekend en gelijk aan actuariële premie (incl. opslagen).
Ouderdomspensioen	Maximaal 1,8750% van de pensioengrondslag.
Partnerpensioen (risicobasis of opbouwbasis)	Maximaal 1,3125% van de pensioengrondslag.
Wezenpensioen (risicobasis of opbouwbasis)	Maximaal 0,2625% van de pensioengrondslag.
Voortzetting deelname bij arbeidsongeschiktheid	De deelname wordt premievrij voortgezet op basis van een 6-klassen systeem als voldaan wordt aan de in de pensioenregeling opgenomen voorwaarden.
Flexibilisering	Vervroegen is mogelijk vanaf 5 jaar vóór de voor de betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd Uitstel kan tot 5 jaar na de voor betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd Hoog-laag Uitruil partnerpensioen Deeltijdpensioen

9.2.2 Toeslagbeleid

Jaarlijks beslist het bestuur of en in hoeverre binnen de kring een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend. Dit is afhankelijk van de financiële situatie. Voor het bepalen van de financiële situatie wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober voorafgaand aan het eerstvolgende toeslagmoment. De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer afgeleid (CPI-afgeleid), over de periode van september tot september in het voorafgaande jaar.

Toeslagverlening

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad 126,5%. Daarmee is er financiële ruimte om toeslag te verlenen. De maatstaf waarop de toeslag wordt gebaseerd bedraagt 2,54%. Het bestuur heeft besloten per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 1,31% voor Kring DB Premie.

Onderstaand zijn de verleende reguliere toeslagen vanaf 1 januari 2018 opgenomen.

Toeslagverlening per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
2018	1,47%	0,00%
2019	1,47%	0,00%
2020	1,64%	0,00%
2021	0,99%	0,00%
2022	2,57%	0,00%
2023	17,16%	0,00%
2024	-1,39%	0,00%
2025	2,54%	1,31%

Toeslagverlening per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
Cumulatieve achterstand		26,74%

De cumulatieve achterstand is een indicatief getal. Door de sterk opgelopen inflatie is de achterstand ook toegenomen. Bij toekenning van inhaalindexatie wordt gekeken naar de gecumuleerde achterstand per deelnemer.

9.2.3 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Omdat de actuele dekkingsgraad eind 2023 hoger is dan de vereiste dekkingsgraad is geen actualisatie van het herstelplan in 2024 benodigd geweest.

9.2.4 Haalbaarheidstoets

De jaarlijkse haalbaarheidstoets berekent het verwacht pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweerscenario vanuit de feitelijke financiële positie en kijkt of deze nog binnen de vastgestelde grenzen liggen.

Het afgelopen jaar hebben geen significante wijzigingen in het beleid en de pensioenregeling plaatsgevonden. In 2024 is de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2024 (HBT 2024) zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de afgesproken risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	-
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	97%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	40%	43%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 97% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 43%.

De afwijking in het slechtweerscenario passen niet bij de oorspronkelijk overeengekomen ambities en risico's. Hierover is in overleg getreden met het SBO. Daaruit zijn geen additionele maatregelen naar voren gekomen.

9.2.5 Herverzekering

Vanaf 2023 is de herverzekering van overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico binnen de Kring DB Premie ondergebracht bij elipsLife.

De dekking van deze risico's is gewenst omdat de omvang van de kring in de eerste jaren niet voldoende groot is om het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico (premielvrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) vanuit de kring financieel op te vangen. Met de herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt.

1 De verschillende dekkingsgraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

9.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkingsgraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad	125,9%	122,5%	117,0%	96,9%	85,6%
Beleidsdekkingsgraad	126,4%	124,0%	107,4%	91,9%	81,0%
Reële dekkingsgraad	90,8%	87,5%	78,5%	73,3%	65,5%
Vereiste dekkingsgraad	119,1%	123,9%	125,6%	118,5%	117,4%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en -rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Administratieve uitvoeringskosten	303	397	449	514	532
In euro's per deelnemer	290	252	153	137	133
Vermogensbeheerkosten	405	341	312	267	167
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,35%	0,35%	0,35%	0,33%	0,30%
Transactiekosten	120	94	128	123	144
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,10%	0,10%	0,14%	0,15%	0,26%
Gemiddeld belegd vermogen	117.339	96.605	89.520	80.905	55.202

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 120 (2023: € 94). Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 9.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring DB Premie kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	303	0,26%	397	0,41%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	2	0,00%	4	0,00%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	50	0,04%	37	0,04%
<i>waarvan Contributies</i>	-	-	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	251	0,21%	356	0,37%
Kosten vermogensbeheer	405	0,35%	341	0,35%
Totale kosten	708	0,60%	738	0,76%
Transactiekosten	120	0,10%	94	0,10%

9.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring DB Premie zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring DB Premie belegt in verschillende portefeuilles. Dit zijn de portefeuilles ‘Inflatie, Matching DB, Rendement en Rente’. Deze portefeuilles beleggen in verschillende beleggingscategorieën.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF: een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van kring Premie is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.2.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

9.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring DB Premie weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	51.984	40,88%	44.428	41,78%
Rente & Matching	50.749	39,90%	41.819	39,33%
Inflatie	24.240	19,06%	20.066	18,87%
Pool liquide Middelen	195	0,15%	22	0,02%
Liquide Middelen	7	0,01%	2	-
Totaal Assets	127.174	100,00%	106.337	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	17,68%	16,39%	15,71%	14,96%
Rente	3,05%	2,49%	6,24%	6,87%
Matching	7,65%	7,88%	13,59%	13,63%
Inflatie	3,88%	4,33%	-2,75%	-0,96%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	2,55%	-
Liquide Middelen	4,80%	-	5,19%	-
Totaal Assets	11,01%	10,42%	8,20%	8,55%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de kernportefeuilles toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 12.490 (2023: € 8.165) voor een vermogen dat steeg van € 106.337 tot € 127.174 per ultimo 2024 in de Kring DB Premie.

9.4.2 Beheerkosten van het fonds

- Kosten vermogensbeheer omvatten:
- kosten van fiduciair vermogensbeheer;
 - bewaarloon;
 - advieskosten;
 - performance gerelateerde kosten;
 - interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	35	31	30	26	11
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	60	51	42	41	28
Bewaarloon	-	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	310	259	240	200	128
Totaal	405	341	312	267	167

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 35 (2023: € 31).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 310 (2023: € 259).

9.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

9.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van de Kring DB Premie bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsopbrengsten	5.473	3.865	16.573	10.744	-7.495
Premie	1.331	2.094	139	-1.668	1.219
Waardeoverdrachten	291	169	-233	541	35
Kosten	-	-	-	-	-
Uitkeringen	7	-7	-8	-2	-4
Kanssystemen	1.080	405	-365	-157	108
Toeslagverlening	-1.268	-	-	-	-
Incidentele mutaties	-320	626	-243	-84	192
Andere oorzaken	42	39	-2	-12	-14
Totaal	6.636	7.191	15.861	9.362	-5.959

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	9.122	5.374	-26.064	3.894	6.950
Wijziging RTS TV	-3.649	-1.509	42.637	6.850	-14.445
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	5.473	3.865	16.573	10.744	-7.495

- Het resultaat in het boekjaar bedraagt € 6.636 voor Kring DB Premie. Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.
- Het beleggingsresultaat bedraagt € 9.122. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorziening was een bedrag benodigd van € 3.649. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van € 5.473 positief.
 - Het premieresultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
 - Het resultaat op waardeoverdrachten is positief doordat de wettelijke grondslagen voor waardeoverdrachten afwijken van de grondslagen van het fonds.
 - Op kanssystemen is een positief resultaat ontstaan door met name een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid en sterfte .
 - Gedurende het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties

9.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabel.

Premies

Premies					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Feitelijke premie	9.180	11.950	23.038	25.971	25.980
Kostendekkende premie	9.425	12.042	26.602	31.922	29.270
Gedempte kostendekkende premie	7.648	11.634	17.444	17.325	15.417

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop	5.657	8.801
Risicokoopsom overlijdensrisico	352	362
Risicokoopsom Premievrijstelling	323	373
Solvabiliteitsopslag	1.022	1.708
Opslag pensioenuitvoeringskosten	294	390
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	1.532	316
Totaal	9.180	11.950

Kostendekkende premie

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	7.370	9.277
Solvabiliteitsopslag	1.761	2.375
Opslag pensioenuitvoeringskosten	294	390
Totaal	9.425	12.042

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	4.278	6.671
Solvabiliteitsopslag	1.022	1.708
Opslag pensioenuitvoeringskosten	294	390
Voorwaardelijke onderdelen	2.054	2.865
Totaal	7.648	11.634

9.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring.

Het bestuur heeft een verzoek tot ontheffing ingediend. DNB heeft deze ontheffing voor onbepaalde tijd verleend. Dit zolang de dekking van de herverzekering op een zelfde wijze blijft vormgegeven. De ontheffing houdt in dat voor het overlijdensrisico het vastgestelde bedrag mag worden gemaximeerd op 1% van de verplichtingen.

Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Aanwezig eigen vermogen	26.617	19.981	12.790	-3.071	-12.433
Minimaal vereist eigen vermogen	4.494	4.414	3.964	5.136	4.540
Vereist eigen vermogen	19.607	21.169	19.305	18.297	14.977

De vermogenspositie van Kring DB Premie kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

9.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring DB Premie aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 960.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 48.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring DB Premie verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring DB Premie is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

9.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring DB Premie zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het Belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring. In 2024 is de risicohouding van de kring niet veranderd. Op basis van de ALM studie in 2023 is wel besloten de renteafdekking van de kring begin 2024 aan te passen naar 60%.

Financieel Crisisplan

Voor Kring DB Premie is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet geüpdatet.

9.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Wij gebruiken in de Kring DB Premie een strategie waarbij 60% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de marktrente wordt afgedekt.

9.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

9.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring DB Premie beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's wordt genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

9.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

9.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

9.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

9.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 9.2.5).

9.7 Terugblik 2024

In het verslagjaar is het aantal werkgevers in Kring DB Premie gelijk gebleven met ca 40 werkgevers. Het aantal deelnemers daalde met ca 300 deelnemers tot ca. 5.300 deelnemers.

Overgangsregeling vaststelling gedempte kostendekkende premie

De vaststelling van de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement vindt plaats met inachtneming van hetgeen bepaald is in onder andere artikel 128 PW en artikel 4 Besluit FTK pensioenfondsen en wordt bepaald op basis van het verwacht rendement van de beleggingsmix van de Kring. Vanaf 1 januari 2024 wordt rekening gehouden met de aangepaste wettelijke voorgeschreven maximale parameters. De maximale parameters zijn de maximaal in te rekenen beleggingsrendementen per beleggingscategorie en de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie is in 2023 overgangsrecht gecreëerd omdat de lagere verwachte rendementen en hogere inflatie zouden leiden tot een toename van de premie. Daarbij is geregeld dat onder nadere voorwaarden tegelijkertijd de aanpassing van de vastrentende curve

mag worden doorgevoerd ook als deze wettelijk gezien nog niet mag worden aangepast (namelijk slechts eens in de 5 jaar is dit toegestaan).

Voor 2024 is voor de Kring gebruik gemaakt van dit overgangsrecht, zoals is vastgelegd in artikel 36b Besluit FTK pensioenfondsen. Dit betekent dat bij de vaststelling van de verwachte rendementscurve voor de gedempte kostendekkende premie het rendement op vastrentende waarden (AAA) opnieuw vastgesteld en vastgezet is voor de periode 2024 tot en met 2028. Dit rendement is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 30 september 2023. Daarnaast zijn voor deze verwachte rendementscurve tevens de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer opnieuw vastgesteld en vastgezet voor een periode van vijf jaar. Hierbij is het ingroeipad van de inflatie zoals gepubliceerd door het CPB op 19 september 2023 gehanteerd voor de periode 2024 tot en met 2028.

Het bestuur heeft in 2023 besloten gebruik te maken van dit overgangsrecht en vastgesteld dat dit evenwichtig is, mede omdat de premies op een voldoende solvabel niveau liggen. Dit besluit is in afstemming met de sociale partners genomen en voorgelegd aan het SBO en deze hebben hier goedkeuring aan verleend.

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwam en wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Daarnaast is de zogenaamde ervaringssterfte aangepast. Deze aanpassingen hebben samen geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,2%.

Aanpassing rente afdekking

In het vierde kwartaal van 2023 is een ALM studie uitgevoerd voor de kring. Het doel van de ALM studie was om te onderzoeken of het beleggingsbeleid voldoende robuust is en geoptimaliseerd kan worden.

De robuustheid is getest aan de hand van een portefeuille met een hogere renteafdekking. Op basis hiervan is besloten de renteafdekking te verhogen tot 60% op basis van de marktrentecurve. Implementatie heeft per eind februari 2024 plaatsgevonden. Dit is consistent met de renteafdekking die bij de start van de kring op basis van de UFR rentecurve werd gekozen voor deze multi-client kring rekening houdend met de huidige dekkingsgraad.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

Een zeer beperkt aantal transitieplannen van werkgevers en sociale partners is ontvangen, allen met het verzoek tot niet invaren. Het fonds heeft de transitieplannen in behandeling genomen en gaat na of de keuze om niet in te varen gedeeld wordt.

9.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid van de kring is risiconeutraal aangepast en bestaat per eind maart 2025 uit 46,5% Robuust Rendement en 53,5% Rente.

9.9 Verslag van het samengevoegd belanghebbenden orgaan

Het samengevoegd belanghebbendenorgaan (SBO) is het belanghebbendenorgaan voor de standaardkringen. Het verslag van het SBO is opgenomen in paragraaf 8.9 .

10.

Verslag Kring DB Stabiliteit

10. Verslag Kring DB Stabiliteit

In de Kring DB Stabiliteit ligt de focus op stabiliteit. Daarmee komen wij tegemoet aan werkgevers die een hogere mate van stabiliteit willen in de premiestelling en de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De premie is gebaseerd op de 'Verwacht Rendement'-methodiek.

Wij verwachten met een lagere risicohouding toch een belangrijke mate van koopkrachtbehoud te realiseren. Een hoge mate van stabiliteit in de dekkingsgraad bereiken wij door een 'medium risk'-beleggingsbeleid in combinatie met een hogere renteafdekking. Wij willen daarmee de kans op korten zo veel mogelijk beperken. De kring ambieert een gedeeltelijk geïndexeerd pensioen.

De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer afgeleid (CPI-afgeleid), over de periode van september tot september in het voorafgaande jaar. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald.

- Samengevat zijn de kenmerken van de Kring DB Stabiliteit als volgt:
- Een goede basisdekkingsgraad bij de start. Met op termijn de mogelijkheid tot indexatie;
 - De focus ligt op stabiliteit van premie ontwikkeling en dekkingsgraad. De premie wordt voor 5 jaar vastgelegd en wordt elke 5 jaar herzien;
 - Deze herziening heeft in 2022 plaats gevonden. Door de sterk gedaalde rente in de afgelopen 5 jaar leidt dit tot een hogere premie daar de rendementscurve op een lager niveau is vastgesteld.
 - Door premierestricties wordt zorggedragen dat er een passende solidariteit is tussen actieve en inactieve deelnemers;
 - Deelnemers die instappen zijn bereid met mate risico te nemen.

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Daarmee is er geen financiële ruimte om toeslag te verlenen.

Sinds 31 december 2019 is de beleidsdekkingsgraad lager dan het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV). Dit leidt per 1 januari 2025 tot een korting in het kader van de maatregel MVEV. Deze korting

is dusdanig vastgesteld zodat het eigen vermogen van de kring minimaal gelijk is aan het vastgestelde MVEV in jaarwerk 2024. Daaruit resulteert een percentage van 1,75% per 1 januari 2025 op basis van de opgebouwde aanspraken per 1 januari 2025.

Nadere financiële informatie over Kring DB Stabiliteit is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 29).

10.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	50	54	63	71	71
Deelnemers	1.731	1.714	1.826	1.863	1.848
Actieven en arbeidsongeschikten	286	365	775	1.430	1.566
Gewezen deelnemers	1.369	1.297	1.020	416	275
Pensioengerechtigden	76	52	31	17	7

Toeslagverlening per 1 januari volgend op					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022 ¹	31-12-2021	31-12-2020
Actieven	0,00%	0,00%	-0,50%	0,00%	0,00%
Niet-actieven	0,00%	0,00%	-0,50%	0,00%	0,00%

1 De korting is per 1-11-2023 administratief verwerkt.

Beleggingsperformance					
	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsrendement	10,73%	7,45%	-40,69%	-7,81%	17,76%
Benchmarkrendement	10,25%	7,78%	-40,83%	-8,76%	18,02%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,36%	0,38%	0,35%	0,34%	0,30%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,09%	0,12%	0,16%	0,16%	0,27%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	2.891	3.100	7.158	10.732	11.976
Saldo overdracht van rechten	-50	-344	-811	58	809
Pensioenuitkeringen	-140	-107	-77	-47	-37

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,03%	2,22%	2,33%	0,65%	0,37%
Actieven en arbeidsongeschikten	7.729	6.782	14.346	28.055	21.740
Gewezen Deelnemers	20.332	18.938	9.599	4.557	1.654
Pensioentrekkenden	2.049	1.424	794	661	268
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	2.023	1.594	1.413	1.464	694
Totaal	32.133	28.738	26.152	34.737	24.356

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	104,5	94,6	87,1	87,5	89,8
Beleidsdekkingsgraad (december)	99,0	93,0	85,4	86,1	89,4

Belegd vermogen					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Vastgoedbeleggingen	2.106	1.752	1.733	2.207	1.436
Aandelen	5.770	4.916	4.163	5.616	4.145
Vastrentende waarden	10.270	11.829	9.004	11.127	6.436
Derivaten	12.877	7.244	5.710	9.158	7.586
Overige beleggingen	1.285	1.024	1.216	1.375	1.074
Totaal belegd vermogen	32.308	26.765	21.826	29.483	20.677

Beleggingsresultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	1	1	-1	-1	11
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	3.060	1.889	-13.511	-1.539	2.096
- Beheerkosten	71	61	62	59	32
- Performance gerelateerde kosten	-	-	-	-	-
- Transactiekosten	25	28	39	40	38
Kosten van vermogensbeheer	33	32	27	27	10

10.2 Pensioenparagraaf

In Kring DB Stabiliteit vindt pensioenopbouw plaatsvinden op basis van een uitkeringsovereenkomst. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

10.2.1 Aspecten pensioenregeling

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Karakter pensioenovereenkomst	Middelloonregeling (uitkeringsovereenkomst).
Standaard pensioendatum	De dag waarop de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioengevend salaris	Het bruto jaarsalaris (basissalaris).
	Het Pensioengevend salaris (op voltijdbasis) bedraagt maximaal € 137.800 (2024).
Franchise	De minimale franchise bedraagt € 17.545 (2024). De mogelijkheden binnen de standaard DB-kringen bestaat uit de wettelijke franchises, franchises BPF/cao volgend en door werkgever/werknemer vastgesteld franchises zolang deze binnen de wettelijke kaders blijven.
Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris minus de franchise.
Premie deelnemer	Per deelnemer berekend en gelijk aan actuariële premie (incl. opslagen).
Ouderdomspensioen	Maximaal 1,8750% van de pensioengrondslag.
Partnerpensioen (risicobasis of opbouwbasis)	Maximaal 1,3125% van de pensioengrondslag.
Wezenpensioen (risicobasis of opbouwbasis)	Maximaal 0,2625% van de pensioengrondslag.
Voortzetting deelname bij arbeidsongeschiktheid	De deelname wordt premievrij voortgezet op basis van een 6-klassen systeem als voldaan wordt aan de in de pensioenregeling opgenomen voorwaarden.

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Flexibilisering	Vervroegen is mogelijk vanaf 5 jaar vóór de voor de betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd Uitstel kan tot 5 jaar na de voor betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd Hoog-laag Uitruil partnerpensioen Deeltijdpensioen

10.2.2 Toeslagbeleid

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen de kring een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend. Dit is afhankelijk van de financiële situatie. Voor het bepalen van de financiële situatie wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober voorafgaand aan het eerstvolgende toeslagmoment. De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer afgeleid (CPI-afgeleid), over de periode van september tot september in het voorafgaande jaar.

Toeslagverlening

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Daarmee is er geen financiële ruimte om toeslag te verlenen.

Onderstaand zijn de verleende reguliere toeslagen vanaf 1 januari 2018 opgenomen.

Toeslagverlening per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
2018	1,47%	0,00%
2019	1,47%	0,00%
2020	1,64%	0,00%
2021	0,99%	0,00%
2022	2,57%	0,00%
2023	17,16%	-0,52%
2024	-1,39%	0,00%
2025	2,54%	-1,75% ¹
Cumulatieve achterstand		31,29%

1 Deze MVEV korting wordt in de loop van 2025 doorgevoerd.

De cumulatieve achterstand is een indicatief getal. Door de sterk opgelopen inflatie is de achterstand ook toegenomen. Bij toekenning van inhaalindexatie wordt gekeken naar de gecumuleerde achterstand per deelnemer.

10.2.3 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. De Kring Stabiliteit heeft in 2017 een herstelplan ingediend.

Uit de actualisatie van het herstelplan in 2025 bleek dat de kring zonder aanvullende maatregelen binnen de gestelde termijn uit herstel zal zijn. Op basis van dit herstelplan is de beleidsdekkingsgraad eind 2024 gelijk aan de vereiste dekkingsgraad. In het herstelplan is de MVEV korting per 31 december 2024 reeds verwerkt. Het herstelplan is in Q1 2025 is ingediend bij DNB. DNB heeft nog niet met herstelplan ingestemd.

10.2.4 Haalbaarheidstoets

Het afgelopen jaar hebben geen significante wijzigingen in het beleid en de pensioenregeling plaatsgevonden. In 2024 is de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2024 (HBT 2024) zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de afgesproken risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	nvt
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	74%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	40%	31%

1 De verschillende dekkingsgraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 74% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 31%. Dit betekent dat het verwachte pensioenresultaat lager is dan de ondergrens zoals geformuleerd in risicohouding. Hierover is in overleg getreden met het SBO. Daaruit zijn geen additionele maatregelen naar voren gekomen. Dit omdat in de huidige situatie een premiestijging en/of wijzigen van het beleggingsbeleid niet gewenst is.

10.2.5 Herverzekering

Vanaf 2023 is de herverzekering van overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico binnen de Kring DB Stabiliteit ondergebracht bij elipsLife.

De dekking van deze risico's is gewenst omdat de omvang van de kring in de eerste jaren niet voldoende groot is om het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico (premienvrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) vanuit de kring financieel op te vangen. Met de herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt.

10.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkingsgraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad	104,5%	94,6%	87,1%	87,5%	89,8%
Beleidsdekkingsgraad	99,0%	93,0%	85,4%	86,1%	89,4%
Reële dekkingsgraad	71,2%	65,8%	62,5%	68,6%	72,3%
Vereiste dekkingsgraad	111,1%	100,0%	116,9%	112,3%	111,6%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en -rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Administratieve uitvoeringskosten	141	142	132	215	218
In euro's per deelnemer	390	341	164	149	139
Vermogensbeheerkosten	104	93	89	86	42
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,36%	0,38%	0,35%	0,34%	0,30%
Transactiekosten	25	28	39	40	38
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,08%	0,12%	0,16%	0,16%	0,27%
Gemiddeld belegd vermogen	29.203	24.187	25.202	25.043	14.201

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 25 (2023: € 28).

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Gegeven de geringe omvang van het belegd vermogen en het transactievolume zijn deze kosten niet direct te relateren aan benchmarks, die gebaseerd zijn op grote vermogens en transactievolumes.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 10.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	141	0,48%	142	0,59%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	1	0,00%	1	0,00%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	46	0,16%	45	0,19%
<i>waarvan Contributies</i>	-	-	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	94	0,32%	96	0,40%
Kosten vermogensbeheer	104	0,36%	93	0,38%
Totale kosten	245	0,84%	235	0,97%
Transactiekosten	25	0,08%	28	0,12%

10.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring DB Stabiliteit zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring DB Stabiliteit belegt in verschillende portefeuilles. Dit zijn de portefeuilles ‘Inflatie, Matching DB, Rendement en Rente’. Deze portefeuilles beleggen in verschillende beleggingscategorieën.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF: een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring DB Stabiliteit is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.3.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

10.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring DB Stabiliteit weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	8.116	25,12%	6.927	25,89%
Rente & Matching	19.552	60,52%	15.921	59,48%
Inflatie	4.554	14,10%	3.903	14,58%
Pool liquide Middelen	79	0,24%	12	0,04%
Liquide Middelen	7	0,02%	3	0,01%
Totaal Assets	32.308	100,00%	26.765	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	17,69%	16,39%	15,69%	14,96%
Rente	3,06%	2,49%	6,25%	6,87%
Matching	8,17%	8,20%	10,38%	10,39%
Inflatie	3,88%	4,33%	-2,75%	-0,96%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	2,55%	-
Liquide Middelen	6,00%	-	4,68%	-
Totaal Assets	10,73%	10,25%	7,45%	7,78%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de kernportefeuilles toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 3.060 (2023: € 1.889) voor een vermogen dat steeg van € 32.308 tot per ultimo 2024 in Kring DB Stabieleit.

10.4.2 Beheerkosten van het fonds

De kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer;
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	18	16	19	15	3
Vermogensbeheerkosten pensioenfondsen en pensioenbureau	15	16	8	12	7
Bewaarloon	-	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	71	61	62	59	32
Totaal	104	93	89	86	42

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 15 (2023: € 16).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 71 (2023: € 61).

10.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

10.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van de Kring DB Stabiliteit bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsopbrengsten	918	388	1.297	1.151	-1.807
Premie	848	970	-198	-2.895	-508
Waardeoverdrachten	39	115	-118	-1	3
Kosten	-	-	-	-	-
Uitkeringen	-	-2	-3	2	-2
Kanssystemen	677	-95	-231	-61	35
Toeslagverlening	536	141	-	-	-
Incidentele mutaties	-32	226	-56	-30	62
Andere oorzaken	13	94	267	-5	-2
Totaal	2.999	1.837	958	-1.839	-2.219

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	1.991	965	-13.342	-1.374	2.161
Wijziging RTS TV	-1.073	-577	14.639	2.525	-3.968
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	918	388	1.297	1.151	-1.807

Het resultaat in het boekjaar bedraagt 2.999 voor Kring DB Stabiliteit. Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Ondanks de licht gedaalde rente resulteert op basis van de behaalde rendementen een positief resultaat op beleggingen.
- Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
- Het resultaat op waardeoverdrachten is positief doordat de wettelijke grondslagen voor waardeoverdrachten afwijken van de grondslagen van het fonds.
- Op kanssystemen is met name een positief resultaat ontstaan door een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid.
- Het positieve resultaat op toeslagverlening heeft te maken met de MVEV korting van -1,75%, die per 31 december 2024 is verwerkt.
- Eind 2024 zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties.

10.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabel.

Premies

Overzicht premies					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Feitelijke premie	2.891	3.100	7.158	10.732	11.976
Kostendekkende premie	2.311	2.437	8.171	15.034	13.983
Gedempte kostendekkende premie	2.278	3.106	6.998	10.116	9.638

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop	1.829	2.513
Risicokoopsom overlijdensrisico	62	68
Risicokoopsom Premievrijstelling	65	85
Solvabiliteitsopslag	185	300
Opslag pensioenuitvoeringskosten	137	140
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	613	-6
Totaal	2.891	3.100

Kostendekkende premie

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	1.884	1.965
Solvabiliteitsopslag	290	332
Opslag pensioenuitvoeringskosten	137	140
Totaal	2.311	2.437

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	1.203	1.777
Solvabiliteitsopslag	185	300
Opslag pensioenuitvoeringskosten	137	140
Voorwaardelijke onderdelen	753	889
Totaal	2.278	3.106

Daarmee wordt geconstateerd dat de feitelijke premie hoger is dan de gedempte kostendekkende premie op basis van deze opstelling. Geconstateerd wordt ook dat de feitelijke premie is dan de zuiver kostendekkende premie.

10.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring.

Het MVEV valt procentueel hoog uit doordat de technische voorzieningen relatief laag zijn ten opzichte van het risicokapitaal. Naar verwachting zal het percentage snel teruglopen omdat de technische voorzieningen aanzienlijk sneller stijgen dan het risicokapitaal.

Het bestuur heeft een verzoek tot ontheffing ingediend. DNB heeft voor onbepaalde tijd ontheffing verleend. Dit zolang de dekking van de herverzekering op een zelfde wijze blijft vormgegeven. De ontheffing houdt in dat voor het overlijdensrisico het vastgestelde bedrag mag worden gemaximeerd op 1% van de verplichtingen.

Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Aanwezig eigen vermogen	1.460	-1.539	-3.376	-4.334	-2.495
Minimaal vereist eigen vermogen	1.460	1.322	1.361	1.796	1.275
Vereist eigen vermogen	3.567	4.425	4.411	4.281	2.818

De vermogenspositie van Kring DB Stabiliteit kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als niet voldoende.

10.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitskring DB Stabiliteit aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 240.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 12.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over

zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring DB Stabiliteit verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het bestuur van het pensioenfonds heeft voor Kring DB Stabiliteit het besluit genomen om de pensioenaanspraken en –rechten per 1 november 2025 uniform met 1,75% onvoorwaardelijk te korten om te voldoen aan het minimaal vereist eigen vermogen. Dit op grond van het feit dat de beleidsdekkingsgraad zes achtereenvolgende meetmomenten lager is gebleken dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Deze korting is bij de vaststelling van de technische voorzieningen in aanmerking genomen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar wel gelijk aan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen). Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring DB Stabiliteit is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

10.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring DB Stabiliteit zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het Belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol. De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring. In 2024 is de risicohouding van de kring niet veranderd.

Financieel Crisisplan

Voor Kring DB Stabiliteit is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een

handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet geactualiseerd.

10.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot. Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Wij gebruiken in de Kring DB Stabiliteit een strategie waarbij 57% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de marktrente wordt afgedekt. In 2024 heeft onderzoek plaatsgevonden naar verhoging van de rente afdekking. Per 1 juli is deze verhoogd naar 85% en per 1 januari 2025 naar 90%.

10.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

10.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt.. Dit risico is voor de Kring DB Stabiliteit beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's wordt genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

10.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

10.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

10.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

10.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 10.2.5).

10.7 Terugblik 2024

In het verslagjaar is het aantal werkgevers in de kring stabiel gebleven op 50 werkgevers. Het aantal deelnemers is ook stabiel en dit zijn er in totaal ca 1.700 per ultimo 2024.

Overgangsregeling vaststelling gedempte kostendeekkende premie

De vaststelling van de gedempte kostendeekkende premie op basis van verwacht rendement vindt plaats met inachtneming van hetgeen bepaald is in onder andere artikel 128 PW en artikel 4 Besluit FTK pensioenfondsen en wordt bepaald op basis van het verwacht rendement van de beleggingsmix van de Kring. Vanaf 1 januari 2024 wordt rekening gehouden met de aangepaste wettelijke voorgeschreven maximale parameters. De maximale parameters zijn de maximaal in te rekenen beleggingsrendementen per beleggingscategorie en de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendeekkende premie is in 2023 overgangsrecht gecreëerd omdat de lagere verwachte rendementen en hogere inflatie zouden leiden tot een toename van de premie. Daarbij is geregeld dat onder nadere voorwaarden tegelijkertijd de vastrentende curve

mag worden doorgevoerd ook als deze wettelijk gezien nog niet mag worden aangepast (namelijk slechts eens in de 5 jaar is dit toegestaan).

Voor 2024 is voor de Kring gebruik gemaakt van dit overgangsrecht, zoals is vastgelegd in artikel 36b Besluit FTK pensioenfondsen. Dit betekent dat bij de vaststelling van de verwachte rendementscurve voor de gedempte kostendeekkende premie het rendement op vastrentende waarden (AAA) opnieuw vastgesteld en vastgezet is voor de periode 2024 tot en met 2028. Dit rendement is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 30 september 2023. Daarnaast zijn voor deze verwachte rendementscurve tevens de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer opnieuw vastgesteld en vastgezet voor een periode van vijf jaar. Hierbij is het ingroeipad van de inflatie zoals gepubliceerd door het CPB op 19 september 2023 gehanteerd voor de periode 2024 tot en met 2028.

Het bestuur heeft in 2023 besloten gebruik te maken van dit overgangsrecht en vastgesteld dat dit evenwichtig is, mede omdat de premies op een voldoende solvabel niveau liggen. Dit besluit is in afstemming met de sociale partners genomen en voorgelegd aan het SBO en deze hebben hier goedkeuring aan verleend.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

Een zeer beperkt aantal transitieplannen van werkgevers en sociale partners is ontvangen, allen met het verzoek tot niet invaren. Het fonds heeft de transitieplannen in behandeling genomen en gaat na of de keuze om niet in te varen gedeeld wordt.

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Daarnaast is de zogenaamde ervaringssterfte aangepast. Deze aanpassingen hebben samen geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,03%.

10.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Herstelplan en korting

Sinds 31 december 2019 is de beleidsdekkingsgraad lager dan het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV). Dit leidt per 1 januari 2025 tot een korting in het kader van de maatregel MVEV. Deze korting is dusdanig vastgesteld zodat het eigen vermogen van de kring gelijkgesteld is aan het vastgestelde MVEV in jaarwerk 2024. Daaruit resulteert een kortingspercentage van 1,75% per 1 januari 2025 op basis van de opgebouwde aanspraken per 1 januari 2025.

Uit het herstelplan dat in Q1 2025 is ingediend bij DNB, blijkt dat de kring tijdig uit herstel komt (de beleidsdekkingsgraad is dan hoger dan het vereist eigen vermogen). In het herstelplan is de MVEV korting per 31 december 2024 reeds verwerkt. DNB heeft met herstelplan ingestemd.

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid van de kring is risiconutraal aangepast en bestaat per eind maart 2025 uit 30% Robuust Rendement en 70% Rente.

10.9 Verslag van het samengevoegd belanghebbendenorgaan

Het samengevoegd belanghebbendenorgaan (SBO) is het belanghebbenden orgaan voor de standaardkringen. Het verslag van het SBO is opgenomen in paragraaf 8.9 .

11.

Verslag Kring DB Koopkracht

11. Verslag Kring DB Koopkracht

In de Kring DB Koopkracht ligt de focus op het behoud van koopkracht voor de werknemers. Daarmee sluit deze kring aan bij werkgevers die het pensioen van hun werknemers willen laten meegroeien met de inflatie, nu en in de toekomst. Dit betekent dat er nominaal risico's geaccepteerd zijn ten gunste van een hoger verwacht rendement. Het beleggingsbeleid is 'high risk'. Deze kring zoekt daarmee aansluiting bij een gemiddeld fonds dat waardevolle uitkeringen ambieert.

De Kring DB Koopkracht streeft een volledig geïndexeerde pensioenuitkomst na. Uit hoofde van evenwichtigheid is een voor alle deelnemers gelijke toeslagmaatstaf gekozen, namelijk prijsinflatie.

De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer afgeleid (CPI-afgeleid), over de periode van september tot september in het voorafgaande jaar. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Uitgangspunt van de Kring DB Koopkracht is de toeslagverlening zo goed als mogelijk na te komen.

Samengevat zijn de kenmerken van Kring DB Koopkracht:

- Werknemers houden zo veel mogelijk koopkracht als zij met pensioen gaan;
- Het pensioen van de werknemers groeit waar mogelijk mee met de inflatie. Nu en in de toekomst;
- Ieder jaar stellen wij de premie opnieuw vast.
- Door premierestricties wordt zorggedragen dat er een passende solidariteit is tussen actieve en inactieve deelnemers. Hierbij is de premiedekkingsgraad wel altijd minimaal 100%.

Per 31 oktober 2024 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 135,5%. Dit betekende dat er een toeslag kon worden verleend per 1 januari 2025. Het bestuur heeft het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 2,12%.

Nadere financiële informatie over Kring DB Koopkracht is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 30).

11.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	25	26	29	32	32
Deelnemers	1.413	1.408	1.444	1.048	982
Actieven en arbeidsongeschikten	167	376	417	751	730
Gewezen deelnemers	1.164	966	975	279	238
Pensioengerechtigden	82	66	52	18	14

Toeslagverlening per 1 januari volgend op					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actieven	2,12%	0,00%	1,75%	0,00%	0,00%
Niet-actieven	2,12%	0,00%	1,75%	0,00%	0,00%

Beleggingsperformance					
	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsrendement	10,58%	8,22%	-22,40%	4,02%	10,76%
Benchmarkrendement	9,96%	8,52%	-22,72%	2,35%	10,76%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,34%	0,35%	0,37%	0,35%	0,30%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,09%	0,09%	0,11%	0,15%	0,26%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	3.806	4.331	5.046	8.698	8.447
Saldo overdracht van rechten	-2.312	-1.151	84.512	5.528	148
Pensioenuitkeringen	-1.186	-1.097	-487	-63	-26

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,06%	2,24%	2,38%	0,66%	0,38%
Actieven en arbeidsongeschikten	8.197	14.487	12.447	27.037	20.504
Gewezen Deelnemers	70.832	58.820	56.278	6.586	2.634

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Pensioentrekkenden	19.718	17.144	16.327	961	510
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	2.729	2.314	1.965	1.339	1.207
Totaal	101.476	92.765	87.017	35.923	24.855

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	132,5	130,0	125,2	105,4	93,3
Beleidsdekkingsgraad (december)	135,4	132,4	117,0	100,6	89,2

Belegd vermogen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Vastgoedbeleggingen	11.840	10.150	9.929	3.732	1.953
Aandelen	39.117	35.341	32.214	11.123	6.787
Vastrentende waarden	51.151	60.592	52.376	15.387	7.721
Derivaten	24.292	7.983	6.966	4.651	3.974
Overige beleggingen	7.031	5.801	6.925	2.323	1.495
Totaal belegd vermogen	133.431	119.867	108.410	37.216	21.930

Beleggingsresultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	-	3	-1	-1	15
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	12.721	9.358	-17.538	1.527	1.879
- Beheerkosten	329	298	198	75	40
- Performance gerelateerde kosten	-	-	-	-	-
- Transactiekosten	118	98	80	45	44
Kosten van vermogensbeheer	101	93	65	31	12

11.2 Pensioenparagraaf

In Kring DB Koopkracht kan pensioenopbouw plaatsvinden op basis van een uitkeringsovereenkomst. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen.

11.2.1 Aspecten pensioenregeling

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Karakter pensioenovereenkomst	Middelloonregeling (uitkeringsovereenkomst).
Standaard pensioendatum	De dag waarop de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioengevend salaris	Het bruto jaarsalaris (basissalaris).
	Het Pensioengevend salaris (op voltijdbasis) bedraagt maximaal €137.800 (2024).
Franchise	De minimale franchise bedraagt € 17.545 (2024). De mogelijkheden binnen de standaard DB-kringen bestaat uit de wettelijke franchises, franchises BPF/cao volgend en door werkgever/werknemer vastgesteld franchises zolang deze binnen de wettelijke kaders blijven.
Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris minus de franchise.
Premie deelnemer	Per deelnemer berekend en gelijk aan actuariële premie (incl. opslagen).
Ouderdomspensioen	Maximaal 1,8750% van de pensioengrondslag.
Partnerpensioen (risicobasis of opbouwbasis)	Maximaal 1,3125% van de pensioengrondslag.
Wezenpensioen (risicobasis of opbouwbasis)	Maximaal 0,2625% van de pensioengrondslag.
Voortzetting deelname bij arbeidsongeschiktheid	De deelname wordt premievrij voortgezet op basis van een 6-klassen systeem als voldaan wordt aan de in de pensioenregeling opgenomen voorwaarden.

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Flexibilisering	- Vervroegen is mogelijk vanaf 5 jaar vóór de voor de betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd - Uitstel kan tot 5 jaar na de voor betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd - Hoog-laag - Uitruil partnerpensioen - Deeltijdpensioen

11.2.2 Toeslagbeleid

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen de kring een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend. Dit is afhankelijk van de financiële situatie. Voor het bepalen van de financiële situatie wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober voorafgaand aan het eerstvolgende toeslagmoment. De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer afgeleid (CPI-afgeleid), over de periode van september tot september in het voorafgaande jaar.

Toeslagverlening

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad gelijk aan 135,5%. Daarmee is er financiële ruimte om toeslag te verlenen. De maatstaf waarop de toeslag wordt gebaseerd bedroeg 2,54%. Het bestuur heeft het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 2,12%. Onderstaand zijn de verleende reguliere toeslagen vanaf 1 januari 2018 opgenomen.

Toeslagverlening per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
2018	1,47%	0,50%
2019	1,47%	0,39%
2020	1,64%	0,00%
2021	0,99%	0,00%
2022	2,57%	0,00%
2023	17,16%	1,75%
2024	-1,39%	0,00%
2025	2,54%	2,12%
Cumulatieve achterstand		22,50%

De cumulatieve achterstand is een indicatief getal. Door de sterk opgelopen inflatie is de achterstand ook toegenomen. Bij toekenning van inhaalindexatie wordt gekeken naar de gecumuleerde achterstand per deelnemer.

11.2.3 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Omdat de actuele dekkingsgraad eind 2023 hoger is dan de vereiste dekkingsgraad is geen actualisatie van het herstelplan in 2024 benodigd geweest.

11.2.4 Haalbaarheidstoets

Het afgelopen jaar hebben geen significante wijzigingen in het beleid en de pensioenregeling plaatsgevonden. In 2024 is de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2024 (HBT 2024) zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de afgesproken risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	nvt
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	98%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	40%	45%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 98% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 45%.

1 De verschillende dekkingsgraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

De afwijking in het slechtweerscenario past niet bij de oorspronkelijk overeengekomen ambities en risico's. Hierover is in overleg getreden met het SBO. Daaruit zijn geen additionele maatregelen naar voren gekomen.

11.2.5 Herverzekering

Vanaf 2023 is de herverzekering van overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico binnen de Kring DB Koopkracht ondergebracht bij elipsLife.

De dekking van deze risico's is gewenst omdat de omvang van de kring in de eerste jaren niet voldoende groot is om het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico (premielvrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) vanuit de kring financieel op te vangen. Met de herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt.

11.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkingsgraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad	132,5%	130,0%	125,2%	105,4%	93,3%
Beleidsdekkingsgraad	135,4%	132,4%	117,0%	100,6%	89,2%
Reële dekkingsgraad	98,3%	94,5%	86,3%	80,2%	72,1%
Vereiste dekkingsgraad	118,7%	122,9%	124,6%	118,8%	117,6%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en –rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Administratieve uitvoeringskosten	157	169	102	102	134
In euro's per deelnemer	631	382	217	133	184
Vermogensbeheerkosten	430	391	263	106	52
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,34%	0,35%	0,37%	0,35%	0,31%
Transactiekosten	118	98	80	45	44
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,09%	0,09%	0,11%	0,15%	0,26%
Gemiddeld belegd vermogen	125.233	112.911	70.464	30.205	17.010

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 118 (2023: € 98).

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Gegeven de geringe omvang van het belegd vermogen en het transactievolume zijn deze kosten niet direct te relateren aan benchmarks, die gebaseerd zijn op grote vermogens en transactievolumes.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 11.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring DB Koopkracht kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	157	0,13%	169	0,15%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	1	0,00%	1	0,00%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	22	0,02%	20	0,02%
<i>waarvan Contributies</i>	-	-	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	134	0,11%	148	0,13%
Kosten vermogensbeheer	430	0,34%	391	0,35%
Totale kosten	587	0,47%	560	0,50%
Transactiekosten	118	0,09%	98	0,09%

11.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring DB Koopkracht zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring DB Koopkracht belegt in verschillende kernportefeuilles. Dit zijn de portefeuilles ‘Inflatie, Matching DB, Rendement en Rente’. Deze portefeuilles beleggen in verschillende beleggingscategorieën.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van kring Premie is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.4.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

11.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring DB Koopkracht weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	55.025	41,24%	49.798	41,55%
Rente & Matching	52.464	39,32%	47.468	39,60%
Inflatie	25.614	19,20%	22.594	18,85%
Pool liquide Middelen	323	0,24%	4	-
Liquide Middelen	5	0,00%	3	-
Totaal Assets	133.431	100,00%	119.867	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	17,69%	16,39%	15,71%	14,96%
Rente	3,07%	2,49%	6,26%	6,87%
Matching	7,82%	8,02%	11,11%	11,15%
Inflatie	3,88%	4,33%	-2,75%	-0,96%
Pool liquide Middelen	3,77%	-	2,55%	-
Liquide Middelen	4,27%	-	3,80%	-
Totaal Assets	10,58%	9,96%	8,22%	8,52%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de portefeuilles toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 12.721 (2023: € 9.358) voor een vermogen dat steeg van € 119.867 tot € 133.431 per ultimo 2024 in Kring DB Koopkracht.

11.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer;
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	37	34	31	16	3
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	64	59	34	15	9
Bewaarloon	-	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	329	298	198	75	40
Totaal	430	391	263	106	52

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 37 (2023: € 34).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 329 (2023: € 298).

11.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

11.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van de Kring DB Koopkracht bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsopbrengsten	6.518	4.313	28.904	4.269	-2.154
Premie	608	777	83	-78	740
Waardeoverdrachten	158	-210	-7.474	-217	19
Kosten	-	-	-	-	-
Uitkeringen	5	1	-	-	1
Kanssystemen	216	184	90	-358	139
Toeslagverlening	-2.049	15	-1.461	-	-
Incidentele mutaties	-266	745	-101	-33	29
Andere oorzaken	25	21	-1	-3	-5
Totaal	5.215	5.846	20.040	3.580	-1.231

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	9.421	6.399	-17.227	1.683	1.947
Wijziging RTS TV	-2.903	-2.086	46.131	2.586	-4.101
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	6.518	4.313	28.904	4.269	-2.154

- In het verslagjaar bedraagt het resultaat van Kring DB Koopkracht € 5.215 . Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.
- Het beleggingsresultaat bedraagt 9.421. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorziening was een bedrag benodigd van 2.903. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van 6.518 positief.
 - Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
 - Het resultaat op waardeoverdrachten is positief door een verschil in de wettelijke grondslagen die bij waardeoverdracht gehanteerd versus de fondsgrondslagen.
 - Op kanssystemen is een negatief resultaat ontstaan. Dit resultaat bestaat uit het resultaat op sterfte, arbeidsongeschiktheid en overige kanssystemen.
 - Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
 - Eind van het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties.

11.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd.

De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabel.

Premies

Premies					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Feitelijke premie	3.806	4.331	5.046	8.698	8.447
Kostendekkende premie	3.827	4.329	5.791	10.158	9.112
Gedempte kostendekkende premie	3.120	4.222	3.798	5.476	4.789

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop	2.371	3.276
Risicokoopsom overlijdensrisico	104	83
Risicokoopsom Premievrijstelling	125	128
Solvabiliteitsopslag	390	591
Opslag pensioenuitvoeringskosten	130	144
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	686	109
Totaal	3.806	4.331

Kostendekkende premie

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	3.008	3.359
Solvabiliteitsopslag	689	826
Opslag pensioenuitvoeringskosten	130	144
Totaal	3.827	4.329

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	1.703	2.401
Solvabiliteitsopslag	390	591
Opslag pensioenuitvoeringskosten	130	144
Voorwaardelijke onderdelen	897	1.086
Totaal	3.120	4.222

11.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring.

Het bestuur heeft een verzoek tot ontheffing ingediend. DNB heeft deze ontheffing voor onbepaalde tijd verleend. Dit zolang de dekking van de herverzekering op een zelfde wijze blijft vormgegeven. De ontheffing houdt in dat voor het overlijdensrisico het vastgestelde bedrag mag worden gemaximeerd op 1% van de verplichtingen.

Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Aanwezig eigen vermogen	33.027	27.812	21.966	1.926	-1.654
Minimaal vereist eigen vermogen	4.251	4.005	3.756	1.832	1.344
Vereist eigen vermogen	18.930	21.203	21.365	6.744	4.363

De vermogenspositie van Kring DB Koopkracht kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

11.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring DB Koopkracht aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 1.005.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 50.250 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring DB Koopkracht verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring DB Koopkracht is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

11.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring DB Koopkracht zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het Belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de Abtn van de kring. In 2024 is de risicohouding van de kring niet veranderd.

Financieel Crisisplan

Voor Kring DB Koopkracht is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een

handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet gewijzigd.

11.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Wij gebruiken in de Kring DB Koopkracht een strategie waarbij 31% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de marktrente wordt afgedekt. Begin 2024 is besloten de renteafdekking te verhogen naar 60%. Dit is in februari geïmplementeerd. Dit is consistent met de renteafdekking die bij de start van de kring op basis van de UFR rentecurve werd gekozen voor deze multi-client kring rekening houdend met de huidige dekkingsgraad.

11.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

11.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring DB Koopkracht beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's wordt genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

11.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

11.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

11.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

11.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 11.2.5).

11.7 Terugblik 2024

Eind van het verslagjaar waren 25 werkgevers aangesloten bij de kring, met in totaal ca 1.400 deelnemers.

Overgangsregeling vaststelling gedempte kostendekkende premie

De vaststelling van de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement vindt plaats met inachtneming van hetgeen bepaald is in onder andere artikel 128 PW en artikel 4 Besluit FTK pensioenfondsen en wordt bepaald op basis van het verwacht rendement van de beleggingsmix van de Kring. Vanaf 1 januari 2024 wordt rekening gehouden met de aangepaste wettelijke voorgeschreven maximale parameters. De maximale parameters zijn de maximaal in te rekenen beleggingsrendementen per beleggingscategorie en de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie is in 2023 overgangsrecht gecreëerd omdat de lagere verwachte rendementen en hogere inflatie zouden leiden tot een toename van de premie. Daarbij is geregeld dat onder nadere voorwaarden tegelijkertijd de aanpassing van de vastrentende curve

mag worden doorgevoerd ook als deze wettelijk gezien nog niet mag worden aangepast (namelijk slechts eens in de 5 jaar is dit toegestaan).

Voor 2024 is voor de Kring gebruik gemaakt van dit overgangsrecht, zoals is vastgelegd in artikel 36b Besluit FTK pensioenfondsen. Dit betekent dat bij de vaststelling van de verwachte rendementscurve voor de gedempte kostendeekkende premie het rendement op vastrentende waarden (AAA) opnieuw vastgesteld en vastgezet is voor de periode 2024 tot en met 2028. Dit rendement is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 30 september 2023. Daarnaast zijn voor deze verwachte rendementscurve tevens de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer opnieuw vastgesteld en vastgezet voor een periode van vijf jaar. Hierbij is het ingroepad van de inflatie zoals gepubliceerd door het CPB op 19 september 2023 gehanteerd voor de periode 2024 tot en met 2028.

Het bestuur heeft in 2023 besloten gebruik te maken van dit overgangsrecht en vastgesteld dat dit evenwichtig is, mede omdat de premies op een voldoende solvabel niveau liggen. Dit besluit is in afstemming met de sociale partners genomen en voorgelegd aan het SBO en deze hebben hier goedkeuring aan verleend.

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Daarnaast is de zogenaamde ervaringssterfte aangepast. Deze aanpassingen hebben samen geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,2%.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze

klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van het jaarverslag.

Een zeer beperkt aantal transitieplannen van werkgevers en sociale partners is ontvangen, allen met het verzoek tot niet invaren. Het fonds heeft de transitieplannen in behandeling genomen en gaat na of de keuze om niet in te varen gedeeld wordt.

Aanpassing valuta afdekking

In het beleggingsplan 2024 is opgenomen dat de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed wordt aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis. Deze aanpassing is in het eerste kwartaal gerealiseerd.

11.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid van de kring is risiconeutraal aangepast en bestaat per eind maart 2025 uit 46,5% Robuust Rendement en 53,5% Rente.

11.9 Verslag van het samengevoegd belanghebbendenorgaan

Het samengevoegd belanghebbendenorgaan (SBO) is het belanghebbenden orgaan voor de standaardkringen. Het verslag van het SBO is opgenomen in paragraaf 8.9 .

12.

Verslag Kring DB Evenwicht

12. Verslag Kring DB Evenwicht

Sinds 1 november 2020 heeft Centraal Beheer APF de Kring DB Evenwicht gestart. Hierin zijn per die datum Pensioenfonds Scildon en Kring Primo Volo toetreden. Beide toetreders hebben geen actieve deelnemers daarmee is Kring DB Evenwicht op dit moment een premievrije kring.

Vlak voor de overgang per 1 november 2020 is een deel van de aanspraken van de deelnemers van Pensioenfonds Scildon omgezet naar aanspraken zoals geadministreerd binnen de Kring DB Evenwicht bij het Centraal Beheer APF. Daarmee hebben alle aanspraken een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Ook zijn tijdelijke ouderdomspensioenen omgezet in een levenslang Ouderdomspensioen ingaande op 68 jaar. De aanspraken binnen Kring Primo Volo waren reeds ingaand op 68 jaar.

In 2023 hebben de gesprekken tussen het BO en het bestuur over de toekomstbestendigheid van de kring in mei 2023 geleid tot een principe akkoord over de samenvoeging met Pensioenfondsenkring1. Daarbij hebben de BO's van Pensioenfondsenkring1 en Kring Evenwicht besloten om samen te gaan per 1 januari 2024. De daarvoor voorbereidende werkzaamheden hebben in 2023 plaatsgevonden en zijn in 2024 afgerond.

Op basis van de beleidsdekkingsgraad van 125,2% per 31 oktober 2024 is per 1 januari 2025 een toeslag verleend van 1,62%.

Nadere financiële informatie over Kring DB Evenwicht is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 31).

12.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Werkgevers	3	2	2	2
Deelnemers	2.737	1.619	1.793	1.819
Actieven en arbeidsongeschikten	18	14	16	18
Gewezen deelnemers	1.241	943	1.063	1.092
Pensioengerechtigden	1.478	662	714	709

Toeslagverlening per 1 januari volgend op				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actieven	1,62%	0,00%	7,88%	0,98%
Niet-actieven	1,62%	0,00%	7,88%	0,98%

Beleggingsperformance				
	2024	2023	2022	2021
Beleggingsrendement	7,76%	7,76%	-24,11%	1,96%
Benchmarkrendement	7,35%	8,17%	-24,26%	0,74%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,31%	0,31%	0,30%	0,29%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,07%	0,08%	0,10%	0,10%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Premiebijdragen	-	-	-	-
Saldo overdracht van rechten	151.818 ¹	-282	-75	-214
Pensioenuitkeringen	-15.759	-9.201	-8.410	-7.949

1 Hiervan heeft € 152.131 betrekking op de CWO vanuit PFK1.

Technische Voorzieningen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,21%	2,37%	2,65%	0,55%
Actieven en arbeidsongeschikten	3.686	2.637	2.678	3.609
Gewezen Deelnemers	154.121	103.630	104.181	158.997
Pensioentrekkenden	180.762	105.431	102.529	117.807
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	8.666	5.219	5.663	8.157
Totaal	347.235	216.917	215.051	288.570

Dekkingsgraad				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actuele dekkingsgraad ultimo	124,3	122,1	118,7	120,4
Beleidsdekkingsgraad (december)	125,6	121,7	123,9	116,8

Belegd vermogen				
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Vastgoedbeleggingen	29.283	16.883	18.224	26.931
Aandelen	92.149	48.696	48.147	66.179
Vastrentende waarden	253.901	154.714	152.852	193.816
Derivaten	38.860	34.189	23.562	44.416
Overige beleggingen	16.813	10.299	12.192	16.511
Totaal belegd vermogen	431.006	264.781	254.977	347.853

Beleggingsresultaat				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Directe beleggingsopbrengsten	-	1	-1	-1
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	31.338	19.648	-83.356	7.552
- Beheerkosten	1.013	616	695	766
- Performance gerelateerde kosten	-	-	-	-
- Transactiekosten	307	191	288	344
Kosten van vermogensbeheer	270	182	176	241

12.2 Pensioenparagraaf

In Kring DB Evenwicht kan pensioenopbouw plaatsvinden op basis van een uitkeringsovereenkomst. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

12.2.1 Aspecten pensioenregeling

In Kring DB Evenwicht kan pensioenopbouw plaatsvinden op basis van een uitkeringsovereenkomst. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Pensioenrichtleeftijd	68
Pensioengrondslag (PG)	Pensioengevend salaris – franchise
Franchise	Minimaal € 17.545 (2024)
Ouderdomspensioen	Maximaal 1,875%
Partnerpensioen (op opbouwbasis)	Maximaal 1,3125%
Wezenpensioen (op opbouwbasis)	Maximaal 0,2625%
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Op basis van een 6-klassen systeem
Vervroegen en uitstellen	Maximaal ingaand vanaf 5 jaar voor en tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd
Variatie in de uitkeringen (hoog-laag)	Gedurende maximaal 10 jaar eerst een hoge uitkering en daarna een lagere uitkering
Uitruilen	Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa
Deeltijdpensioen	5 jaar voor en tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd

De tabel hierboven geeft de maximale opbouwpercentages weer die werkgevers kunnen aanbieden in Kring DB Evenwicht aan de werknemers. Op dit moment zijn er nog geen actieve deelnemers aangesloten. Er vindt dan ook geen opbouw en premiebetaling plaats.

12.2.2 Toeslagbeleid

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen de kring een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend. Dit is afhankelijk van de financiële situatie. Voor het bepalen van de financiële situatie wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober voorafgaand aan het eerstvolgende toeslagmoment. De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer afgeleid (CPI-afgeleid), over de periode van september tot september in het voorafgaande jaar.

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad 125,2%. Daarmee is er financiële ruimte om toeslag te verlenen. De maatstaf waarop de toeslag wordt gebaseerd bedroeg 2,54%. Het bestuur heeft het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 1,62%. Onderstaand zijn de verleende reguliere toeslagen vanaf 1 januari 2021 opgenomen.

Toeslagverlening

Toeslagverlening per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
2021	0,99%	0,00%
2022	2,57%	0,98%
2023	17,16%	7,88%
2024	-1,39%	0,00%
2025	2,54%	1,62%
Cumulatieve achterstand		10,85%

De cumulatieve achterstand is een indicatief getal. Door de sterk opgelopen inflatie is de achterstand ook toegenomen. Bij toekenning van inhaalindexatie wordt gekeken naar de gecumuleerde achterstand per deelnemer.

12.2.3 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. In 2024 is geen herstelplan opgesteld.

12.2.4 Haalbaarheidstoets

Op 1 januari 2024 heeft er een Collectieve Waardeoverdracht (CWO) plaats gevonden van Pensioenfondsenkring 1 naar Kring DB Evenwicht. Op grond van artikel 22 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen dient er dan een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd te worden. Daarom is voor Kring DB Evenwicht een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd.

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	aHBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	85%	89%
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	93%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	35%	32%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 93% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 32%. Dit sluit steeds aan bij de vastgestelde ondergrenzen in de aanvangshaalbaarheidstoets.

12.2.5 Herverzekering

Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt.

Voor een deel van deelnemers van Scildon lopen nog ingegane arbeidsongeschiktheidsuitkeringen bij elipsLife. Kring DB Evenwicht is de nieuwe contractspartij zodat deze uitkeringen vanuit elipsLife kunnen blijven worden gehonoreerd.

Voor een deel van deelnemers van Volo lopen nog ingegane arbeidsongeschiktheidsuitkeringen bij NN. Kring DB Evenwicht is de nieuwe contractspartij zodat deze uitkeringen vanuit NN kunnen blijven worden gehonoreerd.

12.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkinggraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actuele dekkingsgraad	124,3%	122,1%	118,7%	120,4%
Beleidsdekkingsgraad	125,6%	121,7%	123,9%	116,8%
Reële dekkingsgraad	96,1%	91,6%	95,1%	95,1%
Vereiste dekkingsgraad	113,8%	114,2%	113,5%	112,0%

¹ De verschillende dekkinggraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

Kostenvoorziening

Voor de uitvoeringskosten is een kostenvoorziening gevormd. Deze is onderdeel van de totale voorziening. Aan deze kostenvoorziening worden jaarlijks de uitvoeringskosten onttrokken en het rendement van de kring wordt aan de kostenvoorziening toegevoegd. In 2024 leidt dit tot onderstaande verloop van de kostenvoorziening:

Kostenvoorziening			
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022
Beginstand kostenvoorziening	5.262	5.163	7.246
Consolidatie	2.851		
Onttrekking uitvoeringskosten	-484	-260	-268
Rendement	592	359	-1.815
Eindstand kostenvoorziening	8.221	5.262	5.163

Eind 2024 is de kostenvoorziening ca 2,5% (2023: ca 2,5%) van de totale Technische Voorziening.

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- registratie van pensioenaanspraken en –rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Administratieve uitvoeringskosten	484	260	268	287
In euro's per deelnemer	324	385	367	395
Vermogensbeheerkosten	1.283	798	871	1.007
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,31%	0,31%	0,30%	0,29%
Transactiekosten	307	191	288	344
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,07%	0,08%	0,10%	0,10%
	-	-	-	-
Gemiddeld belegd vermogen	415.051	254.039	292.343	344.262

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 307 (2023:€ 191). Door de stijging van het vermogen vanwege de samenvoeging met Pensioenfondsenkring 1 zijn deze kosten in 2024 toegenomen.

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Gegeven de geringe omvang van het belegd vermogen en het transactievolume zijn deze kosten niet direct te relateren aan benchmarks, die gebaseerd zijn op grote vermogens en transactievolumes.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 12.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring DB Evenwicht kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	484	0,12%	260	0,10%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	18	0,00%	16	0,01%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	43	0,01%	11	0,00%
<i>waarvan Contributies</i>	24	0,01%	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	399	0,10%	233	0,09%
Kosten vermogensbeheer	1.283	0,31%	798	0,31%
Totale kosten	1.767	0,43%	1.058	0,42%
Transactiekosten	307	0,07%	191	0,08%

12.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring DB Evenwicht zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring DB Evenwicht belegt in verschillende portefeuilles. Dit zijn de portefeuilles 'Inflatie, Matching DB, Rendement en Rente'. Deze portefeuilles beleggen in verschillende beleggingscategorieën.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF: een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring DB Evenwicht is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.5.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

12.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring DB Evenwicht weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	129.622	30,07%	68.617	25,92%
Rente & Matching	238.556	55,35%	158.085	59,70%
Inflatie	62.797	14,57%	37.699	14,24%
Pool liquide Middelen	27	0,01%	377	0,14%
Liquide Middelen	4	0,00%	4	-
Totaal Assets	431.006	100,00%	264.781	100,00%

Rendementen	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	17,70%	16,39%	15,71%	14,96%
Rente	3,10%	2,49%	6,29%	6,87%
Matching	7,64%	7,64%	13,82%	13,85%
Inflatie	3,88%	4,33%	-2,74%	-0,96%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	2,55%	-
Liquide Middelen	3,30%	-	2,95%	-
Totaal Assets	7,76%	7,35%	7,76%	8,17%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de portefeuilles toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 31.338 (2023: € 19.648) voor een vermogen dat steeg van € 264.781 tot € 431.006 per ultimo 2024 in Kring DB Evenwicht. Belangrijkste oorzaak van de stijging is de samenvoeging van de kring met Pensioenfondsenkring 1 per 1 januari 2024.

12.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer;
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	101	68	64	110
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	169	114	112	131
Bewaarloon	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.013	616	695	766
Totaal	1.283	798	871	1.007

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 101 (2023: € 68) .

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 1.013 (2023: € 616).

12.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

12.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van de Kring DB Evenwicht bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Beleggingsopbrengsten	15.139	4.898	-2.766	28.260
Premie	-	-	-	-
Waardeoverdrachten	27.692	15	3	297
Kosten	-	-	-	-
Uitkeringen	43	17	-27	1
Kanssystemen	-948	588	-595	-662
Toeslagverlening	-5.385	16	-15.261	-2.727
Incidentele mutaties	-227	2.333	-135	-24
Andere oorzaken	39	-105	-1	-33
Totaal	36.352	7.762	-18.782	25.112

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	19.368	12.483	-80.392	8.761
Wijziging RTS TV	-4.229	-7.585	77.626	19.499
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	15.139	4.898	-2.766	28.260

In het verslagjaar bedraagt het resultaat van Kring DB Evenwicht 36.352.

Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Het beleggingsresultaat bedraagt 19.368. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorzing was een bedrag benodigd van 4.229. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van 15.139 positief.
- Er is geen premieresultaat daar er in 2024 geen actieve deelnemers binnen de kring pensioen opbouwen. Er is geen premie betaald.
- Het resultaat op waardeoverdrachten bedraagt 27.692. Dit resultaat is ontstaan als gevolg van de inkomende collectieve waardeoverdracht van aanspraken van Pensioenfondskring1 naar Kring DB Evenwicht.
- Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
- Op kanssystemen is een negatief resultaat ontstaan. Dit bestaat met name uit een negatief resultaat op sterfte en een positief resultaat op overige kanssystemen (met resultaat op flexibiliseringsmutaties).
- Eind van het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties en leidt tot een negatief resultaat.

12.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd.

Sinds de start van de kring per 1 november 2020 is Kring DB Evenwicht een premievrije kring. Sinds de oprichting zijn er derhalve geen premies ontvangen.

12.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2023:

Solvabiliteitstoets				
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Aanwezig eigen vermogen	84.262	47.910	40.148	58.930
Minimaal vereist eigen vermogen	13.948	8.722	8.662	11.584
Vereist eigen vermogen	47.757	30.722	29.052	34.605

De vermogenspositie van Kring DB Evenwicht kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

12.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring DB Evenwicht aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.232.500. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 161.625 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring DB Evenwicht verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring DB Evenwicht is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

12.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring DB Evenwicht zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het Belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring. In 2023 is de risicohouding van de kring aangepast vanwege de samenvoeging met Pensioenfondsenkring 1 per 1 januari 2024. In overleg met de belanghebbenden is een passende risicohouding bepaald voor beide kringen.

Financieel Crisisplan

Voor Kring DB Evenwicht is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet gewijzigd.

12.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Wij gebruiken in de Kring DB Evenwicht een strategie waarbij 65% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de marktrente wordt afgedekt.

12.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

12.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring DB Evenwicht beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's wordt genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

12.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

12.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

12.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

12.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 12.2.5).

12.7 Terugblik 2024

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Daarnaast is de zogenaamde ervaringssterfte aangepast. Deze aanpassingen hebben samen geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,1%.

Collectieve waardeoverdracht Pensioenfondsenkring 1 naar Kring Evenwicht

Op 1 januari 2024 heeft de collectieve waardeoverdracht van Pensioenfondsenkring 1 naar Kring Evenwicht plaats gevonden en zijn de kringen per die datum samengegaan. De collectieve waardeoverdracht bedroeg € 152,1 mln.

Gedurende 2024 is gewerkt aan de afronding van de collectieve waardeoverdracht.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van het jaarverslag.

Vanuit alle voormalig werkgevers is vernomen dat er geen transitieplan ingediend gaat worden. Hierdoor zal er voor Kring Evenwicht geen invaarverzoek bij het fonds worden ingediend en blijft deze achter in het FTK.

12.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid van de kring is risiconeutraal aangepast en bestaat per eind maart 2025 uit 34% Robuust Rendement en 66% Rente.

12.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

De standaardkring DB Evenwicht van Centraal Beheer APF, bestaat uit oud-deelnemers van Stichting Pensioenfonds Scildon en VOLO kring Primo (voorheen Stichting Jan Huysman Wz fonds). Per 1 januari 2024 is Pensioenfondsenkring 1 (voorheen Stichting Pensioenfonds Cindu International) toegetreden tot Kring DB Evenwicht.

Het belanghebbendenorgaan is uitgebreid met twee leden uit voorheen Pensioenfondsenkring 1 en bestaat per 1 januari 2024 uit 6 leden.

De kring kent geen actieve deelnemers. Daarmee is Kring DB Evenwicht een premievrije kring. Alle aanspraken kennen een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Taken en bevoegdheden

Het BO van Kring DB Evenwicht heeft als primair doel erop toe te zien dat het bestuur het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement juist uitvoert en evenwichtige belangenafweging hanteert. Het BO heeft wettelijke advies- en goedkeuringsrechten (artikel 115c van de Pensioenwet). Het BO kent daarbij – afhankelijk van het onderwerp – goedkeuringsrecht dan wel adviesrecht. Aan goedkeuring is onderworpen elk besluit van het bestuur tot:

- gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen;
- liquidatie, fusie of splitsing;
- wijziging van de collectiviteitskring waarvoor het BO is ingesteld;
- het strategische beleggingsbeleid;
- het premiebeleid, waaronder mede wordt begrepen de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten (op dit moment speelt dit niet bij Kring DB Evenwicht omdat de kring nog premievrij is);
- het vaststellen en wijzigen van het toeslagbeleid;
- de vaststelling van een herstelplan als bedoeld in de Pensioenwet;
- het terugstorten van premie of geven van premiekorting als bedoeld in de Pensioenwet; en
- vermindering van de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten indien toepassing wordt gegeven aan het hieromtrent bepaalde in de Pensioenwet.

Samenstelling BO

Het BO bestaat ultimo 2024 uit zes leden. Twee leden zijn betrokken geweest als BO-leden bij APF VOLO Kring Primo en daarvoor als bestuurder en actuaire bij Stichting Jan Huysman Wz fonds. Eén lid was voorheen bestuurder bij Stichting Pensioenfonds Scildon. Het vierde lid, de heer M. Kuperus, is werkzaam als zelfstandig pensioenadviseur. In 2024 zijn twee leden toegetreden van voorheen

Pensioenfondsenkring 1 ontstaan uit Stichting Pensioenfonds Cindu International, waarvan één lid voorheen bestuurder was bij dit fonds.

Naam	Voordracht	Achtergrond
De heer R.J.P. Siebesma (voorzitter)	Namens deelnemers	APF VOLO / Stichting Jan Huysman Wz
Mevrouw G.C.A Dunnink-Verhoef	Namens deelnemers	St pensioenfons Scildon
De heer H. van den Heuvel	Namens deelnemers	APF VOLO / Stichting Jan Huysman Wz
De heer M.A. Kuperus	Namens deelnemers	Zelfstandig pensioenfonds adviseur
De heer J.W.F. Schroers	Namens deelnemers	Pensioenfondsenkring 1
De heer A.G. Oerlemans	Namens deelnemers	Pensioenfondsenkring 1

Verantwoording

Het BO DB Evenwicht heeft in 2024 één keer vergaderd met het bestuur en één keer met de raad van toezicht. Het BO heeft zeven keer een eigen vergadering gehouden. Een drietal van deze vergaderingen stonden vooral in het teken van de vormgeving van de kring na collectieve waarde overdracht van Pensioenfondsenkring 1 met Kring DB Evenwicht. Daarnaast is er frequent e-mailcontact geweest tussen de leden van het BO om op dat moment actuele zaken af te stemmen.

Daarnaast heeft overleg plaatsgevonden van het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan (KOM), waarin alle voorzitters van de verschillende BO's van Centraal Beheer APF met het bestuur samen zijn komen.

Governance

De communicatie met het bestuur en met het pensioenbureau verliep gemakkelijk en goed. Het BO wordt tijdig en volledig geïnformeerd, zowel mondeling ter voorbereiding als ook schriftelijk ten behoeve van de vergaderingen. Het bestuur heeft het BO op open en transparante wijze meegenomen in de

ontwikkelingen bij Centraal Beheer APF. De raad van toezicht legt in mei / juni verantwoording af aan alle BO's gezamenlijk. Daarnaast vergadert de raad van toezicht in december met alle BO's afzonderlijk.

De overleggen worden goed schriftelijk vastgelegd. Het BO is goed in staat de werkzaamheden van het bestuur te volgen, te beoordelen en te bevragen. Er is goede toegankelijkheid tot de documenten van de kring

Leden van het BO hebben deelgenomen aan klankbordgroepen, waarbij input werd gegeven aan het bestuur over verschillende onderwerpen waarover nog beslissingen genomen moesten worden. In dit kader is drie keer de klankbordgroep vermogensbeheer bijeen geweest. De klankbordgroep deelnemerszaken heeft in 2024 twee keer een bijeenkomst gehad en de klankbordgroep EPAK heeft in 2024 één keer een bijeenkomst gehad.

Stemmings- en adviesaanvragen aan het BO DB Evenwicht

In 2024 zijn de volgende besluiten genomen:

- Goedkeuring van de aanpassing van de risicohouding conform het voorstel:
 - Verwacht pensioenresultaat vanuit vereist eigen vermogen (VEV): 85% (was 88,5%).
 - Verwacht pensioenresultaat vanuit feitelijke dekkingsgraad (DG) : 90% (was 90%)
 - Maximale afwijking pensioenresultaat 35% (was 30%)
- Goedkeuring beleggingsplan 2025 en specifiek goedkeuring aanpassing beleggingsbeleid passend bij Kring DB Evenwicht. De renteafdekking is in aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel aangepast naar kortere looptijden, ook voor Kring DB Evenwicht. Kring DB Evenwicht zal echter niet invaren in het nieuwe stelsel. Begin 2025 is daarom besloten de renteafdekking voor de kring terug te brengen naar de oude situatie.
- Ten aanzien van het beleggingsbeleid heeft het BO afzonderlijk ingestemd met het voorstel van het bestuur het MVB beleid inclusief het impactbeleid en heeft het BO ingestemd met een aanpassing in de investment beliefs. Hiermee zijn de beliefs weer up to date en toepasbaar op de regelingen onder de Wet toekomst pensioenen.

CWO van Pensioenfondsenkring 1 naar Kring DB Evenwicht

Per 1 januari is de Kring DB Evenwicht in zowel deelnemersaantal als belegd vermogen gegroeid met € 152,1 mln als gevolg van de collectieve waarde overdracht (CWO) vanuit Pensioenfondsenkring 1.

De toekomstbestendigheid van de kring is hiermee toegenomen. De samenvoeging resulteert ultimo 2024 in een kring met een vermogen van ruim € 431 miljoen en 2.737 deelnemers. Dit maakt het aantrekkelijker voor nieuwe toetreders om aan te sluiten en de kring verder te laten groeien. Tevens zorgt deze omvang voor een verbetering in de toekomstbestendigheid van de gezamenlijke kring, wat het belang van deelnemers dient. Met de samenvoeging wordt bovendien schaalvoordeel bereikt, wat resulteert in daarmee samenhangende kostenverlagingen.

Ten behoeve van het beleggingsbeleid zijn analyses gedaan voor het vaststellen van het beleggingsbeleid. Daartoe is eerst een ALM-studie uitgevoerd waarin zowel de bestaande beleggingsmixen van Pensioenfondsenkring1 en Kring DB Evenwicht als twee tussenvarianten zijn doorgerekend. De uitkomsten lieten zien dat het beleid van de beide kringen goed bij elkaar aansluit en dat de verschillen te overbruggen zijn. Vervolgens is op basis van een haalbaarheidstoets (HBT) geconcludeerd dat met het voorgestelde beleggingsbeleid de verwachte pensioenresultaten er voor de deelnemers van zowel PFK1 als Kring DB Evenwicht op vooruit gaan. Dat geldt zowel voor de verschillende deelnemersgroepen als in de verschillende scenario's.

Het BO is positief over de aanpak van de voorbereiding van de CWO, die al voor 2024 plaatsvond, en ook positief het vormgeven van de kring in 2024. Het BO waardeert de aanpak van het bestuur waarin het BO is meegenomen in het traject vanaf voornemen, uitwerking alternatieven tot uiteindelijk besluitvorming.

Financiële situatie en beleggingsbeleid, toeslagverlening

De dekkingsgraad per einde boekjaar is gestegen naar 124,3% (2022: 122,1%).

De beleidsdekkingsgraad bedraagt 121,7% (2022: 123,8%).

De toeslagverlening was per 1 januari 2025 1,62% (ambitie was 2,54%)

De toeslagverlening was per 1 januari 2024 0,00% (ambitie was 0,00%)

De toeslagverlening was per 1 januari 2023 7,88% (ambitie was 17,16%)

De toeslagverlening was per 1 januari 2022 0,98% (ambitie was 2,57%).

De toeslagverlening was per 1 januari 2021 0,00% (ambitie was 0,99%).

Oordeel over beleid van het Bestuur

Het BO van Kring DB Evenwicht stelt vast dat het bestuur op correcte wijze uitvoering geeft aan het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement. Het BO stelt ook vast dat de communicatie tussen het bestuur en het BO goed en proactief verloopt. Naast de officiële vergaderingen heeft de voorzitter van het BO regelmatig overleg met een van de bestuursleden. Daarnaast is er sprake van een pro-actief overleg tussen het pensioenbureau en het BO.

In 2024 is er goed en constructief overleg geweest over de verdere implementatie van Kring DB Evenwicht na de CWO van Pensioenfondsenkring 1 naar Kring DB Evenwicht. Het BO is positief over de zorgvuldige wijze waarop het bestuur dit proces heeft aangepakt en de BO's hierin nauw heeft betrokken. Daarbij stond zorgvuldigheid in combinatie met het pensioenresultaat van de deelnemers voorop.

Het BO stelt vast dat het bestuur in 2024 de ontwikkelingen rond het nieuwe pensioenakkoord proactief volgt en hierover actief, onder meer via de opleidingsdag, met de BO's communiceert. Het BO is positief dat het bestuur zowel naar uitbreiding van de kring kijkt als naar de gevolgen van het nieuwe pensioenakkoord voor de kring.

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring DB Evenwicht en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring DB Evenwicht voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de constructieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan in 2025.

13.

Verslag Pensioenfondsenk ring 1

13. Verslag Pensioenfondsenkring 1

Sinds 1 januari 2019 voert Centraal Beheer APF de pensioenregeling uit voor Pensioenfondsenkring 1. Het doel van deze kring is om pensioenfondsen te faciliteren om hun verplichtingen en vermogen te bundelen. Voor deelnemers wordt daarmee zorggedragen dat kosten worden beperkt en governance lasten worden gedeeld.

In 2023 hebben de gesprekken tussen het BO en het bestuur over de toekomstbestendigheid van de kring geleidt tot een principe akkoord over de samenvoeging met Kring DB Evenwicht. Daarbij hebben de BO's van Pensioenfondsenkring1 en Kring Evenwicht besloten om samen te gaan per 1 januari 2024.

Op 1 januari 2024 heeft de collectieve waardeoverdracht van Pensioenfondsenkring 1 naar Kring Evenwicht plaats gevonden en zijn de kringen per die datum samengegaan.

Gedurende 2024 is gewerkt aan de afronding van de collectieve waardeoverdracht. Daarbij is sprake van een overschot in Pensioenfondsenkring 1, dat binnen de fiscale mogelijkheden is aangewend voor een éénmalige verhogingen voor deelnemers. In de loop van 2025 wordt Pensioenfondsenkring 1 formeel beëindigd. Wij verwachten in de loop van 2025 de verklaring vanuit DNB te ontvangen, waardoor het onder toezicht staan van Pensioenfondsenkring 1 wordt beëindigd.

Nadere financiële informatie over Kring Pensioenfondsenkring 1 is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 32).

13.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	-	-	-	-	-
Deelnemers	-	1.187	1.233	1.292	1.349
Actieven en arbeidsongeschikten	-	5	5	5	6
Gewezen deelnemers	-	368	392	424	447
Pensioengerechtigden	-	814	836	863	896

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	-	-	-	-	187
Saldo overdracht van rechten	-152.131	8	-348	-52	6
Pensioenuitkeringen	-	-6.535	-5.840	-5.861	-5.976

Begin 2024 heeft een collectieve uitgaande waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht plaatsgevonden van € 152,1 mln. Onderdeel hiervan is € 0,3 mln weerstandsvermogen.

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	-	2,41%	2,75%	0,51%	0,07%
Actieven en arbeidsongeschikten	-	1.234	1.244	2.122	2.273
Gewezen Deelnemers	-	47.579	48.777	67.081	73.517
Pensioentrekkenden	-	65.828	64.358	73.813	78.527
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	-	3.072	3.091	4.075	4.159
Totaal	-	117.713	117.470	147.091	158.476

13.2 Terugblik 2024

Samengaan met Kring DB Evenwicht

In 2023 hebben de gesprekken tussen het BO en het bestuur over de toekomstbestendigheid van de kring geleidt tot een principe akkoord over de samenvoeging met Kring DB Evenwicht. Daarbij hebben de BO's van Pensioenfondsenkring1 en Kring Evenwicht besloten om samen te gaan per 1 januari 2024.

Op 1 januari 2024 heeft de collectieve waardeoverdracht van Pensioenfondsenkring 1 naar Kring Evenwicht plaats gevonden en zijn de kringen per die datum samengegaan.

Gedurende 2024 is gewerkt aan de afronding van de collectieve waardeoverdracht. Daarbij is sprake van een overschot in Pensioenfondsenkring 1, dat binnen de fiscale mogelijkheden is aangewend voor een éénmalige verhogingen voor deelnemers. In de loop van 2025 wordt Pensioenfondsenkring 1 formeel

beëindigd. Wij verwachten in de loop van 2025 de verklaring vanuit DNB te ontvangen, waardoor het onder toezicht staan van Pensioenfondsenkring 1 wordt beëindigd.

Eenmalige verhoging bij CWO per 1-1-2024

Voor alle deelnemers is berekend wat hun gemiste toeslagen en gemiste pensioenopbouw over het verleden zijn geweest. Hierbij is rekening gehouden met de gemiste toeslagen en gemiste pensioenopbouw die door Pensioenfonds Cindu bij de overdracht zijn opgegeven. Van hun gemiste toeslagen en gemiste pensioenopbouw hebben alle deelnemers 65,57% aan eenmalige verhoging ontvangen. Deze verhoging is in kring Evenwicht verwerkt als onderdeel van de CWO.

13.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

13.4 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Inleiding

In dit verslag wordt gerapporteerd over de activiteiten van het belanghebbendenorgaan Pensioenfondsenkring 1 (BOP) in 2024 en wordt een oordeel gegeven over het beleid en uitvoering van het bestuur.

Per 1 januari 2024 is Pensioenfondsenkring 1 overgegaan naar Kring DB Evenwicht.

Samenstelling BOP

Het BOP bestond in 2024 uit twee leden en twee vacatures. De twee leden waren Anton Hoorman en Lucie Duynstee. Alwin Oerlemans en Fred Schroers zijn per 1 januari 2024 overgestapt naar het

belanghebbendenorgaan van Kring DB Evenwicht om de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van de Pensioenfondsenkring 1 te vertegenwoordigen.

Verklaring BOP

Het BOP geeft in dit verslag een oordeel over de verantwoording van het bestuur t.a.v. Pensioenfondsenkring 1 over het jaar 2024. Het BOP baseert zijn oordeel op contacten met het bestuur, het pensioenbureau en de leden van het belanghebbendenorgaan van Kring DB Evenwicht, het jaarverslag 2024 en het rapport van de raad van toezicht. Het BOP acht de verkregen informatie voldoende om tot zijn oordeel te komen.

Taken en bevoegdheden

Het BOP let op de belangen van de gewezen deelnemers en gepensioneerden uit de kring. Het BOP heeft advies- en goedkeuringsrechten op diverse voorgenomen besluiten van het bestuur. Het bestuur legt verantwoording af aan het BOP over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd voor Pensioenfondsenkring 1.

Werkwijze en activiteiten in 2024

In 2024 zijn er een drietal regievergaderingen geweest waarin naast het BOP een bestuurslid, leden van het pensioenbureau en leden van het belanghebbendenorgaan van Kring DB Evenwicht aanwezig waren. In de regievergaderingen ging het over de verwerking van de overgang naar Kring DB Evenwicht van de pensioenadministratie en de beleggingen. Daarnaast is het gegaan over de aanwending van het positieve verschil in dekkingsgraad van Pensioenfondsenkring 1 ten opzichte van Kring DB Evenwicht voor een extra toeslag. Deze toeslag is begin 2025 uitgekeerd aan de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van de Pensioenfondsenkring 1. Daarnaast heeft het BOP twee keer vergaderd over o.a. de overgang en het jaarverslag over 2023.

Financiële positie van de kring

Door de overgang naar Kring DB Evenwicht is er geen sprake meer van een dekkingsgraad.

Voor verdere informatie verwijzen wij naar de jaarrekening.

Overige bevindingen en oordeel

Op basis van de ontvangen informatie komt het BOP tot een positief oordeel over het beleid en uitvoering door het bestuur over 2024.

Dit is het laatste verslag van het BOP nu het vermogen per 1 januari 2024 is overgedragen en de laatste cijfers zijn gepubliceerd in het jaarverslag. Het BOP zal in 2025 worden ontbonden en stoppen te bestaan.

Het BOP spreekt zijn dank uit voor de prettige en constructieve samenwerking in de afgelopen jaren en met name bij de discussies en werkzaamheden voor de collectieve waardeoverdracht naar Kring DB Evenwicht.

Voor verdere informatie verwijzen wij naar het verslag over 2024 van Kring DB Evenwicht.

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Pensioenfondsenkring 1 en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Pensioenfondsenkring 1 voor de prettige en constructieve samenwerking in de afgelopen jaren en kijkt uit naar de voortzetting hiervan voor de laatste te verrichten werkzaamheden in 2025.

14.

Verslag Kring RBS

14. Verslag Kring RBS

Binnen de Kring RBS wordt vanaf 1 maart 2017 de pensioenregeling van RBS uitgevoerd. Met ingang van 1 januari 2018 vindt geen nieuwe pensioenopbouw meer plaats. De kring heeft een goede financiële positie en streeft daarmee na om de pensioenaanspraken van de niet-actieve en gepensioneerde deelnemers jaarlijks met de prijsinflatie te verhogen.

In overleg met het BO wordt hierbij goed naar het beleggingsbeleid gekeken, om gezamenlijk vast te stellen op welke wijze deze toeslagverlening ook op de langere termijn het beste waargemaakt kan worden. Binnen het beleggingsbeleid wordt gestuurd op een reële dekkingsgraad. Bij een reële dekkingsgraad van 90% wordt het risico afgebouwd volgens het beleid van de kring. Dit met als doel de toeslagverlening zoveel mogelijk te kunnen toekennen. In 2024 is de (reële) dekkingsgraad door de ontwikkelingen op de financiële markten weer boven 90% gekomen, waardoor het risico in de portefeuille is afgebouwd en de inflatiehedge is opgebouwd. In oktober werd hierin een extra stap gemaakt vanwege een stijging van de reële dekkingsgraad boven 95%.

In december 2024 heeft het bestuur een toeslagbesluit genomen waarmee een volledige toeslag van 3,50% wordt verleend per 1 januari 2025.

Nadere financiële informatie over Kring RBS is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 33).

14.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	-	-	-	-	-
Deelnemers	1.815	1.817	1.834	1.837	1.839
Actieven en arbeidsongeschikten	15	16	16	17	18
Gewezen deelnemers	1.483	1.517	1.564	1.602	1.635
Pensioengerechtigden	317	284	254	218	186

Toeslagverlening per 1 januari volgend op					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021 ¹	31-12-2020
Actieven	3,50%	0,21%	14,53%	4,24%	1,47% en 1,64%
Niet-actieven	3,50%	0,21%	14,53%	4,24%	1,47% en 1,64%

1 2,7% is reguliere toeslag daarnaast correctie ad 1,5% wegens de aanpassing van de maatstaf naar CBS Niet-Afgeleid .

Beleggingsperformance					
	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsrendement	7,47%	7,86%	-25,26%	6,26%	12,12%
Benchmarkrendement	6,98%	8,16%	-25,20%	4,92%	12,63%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,32%	0,32%	0,32%	0,29%	0,28%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,07%	0,10%	0,14%	0,19%	0,22%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	-	-	-	-	-
Saldo overdracht van rechten	-91	-170	-1.210	-235	-540
Pensioenuitkeringen	-9.890	-8.718	-6.872	-5.846	-5.033

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,16%	2,33%	2,53%	0,59%	0,23%
Actieven en arbeidsongeschikten	1.538	1.340	1.177	1.529	1.828
Gewezen Deelnemers	418.583	395.512	394.854	538.605	608.537

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Pensioentrekkenden	168.645	150.858	129.614	130.111	116.783
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	17.038	16.977	16.513	52.242	30.820
Totaal	605.804	564.687	542.158	722.487	757.968

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	147,1	148,9	145,4	147,7	133,2
Beleidsdekkingsgraad (december)	153,4	150,3	158,2	143,5	129,1

Belegd vermogen					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Vastgoedbeleggingen	42.913	53.669	44.948	74.047	68.382
Aandelen	158.646	217.012	167.706	276.324	276.512
Vastrentende waarden	561.541	431.401	444.985	537.701	436.035
Derivaten	102.672	105.700	99.745	129.418	175.500
Overige beleggingen	25.173	32.458	29.971	49.074	52.214
Totaal belegd vermogen	890.945	840.240	787.355	1.066.564	1.008.643

Beleggingsresultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	244	31	36	34	1.377
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	61.920	62.485	-269.985	65.261	108.157
- Beheerkosten	2.021	1.965	2.119	2.335	2.096
- Performance gerelateerde kosten	-	-	-	-	-
- Transactiekosten	604	763	1.255	1.937	2.057
Afslag op rendement voor weerstandsvermogen	-102	-105	549	-111	-203
Kosten van vermogensbeheer	739	567	776	615	562

14.2 Pensioenparagraaf

14.2.1 Aspecten pensioenregeling

Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Karakter pensioenovereenkomst	Middelloonregeling (Uitkeringsovereenkomst) – er vindt echter geen opbouw meer plaats.
Standaard pensioendatum	De dag waarop de 68-jarige leeftijd wordt bereikt
Ouderdomspensioen	1,8750% van de pensioengrondslag (2024) – alleen van toepassing voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers
Partnerpensioen (opbouwbasis)	1,3130% van de pensioengrondslag (2024) – alleen van toepassing voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers
Wezenpensioen (opbouwbasis)	0,2630% van de pensioengrondslag (2024) – alleen van toepassing voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers
Voortzetting deelname bij arbeidsongeschiktheid	De deelname wordt premievrij voortgezet op basis van een 6-klassen systeem als voldaan wordt aan de in de pensioenregeling opgenomen voorwaarden.
Flexibilisering	- Vanaf 1 januari 2018 is de pensioenregeling van Kring RBS gewijzigd waardoor het mogelijk is om de ingangsdatum van het ouderdomspensioen te vervroegen vanaf 10 jaar vóór de betreffende deelnemer de voor hem/haar geldende AOW-leeftijd bereikt. Vervroegen van het ouderdomspensioen tot 5 jaar voor de AOW-leeftijd is zonder meer mogelijk; indien de deelnemer wenst om het pensioen eerder in te laten gaan dan is dit onder voorwaarde dat er wordt gestopt met werken. - Uitstel kan tot 5 jaar na de voor betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd - Hoog-laag - Uitruil partnerpensioen - Deeltijdpensioen

Doordat de kring premievrij is wordt er geen premie geheven en vindt er ook geen opbouw meer plaats anders dan voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers. Daarvoor zijn bovenstaande opbouwpercentages van toepassing.

14.2.2 Toeslagbeleid

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen de kring een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden

kan worden toegekend. Dit is afhankelijk van de financiële situatie. Voor het bepalen van de financiële situatie wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober voorafgaand aan het eerstvolgende toeslagmoment. De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer niet-afgeleid.

Toeslagverlening

Het bestuur heeft in december 2024 het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 3,50% op de pensioenaanspraken van de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden voor de Kring RBS. Dit betreft de maximaal te verlenen toeslag. Deze toeslag is meegenomen in de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2024.

Onderstaand zijn de verleende reguliere toeslagen vanaf 1 januari 2018 opgenomen.

Toeslagverlening per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
2018	1,47%	1,47%
2019	1,47%	1,47%
2020	1,64%	1,64%
2021	0,99%	0,99%
2022	2,70%	2,70%
2023	14,53%	14,53%
2024	0,21%	0,21%
2025	3,50%	3,50%
Cumulatieve achterstand	Geen achterstand	

Alle toeslagen zijn toegekend, er is geen achterstand.

14.2.3 Herstelplan

Er is op dit moment geen sprake van een reservetekort. Daarom heeft Kring RBS geen herstelplan.

14.2.4 Haalbaarheidstoets

De aanvangshaalbaarheidstoets is in 2017 voor het eerst uitgevoerd bij de start van Kring RBS. De ondergrenzen, gehanteerd in de aanvangshaalbaarheidstoets, zijn afgesproken in overleg met het BO RBS. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2024 (HBT) zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de vastgelegde risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	-
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	95%	102%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	40%	27%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 102% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 27%. Dit sluit nog steeds aan bij de in 2017 vastgestelde ondergrenzen in de aanvangshaalbaarheidstoets.

14.2.5 Gesloten kring: beëindiging herverzekering per 31 december 2017

Door werkgever RBS is per 1 januari 2018 de pensioenopbouw bij Centraal Beheer APF beëindigd. Er is wel opbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers met premievrijstelling. Hiermee is Kring RBS een

gesloten kring. Wel is er sprake van (toekomstige) pensioenuitkeringen. De beide herverzekeringen (leven en arbeidsongeschiktheid) bij elipsLife zijn geëindigd per 31 december 2017.

14.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkinggraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkinggraad	147,1%	148,9%	145,4%	147,7%	133,2%
Beleidsdekkinggraad	153,4%	150,3%	158,2%	143,5%	129,1%
Reële dekkinggraad	113,0%	109,1%	117,7%	115,1%	104,9%
Vereiste dekkinggraad	113,2%	116,5%	117,8%	115,0%	114,4%

Kostenvoorziening

Voor de uitvoeringskosten is een kostenvoorziening gevormd. Deze is onderdeel van de totale voorziening. Aan deze kostenvoorziening worden jaarlijks de uitvoeringskosten onttrokken en het rendement van de kring wordt aan de kostenvoorziening toegevoegd. In 2024 leidt dit tot onderstaande verloop van de kostenvoorziening:

Kostenvoorziening			
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022
Beginstand kostenvoorziening	15.653	15.147	21.405
Onttrekking uitvoeringskosten	-1.020	-549	-591
Rendement	1.103	1.055	-5.667
Eindstand kostenvoorziening	15.736	15.653	15.147

Eind 2024 is de kostenvoorziening ca 2,6% (2023: ca 2,8%) van de totale Technische Voorziening.

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- registratie van pensioenaanspraken en –rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

¹ De verschillende dekkinggraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Administratieve uitvoeringskosten	1.020	549	591	586	570
In euro's per deelnemer	3.072	1.830	2.189	2.494	2.794
Vermogensbeheerkosten	2.760	2.532	2.895	2.950	2.658
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,32%	0,32%	0,32%	0,29%	0,28%
Transactiekosten	604	763	1.255	1.937	2.057
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,07%	0,10%	0,14%	0,19%	0,22%
Gemiddeld belegd vermogen	865.482	794.083	907.669	1.022.442	945.256

Administratieve uitvoeringskosten

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven + uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers. Omdat de werkgever zijn activiteiten in Nederland heeft beëindigd, daalt het aantal actieven naar nihil waar het aantal inactieven even hard stijgt. Voor de berekening tellen alleen de actieven mee. Hierdoor ontstaan kosten per deelnemer die geen reëel beeld geven en niet kunnen worden vergeleken met een actief fonds.

Naar verwachting zullen de kosten per deelnemer aanzienlijk dalen na het invaren in Kring FPR+.

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 604 (2023: € 763).

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de bovenstaande drie categorieën zijn naar rato over deze categorieën verdeeld.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 14.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring RBS kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	1.020	0,12%	549	0,07%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	17	0,00%	15	0,00%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	224	0,03%	21	0,00%
<i>waarvan Contributies</i>	63	0,01%	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	716	0,08%	513	0,06%
Kosten vermogensbeheer	2.760	0,32%	2.532	0,32%
Totale kosten	3.780	0,44%	3.081	0,39%
Transactiekosten	604	0,07%	763	0,10%

14.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring RBS zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

De Kring RBS belegt in verschillende portefeuilles. Dit zijn de portefeuilles ‘Inflatie, Rendement en Rente en de Matchingportefeuille’. Op basis van een ALM studie is in 2021 een rente- en inflatiemandaat opgestart

dat van toepassing is bij een reële dekkingsgraad hoger dan 90%. In 2024 is de reële dekkingsgraad boven dit niveau gekomen en is het reële beleggingsbeleid vanaf 1 juli toegepast. Het beleid zoals dat in de verschillende portefeuilles is gevoerd en de resultaten hiervan zijn nader beschreven in hoofdstuk 6.5.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF: een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring RBS is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.6.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

14.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring RBS weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	223.161	25,05%	305.789	36,39%
Rente & Matching	574.823	64,52%	413.444	49,21%
Inflatie	92.763	10,41%	119.666	14,24%
Pool liquide Middelen	129	0,01%	1.321	0,16%
Liquide Middelen	69	0,01%	20	-
Totaal Assets	890.945	100,00%	840.240	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	17,72%	16,39%	15,73%	14,97%
Rente	3,11%	2,49%	6,22%	6,87%
Matching	-4,46%	-4,18%	11,12%	11,09%
Inflatie	3,86%	4,33%	-2,75%	-0,97%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	3,27%	-
Liquide Middelen	0,00%	-	1,77%	-
Totaal Assets	7,47%	6,98%	7,86%	8,16%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de portefeuilles toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 61.920 (2023: € 62.485) voor een vermogen dat steeg van € 840.240 tot € 890.945 per ultimo 2024 in de Kring RBS.

14.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer;
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	332	311	351	368	279
Vermogensbeheerkosten pensioenfondsen en pensioenbureau	405	255	425	247	283
Bewaarloon	2	1	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	2.021	1.965	2.119	2.335	2.096
Totaal	2.760	2.532	2.895	2.950	2.658

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 332 (2023: € 311).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 2.021 (2023: € 1.965).

14.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

14.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van Kring RBS bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsopbrengsten	29.833	26.231	-31.666	122.431	4.850
Premie	-	-	-	-	-
Waardeoverdrachten	25	23	-64	14	213
Kosten	-	-	-	-	-
Uitkeringen	31	40	29	-	18
Kanssystemen	436	16	389	-347	2.007
Toeslagverlening	-19.909	-1.156	-66.635	-28.582	-7.195

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Incidentele mutaties	-1.175	4.766	-525	-79	1.571
Andere oorzaken	55	47	-15	-8	-8
Totaal	9.296	29.967	-98.487	93.429	1.456

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	41.533	43.752	-261.125	67.177	108.691
Wijziging RTS TV	-11.700	-17.521	229.459	55.254	-103.841
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	29.833	26.231	-31.666	122.431	4.850

Het resultaat bedraagt € 9.296 in het verslagjaar. Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Het beleggingsresultaat bedraagt 41.533. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorziening was een bedrag benodigd van 11.700. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van 29.833 positief.
- Op kanssystemen is een positief resultaat ontstaan dit bestaat uit het resultaat op sterfte, arbeidsongeschiktheid en flexibilisering.
- Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
- Eind van het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid en is verwerkt onder incidentele mutaties.

14.5.2 Premies

Sinds 1 januari 2018 vindt er geen nieuwe opbouw meer plaats en wordt er ook geen premie meer gestort in de kring.

14.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Aanwezig eigen vermogen	285.551	276.255	246.288	344.775	251.346
Minimaal vereist eigen vermogen	24.449	22.823	21.933	29.188	30.601
Vereist eigen vermogen	79.922	93.198	96.532	108.507	109.319

De vermogenspositie van Kring RBS kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

14.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring RBS aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 6.675.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 333.750 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring RBS verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring RBS is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2024

drs. R.J.M. van de Meerakker
AAG Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

14.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder.

De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring RBS zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de Abtn van de kring. In 2024 is de risicohouding van de kring niet veranderd.

Financieel Crisisplan

Voor Kring RBS is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet gewijzigd.

14.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen. Daarentegen kan de kans op indexatie worden vergroot door de renteafdekking te verlagen. Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. De rentegevoeligheid van de Technische Voorziening wordt afgedekt. In 2024 werd tot en met juni 65% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen afgedekt. Vanaf juli werd op basis van het nieuwe rente- en inflatiemandaat op basis van de marktrente 49% van de rentegevoeligheid afgedekt, omdat de reële dekkingsgraad boven de 90% was gekomen. Vanaf oktober is de renteafdekking verhoogd naar 55% vanwege de stijging van de reële dekkingsgraad boven de 95%.

14.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

14.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring RBS beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's wordt genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

14.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

14.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

14.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

Per 1 juli 2024 is de inflatiehedge opgebouwd tot 11,5%, omdat de reële dekkingsgraad boven 90% is gekomen. In oktober is de inflatiehedge verder verhoogd tot 23,1%, omdat de reële dekkingsgraad boven de 95% kwam. Voor het afdekken van inflatierisico wordt een discretionaire portefeuille met langlopende Franse en Duitse inflatiegerelateerde obligaties (ILB's) gebruikt.

14.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. Kring RBS is een gesloten kring. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. De herverzekeringen (leven en arbeidsongeschiktheid) zijn geëindigd per 31 december 2017 (zie paragraaf 14.2.5).

14.7 Terugblik 2024

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Daarnaast is de zogenaamde ervaringssterfte aangepast. Deze aanpassingen hebben samen geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,2%.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Meer informatie hierover is te vinden in hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

Ondanks dat de kring een gesloten kring is en de werkgever niet in Nederland meer actief is, zijn de mogelijkheden voor overgang naar een Wtp regeling onderzocht. Het BO van RBS heeft samen met de voormalig aangesloten werkgever de deelnemers in de kring geraadpleegd en een transitieplan met een inbaarverzoek ingediend bij het fonds. Het transitieplan is op de kringpagina gepubliceerd.

14.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid van de kring is risiconeutraal aangepast en bestaat per eind maart 2025 uit 28% Robuust Rendement en 72% Rente.

14.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Inleiding

Ook in 2024 bleef de financiële gezondheid van onze kring sterk. Zowel het vermogen als de technische voorzieningen namen toe. Eind 2024 stond de dekkingsgraad op 147,1% – iets lager dan vorig jaar – maar de beleidsdekkingsgraad steeg juist verder naar 153,4%. Ondanks wereldwijde onzekerheden, zoals handelstarieven en schommelingen op de kapitaalmarkten, bleef onze positie ook begin 2025 stabiel. Per

eind april 2025 was de dekkingsgraad zelfs iets gestegen naar 147,7%. We zijn daarom tevreden met de verhoging van de pensioenaanspraken per 1 januari 2025 met 3,5%. Dit is gelijk aan het inflatiecijfer dat het CBS in oktober 2024 publiceerde.

Overgang naar het nieuwe pensioenstelsel (Wtp)

2024 stond voor ons grotendeels in het teken van de voorbereidingen op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel onder de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp). Dit is een belangrijke taak voor ons als belanghebbendenorgaan (BO RBS). Juist hierin kunnen we uw belangen als deelnemer behartigen. We hebben daarom samen met Willis Towers Watson (WTW) uitgebreid onderzocht wat deze overgang zou betekenen voor onze kring. De uitkomsten waren positief: in bijna alle scenario's zou de overgang gunstig uitpakken voor zowel actieve als voormalige deelnemers. Daarom hebben we contact gezocht met de voormalige werkgevers (NatWest Markets N.V. en NatWest Markets plc), die hun steun voor de overgang hebben toegezegd. In september hebben we als belanghebbendenorgaan presentaties gegeven over de resultaten van het onderzoek en ons voorstel om alle opgebouwde rechten onder te brengen in een Flexibele Premiereregeling (FPR+). Deze regeling past goed bij het gesloten karakter van onze kring en sluit aan bij de voorkeuren van onze (oud-)deelnemers.

Omdat er geen sociale partners meer betrokken zijn bij onze pensioenregeling, kregen alle (voormalige) deelnemers de gelegenheid om aan te geven of ze al dan niet de regeling wilden wijzigen. Eind oktober ontvingen zij een brief van Centraal Beheer APF, met het verzoek van NatWest Markets om vóór 1 december 2024 aan te geven of zij wilden instemmen met het overdragen van hun opgebouwde rechten naar de nieuwe regeling. In de persoonlijke online omgeving op de website van Centraal Beheer APF konden deelnemers een uitgebreid informatiepakket vinden, inclusief een heldere toelichting van het BO op het voorstel. We zijn blij te kunnen melden dat ongeveer 60% van de deelnemers het formulier heeft ingevuld en teruggestuurd. En nog beter: maar liefst 99,5% van hen stemde in met het voorstel! Omdat deelnemers die niet reageerden indirect instemden (door middel van een negatieve optie), hebben wij als vertegenwoordigers van de kring geconcludeerd dat er een breed draagvlak is voor de overgang. Daarom hebben we de voormalige werkgevers geadviseerd om het transitieplan officieel in te dienen bij Centraal Beheer APF.

Wat als je niet mee wilt?

Een paar deelnemers gaven aan niet te willen overstappen naar de nieuwe regeling. Samen met Centraal Beheer APF hebben we gekeken naar alternatieven, zoals het achterblijven in de huidige kring. Helaas bleek dat door het kleine aantal deelnemers de kosten daarvoor te hoog zouden worden. Het bestuur van Centraal Beheer APF heeft daarom geconcludeerd dat er geen haalbare alternatieven zijn. Het BO RBS is het eens met de conclusie van het bestuur en steunt dan ook het voornemen om met de transitie de huidige kring op te heffen.

Is de overgang eerlijk?

We hebben de voorgestelde overgang getoetst aan vijf belangrijke criteria. De uitkomsten gaven ons en de voormalige werkgever NatWest het vertrouwen dat de standaardmethode zoals beschreven in artikel 150 Pw (verspreid over 10 jaar) een eerlijke manier is om het kringvermogen te verdelen. Op basis hiervan hebben we samen besloten het bestuur van Centraal Beheer APF te vragen om per 1 juli 2026 over te stappen naar de nieuwe regeling.

Toch nog even wachten

Helaas liet het bestuur ons weten dat een overgang per 1 juli 2026 niet haalbaar is. De overgang is complex en raakt veel partijen, waaronder toezichthouders. Daarom wil het bestuur eerst ervaring opdoen met een andere kring en een herhaalbaar stappenplan ontwikkelen. We hebben onze zorgen hierover uitgesproken, want een latere overgang betekent mogelijk financiële nadelen voor onze deelnemers. Het bestuur begrijpt dit en heeft toegezegd dat Kring RBS bij de eerstvolgende mogelijkheid alsnog zal overstappen – mits er voldoende capaciteit is bij de ketenpartners en de toezichthouder. Wij blijven hierover in gesprek en trekken hierin samen op met het bestuur. We hopen dat er in het komende jaar meer duidelijkheid komt over een realistische planning.

Werkwijze van het BO RBS

Het belanghebbendenorgaan heeft wettelijke advies- en goedkeuringsrechten (artikel 115c van de Pensioenwet). Het belanghebbendenorgaan bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Uitgangspunt in het handelen van ieder individueel lid van

het belanghebbendenorgaan en het belanghebbendenorgaan als geheel is dat gehandeld wordt in het belang van alle belanghebbenden van de pensioenkring, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen. Het belanghebbendenorgaan beschrijft in het jaarverslag 2024 haar bevindingen over de werking van Kring RBS.

Overleg van het BO RBS

Het BO RBS heeft in 2024 17 keer vergaderd over zaken waarover ze advies of toestemming moest geven en over de gevolgen van de Wet Toekomst Pensioenen. Daarnaast heeft het BO RBS één keer haar jaarlijkse vergadering gehad met het bestuur. Dit was op 25 september. Daarin is voornamelijk gesproken over onderwerpen die betrekking hadden op de transitie. Ook heeft het bestuur een update gegeven over de groei en de strategie van het fonds en zijn de fiduciaire en risicorapportages van het tweede kwartaal 2024 voor onze kring besproken.

Instemmings- en Adviesaanvragen aan het BO RBS

In 2024 heeft het belanghebbendenorgaan over de volgende zaken advies dan wel instemming verleend:

- Wijziging Pensioenreglement 2024 – advies
- ABTN 2024 – advies
- Aanpassing investment beliefs – instemming
- MVB beleid inclusief impactbeleid – instemming
- Addendum UVR 2024 en aanpassing UVR 2025 - advies

Oordeel over beleid van het bestuur

Naast haar advies- en goedkeuringsrecht ziet het BO RBS ook toe dat het bestuur de uitvoerings- en pensioenovereenkomsten goed uitvoert en geeft ze een positief oordeel over het beleid dienaangaande van het bestuur. Voorts zijn in 2024 zijn de volgende punten onderwerp van gesprek geweest:

- Allerlei onderwerpen in verband met de geplande transitie en de evenwichtige belangenafweging voorafgaande aan het verzoek tot invaren
- Uitslag risicopreferentie-onderzoek Kring RBS
- Vervanging vastgoedfonds in module inflatie

- Lopende kosten inschatting kosten Wtp transitie Kring RBS
- Kostenregeling 2025 Kring RBS

Governance

In de vergaderingen die het BO RBS heeft met het bestuur en de raad van toezicht, wordt het geïnformeerd over ontwikkelingen die spelen binnen en buiten het fonds. Ondanks de vorig jaar ingevoerde wijziging in het vergaderrooster blijft het BO RBS zeer tevreden over de toegankelijkheid van het bestuur en de open en transparante houding van het bestuur over de onderwerpen die worden besproken. Het belanghebbendenorgaan blijft toezien op een scherpe inzet van het bestuur om een effectief tegenwicht te bieden aan de uitvoeringsorganisatie.

Daarnaast nemen leden van het BO RBS ook deel in de klankbordgroepen van het Centraal Beheer APF aanpak, waarbij alle kringen samenkomen op de volgende onderwerpen: werkgeverszaken, deelnemerszaken, vermogensbeheer en Pensioenbeheer. In 2024 is de klankbordgroep deelnemerszaken eenmaal bijeengeweeest en de klankbordgroep vermogensbeheer en pensioenbeheer ook twee keer.

Communicatie

Het BO RBS is tevreden over de voortgang en implementatie van het aangepaste communicatiebeleidsplan van Centraal Beheer APF voor de jaren 2023-2025. In de loop van dit jaar verwachten wij het communicatieplan voor de volgende jaren te bespreken. In 2024 is daarnaast veelvuldig aandacht besteed aan een adequate communicatie aan deelnemers over de voortgang en consequenties van de implementatie van de Wtp.

Financiële situatie en beleggingsbeleid

Het belanghebbendenorgaan heeft een instemmingsrecht ten aanzien van het strategische beleggingsbeleid. Verschillende onderdelen van dit beleid worden in de actualisatie van de beleggingscyclus periodiek herzien.

Mutaties belanghebbendenorgaan

Per 31 maart 2024 is Idzard van Eeghen teruggetreden als voorzitter van het belanghebbendenorgaan en heeft Jacco Heemskerk, die begin 2024 weer actief lid van het belanghebbendenorgaan is geworden, het voorzitterschap overgenomen. Idzard is nog wel lid van het BO RBS.

Aandachtspunten voor 2025

Het BO RBS vraagt het bestuur om in 2025 extra aandacht te blijven geven aan:

- Beleggingsbeleid in de transitie naar FPR+ ;
- Wet Toekomst Pensioenen: nu het transitieverzoek en -plan voor Kring RBS zijn ingediend zullen wij druk op het bestuur blijven uitoefenen voor een overgang per 1 januari 2027;
- Communicatie met deelnemers over mogelijke veranderingen door de Wet Toekomst Pensioenen.

Het belanghebbendenorgaan spreekt zijn waardering uit voor de samenwerking met en de getoonde inzet van het bestuur en haar uitvoeringsorganisatie.

Amsterdam, juni 2025

Namens het belanghebbendenorgaan van de Kring RBS,
Jacco Heemskerk (voorzitter)
Karina van den Berg
Idzard van Eeghen
Eliane Kuiper
Stephan Mathu
Jean-Paul van Oudheusden

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring RBS en het positieve oordeel

over het in 2024 gevoerde beleid. Het bestuur is gecommitteerd om Kring RBS bij de eerstvolgende mogelijkheid in te varen inclusief de goede begeleiding daarover van de deelnemers en de beleggingen.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring RBS voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de gewaardeerde samenwerking met het belanghebbendenorgaan in 2025.

15.

Verslag Kring Bavaria

15. Verslag Kring Bavaria

Sinds 1 april 2017 voert Centraal Beheer APF de pensioenregeling uit voor Swinkels Family Brewers N.V., Holland Malt B.V. en Bierbrouwerij de Koningshoeven B.V. in de eigen Kring Bavaria.

Per 31 december 2020 heeft de werkgever de uitvoeringsovereenkomst beëindigd. De werkgever heeft in overleg met sociale partners besloten om nieuwe opbouw vanaf 2021 niet langer in Kring Bavaria te laten plaatsvinden. Hiermee is de kring vanaf 1 januari 2021 een gesloten kring. De opbouw van de actieve deelnemers is vanaf 1 januari 2021 ondergebracht in Kring DC.

Op basis van de beleidsdekkingsgraad per 31 oktober 2024 wordt een toeslag van 0,61% per 1 januari 2025 verleend¹.

Nadere financiële informatie over Kring Bavaria is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 34).

Overdracht op basis van artikel 150 PW

De financiële positie van Kring Bavaria per 1 januari 2021, in combinatie met de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst door de werkgever, leidt ertoe dat artikel 150 in de pensioenwet van toepassing is. In overleg met de werkgever, het belanghebbendenorgaan Bavaria en DNB is bekeken welke oplossing de belangen van de deelnemers evenwichtig behartigd. Daaruit is een gecombineerd traject naar voren gekomen. Deelnemers krijgen de keuze voor een collectieve waardeoverdracht naar Kring DC. Zij dienen hiermee expliciet in te stemmen. Deelnemers, die de overstap naar Kring DC niet kunnen of willen maken zullen middels een collectieve waardeoverdracht worden overgedragen aan een nog te selecteren verzekeraar. Deze overgang wordt nu voorbereid. In maart 2025 is de melding voor collectieve

waardeoverdracht en beëindiging van Kring Bavaria ingediend bij DNB. De beoogde overdrachtsdatum voor deze voorgenomen collectieve waardeoverdrachten is 1 september 2025.

15.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	1	1	1	1	1
Deelnemers	2.004	2.033	2.132	2.148	2.175
Actieven en arbeidsongeschikten	33	37	42	37	37
Gewezen deelnemers	1.540	1.588	1.704	1.757	1.812
Pensioengerechtigden	431	408	386	354	326

Toeslagverlening per 1 januari volgend op					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020 ¹
Actieven	0,61%	0,00%	0,00%	0,00%	-1,30%
Niet-actieven	0,61% ²	0,00% ³	0,00%	0,00%	-1,30%

1 Per 1 november 2021 is de korting van 1,3% administratief doorgevoerd.
2 Per 1 januari 2025 is een toeslag ad 1,22% verleend aan deelnemers met een ingegaan pensioen op basis van het pensioenreglement 1977.

1 Voor de groep gepensioneerden 1977 is een afwijkende maatstaf op basis van de loonindex van toepassing. Zij hebben per 1 januari 2025 een toeslag van 1,22% ontvangen.

3 Per 1 januari 2024 is alleen een toeslag ad 0,79% verleend aan deelnemers met een ingegaan pensioen op basis van het pensioenreglement 1977.

Beleggingsperformance					
	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsrendement	7,79%	7,80%	-23,61%	1,36%	9,53%
Benchmarkrendement	7,25%	8,28%	-23,79%	-	9,89%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,36%	0,36%	0,39%	0,33%	0,33%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,06%	0,09%	0,10%	0,11%	0,19%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	-	-	-	-18	9.259
Saldo overdracht van rechten	-394	-2.135	-318	-109	175
Pensioenuitkeringen	-4.580	-4.330	-4.051	-3.794	-3.645

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,15%	2,32%	2,54%	0,59%	0,23%
Actieven en arbeidsongeschikten	1.694	2.789	2.590	1.940	2.116
Gewezen Deelnemers ¹	131.917	128.693	129.408	209.868	240.501
Pensioentrekkenden	61.900	57.041	52.464	65.306	67.632
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	6.991	6.997	7.074	9.874	3.956
Totaal	202.502	195.520	191.536	286.988	314.205

1 Op 31-12-2020 zijn vanwege het opzeggen van de uitvoeringsovereenkomst 976 deelnemers aangemerkt als gewezen deelnemer in Kring Bavaria.

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	114,4	112,8	110,3	98,3	90,0
Beleidsdekkingsgraad (december)	115,5	114,3	105,1	94,8	86,3

Belegd vermogen					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Vastgoedbeleggingen	10.683	9.531	13.431	14.437	12.923
Aandelen	45.899	44.045	46.347	58.365	60.309
Vastrentende waarden	133.405	144.469	124.995	166.282	152.179
Derivaten	35.068	16.724	15.967	32.487	43.683
Overige beleggingen	6.648	5.886	8.762	9.403	10.778
Totaal belegd vermogen	231.703	220.655	209.502	280.974	279.872

Beleggingsresultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	-13	2	-1	-2	539
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	16.740	16.391	-66.131	4.176	23.710
- Beheerkosten	528	506	571	619	583
- Performance gerelateerde kosten	-	-5	-1	1	-5
- Transactiekosten	135	187	230	297	502
Kosten van vermogensbeheer	271	252	355	290	274

15.2 Pensioenparagraaf

15.2.1 Aspecten pensioenregeling

Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Karakter pensioenovereenkomst	Collectieve beschikbare premieovereenkomst
Standaard pensioendatum	De dag waarop de 68-jarige leeftijd wordt bereikt
Ouderdomspensioen	Bavaria-cao: 1,875% van de pensioengrondslag (2021) – alleen van toepassing voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers Buiten-cao: 1,75% van de pensioengrondslag (2021) – alleen van toepassing voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers
Partnerpensioen (op risicobasis) ¹	Bavaria-cao: 1,125% (2021) van de pensioengrondslag – alleen van toepassing voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers Buiten-cao: 1,050% (2021) van de pensioengrondslag – alleen van toepassing voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers Het is ook mogelijk om aanvullend partnerpensioen over de periode tot 2006 op risicobasis te verzekeren als voldaan wordt aan de in de pensioenregeling opgenomen voorwaarden. Het bij Pensioenfonds Bavaria opgebouwde partnerpensioen vanaf 2006 tot en met 31-03-2017 is overgedragen aan Centraal Beheer APF.

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Wezenpensioen (op risicobasis) ²	Bavaria-cao: 0,2625% (2020) van de pensioengrondslag – alleen van toepassing voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers Buiten-cao: 0,2450% (2020) van de pensioengrondslag – alleen van toepassing voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers Het is ook mogelijk om aanvullend wezenpensioen over de periode tot 2006 op risicobasis te verzekeren als voldaan wordt aan de in de pensioenregeling opgenomen voorwaarden. Het bij Pensioenfonds Bavaria opgebouwde wezenpensioen vanaf 2006 tot en met 31-03-2017 is overgedragen aan Centraal Beheer APF.
ANW-hiaat	Het ANW-hiaatpensioen is optioneel en bedraagt maximaal het bedrag als genoemd in artikel 17 eerste lid van de Algemene nabestaandenwet
Voortzetting deelname bij arbeidsongeschiktheid	De deelname wordt premievrij voortgezet op basis van een 6-klassen systeem als voldaan wordt aan de in de pensioenregeling opgenomen voorwaarden.
Flexibilisering	• Vervroegen is mogelijk vanaf 5 jaar vóór de voor de betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd • Uitstel kan tot 5 jaar na de voor betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd • Hoog-laag • Uitruil partnerpensioen • Deeltijdpensioen

1 Berekend over het aantal deelnemersjaren vanaf 1 april 2017 tot aan het overlijden en het resterend aantal jaren vanaf het overlijden tot aan de standaard pensioendatum.

2 Berekend over het aantal deelnemersjaren vanaf 1 april 2017 tot aan het overlijden en het resterend aantal jaren vanaf het overlijden tot aan de standaard pensioendatum.

Doordat de kring sinds 1 januari 2021 premievrij is wordt er geen premie geheven en vindt er ook geen opbouw meer plaats anders dan voor reeds arbeidsongeschikte deelnemers. Daarvoor zijn bovenstaande opbouwpercentages van toepassing.

15.2.2 Toeslagbeleid

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen de kring een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend. Dit is afhankelijk van de financiële situatie. Voor het bepalen van de financiële situatie wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober voorafgaand aan het eerstvolgende toeslagmoment. De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer afgeleid (CPI-afgeleid), over de periode van september tot september in het voorafgaande jaar.

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad 115,6%. Daarmee is er financiële ruimte om toeslag te verlenen. De maatstaf waarop de toeslag wordt gebaseerd bedroeg 2,54%. Het bestuur heeft het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 0,61%.

Voor de groep deelnemers die gepensioneerd zijn conform het reglement 1977 is een toeslag toegekend op basis van de loonindex. Deze loonindex was gelijk aan 5,08%. Deze groep gepensioneerde deelnemers hebben daarmee een toeslag van 1,22% per 1 januari 2025 toegekend gekregen.

Toeslagverlening

Hierna zijn de verleende reguliere toeslagen vanaf 1 januari 2018 opgenomen.

Toeslagverlening per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
2018	1,47%	0,00%
2019	1,47%	0,00%
2020	1,64%	0,00%
2021	0,99%	-1,30% ¹
2022	2,57%	0,00%
2023	17,16%	0,00%
2024	-1,39%	0,00%
2025	2,54%	0,61%
Cumulatieve achterstand		29,36%

1 Per 1 november 2021 is een korting van 1,3% doorgevoerd

De cumulatieve achterstand is een indicatief getal en betreft de achterstand bij het Centraal Beheer APF sinds de start van de kring. Bij toekenning van inhaalindexatie wordt gekeken naar de gecumuleerde achterstand per deelnemer.

15.2.3 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. De Kring Bavaria heeft in 2017 een herstelplan ingediend. In 2024 is het herstelplan geactualiseerd. Op basis van de actualisatie van het herstelplan in 2024 blijkt dat de kring zonder aanvullende maatregelen binnen een termijn van 10 jaar uit herstel zal zijn. Eind 2024

is er reeds geen sprake meer van een herstelsituatie omdat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de vereiste dekkingsgraad.

15.2.4 Haalbaarheidstoets

Bij de start van Kring Bavaria in 2017 is de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De ondergrenzen gehanteerd in de aanvangshaalbaarheidstoets zijn afgesproken in overleg met het BO Bavaria. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2024 (HBT) zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de vastgelegde risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	80%	67%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	30%	45%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 67% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 45%. Dit is lager dan de in 2017 vastgestelde ondergrenzen in de aanvangshaalbaarheidstoets. De overschrijding van de ondergrenzen ontstaat doordat de toekomstige opbouw is ondergebracht in een Beschikbare Premiereregeling in Kring DC. Naar aanleiding van de situatie van de kring wordt dan ook gekeken of de opgebouwde aanspraken kunnen worden ondergebracht bij een verzekeraar of in Kring DC. Daarover lopen diverse besprekingen waarbij de planning is de beoogde overgang per 1 september 2025 te maken.

Voor sociale partners geeft dit daarmee verder geen aanleiding om aanpassingen in het beleid of risicohouding te verzoeken. Het bestuur ziet de termijn tot 1 september 2025 (voor de CWO) op dit

moment als een beperkte periode. Daarmee is een aanpassing van het beleid in de huidige kring op dit moment ook niet verder in onderzoek.

15.2.5 Herverzekering

Voor Kring Bavaria waren overeenkomsten met elipsLife AG gesloten voor het herverzekeren van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt. Bij overlijden keert de verzekeraar een risicokapitaal uit. Bij arbeidsongeschiktheid keert de verzekeraar een arbeidsongeschiktheidskapitaal uit. In de huidige situatie geldt dat de arbeidsongeschikte deelnemers nog voor overlijden zijn herverzekerd.

15.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkinggraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkinggraad	114,4%	112,8%	110,3%	98,3%	90,0%
Beleidsdekkinggraad	115,5%	114,3%	105,1%	94,8%	86,3%
Reële dekkinggraad	85,8%	83,7%	79,3%	76,3%	70,4%
Vereiste dekkinggraad	113,4%	115,8%	117,2%	113,0%	112,2%

Kostenvoorziening

Voor de uitvoeringskosten is een kostenvoorziening gevormd. Per 1 januari 2021 is de kostenvoorziening als percentage TV als bedrag afgescheiden van de TV. Hiernaast wordt deze separaat behandeld en is de kostenvoorziening een onderdeel van de totale voorziening. Aan deze kostenvoorziening worden jaarlijks de uitvoeringskosten onttrokken en het rendement van de kring wordt aan de kostenvoorziening toegevoegd. In 2024 leidt dit tot het volgende verloop van de kostenvoorziening:

Kostenvoorziening			
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022
Beginstand kostenvoorziening	5.186	5.110	7.153
Onttrekking uitvoeringskosten	-380	-289	-294
Rendement	371	365	-1.749
Eindstand kostenvoorziening	5.177	5.186	5.110

Eind 2024 is de kostenvoorziening ca 2,6% (2023: 2,7%) van de totale Technische Voorziening.

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- registratie van pensioenaanspraken en –rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

¹ De verschillende dekkinggraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Administratieve uitvoeringskosten	380	289	294	280	402
In euro's per deelnemer ¹	819	649	687	716	300
Vermogensbeheerkosten	799	758	926	909	857
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,36%	0,36%	0,39%	0,33%	0,33%
Transactiekosten	135	187	230	297	503
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,06%	0,09%	0,10%	0,11%	0,19%
Gemiddeld belegd vermogen	224.110	211.477	238.031	277.413	262.631

1 Op 31-12-2020 zijn vanwege het opzeggen van de uitvoeringsovereenkomst 976 deelnemers aangemerkt als gewezen deelnemer in Kring Bavaria. Voor de berekening van de uitvoeringskosten per deelnemer van 2020 zijn deze meegeteld als actieve deelnemer.

Administratieve uitvoeringskosten

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven + uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers. Omdat de kring inactief is geworden, daalt het aantal actieven naar nihil en verschuiven deze aantallen naar inactieven. Voor de berekening tellen alleen de actieven en de gepensioneerden mee (de inactieven niet). Hierdoor ontstaan kosten per deelnemer die geen reëel beeld geven en niet kunnen worden vergeleken met een actief fonds.

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 135 (2023: € 187). Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 15.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring Bavaria kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	380	0,17%	289	0,14%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	17	0,01%	27	0,01%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	-	-	11	0,01%
<i>waarvan Contributies</i>	16	0,01%	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	347	0,15%	251	0,12%
Kosten vermogensbeheer	799	0,36%	758	0,36%
Totale kosten	1.179	0,53%	1.047	0,50%
Transactiekosten	135	0,06%	187	0,09%

15.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring Bavaria zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring Bavaria belegt in verschillende portefeuilles. Dit zijn de portefeuilles 'Inflatie, Rendement en Rente en de Matchingportefeuille'. Het beleid zoals dat in de verschillende portefeuilles is gevoerd en de resultaten hiervan zijn nader beschreven in hoofdstuk 6.5.

Daarnaast belegt Kring Bavaria nog in de illiquide categorieën infrastructuur en private equity (deze zijn met de CWO meegekomen vanuit Pf Bavaria). Deze beleggingen worden afgebouwd.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF: een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring Bavaria is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.7.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

15.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring Bavaria weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	64.536	27,84%	61.992	28,09%
Rente & Matching	144.182	62,23%	137.525	62,33%
Inflatie	22.743	9,82%	21.001	9,52%
Pool liquide Middelen	206	0,09%	95	0,04%
Liquide Middelen	36	0,02%	43	0,02%
Totaal Assets	231.703	100,00%	220.655	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	17,63%	16,39%	15,62%	14,94%
Rente	3,11%	2,49%	6,25%	6,87%
Matching	7,93%	7,96%	11,92%	11,98%
Inflatie	3,42%	4,44%	-3,12%	-1,07%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	2,55%	-
Liquide Middelen	-0,55%	-	0,90%	-
Totaal Assets	7,79%	7,25%	7,80%	8,28%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de portefeuilles toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 16.740 (2023: € 16.391) voor een vermogen dat steeg van € 220.655 tot € 231.703 per ultimo 2024.

15.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer;
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	158	153	163	160	148
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	113	104	193	129	131
Bewaarloon	-	-	-	-	-
Performance gerelateerde kosten	-	-5	-1	1	-5
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	528	506	571	619	583
Totaal	799	758	926	909	857

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 158 (2023: € 153).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 528 (2023: € 506). Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 135 (2023: € 187).

15.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

15.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van het verslagjaar bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsopbrengsten	5.805	3.632	25.142	27.085	-18.063
Premie	-10	-9	-9	-13	-1.923
Waardeoverdrachten	93	-265	-6	-10	-1
Kosten	-	-	-	-	-
Uitkeringen	33	1	9	7	39
Kanssystemen	293	160	-279	-423	836
Toeslagverlening	-1.260	-97	-	-31	4.062
Incidentele mutaties	-834	1.972	-255	-218	858
Andere oorzaken	47	12	-1	75	-84
Totaal	4.167	5.406	24.601	26.472	-14.276

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	9.661	9.835	-63.390	5.428	24.867
Wijziging RTS TV	-3.856	-6.203	88.532	21.657	-42.930
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	5.805	3.632	25.142	27.085	-18.063

- Het resultaat bedraagt € 4.167 in het verslagjaar. Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.
- De gedaalde rente heeft geleid tot een toename van de verplichtingen. Hiertegenover staan positieve beleggingsrendementen. Overall heeft dit geresulteerd in een positief resultaat op beleggingen.
 - Er zijn geen actieve deelnemers meer wel worden er nog risicopremies betaald aan de herverzekeraar ter dekking van het overlijdensrisico voor een beperkt aantal arbeidsongeschikte deelnemers. Dit is verantwoord onder premies waardoor een negatief premieresultaat is ontstaan.
 - Op waardeoverdrachten is een positief resultaat ontstaan. Dit resultaat ontstaat door een afwijking tussen de wettelijke grondslagen die gelden voor waardeoverdrachten en de door de kring gehanteerde grondslagen.
 - Op kanssystemen is een positief resultaat ontstaan. Het resultaat op kanssystemen bestaat uit het resultaat op sterfte, arbeidsongeschiktheid en flexibilisering bij pensioneren.
 - Het negatieve resultaat op toeslagverlening wordt veroorzaakt door de toekenning van de toeslagen per 1-1-2025.
 - Eind van het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat leidt tot een verhoging van de Technische Voorziening. Dit is zichtbaar onder de post incidentele mutaties.

15.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. Vanaf 1 januari 2021 is er geen premiebetaling meer van toepassing.

De hoogte van de premie tot en met 2020 is opgenomen in onderstaande tabel.

Premies					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Feitelijke premie	-	-	-	-18	9.259
Kostendekkende premie	-	-	-	-	12.577
Gedempte kostendekkende premie	-	-	-	-	8.166

Door terugwerkende kracht mutaties heeft er in 2021 een terugbetaling van 18K aan de werkgever plaatsgevonden in combinatie met de aanpassing van de opgebouwde aanspraken voor de desbetreffende deelnemers.

15.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Aanwezig eigen vermogen	29.214	25.047	19.641	-4.960	-31.432
Minimaal vereist eigen vermogen	8.128	7.856	7.747	11.800	12.778
Vereist eigen vermogen	27.197	30.953	32.851	37.237	38.365

De vermogenspositie van Kring Bavaria kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

15.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring Bavaria aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 1.732.500. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 86.625 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring Bavaria verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

- Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:
- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
 - het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
 - de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
 - het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring Bavaria is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige

middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

15.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder.
De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.
In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring Bavaria zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring. In 2024 is de risicohouding van de kring niet veranderd.

Financieel Crisisplan

Voor Kring Bavaria is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet gewijzigd.

15.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot. Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen. Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt. Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Het doel in 2024 was om 45% van de mutatie van de pensioenvoorziening als gevolg van een verandering van de marktrentecurve af te dekken. Dit is aangepast naar 65%, vanwege de gewijzigde marktomstandigheden en stand van de dekkingsgraad. Door op marktrente af te dekken is er in het uitvoeren van het rente-afdekkingsbeleid geen gevoeligheid meer voor beleidswijzigingen ten aanzien van de UFR rentecurve.

15.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

15.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring Bavaria beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's wordt genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

15.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

15.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

15.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

15.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 15.2.5).

15.7 Terugblik 2024

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Daarnaast is de zogenaamde ervaringssterfte aangepast. Deze aanpassingen hebben samen geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,4%.

Herstelplan

In mei is het akkoord van DNB ontvangen op het ingediende herstelplan per 31 december 2023. Daarmee heeft Kring Bavaria aangetoond dat de Kring binnen 10 jaar voldoende kan herstellen tot het Vereist Eigen Vermogen zonder aanvullende maatregelen. Zonder aanvullende maatregelen komt de kring tijdig uit herstel.

Eind 2024 is er reeds geen sprake meer van een herstelsituatie omdat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de vereiste dekkingsgraad. Hierdoor is in het begin van 2025 geen geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB.

Overdracht op basis van artikel 150 PW

De financiële positie van Kring Bavaria per 1 januari 2021, in combinatie met de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst door de werkgever, leidt ertoe dat artikel 150 in de pensioenwet van toepassing is. DNB heeft laten weten dat een overdracht naar een andere kring of pensioenuitvoerder gewenst is binnen een bepaalde termijn. In overleg met de werkgever, het belanghebbendenorgaan Bavaria en DNB is in 2023 bekeken welke oplossing de belangen van de deelnemers evenwichtig behartigt. Daaruit is naar voren gekomen dat een overdracht van de verplichtingen van Kring Bavaria naar Kring DC in specifieke deelnemerssituaties het beter passend lijkt. Deelnemers die kiezen voor een collectieve waardeoverdracht naar Kring DC dienen hiermee expliciet in te stemmen. De beoogde overdrachtsdatum voor deze voorgenomen collectieve waardeoverdrachten is 1 september 2025.

Aanpassing rente-afdekking

In het eerste kwartaal van 2024 is een onderzoek uitgevoerd naar verhoging van de rente-afdekking voor Kring Bavaria. Op basis hiervan is besloten de rente-afdekking voor de kring te verhogen naar 65%. Hierdoor dalen de kortingskansen en verbetert de risico-rendementsverhouding van de kring. Ook is dit consistent met de renteafdekking die bij de start van de kring op basis van de UFR rentecurve werd gekozen voor deze kring rekening houdend met de huidige dekkingsgraad.

15.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Overdracht op basis van artikel 150 PW

In de loop van 2025 kunnen de deelnemers een expliciete keuze maken voor een collectieve waardeoverdracht naar Kring DC. Zij dienen hiermee expliciet in te stemmen. Deelnemers, die de overstap naar Kring DC niet kunnen of willen maken zullen middels een collectieve waardeoverdracht

worden overgedragen aan een nog te selecteren verzekeraar. Deze overgang wordt nu voorbereid. In maart 2025 is de melding voor collectieve waardeoverdracht en beëindiging van Kring Bavaria ingediend bij DNB. De beoogde overdrachtsdatum voor deze voorgenomen collectieve waardeoverdrachten is 1 september 2025.

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid van de kring is risiconeutraal aangepast en bestaat uit 30,5% Robuust Rendement en 69,5% Rente.

15.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Inleiding

In het jaarverslag 2024 doet het belanghebbendenorgaan van de Kring Bavaria (BO Bavaria) verslag van de activiteiten die zij in 2024 heeft uitgevoerd ten behoeve van de Kring Bavaria binnen het Centraal Beheer APF. Daarnaast wordt een oordeel gegeven over het beleid en uitvoering van de pensioenregeling door het bestuur.

Als BO Bavaria hebben wij de opdracht om het bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren en goedkeuring te verlenen aan voorgenomen bestuursbesluiten die betrekking hebben op de Kring Bavaria binnen het Centraal Beheer APF.

Samenstelling Kring Bavaria

Per einde van het verslagjaar 2024 bestaat het BO Bavaria uit 3 leden en een vacature:

- 2 vertegenwoordigers namens de Werkgever(s) (waarvan 1 vacature);
- 1 vertegenwoordiger namens de Werknemers;

- 1 vertegenwoordiger namens de Pensioengerechtigden en de Gewezen Deelnemers van wie de Pensioenovereenkomst is beëindigd.

De zittingstermijn voor nieuwe leden en voor herbenoemingen geldt voor 3 jaar. Ook kan ieder lid maximaal tweemaal worden herbenoemd. De 3 zittende leden zijn in mei 2021 voor een nieuwe termijn van 3 jaar herbenoemd. Ook in 2024 werden de leden herbenoemd voor een laatste termijn van 3 jaar.

De leden van het BO Bavaria hebben een voorzitter gekozen uit hun midden. De voorzitter is tevens lid van het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan (KOM). Het BO Bavaria laat zich ondersteunen door een externe deskundige.

Financiële Positie

In 2024 heeft de dekkingsgraad van de Kring Bavaria zich in positieve zin ontwikkeld van 112,8% op 31-12-2023 naar 114,4% op 31-12-2024. Op 31 oktober 2024 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 115,6% en was er financiële ruimte om toeslag te verlenen. Op dat moment heeft het bestuur dan ook het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 0,61%. Voor de gepensioneerden die onderdeel uitmaakten van het pensioenreglement 1977 is een toeslag toegekend van 1,22%. Dit heeft te maken met het feit dat in de pensioenregeling 1977 is vastgelegd dat de loonindex de maatstaf is voor indexatie.

In 2017 heeft de Kring Bavaria een herstelplan ingediend. In 2024 is het herstelplan geactualiseerd en is gebleken dat de kring zonder aanvullende maatregelen binnen een termijn van 10 jaar uit herstel zal zijn. Eind 2024 is er geen sprake meer van een herstelsituatie omdat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de vereiste dekkingsgraad.

Overlegstructuren

BO Bavaria heeft in 2024 twaalf keer samen met een afvaardiging van het bestuur vergaderd in een zogenaamde regiegroep. Deze regiegroep heeft als doel om samen met het bestuur de juiste afwegingen te maken die nodig zijn voor een collectieve waardeoverdracht van de verplichtingen en het vermogen die

evenwichtig is voor de deelnemers van de Kring Bavaria. Deze afwegingen moeten het bestuur helpen in het nemen van de juiste besluiten.

Naast de bijeenkomsten met de regiegroep heeft het BO Bavaria ook een vergadering gehad met het bestuur en één met de raad van toezicht. Het BO Bavaria is ook verschillende keren bij elkaar geweest voor zelfstandig overleg over ontwikkelingen, financiële en actuariële zaken en de ontwikkeling van de beleggingen binnen het Centraal Beheer APF.

Daarnaast organiseert het bestuur ook jaarlijks een jaarverslag dag waarin alle BO's van de kring een toelichting krijgen op het jaarverslag en waarin de mogelijkheid wordt geboden om vragen te stellen.

De voorzitter van het BO Bavaria heeft daarnaast deelgenomen aan de vergaderingen van het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan (KOM). In dit orgaan worden kring overstijgende thema's besproken zoals de (her)benoeming van leden van de raad van toezicht.

Uitgeoefende advies- en goedkeuringsrechten

Het BO Bavaria heeft in 2024 een groot aantal adviesaanvragen en verzoeken tot goedkeuring van het bestuur ontvangen. We hebben goedkeuring verleend aan de besluiten van het bestuur inzake het bijgewerkte strategische beleggingsbeleid 2024, het beleggingsplan 2024 en het toeslagbeleid en het risicobeheer.

Ook heeft het BO Bavaria in 2024 het MVB beleid 2024 inclusief impactbeleid goedgekeurd.

Daarnaast is goedkeuring gegeven op de aanpassing van de investment beliefs van Centraal Beheer APF. Deze zijn weer up-to-date gemaakt zodat ze weer toepasbaar zijn op de regelingen onder de Wet Toekomst Pensioenen.

Het bestuur van het Centraal Beheer APF heeft in 2024 ook goedkeuring gevraagd op het herstelplan, dat overigens niet is gewijzigd en waarin geen additionele maatregelen nodig zijn om uit de herstelplan situatie te komen.

In 2024 is eveneens goedkeuring verleend aan het verhogen van de renteafdekking voor de Kring Bavaria en is het BO Bavaria bijgepraat over de uitkomsten van het risicopreferentieonderzoek dat was uitgevoerd voor Kring Bavaria.

Conclusie

Op basis van het voorgaande komt het BO Bavaria tot een positief oordeel over het beleid en uitvoering door het bestuur in 2024 en de verantwoording die daarover is afgelegd.

Toekomst Kring Bavaria en BO Bavaria

In 2024 is de regiegroep druk geweest met de voorbereidingen voor een collectieve waardeoverdracht. Deelnemers krijgen daarbij de keuze voor een collectieve waardeoverdracht naar Kring DC of naar een verzekeraar indien zij de overstap naar Kring DC niet kunnen of willen maken. De beoogde overdrachtsdatum was gesteld op 1 juli 2025, maar die is niet haalbaar gebleken omdat deelnemers nadrukkelijk in de gelegenheid worden gesteld om een weloverwogen keuze te maken. De beoogde overdrachtsdatum is nu gesteld op 1 september 2025.

Het BO Bavaria is enigszins teleurgesteld dat de beoogde CWO datum van 1 juli 2025 wederom niet is gehaald. Wij zijn echter ook van mening dat zorgvuldigheid en een uitgebreide informatievoorziening aan deelnemers over de consequenties van hun keuze van essentieel belang zijn. Vanuit dat perspectief acht zij het opschuiven van de datum ook noodzakelijk. Het verschuiven van de datum heeft geen gevolgen voor de aanspraken van de deelnemers en we houden dan ook vertrouwen in een goede en zorgvuldige afronding van het traject.

Het BO Bavaria wil het bestuur van het Centraal Beheer APF hartelijk danken voor de prettige en constructieve samenwerking in 2024 en wij waarderen haar inzet voor de deelnemers in de Kring Bavaria.

Namens het BO Bavaria:

B. Wellens (voorzitter)
N.C.A.L. Meeuws
L.M.M. van der Steen

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring Bavaria en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid. Het bestuur deelt de teleurstelling en de noodzaak van het verschuiven van de CWO datum.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring Bavaria voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de prettige en constructieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan in 2025 voor, onder andere, de CWO en liquidatie werkzaamheden van de kring.

16.

Verslag Kring Sligro Food Group

16. Verslag Kring Sligro Food Group

Sinds 1 oktober 2019 voert Centraal Beheer APF de pensioenregeling uit voor Sligro Food Group Nederland B.V. in de eigen Kring Sligro Food Group.

De pensioenregeling is een CDC-regeling op basis van verwacht rendement. De sociale partners hebben de premie vastgesteld op 25,5% van de grondslag. Eind 2023 is door de sociale partners vastgesteld dat het opbouwpercentage voor 2024 kan worden vastgesteld op 1,56%.

Op basis van het toeslagbeleid is er met de beleidsdekkingsgraad van 125,5% per 31 oktober 2024 ruimte voor een toeslag van 1,57% per 1 januari 2025 voor actieve deelnemers en een toeslag van 1,33% per 1 januari 2025 voor gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden.

Eind 2024 heeft de kring een actuele dekkingsgraad die hoger is dan de dekkingsgraad om te voldoen aan het Vereist Eigen Vermogen.

Nadere financiële informatie over Kring Sligro Food Group is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 35).

16.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	1	1	1	1	1
Deelnemers	11.581	10.703	11.878	11.875	13.128
Actieven en arbeidsongeschikten	4.743	4.277	4.232	4.184	4.338
Gewezen deelnemers	5.657	5.356	6.659	6.782	7.888
Pensioengerechtigden	1.181	1.070	987	909	902

Toeslagverlening per 1 januari volgend op					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actieven	1,57%	8,61%	0,99%	0,25%	0,00%
Niet-actieven	1,33%	8,61%	0,99%	0,26%	0,00%

Beleggingsperformance					
	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsrendement	10,71%	10,88%	-29,50%	0,37%	19,56%
Benchmarkrendement	9,94%	10,79%	-29,50%	-0,36%	18,68%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,33%	0,34%	0,31%	0,22%	0,23%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,08%	0,08%	0,26%	0,09%	0,08%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	23.211	22.486	19.998	19.636	19.147
Saldo overdracht van rechten	736	-1.365	-370	-1.460	628
Pensioenuitkeringen	-5.189	-4.325	-3.881	-3.523	-3.163

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,07%	2,26%	2,42%	0,62%	0,30%
Actieven en arbeidsongeschikten	214.196	198.304	171.027	265.723	277.636
Gewezen Deelnemers	158.641	138.427	118.478	170.103	174.538
Pensioentrekkenden	80.805	68.544	54.538	64.565	64.951
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	9.271	8.814	7.718	10.846	8.835
Totaal	462.913	414.089	351.761	511.237	525.960

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	123,3	120,7	123,5	115,9	108,6
Beleidsdekkingsgraad (december)	124,8	129,2	119,2	112,4	103,3

Belegd vermogen					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Vastgoedbeleggingen	-	-	-	-	-
Aandelen	189.951	164.763	154.715	256.123	263.107
Vastrentende waarden	266.549	241.479	213.047	217.279	167.467
Derivaten	107.627	87.791	61.784	115.393	140.462
Overige beleggingen	2.492	941	1.102	2.188	2.949
Totaal belegd vermogen	566.619	494.974	430.648	590.983	573.985

Beleggingsresultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	1	-1	-50	-5	853
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	53.659	48.133	-176.080	3.739	91.398
- Beheerkosten	1.256	1.083	1.048	744	709
- Performance gerelateerde kosten	-	-	-	-	-
- Transactiekosten	431	379	1.267	534	413
Afslag op rendement voor weerstandsvermogen	-94	-85	355	4	-181
Kosten van vermogensbeheer	485	432	473	528	457

16.2 Pensioenparagraaf

16.2.1 Aspecten pensioenregeling

In Kring Sligro Food Group vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een collectieve beschikbare premieregeling. De basis voor de pensioenopbouw is de premie. Als

de premie niet toereikend is om de pensioenopbouw en de daaraan verbonden (administratie)kosten te kunnen financieren, dan kan het tekort eventueel uit het premiedepot onttrokken worden. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling 2020 opgenomen:

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Pensioenrichtleeftijd	68
Pensioengrondslag (PG)	Pensioengevend salaris - franchise
Franchise	€ 15.447 (2023)
Ouderdomspensioen	Het opbouwpercentage vanaf 1 januari 2020 bedraagt 1,6% van de PG (van 1 oktober tot en met 31 december 2019 bedroeg de opbouw in de kring 1,7%). Als de premie en de middelen uit het premiedepot tezamen naar verwachting niet gelijk zijn aan de kostendekkende premie voor het volgende kalenderjaar, dan wordt het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen voor het volgende kalenderjaar verlaagd. Dit is van toepassing in 2024. Het opbouwpercentage bedraagt in 2024 1,56%.
Partnerpensioen (op opbouwbasis)	Het opbouwpercentage vanaf 1 januari 2020 bedraagt 1,120% van de PG. Dit percentage wijzigt niet in geval van een verlaging van het opbouwpercentage van het Ouderdomspensioen.
Wezenpensioen (op opbouwbasis)	Het opbouwpercentage vanaf 1 januari 2020 bedraagt 0,224% van de PG. Dit percentage wijzigt niet in geval van een verlaging van het opbouwpercentage van het Ouderdomspensioen.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Op basis van een 6-klassen systeem
Vervroegen en uitstellen	Maximaal ingaand vanaf 5 jaar voor en tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd
Variatie in de uitkeringen (hoog-laag)	Gedurende maximaal 10 jaar eerst een hoge uitkering en daarna een lagere uitkering
Uitruilen	Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa
Deeltijdpensioen	5 jaar voor en tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd

De premie bedraagt vanaf 1 januari 2020 25,5% en het opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen is 1,6% van de pensioengrondslag voor de jaren 2020 tot en met 2022. Per 1 januari 2023 is het opbouwpercentage verlaagd naar 1,41%. Dit door de premie tezamen met het premiedepot onvoldoende is om de opbouw ad 1,6% te financieren. In 2023 is bij de vaststelling van de premiegrondslagen voor 2024 gebruik gemaakt van het overgangsrecht voor de premiestelling. Dit naar aanleiding dat voor 2024 door de minister per 1 juli 2023 de nieuwe commissie parameters van toepassing is verklaard. Dit heeft tot gevolg dat een hoger opbouw percentage kon worden vastgesteld voor 2024. Het opbouwpercentage bedraagt in 2024 1,56%. Voor 2025 bedraagt het opbouwpercentage 1,40%.

16.2.2 Toeslagbeleid

Het Pensioenfonds beslist jaarlijks op basis van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober of en in hoeverre per 1 januari een toeslag op pensioenaanspraken en/of pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend in Kring Sligro Food Group. Alleen indien en voor zover de middelen van Kring Sligro Food Group, naar het oordeel van het bestuur tenminste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en/of pensioenrechten is voorwaardelijk.

De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen voor de deelnemers is maximaal de algemene loonontwikkeling in het voorgaande kalenderjaar op grond van de cao voor Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen.

De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen voor de gewezen deelnemers, ex-partners en pensioengerechtigden is maximaal de consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen.

De toeslagverlening aan gewezen deelnemers, ex-partners en pensioengerechtigden kan nooit meer bedragen dan de toeslagverlening aan de deelnemers. Daarmee geldt voor de inactieve deelnemers dat zij het minimum van de prijs- en loonindex toegekend krijgen.

Voor de voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De eventuele voorwaardelijke toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement van Kring Sligro Food Group gefinancierd.

Toeslagverlening

De beleidsdekkingsgraad is per 31 oktober 2024 vastgesteld op 125,5%. De toekomst bestendig indexeren grens (TBI-grens) is vastgesteld op 144,6%. Op basis hiervan is er ruimte voor gedeeltelijke toekenning van de toeslagambitie. Het bestuur heeft besloten om een toeslag toe te kennen van 1,57% per 1 januari 2025 voor actieve deelnemers en een toeslag van 1,33% per 1 januari 2025 voor gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden.

Onderstaand zijn de verleende reguliere toeslagen vanaf 1 januari 2020 opgenomen.

Toeslagverlening per 1 januari Actieven		
	Ambitie	Toegekend
2020	1,75%	0,00%
2021	0,99%	0,00%
2022	2,50%	0,25%
2023	3,00%	0,99%
2024	8,61%	8,61%
2025	3,00%	1,57%
Cumulatieve achterstand		8,66%

Toeslagverlening per 1 januari Inactieven		
	Ambitie	Toegekend
2020	1,64%	0,00%
2021	0,99%	0,00%
2022	2,57%	0,26%
2023	17,16%	0,99%
2024	8,61%	8,61%
2025	2,54%	1,33%
Cumulatieve achterstand		22,58%

De cumulatieve achterstand is een indicatief getal en betreft de achterstand bij het Centraal Beheer APF sinds de start van de kring. Door de sterk opgelopen inflatie is de achterstand ook toegenomen.

16.2.3 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad.

Op basis van de financiële positie per eind 2023 waarbij de beleidsdekkingsgraad boven het niveau van het vereiste eigen vermogen ligt is er geen (actualisatie van het) herstelplan benodigd. In 2024 is dan ook geen nieuw herstelplan ingediend. Ook per 31 december 2024 heeft de kring een reserveoverschot.

16.2.4 Haalbaarheidstoets

In 2024 heeft de Kring een haalbaarheidstoets uitgevoerd. De ondergrenzen gehanteerd in deze haalbaarheidstoets zijn afgesproken in overleg met het BO Sligro Food Group. De uitkomsten hiervan zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de vastgelegde risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	75%	
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	75%	74%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	40%	31%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 74% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 31%. De resultaten van de HBT 2024 valt buiten de ondergrenzen van de lange termijn risicohouding. Conform de bepalingen in de Abtn is het bestuur in overleg met de sociale partners getreden om van hen te vernemen of zij (passende) maatregelen wensen te nemen. Resultaat van dit overleg is dat er geen passende maatregelen worden genomen.

16.2.5 Herverzekering

Voor Kring Sligro Food Group lopen overeenkomsten met elipsLife AG voor het herverzekeren van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Hierbij zijn de overeenkomsten zoals deze bij Stichting Pensioenfonds Sligro Food Group liepen met elipsLife voortgezet tot 31 december 2019. Vanaf 1 januari 2020 zijn nieuwe overeenkomsten met elipsLife gesloten.

Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt.

Bij overlijden keert de verzekeraar een risicokapitaal uit. Bij arbeidsongeschiktheid keert de verzekeraar een arbeidsongeschiktheidskapitaal uit.

16.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkinggraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkinggraad	123,3%	120,7%	123,5%	115,9%	108,6%
Beleidsdekkinggraad	124,8%	129,2%	119,2%	112,4%	103,3%
Reële dekkinggraad	91,0%	92,8%	88,3%	90,0%	83,9%
Vereiste dekkinggraad	118,5%	118,9%	119,8%	116,5%	117,7%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en -rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;

¹ De verschillende dekkinggraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Administratieve uitvoeringskosten	1.254	1.117	882	848	814
In euro's per deelnemer	212	209	169	167	155
Vermogensbeheerkosten	1.741	1.515	1.521	1.272	1.166
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,33%	0,34%	0,31%	0,22%	0,22%
Transactiekosten	431	379	1.267	534	413
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,08%	0,08%	0,26%	0,09%	0,08%
Gemiddeld belegd vermogen	527.565	450.788	487.181	570.931	518.499

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 431 (2023: € 379).

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 16.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	275	248	226	159	240
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	210	184	247	369	216
Bewaarloon	-	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.256	1.083	1.048	744	710
Totaal	1.741	1.515	1.521	1.272	1.166

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring Sligro Food Group kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	1.254	0,24%	1.117	0,25%
waarvan wettelijke kosten	17	0,00%	95	0,02%
waarvan Wtp kosten	194	0,04%	72	0,02%
waarvan Contributies	-	-	-	-
waarvan overige uitvoeringskosten	1.043	0,20%	950	0,21%
Kosten vermogensbeheer	1.741	0,33%	1.515	0,34%
Totale kosten	2.995	0,57%	2.632	0,58%
Transactiekosten	431	0,08%	379	0,08%

16.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring Sligro Food Group zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring Sligro Food Group belegt in verschillende portefeuilles. Dit zijn de portefeuilles Rendement, Rente en de matchingportefeuille. Het beleid zoals dat in de verschillende portefeuilles is gevoerd is nader beschreven in hoofdstuk 6.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring Sligro Food Group is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.8.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

16.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In de volgende tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring Sligro Food Group weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	266.870	47,09%	232.308	46,94%
Rente & Matching	298.193	52,63%	262.455	53,02%
Pool Aandelen	148	0,03%	148	0,03%
Pool liquide Middelen	1.375	0,24%	56	0,01%
Liquide Middelen	34	0,01%	7	-
Totaal Assets	566.619	100,00%	494.974	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	17,69%	16,39%	15,71%	14,96%
Rente	3,08%	2,49%	6,25%	6,87%
Matching	7,65%	7,68%	11,06%	10,99%
Pool Aandelen	-	-	0,13%	-
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	3,27%	-
Liquide Middelen	3,88%	-	2,94%	-
Totaal Assets	10,71%	9,94%	10,88%	10,79%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de portefeuilles toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 53.659 (2023: € 48.133) en het vermogen steeg van € 494.974 tot € 566.619 per eind 2024.

16.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer,
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	275	248	226	159	240
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	210	184	247	369	216
Bewaarloon	-	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.256	1.083	1.048	744	710
Totaal	1.741	1.515	1.521	1.272	1.166

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 275 (2023: € 248).

De beheerkosten, die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht, zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 1.256 (2023: € 1.083).

16.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

16.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van het verslagjaar bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsopbrengsten	25.780	25.939	9.581	45.365	13.591
Premie	2.816	4.487	-7.503	-9.484	-4.667
Waardeoverdrachten	-1	240	-5	-248	376
Kosten	-	-	-	-	-
Uitkeringen	57	3	45	25	27
Kanssystemen	399	979	-97	-129	1.482
Toeslagverlening	-6.489	-32.151	-3.371	-1.272	-
Incidentele mutaties	-729	2.361	40	-621	1.664
Andere oorzaken	25	19	-43	-55	-46
Totaal	21.858	1.877	-1.353	33.581	12.427

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	38.329	35.722	-173.654	6.138	93.067
Wijziging RTS TV	-12.549	-9.783	183.235	39.227	-79.476
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	25.780	25.939	9.581	45.365	13.591

In het verslagjaar bedraagt het resultaat van Kring Sligro Food Group € 21.858.

Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Het beleggingsresultaat bedraagt € 38.329. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorziening was een bedrag benodigd van € 12.549. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van € 25.780 positief.
- Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
- Op kanssystemen is een positief resultaat ontstaan. Dit bestaat met name uit een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid van € 725 en een negatief resultaat op sterfte van € 287.
- Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
- Eind van het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties en leidt tot een negatief resultaat.

16.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabel.

Premies

Premies					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Feitelijke premie	23.211	22.486	19.998	19.636	19.147
Dotatie aan het weerstandsvermogen	-46	-46	-43	-43	-36
Ontvangen uit(+) / toegevoegd (-) aan premiedepot	461	1.286	1.749	2.111	-665
Totale beschikbare premie	23.626	23.726	21.704	21.704	18.446
Kostendekkende premie	24.034	21.361	31.907	34.059	27.921
Gedempte kostendekkende premie	23.626	23.726	21.704	21.704	18.446

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop	19.129	19.045
Risicokoopsom overlijdensrisico	588	547
Risicokoopsom Premievrijstelling	688	653
Solvabiliteitsopslag	2.082	2.460
Opslag pensioenuitvoeringskosten	1.139	1.021
Dotatie aan het weerstandsvermogen	46	46
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	-461	-1.286
Totaal	23.211	22.486

Kostendekkende premie

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	19.256	16.978
Solvabiliteitsopslag	3.639	3.362
Opslag pensioenuitvoeringskosten	1.139	1.021
Totaal	24.034	21.361

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	11.015	12.425
Solvabiliteitsopslag	2.082	2.460
Opslag pensioenuitvoeringskosten	1.139	1.021
Voorwaardelijke onderdelen	9.390	7.820
Totaal	23.626	23.726

Premiedepot

In 2024 is € 461 onttrokken aan het premiedepot. Zo wordt zorggedragen dat de totale beschikbare premie binnen de kring gelijk is aan de gedempte kostendekkende premie.

Dit leidt ertoe dat de ontwikkeling van het premiedepot als volgt is.

Verloop premiedepot					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beginstand	963	2.096	5.140	7.263	5.398
Correctie beginstand	0	0	0	0	72
Onttrekking/storting tbv feitelijke premie	-461	-1.286	-1.749	-2.111	665
Rendement	82	153	-1.295	-12	1.128
Eindstand	584	963	2.096	5.140	7.263

16.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Aanwezig eigen vermogen	108.074	85.837	82.827	81.136	45.432
Minimaal vereist eigen vermogen	19.671	17.673	15.194	22.465	22.454
Vereist eigen vermogen	85.425	78.428	69.688	84.603	93.130

De vermogenspositie van Kring Sligro Food Group kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

16.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring Sligro Food Group aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 4.282.500. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 214.125 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over

zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring Sligro Food Group verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring Sligro Food Group is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

16.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder.
De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.
In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van kring Sligro Food Group zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring. In 2024 is de risicohouding van de kring niet veranderd.

Financieel Crisisplan

Voor Kring Sligro Food Group is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet gewijzigd.

16.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Wij maken voor de Kring Sligro Food Group gebruik van een strategie waarbij 65% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de marktrente wordt afgedekt.

16.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

16.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring Sligro Food Group beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's wordt genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

16.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

16.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

16.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

16.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 16.2.5).

16.7 Terugblik 2024

Overgangsregeling vaststelling gedempte kostendekkende premie

De vaststelling van de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement vindt plaats met inachtneming van hetgeen bepaald is in onder andere artikel 128 PW en artikel 4 Besluit FTK pensioenfondsen en wordt bepaald op basis van het verwacht rendement van de beleggingsmix van de Kring. Vanaf 1 januari 2024 wordt rekening gehouden met de aangepaste wettelijke voorgeschreven maximale parameters. De maximale parameters zijn de maximaal in te rekenen beleggingsrendementen per beleggingscategorie en de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie is in 2023 overgangsrecht gecreëerd omdat de lagere verwachte rendementen en hogere inflatie zouden leiden tot een toename van de premie. Daarbij is geregeld dat onder nadere voorwaarden tegelijkertijd de aanpassing van de vastrentende curve mag worden doorgevoerd ook als deze wettelijk gezien nog niet mag worden aangepast (namelijk slechts eens in de 5 jaar is dit toegestaan).

Voor 2024 is voor de Kring gebruik gemaakt van dit overgangsrecht, zoals is vastgelegd in artikel 36b Besluit FTK pensioenfondsen. Dit betekent dat bij de vaststelling van de verwachte rendementscurve voor de gedempte kostendekkende premie het rendement op vastrentende waarden (AAA) opnieuw vastgesteld en vastgezet is voor de periode 2024 tot en met 2028. Dit rendement is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 30 september 2023. Daarnaast zijn voor deze verwachte rendementscurve tevens de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer opnieuw vastgesteld en vastgezet voor een periode van vijf jaar. Hierbij is het ingroeipad van de inflatie zoals gepubliceerd door het CPB op 19 september 2023 gehanteerd voor de periode 2024 tot en met 2028.

Het bestuur heeft in 2023 besloten gebruik te maken van dit overgangsrecht en vastgesteld dat dit evenwichtig is, mede omdat de premies op een voldoende solvabel niveau liggen. Dit besluit is in afstemming met de sociale partners genomen en voorgelegd aan het BO en deze hebben hier goedkeuring aan verleend.

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Daarnaast is de zogenaamde ervaringssterfte aangepast. Deze aanpassingen hebben samen geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,1%.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

16.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Voor Kring Sligro Food Group betekent dit dat de portefeuille Rendement is verrijkt met vastgoed en grondstoffen. Het strategisch beleid van de kring is risiconeutraal aangepast en bestaat uit 48% Robuust Rendement en 52% Rente.

16.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Algemeen

Het belanghebbendenorgaan van Kring Sligro Food Group (BO) is op 1 oktober 2019 ingesteld bij de overdracht van de pensioenrechten en verplichtingen van pensioenfondsen Sligro Food Group naar Centraal Beheer Algemeen Pensioenfondsen (hierna: Centraal Beheer APF).

Het afgelopen jaar was wederom een uitdagend jaar door de vele in – en externe ontwikkelingen. Hoewel er meer duidelijkheid is gekomen over de voortgang van de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp) en er ultimo 2024 ook de eerste fondsen waren die de overstap naar het nieuwe stelsel hebben gemaakt, blijft met name het inspraak element nog voor discussie leiden over het nieuwe stelsel.

Van belang is dat de (nieuwe) OR van Sligro en de werkgever op één lijn gekomen zijn gekomen voor wat betreft het vormgeven van de nieuwe pensioenregeling. Het uitwerken van dit voornemen tot een transitieplan en het daar aan gekoppelde doorlopen van de benodigde stappen vraagt evenwel ook de nodige inspanning welke hopelijk voor een groot deel in 2025 kan plaatsvinden. Het BO is blij dat sociale partners de urgentie van de benodigde werkzaamheden hebben herkend.

Daarnaast zijn er ook veel externe ontwikkelingen die impact (kunnen) hebben op de financiële wereld waarin we opereren waarbij zowel de onrust in het Midden-Oosten als de aan de gang zijnde tarieven

oorlog behoorlijke impact heeft op de financiële markten. En verder blijft de situatie in de Oekraïne nog immer zorgen baren.

Ook in 2024 zijn we gelukkig weer in staat geweest de pensioenen te verhogen zonder dat dit de financiële positie van het fonds te veel heeft aangetast. De huidige dekkingsgraad is nog steeds solide te noemen.

Het BO is in 2024 vier keer in een onderling overleg bij elkaar geweest en heeft daarnaast eenmaal met een afvaardiging van de raad van toezicht overleg gehad en eenmaal met een delegatie van het bestuur. Een keer ook heeft het BO een zelfevaluatie gedaan, dit keer met een externe partij.

Naast de uitwerking van een nieuwe regeling blijven de kosten een belangrijk onderwerp voor zowel de werkgever als het BO. Veel tijd en overleg, ook vanuit de werkgever, is besteed aan het inzichtelijk krijgen welke bijkomende kosten op het BO afkomen en hoe die onderbouwd worden.

Taken en bevoegdheden

De taken en bevoegdheden van het BO kSFG worden bepaald door het wettelijke kader, de Code Pensioenfondsen, de statuten en de reglementen van Centraal Beheer APF. In 2024 heeft er een wijziging plaatsgevonden in de samenstelling van het BO. Rob van der Sluijs heeft zijn zetel in het BO opgegeven en zijn plek is ingenomen door Anja de Bree. Vanaf deze plaats willen we Rob van der Sluijs bedanken voor zijn bijdrage bij het, in de afgelopen jaren, richting geven aan een zo complex dossier als het pensioendossier.

Het bestuur van Centraal Beheer APF heeft verantwoording afgelegd over haar werkzaamheden in 2024 aan alle kringen in een gezamenlijk overleg op 11 juni 2025. Het BO kSFG heeft haar vragen en opmerkingen op de jaarstukken gedeeld met het pensioenbureau en bestuur en daar is en zal opvolging aan worden gegeven. Op basis daarvan heeft het BO kSFG een positief advies uitgebracht ten aanzien van het bestuursbesluit tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening 2024 voor Kring Sligro Food Group.

Gegeven goedkeuringen en adviezen

In 2024 heeft het BO onder andere positief geadviseerd op de aanpassing van de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement. Voorts heeft zij ingestemd met het strategisch beleggingsbeleid 2025. Daarnaast is het BO ook betrokken bij kring overschrijdende beleidszaken. Het BO kSFG wil daarnaast, zoals elk jaar, nog memoreren dat wij goedkeuringen en adviezen steeds hebben afgewogen in het licht van de voorwaarden van de dispensatie van het Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice en dat dit van blijvend belang is.

Vooruitblik 2025

Nu de eerste pensioenfondsen per 1 januari 2025 zijn ingevaren in het nieuwe stelsel mogen we verwachten dat steeds meer fondsen of kringen deze weg zullen volgen. Wanneer Kring Sligro Food Group zal invaren is op dit moment nog niet zeker, maar de hoop is wel dat dit begin 2027 kan plaatsvinden.

Voor de financiële positie van onze kring zijn vooral externe (mondiale) ontwikkelingen van belang. Wel is het zo dat de uitgangspositie van de kring goed te noemen is maar de vele conflicten en onzekere ontwikkelingen geven wel extra onzekerheid. Zodra er nieuwe ontwikkelingen zijn zullen we vanzelfsprekend alle betrokkenen daarover informeren. Onze samenwerking met het bestuur van Centraal Beheer APF kan als positief worden omschreven en het BO ziet graag deze samenwerking ook in de komende jaren gecontinueerd worden.

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring Sligro Food Group en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid. Het bestuur deelt het belang van de hoogte en onderbouwing van de kosten en zal hier in 2025 dan ook verder aandacht aan besteden.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring Sligro Food Group voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de positieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan in 2025.

17.

Verslag Kring Chemours

17. Verslag Kring Chemours

Sinds 1 januari 2020 voert Centraal Beheer APF de pensioenregeling uit voor Chemours in de eigen Kring Chemours.

Deelnemers bouwen in de pensioenregeling van Chemours 1,875% op. Dit betreft een fiscaal maximale pensioenregeling. Hiervoor wordt een premie betaald die gebaseerd is op een verwacht rendement. Aanvullend kunnen er stortingen worden gedaan in een toeslagdepot. Uit dit toeslagdepot kunnen aanvullende toeslagen aan de actieve deelnemers worden verstrekt tot een maximaal niveau van 2% per jaar. Dit in aanvulling op de voorwaardelijke toeslagverlening aan alle deelnemers (actief, slapers en gepensioneerden) waarbij 75% van de prijsindex wordt nagestreefd. Indien aan alle voorwaarden wordt voldaan kan eventueel een premiekorting worden verleend. Een van deze voorwaarden is dat de beleidsdekkingsgraad per 31 december van het voorgaande jaar hoger is dan 130%. Per 31 december 2024 is de beleidsdekkingsgraad hoger dan 130% zodat in 2025 een premiekorting kan worden verleend.

Op basis van de beleidsdekkingsgraad van 138,3% per 31 oktober 2024 is per 1 januari 2025 een toeslag verleend van 2,66%.

Nadere financiële informatie over Kring Chemours is opgenomen in de financiële verantwoording (Hoofdstuk 35).

17.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	1	1	1	1	1
Deelnemers	409	411	407	407	406
Actieven en arbeidsongeschikten	288	309	334	357	378
Gewezen deelnemers	47	44	33	25	20
Pensioengerechtigden	74	58	40	25	8

Toeslagverlening per 1 januari volgend op					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actieven	2,66%	0,00%	10,75% ¹	2,57%	2,04% en 2,00%
Niet-actieven	2,66%	0,00%	10,75%	2,57%	2,04% en 0,92%

¹ Voor latent tijdelijk ouderdomspensioen geldt een afwijkende toeslagverlening, deze pensioenaanspraken zijn per 1 januari 2023 verhoogd met 14,33%.

Beleggingsperformance					
	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsrendement	11,03%	11,73%	-28,24%	2,21%	9,10%
Benchmarkrendement	10,22%	11,54%	-28,10%	0,25%	9,80%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,33%	0,30%	0,33%	0,32%	0,35%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,08%	0,08%	0,13%	0,15%	0,34%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	8.101	4.795	5.369	8.125	11.771
Saldo overdracht van rechten	-271	-497	130	57	329.608
Pensioenuitkeringen	-3.800	-3.143	-2.199	-1.801	-1.146

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,19%	2,35%	2,60%	0,56%	0,17%
Actieven en arbeidsongeschikten	169.755	167.914	168.469	239.517	261.414
Gewezen Deelnemers	23.844	18.493	18.709	16.327	14.468
Pensioentrekkenden	67.123	52.051	34.178	31.429	14.984
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	996	946	996	1.412	7.047
Totaal	261.718	239.404	222.352	288.685	297.913

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	136,8	133,5	128,7	136,8	127,7
Beleidsdekkingsgraad (december)	139,0	133,0	137,5	134,7	124,1

Belegd vermogen					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Vastgoedbeleggingen	-	-	-	-	-
Aandelen	130.231	115.882	109.924	150.202	147.606
Vastrentende waarden	168.976	144.417	138.008	181.887	155.905
Derivaten	57.959	59.594	38.093	61.646	75.643
Overige beleggingen	1.191	553	488	1.573	2.130
Totaal belegd vermogen	358.357	320.446	286.513	395.308	381.284

Beleggingsresultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	9	6	3	-4	419
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	35.360	33.565	-112.139	8.640	43.273
- Beheerkosten	815	722	803	945	916
- Performance gerelateerde kosten	-	-	-	-	-
- Transactiekosten	259	247	413	578	1.121
Afslag op rendement voor weerstandsvermogen	-63	-51	235	-16	-71
Kosten van vermogensbeheer	297	175	270	299	242

17.2 Pensioenparagraaf

In Kring Chemours vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst. Het betreft een fiscaal maximale pensioenregeling. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling 2019 opgenomen:

17.2.1 Aspecten pensioenregeling

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Karakter pensioenovereenkomst	Middelloonregeling (uitkeringsovereenkomst).
Standaard pensioendatum	De dag waarop de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioengevend salaris	Het bruto jaarsalaris (basissalaris).
	Het Pensioengevend salaris (op voltijdbasis) bedraagt maximaal € 137.800 (2024).
Franchise	De minimale franchise bedraagt € 17.545 (2024). De mogelijkheden binnen de standaard DB-kringen bestaat uit de wettelijke franchises, franchises BPF/cao volgend en door werkgever/werknemer vastgesteld franchises zolang deze binnen de wettelijke kaders blijven.
Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris minus de franchise.
Premie deelnemer	Per deelnemer berekend en gelijk aan actuariële premie (incl. opslagen).
Ouderdomspensioen	Maximaal 1,8750% van de pensioengrondslag (2024).
Partnerpensioen (risicobasis of opbouwbasis)	Maximaal 1,3125% van de pensioengrondslag (2024).
Wezenpensioen (risicobasis of opbouwbasis)	Maximaal 0,2625% van de pensioengrondslag (2024).
Voortzetting deelname bij arbeidsongeschiktheid	De deelname wordt premievrij voortgezet op basis van een 6-klassen systeem als voldaan wordt aan de in de pensioenregeling opgenomen voorwaarden.

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Flexibilisering	Vervroegen is mogelijk vanaf 5 jaar vóór de voor de betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd Uitstel kan tot 5 jaar na de voor betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd Hoog-laag Uitruil partnerpensioen Deeltijdpensioen

Voor opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen opgebouwd vóór 1 januari 2016 geldt een pensioenrichtleeftijd van 65 jaar. Voor opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen opgebouwd van 1 januari 2016 tot 1 januari 2018 geldt een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. Voor aanspraken op vroegpensioen geldt een pensioenrichtleeftijd van 62 jaar en een eindleeftijd van 65 jaar.

17.2.2 Toeslagbeleid

Het Pensioenfonds beslist jaarlijks op basis van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober of en in hoeverre per 1 januari een toeslag op pensioenaanspraken en/of pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend in Kring Chemours. Alleen indien en voor zover de middelen van Kring Chemours, naar het oordeel van het bestuur tenminste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en/of pensioenrechten is voorwaardelijk.

De toeslagverlening wordt als volgt vastgesteld:

- Eerst wordt de omvang van het voor toeslagverlening beschikbare vermogen boven de toeslagengrens van 110% bepaald op basis van de beleidsdekkingsgraad van het fonds;
- Vervolgens wordt de hoogte van de toeslag zodanig bepaald dat wanneer deze jaarlijks wordt toegekend de contante waarde van alle toeslagen (een evenredig deel van 75% van de groeivoet van het prijsindexcijfer) maximaal gelijk is aan de hoogte van dit vermogen: de hierbij gehanteerde groeivoet

- van het prijsindexcijfer en de discontovoet voor de vaststelling van de contante waarde zijn gelijk aan het bepaalde in artikel 23a van het Besluit FTK Pensioenfondsen;
- Deze hoogte van de toeslag wordt dus uitgedrukt in een percentage van de groeivoet van het prijsindexcijfer conform artikel 23a van het Besluit FTK Pensioenfondsen en bedraagt maximaal 100%;
 - De hoogte van de toeslagverlening is gelijk aan dit percentage maal de voor het betreffende jaar relevante gerealiseerde waarde van de maatstaf voor toeslagverlening (75% van het consumentenprijsindexcijfer);
 - Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 114% wordt geen toeslag verleend.

Bij de toeslagverlening geldt de volgende definitie:

Prijsindex: Het peil van de prijzen op 1 november van enig jaar ten opzichte van 1 november van het jaar daarvoor. Deze index wordt jaarlijks door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgesteld als “Consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (niet-afgeleid)”. Dit geeft aan hoe de prijzen in Nederland in een jaar stijgen.

Voor het vaststellen van het indexcijfer Prijsindex wordt uitgegaan van de indexcijfers over de maanden oktober voorafgaand aan het jaar waarvoor de toeslag wordt vastgesteld. Gehanteerd wordt vervolgens de procentuele verandering van de indexcijfers van de maand oktober voorafgaand aan het jaar waarvoor

de toeslagverlening wordt vastgesteld en de maand oktober van het daaraan voorafgaande jaar. Wij ronden het percentage af op 2 decimalen.

Aanvullende toeslag actieve deelnemers

De pensioenaanspraken van actieve deelnemers kunnen verhoogd worden met een aanvullende toeslagverlening. Hiervan uitgezonderd zijn de deelnemers met (gedeeltelijke) premievrije voortzetting van de deelname in verband met arbeidsongeschiktheid.

De aanvullende toeslag is gelijk aan het verschil tussen de loonindex (met een maximum van 2,0%) en de verleende toeslag in dat jaar. De loonindex is de generieke loongroei volgens de cao van Chemours Netherlands B.V. gelegen tussen 1 januari van enig jaar en 1 januari van het daaropvolgende jaar.

Kring Chemours houdt een toeslagendepot aan voor de financiering van deze aanvullende toeslag. Het toeslagendepot is op 1 januari 2016 door Stichting Pensioenfonds Chemours Nederland ingesteld in verband met de overgang van een eindloonregeling naar een middelloonregeling per 1 januari 2016. De kosten voor financiering van de aanvullende toeslag worden jaarlijks onttrokken uit het toeslagendepot. Deze kosten zijn steeds gelijk aan de wijziging in de technische voorziening als gevolg van deze aanvullende toeslag. De aanvullende toeslag wordt toegekend voor zolang er nog voldoende vermogen in het toeslagendepot aanwezig is. Geen aanvullende toeslag wordt verleend indien Kring Chemours, gezien de beleidsdekkingsgraad, niet beschikt over het minimaal vereist eigen vermogen (zoals opgenomen artikel 131 PW).

Er vinden geen stortingen meer plaats in het toeslagendepot. Het toeslagendepot wordt jaarlijks aangepast met het beleggingsrendement, gelijk aan het rendement dat op het totale vermogen van Kring Chemours is behaald.

De ontwikkeling in 2024 van het toeslagdepot is als volgt:

Toeslagendepot					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beginstand	2.421	2.170	2.962	2765	0
Stortingen	0	-	-	0	5.200
Ottrekking ten behoeve van toeslagverlening	0	0	0	0	-2.795
Rendement	262	251	-856	197	360
Eindstand	2.683	2.421	2.170	2.962	2.765

Toeslagverlening

Op basis van de beleidsdekkingsgraad van 138,3% per 31 oktober 2024 is per 1 januari 2025 een toeslag verleend van 2,66%.

Hierna zijn de verleende reguliere toeslagen vanaf 1 januari 2021 opgenomen.

Toeslagverlening per 1 januari Actieven		
	Ambitie	Toegekend
2021	2,00%	2,00%
2022	2,57%	2,57%
2023	10,75%	10,75%
2024	0,00%	0,00%
2025	2,66%	2,66%
Cumulatieve achterstand		Geen achterstand

Toeslagverlening per 1 januari Inactieven		
	Ambitie	Toegekend
2021	0,92%	0,92%
2022	2,57%	2,57%
2023	10,75%	10,75%
2024	0,00%	0,00%
2025	2,66%	2,66%
Cumulatieve achterstand		Geen achterstand

Toeslag TOP per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
2021	1,22%	1,22%
2022	3,42%	3,42%
2023	14,33%	14,33%
2024	0,00%	0,00%
2025	3,55%	3,55%
Cumulatieve achterstand		Geen achterstand

- 17.2.3 Herstelplan**

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Er is geen sprake van een reservetekort en er is dan ook geen herstelplan opgesteld.
- 17.2.4 Haalbaarheidstoets**

Bij de start van Kring Chemours is in 2020 de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De ondergrenzen zoals zijn afgesproken in overleg met het BO van Kring Chemours zijn hieronder weergegeven. Dit betreft de vastgelegde lange termijn risicohouding. De uitkomsten van de Haalbaarheidstoets (HBT) in 2024 zijn tevens opgenomen.

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	nvt
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	87%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	15%	18%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 87% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 18%. Dit betekent dat het verwachte pensioenresultaat lager is dan de ondergrens zoals geformuleerd in risicohouding. Hierover is in overleg getreden met de sociale partners en het BO. Daaruit zijn geen additionele maatregelen naar voren gekomen. Dit omdat in de huidige situatie een premiestijging en/of wijzigen van het beleggingsbeleid niet gewenst is.

17.2.5 Herverzekering

Voor Kring Chemours zijn in overleg met het BO en de werkgever afspraken gemaakt over de te herverzekeren kapitalen. De overeenkomsten hiervoor zijn afgesloten met elipsLife AG voor het herverzekeren van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Vanaf 1 januari 2025 zijn nieuwe overeenkomsten met elipsLife gesloten.

Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt.

Bij overlijden keert de verzekeraar een risicokapitaal uit. Bij arbeidsongeschiktheid keert de verzekeraar een arbeidsongeschiktheidskapitaal uit.

1 De verschillende dekkingsgraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

17.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkingsgraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad	136,8%	133,5%	128,7%	136,8%	127,7%
Beleidsdekkingsgraad	139,0%	133,0%	137,5%	134,7%	124,1%
Reële dekkingsgraad	103,3%	97,5%	103,0%	108,3%	101,1%
Vereiste dekkingsgraad	118,2%	118,6%	119,0%	117,6%	117,4%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en -rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Administratieve uitvoeringskosten	503	382	335	330	348
In euro's per deelnemer	1.390	1.041	896	864	902
Vermogensbeheerkosten	1.112	897	1.073	1.244	1.158
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,33%	0,30%	0,33%	0,32%	0,33%
Transactiekosten	259	247	413	578	1.121
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,08%	0,08%	0,13%	0,15%	0,32%
Gemiddeld belegd vermogen	338.030	296.212	326.849	383.720	352.887

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 259 (2023: € 247).

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Gegeven de geringe omvang van het belegd vermogen en het transactievolume zijn deze kosten niet direct te relateren aan benchmarks, die gebaseerd zijn op grote vermogens en transactievolumes.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 17.4.2.

Aanvullende vergoeding ten behoeve van vermogensbeheerkosten

In de uitvoeringsovereenkomst is overeengekomen dat de werkgever een aanvullende vergoeding betaald ten behoeve van vermogensbeheerkosten indien de vermogensbeheerkosten meer bedragen dan 0,287% van het gemiddelde belegde vermogen. Op basis van de vermogensbeheer rapportage zijn de vermogensbeheerkosten gelijk aan 0,299% (2023: 0,302%). Dit is hoger dan de genoemde 0,287%. Met het gemiddeld belegd vermogen van € 338.030K in 2024 is een bijbetaling voor de werkgever nodig van ongeveer € 41K.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring Chemours kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	503	0,15%	382	0,13%
waarvan wettelijke kosten	17	0,01%	14	0,00%
waarvan Wtp kosten	62	0,02%	72	0,02%
waarvan Contributies	25	0,01%	-	-
waarvan overige uitvoeringskosten	399	0,12%	296	0,10%
Kosten vermogensbeheer	1.112	0,33%	897	0,30%
Totale kosten	1.615	0,48%	1.279	0,43%
Transactiekosten	259	0,08%	247	0,08%

17.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring Chemours zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring Chemours belegt in verschillende portefeuilles. Dit zijn de portefeuilles Rente, Rendement en de matchingportefeuille. Het beleid zoals dat in de verschillende portefeuilles is gevoerd is nader beschreven in hoofdstuk 6.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van kring Chemours is te vinden in de bijlage hoofdstuk 48.10.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

17.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in kring Chemours weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	183.118	51,10%	163.483	51,02%
Rente & Matching	174.718	48,76%	156.903	48,96%
Pool liquide Middelen	506	0,14%	56	0,02%
Liquide Middelen	15	0,00%	4	-
Totaal Assets	358.357	100,00%	320.446	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	17,70%	16,39%	15,71%	14,96%
Rente	3,08%	2,49%	6,26%	6,87%
Matching	7,51%	7,51%	12,85%	12,81%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	2,55%	-
Liquide Middelen	5,03%	-	3,22%	-
Totaal Assets	11,03%	10,22%	11,73%	11,54%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de portefeuilles toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 35.360 (2023: € 33.564) en het vermogen steeg van € 320.446 naar € 358.357 per eind 2024.

17.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer;
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	196	172	165	254	154
Vermogensbeheerkosten pensioenfondsen en pensioenbureau	101	3	105	45	83
Bewaarloon	-	-	-	-	5
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	815	722	803	945	916
Totaal	1.112	897	1.073	1.244	1.158

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 196 (2023: € 172).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 815 (2023: € 722).

17.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

17.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van de Kring Chemours bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsopbrengsten	22.238	17.359	-16.509	32.870	5.991
Premie	1.659	-1.605	-4.070	-2.050	-2.839
Waardeoverdrachten	97	33	6	-4	85.694
Kosten	-	-	-	-	-
Uitkeringen	17	7	-47	-159	-42
Kanssystemen	-80	-388	-885	464	-109
Toeslagverlening	-6.755	27	-21.494	-7.101	-5.320
Incidentele mutaties	-677	1.196	-721	-266	1.446
Andere oorzaken	103	-32	494	-22	578
Totaal	16.602	16.597	-43.226	23.732	85.399

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	26.680	25.972	-110.732	9.950	44.207
Wijziging RTS TV	-4.442	-8.613	94.223	22.920	-38.216
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	22.238	17.359	-16.509	32.870	5.991

In het verslagjaar bedraagt het resultaat van Kring Chemours € 16.602.

Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Het beleggingsresultaat bedraagt € 26.680. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorziening was een bedrag benodigd van € 4.442. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van € 22.238 positief.
- Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
- Op kanssystemen is een negatief resultaat ontstaan. Dit bestaat met name uit een negatief resultaat op sterfte (€ 255 negatief), een beperkt negatief resultaat op arbeidsongeschiktheid (€ 17 negatief) en een positief resultaat van € 192 op overige kanssystemen (met resultaat op flexibiliseringsmutaties).
- Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
- Eind van het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties en leidt tot een negatief resultaat.

17.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabel.

Premies

Premies					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Feitelijke premie	8.101	4.795	5.369	8.125	11.771
Totale beschikbare premie	8.101	4.795	5.369	8.125	11.771
Kostendekkende premie	7.544	7.517	11.055	11.929	11.400
Gedempte kostendekkende premie	6.521	8.270	7.950	7.754	6.373

De feitelijke premie bedraagt 8.101. Daarmee is de feitelijke premie hoger dan de gedempte kostendekkende premie ad 6.521.

De aanvullende vermogensbeheerkosten (ca. 41K) worden separaat verrekend.

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop	5.215	6.740
Risicokoopsom overlijdensrisico	98	126
Risicokoopsom Premievrijstelling	89	115
Solvabiliteitsopslag	704	979
Opslag pensioenuitvoeringskosten	415	310
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	1.580	-3.475
Totaal	8.101	4.795

Kostendekkende premie

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	6.011	6.056
Solvabiliteitsopslag	1.118	1.151
Opslag pensioenuitvoeringskosten	415	310
Totaal	7.544	7.517

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	3.784	5.155
Solvabiliteitsopslag	704	979
Opslag pensioenuitvoeringskosten	415	310
Voorwaardelijke onderdelen	1.618	1.826
Totaal	6.521	8.270

Er is geen bijdrage meer aan het toeslagendepot.

17.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Aanwezig eigen vermogen	96.421	80.081	63.735	106.169	82.634
Minimaal vereist eigen vermogen	10.614	9.737	9.060	11.786	12.194
Vereist eigen vermogen	47.668	44.475	42.353	50.886	51.708

De vermogenspositie van Kring Chemours kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

17.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitskring Chemours aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 2.685.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 134.250 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over

zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring Chemours verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring Chemours is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

17.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van kring Chemours zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring. In 2024 is de risicohouding van de kring niet veranderd.

Financieel Crisisplan

Voor Kring DB Chemours is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet gewijzigd.

17.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Wij maken voor de Kring Chemours gebruik van een strategie waarbij 80% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de marktrente wordt afgedekt.

17.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die

is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

17.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de kring Chemours beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

17.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

17.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid.

Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

17.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen. Vanaf 1 april 2025 belegt de kring ook in deze categorieën.

17.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 17.2.5).

17.7 Terugblik 2024

Overgangsregeling vaststelling gedempte kostendekkende premie

De vaststelling van de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement vindt plaats met inachtneming van hetgeen bepaald is in onder andere artikel 128 PW en artikel 4 Besluit FTK pensioenfondsen en wordt bepaald op basis van het verwacht rendement van de beleggingsmix van de Kring. Vanaf 1 januari 2024 wordt rekening gehouden met de aangepaste wettelijke voorgeschreven maximale parameters. De maximale parameters zijn de maximaal in te rekenen beleggingsrendementen per beleggingscategorie en de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie is in 2023 overgangsrecht gecreëerd omdat de lagere verwachte rendementen en hogere inflatie zouden leiden tot een toename van de premie.

Daarbij is geregeld dat onder nadere voorwaarden tegelijkertijd de aanpassing van de vastrentende curve mag worden doorgevoerd ook als deze wettelijk gezien nog niet mag worden aangepast (namelijk slechts eens in de 5 jaar is dit toegestaan).

Voor 2024 is voor de Kring gebruik gemaakt van dit overgangsrecht, zoals is vastgelegd in artikel 36b Besluit FTK pensioenfondsen. Dit betekent dat bij de vaststelling van de verwachte rendementscurve voor de gedempte kostendekkende premie het rendement op vastrentende waarden (AAA) opnieuw vastgesteld en vastgezet is voor de periode 2024 tot en met 2028. Dit rendement is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 30 september 2023. Daarnaast zijn voor deze verwachte rendementscurve tevens de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer opnieuw vastgesteld en vastgezet voor een periode van vijf jaar. Hierbij is het ingroeipad van de inflatie zoals gepubliceerd door het CPB op 19 september 2023 gehanteerd voor de periode 2024 tot en met 2028.

Het bestuur heeft in 2023 besloten gebruik te maken van dit overgangsrecht en vastgesteld dat dit evenwichtig is, mede omdat de premies op een voldoende solvabel niveau liggen. Dit besluit is in afstemming met de sociale partners genomen en voorgelegd aan het BO en deze hebben hier goedkeuring aan verleend.

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwam en wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Daarnaast is de zogenaamde ervaringssterfte aangepast. Deze aanpassingen hebben samen geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,2%.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie

Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

Vanuit de werkgever en de sociale partners is een concept transitieplan ontvangen. Een definitief transitieplan is nog niet ontvangen.

17.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. De kring belegde nog niet in de portefeuille Inflatie. Het strategisch beleid van de kring is risiconeutraal aangepast en bestaat daardoor per eind maart 2025 uit 52% Robuust Rendement en 48% Rente.

17.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Inleiding

De dekkingsgraad van Kring Chemours is per einde boekjaar 2024 gestegen naar 136.8% (2023 133.5%) door o.a. een positief beleggingsresultaat (9.6%), een licht dalende rentetermijn structuur (-2.4%) en het toekennen van toeslagverlening (-3.7%). De beleidsdekkingsgraad is gestegen naar 139.0% (2023 133.0%). Per 1 januari 2025 is er een toeslag toegekend van 2.66% voor alle deelnemers in de Kring.

In 2024 is er veel aandacht geweest voor de Wet Toekomst Pensioenen waarbij ook de leden van het belanghebbendenorgaan (BO) nauw waren betrokken. De werkgever en ondernemingsraad met vakbonden hebben in 2024 diverse malen overleg gehad over de voorwaarden tot de overgang naar het

nieuwe pensioenstelsel. In december 2024 zijn partijen tot overeenstemming gekomen over de transitie voorwaarden naar het nieuwe stelsel. Begin 2025 is het transitieplan voor Kring Chemours ingediend bij Centraal Beheer APF.

Achtergrond

Sinds 1 januari 2020 is de middelloonregeling van Chemours Netherlands BV (hierna Chemours) ondergebracht bij Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds in een eigen pensioenkring. Voor die deelnemers die zijn overgegaan naar de Centraal Beheer APF zijn ook de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten aan de Kring Chemours overgedragen. In het najaar van 2024 is de uitvoeringsovereenkomst tussen Chemours en Centraal Beheer APF verlengd.

Medezeggenschap

De medezeggenschap over het beleid en de uitvoering van de pensioenregeling wordt geregeld via vertegenwoordiging in het belanghebbendenorgaan van de Kring Chemours. Het BO bewaakt o.a. of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. In het BO zijn de werkgever en werknemers van Chemours beiden vertegenwoordigd door 2 vertegenwoordigers. Aangezien slechts de actieve deelnemers zijn overgedragen naar Centraal Beheer APF en de gepensioneerden numeriek klein zijn in aantal, zijn gepensioneerden nog niet vertegenwoordigd in het BO. In 2025 zullen we de verhoudingsgetallen opnieuw toetsen. Het BO Chemours heeft advies- en goedkeuringsrechten op voorgenomen besluiten van het bestuur. Uitgangspunt in het handelen van elk individueel lid van het BO en het BO als geheel, is dat gehandeld wordt in het belang van alle belanghebbenden van de kring, rekening houdend met de korte- en lange termijneffecten van maatregelen. In de samenstelling van het BO zijn in 2024 geen veranderingen opgetreden.

Overleg van het belanghebbendenorgaan Chemours

In 2024 is het BO Chemours twaalf keer bij elkaar geweest om te vergaderen over de beleggingen van de kring, de financiële en actuariële zaken en de governance van de Kring Chemours. Het bestuur en het BO Chemours zijn in 2024 twee keer bij elkaar geweest om het jaarverslag 2023, Wet Toekomst Pensioenen en andere aangelegenheden te bespreken die direct betrekking hebben op de kring Chemours. Daarnaast

heeft de raad van toezicht van Centraal Beheer APF in 2024 overleg gehad met het BO Chemours om verantwoording af te leggen over haar werkzaamheden. Daarnaast namen diverse BO leden deel aan de klankbordgroepen van Centraal Beheer APF. In 2024 zijn de fiduciair rapportages en MVB rapportage en impact besproken in de werkgroep vermogensbeheer. In de Klankbordgroep deelnemers is communicatie en keuzebegeleiding besproken.

Zelfevaluatie Kring Chemours

Het belanghebbendenorgaan evalueert jaarlijks zijn functioneren. Aan de orde komt of het BO voldoende deskundig is en of er voldoende competenties aanwezig zijn. Ook de betrokkenheid van ieder lid van het BO, het gedrag en de cultuur binnen het BO maken deel uit van de evaluatie. Ook dit jaar hebben wij gebruik gemaakt van een leidraad om een evenwichtig oordeel over ons functioneren te bepalen. De actiepunten en afspraken van het afgelopen jaar zijn ook onderdeel geweest van dit proces.

Taken van het belanghebbendenorgaan Chemours

In de statuten van Centraal Beheer APF is vastgelegd dat het BO Chemours het bestuur adviseert over onderwerpen die de kring aangaan. De onderwerpen waarover het BO mag adviseren dan wel zijn instemming op dient te geven zijn wettelijk vastgelegd in artikel 115c van de pensioenwet.

Het BO Chemours heeft het bestuur van advies voorzien in 2024 over de volgende onderwerpen:

- Wijziging van de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement
- Wijzigingen in de ABTN
- Overgangsrecht Commissie Parameters

Het BO Chemours heeft instemming verleend aan het bestuur in 2024 over de volgende onderwerpen:

- Instemming MVB beleid 2024 en Investment Beliefs Centraal Beheer APF

Daarnaast heeft het BO zich verdiept in de haalbaarheidstoets van de Kring Chemours. Hierbij is geconstateerd dat de uitkomsten niet passen bij de grenzen zoals geformuleerd in de risicohouding van de Kring. Het verwachte pensioenresultaat kwam uit op 87% tov een ondergrens van 90%. De daling

kan worden verklaard dat als gevolg van wijziging van het deelnemersbestand en de wijziging van de grondslagen waardoor het pensioenresultaat is gedaald. Over de lagere uitkomst is men in overleg getreden met de sociale partners. Daaruit zijn geen additionele maatregelen naar voren gekomen.

Financiële positie van de kring

De dekkingsgraad per einde boekjaar 2024 is gestegen naar 136.8 % (2023 133.5%). Op basis van de beleidsdekkingsgraad van 138.3% per 31 oktober 2024 is per 1 januari 2025 een toeslag verleend van 2.66% aan deelnemers in de Kring. De beleidsdekkingsgraad is gestegen per eindejaar naar 139.0% (2023 133.0%). De kring heeft in 2024 een premiebijdrage ontvangen van 8.1M. In 2025 vindt er een premiekorting plaats van circa 4.9M op basis van de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024.

Klachten / Incidenten

Het jaar 2024 is het vierde kwartaal gesloten met geen openstaande incidenten.

Oordeel over het beleid van het bestuur

Het BO Chemours heeft vastgesteld dat het jaar 2024 voor het bestuur van Centraal Beheer APF in het teken heeft gestaan van:

1. Het voorbereiden op de implementatie van de Wet Toekomst Pensioenen
2. Het uitvoeren van het strategisch plan waaronder de strategie van de Wet Toekomst Pensioenen,
3. Communicatie over de gevolgen en transitie van het nieuwe pensioenakkoord naar BO's en werkgevers

Het BO Chemours is in 2024 tweemaal geïnformeerd over de bovengenoemde onderwerpen en is door het bestuur meegenomen in een studiedag pensioenen in een workshop over flexibele premieregeling, beheersen van transitierisico's naar een veranderde beleggingsportefeuille en communicatieplan Wtp naar deelnemers.

Op basis van de ontvangen informatie en de toelichtingen door het bestuur van Centraal Beheer APF komt het BO Chemours tot een positief oordeel over het beleid, functioneren en de uitvoering door het bestuur over 2024.

Aandachtspunten voor 2025

Het BO Chemours vraagt het bestuur in 2025 aandacht te (blijven) geven aan:

1. De nadere uitwerking van de Wet Toekomst Pensioenen en transitieplannen
2. De transitie van de beleggingen naar individuele vermogens
3. De financiële gevolgen van de huidige geopolitieke situatie,
4. De ingeslagen route naar verdere verduurzaming van de beleggingen (MVB)
5. De governance van de kringen
6. Het blijvend vergroten van de schaalomvang van kringen.
7. Het beheersen van de kosten voor de implementatie van Wet Toekomst Pensioenen met een eerlijke verdeling over alle kringen (EPAK)

Het bestuur heeft over het verslagjaar 2024 verantwoording afgelegd aan het BO Chemours in haar bijeenkomst van 11 juni 2025. Het BO Chemours heeft in deze zelfde bijeenkomst advies uitgebracht over het bestuursbesluit tot vaststelling van het bestuur verslag en de jaarrekening 2024. Het BO spreekt haar waardering uit over de gegeven openheid in de diverse gesprekken en samenwerking met het bestuur.

Dordrecht, 11 juni 2025

Namens het belanghebbendenorgaan Chemours

Frans van Dorsten (voorzitter)	werkgeversvertegenwoordiger
Anne Decantere	werkgeversvertegenwoordiger
Robert Smits (secretaris)	werknemersvertegenwoordiger
Walter Gruijters	werknemersvertegenwoordiger

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring Chemours en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid. Het bestuur heeft de aandachtspunten voor 2025 ter harte genomen en zal daar in 2025 zeker aandacht aan besteden.

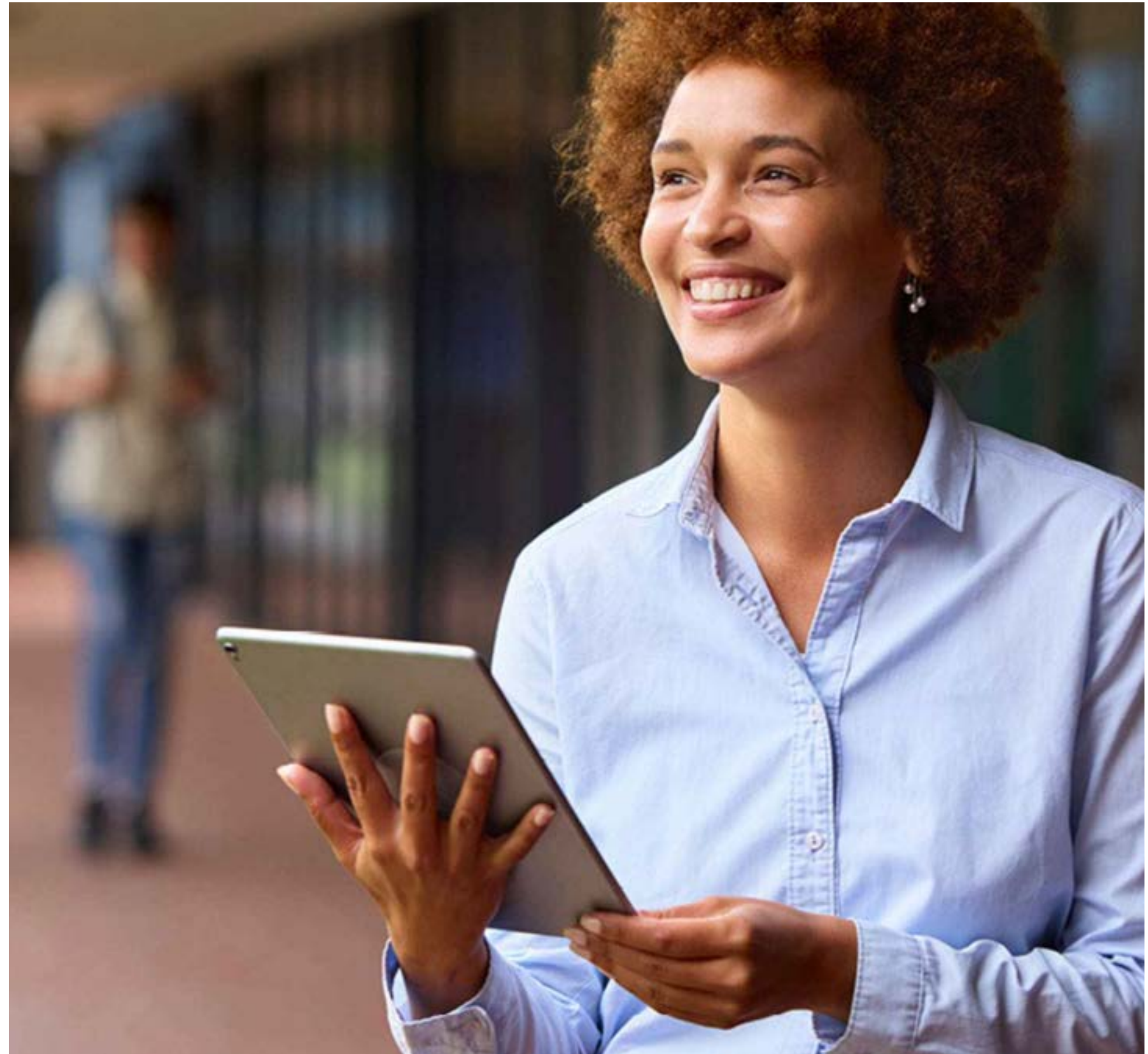

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring Chemours voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de open en constructieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan in 2025.

18.

Verslag Kring equensWorldline

18. Verslag Kring equensWorldline

Sinds 1 januari 2020 voert Centraal Beheer APF de pensioenregeling voor equensWorldline en Paysquare uit in de eigen Kring equensWorldline. De aanspraken van de deelnemers van Pensioenfonds equensWorldline zijn 1 op 1 overgenomen. Ook het premie- en toeslagbeleid en de overige financiële afspraken zijn in de Kring equensWorldline gelijk aan de afspraken bij het pensioenfonds.

De pensioenregeling is een regeling waarbij de premie is gemaximeerd op 25,95%. De premie wordt berekend op basis van verwacht rendement. Voor 2024 is de premie bepaald op 25,95% en bedraagt de opbouw 1,270% van de pensioengrondslag. Vanaf 2021 wordt bij het vaststellen van de hoogte van het opbouwpercentage rekening gehouden met een vereiste premiedekkingsgraad. Het opbouwpercentage ouderdomspensioen in 2025 zal 1,20% bedragen.

Op basis van de financiële positie per 30 november 2024 is per 1 januari 2025 een toeslag verleend van 0,0% voor de actieve deelnemers en 0,59% voor de niet-actieve deelnemers.

Nadere financiële informatie over Kring equensWorldline is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 37).

18.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers	3	3	3	3	2
Deelnemers	2.895	2.908	2.956	2.916	2.915
Actieven en arbeidsongeschikten	520	596	608	608	622
Gewezen deelnemers	1.464	1.427	1.509	1.512	1.521
Pensioengerechtigden	911	885	839	796	772

Beleggingsperformance					
	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsrendement	6,90%	7,58%	-25,48%	-1,95%	13,34%
Benchmarkrendement	6,37%	7,94%	-25,57%	-2,30%	12,68%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,29%	0,29%	0,31%	0,25%	0,26%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,07%	0,06%	0,12%	0,17%	0,02%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Premiebijdragen	9.280	10.278	9.511	8.905	8.818
Saldo overdracht van rechten	-624	-1.266	-273	-2	770.965
Pensioenuitkeringen	-17.448	-16.309	-13.523	-12.145	-11.544

Technische Voorzieningen					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,18%	2,35%	2,61%	0,56%	0,17%
Actieven en arbeidsongeschikten	137.084	150.100	148.267	234.452	261.436
Gewezen Deelnemers	226.457	199.626	198.291	269.664	301.439
Pensioentrekkenden	243.854	235.438	211.116	217.473	220.432
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	1.965	2.082	1.632	1.338	1.622
Totaal	609.360	587.246	559.306	722.927	784.929

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad ultimo	114,9	113,3	112,0	117,1	110,4
Beleidsdekkingsgraad (december)	115,5	114,3	118,7	113,9	108,0

Belegd vermogen					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Vastgoedbeleggingen	33.404	29.815	31.396	45.849	31.212
Aandelen	108.397	102.830	99.465	136.208	219.753
Vastrentende waarden	429.787	404.962	402.325	508.613	129.327
Derivaten	106.294	106.537	68.609	126.138	230.023
Overige beleggingen ¹	20.743	18.386	21.869	28.244	477.755
Totaal belegd vermogen	698.625	662.530	623.664	845.052	1.088.070

1 Onder overige beleggingen is in 2020 voor € 223.347 aan schulden uit hoofde van cash collateral opgenomen. Inclusief deze post komt het totale belegde vermogen in 2020 uit op € 864.723.

Beleggingsresultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	-	-	-5	-892	17.206
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	44.848	47.355	-215.384	-14.502	82.228
- <i>Beheerkosten</i>	1.529	1.456	1.614	1.293	905
- <i>Performance gerelateerde kosten</i>	-	-	-	-	-
- <i>Transactiekosten</i>	454	397	879	1.436	196
Afslag op rendement voor weerstandsvermogen	-69	-78	461	46	-187
Kosten van vermogensbeheer	438	386	591	806	1.266

18.2 Pensioenparagraaf

18.2.1 Aspecten pensioenregeling

In Kring equensWorldline vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst waarbij een premieplafond van toepassing is. Als de premie niet toereikend is om de pensioenopbouw en de

daaraan verbonden (administratie)kosten te kunnen financieren, dan leidt dat tot een beperking van het opbouwpercentage. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling 2019 opgenomen:

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Pensioenrichtleeftijd	68
Pensioengrondslag (PG)	Pensioengevend salaris – franchise
Franchise	€ 18.798 (2024)
Ouderdomspensioen	Het opbouwpercentage bedraagt 1,20% (2024) van de PG. Als de premie naar verwachting niet gelijk is aan de kostendekkende premie voor het volgende kalenderjaar, dan wordt het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen voor het volgende kalenderjaar verlaagd.
Partnerpensioen (op opbouwbasis)	- Het opbouwpercentage bedraagt 0,889% van de PG (2024). - Dit percentage bedraagt op dit moment 70% van het opbouwpercentage van het Ouderdomspensioen.
Wezenpensioen (op opbouwbasis)	- Het opbouwpercentage bedraagt 0,1780% van de PG (2024); - Dit percentage bedraagt op dit moment 14% van het opbouwpercentage van het Ouderdomspensioen.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Op basis van een 6-klassen systeem
Vervroegen en uitstellen	Maximaal ingaand vanaf 5 jaar voor en tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd
Variatie in de uitkeringen (hoog-laag)	Gedurende maximaal 10 jaar eerst een hoge uitkering en daarna een lagere uitkering
Uitruilen	Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa
Deeltijdpensioen	5 jaar voor en tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd

Feitelijke premie en Vaststellen jaarlijks opbouwpercentage

Het bestuur geeft jaarlijks in het laatste kwartaal van het kalenderjaar aan welk percentage voor de opbouw van het Ouderdomspensioen, het Partnerpensioen en het Wezenpensioen (afgerond op drie decimalen) voor het volgende kalenderjaar maximaal kan worden toegekend. Dit percentage wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het BO in overleg met de werkgever.

Een wijziging van het opbouwpercentage van het Ouderdomspensioen, het Partnerpensioen en/of het Wezenpensioen wordt niet als een wijziging van de Pensioenregeling beschouwd. Het in enig jaar geldende opbouwpercentage van het Ouderdomspensioen, het Partnerpensioen en het Wezenpensioen is opgenomen in het Pensioenreglement. Het opbouwpercentage van het Ouderdomspensioen, Partnerpensioen en Wezenpensioen wordt prudent vastgesteld in lijn met wet- en regelgeving, waarbij gestreefd wordt naar een zo hoog mogelijk opbouwpercentage met inachtneming van het Premieplafond en de uitgangspunten met betrekking tot de premiedekkingsgraad.

Het bestuur toetst jaarlijks bij het vaststellen van het opbouwpercentage voor het daaropvolgende kalenderjaar of de premiedekkingsgraad in het volgende kalenderjaar gelijk is aan 105%.

Het opbouwpercentage wordt vastgesteld als het minimum van het opbouwpercentage op basis van de feitelijk benodigde premie volgens dit lid en het opbouwpercentage op basis van de toetsing aan de premiedekkingsgraadrestrictie volgens dit lid. Voor de vaststelling van de premiedekkingsgraad wordt aangesloten bij de methodiek van DNB.

Voor 2024 is het opbouwpercentage ouderdomspensioen vastgesteld op 1,27%. Voor 2025 is deze vastgesteld op 1,22%.

18.2.2 Toeslagbeleid

Reglementair is vastgelegd dat de toeslag op 1 januari van het jaar wordt verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening

is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De eventuele voorwaardelijke toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd.

De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen voor de Deelnemers is maximaal de loonindex. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen voor de Gewezen Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden is maximaal de prijsindex. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement van Kring equensWorldline gefinancierd.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks of en in hoeverre het verlenen van een toeslag mogelijk is. Het bestuur betreft in zijn beoordeling onder meer:

1. de financiële positie van Kring equensWorldline en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen; én
2. de marktwaardedekkingsgraad van 30 november van Kring equensWorldline.

Voor de toe te kennen toeslag hanteert het bestuur de onderstaande leidraad. Het bestuur kan besluiten om van deze leidraad af te wijken.

- a. als de marktwaardedekkingsgraad van Kring equensWorldline gelijk of lager is dan 110% worden geen toeslagen verleend;
- b. als de marktwaardedekkingsgraad van Kring equensWorldline tussen 110% en 125% ligt, dan wordt een (gedeeltelijke) toeslag verleend voor zover de marktwaardedekkingsgraad daardoor niet onder 110% zakt en voor zover deze toeslagverlening in de toekomst te realiseren is volgens de wettelijke eisen omtrent toekomstbestendige toeslagverlening;
- c. als de marktwaardedekkingsgraad van Kring equensWorldline hoger is dan 125% en verder voldaan wordt aan de wettelijke eisen omtrent toekomstbestendige toeslagverlening, kan een volledige toeslag worden verleend.

Als het bestuur in enig jaar geen of slechts gedeeltelijk toeslag verleent, dan kan dit op een later tijdstip worden ingehaald. Dit heet inhaaltoeslag. Hierbij geldt het volgende:

- inhaaltoeslag wordt alleen toegekend als de marktwaardedekkingsgraad hoger is dan 125% en hoger is dan de wettelijke grens waarboven inhaaltoeslag mag worden verleend. Toekenning van een inhaaltoeslag mag er niet toe leiden dat de marktwaardedekkingsgraad onder deze wettelijke grens komt;
- jaarlijks mag maximaal een vijfde deel van de marktwaardedekkingsgraad boven de wettelijke grens waarboven inhaalindexatie mag worden verleend worden ingezet voor inhaaltoeslag;
- toekenning van een inhaaltoeslag kan niet leiden tot een uitbetaling met terugwerkende kracht;
- inhaaltoeslag wordt toegekend binnen de grenzen van de fiscale wetgeving en de Pensioenwet.

Bij de toeslagverlening gelden de volgende definities:

- *Loonindex*: De procentuele stijging van de CAO salarisschalen van de werkgever op 1 oktober van een jaar ten opzichte van 1 oktober van het jaar daarvoor. Afronding vindt plaats op twee decimalen nauwkeurig.
- *Prijsindex*: Het peil van de prijzen op 1 november van enig jaar ten opzichte van 1 november van het jaar daarvoor. Deze index wordt jaarlijks door het Centraal Bureau van de Statistiek vastgesteld als “Consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (afgeleid)” over de maand oktober. Dit geeft aan hoe de prijzen in Nederland in een jaar stijgen. Afronding vindt plaats op twee decimalen nauwkeurig.

Toeslagverlening

De marktwaardedekkingsgraad per 30 november 2024 was 114,1%. Deze ligt hoger dan 110%, maar lager dan 125%. Hierdoor is er ruimte voor gedeeltelijke toeslagverlening.

De loonindex over de periode 1 oktober 2023 – 1 oktober 2024 was 0%. Helaas wordt daarom geen toeslag toegekend aan de actieven per 1 januari 2025.

Door de prijsindex van 2,58% is heeft het bestuur daarop het besluit genomen om een toeslagverlening te verlenen van 0,59% per 1 januari 2025 voor gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden.

Onderstaand zijn de verleende reguliere toeslagen vanaf 1 januari 2021 opgenomen.

Toeslagverlening per 1 januari Actieven		
	Ambitie	Toegekend
2021	3,53%	0,00%
2022	0,75%	0,75%
2023	4,00%	4,00%
2024	5,04%	1,65%
2025	0%	0%
Cumulatieve achterstand		6,92%

Toeslagverlening per 1 januari Inactieven		
	Ambitie	Toegekend
2021	1,12%	0,00%
2022	3,28%	3,28%
2023	16,93%	13,53% ¹
2024	-1.98%	0,00%
2025	2,54%	0,59%
Cumulatieve achterstand		5,41%

¹ 13,53% =12,64% + 0,89%

De cumulatieve achterstanden zijn een indicatief getal en betreft de achterstand bij het Centraal Beheer APF sinds de start van de kring. Door de sterk opgelopen inflatie is de achterstand ook toegenomen. Bij toekenning van inhaalindexatie wordt gekeken naar de gecumuleerde achterstand per deelnemer.

Voor de deelnemers die per 1 januari 2020 zijn overgekomen van het pensioenfonds equensWorldline is de inhaalachterstand separaat vastgesteld. De totale achterstand per 1 januari 2020 bedraagt voor zowel de actieve deelnemers als de inactieve deelnemers maximaal ca 10% dit betreft de toeslagachterstand die bij het fonds is ontstaan vanaf 1 januari 2014.

18.2.3 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Per 31 december 2023 lag de beleidsdekkingsgraad van de Kring boven de vereiste dekkingsgraad. Er is in 2024 dan ook geen herstelplan ingediend.

18.2.4 Haalbaarheidstoets

Bij de start van Kring equensWordline in 2020 is de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De ondergrenzen gehanteerd in de aanvangshaalbaarheidstoets zijn afgesproken in overleg met het BO van Kring equensWorldline. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2024 (HBT) zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de vastgelegde risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	80%	nvt
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	85%	82%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	35%	29%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 82% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 29%. Dit sluit steeds niet aan bij de vastgestelde ondergrenzen in de aanvangshaalbaarheidstoets. Deze uitkomsten en het niet halen van de ondergrenzen in de risicohouding zijn voor de sociale partners geen aanleiding geweest om actie te ondernemen.

18.2.5 Herverzekering

Voor Kring equensWorldline lopen overeenkomsten met elipsLife AG voor het herverzekeren van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Daarnaast zijn lopende overeenkomsten met een drietal (her) verzekeraars overgenomen. Dit betreft SCOR, Nationale-Nederlanden en elipsLife. Deze contracten betreffen het uitlooprisico vanuit het oude pensioenfonds, aanspraken op Arbeidsongeschiktheidspensioen en lopende elders verzekerde aanspraken. Vanaf 1 januari 2025 zijn nieuwe overeenkomsten met elipsLife gesloten.

Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt.

Bij overlijden keert de verzekeraar een risicokapitaal uit. Bij arbeidsongeschiktheid keert de verzekeraar een arbeidsongeschiktheidskapitaal uit.

18.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkinggraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad					
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkinggraad	114,9%	113,3%	112,0%	117,1%	110,4%
Beleidsdekkinggraad	115,5%	114,3%	118,7%	113,9%	108,0%
Reële dekkinggraad	86,6%	84,7%	89,9%	92,0%	88,4%
Vereiste dekkinggraad	110,9%	111,2%	112,1%	110,6%	109,7%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en -rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

¹ De verschillende dekkinggraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Administratieve uitvoeringskosten	751	574	533	496	580
In euro's per deelnemer	525	388	368	353	416
Vermogensbeheerkosten	1.967	1.842	2.205	2.099	2.171
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,29%	0,29%	0,31%	0,25%	0,26%
Transactiekosten	454	397	879	1.436	196
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,07%	0,06%	0,12%	0,17%	0,02%
Gemiddeld belegd vermogen	673.626	625.940	713.242	840.677	822.305

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 454 (2023:€ 397). Gegeven de geringe omvang van het belegd vermogen en het transactievolume zijn deze kosten niet direct te relateren aan benchmarks, die gebaseerd zijn op grote vermogens en transactievolumes.

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de hierboven genoemde drie categorieën zijn naar rato over deze categorieën verdeeld.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 18.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring equensWorldline kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	751	0,11%	574	0,09%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	17	0,00%	17	0,00%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	115	0,02%	67	0,01%
<i>waarvan Contributies</i>	50	0,01%	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	569	0,08%	490	0,08%
Kosten vermogensbeheer	1.967	0,29%	1.842	0,29%
Totale kosten	2.718	0,40%	2.416	0,39%
Transactiekosten	454	0,07%	397	0,06%

18.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring equensWorldline zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring equensWorldline belegt in verschillende portefeuilles. Dit zijn de portefeuilles ‘Inflatie, Rendement, Rente en Matching’. Deze portefeuilles beleggen in verschillende beleggingscategorieën.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie en daarmee het vermogen op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring equensWorldline is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.10.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

18.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring equensWorldline weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	152.477	0,02%	144.897	0,02%
Rente & Matching	473.731	0,07%	450.549	0,07%
Inflatie	72.089	0,01%	66.827	0,01%
Pool liquide Middelen	322	0,00%	255	0,00%
Liquide Middelen	5	0,00%	3	0,00%
Totaal Assets	698.625	0,10%	662.530	0,10%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	17,70%	16,39%	15,71%	14,96%
Rente	3,09%	2,49%	6,29%	6,87%
Matching	7,61%	7,61%	11,80%	11,75%
Inflatie	3,88%	4,33%	-2,74%	-0,96%
Pool Liquide Middelen	3,77%	0,00%	3,27%	0,00%
Liquide Middelen	3,45%	0,00%	3,19%	0,00%
Totaal Assets	6,90%	6,37%	7,58%	7,94%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de portefeuilles toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 44.848 (2023: € 47.355) en het vermogen steeg van € 662.530 naar € 698.625 per eind 2024.

18.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer,
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	318	301	360	499	397
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	120	82	231	306	864
Bewaarloon	-	3	-	1	5
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.529	1.456	1.614	1.293	905
Totaal	1.967	1.842	2.205	2.099	2.171

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 318 (2023:€ 301).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 1.529 (2023: € 1.456).

18.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

18.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van het verslagjaar bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsopbrengsten	14.328	8.290	11.373	43.582	4.318
Premie	2.212	3.068	503	-253	-3.106
Waardeoverdrachten	132	94	63	-37	81.296
Kosten	-	-	-	-	-
Uitkeringen	25	10	5	-31	6
Kanssystemen	166	296	1.935	-114	349
Toeslagverlening	-3.234	-5.790	-68.863	-1.207	-
Incidentele mutaties	-1.017	4.846	-1.441	-435	-1.124
Andere oorzaken	66	61	-17	-28	253
Totaal	12.678	10.875	-56.442	41.477	81.992

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	24.306	28.769	-211.919	-11.961	100.228
Wijziging RTS TV	-9.978	-20.479	223.292	55.543	-95.910
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	14.328	8.290	11.373	43.582	4.318

In het verslagjaar bedraagt het resultaat van Kring equensWorldline € 12.678.

Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Het beleggingsresultaat bedraagt € 24.306. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorziening was een bedrag benodigd van € 9.978. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van € 14.328 positief.
- Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
- Op kanssystemen is een positief resultaat ontstaan. Dit bestaat met name uit een negatief resultaat op sterfte, een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid en een negatief resultaat op overige kanssystemen.
- Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
- Eind van het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties en leidt tot een negatief resultaat.

18.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabel.

Premies

Premies					
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Feitelijke premie	9.280	10.278	9.511	8.905	8.818
Kostendekkende premie	7.748	7.988	9.868	9.951	13.055
Gedempte kostendekkende premie	9.118	9.621	7.411	6.526	8.589

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop	7.350	7.910
Risicokoopsom overlijdensrisico	401	377
Risicokoopsom Premievrijstelling	150	133
Solvabiliteitsopslag	885	1.019
Opslag pensioenuitvoeringskosten	332	182
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	162	657
Totaal	9.280	10.278

Kostendekkende premie

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	6.669	6.963
Solvabiliteitsopslag	747	843
Opslag pensioenuitvoeringskosten	332	182
Totaal	7.748	7.988

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	7.901	8.420
Solvabiliteitsopslag	885	1.019
Opslag pensioenuitvoeringskosten	332	182
Totaal	9.118	9.621

18.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets					
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020
Aanwezig eigen vermogen	90.580	77.902	67.027	123.469	81.992
Minimaal vereist eigen vermogen	24.671	23.811	22.673	29.367	32.088
Vereist eigen vermogen	66.412	65.665	67.844	76.400	76.245

De vermogenspositie van Kring equensWorldline kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

18.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring equensWorldline aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 5.242.500. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 262.125 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over

zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring equensWorldline verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring equensWorldline is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

18.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring equensWorldline zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij is rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring. In 2024 is de risicohouding van de kring niet veranderd.

Financieel Crisisplan

Voor Kring equensWorldline is een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet gewijzigd.

18.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een strategie waarbij 75% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de marktrente wordt afgedekt.

18.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

18.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring equensWorldline beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

18.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

18.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

18.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

18.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 18.2.5).

18.7 Terugblik 2024

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Daarnaast is de zogenaamde ervaringssterfte aangepast. Deze aanpassingen hebben samen geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,2%.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

Vanuit de werkgever en de sociale partners is een concept transitieplan ontvangen. Een definitief transitieplan is nog niet ontvangen.

18.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid van de kring is aangepast en bestaat daardoor per eind maart 2025 uit 24% Robuust Rendement en 76% Rente. Om de kans op een lagere dekkingsgraad niet te verhogen is daarbij tevens het renteafdekkingspercentage aangepast van 75% naar 84%.

18.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Jaarverslag 2024

Het bestuur van Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds heeft op 27 mei 2025 verantwoording afgelegd over haar werkzaamheden in 2024 middels de jaarstukken 2024. Het belanghebbendenorgaan (BO) van Kring equensWorldline heeft de jaarstukken beoordeeld en geen aanleiding gezien tot aanvullende vragen naar aanleiding van het jaarverslag. Het BO brengt daarom een positief advies uit op het bestuursbesluit tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening 2024 voor Kring equensWorldline.

Terugblik 2024

Vergaderingen en adviezen

In 2024 heeft met regelmaat overleg met het pensioenbureau plaatsgevonden. Het BO heeft in 2024 acht keer vergaderd, inclusief een vergadering met RvT en het bestuur. Alle vergaderingen vonden plaats via Microsoft Teams, alleen de vergadering met het bestuur was fysiek.

Het BO is in 2024 akkoord gegaan met c.q. heeft een positief advies gegeven over de volgende onderwerpen:

- het beleggingsplan 2024 en het strategisch beleggingsbeleid 2024.
- het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst 2024.
- het jaarverslag 2023.
- de vervanging van Achmea IM Global Real Estate Equity Funds.
- het voorstel om de ABTN te gaan uitvoeren.
- de transitiekosten, onder voorwaarde dat deze kosten voor iedereen gelijk zijn.
- het overnemen van de adviezen uit de PC-studie voor de Kring equensWorldline en hierop het strategisch beleid van de kring aan te passen, onder voorbehoud dat in januari of februari 2025 besproken wordt in hoeverre het BO het renterisico accepteert.

Vooruitblik 2025

Wet Toekomst Pensioenen (Wtp)

De Wtp is inmiddels definitief als wet aangenomen. Werkgever en bonden (de sociale partners) moeten een transitieplan maken om van het huidige pensioenstelsel naar het nieuwe stelsel te komen. De gepensioneerden hebben hoorrecht. Zij mogen commentaar leveren en de sociale partners moeten daar op reageren.

Het BO is op een aantal punten betrokken.

- Michel is aanwezig en adviseert de werkgever bij de gesprekken tussen de sociale partners en houdt de overige leden van het BO met regelmaat op de hoogte.
- Pieter en Ivo hebben als actieven contact met onder andere de OR.
- Fred heeft contact met de VEP, de vereniging van gepensioneerden.

Inmiddels is duidelijk dat onze kring waarschijnlijk per 1 juli 2026 over kan gaan naar het nieuwe pensioenstelsel. De sociale partners verwachten voor de zomer het transitieplan te kunnen indienen.

Dat transitieplan is opgesteld door een pensioenwerkgroep, waarbij de werkgever, de vakbond, de OR, het BO en adviseurs betrokken waren.

De VEP, de vereniging van gepensioneerden, is betrokken geweest bij het proces in de vorm van het hoorrecht.

In de loop van de zomer moet het pensioenfonds een implementatieplan maken waaruit moet blijken of sprake is van een evenwichtige transitie en of Centraal Beheer APF de beoogde nieuwe pensioenregeling kan uitvoeren.

Het BO moet vervolgens het implementatieplan beoordelen.

Samenstelling BO equensWordline

Het BO van Kring equensWorldline bestaat uit:

- Fred Steenwinkel (voorzitter), namens de gepensioneerden
- Ivo Jelier, namens de werknemers
- Pieter de Jong, namens de werknemers
- Michel Stok, namens de werkgever

De benoemingstermijn liep tot 1 januari 2025. Inmiddels heeft het bestuur van het pensioenfonds besloten de huidige leden weer voor een termijn van 4 jaar te herbenoemen.

3 juni 2025

Namens het belanghebbendenorgaan van Kring equensWorldline,

Fred Steenwinkel (voorzitter)
Ivo Jelier
Pieter de Jong

Michel Stok

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring equensWorldline en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid. Het bestuur heeft de aandachtspunten voor 2025 ter harte genomen en zal daar in 2025 zeker aandacht aan besteden.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring equensWorldline voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de open en constructieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan richting de transitie naar Wtp.

19.

Verslag Kring HPE

19. Verslag Kring HPE

Sinds 1 november 2021 heeft Centraal Beheer APF de Kring HPE gestart. Hierin is per die datum het deel van de populatie van Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland i.l. (hierna te noemen Pensioenfonds HPPF) opgenomen die valt onder de werkgever Hewlett Packard Enterprise (HPE). De actieve deelnemers bouwen in deze kring pensioen op in een middelloonregeling. De premie wordt vastgesteld op basis van een verwacht rendementscurve.

De administratie van de pensioenregeling is tot 2024 ondergebracht bij de uitvoerder IAR die de uitvoering ook verrichtte voor het Pensioenfonds HPPF. Deze is met ingang van 2024 ‘as is’ overgenomen door APS. Samen met APS stelt Centraal Beheer APF vast in welke mate verbetering van processen, procedures en communicatie mogelijk zijn. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk aan te sluiten bij onze reguliere dienstverlening, zoals deze is ingericht voor de overige kringen.

Gedurende 2024 heeft een migratie plaats gevonden naar een SaaS (cloud) versie van het LifeTime platform. Door deze migratie kan gedurende 2025 het nieuwe deelnemersportaal worden uitgerold. Uiteraard worden zowel de betrokken belanghebbendenorganen als de werkgevers op de hoogte gehouden en betrokken bij dit proces.

Op basis van de financiële positie per 31 december 2024 kan per 1 januari 2025 een toeslag worden verleend van 1,96% (EDS: 2,70%).

Nadere financiële informatie over Kring HPE is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 38).

19.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Werkgevers	1	1	1	1
Deelnemers	7.288	7.341	7.387	7.442
Actieven en arbeidsongeschikten	201	222	230	270
Gewezen deelnemers	3.911	4.096	4.280	4.432
Pensioengerechtigden	3.176	3.023	2.877	2.740

Toeslagverlening per 1 januari volgend op ¹				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actieven	1,96%	0,00%	11,23%	2,23%
Niet-actieven	1,96%	0,00%	11,23%	2,23%

1 Toeslagen exclusief aanvullende toeslagen A, B, C en D. Voor entiteit EDS geldt een afwijkende toeslag.

Beleggingsperformance				
	2024	2023	2022	2021
Beleggingsrendement	8,03%	9,61%	-21,22%	0,86%
Benchmarkrendement	8,00%	9,18%	-21,33%	0,87%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,17%	0,18%	0,15%	0,10%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,04%	0,11%	0,08%	0,03%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Premiebijdragen	5.190	4.348	9.461	1.173
Saldo overdracht van rechten	1.594	1.438	1.714	1.922.703
Pensioenuitkeringen	-51.889	-49.902	-43.814	-7.033

Technische Voorzieningen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,24%	2,41%	2,74%	0,51%
Actieven en arbeidsongeschikten	105.775	105.692	101.653	152.974
Gewezen Deelnemers	460.571	464.157	469.673	637.507
Pensioentrekkenden	725.789	687.423	647.421	720.698

Technische Voorzieningen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	5.451	5.632	4.198	5.578
Totaal	1.297.586	1.262.904	1.222.945	1.516.757

Dekkingsgraad				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actuele dekkingsgraad ultimo	125,0	123,6	119,9	127,0
Beleidsdekkingsgraad (december)	127,4	123,8	128,0	121,2

Belegd vermogen				
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Vastgoedbeleggingen	128.667	119.640	109.110	149.883
Aandelen	477.225	444.796	426.520	533.968
Vastrentende waarden	1.001.292	952.425	903.716	1.107.739
Derivaten	39.237	55.124	127.370	17.041
Overige beleggingen	18.048	53.683	31.736	140.099
Totaal belegd vermogen	1.664.469	1.625.668	1.598.452	1.948.730

Beleggingsresultaat				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Directe beleggingsopbrengsten	14.788	12.481	11.983	1.244
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	93.851	128.055	-438.805	8.624
- <i>Beheerkosten</i>	1.842	1.825	1.693	1.157
- <i>Performance gerelateerde kosten</i>	-	-	-	-
- <i>Transactiekosten</i>	568	1.578	1.268	478
Afslag op rendement voor weerstandsvermogen	-120	-198	922	-3
Kosten van vermogensbeheer	933	843	748	679

19.2 Pensioenparagraaf

In Kring HPE kan pensioenopbouw plaatsvinden op basis van een middelloonregeling (uitkeringsovereenkomst). Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

19.2.1 Aspecten pensioenregeling

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Pensioenrichtdatum	De eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioendatum	De eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de Deelnemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt.
Pensioengrondslag (PG)	Pensioengevend salaris - franchise
Franchise	€ 17.545 (2024)
Ouderdomspensioen	Het opbouwpercentage bedraagt 1,875% van de PG.
Partnerpensioen (op opbouwbasis)	Het opbouwpercentage bedraagt 70% van het jaarlijks OP.
Tijdelijk partnerpensioen	Verzekerd bedrag voor overlijden van een Deelnemer, uit te betalen tot de 68 jarige leeftijd van de Partner maar uiterlijk tot de AOW-gerechtigde leeftijd van de Partner
Wezenpensioen (op opbouwbasis)	Het opbouwpercentage bedraagt 14% van het jaarlijks OP;
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Op basis van een 6-klassen systeem
Vervroegen	Niet eerder dan de eerste dag van de maand waarin de 55-jarige leeftijd wordt bereikt
Variatie in de uitkeringen (hoog-laag)	Gedurende 5 of 10 jaar eerst een hoge uitkering en daarna een lagere uitkering of andersom; Een hoge uitkering vanaf de Pensioeningangsdatum tot de Pensioendatum en daarna een lagere uitkering of andersom
Uitruilen	Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa
Deeltijdpensioen	Vanaf de eerste dag van de maand waarin de 55-jarige leeftijd wordt bereikt voor een periode van minimaal 6 maanden.

19.2.2 Premiebeleid

Voorafgaand aan enig kalenderjaar stelt Centraal Beheer APF een schatting op van de Premie voor het komende jaar. Dit gebeurt op basis van het door Hewlett Packard Enterprise gecontroleerde deelnemersbestand per september van het voorafgaande kalenderjaar. Het berekende premieniveau wordt gedeeld met Hewlett Packard Enterprise. De totale geschatte jaarlijkse Premie wordt tussen Centraal Beheer APF en Hewlett Packard Enterprise (namens de Werkgevers) verrekend met de definitief voor het betreffende jaar door Centraal Beheer APF vastgestelde Premie. Deze vaststelling vindt plaats vóór 1 juli van het daarop volgende jaar. De verrekening vindt plaats met de Premie van een volgend jaar.

De jaarlijks af te dragen premie is gelijk aan de basispremie, eventueel vermeerderd met een aanvullende bijdrage dan wel verminderd met een premiekorting. De hoogte van de af te dragen premie moet ten minste voldoen aan de op het tijdstip van vaststelling geldende wet- en regelgeving.

De basispremie voor enig jaar wordt bepaald als de gedempte premie waarbij het verwacht rendement zoals bedoeld in artikel 128 PW en beschreven in de Abtn wordt gehanteerd. In de Abtn is de methodiek voor de eventuele aanvullende bijdragen en/of premiekorting beschreven.

19.2.3 Toeslagbeleid

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring HPE een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring HPE, naar het oordeel van het bestuur, ten minste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend.

De pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden worden met een voorwaardelijke toeslag verhoogd.

De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar. Voor een gedeelte van de pensioenaanspraken en pensioenrechten geldt een afwijkende

toeslagambitie. De afwijkende toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI niet-afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar.

De afwijkende toeslagambitie is van toepassing op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden die zijn opgebouwd in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II.

Reglementair is vastgelegd dat deze toeslag op 1 januari van het jaar wordt verleend. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is gelijk aan 100% van de prijsindex. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement van Kring HPE gefinancierd.

De toeslagruimte wordt bepaald op basis van de financiële positie van de Kring HPE en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen; én de beleidsdekkingsgraad van 31 oktober van de Kring HPE. Hierbij wordt voor de toe te kennen toeslag uitgegaan van de vaststelling van toekomst bestendig indexeren, zoals beschreven in de wet. Bij een beleidsdekkingsgraad onder 110% worden geen toeslagen toegekend uit de fondsmiddelen. Boven de grens van Toekomst Bestendig Indexeren is inhaaltoeslag mogelijk.

Naast de hierboven beschreven fondstoeslag kunnen aanvullende toeslagen worden toegekend aan de actieve deelnemers. Dit betreft de toeslagen A t/m D. In 2022 hebben de sociale partners een aanpassing doorgevoerd in deze aanvullende toeslagen. Daarmee is de aanvullende toeslag niet meer afhankelijk van de loonindex maar wordt tevens gebaseerd op de prijsindex, indien deze niet vanuit de fondstoeslag kan worden toegekend.

Toeslag A

Toeslag A is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard

pensioenregeling die werd uitgevoerd door Pensioenfonds HPPF. Op de tot en met 31 december 2013 door Deelnemers opgebouwde Pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling die werd uitgevoerd door Hewlett Packard Pensioenfonds wordt jaarlijks een aanvullende toeslag (Toeslag A) van maximaal 3,5% verleend bovenop de toeslag als bedoeld in het toeslagbeleid, ten aanzien van de Pensioenaanspraken van Deelnemers in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling, zodanig dat de totale toeslag ten hoogste gelijk is aan de Prijsindex.

Toeslag B

Toeslag B is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 december gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS pensioenregeling II. Op de op 31 december 2013 door Deelnemers opgebouwde Pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II geldt een aanvullende toeslag (Toeslag B) van maximaal 50% van Toeslag A. Toeslag B wordt zodanig beperkt dat de toeslag als bedoeld in het toeslagbeleid ten aanzien van de Pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II en toeslag B gezamenlijk 2/3e van de totale toeslag niet overschrijdt. Onder totale toeslag wordt verstaan Toeslag A en de door het Pensioenfonds toegekende toeslag over de premievrije Pensioenaanspraken per 31 december 2013 als bedoeld in het toeslagbeleid aan de bij de Werkgever in dienst zijnde werknemers die recht hebben op Toeslag A.

Toeslag C

Toeslag C heeft voor het laatst plaatsgevonden per 1 januari 2024. Voor 2025 is deze toeslag niet van toepassing.

Toeslag D

Toeslag D is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de vanaf 1 januari 2014 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken. Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre een

voorwaardelijke Toeslag D wordt toegekend. Voor deze voorwaardelijke toeslag is een voorziening gevormd. Deze voorziening kan uitsluitend voor Toeslag D worden aangewend. Toeslag D kan jaarlijks worden toegekend op de vanaf 1 januari 2014 opgebouwde Pensioenaanspraken van Deelnemers indien de som van de voorwaardelijke Toeslagverlening zoals opgenomen in het toeslagbeleid, ten aanzien van de Pensioenaanspraken van Deelnemers vanaf 1 januari 2014 en Toeslag C lager is dan de Prijsindex. Toeslag D wordt toegekend indien en voor zover er een voorziening aanwezig is. Deze toeslagverlening is toekomstbestendig, wat inhoudt dat er jaarlijks niet meer Toeslag D verleend wordt dan naar verwachting uit de beschikbare middelen ook in de toekomst te realiseren is, waarbij de wettelijke bepalingen omtrent toekomstbestendig indexeren in acht genomen worden. Bij een Beleidsdekkingsgraad van minder dan 110% wordt geen toeslag verleend.

Geconstateerd is dat de formulering in de juridische documenten er toe leidt dat Toeslag D naar verwachting niet tot toekenning zal leiden. Daarmee zal worden bekeken op welke wijze een aanpassing hierin gedaan kan worden.

Voor Toeslag A en B wordt door Hewlett Packard Enterprise extra premie betaald. Toeslag A, B en C worden volledig door Hewlett Packard Enterprise gefinancierd. Toeslag D wordt gefinancierd uit een eventueel overschot voor de financiering van Toeslag C. Het totaal van Toeslag C en Toeslag D is ten hoogste gelijk aan Toeslag A en voorts maximaal 3,5%.

Voor Toeslag D wordt een voorziening aangehouden. Deze voorziening wordt gevoed uit de jaarlijkse betaling ten behoeve van toeslag C, zie toelichting bij Toeslag C. In 2023 is het volgende verloop van toepassing.

Voorziening toeslag D				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Voorziening toeslag D einde vorig boekjaar	1.544	1.487	1.406	0
Opvoer voorziening voor Toeslag D i.v.m. collectieve waardeoverdracht	-	-	-	1.350
Betaald door werkgevers t.b.v. van toeslag C	495	495	495	503
Aangewend voor toeslag C (1 januari)	-	-438	-414	-447
Voorziening Toeslag D einde boekjaar	2.039	1.544	1.487	1.406

Toeslagverlening

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad 127,1%. Daarmee is er financiële ruimte om toeslag te verlenen. De maatstaf waarop de toeslag wordt gebaseerd bedroeg 2,58% respectievelijk 3,55%. Het bestuur heeft in december 2024 het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 1,96% respectievelijk 2,70%.

Toeslagverlening per 1 januari Actieven								
	Ambitie				Toegekend			
	2025	2024	2023	2022	2025	2024	2023	2022
Verleende toeslagen actieven entiteit HP	2,58%	-1,98%	16,93%	3,28%	1,96%	0,00%	11,23%	2,23%
Verleende toeslagen actieven entiteit EDS	3,55%	0,00%	14,33%	3,42%	2,7%	0,00%	9,50%	2,32%
- Aanvullende toeslag A					0,62%		3,50%	1,05%
- Aanvullende toeslag B					0,00%		0,32%	0,00%

Toeslagverlening per 1 januari Actieven								
	Ambitie				Toegekend			
	2025	2024	2023	2022	2025	2024	2023	2022
- Aanvullende toeslag C					n.v.t.		1,14%	1,05%
- Aanvullende toeslag D					0,00%		0,00%	0,00%

Toeslagverlening per 1 januari Inactieven								
	Ambitie				Toegekend			
	2025	2024	2023	2022	2025	2024	2023	2022
entiteit HP	2,58%	0,00%	16,93%	3,28%	1,96%	0,00%	11,23%	2,23%
entiteit EDS	3,55%	0,00%	14,33%	3,42%	2,7%	0,00%	9,50%	2,32%
Indicatie cumulatieve achterstand – entiteit HP					7,37%	6,75%	6,75%	1,05%
Indicatie cumulatieve achterstand – entiteit EDS					6,78%	5,93%	5,93%	1,10%

De cumulatieve achterstanden zijn een indicatief getal en betreft de achterstand bij het Centraal Beheer APF sinds de start van de kring. Door de sterk opgelopen inflatie is de achterstand ook toegenomen. Bij toekenning van inhaalindexatie wordt gekeken naar de gecumuleerde achterstand per deelnemer.

Ook de cumulatieve achterstand tijdens het deelnemerschap bij het Pensioenfonds HPPF wordt meegenomen bij de toekenning van inhaalindexatie.

19.2.4 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Eind 2023 heeft de kring een reserve overschot. Er is dan ook in 2024 geen herstelplan opgesteld.

19.2.5 Haalbaarheidstoets

Bij de start van Kring HPE is de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De ondergrenzen gehanteerd in de aanvangshaalbaarheidstoets zijn afgesproken in overleg met het BO van Kring HPE. Gedurende 2024 is een haalbaarheidstoets (HBT) uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de vastgelegde risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	nvt
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	96%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	30%	22%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 96% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 22%. Dit sluit steeds aan bij de vastgestelde ondergrenzen in de aanvangshaalbaarheidstoets.

19.2.6 Herverzekering

Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt.

Gelet op de grootte van Kring HPE kan de kring een groot deel van deze risico's zelf dragen. Daarmee zijn de reguliere overlijdens en arbeidsongeschiktheidsrisico's niet herverzekerd. Wel is bij elipsLife AG de dekking ondergebracht van de ANW-hiaat dekking en de WIA excedent regeling. Per 1 januari 2023 is het contract met elipsLife AG verlengd.

19.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkinggraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actuele dekkinggraad	125,0%	123,6%	119,9%	127,0%
Beleidsdekkinggraad	127,4%	123,8%	128,0%	121,2%
Reële dekkinggraad	97,6%	93,9%	98,7%	97,8%
Vereiste dekkinggraad	117,7%	117,3%	118,0%	116,3%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en –rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021 ¹
Administratieve uitvoeringskosten	953	852	725	155
In euro's per deelnemer	282	263	233	51
Vermogensbeheerkosten	2.775	2.668	2.441	1.836
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,17%	0,18%	0,15%	0,09%
Transactiekosten	568	1.578	1.268	478
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,04%	0,11%	0,08%	0,02%
Gemiddeld belegd vermogen	1.590.879	1.491.248	1.645.364	1.935.493

1 De getallen in de kolom 2021 betreffen de periode van 1-11-2021 tot en met 31-12-2021.

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 568 (2023 € 1.578). De daling van deze kosten is veroorzaakt door de aanpassing van het Emerging Market aandelenfonds en de Emerging Market Debt fondsen in 2023. In 2024 vonden geen grote wijzigingen in de portefeuille plaats.

1 De verschillende dekkinggraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 19.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring HPE kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	953	0,06%	852	0,06%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	25	0,00%	18	0,00%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	176	0,01%	72	0,00%
<i>waarvan Contributies</i>	-	-	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	752	0,05%	762	0,05%
Kosten vermogensbeheer	2.775	0,17%	2.668	0,18%
Totale kosten	3.728	0,23%	3.520	0,24%
Transactiekosten	568	0,04%	1.578	0,11%

19.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring HPE zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring HPE belegt in verschillende beleggingsfondsen. Deze beleggingsfondsen zijn verspreid over verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, bedrijfs- en staatsobligaties en vastgoed. De rentehedge wordt ingevuld met een discretionaire portefeuille die belegt in staatsobligaties en swaps.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF: een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring HPE is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.11.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

19.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring HPE weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	431.449	25,91%	408.615	25,14%
Rente & Matching	848.822	51,00%	831.510	51,15%
Inflatie	177.353	10,66%	180.672	11,11%
Pool Aandelen	127.383	7,65%	114.330	7,03%
Pool Vastrentende Waarden	81.079	4,87%	78.287	4,82%
Pool liquide Middelen	17.897	1,08%	53.628	3,30%
Liquide Middelen	-19.514	-1,17%	-41.374	-2,55%
Totaal Assets	1.664.469	100,00%	1.625.668	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	22,46%	22,58%	17,39%	16,68%
Rente	4,69%	4,63%	3,70%	3,68%
Matching	-0,75%	-0,75%	7,28%	7,28%
Inflatie	8,84%	7,68%	8,83%	5,96%
Pool Aandelen	14,12%	14,68%	3,19%	3,91%
Pool Vastrentende Waarden	3,57%	4,42%	8,37%	6,30%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	3,26%	-
Liquide Middelen	3,77%	3,65%	3,58%	3,32%
Totaal Assets	8,03%	8,00%	9,61%	9,18%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de portefeuilles toegelicht.

De (indirecte) beleggingsopbrengsten bedroegen € 93.851 (2023: € 128.057) voor een vermogen dat steeg van € 1.625.668 naar € 1.664.469 per ultimo 2024 in Kring HPE.

19.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer,
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021 ¹
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	1.012	929	966	227
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	159	238	215	452
Korting vermogensbeheerder	-238	-324	-433	
Bewaarloon	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.842	1.825	1.693	1.157
Totaal	2.775	2.668	2.441	1.836

1 De getallen in de kolom 2021 betreffen de periode van 1-11-2021 tot en met 31-12-2021.

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 1.012 (2023 € 929).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 1.842 (2023: € 1.825).

19.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

19.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van het verslagjaar bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Beleggingsopbrengsten	51.049	52.214	-9.065	40.506
Premie	1.029	1.098	392	108
Waardeoverdrachten	773	343	1.716	368.685
Kosten	143	203	146	-
Uitkeringen	318	413	167	10
Kanssystemen	-1.870	-1.259	1.205	301
Toeslagverlening	-27.021	1.447	-152.565	-
Incidentele mutaties	2.325	-	-8.307	-528
Andere oorzaken	-77	237	-379	764
Totaal	26.669	54.696	-166.690	409.846

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	65.396	100.763	-419.261	10.360
Wijziging RTS TV	-14.347	-48.549	410.196	30.146
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	51.049	52.214	-9.065	40.506

In het verslagjaar bedraagt het resultaat van Kring HPE € 26.669. Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Het beleggingsresultaat bedraagt € 51.049. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorziening was een bedrag benodigd van € 14.347. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van € 51.049 positief
- Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
- Het resultaat op waardeoverdrachten ontstaat door het verschil tussen de wettelijke grondslagen en de fondsgrondslagen.
- Op kanssystemen is een negatief resultaat ontstaan. Dit bestaat uit de resultaten op sterfte (€ -1.883), arbeidsongeschiktheid (€ +280) en op overige kanssystemen (€ -267).
- Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
- Eind van het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een afname van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties.

19.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabellen. Per 1 november 2021 is de kring gestart. De premies 2021 betreffen de premies voor de maanden november en december.

Premies

Premies				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Feitelijke premie	5.190	4.348	9.461	1.173
Kostendekkende premie	4.696	3.711	10.528	1.362
Gedempte kostendekkende premie	5.091	4.332	9.461	1.173

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaaarde (incl. risicopremies)	3.785	3.719
Indexatie koopsom A, B, C / Bijdrage Toeslag D	725	57
Premie tbv Weerstandsvermogen	10	11
Solvabiliteitsopslag	516	495
Totaal	5.190	4.348

Kostendekkende premie

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	3.244	3.107
Solvabiliteitsopslag	609	547
Opslag pensioenuitvoeringskosten	-	-
Toeslagen (indien en voor zover gefinancierd uit premie)	843	57
Totaal	4.696	3.711

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	2.822	2.810
Solvabiliteitsopslag	516	495
Opslag pensioenuitvoeringskosten	-	-
Toeslagen (indien en voor zover gefinancierd uit premie)	725	57
Voorwaardelijke onderdelen	1.028	970
Totaal	5.091	4.332

19.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets				
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Aanwezig eigen vermogen	324.522	297.853	243.155	409.846
Minimaal vereist eigen vermogen	52.171	51.604	49.147	61.018
Vereist eigen vermogen	229.039	218.989	220.109	247.330

De vermogenspositie van Kring HPE kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

19.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring HPE aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 12.172.500. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 608.625 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring HPE verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring HPE is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker
AAG Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

19.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring HPE zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol. De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de Abtn van de kring.

Financieel Crisisplan

Kring HPE heeft een crisisplan. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet veranderd.

19.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in renteswaps. Wij gebruiken in de Kring HPE een strategie waarbij 60% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de marktrente wordt afgedekt.

19.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

19.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring HPE beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. De valuta's die worden afgedekt zijn; Amerikaanse dollar, Japanse Yen en de Britse Pond. Voor aandelen wereld en beursgenoteerd vastgoed wordt het valutarisico afgedekt via de valuta-overlay. Voor high yield wordt het valutarisico binnen het fonds afgedekt. Voor de overige categorieën vindt er geen afdekking van het valutarisico plaats. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt.

19.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbevingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

19.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

19.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit is bijvoorbeeld van toepassing voor de vastgoedbeleggingen in de portefeuille.

19.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden periodiek getoetst op basis van actuele sterfte-modellen. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 19.2.6).

19.7 Terugblik 2024

Sinds 1 november 2021 heeft Centraal Beheer APF de Kring HPE gestart. Hierin is per die datum het deel van de populatie van Pensioenfonds HPPF opgenomen dat valt onder de werkgever HPE. De huidige actieve deelnemers bouwen in deze kring pensioen op, er treden echter geen nieuwe actieven meer toe tot deze regeling.

De administratie van de pensioenregeling is tot 2024 ondergebracht bij de uitvoerder IAR die de uitvoering ook verrichtte voor het Pensioenfonds HPPF. Deze is met ingang van 2024 ‘as is’ overgenomen door APS. Samen met APS stelt Centraal Beheer APF vast in welke mate verbetering van processen, procedures en communicatie mogelijk zijn. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk aan te sluiten bij onze reguliere dienstverlening, zoals deze is ingericht voor de overige kringen.

Gedurende 2024 heeft een migratie plaats gevonden naar een SaaS (cloud) versie van het LifeTime platform. Door deze migratie kan gedurende 2025 het nieuwe deelnemersportaal worden uitgerold. Uiteraard worden zowel de betrokken belanghebbendenorganen als de werkgevers op de hoogte gehouden en betrokken bij dit proces.

Overgangsregeling vaststelling gedempte kostendekkende premie

De vaststelling van de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement vindt plaats met inachtneming van hetgeen bepaald is in onder andere artikel 128 PW en artikel 4 Besluit FTK pensioenfondsen en wordt bepaald op basis van het verwacht rendement van de beleggingsmix van de Kring. Vanaf 1 januari 2024 wordt rekening gehouden met de aangepaste wettelijke voorgeschreven maximale parameters. De maximale parameters zijn de maximaal in te rekenen beleggingsrendementen per beleggingscategorie en de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie is in 2023 overgangsrecht gecreëerd omdat de lagere verwachte rendementen en hogere inflatie zouden leiden tot een toename van de premie. Daarbij is geregeld dat onder nadere voorwaarden tegelijkertijd de aanpassing van de vastrentende curve mag worden doorgevoerd ook als deze wettelijk gezien nog niet mag worden aangepast (namelijk slechts eens in de 5 jaar is dit toegestaan).

Voor 2024 is voor de Kring gebruik gemaakt van dit overgangsrecht, zoals is vastgelegd in artikel 36b Besluit FTK pensioenfondsen. Dit betekent dat bij de vaststelling van de verwachte rendementscurve voor de gedempte kostendekkende premie het rendement op vastrentende waarden (AAA) opnieuw vastgesteld en vastgezet is voor de periode 2024 tot en met 2028. Dit rendement is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 30 september 2023. Daarnaast zijn voor deze verwachte rendementscurve tevens de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer opnieuw vastgesteld en vastgezet voor een periode van vijf jaar. Hierbij is het ingroeipad van de inflatie zoals gepubliceerd door het CPB op 19 september 2023 gehanteerd voor de periode 2024 tot en met 2028.

Het bestuur heeft in 2023 besloten gebruik te maken van dit overgangsrecht en vastgesteld dat dit evenwichtig is, mede omdat de premies op een voldoende solvabel niveau liggen. Dit besluit is in afstemming met de sociale partners genomen en voorgelegd aan het BO en deze hebben hier goedkeuring aan verleend.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van het jaarverslag.

De werkgever en sociale partners zijn nog bezig om een transitieplan op te stellen. Centraal Beheer APF heeft hierdoor nog geen concept transitieplan ontvangen.

Nieuwe sterftegrondslagen

In 2024 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2024 gepubliceerd. Deze vervangt de AG sterftetafel uit 2022. De kring is in 2024 overgegaan naar de nieuwe Prognosetafel AG2024. Op basis van deze nieuwe AG tafel nemen de voorzieningen met ca 0,2% af.

19.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing aandelen wereld fonds

In overleg met het belanghebbendenorgaan van de kring is besloten om per 1 april 2025 het Aandelen Wereld fonds van Blackrock aan te passen in het CB Global Equity Fund PF waarin het MVB beleid van de kring volledig kan worden toegepast.

19.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Inleiding

Vrijwel elke maand had het belanghebbendenorgaan (BO) een overleg. In 2024 is er geen wijziging in de samenstelling van het BO geweest. Ook is er afgelopen jaar veelvuldig overleg met sociale

partners en HPNL Senior geweest over de Wtp. Tevens zijn er vergaderingen met het bestuur en de raad van toezicht van Centraal Beheer APF geweest en hebben medewerkers van Centraal Beheer APF geregeld deelgenomen aan vergaderingen om bepaalde aanvragen of (beleggings)onderdelen toe te lichten. Tenslotte zijn individuele leden van het belanghebbendenorgaan ook actief in werkgroepen en klankbordgroepen.

Medezeggenschap

Het belanghebbendenorgaan heeft wettelijke advies- en goedkeuringsrechten en bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Het belanghebbendenorgaan heeft diverse aanvragen ontvangen. Bij die aanvragen heeft het bestuur laten zien goed kennis te hebben genomen van de adviezen van het belanghebbendenorgaan. Uitgangspunt in het handelen van het belanghebbendenorgaan als geheel is dat gehandeld wordt in het belang van alle belanghebbenden van de pensioenkring, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen.

Instemmingsaanvragen en Adviesaanvragen

In het verslagjaar zijn er diverse aanpassingen geweest in de beleggingsportefeuille. Tevens is er een onderzoek naar de portefeuilleconstructie gedaan. In 2025 heeft het BO hier antwoord opgegeven. Het BO heeft ingestemd met een aanscherping in het MVB- beleid, de investments beliefs en de wijziging van het vastgoedfonds. Tevens is voor de premiestelling instemming gegeven. Voor de ABTN en de juridische documenten is een positief advies gegeven.

Het BO heeft alle aanpassingen steeds beoordeeld op te maken kosten en impact op het te verwachten rendement. Voorgestelde wijzigingen in de beleggingsportefeuille pasten bij de risicohouding en de ambitie van onze Kring.

Oordeel over het beleid van het bestuur

Naast haar advies- en goedkeuringsrecht ziet het belanghebbendenorgaan ook toe dat het bestuur de uitvoerings- en pensioenovereenkomsten goed uitvoert. Het BO is verheugd te kunnen vaststellen zich te kunnen vinden in het door het bestuur gevoerde beleid. De leden van het belanghebbendenorgaan

hebben het overleg met bestuur als prettig en open ervaren en zien het toekomstige overleg met vertrouwen tegemoet.

Als aandachtspunt heeft het belanghebbendenorgaan de communicatie naar de deelnemers meegegeven aan het bestuur; in het bijzonder over de communicatie over de indexatie aan de deelnemers. Een meer proactieve, uitgebreidere en beter op de doelgroep gerichte communicatie is gewenst. Het BO heeft ook meer aandacht gevraagd voor het ontbreken van de afgesproken portal. Communicatie zou vooral via de portal kunnen gaan, maar dat is nu dus niet mogelijk. Het BO kijkt uit naar de geschetste stappen die in de komende maanden zullen worden gezet voor een portal. Daarnaast heeft het BO zorg over het feit dat veel zaken langer duren dan gepland en/of afgesproken en dat op dit punt nog maar weinig verbetering wordt gezien.

Het BO ziet met genoegen dat hoewel voor de Wtp de sociale partners eerst aan zet zijn, Centraal Beheer APF het al de juiste aandacht geeft.

Zelfevaluatie van het BO

Het BO heeft ook naar zichzelf gekeken of de kennis voldoende is of dat er trainingen benodigd zijn. Het BO ziet dat er in de breedte op alle onderdelen voldoende kennis is. Tevens heeft het BO gekeken of aan de belangen van alle belanghebbenden goed gedacht wordt. Gezien de vele gesprekken met werkgever, werknemers en HPNL Senior alsmede de interne discussies over de vraagstukken concludeert het BO dat de juiste onderwerpen zijn besproken waarbij ruimte is voor het standpunt vanuit de verschillende belangen. Ook is het BO van mening dat de juiste punten door het BO in het belang van de deelnemers zijn geadresseerd bij het bestuur van Centraal Beheer APF, de sociale partners en HPNL Senior.

Het BO hecht er aan om het bestuur te bedanken voor de inzet en de goede en open samenwerking.

Koos van der Straaten
Franklin Spuesens
Haitse Hoos

Ids Sijbrandij
Klaas Nienhuis
Nathan Baas

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring HPE en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid. Het bestuur deelt het belang van goede en proactieve communicatie met de deelnemers en neemt het afgegeven signaal van het BO hieromtrent serieus. Hierdoor betreurt het bestuur dan ook de onverhoopte vertraging in de uitrol van de deelnemersportal. De komende periode zal de portal uitgerold worden, waardoor de communicatie met de deelnemer verwacht wordt te verbeteren. Het bestuur gaat graag nader in overleg met het BO.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring HPE voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de goede en open samenwerking met het belanghebbendenorgaan in 2025.

20. Verslag Kring HPNL

20. Verslag Kring HPNL

Sinds 1 november 2021 heeft Centraal Beheer APF de Kring HPNL gestart. Hierin is per die datum het deel van de populatie van Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland i.l. (hierna te noemen Pensioenfonds HPPF) opgenomen dat valt onder de werkgever HP Nederland. De actieve deelnemers bouwen in deze kring pensioen op in een middelloonregeling. De premie wordt vastgesteld op basis van een verwacht rendementscurve.

De administratie van de pensioenregeling is tot 2024 ondergebracht bij de uitvoerder IAR die de uitvoering ook verrichtte voor het Pensioenfonds HPPF. Deze is met ingang van 2024 ‘as is’ overgenomen door APS. Samen met APS stelt Centraal Beheer APF vast in welke mate verbetering van processen, procedures en communicatie mogelijk zijn. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk aan te sluiten bij onze reguliere dienstverlening, zoals deze is ingericht voor de overige kringen.

Gedurende 2024 heeft een migratie plaats gevonden naar een SaaS (cloud) versie van het LifeTime platform. Door deze migratie kan gedurende 2025 het nieuwe deelnemersportaal worden uitgerold. Uiteraard worden zowel de betrokken belanghebbendenorganen als de werkgevers op de hoogte gehouden en betrokken bij dit proces.

Eind 2024 heeft de kring een beleidsdekkingsgraad die hoger is dan de dekkingsgraad om te voldoen aan het Vereist Eigen Vermogen.

Op basis van de financiële positie per 31 december 2024 kan per 1 januari 2025 een toeslag worden verleend van 1,86% (EDS: 2,56%).

Nadere financiële informatie over Kring HPNL is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 39).

20.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Werkgevers	1	1	1	1
Deelnemers	666	671	674	678
Actieven en arbeidsongeschikten	175	191	200	211
Gewezen deelnemers	400	403	406	407
Pensioengerechtigden	91	77	68	60

Toeslagverlening per 1 januari volgend op ¹				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actieven	1,86%	0,00%	9,66%	2,03%
Niet-actieven	1,86%	0,00%	9,66%	2,03%

1 Toeslagen exclusief aanvullende toeslagen A, B, C en D. Voor entiteit EDS geldt een afwijkende toeslag.

Beleggingsperformance				
	2024	2023	2022	2021
Beleggingsrendement	12,18%	10,49%	-26,92%	-0,09%
Benchmarkrendement	12,18%	10,26%	-26,89%	-0,22%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,21%	0,23%	0,18%	0,09%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,03%	0,09%	0,11%	0,03%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Premiebijdragen	4.571	3.889	7.325	858
Saldo overdracht van rechten	174	-656	-174	266.986
Pensioenuitkeringen	-2.265	-1.804	-1.446	-219

Technische Voorzieningen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,17%	2,34%	2,56%	0,58%
Actieven en arbeidsongeschikten	81.174	79.591	78.506	104.257
Gewezen Deelnemers	66.403	59.985	56.475	77.053
Pensioentrekkenden	38.912	32.963	25.757	26.228
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	2.229	1.874	1.967	2.118
Totaal	188.718	174.413	162.705	209.656

Dekkingsgraad				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actuele dekkingsgraad ultimo	128,8	124,4	119,9	127,1
Beleidsdekkingsgraad (december)	130,1	125,2	126,8	121,2

Belegd vermogen				
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Vastgoedbeleggingen	8.182	6.749	15.072	20.320
Aandelen	96.646	84.617	73.588	99.281
Vastrentende waarden	83.227	70.541	69.785	92.890
Derivaten	47.442	47.549	25.816	41.984
Overige beleggingen	6.783	7.983	8.748	8.184
Totaal belegd vermogen	242.280	217.439	193.009	262.659

Beleggingsresultaat				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Directe beleggingsopbrengsten	616	618	982	-7
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	23.918	20.355	-78.593	-1.253
- Beheerkosten	392	371	354	177
- Performance gerelateerde kosten	-	-	-	-
- Transactiekosten	74	182	243	67
Afslag op rendement voor weerstandsvermogen	-47	-49	147	-15
Kosten van vermogensbeheer	96	91	51	58

20.2 Pensioenparagraaf

In Kring HPNL kan pensioenopbouw plaatsvinden op basis van een middelloonregeling (uitkeringsovereenkomst). Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

20.2.1 Aspecten pensioenregeling

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Pensioenrichtdatum	De eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioendatum	De eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de Deelnemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt.
Pensioengrondslag (PG)	Pensioengevend salaris – franchise
Franchise	€ 17.545 (2024)
Ouderdomspensioen	Het opbouwpercentage in 2021 bedraagt 1,875% van de PG.
Partnerpensioen (op opbouwbasis)	Het opbouwpercentage bedraagt 70% van het jaarlijks OP.
Tijdelijk partnerpensioen	Verzekerd bedrag voor overlijden van een Deelnemer, uit te betalen tot de 68 jarige leeftijd van de Partner maar uiterlijk tot de AOW-gerechtigde leeftijd van de Partner
Wezenpensioen (op opbouwbasis)	Het opbouwpercentage bedraagt 14% van het jaarlijks OP;
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Op basis van een 6-klassen systeem
Vervroegen	Niet eerder dan de eerste dag van de maand waarin de 55-jarige leeftijd wordt bereikt
Variatie in de uitkeringen (hoog-laag)	Gedurende 5 of 10 jaar eerst een hoge uitkering en daarna een lagere uitkering of andersom; Een hoge uitkering vanaf de Pensioeningangsdatum tot de Pensioendatum en daarna een lagere uitkering of andersom
Uitruilen	Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa
Deeltijdpensioen	Vanaf de eerste dag van de maand waarin de 55-jarige leeftijd wordt bereikt voor een periode van minimaal 6 maanden.

20.2.2 Premiebeleid

Voorafgaand aan enig kalenderjaar stelt Centraal Beheer APF een schatting op van de Premie voor het komende jaar. Dit gebeurt op basis van het door HP Nederland gecontroleerde deelnemersbestand per september van het voorafgaande kalenderjaar. Het berekende premieniveau wordt gedeeld met HP Nederland De totale geschatte jaarlijkse Premie wordt tussen Centraal Beheer APF en HP Nederland (namens de Werkgevers) verrekend met de definitief voor het betreffende jaar door Centraal Beheer APF vastgestelde Premie. Deze vaststelling vindt plaats vóór 1 juli van het daarop volgende jaar. De verrekening vindt plaats met de Premie van een volgend jaar.

De jaarlijks af te dragen premie is gelijk aan de basispremie, eventueel vermeerderd met een aanvullende bijdrage dan wel verminderd met een premiekorting. De hoogte van de af te dragen premie moet ten minste voldoen aan de op het tijdstip van vaststelling geldende wet- en regelgeving.

De basispremie voor enig jaar wordt bepaald als de gedempte premie waarbij het verwacht rendement zoals bedoeld in artikel 128 PW en beschreven in de Abtn wordt gehanteerd. In de Abtn is de methodiek voor de eventuele aanvullende bijdragen en/of premiekorting beschreven.

20.2.3 Toeslagbeleid

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring HP Nederland een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring HP Nederland, naar het oordeel van het bestuur, ten minste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend.

De pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden worden met een voorwaardelijke toeslag verhoogd.

De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande

jaar. Voor een gedeelte van de pensioenaanspraken en pensioenrechten geldt een afwijkende toeslagambitie. De afwijkende toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI niet-afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar.

De afwijkende toeslagambitie is van toepassing op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden die zijn opgebouwd in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II.

Reglementair is vastgelegd dat deze toeslag op 1 januari van het jaar wordt verleend. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is gelijk aan 100% van de prijsindex. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement van Kring HP Nederland gefinancierd.

De toeslagruimte wordt bepaald op basis van de financiële positie van de Kring HP Nederland en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen; én de beleidsdekkingsgraad van 31 oktober van de Kring HP Nederland. Hierbij wordt voor de toe te kennen uitgegaan van de vaststelling van toekomst bestendig indexeren, zoals beschreven in de wet. Bij een beleidsdekkingsgraad onder 110% worden geen toeslagen toegekend uit de fondsmiddelen. Boven de grens van Toekomst Bestendig Indexeren is inhaaltoeslag mogelijk.

Naast de hierboven beschreven fondstoeslag kunnen aanvullende toeslagen worden toegekend aan de actieve deelnemers. Dit betreft de toeslagen A t/m D. In 2022 hebben de sociale partners een aanpassing doorgevoerd in deze aanvullende toeslagen. Daarmee is de aanvullende toeslag niet meer afhankelijk van de loonindex maar wordt tevens gebaseerd op de prijsindex, indien deze niet vanuit de fondstoeslag kan worden toegekend.

Toeslag A

Toeslag A is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling die werd uitgevoerd door Pensioenfonds HPPF. Op de tot en met 31 december 2013 door Deelnemers opgebouwde Pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling die werd uitgevoerd door Hewlett Packard Pensioenfonds wordt jaarlijks een aanvullende toeslag (Toeslag A) van maximaal 3,5% verleend bovenop de toeslag als bedoeld in het toeslagbeleid, ten aanzien van de Pensioenaanspraken van Deelnemers in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling, zodanig dat de totale toeslag ten hoogste gelijk is aan de Prijsindex.

Toeslag B

Toeslag B is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 december gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS pensioenregeling II. Op de op 31 december 2013 door Deelnemers opgebouwde Pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II geldt een aanvullende toeslag (Toeslag B) van maximaal 50% van Toeslag A. Toeslag B wordt zodanig beperkt dat de toeslag als bedoeld in het toeslagbeleid ten aanzien van de Pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II en toeslag B gezamenlijk 2/3^e van de totale toeslag niet overschrijdt. Onder totale toeslag wordt verstaan Toeslag A en de door het Pensioenfonds toegekende toeslag over de premievrije Pensioenaanspraken per 31 december 2013 als bedoeld in het toeslagbeleid aan de bij de Werkgever in dienst zijnde werknemers die recht hebben op Toeslag A.

Toeslag C

Toeslag C heeft voor het laatst plaatsgevonden op 1 januari 2024 en is dus niet van toepassing voor 2025.

Toeslag D

Toeslag D is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de vanaf 1 januari 2014 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken. Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre een voorwaardelijke Toeslag D wordt toegekend. Voor deze voorwaardelijke toeslag is een voorziening gevormd. Deze voorziening kan uitsluitend voor Toeslag D worden aangewend. Toeslag D kan jaarlijks worden toegekend op de vanaf 1 januari 2014 opgebouwde Pensioenaanspraken van Deelnemers indien de som van de voorwaardelijke Toeslagverlening zoals opgenomen in het toeslagbeleid ten aanzien van de Pensioenaanspraken van Deelnemers vanaf 1 januari 2014 en Toeslag C lager is dan de Prijsindex.

Toeslag D wordt toegekend indien en voor zover er een voorziening aanwezig is. Deze toeslagverlening is toekomstbestendig, wat inhoudt dat er jaarlijks niet meer Toeslag D verleend wordt dan naar verwachting uit de beschikbare middelen ook in de toekomst te realiseren is, waarbij de wettelijke bepalingen omtrent toekomstbestendig indexeren in acht genomen worden. Bij een Beleidsdekkingsgraad van minder dan 110% wordt geen toeslag verleend.

Geconstateerd is dat de formulering in de juridische documenten er toe leidt dat Toeslag D naar verwachting niet tot toekenning zal leiden. Daarmee zal worden bekeken op welke wijze een aanpassing hierin gedaan kan worden.

Voor Toeslag A en B wordt door HP Nederland extra premie betaald. Toeslag A, B en C worden volledig door HP Nederland gefinancierd. Toeslag D wordt gefinancierd uit een eventueel overschot voor de financiering van Toeslag C. Het totaal van Toeslag C en Toeslag D is ten hoogste gelijk aan Toeslag A en voorts maximaal 3,5%.

Voor Toeslag D wordt een voorziening aangehouden. Deze voorziening wordt gevoed uit de jaarlijkse betaling ten behoeve van toeslag C, zie toelichting bij Toeslag C. In 2024 is het volgende verloop van toepassing.

Voorziening toeslag D				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Voorziening toeslag D einde vorig boekjaar	1.157	1.140	1.091	0
Opvoer voorziening voor Toeslag D i.v.m. collectieve waardeoverdracht	0	-	-	1.027
Betaald door werkgevers t.b.v. van toeslag C	413	413	413	394
Aangewend voor toeslag C (1 januari)	0	-396	-364	-330
Voorziening Toeslag D einde boekjaar	1.570	1.157	1.140	1.091

Toeslagverlening

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad 129,5%. Daarmee is er financiële ruimte om toeslag te verlenen. De maatstaf waarop de toeslag wordt gebaseerd bedroeg op basis van CPI afgeleid 2,58% en op basis van CPI niet-afgeleid 3,55% (zie paragraaf 2 voor welke deelnemers de maatstaf van toepassing is). Het bestuur heeft het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 1,86% respectievelijk 2,56%.

Toeslagverlening per 1 januari Actieven								
	Ambitie				Toegekend			
	2025	2024	2023	2022	2025	2024	2023	2022
Verleende toeslagen actieven entiteit HP	2,58%%	0,00%	16,93%	3,28%	1,86%	0,00%	9,66%	2,03%
Verleende toeslagen actieven entiteit EDS	3,55%	0,00%	14,33%	3,42%	2,56%	0,00%	8,17%	2,12%
- Aanvullende toeslag A	%				0,72%		3,50%	1,25%

Toeslagverlening per 1 januari Actieven								
	Ambitie				Toegekend			
	2025	2024	2023	2022	2025	2024	2023	2022
- Aanvullende toeslag B					0,00%		0,60%	0,07%
- Aanvullende toeslag C					n.v.t.		1,32%	1,25%
- Aanvullende toeslag D					0,00%		0,00%	0,00%

Toeslagverlening per 1 januari Inactieven								
	Ambitie				Toegekend			
	2025	2024	2023	2022	2025	2024	2023	2022
entiteit HP	2,58%	0,00%	16,93%	3,28%	1,86%	0,00%	9,66%	2,03%
entiteit EDS	3,55%	0,00%	14,33%	3,42%	2,56%	0,00%	8,17%	2,12%
Indicatie cumulatieve achterstand – entiteit HP					9,24%	8,52%	8,52%	1,25%
Indicatie cumulatieve achterstand – entiteit EDS					8,45%	7,46%	7,46%	1,30%

De cumulatieve achterstanden zijn een indicatief getal en betreft de achterstand bij het Centraal Beheer APF sinds de start van de kring. Door de sterk opgelopen inflatie is de achterstand ook toegenomen. Bij toekenning van inhaalindexatie wordt gekeken naar de gecumuleerde achterstand per deelnemer.

Ook de cumulatieve achterstand tijdens het deelnemerschap bij het Pensioenfonds HPPF wordt meegenomen bij de toekenning van inhaalindexatie.

20.2.4 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Eind 2023 heeft de kring een reserve overschot. Er is dan ook in 2024 geen herstelplan opgesteld.

20.2.5 Haalbaarheidstoets

Bij de start van Kring HPNL is de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De ondergrenzen gehanteerd in de aanvangshaalbaarheidstoets zijn afgesproken in overleg met het BO van Kring HPNL. Gedurende 2024 is een haalbaarheidstoets (HBT) uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de vastgelegde risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	nvt
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	102%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	30%	26%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 102% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 26%. Dit sluit steeds aan bij de vastgestelde ondergrenzen in de aanvangshaalbaarheidstoets.

20.2.6 Herverzekering

Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt. Deze risico's zijn ondergebracht bij elipsLife AG. De overeenkomsten die gesloten zijn, betreffen:

- Overlijdensdekking voor het partner- en wezenpensioen in de middelloonregeling
- Premievrijstelling
- WIA-excedent verzekering
- ANW-hiaat verzekering

Het contract betreffende de WIA excedent en de ANW-hiaat verzekering is per 1 januari 2025 verlengd met elipsLife AG.

20.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkinggraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actuele dekkinggraad	128,8%	124,4%	119,9%	127,1%
Beleidsdekkinggraad	130,1%	125,2%	126,8%	121,2%
Reële dekkinggraad	95,6%	90,7%	94,1%	96,2%
Vereiste dekkinggraad	117,6%	117,3%	121,5%	119,3%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en –rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

¹ De verschillende dekkinggraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021 ¹
Administratieve uitvoeringskosten	405	414	316	70
In euro's per deelnemer	1.523	1.545	1.179	258
Vermogensbeheerkosten	488	462	405	235
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,21%	0,23%	0,18%	0,09%
Transactiekosten	74	182	243	67
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,03%	0,09%	0,11%	0,03%
Gemiddeld belegd vermogen	230.064	201.178	220.933	263.500

¹ De getallen in de kolom 2021 betreffen de periode van 1-11-2021 tot en met 31-12-2021.

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 74 (2023: € 182).

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Gegeven de geringe omvang van het belegd vermogen en het transactievolume zijn deze kosten niet direct te relateren aan benchmarks, die gebaseerd zijn op grote vermogens en transactievolumes.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 20.4.2.

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer,
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring HPNL kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	405	0,18%	414	0,21%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	24	0,01%	26	0,01%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	50	0,02%	67	0,03%
<i>waarvan Contributies</i>	-	-	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	331	0,14%	321	0,16%
Kosten vermogensbeheer	488	0,21%	462	0,23%
Totale kosten	893	0,39%	876	0,44%
Transactiekosten	74	0,03%	182	0,09%

20.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring HPNL zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring HPNL belegt in verschillende beleggingsfondsen en in de portefeuille Inflatie. De beleggingsfondsen en portefeuille Inflatie zijn verspreid over verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, bedrijfs- en staatsobligaties, vastgoed en grondstoffen.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF: een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring HPNL is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.12.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

20.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring HPNL weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	108.394	44,75%	95.471	43,90%
Rente & Matching	73.223	30,22%	72.451	33,32%
Inflatie	18.496	7,63%	14.941	6,87%
Pool Vastrentende Waarden	40.260	16,62%	30.302	13,94%
Pool liquide Middelen	2.259	0,93%	4.298	1,98%
Liquide Middelen	-353	-0,15%	-24	-0,01%
Totaal Assets	242.280	100,00%	217.439	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	22,19%	22,17%	16,36%	15,76%
Rente	5,10%	5,10%	2,33%	2,37%
Matching	7,58%	7,57%	12,10%	12,06%
Inflatie	3,88%	4,33%	-1,83%	-0,45%
Pool Vastrentende Waarden	2,04%	2,10%	7,64%	7,24%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	2,55%	-
Liquide Middelen	3,74%	3,65%	3,42%	3,32%
Totaal Assets	12,18%	12,18%	10,49%	10,26%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de portefeuilles en beleggingscategorieën toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 23.918 (2023: € 20.356) voor een vermogen dat is gestegen van € 217.440 tot € 242.280 per ultimo 2024 in Kring HPNL.

20.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer,
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021 ¹
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	118	94	96	11
Vermogensbeheerkosten pensioenfonds en pensioenbureau	12	42	14	47
Korting vermogensbeheerder	-34	-45	-59	
Bewaarloon	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	392	371	354	177
Totaal	488	462	405	235

1 De getallen in de kolom 2021 betreffen de periode van 1-11-2021 tot en met 31-12-2021.

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 118 (2023: € 94).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 392 (2023: € 371).

20.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

20.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van het verslagjaar bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Beleggingsopbrengsten	14.757	9.738	-4.260	5.662
Premie	523	656	-620	-78
Waardeoverdrachten	153	-269	149	50.891
Kosten	-	-	-	-
Uitkeringen	-15	19	17	3
Kanssystemen	-219	-262	-82	37
Toeslagverlening	-3.408	101	-18.267	-
Incidentele mutaties	187	-17	-1.352	-3
Andere oorzaken	-118	85	40	289
Totaal	11.860	10.051	-24.375	56.801

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	18.406	15.550	-76.438	-1.162
Wijziging RTS TV	-3.649	-5.812	72.178	6.824
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	14.757	9.738	-4.260	5.662

In het verslagjaar bedraagt het resultaat van Kring HPNL € 11.860. Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Het beleggingsresultaat bedraagt € 14.757. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorziening was een bedrag benodigd van € 3.649. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van € 14.757 positief.
- Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
- Het resultaat op waardeoverdrachten ontstaat door het verschil in de wettelijke grondslagen zoals van toepassing bij waardeoverdrachten en de fondsgrondslagen.
- Op kanssystemen is een negatief resultaat ontstaan. Dit bestaat uit de resultaten op op overlijden, arbeidsongeschiktheid en overige kanssystemen.
- Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
- Eind van het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een afname van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties en leidt tot een positief resultaat.

20.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabellen. Per 1 november 2021 is de kring gestart, de premies 2021 betreffen de premies voor de maanden november en december.

Premies

Premies				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Feitelijke premie	4.571	3.889	7.325	858
Kostendeekkende premie	4.600	3.880	9.474	1.141
Gedempte kostendeekkende premie	4.511	3.870	7.325	858

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde (incl. risicopremies)	2.683	2.963
Indexatie koopsom A, B, C / Bijdrage Toeslag D	612	16
Premie tbv Weerstandsvermogen	7	6
Solvabiliteitsopslag	868	472
Opslag pensioenuitvoeringskosten	401	432
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	-	-
Totaal	4.571	3.889

Kostendeekkende premie

De samenstelling van de kostendeekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendeekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	2.973	2.852
Solvabiliteitsopslag	557	599
Opslag pensioenuitvoeringskosten	341	413
Toeslagen (indien en voor zover gefinancierd uit premie)	729	16
Totaal	4.600	3.880

Gedempte kostendeekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendeekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendeekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	2.272	2.245
Solvabiliteitsopslag	868	471
Opslag pensioenuitvoeringskosten	341	413
Toeslagen (indien en voor zover gefinancierd uit premie)	612	16
Voorwaardelijke onderdelen	418	725
Totaal	4.511	3.870

20.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets				
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Aanwezig eigen vermogen	54.338	42.478	32.426	56.801
Minimaal vereist eigen vermogen	7.667	7.175	6.612	8.534
Vereist eigen vermogen	33.279	30.234	35.044	40.407

De vermogenspositie van Kring HP NL kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

20.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring Kring HP NL aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 1.822.500. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 91.125 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring HP NL verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring HP NL is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

20.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring HPNL zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring.

Financieel Crisisplan

Kring HPNL heeft een crisisplan. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet veranderd.

20.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Het afdekkingspercentage is minimaal 50% en maximaal 80% op basis van marktrente. De aanpassing van het afdekkingspercentage vindt 1 april plaats. Het afdekkingspercentage wordt bepaald door een tabel met twee dimensies: de 20-jaars swaprente en de UFR-dekkingsgraad. Deze tabel is van toepassing tot de renteafdekking 80% is. Daarna blijft de renteafdekking 80% ongeacht wat de stand van de dekkingsgraad of de rente daarna is. Het afdekkingspercentage in 2024 bedroeg 75% op basis van de marktrente.

20.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

20.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring HP Nederland beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. De valuta's die worden afgedekt zijn; Amerikaanse dollar, Japanse Yen en de Britse Pond. Voor aandelen wereld en obligaties opkomende markten HC wordt het valutarisico afgedekt via de valuta-overlay. Voor high yield en beursgenoteerd vastgoed wordt het valutarisico binnen het fonds afgedekt. Voor de overige categorieën vindt er geen afdekking van het valutarisico plaats. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt.

20.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbevingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

20.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

20.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit betreft bijvoorbeeld vastgoed en grondstoffen.

20.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden periodiek getoetst op basis van actuele sterfte-modellen. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 20.2.6)b

20.7 Terugblik 2024

Sinds 1 november 2021 heeft Centraal Beheer APF de Kring HPNL gestart. Hierin is per die datum het deel van de populatie van Pensioenfonds HPPF opgenomen dat valt onder de werkgever HPNL. De huidige actieve deelnemer bouwen in deze kring pensioen op, er treden echter geen nieuwe actieven meer toe tot deze regeling.

De administratie van de pensioenregeling is tot 2024 ondergebracht bij de uitvoerder IAR die de uitvoering ook verrichtte voor het Pensioenfonds HPPF. Deze is met ingang van 2024 'as is' overgenomen door APS. Samen met APS stelt Centraal Beheer APF vast in welke mate verbetering van processen, procedures en communicatie mogelijk zijn. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk aan te sluiten bij onze reguliere dienstverlening, zoals deze is ingericht voor de overige kringen.

Gedurende 2024 heeft een migratie plaats gevonden naar een SaaS (cloud) versie van het LifeTime platform. Door deze migratie kan gedurende 2025 het nieuwe deelnemersportaal worden uitgerold. Uiteraard worden zowel de betrokken belanghebbendenorganen als de werkgevers op de hoogte gehouden en betrokken bij dit proces.

Overgangsregeling vaststelling gedempte kostendekkende premie

De vaststelling van de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement vindt plaats met inachtneming van hetgeen bepaald is in onder andere artikel 128 PW en artikel 4 Besluit FTK pensioenfondsen en wordt bepaald op basis van het verwacht rendement van de beleggingsmix van de Kring. Vanaf 1 januari 2024 wordt rekening gehouden met de aangepaste wettelijke voorgeschreven maximale parameters. De maximale parameters zijn de maximaal in te rekenen beleggingsrendementen per beleggingscategorie en de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie is in 2023 overgangsrecht gecreëerd omdat de lagere verwachte rendementen en hogere inflatie zouden leiden tot een toename van de premie. Daarbij is geregeld dat onder nadere voorwaarden tegelijkertijd de aanpassing van de vastrentende curve mag worden doorgevoerd ook als deze wettelijk gezien nog niet mag worden aangepast (namelijk slechts eens in de 5 jaar is dit toegestaan).

Voor 2024 is voor de Kring gebruik gemaakt van dit overgangsrecht, zoals is vastgelegd in artikel 36b Besluit FTK pensioenfondsen. Dit betekent dat bij de vaststelling van de verwachte rendementscurve voor de gedempte kostendekkende premie het rendement op vastrentende waarden (AAA) opnieuw vastgesteld en vastgezet is voor de periode 2024 tot en met 2028. Dit rendement is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 30 september 2023. Daarnaast zijn voor deze verwachte rendementscurve tevens de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer opnieuw vastgesteld en vastgezet voor een periode van vijf jaar. Hierbij is het ingroeipad van de inflatie zoals gepubliceerd door het CPB op 19 september 2023 gehanteerd voor de periode 2024 tot en met 2028.

Het bestuur heeft in 2023 besloten gebruik te maken van dit overgangsrecht en vastgesteld dat dit evenwichtig is, mede omdat de premies op een voldoende solvabel niveau liggen. Dit besluit is in afstemming met de sociale partners genomen en voorgelegd aan het BO en deze hebben hier goedkeuring aan verleend.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

De werkgever en sociale partners zijn nog bezig om een transitieplan op te stellen. Centraal Beheer APF heeft hierdoor nog geen concept transitieplan ontvangen.

Nieuwe sterftegrondslagen

In 2024 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2024 gepubliceerd. Deze vervangt de AG sterftetafel uit 2022. De kring is in 2024 overgegaan naar de nieuwe Prognosetafel AG2024. Op basis van deze nieuwe AG tafel nemen de voorzieningen met ca 0,1% af.

20.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid is in overleg met het belanghebbendenorgaan van de kring aangepast, waarbij per 1 april 2025 de volledige overstap naar de kernportefeuilles van Centraal Beheer APF is gemaakt. De portefeuille bestaat daardoor sinds dat moment uit 45% Robuust Rendement en 55% Rente.

20.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Inleiding

Elke maand had het belanghebbendenorgaan (BO) een overleg. In 2024 is er geen wijziging in de samenstelling van het BO geweest. Ook is er afgelopen jaar veelvuldig overleg met sociale partners en HPNL Senior geweest over de Wtp. Tevens zijn er vergaderingen met het bestuur en de raad van toezicht van Centraal Beheer APF geweest en hebben medewerkers van Centraal Beheer APF geregeld deelgenomen aan vergaderingen om bepaalde aanvragen of (beleggings)onderdelen toe te lichten. Tenslotte zijn individuele leden van het belanghebbendenorgaan ook actief in werkgroepen en klankbordgroepen.

Medezeggenschap

Het belanghebbendenorgaan heeft wettelijke advies- en goedkeuringsrechten en bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Het belanghebbendenorgaan heeft diverse aanvragen ontvangen. Bij die aanvragen heeft het bestuur laten zien goed kennis te hebben genomen van de adviezen van het belanghebbendenorgaan. Uitgangspunt in het handelen van het belanghebbendenorgaan als geheel is dat gehandeld wordt in het belang van alle belanghebbenden van de pensioenkring, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen.

Instemmingsaanvragen en adviesaanvragen

In het verslagjaar zijn er diverse aanpassingen geweest in de beleggingsportefeuille. Zo heeft het BO ingestemd met een aanscherping in het MVB- beleid en de investments beliefs. Tevens is er een onderzoek naar de portefeuilleconstructie gedaan en heeft het BO met die adviezen ingestemd¹. Voor het beleggingsplan en het strategisch beleggingsbeleid is instemming gegeven net als voor de premiestelling. Voor de ABTN en de juridische documenten is een positief advies gegeven.

Het BO heeft alle aanpassingen steeds beoordeeld op te maken kosten en impact op het te verwachten rendement. Voorgestelde wijzigingen in de beleggingsportefeuille pasten bij de risicohouding en de ambitie van onze Kring.

Oordeel over het beleid van het bestuur

Naast haar advies- en goedkeuringsrecht ziet het belanghebbendenorgaan toe op de correcte uitvoering van de uitvoerings- en pensioenovereenkomsten door het bestuur en geeft zij een oordeel over het gevoerde beleid.

Het BO kwalificeert het beleid van het bestuur over het verslagjaar als overwegend adequaat, waarbij besluiten onderbouwd zijn en in lijn zijn met het belang van de deelnemers en sociale partners. Het overleg met het bestuur is door de leden als constructief, transparant en professioneel ervaren. Tegelijkertijd signaleert het BO nog steeds structurele tekortkomingen in de communicatie aan de deelnemers. Veel trajecten verlopen trager dan gepland en proactieve communicatie ontbreekt vaak. Ondanks eerdere signalen ziet het BO hierin nog te weinig verbetering. Dit punt is daarom nadrukkelijk opnieuw onder de aandacht van het bestuur gebracht.

Ten aanzien van de voorbereiding op de Wtp constateert het BO dat het bestuur samen met sociale partners en het BO zelf al de nodige stappen zet. Echter, het ontbreken van een deelnemersportal blijft een gemis. De communicatie naar deelnemers is hierdoor beperkt en alternatieven zijn nog onvoldoende benut. Het BO dringt aan op versnelde actie en ziet uit naar de concrete stappen die zijn aangekondigd voor de komende maanden.

Zelfevaluatie van het BO

Het BO heeft ook naar zichzelf gekeken of de kennis voldoende is of dat er trainingen benodigd zijn. Tevens heeft het BO gekeken of aan de belangen van alle belanghebbenden goed gedacht wordt. Gezien de vele gesprekken met werkgever, werknemers en HPNL Senior alsmede de interne discussies over de vraagstukken concludeert het BO dat de juiste onderwerpen zijn besproken waarbij ruimte is voor het standpunt vanuit de verschillende belangen. Ook is het BO van mening dat de juiste punten door het BO

¹ Begin 2025 heeft het BO in het kader van het onderzoek naar de portefeuilleconstructie alsnog wijzigingen aan het bestuur van Centraal Beheer APF voorgelegd.

in het belang van de deelnemers zijn geadresseerd bij het bestuur van Centraal Beheer APF, de sociale partners en HPNL Senior.

Alexander Reuvekamp

Diane Edelijn

Simon Dijkhuizen

Ferdinand Keij

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring HPNL en het oordeel over het in 2024 gevoerde beleid. Het bestuur deelt het belang van goede en proactieve communicatie met de deelnemers en neemt het afgegeven signaal van het BO hieromtrent serieus. Hierdoor betreurt het bestuur dan ook de onverhoopte vertraging in de uitrol van de deelnemersportal. De komende periode zal de portal uitgerold worden, waardoor de communicatie met de deelnemer verwacht wordt te verbeteren. Het bestuur gaat graag nader in overleg met het BO.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring HPNL voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de constructieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan in 2025.

21. Verslag Kring ESN

21. Verslag Kring ESN

Sinds 1 november 2021 heeft Centraal Beheer APF de Kring ESN gestart. Hierin is per die datum het deel van de populatie van Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland i.l. (hierna te noemen Pensioenfonds HPPF) opgenomen dat valt onder de werkgever ES Nederland. De actieve deelnemers bouwen in deze kring pensioen op in een middelloonregeling. De premie wordt vastgesteld op basis van een verwacht rendementscurve.

De administratie van de pensioenregeling is tot 2024 ondergebracht bij de uitvoerder IAR die de uitvoering ook verrichtte voor het Pensioenfonds HPPF. Deze is met ingang van 2024 ‘as is’ overgenomen door APS. Samen met APS stelt Centraal Beheer APF vast in welke mate verbetering van processen, procedures en communicatie mogelijk zijn. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk aan te sluiten bij onze reguliere dienstverlening, zoals deze is ingericht voor de overige kringen.

Gedurende 2024 heeft een migratie plaats gevonden naar een SaaS (cloud) versie van het LifeTime platform. Door deze migratie kan gedurende 2025 het nieuwe deelnemersportaal worden uitgerold. Uiteraard worden zowel de betrokken belanghebbendenorganen als de werkgevers op de hoogte gehouden en betrokken bij dit proces.

Eind 2024 heeft de kring een beleidsdekkingsgraad die hoger is dan de dekkingsgraad om te voldoen aan het Vereist Eigen Vermogen.

Op basis van de financiële positie per 31 december 2024 kan per 1 januari 2025 een toeslag worden verleend van 1,97% (EDS: 2,71%).

Nadere financiële informatie over Kring ESN is opgenomen in de financiële verantwoording (hoofdstuk 40).

21.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Werkgevers	1	1	1	1
Deelnemers	451	451	450	455
Actieven en arbeidsongeschikten	187	201	215	235
Gewezen deelnemers	197	203	203	198
Pensioengerechtigden	67	47	32	22

Toeslagverlening per 1 januari volgend op ¹				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actieven	1,97%	0,00%	9,58%	2,01%
Niet-actieven	1,97%	0,00%	9,58%	2,01%

1 Toeslagen exclusief aanvullende toeslagen A, B, C en D. Voor entiteit EDS geldt een afwijkende toeslag.

Beleggingsperformance				
	2024	2023	2022	2021
Beleggingsrendement	10,82%	11,59%	-26,25%	0,19%
Benchmarkrendement	10,78%	10,96%	-26,23%	0,04%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,29%	0,22%	0,19%	0,09%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,07%	0,16%	0,10%	0,03%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Premiebijdragen	4.855	4.320	7.227	1.041
Saldo overdracht van rechten	231	195	-2.009	276.096
Pensioenuitkeringen	-1.459	-1.031	-619	-74

Technische Voorzieningen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,21%	2,37%	2,62%	0,56%
Actieven en arbeidsongeschikten	94.351	89.941	87.969	122.695
Gewezen Deelnemers	71.021	69.437	64.142	82.408
Pensioentrekkenden	31.200	20.759	12.605	9.978

Technische Voorzieningen				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	2.952	2.528	2.909	3.097
Totaal	199.524	182.665	167.625	218.178

Dekkingsgraad				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actuele dekkingsgraad ultimo	128,5	125,5	120,6	126,9
Beleidsdekkingsgraad (december)	130,8	125,4	126,8	121,2

Belegd vermogen				
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Vastgoedbeleggingen	22.903	18.204	15.721	21.244
Aandelen	75.322	88.565	76.231	103.326
Vastrentende waarden	98.027	72.978	76.484	100.778
Derivaten	46.801	46.238	24.485	38.493
Overige beleggingen	13.082	5.338	9.096	8.468
Totaal belegd vermogen	256.135	231.323	202.017	272.309

Beleggingsresultaat				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Directe beleggingsopbrengsten	17	1.250	1.022	-7
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	24.482	23.031	-79.812	-545
- <i>Beheerkosten</i>	608	375	365	184
- <i>Performance gerelateerde kosten</i>	-	-	-	-
- <i>Transactiekosten</i>	177	329	240	75
Afslag op rendement voor weerstandsvermogen	-48	-58	151	-18
Kosten van vermogensbeheer	107	94	74	66

21.2 Pensioenparagraaf

In Kring ESN kan pensioenopbouw plaatsvinden op basis van een uitkeringsovereenkomst. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

21.2.1 Aspecten pensioenregeling

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Pensioenrichtdatum	De eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioendatum	De eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de Deelnemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt.
Pensioengrondslag (PG)	Pensioengevend salaris – franchise
Franchise	€ 17.545 (2024)
Ouderdomspensioen	Het opbouwpercentage bedraagt 1,875% van de PG.
Partnerpensioen (op opbouwbasis)	Het opbouwpercentage bedraagt 70% van het jaarlijks OP.
Tijdelijk partnerpensioen	Verzekerd bedrag voor overlijden van een Deelnemer, uit te betalen tot de 68 jarige leeftijd van de Partner maar uiterlijk tot de AOW-gerechtigde leeftijd van de
Wezenpensioen (op opbouwbasis)	Het opbouwpercentage in 2021 bedraagt 14% van het jaarlijks OP;
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Op basis van een 6-klassen systeem
Vervroegen	Niet eerder dan de eerste dag van de maand waarin de 55-jarige leeftijd wordt bereikt
Variatie in de uitkeringen (hoog-laag)	Gedurende 5 of 10 jaar eerst een hoge uitkering en daarna een lagere uitkering of andersom; Een hoge uitkering vanaf de Pensioeningangsdatum tot de Pensioendatum en daarna een lagere uitkering of andersom
Uitruilen	Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa
Deeltijdpensioen	Vanaf de eerste dag van de maand waarin de 55-jarige leeftijd wordt bereikt voor een periode van minimaal 6 maanden.

21.2.2 Premiebeleid

Voorafgaand aan enig kalenderjaar stelt Centraal Beheer APF een schatting op van de Premie voor het komende jaar. Dit gebeurt op basis van het door Enterprise Services Nederland gecontroleerde deelnemersbestand per september van het voorafgaande kalenderjaar. Het berekende premieniveau wordt gedeeld met Enterprise Services Nederland De totale geschatte jaarlijkse Premie wordt tussen Centraal Beheer APF en Enterprise Services Nederland (namens de Werkgevers) verrekend met de definitief voor het betreffende jaar door Centraal Beheer APF vastgestelde Premie. Deze vaststelling vindt plaats vóór 1 juli van het daarop volgende jaar. De verrekening vindt plaats met de Premie van een volgend jaar.

De jaarlijks af te dragen premie is gelijk aan de basispremie, eventueel vermeerderd met een aanvullende bijdrage dan wel verminderd met een premiekorting. De hoogte van de af te dragen premie moet ten minste voldoen aan de op het tijdstip van vaststelling geldende wet- en regelgeving.

De basispremie voor enig jaar wordt bepaald als de gedempte premie waarbij het verwacht rendement zoals bedoeld in artikel 128 PW en beschreven in de Abtn wordt gehanteerd. In de Abtn is de methodiek voor de eventuele aanvullende bijdragen en/of premiekorting beschreven.

21.2.3 Toeslagbeleid

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring ESN een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring ESN, naar het oordeel van het bestuur, ten minste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend.

De pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden worden met een voorwaardelijke toeslag verhoogd.

De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande

jaar. Voor een gedeelte van de pensioenaanspraken en pensioenrechten geldt een afwijkende toeslagambitie. De afwijkende toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI niet-afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar.

De afwijkende toeslagambitie is van toepassing op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden die zijn opgebouwd in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II.

Reglementair is vastgelegd dat deze toeslag op 1 januari van het jaar wordt verleend. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is gelijk aan 100% van de prijsindex. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement van Kring ESN gefinancierd.

De toeslagruimte wordt bepaald op basis van de financiële positie van de Kring ESN en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen; én de beleidsdekkingsgraad van 31 oktober van de Kring ESN. Hierbij wordt voor de toe te kennen uitgegaan van de vaststelling van toekomst bestendig indexeren, zoals beschreven in de wet. Bij een beleidsdekkingsgraad onder 110% worden geen toeslagen toegekend uit de fondsmiddelen. Boven de grens van Toekomst Bestendig Indexeren is inhaaltoeslag mogelijk.

Naast de hierboven beschreven fondstoeslag kunnen aanvullende toeslagen worden toegekend aan de actieve deelnemers. Dit betreft de toeslagen A t/m D. In 2022 hebben de sociale partners een aanpassing doorgevoerd in deze aanvullende toeslagen. Daarmee is de aanvullende toeslag niet meer afhankelijk van de loonindex maar wordt tevens gebaseerd op de prijsindex, indien deze niet vanuit de fondstoeslag kan worden toegekend.

Toeslag A

Toeslag A is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard

pensioenregeling die werd uitgevoerd door Pensioenfonds HPPF. Op de tot en met 31 december 2013 door Deelnemers opgebouwde Pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling die werd uitgevoerd door Hewlett Packard Pensioenfonds wordt jaarlijks een aanvullende toeslag (Toeslag A) van maximaal 3,5% verleend bovenop de toeslag als hierboven bedoeld, ten aanzien van de Pensioenaanspraken van Deelnemers in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling, zodanig dat de totale toeslag ten hoogste gelijk is aan de Prijsindex.

Toeslag B

Toeslag B is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 december gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS pensioenregeling II. Op de op 31 december 2013 door Deelnemers opgebouwde Pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II geldt een aanvullende toeslag (Toeslag B) van maximaal 50% van Toeslag A. Toeslag B wordt zodanig beperkt dat de toeslag als bedoeld in het hierboven beschreven toeslagbeleid ten aanzien van de Pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II en toeslag B gezamenlijk 2/3^e van de totale toeslag niet overschrijdt. Onder totale toeslag wordt verstaan Toeslag A en de door het Pensioenfonds toegekende toeslag over de premievrije Pensioenaanspraken per 31 december 2013 aan de bij de Werkgever in dienst zijnde werknemers die recht hebben op Toeslag A.

Toeslag C

Toeslag C heeft voor het laatst plaatsgevonden op 1 januari 2024 en is dus niet van toepassing voor 2025.

Toeslag D

Toeslag D is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de vanaf 1 januari 2014 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken. Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre een voorwaardelijke Toeslag D wordt toegekend. Voor deze voorwaardelijke toeslag is een voorziening gevormd. Deze voorziening kan uitsluitend voor Toeslag D worden aangewend. Toeslag D kan jaarlijks worden toegekend op de vanaf 1 januari 2014 opgebouwde Pensioenaanspraken van Deelnemers indien

de som van de voorwaardelijke Toeslagverlening zoals opgenomen in het toeslagbeleid, ten aanzien van de Pensioenaanspraken van Deelnemers vanaf 1 januari 2014 en Toeslag C lager is dan de Prijsindex. Toeslag D wordt toegekend indien en voor zover er een voorziening aanwezig is. Deze toeslagverlening is toekomstbestendig, wat inhoudt dat er jaarlijks niet meer Toeslag D verleend wordt dan naar verwachting uit de beschikbare middelen ook in de toekomst te realiseren is, waarbij de wettelijke bepalingen omtrent toekomstbestendig indexeren in acht genomen worden. Bij een Beleidsdekkingsgraad van minder dan 110% wordt geen toeslag verleend. Geconstateerd is dat de formulering in de juridische documenten er toe leidt dat Toeslag D naar verwachting niet tot toekenning zal leiden. Daarmee zal worden bekeken op welke wijze een aanpassing hierin gedaan kan worden.

Voor Toeslag A en B wordt door Enterprise Services Nederland extra premie betaald. Toeslag A, B en C worden volledig door Enterprise Services Nederland gefinancierd. Toeslag D wordt gefinancierd uit een eventueel overschot voor de financiering van Toeslag C. Het totaal van Toeslag C en Toeslag D is ten hoogste gelijk aan Toeslag A en voorts maximaal 3,5%.

Voor Toeslag D wordt een voorziening aangehouden. Deze voorziening wordt gevoed uit de jaarlijkse betaling ten behoeve van toeslag C, zie toelichting bij Toeslag C. In 2024 is het volgende verloop van toepassing.

Voorziening toeslag D				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Voorziening toeslag D einde vorig boekjaar	1.857	1.825	1.733	0
Opvoer voorziening voor Toeslag D i.v.m. collectieve waardeoverdracht	0	-	-	1.626
Betaald door werkgevers t.b.v. van toeslag C	522	522	522	533
Aangewend voor toeslag C (1 januari)	0	-490	-430	-426
Voorziening Toeslag D einde boekjaar	2.379	1.857	1.825	1.733

Toeslagverlening

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad 130,3%. Daarmee is er financiële ruimte om toeslag te verlenen. De maatstaf waarop de toeslag wordt gebaseerd bedroeg op basis van CPI afgeleid 2,58% en op basis van CPI niet-afgeleid 3,55% (zie paragraaf 2 voor welke deelnemers de maatstaf van toepassing is). Het bestuur heeft het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 1,97% respectievelijk 2,71%.

Toeslagverlening per 1 januari Actieven								
	Ambitie				Toegekend			
	2025	2024	2023	2022	2025	2024	2023	2022
Verleende toeslagen actieven entiteit HP	2,58%	0,00%	16,93%	3,28%	1,97%	0,00%	9,58%	2,01%
Verleende toeslagen actieven entiteit EDS	3,55%	0,00%	14,33%	3,42%	2,71%	0,00%	8,11%	2,10%
- Aanvullende toeslag A					0,61%		3,50%	1,27%
- Aanvullende toeslag B					0,00%		0,61%	0,00%
- Aanvullende toeslag C					n.v.t.		1,39%	1,27%
- Aanvullende toeslag D					0,00%		0,00%	0,00%

Toeslagverlening per 1 januari Inactieven								
	Ambitie				Toegekend			
	2025	2024	2023	2022	2025	2024	2023	2022
entiteit HP	2,58%	0,00%	16,93%	3,28%	1,97%	0,00%	9,58%	2,01%
entiteit EDS	3,55%	0,00%	14,33%	3,42%	2,71%	0,00%	8,11%	2,10%
Indicatie cumulatieve achterstand – entiteit HP					9,23%	8,62%	8,62%	1,27%
Indicatie cumulatieve achterstand – entiteit EDS						8,38%	7,54%	1,32%

De cumulatieve achterstanden zijn een indicatief getal en betreft de achterstand bij het Centraal Beheer APF sinds de start van de kring. Door de sterk opgelopen inflatie is de achterstand ook toegenomen. Bij toekenning van inhaalindexatie wordt gekeken naar de gecumuleerde achterstand per deelnemer.

Ook de cumulatieve achterstand tijdens het deelnemerschap bij het Pensioenfonds HPPF wordt meegenomen bij de toekenning van inhaalindexatie.

21.2.4 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Eind 2023 heeft de kring een reserve overschot. Er is dan ook in 2024 geen herstelplan opgesteld.

21.2.5 Haalbaarheidstoets

Bij de start van Kring ESN is de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De ondergrenzen gehanteerd in de aanvangshaalbaarheidstoets zijn afgesproken in overleg met het BO van Kring ESN. Gedurende 2024

is een haalbaarheidstoets (HBT) uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de vastgelegde risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	nvt
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	90%	102%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	30%	25%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 102% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 25%. Dit sluit steeds aan bij de vastgestelde ondergrenzen in de aanvangshaalbaarheidstoets.

21.2.6 Herverzekering

Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt. Deze risico's zijn ondergebracht bij elipsLife AG. De overeenkomsten die gesloten zijn, betreffen:

- Overlijdensdekking voor het partner- en wezenpensioen in de middelloonregeling
- Premievrijstelling
- WIA-excedent verzekering
- ANW-hiaat verzekering

Het contract betreffende de WIA excedent en de ANW-hiaat verzekering is per 1 januari 2025 verlengd met elipsLife AG.

1 De verschillende dekkingsgraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

21.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkingsgraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad				
	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Actuele dekkingsgraad	128,5%	125,5%	120,6%	126,9%
Beleidsdekkingsgraad	130,8%	125,4%	126,8%	121,2%
Reële dekkingsgraad	96,9%	91,5%	94,4%	96,3%
Vereiste dekkingsgraad	117,0%	116,7%	121,3%	119,3%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en -rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021 ¹
Administratieve uitvoeringskosten	419	439	326	67
In euro's per deelnemer	1.650	1.770	1.320	261
Vermogensbeheerkosten	715	469	439	250
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,29%	0,22%	0,19%	0,09%
Transactiekosten	177	329	240	75
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,07%	0,15%	0,10%	0,03%
Gemiddeld belegd vermogen	243.677	212.441	230.472	272.734

1 De getallen in de kolom 2021 betreffen de periode van 1-11-2021 tot en met 31-12-2021.

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 177 (2023: € 329). De transactiekosten zijn in 2024 ten opzichte van 2023 gedaald ondanks dat de portefeuille per 1 april 2024 volledig is belegd in de kernportefeuilles van Centraal Beheer APF. In 2023 vond een wijziging plaats in de Emerging Market Debt fondsen.

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Gegeven de geringe omvang van het belegd vermogen en het transactievolume zijn deze kosten niet direct te relateren aan benchmarks, die gebaseerd zijn op grote vermogens en transactievolumes.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 21.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring ESN kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	419	0,17%	439	0,21%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	24	0,01%	37	0,02%
<i>waarvan Wtp kosten</i>	51	0,02%	72	0,03%
<i>waarvan Contributies</i>	-	-	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	344	0,14%	330	0,16%
Kosten vermogensbeheer	715	0,29%	469	0,22%
Totale kosten	1.134	0,47%	908	0,43%
Transactiekosten	177	0,07%	329	0,15%

21.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring ESN zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring ESN belegt in verschillende portefeuilles. Dit betreft de portefeuilles Rendement, Inflatie, Rente en Matching. Het beleid zoals dat in de verschillende portefeuilles is gevoerd en de resultaten hiervan zijn nader beschreven in hoofdstuk 6.5.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF: een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring ESN is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.13.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

21.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring ESN weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	105.952	41,36%	83.661	36,17%
Rente & Matching	100.503	39,24%	72.273	31,24%
Inflatie	49.550	19,35%	18.303	7,91%
Pool Aandelen	-	0,00%	16.274	7,04%
Pool Vastrentende Waarden	-	0,00%	35.756	15,46%
Pool liquide Middelen	113	0,04%	5.331	2,30%
Liquide Middelen	17	0,01%	-274	-0,12%
Totaal Assets	256.135	100,00%	231.323	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	20,45%	19,92%	18,20%	17,30%
Rente	4,72%	4,66%	2,33%	2,37%
Matching	7,48%	7,48%	13,16%	13,14%
Inflatie	3,75%	4,43%	8,84%	5,96%
Pool Aandelen	-	-	3,19%	3,91%
Pool Vastrentende Waarden	-	-	7,91%	7,62%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	2,55%	-
Liquide Middelen	2,59%	0,96%	3,21%	3,32%
Totaal Assets	10,82%	10,78%	11,59%	10,96%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de beleggingscategorieën toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 24.482 (2023 : € 23.031) voor een vermogen dat steeg van € 231.323 tot € 256.135 per ultimo 2024 in Kring ESN.

21.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer,
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021 ¹
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	109	98	129	17
Vermogensbeheerkosten pensioenfondsen en pensioenbureau	15	42	6	49
Korting vermogensbeheerder	-17	-46	-61	
Bewaarloon	-	-	-	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	608	375	365	184
Totaal	715	469	439	250

1 De getallen in de kolom 2021 betreffen de periode van 1-11-2021 tot en met 31-12-2021.

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 109 (2023 € 98).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 608 (2023: € 375). De stijging komt door de aanpassing van de beleggingsportefeuille per 1 april 2024 in een breder gespreide portefeuille met deels duurdere beleggingsfondsen waaronder privaat vastgoed.

21.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

21.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van het verslagjaar bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Beleggingsopbrengsten	14.806	11.789	-4.985	6.037
Premie	541	705	-714	-65
Waardeoverdrachten	20	27	271	52.497
Kosten	-	-	-	-
Uitkeringen	42	42	41	8
Kanssystemen	-443	-201	326	-353
Toeslagverlening	-4.625	-426	-17.524	-
Incidentele mutaties	158	-2	-1.404	-
Andere oorzaken	-208	2	-22	484
Totaal	10.291	11.936	-24.011	58.608

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	18.057	18.640	-77.603	-458
Wijziging RTS TV	-3.251	-6.851	72.618	6.495
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	14.806	11.789	-4.985	6.037

In het verslagjaar bedraagt het resultaat van Kring ESN € 10.291. Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven:

- Ondanks de licht gedaalde rente hebben de positieve beursontwikkelingen overall geleid tot een positief resultaat op de beleggingen.
- Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
- Het resultaat op waardeoverdrachten ontstaat door het verschil tussen de wettelijke grondslagen zoals gehanteerd bij waardeoverdrachten en de eigen fondsgrondslagen.
- Op kanssystemen is een negatief resultaat ontstaan. Dit bestaat uit het resultaat op overlijden, arbeidsongeschiktheid en overige kanssystemen.
- Het resultaat op toeslagen betreft de verwerking van toeslagen per 1 januari 2025.
- Het resultaat op incidentele mutaties heeft betrekking op de overgang in 2024 naar de nieuwe prognosetafel van het Actuarieel Genootschap.
- Het negatieve resultaat op andere oorzaken betreft een wijziging in de vordering op de herverzekeraar.

21.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabellen. Per 1 november 2021 is de kring gestart. De premies 2021 betreffen de premies voor de maanden november en december.

Premies

Premies				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Feitelijke premie	4.855	4.320	7.227	1.041
Kostendeekkende premie	4.864	4.321	9.433	1.345
Gedempte kostendeekkende premie	4.797	4.303	7.227	1.041

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie				
Bedragen in € x 1.000	2024	2023	2022	2021
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde (incl. risicopremies)	3.045	3.266	-	-
Indexatie koopsom A, B, C / Bijdrage Toeslag D	611	32	-	-
Premie tbv Weerstandsvermogen	5	5	-	-
Solvabiliteitsopslag	766	546	-	-
Opslag pensioenuitvoeringskosten	428	471	-	-
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	-	-	-	-
Totaal	4.855	4.320	-	-

Kostendeekkende premie

De samenstelling van de kostendeekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendeekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	3.284	3.171
Solvabiliteitsopslag	558	663
Opslag pensioenuitvoeringskosten	370	455
Toeslagen (indien en voor zover gefinancierd uit premie)	652	32
Totaal	4.864	4.321

Gedempte kostendeekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendeekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendeekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	2.609	2.607
Solvabiliteitsopslag	766	545
Opslag pensioenuitvoeringskosten	370	455
Toeslagen (indien en voor zover gefinancierd uit premie)	611	32
Voorwaardelijke onderdelen	441	664
Totaal	4.797	4.303

21.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets				
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Aanwezig eigen vermogen	56.824	46.534	34.597	58.608
Minimaal vereist eigen vermogen	8.062	7.461	6.795	8.847
Vereist eigen vermogen	33.968	30.591	35.836	42.117

De vermogenspositie van Kring ESN kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

21.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring Kring ES NL aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 1.920.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 96.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring ES NL verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring ES NL is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

21.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen. In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring ESN zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol. De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de Abtn van de kring.

Financieel Crisisplan

Kring ESN heeft een crisisplan. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het crisisplan is in 2024 niet aangepast.

21.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Het afdekkingspercentage is minimaal 50% en maximaal 80% op basis van marktrente. De aanpassing van het afdekkingspercentage vindt 1 april plaats. Het afdekkingspercentage wordt bepaald door een tabel met twee dimensies: de 20-jaars swaprente en de UFR-dekkingsgraad. Deze tabel is van toepassing tot de renteafdekking 80% is. Daarna blijft de renteafdekking 80% ongeacht wat de stand van de dekkingsgraad of de rente daarna is. In 2024 werd 75% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de marktrente afgedekt.

21.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

21.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring ESN beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. De valuta's die worden afgedekt zijn; Amerikaanse dollar, Japanse Yen en de Britse Pond. Voor aandelen wereld, beursgenoteerd vastgoed en obligaties opkomende markten HC wordt het valutarisico afgedekt via de valuta-overlay. Voor high yield wordt het valutarisico binnen het fonds afgedekt. Voor de overige categorieën vindt er geen afdekking van het valutarisico plaats. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) en indirect vastgoed wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt.

21.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

21.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

21.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. Dit is bijvoorbeeld van toepassing voor de vastgoedbeleggingen en grondstoffen in de portefeuille.

21.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden periodiek getoetst op basis van actuele sterfte-modellen. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 21.2.6).

21.7 Terugblik 2024

Sinds 1 november 2021 heeft Centraal Beheer APF de Kring ESN gestart. Hierin is per die datum het deel van de populatie van Pensioenfonds HPPF opgenomen dat valt onder de werkgever ESN. De huidige actieve deelnemer bouwen in deze kring pensioen op, er treden echter geen nieuwe actieven meer toe tot deze regeling.

De administratie van de pensioenregeling is tot 2024 ondergebracht bij de uitvoerder IAR die de uitvoering ook verrichtte voor het Pensioenfonds HPPF. Deze is met ingang van 2024 'as is' overgenomen door APS. Samen met APS stelt Centraal Beheer APF vast in welke mate verbetering van processen, procedures en communicatie mogelijk zijn. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk aan te sluiten bij onze reguliere dienstverlening, zoals deze is ingericht voor de overige kringen.

Gedurende 2024 heeft een migratie plaats gevonden naar een SaaS (cloud) versie van het LifeTime platform. Door deze migratie kan gedurende 2025 het nieuwe deelnemersportaal worden uitgerold. Uiteraard worden zowel de betrokken belanghebbendenorganen als de werkgevers op de hoogte gehouden en betrokken bij dit proces.

Overgangsregeling vaststelling gedempte kostendekkende premie

De vaststelling van de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement vindt plaats met inachtneming van hetgeen bepaald is in onder andere artikel 128 PW en artikel 4 Besluit FTK pensioenfondsen en wordt bepaald op basis van het verwacht rendement van de beleggingsmix van de Kring. Vanaf 1 januari 2024 wordt rekening gehouden met de aangepaste wettelijke voorgeschreven maximale parameters. De maximale parameters zijn de maximaal in te rekenen beleggingsrendementen per beleggingscategorie en de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie is in 2023 overgangsrecht gecreëerd omdat de lagere verwachte rendementen en hogere inflatie zouden leiden tot een toename van de premie. Daarbij is geregeld dat onder nadere voorwaarden tegelijkertijd de aanpassing van de vastrentende curve mag worden doorgevoerd ook als deze wettelijk gezien nog niet mag worden aangepast (namelijk slechts eens in de 5 jaar is dit toegestaan).

Voor 2024 is voor de Kring gebruik gemaakt van dit overgangsrecht, zoals is vastgelegd in artikel 36b Besluit FTK pensioenfondsen. Dit betekent dat bij de vaststelling van de verwachte rendementscurve voor de gedempte kostendekkende premie het rendement op vastrentende waarden (AAA) opnieuw vastgesteld en vastgezet is voor de periode 2024 tot en met 2028. Dit rendement is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 30 september 2023. Daarnaast zijn voor deze verwachte rendementscurve tevens de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoeten van het prijs- en loonindexcijfer opnieuw vastgesteld en vastgezet voor een periode van vijf jaar. Hierbij is het ingroeipad van de inflatie zoals gepubliceerd door het CPB op 19 september 2023 gehanteerd voor de periode 2024 tot en met 2028.

Het bestuur heeft in 2023 besloten gebruik te maken van dit overgangsrecht en vastgesteld dat dit evenwichtig is, mede omdat de premies op een voldoende solvabel niveau liggen. Dit besluit is in afstemming met de sociale partners genomen en voorgelegd aan het BO en deze hebben hier goedkeuring aan verleend.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

Aanpassing beleggingsportefeuille

Per 1 april 2024 is een aanpassing gemaakt in de beleggingsportefeuille. Dit is gebaseerd op een portefeuilleconstructiestudie en opgenomen in het beleggingsplan 2024. Hierbij is overgegaan naar de portefeuilles Rente, Rendement DB en Inflatie van Centraal Beheer APF. Hierdoor kan een verbetering van de risicorendementsverhouding worden gerealiseerd in de kring.

Nieuwe sterftegrondslagen

In 2024 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2024 gepubliceerd. Deze vervangt de AG sterftetafel uit 2022. De kring is in 2024 overgegaan naar de nieuwe Prognosetafel AG2024. Op basis van deze nieuwe AG tafel nemen de voorzieningen met ca 0,1% af.

21.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid van de kring is risiconeutraal aangepast en bestaat per eind maart 2025 uit 46,5% Robuust Rendement en 53,5% Rente.

21.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Inleiding

Vrijwel elke maand had het belanghebbendenorgaan (BO) een overleg. In 2024 is er geen wijziging in de samenstelling van het BO geweest. Ook is er afgelopen jaar veelvuldig overleg met sociale partners en HPNL Senior geweest over de Wtp. Tevens zijn er vergaderingen met het bestuur en de raad van toezicht van Centraal Beheer APF geweest en hebben medewerkers van Centraal Beheer APF geregeld deelgenomen aan vergaderingen om aanvragen of (beleggings)onderdelen toe te lichten. Tenslotte zijn individuele leden van het belanghebbendenorgaan ook actief in werkgroepen en klankbordgroepen.

Medezeggenschap

Het belanghebbendenorgaan heeft wettelijke advies- en goedkeuringsrechten en bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement juist uitvoert. Het belanghebbendenorgaan heeft diverse aanvragen ontvangen. Bij die aanvragen heeft het bestuur laten zien goed kennis te hebben genomen van de adviezen van het belanghebbendenorgaan. Uitgangspunt in het handelen van het belanghebbendenorgaan is dat gehandeld wordt in het belang van alle belanghebbenden van de pensioenkring, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen.

Instemmingsaanvragen en adviesaanvragen

In het verslagjaar zijn er diverse aanpassingen geweest in de beleggingsportefeuille. Zo heeft het BO ingestemd met een aanscherping in het MVB- beleid en de investments beliefs. Tevens is er een onderzoek naar de portefeuilleconstructie gedaan en heeft het BO met die adviezen ingestemd. Voor het beleggingsplan en het strategisch beleggingsbeleid is instemming gegeven net als voor de premiestelling en een wijziging van het BO reglement. Voor de ABTN en de juridische documenten is een positief advies gegeven.

Het BO heeft alle aanpassingen steeds beoordeeld op te maken kosten en impact op het te verwachten rendement. Voorgestelde wijzigingen in de beleggingsportefeuille pasten bij de risicohouding en de ambitie van onze Kring.

Oordeel over het beleid van het bestuur

Naast haar advies- en goedkeuringsrecht ziet het belanghebbendenorgaan ook toe dat het bestuur de uitvoerings- en pensioenovereenkomsten goed uitvoert. Het BO is verheugd zich te kunnen vinden in het door het bestuur gevoerde beleid. De leden van het belanghebbendenorgaan hebben het overleg met bestuur als prettig en open ervaren en zien het toekomstige overleg met vertrouwen tegemoet.

Het belanghebbendenorgaan heeft de communicatie naar de deelnemers als aandachtspunt meegegeven. Een meer proactieve en uitgebreidere en beter op de doelgroep gerichte communicatie is gewenst. Het BO heeft ook meer aandacht gevraagd voor het ontbreken van de afgesproken portal. Communicatie met deelnemers zou vooral via de portal kunnen gaan, maar dat is nu dus niet mogelijk. Het BO kijkt uit naar de geschetste stappen die in de komende maanden zullen worden gezet voor een portal.

Regelmatig heeft het BO haar zorg uitgesproken bij het bestuur dat zaken veel langer duren dan gepland/afgesproken.

Het BO ziet met genoeg dat, hoewel voor de Wtp de sociale partners eerst aan zet zijn, Centraal Beheer APF het al de juiste aandacht geeft.

Zelfevaluatie van het BO

Het BO heeft kritisch naar het eigen functioneren gekeken en of er voldoende kennis aanwezig is of er trainingen nodig zijn. Het BO heeft gekeken of de belangen van alle betrokkenen bij alle onderwerpen voldoende aan bod komen. Gezien de vele gesprekken met werkgever, werknemers en HPNL Senior alsmede de interne discussies bij de vraagstukken concludeert het BO dat de juiste onderwerpen zijn besproken. Hierbij is volop ruimte en aandacht geweest voor het standpunt vanuit de verschillende belangengroepen. Ook is het BO van mening dat er de juiste punten in het belang van de deelnemers zijn geadresseerd bij het bestuur van Centraal Beheer APF, de sociale partners en HPNL Senior.

Het BO hecht er aan om het bestuur te bedanken voor de inzet en de goede en open samenwerking.

Koos van der Straaten
Otto van 't Hof
Rob Korevaar
Marcel Cools

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring ESN en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid. Het bestuur deelt het belang van goede en proactieve communicatie met de deelnemers en neemt het afgegeven signaal van het BO hieromtrent serieus. Hierdoor betreurt het bestuur dan ook de vertraging in de uitrol van de deelnemersportal. De komende periode zal de portal uitgerold worden, waardoor de communicatie met de deelnemer verwacht wordt te verbeteren. Het bestuur gaat graag nader in overleg met het BO.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring ESN voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de open en constructieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan in de toekomst.

22. Verslag Kring Deutsche Bank NL

22. Verslag Kring Deutsche Bank NL

Sinds 1 oktober 2023 voert Centraal Beheer APF de pensioenregeling uit voor Deutsche Bank Nederland N.V. in de eigen Kring Deutsche Bank Nederland.

De pensioenregeling is een CDC-regeling op basis van een vijfjaars voortschrijdend gemiddelde rente. De sociale partners hebben de premie vastgesteld op 33% van het salaris. In combinatie met het premiedepot dat beschikbaar is, is een opbouwpercentage voor ouderdomspensioen per jaar toegekend van 1,875%.

Op basis van de beleidsdekkingsgraad van 126,6% per 31 oktober 2024 is per 1 januari 2025 een toeslag verleend van 1,65%.

Nadere financiële informatie over Kring Deutsche Bank NL is opgenomen in de financiële verantwoording (Hoofdstuk 40).

22.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers		
	31-12-2024	31-12-2023
Werkgevers	2	2
Deelnemers	2.423	2.462
Actieven en arbeidsongeschikten	482	511
Gewezen deelnemers	1.378	1.418
Pensioengerechtigden	563	533

Toeslagverlening per 1 januari volgend op		
	31-12-2024	31-12-2023
Actieven	1,65%	0,00%
Niet-actieven	1,65%	0,00%

Beleggingsperformance		
	2024	2023
Beleggingsrendement	9,25%	15,94%
Benchmarkrendement	11,24%	15,20%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,34%	0,06%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,10%	0,12%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Premiebijdragen	14.475	3.675
Saldo overdracht van rechten	-476	410.560
Pensioenuitkeringen	-7.982	-1.921

Technische Voorzieningen		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,12%	2,30%
Actieven en arbeidsongeschikten	131.450	120.609
Gewezen Deelnemers	158.448	150.516
Pensioentrekkenden	113.851	103.350
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	2.498	2.226
Totaal	406.247	376.701

Dekkingsgraad		
	31-12-2024	31-12-2023
Actuele dekkingsgraad ultimo	125,0	123,9
Beleidsdekkingsgraad (december)	127,0	121,4

Belegd vermogen		
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Vastgoedbeleggingen	-	-
Aandelen	154.898	129.344
Vastrentende waarden	201.367	203.495
Derivaten	138.433	117.744
Overige beleggingen	22.197	21.508
Totaal belegd vermogen	516.895	472.091

Beleggingsresultaat		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Directe beleggingsopbrengsten	8.453	1.543
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	27.925	60.338
- Beheerkosten	1.007	168
- Performance gerelateerde kosten	-	-
- Transactiekosten	468	515
Afslag op rendement voor weerstandsvermogen	-78	-153
Kosten van vermogensbeheer	657	98

22.2 Pensioenparagraaf

In Kring Deutsche Bank NL vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een collectieve beschikbare premieregeling. De basis voor de pensioenopbouw is de premie. Als

de premie niet toereikend is om de pensioenopbouw en de daaraan verbonden (administratie)kosten te kunnen financieren, dan kan het tekort eventueel uit het premiedepot onttrokken worden. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling 2024 opgenomen:

22.2.1 Aspecten pensioenregeling

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Pensioenrichtleeftijd	De eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioengrondslag (PG)	Pensioengevend salaris - franchise
Franchise	€ 19.912 (2024)
Ouderdomspensioen	Het streefopbouwpercentage is 1,875% van de PG. Als de premie en de middelen uit het premiedepot tezamen naar verwachting niet gelijk zijn aan de kostendekkende premie voor het volgende kalenderjaar, dan wordt het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen voor het volgende kalenderjaar verlaagd. Het opbouwpercentage in 2023 bedraagt 1,875% van de PG.
Partnerpensioen (op opbouwbasis)	Het streefopbouwpercentage is 1,313% van de PG. Als de premie en de middelen uit het premiedepot tezamen naar verwachting niet gelijk zijn aan de kostendekkende premie voor het volgende kalenderjaar, dan wordt het opbouwpercentage van het partnerpensioen voor het volgende kalenderjaar verlaagd. Het opbouwpercentage in 2024 bedraagt 1,313% van de PG.
Wezenpensioen (op opbouwbasis)	Het streefopbouwpercentage is 0,263% van de PG. Als de premie en de middelen uit het premiedepot tezamen naar verwachting niet gelijk zijn aan de kostendekkende premie voor het volgende kalenderjaar, dan wordt het opbouwpercentage van het wezenpensioen voor het volgende kalenderjaar verlaagd. Het opbouwpercentage in 2023 bedraagt 0,263% van de PG.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Op basis van een 6-klassen systeem
Vervroegen en uitstellen	Maximaal ingaand vanaf leeftijd 60 en tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd. Bij ingang van het ouderdomspensioen meer dan 5 jaar voor de voor de betreffende (Gewezen) Deelnemer geldende AOW-leeftijd dient de (Gewezen) Deelnemer te stoppen met werken en dit aan het pensioenfonds te verklaren. Bij ingang van het ouderdomspensioen maximaal 5 jaar voor de voor de (Gewezen) Deelnemer geldende AOW-leeftijd, mag de (Gewezen) Deelnemer doorwerken.

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Variatie in de uitkeringen (hoog-laag)	Gedurende maximaal 10 jaar eerst een hoge uitkering en daarna een lagere uitkering. In bepaalde situaties is de maximale periode korter dan 10 jaar.
Uitruilen	Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa
Deeltijdpensioen	Vanaf leeftijd 60 en tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd. Bij ingang van het ouderdomspensioen meer dan 5 jaar voor de voor de betreffende (Gewezen) Deelnemer geldende AOW-leeftijd dient de (Gewezen) Deelnemer te stoppen met werken voor het deel dat het pensioen ingaat en dit aan het pensioenfonds te verklaren. Bij gedeeltelijke ingang van het ouderdomspensioen maximaal 5 jaar voor de voor de (Gewezen) Deelnemer geldende AOW-leeftijd, mag de (Gewezen) Deelnemer doorwerken. In stappen van 10% of een veelvoud daarvan.

De premie bedraagt 33% van het salaris en het opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen is 1,875% van de pensioengrondslag.

De werking van het premiedepot is als volgt:

- a. Indien de gedempte kostendekkende premie als bedoeld in 5.7.2 in enig jaar meer bedraagt dan 33,0% van de (gemaximeerde) pensioengevende salarissom wordt (indien noodzakelijk) het premiedepot aangewend om een verlaging van het opbouwpercentage te voorkomen of te beperken. Indien het premietekort niet (volledig) kan worden gefinancierd uit het premiedepot, dan zal het opbouwpercentage zodanig worden verlaagd dat de gedempte kostendekkende premie gelijk is aan 33,0% van de (gemaximeerde) pensioengevende salarissom. De omvang van een eventuele onttrekking uit het premiedepot wordt ex ante vastgesteld op basis van het (procentuele) premietekort in de gedempte kostendekkende premie ten opzichte van het maximum (33,0%);
- b. De feitelijke onttrekkingen aan het premiedepot vinden plaats op het moment van premiebetaling (op basis van de (gemaximeerde) pensioengevende salarissom), aan de hand van het hierboven genoemde percentage zoals voor het betreffende boekjaar vastgesteld;

- c. SAAPF en de werkgever en het Belanghebbendenorgaan treden in overleg als significante wijzigingen in het actievenbestand na vaststelling van de (ex ante) gedempte kostendekkende premie ertoe leiden dat het premiedepot negatief dreigt te worden gedurende het jaar, of op andere wijze de evenwichtigheid van de financiële opzet in het geding brengen;
- d. Bij een ontoereikende vermogenspositie zal een positief premiedepot worden betrokken bij de besluitvorming rondom in beginsel (het beperken of voorkomen van) de vermindering van de pensioenaanspraken van de actieve deelnemers (dit in lijn met de bestemming van de middelen). Indien er vervolgens nog middelen in het premiedepot resteren, worden deze middelen – indien dit op grond van wet- en regelgeving noodzakelijk is – ingezet om de vermindering van de pensioenrechten en –uitkeringen van gewezen deelnemers, aanspraakgerechtigden of pensioengerechtigden te beperken of te voorkomen;
- e. De eventuele middelen in het premiedepot worden belegd op dezelfde wijze en tezamen met het overig vermogen van Kring Deutsche Bank NL;
- f. Er wordt geen negatief of positief beleggingsrendement toegekend over het premiedepot;
- g. Het premiedepot zal nooit negatief worden.

22.2.2 Toeslagbeleid

Het Bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring Deutsche Bank NL een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de Deelnemers, Gewezen deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring Deutsche Bank NL, naar het oordeel van het Bestuur, ten minste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend.

Reglementair is vastgelegd dat deze toeslag op 1 januari van het jaar wordt verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is gelijk aan de prijsindex. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement van Kring Deutsche Bank NL gefinancierd.

Toeslagruimte

De toeslagruimte wordt als volgt bepaald. Het Bestuur streeft, rekening houdend met een evenwichtige belangenafweging, ernaar de voorwaardelijke toeslag te verlenen. Hiertoe beoordeelt het Bestuur jaarlijks of en in hoeverre het verlenen van een toeslag mogelijk is. Het Bestuur betreft in zijn beoordeling onder meer:

- a. de financiële positie van de Kring Deutsche Bank NL en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen; én
- b. de beleidsdekkingsgraad van 31 oktober van de Kring Deutsche Bank NL.

Proces toeslagverlening

Voor de toe te kennen toeslag hanteert het Bestuur de onderstaande leidraad. Het Bestuur kan besluiten om van deze leidraad af te wijken.

De toeslagverlening wordt als volgt vastgesteld:

- Eerst wordt de omvang van het voor toeslagverlening beschikbare vermogen boven de toeslagengrens van 110% bepaald op basis van de beleidsdekkingsgraad van het fonds;

- Vervolgens wordt de hoogte van de toeslag zodanig bepaald dat wanneer deze jaarlijks wordt toegekend de contante waarde van alle toeslagen (een evenredig deel van de groeivoet van het prijsindexcijfer) maximaal gelijk is aan de hoogte van dit vermogen: de hierbij gehanteerde groeivoet van het prijsindexcijfer en de discontovoet voor de vaststelling van de contante waarde zijn gelijk aan het bepaalde in artikel 23a van het Besluit FTK Pensioenfondsen;
- Deze hoogte van de toeslag wordt dus uitgedrukt in een percentage van de groeivoet van het prijsindexcijfer conform artikel 23a van het Besluit FTK Pensioenfondsen en bedraagt maximaal 100%;
- De hoogte van de toeslagverlening is gelijk aan dit percentage maal de voor het betreffende jaar relevante gerealiseerde waarde van de maatstaf voor toeslagverlening (het consumentenprijsindexcijfer);
- Geen toeslag zal worden verleend in geval dit op basis van de beleidsdekkingsgraad mogelijk is, maar de actuele dekkingsgraad ten gevolge van deze toeslagverlening lager wordt dan 100%.

Bij de toeslagverlening geldt de volgende definitie:

Prijsindex: Het peil van de prijzen op 1 november van enig jaar ten opzichte van 1 november van het jaar daarvoor. Deze index wordt jaarlijks door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgesteld als “Consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (afgeleid)”. Dit geeft aan hoe de prijzen in Nederland in een jaar stijgen.

Het Bestuur kan ook besluiten tot een inhaaltoeslag indien er in voorgaande jaren geen volledige toeslag is verleend. De pensioenaanspraken en pensioenrechten van de Deelnemers, Gewezen deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden worden dan verhoogd met een door het Bestuur vastgesteld percentage. Dit kan alleen als de financiële situatie van Kring Deutsche Bank NL goed genoeg is. Bij de besluitvorming over een inhaaltoeslag neemt het Bestuur tevens de fiscale wet- en regelgeving in acht.

Toeslagverlening

Op 31 oktober 2024 was de beleidsdekkingsgraad gelijk aan 126,6%. Daarmee is er financiële ruimte om toeslag te verlenen. De maatstaf waarop de toeslag wordt gebaseerd bedraagt 2,58%. Het bestuur heeft daarop het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 1,65%.

Toeslagverlening per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
2024	-1,98%	0,00%
2025	2,58%	1,65%
Cumulatieve achterstand		1,03%

De cumulatieve achterstand is een indicatief getal en betreft de achterstand die is ontstaan sinds de start bij het Centraal Beheer APF.

22.2.3 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. Gegeven het feit dat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de vereiste dekkingsgraad is er geen sprake van een herstelplan.

22.2.4 Haalbaarheidstoets

Bij de start van Kring Deutsche Bank NL in 2023 is de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. In 2024 is geen nieuwe (reguliere) haalbaarheidstoets uitgevoerd. Hiervoor is toestemming van DNB verkregen. De ondergrenzen gehanteerd in de aanvangshaalbaarheidstoets zijn afgesproken in overleg met het BO Deutsche Bank NL. De uitkomsten hiervan zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de vastgelegde risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	Jaarlijkse HBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	80%	85%
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	85%	89%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	40%	36%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 89% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 36%. Deze uitkomsten vallen binnen de ondergrenzen zoals deze ten behoeve van de risicohouding zijn vastgesteld.

22.2.5 Herverzekering

Voor Kring Deutsche Bank NL lopen overeenkomsten met elipsLife AG voor het herverzekeren van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Bij de start van de kring is een vergelijking gemaakt met de verzekeraar die het Pensioenfonds Deutsche Bank hanteerde. Uit deze tariefsvergelijking kwam een gelijkwaardige tarifiering. Daarop is besloten de herverzekering in lijn te brengen met de overige kringen, waarmee de dekking is ondergebracht bij elipsLife.

Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt. Bij overlijden keert de verzekeraar een risicokapitaal uit. Bij arbeidsongeschiktheid keert de verzekeraar een arbeidsongeschiktheidskapitaal uit.

22.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkinggraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad		
	31-12-2024	31-12-2023
Actuele dekkinggraad	125,0%	123,9%
Beleidsdekkinggraad	127,0%	121,4%
Reële dekkinggraad	93,5%	88,2%
Vereiste dekkinggraad	114,4%	115,0%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en -rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

¹ De verschillende dekkinggraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023 ¹
Administratieve uitvoeringskosten	708	187
In euro's per deelnemer	678	179
Vermogensbeheerkosten	1.664	266
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,34%	0,00%
Transactiekosten	468	515
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,10%	0,00%
Gemiddeld belegd vermogen	487.380	437.670

¹ De getallen in de kolom 2023 betreffen de periode van 1-10-2023 tot en met 31-12-2023.

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2024 € 468 (€ 515 vanaf 1 oktober 2023).

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 22.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring Deutsche Bank NL kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024		2023	
	EUR	% gem. AuM	EUR	% gem. AuM
Bedragen in € x 1.000				
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	708	0,15%	187	0,04%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	18	0,00%	-	-
<i>waarvan Wtp kosten</i>	90	0,02%	-	-
<i>waarvan Contributies</i>	35	0,01%	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	565	0,12%	187	0,04%
Kosten vermogensbeheer	1.664	0,34%	266	0,06%
Totale kosten	2.372	0,49%	453	0,10%
Transactiekosten	468	0,10%	515	0,12%

22.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring Deutsche Bank NL zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring Deutsche Bank NL belegt in verschillende portefeuilles en mandaten. De beleggingen zijn verdeeld over aandelen, bedrijfsobligaties, hoogrentende obligaties, staatsobligaties, infrastructuur en overlay fondsen.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van kring Premie is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.14.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

22.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring Deutsche Bank NL weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024		2023	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling	Bedragen	Verdeling
Rendement	219.152	42,41%	182.907	38,75%
Rente & Matching	269.686	52,17%	232.603	49,27%
Inflatie	11.051	2,14%	2.362	0,50%
Pool Vastrentende Waarden	8.596	1,66%	41.330	8,75%
Pool liquide Middelen	8.858	1,71%	12.923	2,74%
Liquide Middelen	-449	-0,09%	-34	-0,01%
Totaal Assets	516.895	100,00%	472.091	100,00%

Rendementen	2024		2023	
	Rendement	Benchmark	Rendement	Benchmark
Rendement	14,42%	20,51%	7,14%	5,64%
Rente	5,10%	3,51%	6,62%	6,29%
Matching	7,55%	7,56%	55,60%	55,60%
Inflatie	0,45%	5,15%	-	-
Pool Vastrentende Waarden	1,21%	0,95%	7,38%	7,58%
Pool Liquide Middelen	3,77%	-	0,86%	-
Liquide Middelen	3,79%	3,65%	4,47%	0,92%
Totaal Assets	9,25%	11,24%	15,94%	15,20%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de beleggingscategorieën toegelicht. Kring Deutsche Bank NL heeft een afwijkende portefeuille waarvan de rendementen in de tabel hierboven staan. Het totale rendement voor Kring Deutsche Bank NL bedroeg 9,25%. De afwijking van de benchmark is vooral te wijten aan het Aandelen Wereld mandaat dat een afwijkende benchmark kent met restricties waardoor niet volledig geprofiteerd werd van de overall stijging van de markt.

De (indirecte) beleggingsopbrengsten bedroegen € 27.925 (2023 vanaf 1 oktober € 60.338) voor een vermogen dat steeg van € 472.091 (2023) tot € 516.895 per ultimo 2024 in de Kring Deutsche Bank NL.

22.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer;
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023 ¹
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	463	77
Vermogensbeheerkosten pensioenfondsen en pensioenbureau	181	21
Bewaarloon	13	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.007	168
Totaal	1.664	266

1 De getallen in de kolom 2023 betreffen de periode van 1-10-2023 tot en met 31-12-2023.

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 476 (2023 vanaf 1 oktober € 77).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 1.007 (2023 vanaf 1 oktober € 168).

22.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

22.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van Kring Deutsche Bank NL bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Beleggingsopbrengsten	13.561	47.629
Premie	4.432	1.269
Waardeoverdrachten	736	45.150
Kosten	-	-
Uitkeringen	51	-3
Kanssystemen	240	-269
Toeslagverlening	-6.554	-

Analyse van het resultaat		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Incidentele mutaties	-886	3.169
Andere oorzaken	67	-
Totaal	11.647	96.945

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	22.589	58.692
Wijziging RTS TV	-9.028	-11.063
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	13.561	47.629

Het resultaat in het boekjaar bedraagt € 11.647 voor Kring Deutsche Bank NL. Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Het beleggingsresultaat bedraagt € 35.644. Als gevolg van de gewijzigde rente in de voorziening was een bedrag benodigd van € 22.083. Per saldo bedraagt het beleggingsresultaat van € 13.561 positief.
- Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
- Op kanssystemen is een positief resultaat ontstaan. Dit bestaat met name uit een positief resultaat op sterfte (€ 169), een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid (€ 301) en een negatief resultaat van € 230 op overige kanssystemen (pensioencorrecties en flexibilisering).
- Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
- Gedurende het jaar zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties.

22.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabel.

Premies

Premies		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Feitelijke premie	14.475	3.675
Kostendekkende premie	11.342	2.742
Gedempte kostendekkende premie	14.310	3.743

De feitelijke premie is hoger dan de gedempte kostendekkende premie.

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop	11.707	3.068
Risicokoopsom overlijdensrisico	137	27
Risicokoopsom Premievrijstelling	159	31
Solvabiliteitsopslag	1.800	478
Opslag pensioenuitvoeringskosten	507	139

Samenstelling feitelijke premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	165	-68
Totaal	14.475	3.675

Kostendekkende premie

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	9.422	2.258
Solvabiliteitsopslag	1.413	345
Opslag pensioenuitvoeringskosten	507	139
Totaal	11.342	2.742

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendekkende premie		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	12.003	3.126
Solvabiliteitsopslag	1.800	478
Opslag pensioenuitvoeringskosten	507	139
Totaal	14.310	3.743

Premiedepot

Bij de start van de kring is het premiedepot ca 7,0 mln. In 2023 is ca 0,2 miljoen onttrokken aan het premiedepot. In 2024 was geen onttrekking benodigd uit het premiedepot.

Dit leidt ertoe dat de ontwikkeling van het premiedepot als volgt is.

Verloop premiedepot		
Bedragen in € x 1.000	2024	2023
Beginstand	6.863	7.042
Correctie beginstand	0	0
Onttrekking/storting tbv feitelijke premie	0	-178
Rendement	0	0
Eindstand	6.863	6.863

22.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets		
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Aanwezig eigen vermogen	101.729	90.082
Minimaal vereist eigen vermogen	16.764	15.593
Vereist eigen vermogen	58.538	56.336

De vermogenspositie van Kring Deutsche Bank NL kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

22.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring Deutsche Bank Nederland aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.810.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 190.500 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring Deutsche Bank Nederland verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring Deutsche Bank Nederland is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

22.6 Risicoparagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen. In de paragraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring Deutsche Bank NL zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het Belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring. In de basis leidt de overgang van het Pensioenfonds Deutsche Bank NL naar de Kring Deutsche Bank NL niet tot een aanpassing van de risicohouding. Bij de start van de kring is wel in overleg met het belanghebbendenorgaan vastgesteld dat de risicogrenzen aanscherping behoeften om te voldoen aan de aanvangshaalbaarheidstoets. Daarnaast is in april 2024 de korte termijn risicohouding vastgesteld.

Financieel Crisisplan

Voor Kring Deutsche Bank NL is bij de start van de kring een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis. Het financieel crisisplan is in 2024 niet gewijzigd.

22.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkinggraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Wij maken voor de Kring Deutsche Bank NL gebruik van een strategie waarbij 70% van de rentegevoeligheid van de dekkinggraad wordt afgedekt.

22.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

22.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring Deutsche Bank NL beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's wordt genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) wordt voor 50% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

22.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt. We voeren regelmatig een liquiditeitstoets uit om dit risico te monitoren.

22.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

22.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. De beleggingen in infrastructuur zijn hier een voorbeeld van.

22.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 22.2.5).

22.7 Terugblik 2024

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Deze aanpassingen heeft geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,2%.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.1 van het jaarverslag.

Vanuit de werkgever en de sociale partners is een concept transitieplan ontvangen. Een definitief transitieplan is nog niet ontvangen.

Aanpassing valuta-afdekking

In het beleggingsplan 2024 is opgenomen dat de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen wordt aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis. Deze aanpassing is in het eerste kwartaal gerealiseerd.

22.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

22.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Algemeen

Het belanghebbendenorgaan van Kring Deutsche Bank Nederland is op 1 oktober 2023 gestart. Dit is het moment waarop de pensioenrechten en -verplichtingen van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland zijn overgedragen aan Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds (hierna: Centraal Beheer APF). In 2024 heeft er geen verandering in de samenstelling van het belanghebbendenorgaan plaatsgevonden.

De pensioenregeling is een CDC-regeling, waarvoor de premie in 2024 voor 2025 is vastgesteld op 31,5%. Het opbouwpercentage van 1,875% is tot nu toe altijd volledig toegekend. Dit is ook het geval over 2024. Er heeft een inflatie correctie plaatsgevonden voor 2025 van 1,65%.

Financiële Situatie

Eind 2024 was de dekkingsgraad 125,3% en de beleidsdekkingsgraad 127,0%. Er is geen reserve- of dekkingstekort en derhalve geen herstelplan.

Beleggingen

Na de transitie van de effectenportefeuille in 2023 op basis van de ALM studie die destijds is gehouden, hebben in 2024 geen wijzigingen in de effectenportefeuille plaatsgevonden. Het beleggingsresultaat over 2024 was 7,7%. De waarde van de portefeuille EUR 512,7 miljoen.

Samenstelling en zittingstermijn

Per einde van het verslagjaar bestaat het belanghebbendenorgaan uit zes leden, waarvan 3 leden namens werkgever, 2 leden namens werknemers en 1 lid namens gepensioneerden.

Overlegstructuur

In 2024 heeft in januari en in december een overleg tussen het belanghebbendenorgaan en het bestuur van Centraal Beheer APF plaatsgevonden. Ook heeft in 2024 een contact plaatsgevonden met de raad van toezicht.

Gedurende 2024 heeft het belanghebbendenorgaan onderling twee maal overlegd.

In de statuten van Centraal Beheer APF is vastgelegd dat het belanghebbendenorgaan Deutsche Bank Nederland adviseert over onderwerpen die de Kring aangaan, daarnaast zijn er onderwerpen waarvoor instemming gegeven dient te worden conform artikel 115c van de Pensioenwet. In 2024 zijn over de volgende documenten adviezen c.q. instemming gegeven:

- Aanpassing jaarlijkse kosten doorberekening aan Kring Deutsche Bank Nederland
- ABTN
- Uitvoeringsovereenkomst

Toekomst Kring Deutsche Bank Nederland en belanghebbendenorgaan

In 2024 is overleg geweest in het kader van “Expeditie Pensioenakkoord van Centraal Beheer APF”. Gedurende 2024 heeft intensief overleg tussen de werkgever en de vakorgansiaties plaatsgevonden over het type regeling en het transitieplan in het kader van de Wet Toekomst Pensioenen. Dit heeft er toe geleid dat in december 2024 de werkgever en de vakorganisaties een FPR regeling en een transitieplan zijn overeengekomen. Dit transitieplan is gecommuniceerd door de werkgever en de vakorganisaties met de deelnemers en is eind december 2024 bij Centraal Beheer APF ingediend. Centraal Beheer APF zal dit beoordelen op uitvoerbaarheid en evenwichtigheid voor de deelnemers.

Namens belanghebbendenorgaan Deutsche Bank Nederland

Boudewijn Dornseiffen	Betty Mulder-Mosman
Voorzitter	Secretaris

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring Deutsche Bank Nederland en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring Deutsche Bank Nederland voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de constructieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan in de toekomst.

23. Verslag Kring Grolsch

23. Verslag Kring Grolsch

Per 1 oktober 2024 voert Centraal Beheer APF de pensioenregeling uit voor Stichting Pensioenfonds van de Grolsche Bierbrouwerij en de aangesloten werkgever in de eigen Kring Grolsch.

In Kring Grolsch vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een collectieve beschikbare premieregeling.

De pensioenregeling is een CDC-regeling waarbij de premie is gebaseerd op verwacht rendement. De sociale partners hebben de premie vastgesteld op 22,5% van het salaris. In combinatie met het premiedepot dat beschikbaar is, is een opbouwpercentage voor ouderdomspensioen per jaar toegekend van 1,5%.

Gegeven de beleidsdekkingsgraad per 30 september 2024 van 121,6% en een prijsindex die conform het reglement 3,50% bedroeg heeft het bestuur besloten tot een toeslagverlening van 1,76% per 1 januari 2025.

Nadere financiële informatie over Kring Grolsch is opgenomen in de financiële verantwoording (Hoofdstuk 40).

23.1 Kerncijfers

Hierna genoemde bedragen zijn in euro x1.000, tenzij anders toegelicht.

Deelnemers	
	31-12-2024
Werkgevers	1
Deelnemers	2.018
Actieven en arbeidsongeschikten	601
Gewezen deelnemers	747
Pensioengerechtigden	670

Toeslagverlening per 1 januari volgend op	
	31-12-2024
Actieven	1,76%
Niet-actieven	1,76%

Beleggingsperformance	
	2024
Beleggingsrendement	1,70%
Benchmarkrendement	1,44%
Kosten vermogensbeheerder in % van gem. belegd vermogen	0,09%
Transactiekosten in % van gem. belegd vermogen	0,14%

Premie, saldo overdracht van rechten en uitkeringen	
Bedragen in € x 1.000	2024
Premiebijdragen	2.120
Saldo overdracht van rechten	383.200
Pensioenuitkeringen	-2.481

Technische Voorzieningen	
Bedragen in € x 1.000	2024
Gemiddelde gehanteerde rekenrente	2,16%
Actieven en arbeidsongeschikten	94.425
Gewezen Deelnemers	93.465
Pensioentrekkenden	133.738
Overige (o.a. schadereserve en IBNR)	1.560
Totaal	323.188

Dekkingsgraad	
	31-12-2024
Actuele dekkingsgraad ultimo	119,2
Beleidsdekkingsgraad (december)	121,6

Belegd vermogen	
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024
Vastgoedbeleggingen	8.353
Aandelen	97.439
Vastrentende waarden	221.663
Derivaten	53.761
Overige beleggingen	6.350
Totaal belegd vermogen	387.566

Beleggingsresultaat	
Bedragen in € x 1.000	2024
Directe beleggingsopbrengsten	-6
Indirecte beleggingsopbrengsten, waarvan	6.016
- Beheerkosten	275
- Performance gerelateerde kosten	-
- Transactiekosten	550
Afslag op rendement voor weerstandsvermogen	-19
Kosten van vermogensbeheer	73

23.2 Pensioenparagraaf

In Kring Grolsch vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een collectieve beschikbare premieregeling. De basis voor de pensioenopbouw is de premie. Als de

premie niet toereikend is om de pensioenopbouw en de daaraan verbonden (administratie)kosten te kunnen financieren, dan kan het tekort eventueel uit het premiedepot onttrokken worden. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

23.2.1 Aspecten pensioenregeling

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Pensioenrichtleeftijd	De eerste dag van de maand waarin de 67-jarige leeftijd wordt bereikt.
Pensioengrondslag (PG)	Pensioengevend salaris - franchise
Pensioengevend salaris (op voltijdbasis) bedraagt maximaal € 137.800 (2024).	Het Pensioengevend salaris (op voltijdbasis) bedraagt maximaal € 137.800 (2024).
Franchise	18.537,00 (2024)
Ouderdomspensioen	Het streefopbouwpercentage is 1,50% van de PG. Als de premie en de middelen uit het premiedepot tezamen naar verwachting niet gelijk zijn aan de kostendekkende premie voor het volgende kalenderjaar, dan wordt het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen voor het volgende kalenderjaar verlaagd. Het opbouwpercentage in 2024 bedraagt 1,50% van de PG.
Partnerpensioen (op opbouwbasis)	Het streefopbouwpercentage is 0,97% van de PG nabestaandenpensioen. Als de premie en de middelen uit het premiedepot tezamen naar verwachting niet gelijk zijn aan de kostendekkende premie voor het volgende kalenderjaar, dan wordt het opbouwpercentage van het partnerpensioen voor het volgende kalenderjaar verlaagd. Het opbouwpercentage in 2024 bedraagt 0,97% van de PG nabestaandenpensioen.
Wezenpensioen (op opbouwbasis)	Het streefopbouwpercentage is 0,194% van de PG nabestaandenpensioen. Als de premie en de middelen uit het premiedepot tezamen naar verwachting niet gelijk zijn aan de kostendekkende premie voor het volgende kalenderjaar, dan wordt het opbouwpercentage van het wezenpensioen voor het volgende kalenderjaar verlaagd. Het opbouwpercentage in 2024 bedraagt 0,194% van de PG nabestaandenpensioen.
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Op basis van een 6-klassen systeem
Vervroegen en uitstellen	Maximaal ingaand vanaf leeftijd 55 tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd.

Aspecten pensioenregeling	
	Kenmerken
Variatie in de uitkeringen (hoog-laag)	Een hoog-laag pensioen is mogelijk onder bepaalde voorwaarden. De laagste Ouderdomspensioen mag nooit lager zijn dan 75% van de hoogste Ouderdomspensioen.
Uitruilen	Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa
Deeltijdpensioen	Vanaf leeftijd 55 tot 5 jaar na de voor de betreffende Deelnemer geldende AOW-leeftijd. Hierbij gelden stappen van 10% of een veelvoud daarvan.

23.2.2 Toeslagbeleid

Het Bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring Grolsch een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de Deelnemers, Gewezen deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring Grolsch, naar het oordeel van het Bestuur, ten minste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend.

Reglementair is vastgelegd dat deze toeslag op 1 januari van het jaar wordt verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is gelijk aan de prijsindex. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement van Kring Grolsch gefinancierd.

Toeslagruimte

De toeslagruimte wordt als volgt bepaald. Het Bestuur streeft, rekening houdend met een evenwichtige belangenafweging, ernaar de voorwaardelijke toeslag te verlenen. Hiertoe beoordeelt het Bestuur jaarlijks of en in hoeverre het verlenen van een toeslag mogelijk is. Het Bestuur betreft in zijn beoordeling onder meer:

- a. de financiële positie van de Kring Grolsch en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen; én
- b. de beleidsdekkingsgraad van 30 september van de Kring Grolsch.¹

¹ In verband met de oprichting van Kring Grolsch per 1 oktober 2024, wordt voor de eventuele toekenning van een toeslag per 1 januari 2025 voor de beleidsdekkingsgraad per ultimo september 2024 uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds voor de Grolsche Bierbrouwerij in liquidatie per ultimo september 2024.

Proces toeslagverlening

Voor de toe te kennen toeslag hanteert het Bestuur de onderstaande leidraad. Het Bestuur kan besluiten om van deze leidraad af te wijken.

De toeslagverlening wordt als volgt vastgesteld:

- Eerst wordt de omvang van het voor toeslagverlening beschikbare vermogen boven de toeslagengrens van 110% bepaald op basis van de beleidsdekkingsgraad van het fonds;
- Vervolgens wordt de hoogte van de toeslag zodanig bepaald dat wanneer deze jaarlijks wordt toegekend de contante waarde van alle toeslagen (een evenredig deel van de groeivoet van het prijsindexcijfer) maximaal gelijk is aan de hoogte van dit vermogen: de hierbij gehanteerde groeivoet van het prijsindexcijfer en de discontovoet voor de vaststelling van de contante waarde zijn gelijk aan het bepaalde in artikel 23a van het Besluit FTK Pensioenfondsen;
- Deze hoogte van de toeslag wordt dus uitgedrukt in een percentage van de groeivoet van het prijsindexcijfer conform artikel 23a van het Besluit FTK Pensioenfondsen en bedraagt maximaal 100%;
- De hoogte van de toeslagverlening is gelijk aan dit percentage maal de voor het betreffende jaar relevante gerealiseerde waarde van de maatstaf voor toeslagverlening (het consumentenprijsindexcijfer);
- Geen toeslag zal worden verleend in geval dit op basis van de beleidsdekkingsgraad mogelijk is, maar de actuele dekkingsgraad ten gevolge van deze toeslagverlening lager wordt dan 100%.

Bij de toeslagverlening geldt de volgende definitie:

Prijsindex: Het peil van de prijzen op 1 oktober van enig jaar ten opzichte van 1 oktober van het jaar daarvoor. Deze index wordt jaarlijks door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgesteld als “Consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (niet-afgeleid)”. Dit geeft aan hoe de prijzen in Nederland in een jaar stijgen.

Het Bestuur kan ook besluiten tot een inhaaltoeslag indien er in voorgaande jaren geen volledige toeslag is verleend. De pensioenaanspraken en pensioenrechten van de Deelnemers, Gewezen deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden worden dan verhoogd met een door het Bestuur vastgesteld percentage. Dit kan alleen als de financiële situatie van Kring Grolsch goed genoeg is. Bij de besluitvorming over een inhaaltoeslag neemt het Bestuur tevens de fiscale wet- en regelgeving in acht.

Toeslagverlening

Op 30 september 2024 was de beleidsdekkingsgraad gelijk aan 121,6%. Daarmee is er financiële ruimte om toeslag te verlenen. De maatstaf waarop de toeslag wordt gebaseerd bedroeg 3,50%. Het bestuur heeft in december 2024 het besluit genomen om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 1,76%.

Toeslagverlening per 1 januari		
	Ambitie	Toegekend
2025	3,50%	1,76%
Cumulatieve achterstand		1,74%

De cumulatieve achterstand is een indicatief getal en betreft de achterstand die is ontstaan sinds de start bij het Centraal Beheer APF.

23.2.3 Herstelplan

Op basis van het FTK moet een pensioenfonds een herstelplan opstellen indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad. De kring is per 1 oktober 2024 gestart. De kring heeft een reserve overschot. Er is dan ook geen herstelplan van toepassing.

23.2.4 Haalbaarheidstoets

Bij de start van Kring Grolsch in 2024 is de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De ondergrenzen gehanteerd in de aanvangshaalbaarheidstoets zijn afgesproken in overleg met het BO Grolsch. De uitkomsten hiervan zijn hieronder weergegeven met als vergelijking de vastgelegde risicohouding:

Uitgangspositie	Grens	Pensioenresultaat	
		Risicohouding	aHBT
Vereiste financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	78%	81%
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat	82%	84%
	Maximale afwijking pensioenresultaat in slecht weer scenario	43%	26%

De uitkomsten op fondsniveau zijn het gemiddelde van de leeftijdscohorten, gewogen naar aantallen per cohort. Dit leidt tot een verwacht pensioenresultaat op fondsniveau van 84% en de afwijking van het verwacht pensioenresultaat in een slechtweerscenario van 26%. Deze uitkomsten vallen binnen de ondergrenzen zoals deze ten behoeve van de risicohouding zijn vastgesteld.

23.2.5 Herverzekering

Voor Kring Grolsch lopen overeenkomsten met elipsLife AG voor het herverzekeren van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. De herverzekering is in lijn met de overige kringen. Met een herverzekering wordt voorkomen dat door een overlijden of bij arbeidsongeschiktheid van deelnemers de toevoeging aan de technische voorziening tot een te hoge last leidt.

Bij overlijden keert de verzekeraar een risicokapitaal uit. Bij arbeidsongeschiktheid keert de verzekeraar een arbeidsongeschiktheidskapitaal uit.

23.3 Financiële paragraaf

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de verschillende dekkinggraden¹ gedurende het verslagjaar is als volgt:

Dekkingsgraad	
	31-12-2024
Actuele dekkinggraad	119,2%
Beleidsdekkinggraad	121,6%
Reële dekkinggraad	91,4%
Vereiste dekkinggraad	117,6%

Uitvoerings- en Vermogensbeheerkosten

De administratieve uitvoeringskosten omvatten onder andere:

- vaststellen en innen van de premie;
- registratie van pensioenaanspraken en –rechten;
- het betalen van de pensioenen;
- informatieverstrekking en communicatie met betrokkenen;
- bestuur;
- toezicht door toezichthouders.

¹ De verschillende dekkinggraden worden toegelicht in de begrippenlijst (hoofdstuk 52).

De kosten per deelnemer zijn berekend op basis van actieven en uitkeringsgerechtigden, exclusief inactieve deelnemers.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten	
Bedragen in € x 1.000	2024 ¹
Administratieve uitvoeringskosten	366
In euro's per deelnemer	288
Vermogensbeheerkosten	348
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,09%
Transactiekosten	550
In percentage over het gemiddeld belegd vermogen	0,14%
Gemiddeld belegd vermogen	386.098

¹ De getallen in de kolom 2024 betreffen de periode van 1-10-2024 tot en met 31-12-2024.

Transactiekosten

Tot de transactiekosten zijn gerekend de kosten voor aan- en verkoop van beleggingen, de kosten voor de acquisitie van illiquide beleggingen en de deelname in beleggingsfondsen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over het verslagjaar € 550 (vanaf 1 oktober).

Kosten die niet zijn toebedeeld aan een van de drie categorieën zijn naar rato over deze drie categorieën verdeeld.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn toegelicht in paragraaf 23.4.2.

In dit bestuursverslag zijn de ‘aanbevelingen over het afleggen van verantwoording over de kosten’ van de Pensioenfederatie gevolgd. De gemaakte kosten, zoals hieronder opgenomen, zijn ook aan de toezichthouder (DNB) gerapporteerd.

Totale kostenratio

De totale kostenratio van Kring Grolsch kent de volgende opbouw.

Kostenratio	2024	
Bedragen in € x 1.000	EUR	% gem. AuM
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	366	0,09%
<i>waarvan wettelijke kosten</i>	-	-
<i>waarvan Wtp kosten</i>	75	0,02%
<i>waarvan Contributies</i>	-	-
<i>waarvan overige uitvoeringskosten</i>	291	0,08%
Kosten vermogensbeheer	348	0,09%
Totale kosten	714	0,18%
Transactiekosten	550	0,14%

23.4 Vermogensbeheer

Deze paragraaf beschrijft de onderdelen van het beleggingsbeleid die specifiek voor de Kring Grolsch zijn ingericht. Het beleid en de ontwikkelingen die voor alle kringen gelijk zijn hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

Kring Grolsch belegt in verschillende portefeuilles en mandaten. De beleggingen zijn verdeeld over aandelen, bedrijfsobligaties, hoogrentende obligaties, staatsobligaties, infrastructuur en overlay fondsen. De kring is per 1 oktober 2024 gestart. Hierna genoemde cijfers hebben daarom betrekking op de periode van 1 oktober tot en met 31 december 2024.

Als beleggingsdoel heeft het Centraal Beheer APF een zo hoog mogelijke opbrengst per ingelegde euro. Daarmee streven wij naar zoveel mogelijk inkomen voor later. Voorwaarde is dat de premie op verantwoorde en solide wijze wordt belegd. De beleggingen worden zodanig vormgegeven dat deze passen binnen de aan te houden risicohouding.

Centraal Beheer APF voldoet aan de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector en de EU Taxonomie. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De verplichte Annex IV conform SFDR van Kring Grolsch is te vinden in de bijlage hoofdstuk 51.15.

De beleggingscommissie bewaakt de ontwikkelingen van beheerd vermogen, vermogensrendementen en de kosten van het beheer nauwlettend en adviseert eventueel het bestuur ter zake.

23.4.1 Portefeuillewaarde en rendementen

In onderstaande tabellen worden de feitelijke verdeling van de portefeuilles en het rendement in Kring Grolsch weergegeven.

Portefeuillewaarden	2024	
Bedragen in € x 1.000	Bedragen	Verdeling
Rendement	137.063	35,36%
Rente & Matching	231.767	59,80%
Inflatie	17.975	4,64%
Pool Vastrentende Waarden	-	0,00%
Pool liquide Middelen	758	0,20%
Liquide Middelen	3	0,00%
Totaal Assets	387.566	100,00%

Rendementen	2024	
	Rendement	Benchmark
Rendement	2,61%	2,33%
Rente	0,44%	0,20%
Matching	4,32%	4,32%
Inflatie	-0,33%	-0,67%
Pool Vastrentende Waarden	-	-
Pool Liquide Middelen	0,77%	-
Liquide Middelen	1,17%	-
Totaal Assets	1,70%	1,44%

In hoofdstuk 6 zijn de rendementen van de beleggingscategorieën toegelicht.

De beleggingsopbrengsten bedroegen € 6.016 (vanaf 1 oktober) voor een vermogen dat steeg naar€ 387.566 per ultimo 2024 in de Kring Grolsch.

23.4.2 Beheerkosten van het fonds

Kosten vermogensbeheer omvatten:

- kosten van fiduciair vermogensbeheer;
- bewaarloon;
- advieskosten;
- performance gerelateerde kosten;
- interne kosten (bijvoorbeeld kosten voor governance).

Vermogensbeheerkosten	
Bedragen in € x 1.000	2024 ¹
Kosten van fiduciair vermogensbeheer	44
Vermogensbeheerkosten pensioenfondsen en pensioenbureau	29
Bewaarloon	-
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	275
Totaal	348

1 De getallen in de kolom 2024 betreffen de periode van 1-10-2024 tot en met 31-12-2024.

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en vermogensbeheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht. Deze kosten bestaan over het verslagjaar uit de kosten voor fiduciair beheer en bewaarloon € 44 (vanaf 1 oktober).

De beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over het verslagjaar € 275 (vanaf 1 oktober).

23.5 Actuariële paragraaf

De actuariële paragraaf geeft inzicht in de actuariële opbouw van resultaten, premies en de voorzieningen.

23.5.1 Analyse van het resultaat

Het resultaat van Kring Grolsch bestaat uit de volgende componenten:

Analyse van het resultaat	
Bedragen in € x 1.000	2024
Beleggingsopbrengsten	-2.113
Premie	404
Waardeoverdrachten	72.921
Kosten	-
Uitkeringen	-
Kanssystemen	-66
Toeslagverlening	-5.569
Incidentele mutaties	-402
Andere oorzaken	8
Totaal	65.183

Uitsplitsing resultaat “beleggingsopbrengsten”	
Bedragen in € x 1.000	2024
Beleggingsresultaat exclusief wijziging RTS TV	3.320
Wijziging RTS TV	-5.433
Totaal resultaat beleggingsopbrengsten	-2.113

Het resultaat in het boekjaar bedraagt 65.183 voor Kring Grolsch. Hieronder wordt een korte toelichting op de belangrijkste resultaten gegeven.

- Door de licht gedaalde rente is een negatief resultaat op beleggingen behaald. Dit ondanks positieve beleggingsrendementen.
- Het premie resultaat is positief. Dit wordt veroorzaakt doordat de premie inkomsten hoger waren dan de benodigde premie in de voorziening.
- Het resultaat op waardeoverdrachten bedraagt 72.921 positief en wordt behaald uit de inkomende collectieve waardeoverdracht per 1 oktober 2024 van de opgebouwde pensioenaanspraken en solvabiliteitsmarge bij Stichting Pensioenfonds van de Grolsche Bierbrouwerij in liquidatie naar de kring.
- Op kanssystemen is een negatief resultaat ontstaan voornamelijk door een negatief resultaat op sterfte.
- Eind 2024 is besloten tot een toeslag per 1 januari 2025. De koopsom voor de financiering van deze toeslagverlening komt ten laste van het eigen vermogen van de kring.
- Eind 2024 zijn de sterftegrondslagen aangepast wat tot een toename van de Technische Voorziening heeft geleid. Dit is verantwoord onder incidentele mutaties.

23.5.2 Premies

De Pensioenwet schrijft voor dat de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de (ongedempte) kostendekkende premie worden gekwantificeerd. De samenstelling van de premie is opgenomen in onderstaande tabel.

Premies

Premies	
Bedragen in € x 1.000	2024
Feitelijke premie	2.120
Dotatie aan het weerstandsvermogen	-
Ontvangen uit(+) / toegevoegd (-) aan premiedepot	-317
Totale beschikbare premie	1.803
Kostendeekkende premie	1.923
Gedempte kostendeekkende premie	1.801

De premies hebben betrekking op de periode oktober tot en met december 2024.

Feitelijke premie

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Samenstelling feitelijke premie	
Bedragen in € x 1.000	2024
Nominaal pensioeninkoop	1.294
Risicokoopsom overlijdensrisico	28
Risicokoopsom Premievrijstelling	42
Solvabiliteitsopslag	126
Opslag pensioenuitvoeringskosten	313

Samenstelling feitelijke premie	
Bedragen in € x 1.000	2024
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	317
Totaal	2.120

Kostendeekkende premie

De samenstelling van de kostendeekkende premie is als volgt:

Samenstelling kostendeekkende premie	
Bedragen in € x 1.000	2024
Nominaal pensioeninkoop op marktwaaarde	1.405
Solvabiliteitsopslag	207
Opslag pensioenuitvoeringskosten	311
Totaal	1.923

Gedempte kostendekkende premie

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Samenstelling gedempte kostendekkende premie	
Bedragen in € x 1.000	2024
Nominaal pensioeninkoop op marktwaaarde	855
Solvabiliteitsopslag	126
Opslag pensioenuitvoeringskosten	311
	509
Totaal	1.801

Premiedepot

De ontwikkeling van het premiedepot in 2024 is als volgt.

Verloop premiedepot	
Bedragen in € x 1.000	2024
Beginstand	2.835
Onttrekking/storting tbv feitelijke premie	317
Rendement	45
Eindstand	3.197

23.5.3 Solvabiliteitstoets

Voor het bepalen van het VEV (de solvabiliteitstoets) maken wij gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van de kring. Op basis hiervan bedraagt het (M)VEV op 31 december 2024:

Solvabiliteitstoets	
Bedragen in € x 1.000	31-12-2024
Aanwezig eigen vermogen	61.986
Minimaal vereist eigen vermogen	13.225
Vereist eigen vermogen	56.801

De vermogenspositie van Kring Grolsch kan als gevolg hiervan worden gekarakteriseerd als voldoende.

23.5.4 Bevindingen en oordeel van de certificerend actuaris

Opdracht

Door Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist is voor collectiviteitkring Grolsch aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 2.880.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 144.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds voor collectiviteitkring Grolsch verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de collectiviteitkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de collectiviteitkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van de collectiviteitkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voor Kring Grolsch is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 16 juni 2025

drs. R.J.M. van de Meerakker AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

23.6 Risicoparaagraaf

De doelstellingen van de kring vinden hun basis in het pensioenreglement, de ambitie van de kring en de risicohouding. De financiële risico's op het gebied van verzekeren en beleggen liggen geheel op het niveau van de kringen. Op het niveau van het APF (de bedrijfsomgeving) worden, buiten het ondernemingsrisico, de overige risico's verder zoveel mogelijk beperkt.

Risicobeheersing

De beschrijving van de risicobeheersing is opgenomen in hoofdstuk 4.2 en verder. De beschrijving is wat betreft de niet-financiële risico's van toepassing op het niveau van bedrijfsomgeving en alle pensioenkringen.

In de paraagraaf risicobeheer in de jaarrekening van Kring Grolsch zijn tabellen opgenomen die inzicht geven in de samenstelling van de hieronder beschreven financiële risico's.

Doelstellingen en risicohouding

Uitgangspunt van het beleggingsbeleid van de kring is de ambitie en risicohouding van de deelnemers. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in overleg met het Belanghebbendenorgaan. Door middel van een ALM-studie is inzicht verkregen welke mate van beleggingsrisico nodig is om de doelstellingen van de kring te kunnen bereiken. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen de belangen van Deelnemers, Gewezen deelnemers en Pensioengerechtigden. In deze afweging spelen naast de dekkingsgraadontwikkeling onder andere het premie-, pensioen- en toeslagresultaat een rol.

De risicohouding van de kring komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door een kring gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het dekkingsgraadrisico en de bandbreedte hiervoor. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de kring. In de basis leidt de overgang van het Pensioenfonds Grolsch naar de Kring Grolsch niet tot een aanpassing van de risicohouding. Bij de start van de kring is wel in overleg met het belanghebbendenorgaan vastgesteld dat de risicogrenzen aanscherping behoeften om te voldoen aan de aanvangshaalbaarheidstoets.

Financieel Crisisplan

Voor Kring Grolsch is bij de start van de kring een crisisplan opgesteld. In dit crisisplan zijn de te nemen stappen en maatregelen weergegeven in specifieke (negatieve) scenario's. Het crisisplan geeft het bestuur een handvat ten aanzien van de wijze waarop het zal handelen in geval van een crisis.

23.6.1 Renterisico

Renterisico ontstaat doordat de looptijd van pensioenverplichtingen van nature langer is dan de looptijd van pensioenbeleggingen. Een verandering van de rente levert daardoor een resultaat op en heeft effect op de dekkingsgraad. Als er geen beheersmaatregelen worden genomen is dit risico zeer groot.

Een hogere renteafdekking helpt het fonds de kans en impact te beperken dat de verplichtingen niet op dezelfde wijze in waarde veranderen als de beleggingen.

Als de kring een reële indexatieambitie heeft, kan het volledig of grotendeels afdekken van het renterisico problemen opleveren. In het geval dat de inflatie onverwachts fors toeneemt, is het bijvoorbeeld aannemelijk dat ook de rente stijgt.

Het renterisico wordt beheerst door te beleggen in Vastrentende Waarden en in Rente Overlay fondsen. Wij maken voor de Kring Grolsch gebruik van een strategie waarbij 70% van de rentegevoeligheid van de dekkingsgraad wordt afgedekt.

23.6.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat (een categorie van) beleggingen minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische of politieke situatie. Het pensioenfonds neemt bewust marktrisico op grond van het verwachte extra rendement dat een belegging in bijvoorbeeld aandelen zou kunnen opleveren boven risicoloos beleggen. Het beleggingsplan wordt opgesteld op basis van de beleggingsopdracht die is afgeleid uit de ALM-studie en de beleggingsbeginselen die als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid gelden. Jaarlijks beoordeelt het bestuur op basis van de actuele ontwikkelingen of bijstelling gewenst is.

Bij de invulling en uitvoering van het beleggingsbeleid op grond van het prudent person beginsel wordt rekening gehouden met het concentratierisico en voldoende diversificatie toegepast.

23.6.3 Valutarisico

Valutarisico is het risico dat door verandering in valutakoersen de waarde van beleggingen in vreemde valuta daalt. Dit risico is voor de Kring Grolsch beperkt: het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille heeft de euro als onderliggende waarde. Voor het deel van de beleggingen dat niet in euro's wordt genoteerd is het valutarisico afgedekt binnen de fondsen waarin wordt belegd. De wereldwijde aandelenportefeuille (ontwikkelde markten) wordt voor 75% afgedekt. Het valutarisico op vastrentende waarden wordt voor 100% afgedekt. Exposure naar valuta's in opkomende landen dekt Centraal Beheer APF niet af.

23.6.4 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs. Met name het gebruik van derivaten voor het afdekken van renterisico en valutarisico veroorzaakt een liquiditeitsrisico doordat marktbewegingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. De kring belegt dusdanig dat de portefeuille zo goed mogelijk aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Een zeer groot deel van de portefeuille is belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt.

23.6.5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of staat waarin wordt belegd niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Daarnaast kan kredietrisico ontstaan bij gestructureerde producten, vorderingen op een tegenpartij of onderhandse derivatencontracten Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

23.6.6 Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggingen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is. De beleggingen in infrastructuur zijn hier een voorbeeld van.

23.6.7 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat verliezen optreden als gevolg van afwijkende sterfte en arbeidsongeschiktheidsresultaten. De grondslagen voor het bepalen van het sterfterisico worden jaarlijks automatisch aangepast op basis van actuele CBS-cijfers. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door herverzekering (zie paragraaf 23.2.5).

23.7 Terugblik 2024

Per 1 oktober 2024 voert Centraal Beheer APF de pensioenregeling uit voor Stichting Pensioenfonds van de Grolsche Bierbrouwerij en de aangesloten werkgever in de eigen Kring Grolsch.

Aanpassing beleggingsbeleid na transitie

Als onderdeel van het transitietraject is een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd per 1 oktober 2024. Hieruit is gebleken dat de vastgestelde grenzen (risicohouding) voor het verwachte pensioenresultaat niet worden gerealiseerd. Om dit te herstellen is in overleg met het belanghebbendenorgaan de beleggingsportefeuille aangepast per 1 januari 2025. Hierdoor worden de vastgestelde grenzen (risicohouding) voor het verwachte pensioenresultaat wel worden gerealiseerd. Hierdoor liggen de uitkomsten in lijn met de verwachtingen van partijen met betrekking tot de CWO.

Wet toekomst pensioenen

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel Wet toekomst pensioenen (Wtp). We hebben hiervoor het Programma Expeditie Pensioenakkoord lopen met diverse werkstromen zoals onze Wtp-oplossingen, de bediening van onze

klanten gericht op Wtp, risicohoudingen vaststellen vanuit de risicopreferentie-onderzoeken, datakwaliteit en deelnemerscommunicatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van het jaarverslag.

De werkgever heeft (ook namens de sociale partners) een definitief transitieplan ingediend met invaarverzoek bij Centraal Beheer APF. Het fonds heeft het transitieplan in behandeling genomen om na te gaan of er wordt voldaan aan evenwichtigheid en uitvoerbaarheid. Na een positieve beoordeling zal de melding bij DNB gedaan worden.

Het transitieplan is op de kring pagina gepubliceerd.

Nieuwe sterftegrondslagen

Eind 2024 zijn nieuwe sterftegrondslagen vastgesteld op basis van de meest recente informatie over de bevolkingsprognose van het CBS. Dit betreft informatie met betrekking tot de verwachte landelijke sterfte die eind december beschikbaar kwamen wordt jaarlijks aangepast voor de meest recente inzichten van het CBS. Deze aanpassingen heeft geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen met circa 0,2%.

23.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing kernportefeuilles

Eind 2024 is het besluit genomen om de kernportefeuilles aan te passen. De portefeuilles Rendement en Inflatie zijn hierdoor per eind maart 2025 samengevoegd in de portefeuille Robuust Rendement. Het strategisch beleid van de kring is risiconeutraal aangepast en bestaat per eind maart 2025 uit 28% Robuust Rendement en 72% Rente.

23.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan

Algemeen

Het Belanghebbenden Orgaan van Kring Grolsch (hierna: BO) is op 1 oktober 2024 gestart. Dit is het moment waarop de pensioenrechten en -verplichtingen van Stichting Pensioenfonds van de Grolsche Bierbrouwerij in liquidatie (hierna: PF Grolsch i.l.) zijn overgedragen aan Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds (hierna: Centraal Beheer APF).

Financiële Situatie

Eind 2024 was de dekkingsgraad 119,0% en de beleidsdekkingsgraad 121,6%. Er is geen reserve- of dekkingstekort en derhalve geen herstelplan. In verband met de transitie van de effectenportefeuille is in 2024 geen ALM studie gehouden. Het beleggingsresultaat over kwartaal 4 van 2024 was +1,7%. Totaal belegd vermogen eind 2024 bedroeg €387,5 mln.

Na de collectieve waardeoverdracht is de aanvangshaalbaarheidstoets voor Kring Grolsch uitgevoerd, het BO is erover geïnformeerd dat de op dat moment vastgestelde grenzen voor het verwachte pensioenresultaat werden overschreden. Oorzaak hiervan lag in de minder risicovolle beleggingsmix bij Centraal Beheer APF ten opzichte van de beleggingsmix van PF Grolsch i.l. Als correctieve actie zijn de vastgestelde grenzen voor het verwachte pensioenresultaat tijdelijk aangepast en is de beleggingsmix na circa 3 maanden alsnog aangepast zodat deze meer in lijn is met de oorspronkelijke mix van PF Grolsch i.l. Door Centraal Beheer APF is onderzoek gedaan naar de feiten rondom het niet halen van de aanvangshaalbaarheidstoets. Het BO kan ten tijde van het jaarverslag niet beoordelen of de deelnemers van Kring Grolsch een financieel nadeel hebben ondervonden als gevolg van deze minder risicovolle beleggingsmix, hierover staat nog een vraag open bij Centraal Beheer APF.

Samenstelling en zittingstermijn

Per einde van het verslagjaar bestaat het BO uit vier leden, waarvan 2 leden namens werkgever, 1 lid namens werknemers, 1 lid namens gepensioneerden. De zittingstermijn van de leden is met ingang van

1 oktober 2024 vastgesteld voor een periode van vier jaar. Wij hebben in dit kwartaal geen eigen evaluatie gehouden, dat zal volgend jaar gebeuren.

Overlegstructuur

Over 2024 en de CWO per 1 oktober heeft in 2024 overleg tussen het Belanghebbende Orgaan en het Bestuur van Centraal Beheer APF plaatsgevonden. Er is gedurende de transitie veelvuldig contact geweest over de voortgang met de stuurgroep waaronder bestuursleden van Centraal Beheer APF en PF Grolsch i.l. Ook heeft in najaar 2024 een kennismaking plaatsgevonden met de raad van toezicht. Gedurende het laatste kwartaal van 2024 heeft het BO onderling twee maal overlegd.

Zeggenschap

In de statuten van Centraal Beheer APF is vastgelegd dat het BO Kring Grolsch adviseert over onderwerpen die de Kring aangaan, daarnaast zijn er onderwerpen waarvoor instemming gegeven dient te worden conform artikel 115c van de Pensioenwet. In 2024 zijn over de volgende documenten adviezen c.q. instemming gegeven:

- Strategisch beleggingsplan Kring Grolsch
- Aanpassing jaarlijkse kosten doorberekening aan Kring Grolsch

Daarnaast is er intensief overleg geweest over het transitieplan. Kring Grolsch wil uiterlijk 1 juli 2026 invaren in de flexibele regeling in het nieuwe pensioenstelsel.

Oordeel bestuur

Wij hebben de opvang, de besluitvorming, de informatieverstrekking, de beleidsbeslissingen, de voortgang en de professionaliteit van het bestuur en het pensioenbureau als zeer positief ervaren. Het maandelijks overleg tussen de contactpersoon vanuit het bestuur en de voorzitter van het BO wordt zeer op prijs gesteld.

Namens Belanghebbendenorgaan Grolsche Bierbrouwerij Nederland

Rob Snel (vrz), Melanie Koning, Bas Koning ter Heege, Jeroen Gierveld

Reactie van het bestuur op verslag belanghebbendenorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan van Kring Grolsch en het positieve oordeel over het in 2024 gevoerde beleid.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Kring Grolsch voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de constructieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan in 2025.

24. Ondertekening bestuursverslag door bestuursleden

24. Ondertekening bestuursverslag door bestuursleden

Zeist, 16 juni 2025

Het bestuur van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds handelend onder de naam Centraal Beheer APF:

Drs. J.Bouma, voorzitter

Drs. A.F. de Kraa RA, bestuurslid

Drs. A.B. Peters-Derksen AAG, bestuurslid

Drs. L.J. van der Put RBA, bestuurslid

Jaarrekening 2024

25.

Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling

25. Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling

ALGEMENE TOELICHTING

De grondslagen van waardering en resultaatbeoordeling in dit hoofdstuk zijn van toepassing op alle kringen van Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds. In de jaarrekening van de betreffende kring en van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn grondslagen opgenomen die specifiek zijn.

Inleiding

Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving worden de balans, staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht opgenomen in een separate financiële verantwoording per kring. In deze financiële verantwoording wordt de terminologie gehanteerd zoals voorgeschreven door RJ610. Waar in de financiële verantwoording van de kring de term “fonds” is gebruikt, wordt de desbetreffende kring bedoeld.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Wijziging grondslagen

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbeoordeling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand verslagjaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijzigingen zoals toegelicht in de jaarrekeningen van de kringen.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname in de balans en staat van baten en lasten

Een actief is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een verplichting is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een actief of verplichting is niet (meer) in de balans opgenomen:

- Als door een transactie (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen.
- Vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Hierdoor kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties", die zowel een actief als een passief kan zijn.

Baten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermeerdering van het economisch potentieel - samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting - heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Lasten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermindering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een actief en een verplichting zijn gesaldeerd (netto) opgenomen, als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen én de

intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De hiermee samenhangende rentebaten en rentelasten zijn eveneens gesaldeerd opgenomen.

Reële waarde

Activa en verplichtingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders is aangegeven.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening volgens Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen, baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren, die -gegeven de omstandigheden- als redelijk zijn beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen, die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen zijn opgenomen:

- in het verslagjaar waarin de schatting is herzien, als de herziening alleen voor dat verslagjaar gevolgen heeft, of
- in het verslagjaar van herziening en toekomstige verslagjaren, als de herziening gevolgen heeft voor zowel het verslagjaar als toekomstige verslagjaren.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., zijn als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.

Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico fonds en risico deelnemers

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie, worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

(Reële) waardebeoordeling

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum. Derivaten worden gewaardeerd door gebruik te maken van netto contante waarde berekeningen. Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Slechts indien de reële waarde van de beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. Overlopende activa en passiva worden tevens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil met reële waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering. Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen, worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen ("look-through"-benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde. Indien de reële waarde van de beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs rekening houdend met mogelijke waardevermindering.

Vastgoedbeleggingen

- Direct vastgoed is gewaardeerd op basis van onafhankelijke taxaties, waarbij rekening is gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Onroerend goed in ontwikkeling is gewaardeerd op basis van gedane uitgaven, inclusief bouwrente, waarbij is getoetst of die uitgaven tot waardewijzigingen leiden.
- Indirect vastgoed:
 - Beursgenoteerde vastgoedfondsen zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde per balansdatum.
 - Niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen zijn gewaardeerd op basis van de waarde van de onderliggende beleggingen. Als de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, is de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het fonds.

Aandelen

- Beursgenoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde per balansdatum.
- Niet-beursgenoteerde (participaties in) aandelen(fondsen) zijn gewaardeerd op basis van de intrinsieke waarde.

Vastrentende waarden

- Vastrentende waarden zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum, inclusief opgelopen rente:
- Voor beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum.
 - Voor niet-beursgenoteerde (participaties in) vastrentende waarden(fondsen) is dit de intrinsieke waarde.

Derivaten

Derivaten zijn gewaardeerd tegen genoteerde marktprijzen of door middel van waarderingsmodellen en -technieken.

Derivaten met een negatieve waarde zijn in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. De waardering hiervan geschiedt tegen de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Securities lending

Het fonds participeert niet direct in securities lending. Binnen de beleggingspools kan sprake zijn van securities lending.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Overige activa

Onder overige activa zijn liquide middelen opgenomen, voor zover dit onmiddellijk opeisbare banktegoeden zijn. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties zijn opgenomen onder beleggingen

Reserves

Algemeen

De algemene reserve wordt bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen, in de balans zijn opgenomen. Het saldo van baten en lasten zal toegevoegd of onttrokken worden aan de algemene reserve.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd tegen reële waarde conform de grondslagen van het fonds. De reële waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde

van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen.

Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds is uitgegaan van de op balansdatum geldende actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

Rekenrente

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op basis van de nominale rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 31 december 2024, zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Overlevingstafels

De voorziening wordt gebaseerd op de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070. De sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door gebruik te maken van correctiefactoren. Deze correctiefactoren zijn gebaseerd op de CBS Maatwerktabellen 2008-2021. De ervaringssterfte is inkomensafhankelijk. Vorig jaar was de CBS-bevolkingsprognose 2023-2070 van toepassing met correctiefactoren die gebaseerd waren op de CBS Maatwerktabellen 2007-2019.

Partnerfrequentie

Voor alle niet-pensioentrekkenden wordt het onbepaalde partnersysteem gehanteerd, met leeftijdsafhankelijke gehuwdheidsfrequenties waarbij de gehuwdheidsfrequentie op 68 jaar op 100% wordt verondersteld. Voor de pensioentrekkenden wordt uitgegaan van het bepaalde partnersysteem (feitelijke burgerlijke staat).

Leeftijdsverschil man-vrouw

De partner van de mannelijke deelnemer wordt drie jaar jonger verondersteld. De partner van de vrouwelijke deelnemer wordt drie jaar ouder verondersteld.

Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen

Het latent wezenpensioen wordt gewaardeerd met sterfte. De leeftijdsafhankelijke sterftekans van de hoofddeelnemers wordt toegepast op een veronderstelde volledige uitkeringsduur tot 18 jaar en een halve duur tot 27 jaar in combinatie met een verwacht aantal kinderen en een kans op kinderen per inkomensklasse.

Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten

De voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid, de zogenaamde schadereserve, is de voorziening voor bestaande arbeidsongeschikten. Deze voorziening is gelijk aan de contante waarde van de toekomstige premievrijgestelde opbouw voor alle deelnemers die gedeeltelijk dan wel volledig arbeidsongeschikt zijn, rekening houdend met de actuariële grondslagen en veronderstellingen.

IBNR-voorziening

De IBNR-voorziening wordt gelijkgesteld aan de verschuldigde herverzekeringspremies voor het arbeidsongeschiktheidsrisico in de twee voorafgaande jaren. Indien het arbeidsongeschiktheidsrisico volledig is herverzekerd, wordt tegenover de IBNR op de balans een even groot herverzekeringsdeel opgenomen.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Voor de voorzieningen pensioenverplichtingen risico deelnemers worden geen actuariële grondslagen vastgesteld aangezien die voorzieningen gelijk zijn aan de som van de pensioenkapitalen van deelnemers en gewezen deelnemers.

Het pensioenkapitaal is gelijk aan de ingelegde premies (voor de netto pensioenregeling na aftrek van de premies voor de risicodekkingen) vermeerderd of verminderd met de betreffende rendementen en de verhogingen uit hoofde van overlijden van andere (gewezen) deelnemers. Na overlijden van een (gewezen) deelnemer komt het saldo van de pensioenbeleggingsrekening van de betreffende (gewezen) deelnemer te vervallen en wordt dat gebruikt voor de verhoging van de saldi pensioenbeleggingsrekeningen van de overige (gewezen) deelnemers in de desbetreffende pensioenregeling naar rato van de per (gewezen) deelnemer aanwezige saldi. Er vindt dus geen vermenging van bruto en netto pensioenkapitaal plaats.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten).

Dekkingsgraad

De actuele dekkinggraad van het fonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden en een eventueel premie- of toeslag depot te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen dan de actuele dekkingsgraad. Onder het FTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen.

De reële dekkingsgraad is gedefinieerd als de verhouding tussen het aanwezige vermogen en de technische voorzieningen waarbij in elk kalenderjaar rekening wordt gehouden met voorwaardelijke toeslagverlening conform het toeslagbeleid. Het gaat hier om de reële dekkingsgraad die in de wet is opgenomen, waarbij de beleidsdekkingsraad wordt afgezet tegen de dekkingsgraad waarbij de kring volledig kan indexeren, en de lasten van het volledig indexeren vastgesteld worden op de bepaling toekomstbestendig indexeren.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

De feitelijke samenstelling van de (beschikbare) premie in enig boekjaar bestaat uit:

- Beschikbare premies die op de pensioenbeleggingsrekening van de deelnemer gestort worden. De beschikbare premiestaffel is uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag of;

- Actuarieel benodigde koopsom voor de pensioenopbouw op basis van een % van de pensioengrondslag;
- De aan de herverzekeraar verschuldigde risicopremies voor dekking van risico's van overlijden in actieve dienst en arbeidsongeschiktheid;
- Solvabiliteitsopslag voor het vereist eigen vermogen);
- Een opslag ter dekking van de (lopende) administratie- en uitvoeringskosten;
- Een opslag ter dekking van algemene kosten (o.a. oninbaarheid).

Beleggingsresultaten

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Directe beleggingsopbrengsten zijn rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten, e.d. Dividend is verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Indirecte beleggingsopbrengsten zijn gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten:

- Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.
- Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen.
- Verkoopkosten zijn verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen, e.d.

Overige baten

Overige baten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen zijn de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen zijn vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De afname van de voorzieningen is het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van pensioenen in het verslagjaar.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de reële waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur.

Wijziging actuariële uitgangspunten

De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het pensioenfonds.

Overige wijzigingen

Hieronder zijn opgenomen de mutaties van de technische voorziening met betrekking tot kanssystemen.

Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds en risico deelnemers

Dit is het saldo van overgenomen en overgedragen pensioenaanspraken.

Herverzekeringen

Herverzekeringspremies en herverzekeringslasten worden verantwoord in het verslagjaar waarop de herverzekering betrekking heeft.

Overige lasten

Overige lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

- Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode:
- Alle ontvangsten en uitgaven zijn hierbij als zodanig gepresenteerd.
 - Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- en beleggingsactiviteiten.

26. Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds

Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit	

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)
(x € 1.000)

	2024	2023
(1)	4.426	3.894
(2)	23.034	16.984
	<u>27.460</u>	<u>20.878</u>
(3)	19.733	14.446
(4)	1.533	1.533
(5)	815	-
(6)	5.379	4.899
	<u>27.460</u>	<u>20.878</u>

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

Grondslagen voor resultaat en waardebeoordening	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

(x € 1.000)

	2024	2023
(7)	4.201	2.837
(8)	13.800	7.524
	18.001	10.361
(9)	12.379	11.171
(10)	335	917
	12.714	12.088
	5.287	-1.727

2024	2023
5.287	-1.727

Mutatie algemene reserve

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Ontvangen schenking Achmea	8.700	2.300
Initiële storting weerstandsvermogen	1.459	1.652
Opbrengst vergoeding beheerkosten	4.201	2.837
Mutatie rekening courant kringen	-1.786	-3.429
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-10.352	-10.127
Overige baten en lasten	3.828	1.820
	6.050	-4.947
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	16.984	21.931
Mutatie liquide middelen	6.050	-4.947
Liquide middelen per 31 december	23.034	16.984

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, handelend onder de naam Centraal Beheer APF, statutair gevestigd te Zeist, en feitelijk gevestigd te Handelsweg 2, 3707 NH Zeist is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 64346544.

Het doel van Centraal Beheer APF is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden.

Voor elke collectiviteitkring wordt een afgescheiden vermogen aangehouden dat is afgescheiden van de overige collectiviteitkringen en van het overige vermogen van Centraal Beheer APF. Centraal Beheer APF houdt de volgende collectiviteitkringen aan:

- Kring DC: deze wordt gevormd door alle pensioenregelingen die het karakter hebben van een premieovereenkomst en waarvoor Centraal Beheer APF een Uitvoeringsovereenkomst is aangegaan met een Werkgever en voor regelingen door middel van een akte van collectieve waardeoverdracht door een pensioenuitvoerder zijn overgedragen aan Centraal Beheer APF waarna een uitvoeringsreglement van Centraal Beheer APF van toepassing is.
- DB kringen: deze worden gevormd door pensioenregelingen waarvoor Centraal Beheer APF een Uitvoeringsovereenkomst is aangegaan met een Werkgever en voor regelingen die door middel van een akte van collectieve waardeoverdracht door een pensioenuitvoerder of vanuit een andere collectiviteitkring zijn overgedragen aan deze Collectiviteitkring van Centraal Beheer APF waarna een uitvoeringsreglement van Centraal Beheer APF van toepassing is. Alle pensioenregelingen in deze kringen hebben het karakter van een uitkeringsovereenkomst. Onderscheid tussen de vier DB kringen zijn de focus en de uitgangspunten. Deze zijn gebaseerd op de risicobereidheid van de werkgever en deelnemers, de indexatiemogelijkheden en de te betalen premie.
- Eigen kringen: in deze collectiviteitkringen kan maatwerk plaatsvinden.
- Per 1 januari 2024 heeft er een collectieve waardeoverdracht plaatsgevonden van Pensioenfondsenkring 1 naar kring Evenwicht. Aansluitend op de collectieve waardeoverdracht is Pensioenfondsenkring 1 beëindigd en samengegaan met kring Evenwicht. De Nederlandsche Bank heeft deze overdracht positief beoordeeld.

Centraal Beheer APF geeft in de verslagperiode uitvoering aan één Defined Contribution (premieovereenkomst) collectiviteitskring, DB kring Premie, DB kring Stabiliteit, DB kring Koopkracht, kring Bavaria, kring RBS, kring Sligro Food Group, kring Chemours, kring equensWorldline, kring DB Evenwicht, kring HPE, kring ES Nederland, kring HP Nederland, kring Deutsche Bank Nederland en kring Grolsch.

Kring Grolsch is gestart op 1 oktober 2024.

Tussen de bedrijfsomgeving en de kringen en tussen de kringen onderling is sprake van vermogensscheiding.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610.

De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Het bestuur heeft op 16 juni 2025 de jaarrekening opgemaakt.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Centraal Beheer APF moet wettelijk een weerstandsvermogen aanhouden. Dit weerstandsvermogen moet te allen tijde aanwezig zijn en dient ter dekking van de bedrijfsrisico's in verband met de pensioenuitvoering door het fonds. Het weerstandsvermogen moet minimaal 0,3% bedragen van het opgetelde balanstotaal van de kringen, of 0,2% gecombineerd met een beroepsaansprakelijkheidsverzekering die tenminste 25 miljoen euro verzekert. Centraal Beheer APF heeft voor deze laatste optie gekozen. De Pensioenwet schrijft verder voor dat het fonds een hoger weerstandsvermogen moet aanhouden wanneer de gekwantificeerde risicoanalyse hiertoe aanleiding geeft. In 2023 is dit ook getoetst en is de uitkomst van de risicoanalyse lager dan 0,2% en daarom wordt het minimum aangehouden. Centraal Beheer APF houdt daarmee rond de 13 miljoen euro als vereist weerstandsvermogen aan. Het beschikbaar weerstandsvermogen is 16 miljoen euro.

Het weerstandsvermogen dient op elk moment aanwezig te zijn in Centraal Beheer APF. Dit betekent ook dat Centraal Beheer APF beheersmaatregelen treft om ten allen tijde hieraan te kunnen voldoen. Tussen Centraal Beheer APF en Achmea is een financieringsovereenkomst gesloten voor de niet-aflosbare achtergestelde lening. Op de verschuldigde rentelasten op de achtergestelde lening wordt dekking verkregen middels tarieven ten aanzien van beheerd vermogen van Centraal Beheer APF.

Kring RBS, Pensioenfondsenkring 1, kring Sligro Food Group, kring Chemours, kring EquensWorldline, kring HPE, kring ES Nederland, kring HP Nederland, kring Deutsche Bank Nederland en kring Grolsch financieren het weerstandsvermogen uit hoofde van de de omvang van het belegd vermogen van de kring zelf (0,2% van het beheerde pensioenvermogen). Bij een eventuele uittreding van deze kringen wordt onder voorwaarden het door deze kringen gefinancierde deel van het weerstandsvermogen teruggegeven. Voor kring DB Premie, kring DB Stabiliteit, kring DB Koopkracht, kring DC, kring Bavaria en kring DB Evenwicht financiert Achmea het weerstandsvermogen ter hoogte van 0,2% van het beheerde pensioenvermogen van de kringen.

De vergoeding voor beheerskosten van Centraal Beheer APF is bedoeld voor bekostiging van de pensioenuitvoeringskosten en diverse baten en lasten van de bedrijfsvoering van Centraal Beheer APF. Voor deze bekostiging wordt in alle kringen maandelijks een bedrag onttrokken uit de beleggingen. Deze vergoeding wordt binnen de bedrijfsvoering van Centraal Beheer APF verantwoord als opbrengst.

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn hieronder opgenomen.

Achtergestelde leningen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit	

De Wtp transitie is als onderhanden project opgenomen in de jaarrekening. Bij de waardering hiervan is de zero-profit methode toegepast, aangezien de projectopbrengsten en projectkosten over de gehele periode niet op betrouwbare wijze kunnen worden geschat. In de winst- en verliesrekening zijn de opbrengsten gelijk gesteld aan de projectkosten. Hierdoor wordt er geen winst of verlies geboekt gedurende de looptijd van het project, tenzij er verliezen worden verwacht. In dat geval worden deze verliezen direct verantwoord. De projectkosten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt in de periode waarin ze zijn gemaakt. De projectkosten van het project bestaan uit direct op het project betrekking hebbende kosten. De balanspost onderhanden projecten betreft in feite vorderingen (indien de waarde van het verrichte werk de gedeclareerde termijnen overtreft) of schulden (indien het bedrag van de gedeclareerde termijnen de waarde van het verrichte werk overtreft).

Onder deze opbrengst wordt verstaan de vergoeding voor bekostiging van de pensioenuitvoeringskosten en diverse baten en lasten in het boekjaar zoals deze wordt onttrokken aan de kringen van Centraal Beheer APF. Deze opbrengst is toegerekend aan de periode waarop deze betrekking heeft.

Stortingen en op te vragen stortingen uit hoofde van een mutatie in het benodigde weerstandsvermogen worden verantwoord als bate. Eventuele excessen als gevolg van een daling van het benodigd weerstandsvermogen worden verantwoord als last. De baten en lasten worden verantwoord in de periode waarin de stijging respectievelijk daling van het benodigde weerstandsvermogen heeft plaatsgevonden.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

(x € 1.000)

	31-12-2024	31-12-2023
Rekening courant kringen	3.687	2.433
Overige vorderingen	739	1.312
Overlopende activa	-	149
	4.426	3.894

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.
Over de rekening courant met de kringen wordt geen rente vergoed en er zijn geen zekerheden gesteld.

	31-12-2024	31-12-2023
Liquide middelen	23.034	16.984

Onder de liquide middelen worden tegoeden op bankrekeningen opgenomen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

Centraal Beheer APF houdt liquide middelen aan voor het weerstandsvermogen ter hoogte van het vereist weerstandsvermogen (15.280) en een veiligheidsbuffer van 5% (764). In totaal wordt 16.044 aangehouden voor het weerstandsvermogen.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

	31-12-2024	31-12-2023
Stichtingskapitaal	1.485	1.485
Algemene reserve	18.248	12.961
	19.733	14.446

	Kapitaal	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2024	1.485	12.961	14.446
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	5.287	5.287
Stand per 31 december 2024	1.485	18.248	19.733

	Kapitaal	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2023	1.485	14.688	16.173
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	-1.727	-1.727
Stand per 31 december 2023	1.485	12.961	14.446

Het beschikbaar weerstandsvermogen

Opstelling weerstandsvermogen jaarrekening

(x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Stichtingskapitaal	1.485	1.485
Reserves	18.248	12.961
Totaal eigen vermogen	19.733	14.446
Achtergestelde leningen, voor zover bijdragend aan het weerstandsvermogen *	1.533	1.533
Beschikbaar weerstandsvermogen **	21.266	15.979
Vereist weerstandsvermogen ***	15.280	13.040
Weerstandsvermogen: surplus ****	5.986	2.939

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

* De achtergestelde lening mag op grond van artikel 8 Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen worden meegeteld tot maximaal de hoogte van de som van het stichtingskapitaal en de reserves of tot maximaal 50% van het vereist weerstandsvermogen als dat lager is dan de som van het stichtingskapitaal en de reserves.

** Het beschikbaar weerstandsvermogen is de som van het stichtingskapitaal, de reserves en de achtergestelde leningen voorzover deze bijdragen aan het weerstandsvermogen.

*** Het vereist weerstandsvermogen is gelijk aan 0,2% van de waarde van het beheerde pensioenvermogen.

**** Er is op rapportage datum een surplus op het weerstandsvermogen.

	Achmea	Kring RBS	PFK 1	Kring Sligro	Kring Chemours	Kring equens-Worldline	Kring HPE	Kring ES NL	Kring HP NL	Kring Deutsche Bank Nederland	Kring Grolsch	Aanloop-verliezen	Totaal
Stand per 1 januari 2024	36.948	1.682	304	1.009	647	1.333	3.134	465	440	953	-	-30.937	15.979
Schenking	8.700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.700
Initiële storting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	777	-	777
Wijziging weerstandsvermogen	-	102	-304	140	79	69	120	48	47	78	-	-	379
Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-4.568	-4.568
Stand per 31 december 2024	45.648	1.784	0	1.149	726	1.402	3.254	513	487	1.031	777	-35.505	21.266

	Achmea	Kring RBS	PFK 1	Kring Sligro	Kring Chemours	Kring equens-Worldline	Kring HPE	Kring ES NL	Kring HP NL	Kring Deutsche Bank Nederland	Aanloop-verliezen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	34.648	1.577	293	878	580	1.254	2.936	406	391	-	-25.257	17.706
Schenking	2.300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.300
Initiële storting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	800	-	800
Wijziging weerstandsvermogen	-	105	11	131	67	79	198	59	49	153	-	852
Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5.679	-5.679
Stand per 31 december 2023	36.948	1.682	304	1.009	647	1.333	3.134	465	440	953	-30.937	15.979

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Kring RBS, Pensioenfondskring 1, kring Sligro Foodgroup, kring Chemours, kring equensWorldline, kring HPE, kring ES Nederland, kring HP Nederland, kring Deutsche Bank Nederland en kring Grolsch financieren hun aandeel in het weerstandsvermogen zelf. Dit aandeel bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen in de kring.

Achmea financiert het weerstandsvermogen van de standaardkringen, kring Bavaria en kring DB Evenwicht. Dit aandeel bedraagt 0,2% van het van het beheerde pensioenvermogen in deze kringen. Daarnaast heeft Achmea zich bij oprichting van Centraal Beheer APF bereid verklaard de aanloopverliezen te financieren.

Bij eventuele uittreding van kring RBS, Pensioenfondskring 1, kring Sligro Foodgroup, kring Chemours, kring equensWorldline, kring HPE, kring ES Nederland, kring HP Nederland, kring Deutsche Bank Nederland en kring Grolsch uit Centraal Beheer APF wordt onder voorwaarden het gefinancierde deel van het weerstandsvermogen teruggegeven.

	31-12-2024	31-12-2023
Lening t.b.v. financiering weerstandsvermogen (Achmea B.V.)	1.533	1.533

	2024	2023
Stand per 1 januari	1.533	1.533
Stand per 31 december	1.533	1.533

Leningsvoorwaarden

De achtergestelde lening met een maximale hoofdsom van € 10 mln. is verstrekt door Achmea B.V. en dient te worden aangewend voor de financiering van het weerstandsvermogen als bedoeld in de Pensioenregelgeving, waaronder artikel 112a, lid 8, Pensioenwet en artikel 40e Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Bij de aanvang van de lening is de rente vastgesteld op 7,6% per jaar. De hoogte van de rente wordt eens in de 5 jaar herzien. De eerste herziening heeft in 2021 plaatsgevonden. In 2021 is de rente herzien naar 2,06% per jaar. De rente dient jaarlijks binnen 10 werkdagen na het jaareinde te worden betaald.

Aflossing

Centraal Beheer APF zal de lening volledig terugbetalen op de eerste werkdag volgende op de opzeggingsdatum. De opzeggingsdatum is de laatste dag van de opzeggingstermijn. De opzeggingstermijn is een minimale termijn van vijf jaar of iedere andere termijn goedgekeurd door DNB welke goedkeuring minstens zes maanden voorafgaand aan de opzeggingsdatum moet worden aangevraagd. Na schriftelijk goedkeuring van DNB, kan Centraal Beheer APF de lening geheel of gedeeltelijk vervroegd aflossen.

Zekerheden

Er zijn geen zekerheden gesteld voor deze lening door Centraal Beheer APF.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

	31-12-2024	31-12-2023
Projectkosten	-1.840	-
In rekening gebracht aan kringen	2.655	-
	815	-

	31-12-2024	31-12-2023
Nog te betalen kosten	2.173	3.006
Nog te betalen rente achtergestelde lening	8	8
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.985	1.548
Overige schulden	18	-
Rekening courant kringen	195	337
	5.379	4.899

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie, in de vorm van een uitvoeringsovereenkomst, tussen het fonds, haar bestuurders, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders, voor zover zij bestuurder zijn in het fonds.

Transacties met bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting op de pensioenuitvoeringskosten. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. De bestuurders en medewerkers van het bestuursbureau nemen geen deel aan een of meerdere pensioenregelingen van het fonds.

Overige transacties met verbonden partijen

Betreffende de uitvoeringsovereenkomst tussen het fonds en werkgever bestaan de transacties uit de ontvangen premies voor de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling.

Ontvangen zekerheden en garanties

Vanwege verwachte aanloopverliezen heeft Achmea verklaard dat zij voor de periode 1 januari 2025 tot en met 30 juni 2026 voor 6,6 mln garant staat.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Langlopende contractuele verplichtingen

Het fonds heeft de volgende langlopende niet uit de balans blijkende verplichtingen:

Samenwerkingsovereenkomst met Achmea Services N.V. voor de activiteiten van marketing, OA Teams: op basis van facturatie kosten.

Pensioenbeheerovereenkomst met Achmea Pensioenservices N.V. voor de pensioenuitvoeringsactiviteiten op basis van tarief per verrichting en tot 1 basispunt van het belegd vermogen.

Overeenkomst van vermogensbeheer met Achmea Investment Management B.V. voor het fiduciair vermogensbeheer: tot 2 of 3 basispunten van het belegd vermogen. Daarnaast is er vergoeding voor Verantwoording & Verslaglegging en specifieke vergoedingen per kring voor externe managers en LDI-portefeuilles.

Overeenkomst van vermogensbeheer met Achmea Investment Management B.V. voor vermogensbeheeractiviteiten: tussen de 10 en 70 basispunten van het belegd vermogen.

Alle bovengenoemde overeenkomsten hebben een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

Schenking en garantiestelling

In december 2024 heeft Achmea een schenking van € 4,5 miljoen gedaan voor 2025. Hiernaast heeft Achmea zich garant gesteld voor een bedrag van € 6,9 miljoen ter onvoorwaardelijke dekking van de voorziene aanloopverliezen tot medio 2027.

Groei portefeuille

Begin 2025 heeft Centraal Beheer APF met Stichting Pensioenfonds Capgemini Nederland en de aangesloten werkgever een intentieovereenkomst getekend. Hiermee zal de bestaande premievrije middelloonregeling worden ondergebracht in een eigen kring en de bestaande beschikbare premieregeling worden ondergebracht in Kring DC. Het gaat hierbij om de opgebouwde aanspraken van ongeveer 16.500 deelnemers, een belegd vermogen van € 1 miljard en de toekomstige pensioenopbouw met een premievolume van € 38 miljoen.

Partijen hebben het voornemen de collectieve waardeoverdracht in de loop van 2025 te realiseren. De overgang naar Centraal Beheer APF is nog onder voorbehoud van de beoordeling door De Nederlandsche Bank.

Hiernaast verwachten wij dat verschillende prospects en bestaande klanten voor een FPR+ zullen kiezen en wellicht zullen invaren in de huidige DC-kring, die wordt doorontwikkeld tot onze Multi Client Kring FPR+. Hierdoor zal er een nog robuustere kring ontstaan, waarbij wij door groei van de kring verdergaande schaalvoordelen bieden. De verwachting is namelijk dat het vermogen van de kring in de komende jaren, door de stelselherziening, sterk zal groeien naar een belegd vermogen van meer dan € 6 mld.

Collectieve waardeoverdracht Pensioenfondsenkring 1 naar Kring Evenwicht

Op 1 januari 2024 heeft de collectieve waardeoverdracht van Pensioenfondsenkring 1 naar Kring Evenwicht plaats gevonden en zijn de kringen per die datum samengegaan.

Gedurende 2024 is gewerkt aan de afronding van de collectieve waardeoverdracht. Daarbij is sprake van een verschot in Pensioenfondsenkring 1, dat binnen de fiscale mogelijkheden is aangewend voor een éénmalige verhogingen voor deelnemers. In de loop van 2025 wordt Pensioenfondsenkring 1 formeel beëindigd. Wij verwachten in de loop van 2025 de verklaring vanuit DNB te ontvangen, waardoor het onder toezicht staan van Pensioenfondsenkring 1 wordt beëindigd.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit	...

Collectieve waardeoverdracht Kring Bavaria

In 2024 is het transitietraject gestart om Kring Bavaria te beëindigen. Daarbij krijgen de deelnemers in Kring Bavaria de mogelijkheid om hun opgebouwde premievrije pensioenen over te dragen naar de beschikbare premieregeling van Bavaria in Kring DC. Voor deelnemers die dat niet willen, dragen we de opgebouwde premievrije pensioenen over aan een verzekeraar.

Om deelnemers een keuze te laten maken is een intensief communicatietraject opgezet. Deelnemers ontvangen uitgebreide schriftelijke informatie, er zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd en deelnemers hebben gelegenheid voor persoonlijke gesprekken.

Doel is om de collectieve waardeoverdrachten naar Kring DC en de verzekeraar per 1 september 2025 te laten plaatsvinden. De collectieve waardeoverdrachten zijn onder voorbehoud van de beoordeling door De Nederlandsche Bank.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

(x € 1.000)

	2024	2023
Aan kringen in rekening gebrachte vergoedingen	8.064	5.797
Af: vergoedingen uitbestedingspartners	-3.863	-2.960
Opbrengst uit vergoeding voor beheerkosten van de kringen	4.201	2.837

Ter dekking van de beheerskosten van Centraal Beheer APF wordt maandelijks een bedrag bij de kringen onttrokken uit de beleggingen.

	2024	2023
Schenking Achmea	8.700	2.300
Vergoeding weerstandsvermogen	1.460	1.652
Transitie vergoeding	404	1.050
Kosten Wet Toekomst Pensioenen	1.839	1.792
Kringspecifieke kosten	444	-
Rentebate	758	586
Overig	195	144
	13.800	7.524

Schenking Achmea

Op 28 maart 2024 en 19 december 2024 heeft Centraal Beheer APF een schenking van Achmea B.V. ontvangen van respectievelijk € 3,5 mln en € 5,2 mln. Het totale bedrag is ter compensatie van de verwachte aanloopverliezen en ter dekking voor verwacht benodigd weerstandsvermogen.

	2024	2023
Personeelskosten	2.254	1.311
Bestuurskosten	1.596	1.605
Kosten bestuursbureau	2.913	2.715
Adviseurs- en controlekosten	4.167	4.630
Contributies externe toezichthouders	456	406
Overige contributies en bijdragen	148	115
Overige kosten	845	389
	12.379	11.171

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Personeelskosten

In 2024 heeft Centraal Beheer APF gemiddeld 12,4 fte in dienst, allen werkzaam in Nederland.

	2024	2023
Salarissen	1.632	877
Sociale lasten	167	89
Pensioenpremies	436	228
Overige personeelskosten	19	117
Totaal	2.254	1.311

De kosten voor salarissen en de kosten voor pensioen- en sociale lasten bedroegen in 2024 € 2.254 duizend.
De overige personeelskosten hebben betrekking op o.a. klimaatbudget (2023) en declaraties.

Centraal Beheer APF heeft gekozen voor een vrijwillige aansluiting bij Stichting Pensioenfonds Achmea , die de pensioenregeling ook uitvoert.
Deze pensioenregeling is voor alle medewerkers en wordt onder het Nederlandse pensioenstelsel gefinancierd door afdrachten aan Stichting Pensioenfonds Achmea.
De pensioenregeling is een zogenaamde collectieve vaste bijdrageregeling (CDC-regeling). Zowel voor actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden) geldt een voorwaardelijke toeslagverlening. Deze toeslagverlening is onder andere afhankelijk financiële positie van het fonds, de toeslagambitie in de Achmea-CAO en de rekenrente.

De verplichting van Centraal Beheer APF is beperkt tot het betalen van de overeengekomen premie voor het huidige dienstjaar. De opbouw van pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van (ten minst) kostendekkende premiebetalingen.
De bijdragen betaald aan de collectieve vaste bijdrageregeling bedroegen in 2024 € 429 duizend. De bijdrage wordt vastgesteld als de actuarieel benodigde premie voor de koopsom voor de in dat jaar te verwerven pensioenopbouw, rekening houdend met de actuele rente.
In deze regeling wordt gestreefd voor het ouderdomspensioen naar een jaarlijkse opbouw van 1,875% van de pensioengrondslag (het fiscaal maximale percentage). Hierbij zal Centraal Beheer APF als werkgever nooit meer betalen dan het maximum van 40% van de som van de pensioengrondslagen. Het pensioengevend salaris is in 2024 gebaseerd op het gemaximeerd bruto salaris (€ 137.800) minus een franchise (€ 17.545). De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van Stichting Pensioenfonds Achmea op basis van de dekkingsgraad en het verwachte rendement.

De dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds Achmea bedraagt ultimo 2024 volgens opgave van het fonds 133,1%. Op basis van het uitvoeringsreglement heeft Centraal Beheer APF bij een tekort van het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

In het verslag is de nadere specificatie van de directiebeloning niet opgenomen omdat deze gegevens tot één natuurlijk persoon herleidbaar zijn.

AANTALMEDEWERKERS

Het aantal interne medewerkers dat hieronder wordt genoemd betreft de medewerkers met wie Centraal Beheer APF een arbeidsovereenkomst heeft. Een fte wordt gebaseerd op een volledige werkweek van 40 uur.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

	31-12-2024	31-12-2023
Interne FTE's	13,2	11,0

De bezoldiging van bestuurders bedroeg in 2024 € 756.337 (2023: € 763.989). De bezoldiging van de leden van het toezichthoudend orgaan bedroeg in 2024 € 71.874 (2023: € 72.357).

	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	568	-	568
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	568	-	568
	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	525	-	525
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	525	-	525

Deze werkzaamheden zijn in zowel 2024 als 2023 uitgevoerd door Deloitte Accountants B.V. De kosten zijn opgenomen onder de adviseurs- en controlekosten.

In bovenstaande opstelling is de methode gehanteerd waarbij wordt opgegeven de in het boekjaar ten laste gebrachte totale honoraria voor onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten en de totale honoraria voor andere controleopdrachten, uitgevoerd door de externe accountant.

	2024	2023
Afwikkeling risicopremie Achmea Pensioen & Leven	-	370
Rente achtergestelde lening t.b.v. financiering weerstandsvermogen	32	32
Transitie kosten	-	494
Overig	303	21
	335	917

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Het bestuur heeft besloten om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve.

27. Financiële verantwoording Kring DC

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	19.586	13.193
Beleggingen voor risico deelnemers	(2)	1.016.658	714.002
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	(3)	64.959	51.815
Vorderingen en overlopende activa	(4)	5.486	4.282
Overige activa	(5)	1.187	1.832
		1.107.876	785.124

PASSIVA

Reserves	(6)	19.421	13.209
Technische voorzieningen voor risico fonds	(7)	64.959	51.815
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	(8)	1.003.155	700.864
Overige schulden en overlopende passiva	(9)	20.341	19.236
		1.107.876	785.124

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	101,8	101,8
Beleidsdekkingsgraad	101,8	101,7

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico deelnemers	(10)	191.801	177.124
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(11)	2.744	1.477
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	(12)	134.878	92.764
Overige baten	(13)	105	140
		329.528	271.505
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(14)	3.190	2.327
Pensioenuitvoeringskosten	(15)	5.173	4.365
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(16)	13.144	16.615
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	(17)	302.291	262.337
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen		-13.144	-16.615
Saldo overdrachten van rechten voor risico deelnemers	(18)	1.173	-13.906
Herverzekeringen	(19)	11.479	11.106
Overige lasten	(20)	10	43
		323.316	266.272
Saldo van baten en lasten		6.212	5.233
		2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Mutatie algemene reserve		6.212	5.233

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico deelnemers	191.273	179.334
Betaalde waardeoverdrachten voor risico deelnemers	-12.884	-8.139
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico deelnemers	10.703	22.922
Betaalde pensioenuitkeringen	-3.182	-2.321
Premies en claims herverzekeringen	-12.070	-11.316
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-3.153	-3.011
Overige baten en lasten	95	97
	170.782	177.566
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	177.906	113.774
Betaald inzake aankopen beleggingen	-349.054	-289.701
Ontvangen / betaalde directe beleggingsopbrengsten	55	33
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	123	-475
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-457	-303
	-171.427	-176.672
Mutatie liquide middelen	-645	894
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	1.832	938
Mutatie liquide middelen	-645	894
Liquide middelen per 31 december	1.187	1.832

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

4 TOELICHTING

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0619 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en ervaringssterfte MWT0821. Dit heeft geleid tot een afname van de technische voorziening van € 43. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 31.

De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen risico fonds en worden via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring DC zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

De risico's met betrekking tot overlijden en arbeidsongeschiktheid (premiëvrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) zijn volledig verzekerd bij elipsLife AG. Het met elipsLife afgesloten contract betreft een garantiecontract waarbij de vorderingen zijn gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening pensioenverplichtingen. De vordering op elipsLife is verantwoord als Herverzekeringsdeel technische voorzieningen. Bij de waardering is rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de herverzekeraar (afslag voor kredietrisico).

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds bestaat uit onderstaande reserves en is volledig verzekerd.

- Ingegaan nabestaandenpensioen
- Schadereserve
- IBNR

Tegenover de voorziening pensioenverplichting risico fonds is de vordering Herverzekeringsdeel technische voorzieningen opgenomen.

Voorziening voor ingegaan nabestaandenpensioen

Voorziening voor ingegaan partner- en wezenpensioen.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit	...

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,3% (2023: 2,3%). Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

1. Beleggingen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Vastgoedbeleggingen	792	652
Aandelen	16.611	10.245
Vastrentende waarden	799	1.024
Derivaten	862	567
Overige beleggingen	522	705
	19.586	13.193

De kring belegt in modules en beleggingsfondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module- en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	10.548	3.109	-27	-	3.063	16.693
Module Rente	592	60	-	-	-336	316
Module Inflatie	1.446	313	-3	-	-41	1.715
Module Matching	607	122	-808	-	79	-
Derivaten	-	865	-	-	-3	862
Totaal	13.193	4.469	-838	-	2.762	19.586

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	5.737	3.636	-9	-	1.184	10.548
Module Rente	500	68	-	-	24	592
Module Inflatie	1.080	366	-1	-	1	1.446
Module Matching	132	196	-	-	279	607
Totaal	7.449	4.266	-10	-	1.488	13.193

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2024

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	16.611	-	-	82	16.693
Module Rente	-	-	314	-	2	316
Module Inflatie	792	-	485	-	438	1.715
Derivaten	-	-	-	862	-	862
Stand per 31 december 2024	792	16.611	799	862	522	19.586

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2023

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	10.245	-	-	303	10.548
Module Rente	-	-	589	-	3	592
Module Inflatie	652	-	435	-	359	1.446
Module Matching	-	-	-	567	40	607
Stand per 31 december 2023	652	10.245	1.024	567	705	13.193

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het pensioenfonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de modules (rendement, rente, matching en inflatie) wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastgoed, vastrentende waarden, overige beleggingen en (voor zover van toepassing) derivaten. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Opgemerkt wordt dat schattingen naar hun aard subjectief zijn en dat de geschatte actuele waarden van financiële instrumenten derhalve inherent onderhevig zijn aan onzekerheden en waardeoordelen ten aanzien van volatiliteit, rentestand en kasstromen. Deze schattingen zijn momentopnames, gebaseerd op de marktomstandigheden en de op dat moment beschikbare informatie.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Vastgoedbeleggingen

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	792	652

Aandelen

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	16.611	10.245

Vastrentende waarden

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	695	903
Hypotheken	104	121
	799	1.024

Derivaten

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	862	567

Overige beleggingen

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Grondstoffen	436	318
Geldmarktfondsen	23	257
Mix funds	63	130
	522	705

2. Beleggingen voor risico deelnemers

	31-12-2024	31-12-2023
Vastgoed beleggingen	49.279	32.443
Aandelen	747.813	520.995
Vastrentende waarden	85.477	59.762
Derivaten	97.118	66.409
Overige beleggingen	36.971	34.393
	1.016.658	714.002

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

De kring belegt in modules en beleggingsfondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module- en fondseniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondseniveau verlopen.

Verloopoverzicht op module en fondseniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	535.700	144.265	-53.887	-	124.148	750.226
Module Rente	33.605	32.654	-7.448	-	1.693	60.504
Module Inflatie	71.860	37.960	-7.429	-	4.294	106.685
Module Matching	71.091	30.068	-100.734	-	-425	-
Derivaten	-	99.027	-7.234	-	5.325	97.118
Overige fondsen	1.011	611	-336	-	227	1.513
Beleggingsdebiteuren	11.127	-	-	-2.806	-	8.321
Liquide middelen	13.285	-	-	914	-	14.199
Beleggingscrediteuren	-23.677	-	-	1.769	-	-21.908
Totaal	714.002	344.585	-177.068	-123	135.262	1.016.658

Verloopoverzicht op module en fondseniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	388.034	155.646	-81.932	-	73.952	535.700
Module Rente	6.723	30.615	-5.256	-	1.523	33.605
Module Inflatie	36.884	43.279	-8.345	-	42	71.860
Module Matching	16.391	55.311	-18.050	-	17.439	71.091
Overige fondsen	541	584	-181	-	67	1.011
Beleggingsdebiteuren	1.145	-	-	9.982	-	11.127
Liquide middelen	10.573	-	-	2.712	-	13.285
Beleggingscrediteuren	-11.458	-	-	-12.219	-	-23.677
Totaal	448.833	285.435	-113.764	475	93.023	714.002

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2024

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	746.535	-	-	3.691	750.226
Module Rente	-	-	60.188	-	316	60.504
Module Inflatie	49.279	-	30.193	-	27.213	106.685
Derivaten	-	-	-	97.118	-	97.118
Overige fondsen	-	1.296	91	-	126	1.513
Beleggingsdebiteuren	-	-	351	-	7.970	8.321
Liquide middelen	-	-	-	-	14.199	14.199
Beleggingscrediteuren	-	-18	-5.346	-	-16.544	-21.908
Stand per 31 december 2024	49.279	747.813	85.477	97.118	36.971	1.016.658

Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2023

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	520.312	-	-	15.388	535.700
Module Rente	-	-	33.441	-	164	33.605
Module Inflatie	32.396	-	21.608	-	17.856	71.860
Module Matching	-	-	-	66.409	4.682	71.091
Overige fondsen	47	698	113	-	153	1.011
Beleggingsdebiteuren	-	-	8.378	-	2.749	11.127
Liquide middelen	-	-	-	-	13.285	13.285
Beleggingscrediteuren	-	-15	-3.778	-	-19.884	-23.677
Stand per 31 december 2023	32.443	520.995	59.762	66.409	34.393	714.002

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het pensioenfonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de modules (rendement, rente, matching en inflatie) wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastgoed, vastrentende waarden, overige beleggingen en (voor zover van toepassing) derivaten. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Opgemerkt wordt dat schattingen naar hun aard subjectief zijn en dat de geschatte actuele waarden van financiële instrumenten derhalve inherent onderhevig zijn aan onzekerheden en waardeoordelen ten aanzien van volatiliteit, rentestand en kasstromen. Deze schattingen zijn momentopnames, gebaseerd op de marktomstandigheden en de op dat moment beschikbare informatie.

Belegde waarden in vastgoed

	31-12-2024	31-12-2023
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	49.279	32.443

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Belegde waarden in aandelen

	31-12-2024	31-12-2023
Aandelenbeleggingsfondsen	747.831	521.010
Beleggingscrediteuren	-18	-15
	747.813	520.995

Belegde waarden in vastrentende waarden

	31-12-2024	31-12-2023
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	78.620	48.629
Hypotheken	11.852	6.533
Beleggingsdebiteuren	351	8.378
Beleggingscrediteuren	-5.346	-3.778
	85.477	59.762

Belegde waarden in derivaten

De derivaten bestaan uit rentederivaten. In 2023 waren de derivaten onderdeel van de Module Matching.

Overige beleggingen

Belegde waarden in overige beleggingen	31-12-2024	31-12-2023
Grondstoffen	26.190	17.232
Geldmarktfondsen	1.354	13.953
Mix fondsen	3.801	7.058
Beleggingsdebiteuren	7.971	2.749
Liquide middelen	14.199	13.285
Beleggingscrediteuren	-16.544	-19.884
	36.971	34.393

3. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

De vordering herverzekeringsdeel technische voorzieningen heeft betrekking op een contract dat is afgesloten met herverzekeraar elipsLife en bedraagt € 64.959 (2023: € 51.815). Ultimo boekjaar zijn de risico's voor arbeidsongeschiktheid en overlijden volledig herverzekerd bij elipsLife (garantiecontract).

	2024	2023
Verloopoverzicht herverzekeringsdeel technische voorzieningen:		
Stand per 1 januari	51.815	35.200
Mutatie herverzekeringsdeel Technische voorzieningen	13.144	16.615
Stand per 31 december	64.959	51.815

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

4. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Vordering op Achmea	-	145
Premiedebiteuren	2.978	3.632
Voorziening dubieuze debiteuren	-7	-21
Te vorderen bankrente	22	40
Nog te factureren premies	1.701	97
Vordering herverzekeraar	786	278
Rekening courant Kring Bavaria	-	20
Rekening courant Kring Premie	6	82
Rekening courant Kring Stabiliteit	-	1
Rekening courant Kring Koopkracht	-	8
	5.486	4.282

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

5. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Liquide middelen	1.187	1.832

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

PASSIVA

6. Reserves

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	13.209
Uit bestemming saldo van baten en lasten	6.212
Stand per 31 december 2024	19.421
	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2023	7.976
Uit bestemming saldo van baten en lasten	5.233
Stand per 31 december 2023	13.209

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	1.087.535	101,8	765.888	101,8
Af: technische voorzieningen	1.068.114	100,0	752.679	100,0
Vrij vermogen	19.421	1,8	13.209	1,8
Minimaal vereist eigen vermogen	12.756	1,2	9.212	1,2
Actuele dekkingsgraad		101,8		101,8
Beleidsdekkingsgraad		101,8		101,7

De actuele dekkingsgraad van de kring per 31 december 2024 is 101,8%, hetgeen gelijk is ten opzichte van de actuele dekkingsgraad per 31 december 2023 (101,8%).

De actuele dekkingsgraad is gelijk aan de beleidsdekkingsgraad. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de maandelijkse solidariteitsbijdrage van 0,5% van de premie (2023 0,5% van de premie). De solidariteitsbijdrage dient ter versterking van het eigen vermogen van het fonds in lijn met het door DNB vereiste vermogen van de kring.

De door de Pensioenwet minimaal vereiste minimale dekkingsgraad, waarbij tevens rekening gehouden wordt met de ontheffing van DNB, is vastgesteld op 101,2%.

Aangezien de beleidsdekkingsgraad gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad bevindt de kring zich in een situatie van toereikende solvabiliteit.

Aangezien het nabestaandenpensioen, de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (schadereserve) en de IBNR toekomstige schades arbeidsongeschiktheid volledig zijn herverzekerd is de vereiste dekkingsgraad van Kring DC gelijk gesteld aan 100%. De kring bevindt zich met een beleidsdekkingsgraad van 101,8% niet in een situatie van een reservetekort.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Het verloop van de actuele dekkingsgraad kan als volgt worden gespecificeerd:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	101,8	101,7
Premie	-0,1	-0,1
Verandering van de rentetermijnstructuur	-0,2	-0,4
Rendement op beleggingen	-0,1	-0,1
Overige oorzaken	0,4	0,7
Dekkingsgraad per 31 december	101,8	101,8

7. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen risico fonds	64.959	51.815

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	51.815	35.200
Pensioenopbouw	3.598	3.681
Rentetoevoeging	1.152	892
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.789	-1.508
Wijziging marktrente	1.701	1.810
Wijziging actuariële uitgangspunten	-12	-164
Overige wijzigingen	8.494	11.904
Stand per 31 december	64.959	51.815

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie technische voorziening naar aard:		
Ingegaan nabestaandenpensioen	37.700	32.083
Schadereserve	17.774	11.024
IBNR	9.485	8.708
	64.959	51.815

De verplichtingen uit hoofde van de voorziening pensioenverplichtingen risico fonds zijn herverzekerd. Voor het ingegaan nabestaandenpensioen, schadereserve en de IBNR geldt dat dit volledig is herverzekerd bij elipsLife (garantiecontract).

De verplichtingen herverzekerd bij elipsLife bedragen € 64.959 (2023: € 51.815) en is gelijk aan "Herverzekeringsdeel technische voorzieningen".

8. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	31-12-2024	31-12-2023
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers Bruto Regeling	999.517	698.116
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers Netto Regeling	3.638	2.748
	1.003.155	700.864

Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers Bruto Regeling

	2024	2023
Stand per 1 januari	698.116	436.439
Mutatie	301.401	261.677
Stand per 31 december	999.517	698.116

Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers Netto Regeling

	2024	2023
Stand per 1 januari	2.748	2.088
Mutatie	890	660
Stand per 31 december	3.638	2.748

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Mutatieoverzicht voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers 2024

	31-12-2024	31-12-2024	31-12-2024
	Risico deelnemer exclusief Collectief Variabel Pensioen	Collectief Variabel Pensioen	Risico deelnemer totaal
Stand per 1 januari	686.999	13.865	700.864
Actuarieel benodigd nieuwe onvoorwaardelijke aanspraken	171.397	-	171.397
Benodigde intresttoevoeging	132.761	2.211	134.972
Overgenomen pensioenverplichtingen	11.711	-	11.711
Uitkeringen	-307	-1.099	-1.406
Vrijgevallen kosten	-610	-22	-632
Overgedragen pensioenverplichtingen	-12.656	-	-12.656
Resultaat op sterfte	-1.015	-	-1.015
Resultaat op pensioneren	-11.026	11.026	-
Resultaat op mutaties	-80	-	-80
Stand per 31 december	977.174	25.981	1.003.155

Mutatieoverzicht voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers 2023

	31-12-2023	31-12-2023	31-12-2023
	Risico deelnemer exclusief Collectief Variabel Pensioen	Collectief Variabel Pensioen	Risico deelnemer totaal
Stand per 1 januari	430.305	8.222	438.527
Actuarieel benodigd nieuwe onvoorwaardelijke aanspraken	158.246	-	158.246
Benodigde intresttoevoeging	91.476	1.074	92.550
Overgenomen pensioenverplichtingen	22.115	-	22.115
Uitkeringen	-263	-572	-835
Vrijgevallen kosten	-322	-22	-344
Overgedragen pensioenverplichtingen	-8.095	-	-8.095
Resultaat op sterfte	-1.289	-	-1.289
Resultaat op pensioneren	-5.163	5.163	-
Resultaat op mutaties	-11	-	-11
Stand per 31 december	686.999	13.865	700.864

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Beschrijving pensioenregeling

Opbouwfase:
Kring DC kent bruto regelingen (basis en excedent) en netto regelingen. De bruto regeling omvat de pensioenopbouw uit het bruto salaris tot de fiscale grens van € 137.800. De basis regeling kent een franchise en de excedent regeling kent een excedent ondergrens in plaats van een franchise.
De netto regeling omvat de pensioenopbouw uit het netto salaris boven de fiscale grens van € 137.800.

De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar. Er is tijdens de opbouwfase geen sprake van een toeslagverlening. Flexiblisering is mogelijk binnen de wettelijke grenzen.

De netto regelingen worden binnen de kring strikt gescheiden uitgevoerd van de bruto regelingen. Zo gelden er voor netto regelingen andere premie-staffels en opslagen dan voor bruto regelingen.

Uitkeringsfase en Collectief Variabel Pensioen (CVP):
Met het beschikbare kapitaal uit de opbouwfase wordt op de pensioendatum of op datum van overlijden een pensioen aangekocht binnen de kring dan wel bij een verzekeraar ("shoprecht").
Indien een pensioen wordt aangekocht binnen de kring dan ontvangt de deelnemer vanaf pensioendatum een variabele uitkering oftewel Collectief Variabel Pensioen. In plaats van een vaste uitkering aankopen op de pensioendatum blijft de deelnemer doorbeleggen met zijn pensioenkapitaal. De pensioenuitkering wordt elk jaar opnieuw vastgesteld op basis van de beleggingsresultaten en is daardoor variabel. Binnen de kring is gekozen voor collectief doorbeleggen. De risico's worden gedeeld en gespreid. De deelnemer treedt op pensioendatum toe tot een collectieve toedelingskring. Zijn of haar pensioenkapitaal wordt toegevoegd aan het vermogen van die kring. Het resultaat van de kring wordt elk jaar vastgesteld op basis van de collectieve dekkingsgraad. Op basis van dat resultaat wordt de hoogte van de pensioenuitkering elk jaar opnieuw vastgesteld.

9. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	1.561	-
Vooruitgefactureerde premies	15.908	15.283
Te verrekenen premiedebiteuren	352	541
Schuld herverzekeraar	139	204
Rekening courant Kring Bavaria	38	-
Rekening courant Kring Centraal Beheer APF	1.754	1.464
Rekening courant Kring Koopkracht	5	-
Rekening courant Kring Chemours	-	61
Rekening courant Pensioenfondsen Kring 1	-	6
Rekening courant Kring EquensWorldline	-	1
Uitkeringen	48	34
Waardeoverdracht	511	1.623
Overige schulden	25	19
	20.341	19.236

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Risicobeheer

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

De in deze paragraaf opgenomen toelichtingen met betrekking tot de beleggingsportefeuille betreft het totaal van de beleggingen risico fonds en beleggingen risico deelnemers.

Renterisico

Het renterisico betreft het risico dat een rentebeweging de financiële situatie van de DC-kring negatief beïnvloedt. Dit risico bestaat doordat beleggingen en verplichtingen niet in dezelfde mate gevoelig zijn voor rentebewegingen. Het renterisico neemt af naarmate de rentegevoeligheid van de beleggingen meer overeenkomt met de rentegevoeligheid van de verplichtingen. Het renterisico op verplichtingen (rentegevoeligheid van het in te kopen inkomen) in de DC-kring is niet van toepassing omdat de uitkeringen op rentebasis zijn verzekerd.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	2.331	2,7	1.565	2,6
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	27.902	32,3	17.412	28,6
Resterende looptijd > 5 jaar	61.038	70,8	37.209	61,2
Beleggingsdebiteuren- en crediteuren	-4.995	-5,8	4.600	7,6
	86.276	100,0	60.786	100,0

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Aandelenrisico

Het aandelen en onroerend goed risico is voornamelijk het koersrisico bij de beleggingen in de verschillende onroerend goed- en aandelenmarkten. Door dit risico te lopen wordt een extra rendement gehaald dat de DC-kring gebruikt om aan zijn doelstellingen te voldoen. Dit risico wordt beheerst doordat in de uitvoering wordt gezorgd voor een goede selectie van aandelen en spreiding over regio's en sectoren. Met het risico dat uiteindelijk overblijft wordt rekening gehouden in de ALM-studie.

Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Europa	34.881	69,7	20.383	61,6
Noord-Amerika	11.700	23,3	9.597	29,0
Azië-Pacific	2.287	4,6	2.458	7,4
Australazië	1.192	2,4	573	1,7
Emerging Markets	11	-	84	0,3
	50.071	100,0	33.095	100,0

Specificatie aandelen naar sector:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	137.846	18,0	89.873	16,9
Energie	29.863	3,9	24.209	4,6
Industrie	66.493	8,7	47.831	9,0
Technologie	203.932	26,7	125.423	23,6
Gezondheidszorg	71.672	9,4	58.266	11,0
Telecommunicatie	65.574	8,6	40.928	7,7
Basismaterialen	27.074	3,5	23.957	4,5
Handel	128.181	16,8	92.380	17,4
Nutsbedrijven	14.605	1,9	9.930	1,9
Diversen	19.194	2,5	18.458	3,4
Beleggingsdebiteuren- en crediteuren	-18	-	-15	-
Buitenlandse overheidsinstellingen	8	-	-	-
	764.424	100,0	531.240	100,0

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	95.441	12,5	84.659	15,9
Noord Amerika	474.995	62,1	306.978	57,8
Azië-Pacific	51.558	6,7	44.612	8,4
Australazië	9.850	1,3	7.926	1,5
Opkomende markten	132.598	17,4	87.080	16,4
Beleggingsdebiteuren- en crediteuren	-18	-	-15	-
	764.424	100,0	531.240	100,0

Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis. Voor kring DC geldt dat de beleggingsfondsen waarin belegd wordt in EUR genoteerd zijn. Binnen de beleggingsfondsen kan sprake zijn van beleggingen in vreemde valuta en geldt het afdeckingsbeleid van het beleggingsfonds.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico dat een positie niet tijdig tegen een redelijke prijs kan worden verkocht. Het bestuur probeert zo te beleggen dat de portefeuille aan de liquiditeitsbehoefte kan voldoen. Daarom is bijvoorbeeld een groot deel van de portefeuille belegd in effecten die worden verhandeld op openbare gereguleerde markten zoals een effectenbeurs.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Specificatie vastrentende waarden naar sector:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Nederlandse overheidsinstellingen	4.929	5,7	2.739	4,5
Buitenlandse overheidsinstellingen	60.125	69,7	38.312	63,0
Energie	370	0,4	224	0,4
Financiële instellingen	19.996	23,2	11.924	19,6
Handel	1.719	2,0	912	1,5
Basismaterialen	101	0,1	66	0,1
Industrie	824	1,0	458	0,8
Nutsbedrijven	1.379	1,6	684	1,1
Technologie	122	0,1	84	0,1
Gezondheidszorg	628	0,7	359	0,6
Telecommunicatie	319	0,4	128	0,2
Andere instellingen	759	0,9	296	0,5
Beleggingsdebiteuren- en crediteuren	-4.995	-5,8	4.600	7,6
	86.276	100,0	60.786	100,0

Specificatie vastrentende waarden naar regio:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Mature markets	89.507	103,8	55.423	91,1
Emerging markets	1.764	2,0	763	1,3
Beleggingsdebiteuren- en crediteuren	-4.995	-5,8	4.600	7,6
	86.276	100,0	60.786	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
AAA	45.845	53,1	29.210	48,1
AA	29.056	33,7	18.428	30,3
A	7.239	8,4	3.962	6,5
BBB	7.492	8,6	3.993	6,5
BB	300	0,4	150	0,3
Geen rating	1.339	1,6	443	0,7
Beleggingsdebiteuren- en crediteuren	-4.995	-5,8	4.600	7,6
	86.276	100,0	60.786	100,0

Tegenpartij-/kredietrisico

Het tegenpartij- of kredietrisico betreft het risico dat de tegenpartij niet (meer) aan zijn verplichtingen kan voldoen. Om dit risico te beheersen wordt het grootste deel van de beleggingsportefeuille belegd in effecten met een hoge kredietwaardigheid. Daarnaast worden transacties gespreid over meer aanbieders en wordt in sommige gevallen onderpand vereist.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit	

Inflatierisico

Het inflatierisico betreft het risico dat inflatie de waarde van de beleggingen aantast (in termen van koopkracht). Dit risico wordt beheerst door beleggen te kiezen die in waarde stijgen als er meer inflatie is.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

10. Premiebijdragen voor risico deelnemers

	2024	2023
Premiebijdragen bruto-pensioenregeling	183.818	168.431
Premiebijdragen netto-pensioenregeling	454	393
Premiebijdragen excedentregeling	7.529	8.300
	191.801	177.124

De feitelijke premie is hoger dan de kostendekkende premie.

De kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	191.432	176.746
Feitelijke premie	191.801	177.124

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Premiebijdrage voor risico deelnemer	170.222	157.762
Risicokoopsom overlijden	9.423	8.459
Risicokoopsom premievrijstelling	5.030	4.456
Opslag solvabiliteit	2.216	2.048
Opslag uitvoeringskosten	4.541	4.021
	191.432	176.746

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	171.108	158.442
Risicokoopsom overlijden	9.263	8.471
Risicokoopsom premievrijstelling	5.029	4.424
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.883	1.752
Opslag voor uitvoeringskosten	4.518	4.035
	191.801	177.124

Van de uitvoeringskosten is € 1.706 (2023: € 1.333) ten behoeve van wettelijke kosten en WTP kosten.

11. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	3.063	-	3.063
Module Rente	-	-336	-	-336
Module Inflatie	-	-41	-	-41
Module Matching	-	79	-	79
Derivaten	-	-3	-	-3
Overige	-	-	-18	-18
	-	2.762	-18	2.744
2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	1.184	-	1.184
Module Rente	-	24	-	24
Module Inflatie	-	1	-	1
Module Matching	-	279	-	279
Overige	-	-	-11	-11
	-	1.488	-11	1.477

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

12. Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	124.148	-	124.148
Module Rente	-	1.693	-	1.693
Module Inflatie	-	4.294	-	4.294
Module Matching	-	-425	-	-425
Overige	55	5.552	-439	5.168
	55	135.262	-439	134.878

De indirecte beleggingsopbrengsten overige bestaan uit de indirecte beleggingsopbrengsten van derivaten € 5.325 en de overige fondsen € 227.

2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	73.952	-	73.952
Module Rente	-	1.523	-	1.523
Module Inflatie	-	42	-	42
Module Matching	-	17.439	-	17.439
Overige	33	67	-292	-192
	33	93.023	-292	92.764

Het aandeel van de deelnemers in de kosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over de verslagperiode € 1.524 (2023: € 1.032).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 483 (2023: € 589).

13. Overige baten

	2024	2023
Ontvangen rentebaten	87	140
Mutatie voorziening debiteuren	15	-
Overige	3	-
	105	140

De rentebaten betreffen rentevergoedingen op de bankrekening en rentevergoedingen als gevolg van betalingen van werkgevers na de premievervaldatum.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

14. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	1.066	572
Partnerpensioen	1.575	1.307
Wezenpensioen	177	153
Afkopen	372	295
	3.190	2.327

De post afkopen is de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 592,51 (2023: € 594,89) per jaar overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

15. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	2.907	2.670
Administratiekosten	88	58
Governance kosten	440	288
Bijdrage wettelijke wijzigingen	1.706	1.333
Overige kosten	32	16
	5.173	4.365

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten (€100), de eindafrekening van de wettelijke kosten over 2023 (€5) en WTP kosten (€ 1.601). De eindafrekening van de wettelijke kosten 2023 is tevens in de premiebijdragen van 2024 verwerkt.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

16. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	3.598	3.681
Rentetoevoeging	1.152	892
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.789	-1.508
Wijziging marktrente	1.701	1.810
Wijziging actuariële uitgangspunten	-12	-164
Overige wijzigingen	8.494	11.904
	13.144	16.615

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft geleid tot een resultaat van € 1.152 negatief (2023: € 892 negatief).

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. Dit leidt tot een afname van de technische voorziening van € 12 en dit is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en worden via de staat van baten en lasten als Wijziging actuariële uitgangspunten in het verslagjaar verantwoord.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	5.565	11.231
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	2.872	631
Resultaat op mutaties	57	42
	8.494	11.904

Het resultaat op sterfte wordt voornamelijk veroorzaakt door een negatief resultaat op kortleven van € 5.524 (2023: € 11.188 negatief). Aangezien het overlijdensrisico volledig is herverzekerd en de vordering op de herverzekeraar gelijk is gesteld aan de technische voorziening uit hoofde van ingegaan nabestaandenpensioen ontstaat per saldo geen resultaat voor de kring.

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid vloeit voort uit in het boekjaar opgetreden arbeidsongeschiktheidsschades en als gevolg hiervan toename van de schadereserve en IBNR ten opzichte van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid. Aangezien het arbeidsongeschiktheidsrisico volledig is herverzekerd en de vordering op de herverzekeraar gelijk is gesteld aan de technische voorziening uit hoofde van de schadereserve en de IBNR ontstaat per saldo geen resultaat voor de kring.

17. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	2024	2023
Mutatie	302.291	262.337

De specificatie van de mutatie is opgenomen onder de toelichting op de voorziening voor risico deelnemers.

18. Saldo overdrachten van rechten voor risico deelnemers

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-11.711	-22.138
Uitgaande waardeoverdrachten	12.884	8.232
	1.173	-13.906

In het saldo uitgaande waardeoverdrachten is een dekkingsgraadopslag van € 226 (2023: € 138) inbegrepen. Deze dekkingsgraadopslag is gelijk aan de dekkingsgraad van de kring verminderd met 100%.

Grondslagen voor resultaat en waardebepaling	Jaarrekening Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds	Financiële verantwoording Kring DC	Financiële verantwoording Kring DB Premie	Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

19. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremies overlijden	9.681	8.749
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	5.029	4.456
Implementatiekosten herverzekeraar	-	138
Totaal premies	14.710	13.343
Claims met betrekking tot premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	-1.440	-801
Claims met betrekking tot herverzekerd nabestaandenpensioen	-1.791	-1.436
Totaal uitkeringen	-3.231	-2.237
	11.479	11.106

20. Overige lasten

	2024	2023
Rentelast rekening courant Centraal Beheer APF	10	25
Mutatie voorziening debiteuren	-	18
	10	43

28. Financiële verantwoording Kring DB Premie

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
Achmea Algemeen	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Pensioenfonds	Kring DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	127.174	106.337
Vorderingen en overlopende activa	(2)	7.267	6.904
Overige activa	(3)	624	1.686
		135.065	114.927

PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)		
Algemene reserve		26.617	19.981
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	102.774	88.702
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	5.674	6.244
		135.065	114.927

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

		2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		125,9	122,5
Beleidsdekkingsgraad		126,4	124,0

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	9.180	11.950
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfond	(8)	12.395	8.086
Overige baten	(9)	42	42
		21.617	20.078
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	389	300
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	303	397
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		6.956	8.819
Toeslagen		1.268	-
Rentetoevoeging		3.273	2.712
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-396	-293
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten		142	185
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-1.046	79
Wijziging marktrente		3.649	1.509
Wijziging actuariële uitgangspunten		320	-626
Overige wijzigingen		-94	1.025
		14.072	13.410
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	755	-248
Herverzekeringen	(14)	-538	-975
Overige lasten	(15)	-	3
		14.981	12.887
Saldo van baten en lasten		6.636	7.191

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Pensioenfond	Kring DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	6.636	7.191

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	8.981	10.931
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	266	1.601
Betaalde pensioenuitkeringen	-389	-300
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-301	947
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-1.097	-1.588
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-370	-127
Overige baten en lasten	290	37
	7.380	11.501
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	62.403	26.618
Betaald inzake aankopen beleggingen	-70.745	-36.974
Ontvangen/betaalde directe beleggingsopbrengsten	-	3
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-5	43
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-95	-82
	-8.442	-10.392
Mutatie liquide middelen	-1.062	1.109
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	1.686	577
Mutatie liquide middelen	-1.062	1.109
Liquide middelen per 31 december	624	1.686

4 **ALGEMENE TOELICHTING**

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 115. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt op de MWT0821 ervaringssterfte. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 81. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 124. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen zijn opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en zijn via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring DB Premie zijn hieronder opgenomen.

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,3% (2023: 2,3%). De technische voorziening is hierdoor met € 151 toegenomen. Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten

Jaarlijks wordt 2,3% van de pensioenopbouw en de inkomende waardeoverdrachten toegevoegd aan de technische voorziening ten behoeve van de pensioenuitvoeringskosten. Daarnaast valt 2,3% van de uitkeringen, afkopen en uitgaande waardeoverdrachten vrij uit de technische voorziening ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excassokosten).

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

De kring belegt in modules en overlay fondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module- en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen ultimo boekjaar uit onderstaande beleggingscategorieën.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	44.428	6.500	-6.800	-	7.856	51.984
Module Rente	31.710	6.520	-18.010	-	379	20.599
Module Inflatie	20.002	3.400	-200	-	1.050	24.252
Derivaten	10.173	45.200	-28.428	-	3.192	30.137
Overige belegging	22	9.125	-8.965	-	13	195
Liquide Middelen	2	-	-	5	-	7
Totaal	106.337	70.745	-62.403	5	12.490	127.174

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	38.888	2.600	-3.000	-	5.940	44.428
Module Rente	21.454	9.370	-850	-	1.736	31.710
Module Inflatie	19.399	1.250	-400	-	-247	20.002
Derivaten	8.073	17.194	-15.823	-	729	10.173
Overige belegging	-	6.560	-6.545	-	7	22
Liquide Middelen	45	-	-	-43	-	2
Totaal	87.859	36.974	-26.618	-43	8.165	106.337

Belegde waarden per beleggingscategorie per 31 december 2024

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	36.956	15.011	-	17	51.984
Module Rente	-	-	20.491	-	108	20.599
Module Inflatie	11.202	-	6.864	-	6.186	24.252
Derivaten	-	-	-	30.137	-	30.137
Overige belegging	-	-	-	-	195	195
Liquide Middelen	-	-	-	-	7	7
Stand per 31 december 2024	11.202	36.956	42.366	30.137	6.513	127.174

Belegde waarden per beleggingscategorie per 31 december 2023

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	31.530	12.893	-	5	44.428
Module Rente	-	-	31.556	-	154	31.710
Module Inflatie	9.017	-	6.015	-	4.970	20.002
Derivaten	-	-	-	10.173	-	10.173
Overige belegging	-	-	-	-	22	22
Liquide Middelen	-	-	-	-	2	2
Stand per 31 december 2023	9.017	31.530	50.464	10.173	5.153	106.337

Onder derivaten zijn de Overlay Fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de Overlay Fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de modules Rendement, Inflatie en Rente en Overlay Fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in vastgoed, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	11.202	9.017

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelen beleggingsfondsen	36.956	31.530

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	38.316	44.293
Hypotheken	4.050	6.171
	42.366	50.464

Derivaten

De derivaten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	30.137	10.173

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Grondstoffen	5.929	4.747
Mix fondsen	257	285
Liquide middelen	7	2
Geldmarkt instrumenten	320	119
	6.513	5.153

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Premiedebiteuren	264	497
Voorziening debiteuren	-	-3
Vordering op herverzekeraar inzake IBNR	882	1.759
Rekening courant Centraal Beheer Apf	-	173
Te vorderen claims herverzekeraar OVL	262	-
Te vorderen claims herverzekeraar AO	5.764	4.317
Waardeoverdrachten	37	-
Vordering inzake wettelijke kosten	2	4
Overige vorderingen	56	157
	<u>7.267</u>	<u>6.904</u>

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Voor claims bij Achmea Pensioen & Leven met betrekking tot premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is de waardering opnieuw vastgesteld, waardoor het te vorderen bedrag met € 614 is toegenomen.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	<u>624</u>	<u>1.686</u>

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Pensioenfond	Kring DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht

PASSIVA

4. Eigen vermogen

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	19.981
Uit bestemming saldo van baten en lasten	6.636
Stand per 31 december 2024	26.617
	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2023	12.790
Uit bestemming saldo van baten en lasten	7.191
Stand per 31 december 2023	19.981

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	129.391	125,9	108.683	122,5
Af: technische voorzieningen	102.774	100,0	88.702	100,0
Eigen vermogen	26.617	25,9	19.981	22,5
Af: vereist eigen vermogen	19.607	19,1	21.169	23,8
Vrij vermogen	7.010	6,8	-1.188	-1,3
Minimaal vereist eigen vermogen	4.494	4,4	4.414	5,0
Actuele dekkingsgraad		125,9		122,5
Beleidsdekkingsgraad		126,4		124,0
Reële dekkingsgraad		90,8		87,5

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Pensioenfond	Kring DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het fonds volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- 1. Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- 2. Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend. Er is sprake van een reserveoverschot. De beleidsdekkingsgraad is ook hoger dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Daardoor is er tevens een dekkingoverschot.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	122,5	117,0
Premie	0,2	1,2
Uitkeringen	0,1	0,1
Verandering van de rentetermijnstructuur	-4,8	-2,3
Rendement op beleggingen	9,1	6,3
Toeslagen	-1,7	-
Overige oorzaken	0,9	0,9
Kruiseffecten	-0,4	-0,7
Dekkingsgraad per 31 december	125,9	122,5

De overige oorzaken en kruiseffecten zijn zo groot door de voorgeschreven systematiek waarbij alle effecten gerelateerd worden aan de vermogenspositie primo boekjaar. Door de sterke groei van de kring geeft dit een vertroebeld beeld.

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	102.774	88.702

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	88.702	75.292
Pensioenopbouw	6.956	8.819
Toeslagen	1.268	-
Rentetoevoeging	3.273	2.712
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-396	-293
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	142	185
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.046	79
Wijziging marktrente	3.649	1.509
Wijziging actuariële uitgangspunten	320	-626
Overige wijzigingen	-94	1.025
Stand per 31 december	102.774	88.702

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	836	23.935	1.427	31.266
Gewezen deelnemers	4.217	66.930	3.993	47.698
Pensioentrekkenden	210	7.235	147	5.039
Schadereserve	-	3.793	-	2.940
IBNR	-	881	-	1.759
	5.263	102.774	5.567	88.702

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling is een middelloonregeling. Daarbinnen is een verzameling van pensioensoorten beschikbaar die complementair zijn aan elkaar zodat geen sprake is van dubbele dekkingen. Onderstaand worden de pensioensoorten en varianten weergegeven.

- Ouderdomspensioen: verplicht af te nemen, op opbouwbasis
- Partnerpensioen: verplicht af te nemen, onbepaalde partner, keuze: op risicobasis of opbouwbasis
- Wezenpensioen: verplicht af te nemen, onbepaald kind, keuze: op risicobasis of opbouwbasis
- ANW-hiaatpensioen: keuze: verplicht of vrijwillig af te nemen
- Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid voor de premies van alle bovengenoemde vormen: verplicht af te nemen

Jaarrekening Stichting		Financiële		Financiële		Financiële	
<<	Achmea Algemeen		verantwoording		verantwoording Kring		verantwoording Kring
	Pensioenfonds		Kring DC		DB Premie		DB Stabiliteit
							DB Koopkracht

De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar.

Flexibilisering is mogelijk binnen de wettelijke grenzen en betreft:

- Vervroeging; de deelnemer kan in overleg met de werkgever verzoeken het pensioen eerder in te laten gaan. Dit kan vanaf 5 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd.
- Uitstellen; de deelnemer kan verzoeken het pensioen later in te laten gaan als hij een actief dienstverband heeft. Dit kan tot 5 jaar na de AOW-gerechtigde leeftijd.
- Hoog-laag constructie; de deelnemer kan kiezen de eerste periode een hogere uitkering te ontvangen. Dit kan de eerste 5 jaar of de eerste 10 jaar betreffen. De verhouding tussen de hoge en de lage uitkering is 100:75.
- Uitrusten; de deelnemer kan het partnerpensioen op opbouwbasis uitrusten tegen een hoger ouderdomspensioen. Ook kan de deelnemer zijn ouderdomspensioen uitrusten tegen een (hoger) partnerpensioen. Hierbij mag het partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen.
- Deeltijdpensioen; de deelnemer kan in overleg met de werkgever een gedeelte van het pensioen laten ingaan en voor het resterende deel een actief dienstverband op deeltijdbasis houden.

De werkgever maakt per pensioensoort (met uitzondering van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) een keuze, zoals hierboven weergegeven. Verder worden de regelingskenmerken (franchises en opbouwpercentages) vastgelegd alsmede de wijze van aanpassing van deze regelingskenmerken.

Toeslagverlening

De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Toeslagverlening vindt plaats volgens de methode van toekomstbestendige toeslagverlening. Dit betekent dat toeslagverlening mogelijk is bij een dekkingsgraad hoger dan 110%. Bij een dekkingsgraad tussen de 110% en de bovengrens behorende bij toekomstbestendige toeslagverlening vindt toeslagverlening naar rato plaats. Bij een dekkingsgraad boven de bovengrens vindt volledige toeslagverlening plaats.

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 1,31% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve € -1.268.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitgefactureerde premies	580	955
Te betalen herverzekeringspremies AO	4.909	4.917
Rekening courant Centraal Beheer APF	65	-
Rekening courant Kring DC	6	82
Waardeoverdracht	4	97
Nog te betalen kosten	93	193
Crediteuren	17	-
	<u>5.674</u>	<u>6.244</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Pensioenfond	Kring DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	102.774	88.702
Buffers:		
S1 Renterisico	6.516	9.979
S2 Risico zakelijke waarden	12.389	11.123
S3 Valutarisico	4.465	4.206
S4 Grondstoffenrisico	2.142	1.923
S5 Kredietrisico	3.583	4.144
S6 Verzekeringstechnisch risico	4.017	3.523
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	2.706	2.429
Diversificatie effect	-16.211	-16.158
Totaal S (vereiste buffers)	19.607	21.169
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	122.381	109.871
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	129.391	108.683
Saldo	7.010	-1.188

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Pensioenfonds	Kring DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	42.366	3,4	50.464	4,9
Totaal beleggingen (na derivaten)	127.174	13,4	106.337	7,6
Technische voorzieningen	102.774	27,3	88.702	27,4

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Bij het afsluiten van een swap kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	4.676	11,0	4.348	8,6
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	14.447	34,1	16.744	33,2
Resterende looptijd > 5 jaar	23.243	54,9	29.372	58,2
	42.366	100,0	50.464	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen Pensioenfonds	verantwoording Kring DC	verantwoording Kring DB Premie	verantwoording Kring DB Stabiliteit	verantwoording Kring DB Koopkracht

Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Europa	7.803	69,6	5.560	61,6
Noord-Amerika	2.617	23,4	2.610	29,0
Azië-Pacific	512	4,6	668	7,4
Australazië	267	2,4	156	1,7
Emerging Markets	3	-	23	0,3
	11.202	100,0	9.017	100,0

Specificatie aandelen naar sector:

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	7.824	21,2	4.461	14,2
Energie	465	1,3	731	2,3
Industrie	3.679	10,0	3.986	12,6
Technologie	11.055	29,9	8.351	26,5
Gezondheidszorg	2.459	6,5	2.680	8,6
Telecommunicatie	3.126	8,5	2.184	6,9
Basismaterialen	545	1,5	1.113	3,5
Handel	6.655	18,0	6.348	20,1
Nutsbedrijven	482	1,3	550	1,7
Diversen	592	1,6	1.126	3,6
Nederlandse overheidsinstellingen	13	-	-	-
Buitenlandse overheidsinstellingen	61	0,2	-	-
	36.956	100,0	31.530	100,0

Specificatie aandelen naar regio:

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Europa	5.875	15,9	6.366	20,2
Noord-Amerika	21.670	58,6	16.963	53,8
Azië-Pacific	2.530	6,9	2.354	7,5
Australazië	225	0,6	353	1,1
Emerging Markets	6.656	18,0	5.494	17,4
	36.956	100,0	31.530	100,0

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Pensioenfond	Kring DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	76.287	22.232	98.519	88.329
Amerikaanse Dollar	32.011	-19.611	12.400	3.834
Britse Pond	1.417	-647	770	33
Japanse Yen	1.854	-731	1.123	462
Hong Kong Dollar	1.583	-61	1.522	989
Canadese Dollar	1.083	-489	594	374
Deense Kroon	-	-	-	504
Zwitserse Frank	-	-	-	996
Zweedse Kroon	754	-100	654	551
Noorse Kroon	-	-	-	252
Singapore Dollar	-	-	-	-56
Australische Dollar	-	-	-	-20
Overige	12.185	-593	11.592	10.089
	127.174	-	127.174	106.337

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%. Ter afdekking van het grondstoffenrisico wordt door het fonds een buffer aangehouden.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse overheidsinstellingen	1.667	3,9	2.539	5,0
Buitenlandse overheidsinstellingen	24.511	57,8	29.133	57,7
Financiële instellingen	7.619	18,0	11.404	22,6
Handel	2.736	6,5	2.143	4,3
Basismaterialen	503	1,2	321	0,6
Industrie	1.298	3,1	1.151	2,3
Energie	656	1,6	572	1,1
Nutsbedrijven	687	1,6	746	1,5
Technologie	469	1,1	373	0,7
Gezondheidszorg	822	1,9	692	1,4
Telecommunicatie	509	1,2	351	0,7
Andere instellingen	889	2,1	1.039	2,1
	42.366	100,0	50.464	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mature markets	34.045	80,4	41.512	82,3
Emerging markets	8.321	19,6	8.952	17,7
	42.366	100,0	50.464	100,0

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Pensioenfond	Kring DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
AAA	13.686	32,2	19.815	39,0
AA	8.847	20,9	10.430	20,7
A	3.914	9,2	5.233	10,4
BBB	5.966	14,1	7.292	14,5
BB	4.735	11,2	3.519	7,0
B	2.607	6,2	1.892	3,8
CCC	1.298	3,1	848	1,7
CC	61	0,1	50	0,1
C	26	0,1	8	-
D	37	0,1	78	0,2
Geen rating	1.189	2,8	1.299	2,6
	42.366	100,0	50.464	100,0

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het fonds heeft het overlijdensrisico herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd.

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Pensioenfond	Kring DC	DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten geen buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen basisregeling	8.864	11.681
Premiebijdragen excedentregeling	316	269
	9.180	11.950

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	9.425	12.042
Gedempte kostendekkende premie	7.648	11.634
Feitelijke premie	9.180	11.950

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2023 gepubliceerd door DNB). Het bestuur heeft de gedempte premie vastgesteld op het verwacht rendement. De feitelijke premie is in 2024 hoger dan de gedempte kostendekkende premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	7.370	9.277
Opslag voor uitvoeringskosten	294	390
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.761	2.375
	9.425	12.042

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	4.278	6.671
Opslag voor uitvoeringskosten	294	390
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.022	1.708
Toeslagen	2.054	2.865
	7.648	11.634

Jaarrekening Stichting	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< Achmea Algemeen Pensioenfonds	verantwoording Kring DC	verantwoording Kring DB Premie	verantwoording Kring DB Stabiliteit	verantwoording Kring DB Koopkracht

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	5.657	8.801
Risicokoopsom overlijden	352	362
Risicokoopsom premievrijstelling	323	373
Opslag voor uitvoeringskosten	294	390
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.022	1.708
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	1.532	316
	<u>9.180</u>	<u>11.950</u>

Van de opslag voor uitvoeringskosten is € 2 ten behoeve van wettelijke kosten.

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	7.856	-	7.856
Module Rente	-	379	-	379
Module Inflatie	-	1.050	-	1.050
Derivaten	-	3.192	-	3.192
Overige beleggingen	-	13	-	13
Kosten vermogensbeheer	-	-	-95	-95
	<u>-</u>	<u>12.490</u>	<u>-95</u>	<u>12.395</u>
2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	5.940	-	5.940
Module Rente	-	1.736	-	1.736
Module Inflatie	-	-247	-	-247
Derivaten	-	729	-	729
Overige beleggingen	3	7	-	10
Kosten vermogensbeheer	-	-	-82	-82
	<u>3</u>	<u>8.165</u>	<u>-82</u>	<u>8.086</u>

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen € 310 (2023: € 259).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over € 120 (2023: € 94).

9. Overige baten

	2024	2023
Ontvangen rentebaten	39	42
Overige baten	3	-
	42	42

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	194	104
Partnerpensioen	157	97
Wezenpensioen	10	6
Afkopen	28	93
	389	300

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	177	296
Administratiekosten	12	10
Governance kosten	47	38
Bijdrage wettelijke wijzigingen	52	41
Vergoeding kapitaalverstrekking Achmea	12	9
Overige kosten	3	3
	303	397

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten 2024 (€ 2) en WTP kosten (€ 50).

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	6.956	8.819
Toeslagen	1.268	-
Rentetoevoeging	3.273	2.712
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-396	-293
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	142	185
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.046	79
Wijziging marktrente	3.649	1.509
Wijziging actuariële uitgangspunten	320	-626
Overige wijzigingen	-94	1.025
	14.072	13.410

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023.

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 115. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt op de MWT0821 ervaringssterfte. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 81. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 124. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen zijn opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en zijn via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	426	1.023
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-442	-34
Resultaat op mutaties	-78	36
	-94	1.025

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-341	-1.835
Uitgaande waardeoverdrachten	1.096	1.587
	755	-248
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	512	1.718
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-1.558	-1.639
	-1.046	79
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting positief	-171	118
- overgedragen pensioenverplichting positief	462	51
	291	169

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremies overlijden	448	455
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	412	469
Totaal premies	860	924
Claims met betrekking tot premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	-1.463	-1.651
Claims met betrekking tot herverzekerd nabestaandenpensioen	-813	-1.126
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	878	878
Totaal uitkeringen	-1.398	-1.899
	-538	-975

Voor claims bij Achmea Pensioen & Leven met betrekking tot premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is de waardering opnieuw vastgesteld, waardoor het claimbedrag met € 614 is toegenomen.

15. Overige lasten

	2024	2023
Overig	-	3

29. Financiële verantwoording Kring DB Stabiliteit

Concept d.d. 5 juni 2025

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	32.308	26.765
Vorderingen en overlopende activa	(2)	2.842	1.888
Overige activa	(3)	448	546
		35.598	29.199

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves	(4)	1.460	-1.539
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	32.133	28.738
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	2.005	2.000
		35.598	29.199

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	104,5	94,6
Beleidsdekkingsgraad	99,0	93,0

Concept d.d. 5 juni 2025

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	2.891	3.100
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	3.028	1.858
Overige baten	(9)	13	95
		5.932	5.053
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	140	107
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	141	142
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		1.794	1.871
Toeslagen		-536	-141
Rentetoevoeging		1.037	893
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-140	-105
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten		36	38
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-89	-458
Wijziging marktrente		1.073	577
Wijziging actuariële uitgangspunten		32	-226
Overige wijzigingen		188	137
		3.395	2.586
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	50	344
Herverzekeringen	(14)	-793	36
Overige lasten	(15)	-	1
		2.933	3.216
Saldo van baten en lasten		2.999	1.837

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

Concept d.d. 5 juni 2025

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	2.999	1.837

Concept d.d. 5 juni 2025

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	2.742	2.828
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	24	205
Betaalde pensioenuitkeringen	-140	-107
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-78	-237
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-103	-537
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-41	-136
Overige baten en lasten	13	403
	2.417	2.419
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	14.599	12.818
Betaald inzake aankopen beleggingen	-17.078	-15.966
Ontvangen/betaalde directe beleggingsopbrengsten	1	1
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-4	98
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-33	-32
	-2.515	-3.081
Mutatie liquide middelen	-98	-662
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	546	1.208
Mutatie liquide middelen	-98	-662
Liquide middelen per 31 december	448	546

4 ALGEMENE TOELICHTING

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 41. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een afname van de technische voorziening van € 31.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 22. De hiervoor benoemde afname als gevolg van de nieuwe grondslagen zijn opgenomen in het verloop van de technische voorziening en worden via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring DB Stabiliteit zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,3% (in 2023: 2,3%). De Technische voorziening is hierdoor met € 40 toegenomen. Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

Korting

In 2023 is een korting verwerkt, ad 0,52%, welke is voortgekomen uit maatregelen in het herstelplan (in het kader van bereiken strategische vereiste eigen vermogen (VEV) na 10 jaar). Deze korting is verwerkt in oktober 2023. In het herstelplan 2024 was in 2024 een korting opgenomen van 0,18% (in het kader van bereiken strategische VEV na 10 jaar). Nadien heeft DNB hier ontheffing voor verleend. De korting van 0,18% is in 2024 dus niet doorgevoerd.

Sinds 31 december 2019 is de beleidsdekkingsgraad lager dan het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV). Dit leidt per 31 december 2024 tot een korting in het kader van de maatregel MVEV. Derhalve is een korting opgenomen per 31 december 2024 op basis van de opgebouwde aanspraken per 31 december 2024. Deze korting is dusdanig vastgesteld zodat het overig eigen vermogen van de kring minimaal gelijk is aan het vastgestelde MVEV in jaarwerk 2024. Daaruit resulteert een percentage van 1,75% per 31 december 2024 op basis van de opgebouwde aanspraken per 31 december 2024. Deze korting zal, mits alle stakeholders instemmen met de hoogte van deze korting, later in 2025 in de administratie met terugwerkende kracht per 31 december 2024 wordt toegekend.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Kring DC	DB Premie	DB Stabieliteit	DB Koopkracht	DB Evenwicht

Concept d.d. 5 juni 2025

Concept d.d. 5 juni 2025

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

De kring belegt in modules en overlay fondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	6.926	1.170	-1.200	-	1.220	8.116
Module Rente	8.694	2.470	-4.630	-	137	6.671
Module Inflatie	3.887	480	-	-	192	4.559
Overlay Fondsen	7.244	11.758	-7.634	-	1.509	12.877
Liquide middelen	2	-	-	4	-	6
Overige beleggingen	12	1.200	-1.135	-	2	79
Totaal	26.765	17.078	-14.599	4	3.060	32.308

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	6.071	750	-830	-	935	6.926
Module Rente	5.958	2.795	-540	-	481	8.694
Module Inflatie	3.987	455	-500	-	-55	3.887
Overlay Fondsen	5.710	10.306	-9.298	-	526	7.244
Liquide middelen	100	-	-	-98	-	2
Overige beleggingen	-	1.660	-1.650	-	2	12
Totaal	21.826	15.966	-12.818	-98	1.889	26.765

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen ultimo boekjaar uit onderstaande beleggingscategorieën.

Belegde waarden per beleggingscategorie per 31 december 2024

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	5.770	2.344	-	2	8.116
Module Rente	-	-	6.636	-	35	6.671
Module Inflatie	2.106	-	1.290	-	1.163	4.559
Overlay Fondsen	-	-	-	12.877	-	12.877
Liquide middelen	-	-	-	-	6	6
Overige beleggingen	-	-	-	-	79	79
Stand per 31 december 2024	2.106	5.770	10.270	12.877	1.285	32.308

Belegde waarden per beleggingscategorie per 31 december 2023

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	4.916	2.010	-	1	6.927
Module Rente	-	-	8.651	-	43	8.694
Module Inflatie	1.752	-	1.168	-	966	3.886
Overlay Fondsen	-	-	-	7.244	-	7.244
Liquide middelen	-	-	-	-	2	2
Overige beleggingen	-	-	-	-	12	12
Stand per 31 december 2023	1.752	4.916	11.829	7.244	1.024	26.765

Onder derivaten zijn de Overlay Fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de Overlay Fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de modules Rendement, Inflatie en Rente en Overlay Fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in vastgoed, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Concept d.d. 5 juni 2025

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	2.106	1.752

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	5.770	4.916

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	8.959	10.137
Hypotheke	1.311	1.692
	10.270	11.829

Derivaten

De derivaten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Overlay Fondsen	12.877	7.244

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Grondstoffen	1.114	924
Mix fondsen	104	63
Liquide middelen	6	2
Geldmarkt instrumenten	61	35
	1.285	1.024

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Premiedebiteuren	-	16
Te vorderen claims herverzekeraar arbeidsongeschiktheid	2.476	1.235
Te vorderen claims herverzekeraar overlijden	-	26
Vordering op herverzekeraar inzake IBNR	178	477
Nog te factureren premies	104	1
Rekening Courant Centraal Beheer APF	-	88
Overige vorderingen	84	45
	<u>2.842</u>	<u>1.888</u>

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Voor claims bij Achmea Pensioen & Leven met betrekking tot premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is de waardering opnieuw vastgesteld, waardoor het te vorderen bedrag met € 623 is toegenomen.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Liquide middelen	<u>448</u>	<u>546</u>

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen.
Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

Concept d.d. 5 juni 2025

PASSIVA

4. Reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	1.460	-1.539

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	-1.539
Uit bestemming saldo van baten en lasten	2.999
Stand per 31 december 2024	1.460
	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2023	-3.376
Uit bestemming saldo van baten en lasten	1.837
Stand per 31 december 2023	-1.539

	31-12-2024	In %	31-12-2023	In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	33.593	104,5	27.199	94,6
Af: technische voorzieningen	32.133	100,0	28.738	100,0
Eigen vermogen	1.460	4,5	-1.539	-5,4
Af: vereist eigen vermogen	3.567	11,1	4.425	15,4
Vrij vermogen	-2.107	-6,6	-5.964	-20,8
Minimaal vereist eigen vermogen	1.460	4,5	1.322	4,6
Actuele dekkingsgraad		104,5		94,6
Beleidsdekkingsgraad		99,0		93,0
Reële dekkingsgraad		71,2		65,8

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring
Kring DC	DB Premie	DB Stabieliteit	DB Koopkracht	DB Evenwicht

Concept d.d. 5 juni 2025

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel van DNB. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder toelichting "Risicobeheer en derivaten".

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- 1. Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- 2. Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is niet toereikend. Er is sprake van een dekkingstekort.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	94,6	87,1
Premie	3,2	4,5
Uitkeringen	-	-0,1
Toeslagverlening	1,8	0,5
Verandering van de rentetermijnstructuur	-3,4	-1,9
Rendement op beleggingen	6,9	4,0
Overige oorzaken	2,3	0,9
Kruiseffect	-0,9	-0,4
Dekkingsgraad per 31 december	104,5	94,6

Herstelplan

In 2025 is het herstelplan geactualiseerd. Het geactualiseerde herstelplan gaat uit van een beleidsdekkingsgraad van 99,0% per 31 december 2024. De werkelijke beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024 bedraagt eveneens 99,0%. Op basis van de actualisatie van het herstelplan blijkt dat de kring geen aanvullende maatregelen nodig heeft om binnen de gestelde termijn uit herstel te komen. Uitgangspunt in het geactualiseerde herstelplan 2025 is dat er in 2024 een korting heeft plaatsgevonden zodanig dat de dekkingsgraad ultimo 2024 gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Deze korting uit het herstelplan is ingeschat op basis van het minimaal vereist eigen vermogen uit het jaarwerk 2023.

Concept d.d. 5 juni 2025

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	32.133	28.738

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	28.738	26.152
Pensioenopbouw	1.794	1.871
Toeslagen	-536	-141
Rentetoevoeging	1.037	893
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-140	-105
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	36	38
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-89	-458
Wijziging marktrente	1.073	577
Wijziging actuariële uitgangspunten	32	-226
Overige wijzigingen	188	137
Stand per 31 december	32.133	28.738

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	286	7.729	365	6.782
Gewezen deelnemers	1.369	20.332	1.297	18.938
Pensioentrekkenden	76	2.049	52	1.424
Schadereserve	-	1.803	-	1.117
IBNR	-	178	-	477
Additionele reservering*	-	42	-	-
	1.731	32.133	1.714	28.738

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

De additionele reservering van € 42 bestaat uit een extra comptabele correctie voor individuele inkomensklassen door toepassing van de MWT0821 salariegrenzen (€ -53) en de terugwerkende kracht mutaties zoals bepaald per 7 februari 2025 en 13 maart 2025 (€ 93).

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling is een middelloonregeling. Daarbinnen is een verzameling van pensioensoorten beschikbaar die complementair zijn aan elkaar zodat geen sprake is van dubbele dekkingen. Onderstaand worden de pensioensoorten en varianten weergegeven.

- Ouderdomspensioen: verplicht af te nemen, op opbouwbasis
- Partnerpensioen: verplicht af te nemen, onbepaalde partner, keuze: op risicobasis of opbouwbasis
- Wezenpensioen: verplicht af te nemen, onbepaald kind, keuze: op risicobasis of opbouwbasis
- ANW-hiaatpensioen: keuze: verplicht of vrijwillig af te nemen
- Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid voor de premies van alle bovengenoemde vormen: verplicht af te nemen

De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar. Flexibilisering is mogelijk binnen de wettelijke grenzen en betreft:

- Vervroeging; de deelnemer kan in overleg met de werkgever verzoeken het pensioen eerder in te laten gaan. Dit kan vanaf 5 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd.
- Uitstellen; de deelnemer kan verzoeken het pensioen later in te laten gaan als hij een actief dienstverband heeft. Dit kan tot 5 jaar na de AOW-gerechtigde leeftijd.
- Hoog-laag constructie; de deelnemer kan kiezen de eerste periode een hogere uitkering te ontvangen. Dit kan de eerste 5 jaar of de eerste 10 jaar betreffen. De verhouding tussen de hoge en de lage uitkering is 100:75.
- Uitruilen; de deelnemer kan het partnerpensioen op opbouwbasis uitruilen tegen een hoger ouderdomspensioen. Ook kan de deelnemer zijn ouderdomspensioen uitruilen tegen een (hoger) partnerpensioen. Hierbij mag het partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen.
- Deeltijdpensioen; de deelnemer kan in overleg met de werkgever een gedeelte van het pensioen laten ingaan en voor het resterende deel een actief dienstverband op deeltijdbasis houden.

De Werkgever maakt per pensioensoort (met uitzondering van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) een keuze, zoals hierboven weergegeven. Verder worden de regelingskenmerken (franchises en opbouwpercentages) vastgelegd alsmede de wijze van aanpassing van deze regelingskenmerken.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitgefactureerde premies	163	225
Te verrekenen herverzekeringspremies	1.688	1.644
Rekening courant Kring Centraal Beheer APF	54	-
Rekening courant Kring DC	-	1
Waardeoverdrachten	5	34
Nog te betalen kosten	82	96
Overige schulden	13	-
	<u>2.005</u>	<u>2.000</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring DC	verantwoording Kring DB Premie	verantwoording Kring DB Stabieliteit	verantwoording Kring DB Koopkracht	verantwoording Kring DB Evenwicht

Concept d.d. 5 juni 2025

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	32.133	28.738
Buffers:		
S1 Renterisico	710	2.032
S2 Risico zakelijke waarden	2.331	2.165
S3 Valutarisico	826	803
S4 Grondstoffenrisico	469	435
S5 Kredietrisico	777	1.044
S6 Verzekeringstechnisch risico	1.208	1.076
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	493	458
Diversificatie effect	-3.247	-3.588
Totaal S (vereiste buffers)	3.567	4.425
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	35.700	33.163
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	33.593	27.199
Saldo	-2.107	-5.964

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	10.270	3,0	11.829	4,1
Totaal beleggingen (na derivaten)	32.308	21,9	26.765	16,4
Technische voorzieningen	32.133	25,9	28.738	26,1

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Bij het afsluiten van een swap kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	858	8,4	845	7,1
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	3.384	33,0	3.922	33,2
Resterende looptijd > 5 jaar	6.028	58,6	7.062	59,7
	10.270	100,0	11.829	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

Concept d.d. 5 juni 2025

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	1.467	69,7	1.080	61,6
Noord-Amerika	492	23,2	507	29,0
Azië-Pacific	96	4,6	130	7,4
Australazië	50	2,4	30	1,7
Emerging Markets	1	0,1	5	0,3
	2.106	100,0	1.752	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	1.221	21,2	696	14,2
Energie	73	1,1	114	2,3
Industrie	574	10,0	621	12,6
Technologie	1.726	29,9	1.302	26,5
Gezondheidszorg	384	6,7	418	8,5
Telecommunicatie	488	8,5	340	6,9
Basismaterialen	85	1,5	174	3,5
Handel	1.039	18,0	990	20,1
Nutsbedrijven	75	1,3	86	1,8
Diversen	93	1,6	175	3,6
Nederlandse overheidsinstellingen	2	-	-	-
Buitenlandse overheidsinstellingen	10	0,2	-	-
	5.770	100,0	4.916	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	917	15,9	992	20,2
Noord-Amerika	3.384	58,6	2.645	53,8
Azië-Pacific	395	6,9	367	7,5
Australazië	35	0,6	55	1,1
Emerging Markets	1.039	18,0	857	17,4
	5.770	100,0	4.916	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring DC	verantwoording Kring DB Premie	verantwoording Kring DB Stabiteit	verantwoording Kring DB Koopkracht	verantwoording Kring DB Evenwicht

Concept d.d. 5 juni 2025

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	24.238	3.472	27.710	23.917
Amerikaanse Dollar	5.086	-3.062	2.024	608
Britse Pond	230	-101	129	6
Japanse Yen	297	-114	183	61
Hong Kong Dollar	250	-10	240	155
Canadese Dollar	171	-76	95	58
Taiwanese Dollar	266	-	266	-
Australische Dollar	-	-	-	-1
Zwitserse Frank	-	-	-	190
Noorse Kroon	-	-	-	39
Zweedse Kroon	120	-16	104	86
Indiase Roepie	308	-	308	-
Deense Kroon	-	-	-	79
Singapore Dollar	-	-	-	-8
Overige	1.342	-93	1.249	1.575
	32.308	-	32.308	26.765

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%. Ter afdekking van het grondstoffenrisico wordt door het fonds een buffer aangehouden.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

Concept d.d. 5 juni 2025

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse overheidsinstellingen	540	5,3	696	5,9
Buitenlandse overheidsinstellingen	5.718	55,7	6.546	55,3
Financiële instellingen	2.325	22,6	3.084	26,1
Handel	525	5,1	434	3,7
Basismaterialen	84	0,8	57	0,5
Industrie	250	2,4	230	1,9
Energie	123	1,2	114	1,0
Nutsbedrijven	186	1,8	191	1,6
Technologie	80	0,8	67	0,6
Gezondheidszorg	164	1,6	147	1,2
Telecommunicatie	98	1,0	69	0,6
Andere instellingen	177	1,7	194	1,6
	10.270	100,0	11.829	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mature markets	8.873	86,4	10.360	87,6
Emerging Markets	1.397	13,6	1.469	12,4
	10.270	100,0	11.829	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
AAA	3.947	38,3	5.190	43,9
AA	2.303	22,4	2.560	21,6
A	1.022	10,0	1.247	10,5
BBB	1.356	13,2	1.570	13,3
BB	756	7,4	563	4,8
B	407	4,0	295	2,5
< B	222	2,2	153	1,3
Geen rating	257	2,5	251	2,1
	10.270	100,0	11.829	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring DC	verantwoording Kring DB Premie	verantwoording Kring DB Stabieliteit	verantwoording Kring DB Koopkracht	verantwoording Kring DB Evenwicht

Concept d.d. 5 juni 2025

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het fonds heeft het overlijdensrisico herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten geen buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Sinds 31 december 2019 is de beleidsdekkingsgraad lager dan het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV). Dit leidt per 31 december 2024 tot een korting in het kader van de maatregel MVEV. Derhalve is een korting opgenomen per 31 december 2024 op basis van de opgebouwde aanspraken per 31 december 2024. Deze korting is dusdanig vastgesteld zodat het overig eigen vermogen van de kring minimaal gelijk is aan het vastgestelde MVEV in jaarwerk 2024. Daaruit resulteert een percentage van 1,75% per 31 december 2024 op basis van de opgebouwde aanspraken per 31 december 2024. Deze korting zal, mits alle stakeholders instemmen met de hoogte van deze korting, later in 2025 in de administratie met terugwerkende kracht per 31 december 2024 wordt toegekend.

Concept d.d. 5 juni 2025

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen basisregeling	2.287	2.591
Premiebijdragen excedentregeling	604	509
	2.891	3.100

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	2.311	2.437
Gedempte kostendekkende premie	2.278	3.106
Feitelijke premie	2.891	3.100

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2023 gepubliceerd door DNB). Het bestuur heeft de gedempte premie vastgesteld op het verwacht rendement. De feitelijke premie is in 2024 hoger dan de gedempte kostendekkende premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	1.884	1.965
Opslag voor uitvoeringskosten	137	140
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	290	332
	2.311	2.437

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	1.203	1.777
Opslag voor uitvoeringskosten	137	140
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	185	300
Toeslagen	753	889
	2.278	3.106

Concept d.d. 5 juni 2025

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	1.829	2.513
Risicokoopsom overlijden	62	68
Risicokoopsom premievrijstelling	65	85
Opslag voor uitvoeringskosten	137	140
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	185	300
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	613	-6
	2.891	3.100

In de premie is € 47 (2023: € 1) opgenomen als vergoeding voor wettelijke wijzigingen.

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	1.220	-	1.220
Module Rente	-	137	-	137
Module Inflatie	-	192	-	192
Overlay Fondsen	-	1.509	-	1.509
Overige beleggingen	1	2	-33	-30
	1	3.060	-33	3.028
2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	935	-	935
Module Rente	-	481	-	481
Module Inflatie	-	-55	-	-55
Overlay Fondsen	-	526	-	526
Overige beleggingen	1	2	-32	-29
	1	1.889	-32	1.858

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen € 71 (2023: € 61).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2024 € 25 (2023: € 28).

Concept d.d. 5 juni 2025

9. Overige baten

	2024	2023
Bankrente handelsbanken	13	13
Aanvulling buffer Kring Stabiliteit	-	82
	13	95

Vanwege het tussentijds beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst van een werkgever is de buffer in 2023 aangevuld door de werkgever met € 82.

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	95	51
Partnerpensioen	14	12
Afkopen	31	44
	140	107

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten	78	82
Governance kosten	12	10
Bijdrage wettelijke wijzigingen	47	46
Vergoeding kapitaalverstrekking Achmea	3	2
Overige kosten	1	2
	141	142

De bijdrage wettelijke wijzigingen 2024 bestaat uit de wettelijke kosten (€ 1) en de bijdrage Wet Toekomst Pensioen (€ 46).

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	1.794	1.871
Toeslagen	-536	-141
Rentetoevoeging	1.037	893
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-140	-105
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	36	38
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-89	-458
Wijziging marktrente	1.073	577
Wijziging actuariële uitgangspunten	32	-226
Overige wijzigingen	188	137
	3.395	2.586

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van € -1.037 tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de de MWT0821 ervaringssterfte. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 32 en dit is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en worden via de staat van baten en lasten als Wijziging actuariële uitgangspunten in het verslagjaar verantwoord.

30. Financiële verantwoording Kring DB Koopkracht

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	133.431	119.867
Vorderingen en overlopende activa	(2)	2.717	2.383
Overige activa	(3)	415	415
		136.563	122.665

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves	(4)	33.027	27.812
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	101.476	92.765
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	2.060	2.088
		136.563	122.665

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	132,5	130,0
Beleidsdekkingsgraad	135,4	132,4

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	3.806	4.331
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	12.620	9.268
Overige baten	(9)	24	21
		16.450	13.620
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	1.186	1.097
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	157	169
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		2.874	3.236
Toeslagen		2.049	-15
Rentetoevoeging		3.199	2.869
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-1.191	-1.098
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten		35	46
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-2.470	-941
Wijziging marktrente		2.903	2.086
Wijziging actuariële uitgangspunten		266	-745
Overige wijzigingen		1.046	310
		8.711	5.748
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	2.312	1.151
Herverzekeringen	(14)	-1.131	-391
		11.235	7.774
Saldo van baten en lasten		5.215	5.846

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	5.215	5.846

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	3.823	4.403
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	220	159
Betaalde pensioenuitkeringen	-1.186	-1.097
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	697	-145
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-2.539	-1.300
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-94	-161
Overige baten en lasten	24	21
	945	1.880
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	52.994	18.249
Betaald inzake aankopen beleggingen	-53.836	-20.878
Ontvangen/betaalde directe beleggingsopbrengsten	-	3
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-2	530
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-101	-93
	-945	-2.189
Mutatie liquide middelen	-	-309
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	415	724
Mutatie liquide middelen	-	-309
Liquide middelen per 31 december	415	415

4 **ALGEMENE TOELICHTING**

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en MWT0821. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 81. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van €143.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 42. De hiervoor benoemde impact als gevolg van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring Koopkracht zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,3% (2023: 2,3%). Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

Kring Koopkracht belegt in modules en Overlay Fondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen ultimo boekjaar uit onderstaande beleggingscategorieën.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	49.798	5.650	-8.805	-	8.382	55.025
Module Rente	39.564	4.440	-16.450	-	600	28.154
Module Inflatie	22.514	2.000	-	-	1.118	25.632
Overlay Fondsen	7.983	38.046	-24.344	-	2.607	24.292
Liquide middelen	3	-	-	2	-	5
Overige beleggingen	5	3.700	-3.395	-	13	323
Totaal	119.867	53.836	-52.994	2	12.720	133.431

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	46.986	-	-4.150	-	6.962	49.798
Module Rente	31.083	6.461	-170	-	2.190	39.564
Module Inflatie	22.841	-	-	1	-328	22.514
Overlay Fondsen	6.966	11.717	-11.229	-	529	7.983
Liquide middelen	534	-	-	-531	-	3
Overige beleggingen	-	2.700	-2.700	-	5	5
Totaal	108.410	20.878	-18.249	-530	9.358	119.867

Belegde waarden per beleggingscategorie per 31 december 2024

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	39.117	15.890	-	18	55.025
Module Rente	-	-	28.007	-	147	28.154
Module Inflatie	11.840	-	7.254	-	6.538	25.632
Overlay Fondsen	-	-	-	24.292	-	24.292
Liquide middelen	-	-	-	-	5	5
Overige beleggingen	-	-	-	-	323	323
Stand per 31 december 2024	11.840	39.117	51.151	24.292	7.031	133.431

Belegde waarden per beleggingscategorie per 31 december 2023

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	35.341	14.451	-	6	49.798
Module Rente	-	-	39.371	-	193	39.564
Module Inflatie	10.150	-	6.770	-	5.594	22.514
Overlay Fondsen	-	-	-	7.983	-	7.983
Liquide middelen	-	-	-	-	3	3
Overige beleggingen	-	-	-	-	5	5
Stand per 31 december 2023	10.150	35.341	60.592	7.983	5.801	119.867

Onder derivaten zijn de Overlay Fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de Overlay Fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de modules Rendement, Inflatie en Rente en Overlay Fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in vastgoed, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	11.840	10.150

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	39.117	35.341

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	45.616	52.893
Hypotheken	5.535	7.699
	51.151	60.592

Derivaten

De derivaten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	24.292	7.983

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Grondstoffen	6.266	5.344
Mix fondsen	300	333
Liquide middelen	5	3
Geldmarkt instrumenten	460	121
	7.031	5.801

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Premiedebiteuren	-	57
Nog te factureren premies	-	1
Vordering op herverzekeraar inzake IBNR	316	476
Rekening courant Centraal Beheer APF	-	76
Rekening courant Kring DC	5	-
Te ontvangen rente	4	7
Overige vorderingen	42	35
Te vorderen claims herverzekeraar AO	2.350	1.731
	<u>2.717</u>	<u>2.383</u>

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode. Er is voor claims bij Achmea Pensioen & Leven met betrekking tot premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid een waardering van 100% aangehouden omdat de afstemming met AP&L over deze claims vrijwel is afgerond. Dit betekent dat de waardering van deze claims in totaal €177 hoger is geworden.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	<u>415</u>	<u>415</u>

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	33.027	27.812

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	27.812
Uit bestemming saldo van baten en lasten	5.215
Stand per 31 december 2024	33.027
	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2023	21.966
Uit bestemming saldo van baten en lasten	5.846
Stand per 31 december 2023	27.812

	31-12-2024	In %	31-12-2023	In %
Pensioenvermogen	134.503	132,5	120.577	130,0
Af: technische voorzieningen	101.476	100,0	92.765	100,0
Eigen vermogen	33.027	32,5	27.812	30,0
Af: vereist eigen vermogen	18.930	18,7	21.203	22,9
Vrij vermogen	14.097	13,8	6.609	7,1
Minimaal vereist eigen vermogen	4.251	4,2	4.005	4,3
Actuele dekkingsgraad		132,5		130,0
Beleidsdekkingsgraad		135,4		132,4
Reële dekkingsgraad		98,3		94,5

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële verantwoording
<< verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	Pensioenfondsenkring 1
DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht	DB Evenwicht	

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	130,0	125,2
Premie	-0,1	0,1
Uitkeringen	0,4	0,3
Toeslagverlening	-2,8	-
Verandering van de rentetermijnstructuur	-3,9	-2,9
Rendement op beleggingen	8,8	6,3
Overige oorzaken	0,4	1,2
Kruisefect	-0,3	-0,2
Dekkingsgraad per 31 december	132,5	130,0

De actuele dekkingsgraad van de kring per 31 december 2024 is 132,5%, hetgeen een stijging betekent van 2,5% punten ten opzichte van de actuele dekkingsgraad per 31 december 2023 (130,0%). De stijging wordt onder andere veroorzaakt door een positief rendement op beleggingen.

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	101.476	92.765

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële verantwoording
<< verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	Pensioenfondsenkring 1
DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht	DB Evenwicht	

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	92.765	87.017
Pensioenopbouw	2.874	3.236
Toeslagen	2.049	-15
Rentetoevoeging	3.199	2.869
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.191	-1.098
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	35	46
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-2.470	-941
Wijziging marktrente	2.903	2.086
Wijziging actuariële uitgangspunten	266	-745
Overige wijzigingen	1.046	310
Stand per 31 december	101.476	92.765

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	167	8.197	376	14.487
Gewezen deelnemers	1.164	70.832	966	58.820
Pensioentrekkenden	82	19.718	66	17.142
IBNR	-	316	-	477
Additionele reservering	-	236	-	242
Schadereserve	-	2.177	-	1.597
	1.413	101.476	1.408	92.765

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

- De pensioenregeling is een middelloonregeling.
- Daarbinnen is een verzameling van pensioensoorten beschikbaar die complementair zijn aan elkaar zodat geen sprake is van dubbele dekkingen. Onderstaand worden de pensioensoorten en varianten weergegeven.
- Ouderdomspensioen: verplicht af te nemen, op opbouwbasis;
 - Partnerpensioen: verplicht af te nemen, onbepaalde partner, keuze: op risicobasis of opbouwbasis;
 - Wezenpensioen: verplicht af te nemen, onbepaald kind, keuze: op risicobasis of opbouwbasis;
 - ANW-hiaatpensioen: keuze: verplicht of vrijwillig af te nemen;
 - Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid voor de premies van alle bovengenoemde vormen: verplicht af te nemen.

De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar.

Flexibilisering is mogelijk binnen de wettelijke grenzen en betreft:

- Vervroeging; de deelnemer kan in overleg met de werkgever verzoeken het pensioen eerder in te laten gaan. Dit kan vanaf 5 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd;
- Uitstellen; de deelnemer kan verzoeken het pensioen later in te laten gaan als hij een actief dienstverband heeft. Dit kan tot 5 jaar na de AOW-gerechtigde leeftijd;
- Hoog-laag constructie; de deelnemer kan kiezen de eerste periode een hogere uitkering te ontvangen. Dit kan de eerste 5 jaar of de eerste 10 jaar betreffen. De verhouding tussen de hoge en de lage uitkering is 100:75;
- Uitrusten; de deelnemer kan het partnerpensioen op opbouwbasis uitrusten tegen een hoger ouderdomspensioen. Ook kan de deelnemer zijn ouderdomspensioen uitrusten tegen een (hoger) partnerpensioen. Hierbij mag het partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen;
- Deeltijdpensioen; de deelnemer kan in overleg met de werkgever een gedeelte van het pensioen laten ingaan en voor het resterende deel een actief dienstverband op deeltijdbasis houden.

De werkgever maakt per pensioensoort (met uitzondering van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) een keuze, zoals hierboven weergegeven. Verder worden de regelingskenmerken (franchises en opbouwpercentages) vastgelegd alsmede de wijze van aanpassing van deze regelingskenmerken.

Toeslagverlening

De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Toeslagverlening vindt plaats volgens de methode van toekomstbestendige toeslagverlening. Dit betekent dat toeslagverlening mogelijk is bij een dekkingsgraad hoger dan 110%. Bij een dekkingsgraad tussen de 110% en de bovengrens behorende bij toekomstbestendige toeslagverlening vindt toeslagverlening naar rato plaats. Bij een dekkingsgraad boven de bovengrens vindt volledige toeslagverlening plaats.

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 2,12% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat is derhalve € 2.049 negatief.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitgefactureerde premies	150	369
Vooruitontvangen premie	178	-
Te betalen herverzekeringspremies AO	1.607	1.599
Rekening courant Kring DC	-	8
Rekening courant Centraal Beheer APF	26	-
Waardeoverdracht	4	11
Nog te betalen kosten	95	101
	2.060	2.088

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	101.476	92.765
Buffers:		
S1 Renterisico	5.698	9.329
S2 Risico zakelijke waarden	12.190	11.537
S3 Valutarisico	4.389	4.365
S4 Grondstoffenrisico	2.107	1.994
S5 Kredietrisico	3.854	4.432
S6 Verzekeringstechnisch risico	3.393	3.181
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	2.662	2.520
Diversificatie effect	-15.363	-16.155
Totaal S (vereiste buffers)	18.930	21.203
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	120.406	113.968
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	134.503	120.577
Saldo	14.097	6.609

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	51.151	3,9	60.592	5,2
Totaal beleggingen (na derivaten)	133.431	11,1	119.867	6,5
Technische voorzieningen	101.476	23,8	92.765	24,1

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Bij het afsluiten van een swap kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële verantwoording
<< verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	Pensioenfondsenkring 1
DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht	DB Evenwicht	

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Resterende looptijd < 1 jaar	5.183	10,1	5.053	8,3
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	17.243	33,7	20.115	33,2
Resterende looptijd > 5 jaar	28.725	56,2	35.424	58,5
	51.151	100,0	60.592	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	8.248	69,6	6.258	61,6
Noord-Amerika	2.766	23,4	2.938	29,0
Azië-Pacific	541	4,6	753	7,4
Australazië	282	2,4	175	1,7
Emerging Markets	3	-	26	0,3
	11.840	100,0	10.150	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar sector:				
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	8.281	21,2	5.001	14,2
Energie	492	1,1	819	2,4
Industrie	3.894	10,0	4.468	12,6
Technologie	11.701	29,9	9.360	26,5
Gezondheidszorg	2.603	6,7	3.003	8,5
Telecommunicatie	3.309	8,5	2.448	6,9
Basismaterialen	577	1,5	1.248	3,5
Handel	7.044	18,0	7.116	20,1
Nutsbedrijven	511	1,3	616	1,7
Diversen	627	1,6	1.262	3,6
Buitenlandse overheidsinstellingen	64	0,2	-	-
Nederlandse overheidsinstellingen	14	-	-	-
	39.117	100,0	35.341	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële verantwoording
<< verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	Pensioenfondsenkring 1
DB Premie	DB Stabiliteit	DB Koopkracht	DB Evenwicht	

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	6.219	15,9	7.136	20,2
Noord-Amerika	22.937	58,6	19.013	53,8
Azië-Pacific	2.678	6,9	2.639	7,5
Australazië	238	0,6	395	1,1
Emerging Markets	7.045	18,0	6.158	17,4
	39.117	100,0	35.341	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	79.569	23.534	103.103	99.678
Amerikaanse Dollar	33.882	-20.758	13.124	4.299
Britse Pond	1.499	-685	814	37
Japanse Yen	1.963	-774	1.189	516
Hong Kong Dollar	1.676	-65	1.611	1.108
Canadese Dollar	1.146	-518	628	419
Zuid-Koreaanse Won	798	-106	692	-
Deense Kroon	-	-	-	565
Zwitserse Frank	-	-	-	1.121
Taiwanese Dollar	1.805	-	1.805	-
Zweedse Kroon	-	-	-	617
Noorse Kroon	-	-	-	282
Singapore Dollar	-	-	-	-63
Australische Dollar	-	-	-	-21
Indiase Roepie	2.089	-	2.089	-
Overige	9.004	-628	8.376	11.309
	133.431	-	133.431	119.867

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities).

Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%. Ter afdekking van het grondstoffenrisico wordt door het fonds een buffer aangehouden.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse overheidsinstellingen	2.278	4,5	3.168	5,2
Buitenlandse overheidsinstellingen	29.011	56,7	34.584	57,1
Energie	733	1,4	667	1,1
Financiële instellingen	10.152	19,8	14.183	23,4
Handel	3.075	6,0	2.509	4,1
Basismaterialen	543	1,1	368	0,6
Industrie	1.460	2,9	1.344	2,2
Nutsbedrijven	871	1,7	916	1,5
Technologie	509	1,0	428	0,7
Gezondheidszorg	936	1,8	817	1,4
Telecommunicatie	572	1,1	409	0,7
Andere instellingen	1.011	2,0	1.199	2,0
	51.151	100,0	60.592	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	

Specificatie vastrentende waarden naar regio:

Emerging markets	8.988	17,6	10.113	16,7
Mature markets Europe	35.326	69,0	45.139	74,5
Mature markets Noord-Amerika	5.883	11,5	4.853	8,0
Mature markets Australazië	80	0,2	240	0,4
Mature markets Azië Pacific	120	0,2	236	0,4
Mature markets Wereld (Global)	754	1,5	11	-
	51.151	100,0	60.592	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
AAA	17.600	34,4	24.352	40,2
AA	10.863	21,2	12.584	20,8
A	4.898	9,6	6.328	10,4
BBB	7.095	13,9	8.638	14,3
BB	5.043	9,9	3.959	6,5
B	2.760	5,4	2.120	3,5
< B	1.504	2,9	1.104	1,8
Geen rating	1.388	2,7	1.507	2,5
	51.151	100,0	60.592	100,0

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het fonds heeft het overlijdensrisico herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten geen buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen basisregeling	3.677	4.224
Premiebijdragen excedentregeling	129	107
	<u>3.806</u>	<u>4.331</u>

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	3.827	4.329
Gedempte kostendekkende premie	3.120	4.222
Feitelijke premie	3.806	4.331

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2023 gepubliceerd door DNB). Het bestuur heeft de gedempte premie vastgesteld op het verwacht rendement. De feitelijke premie is in 2024 hoger dan de gedempte kostendekkende premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	3.008	3.359
Opslag voor uitvoeringskosten	130	144
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	689	826
	<u>3.827</u>	<u>4.329</u>

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	1.703	2.401
Opslag voor uitvoeringskosten	130	144
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	390	591
Toeslagen	897	1.086
	<u>3.120</u>	<u>4.222</u>

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	2.371	3.276
Risicokoopsom overlijden	104	83
Risicokoopsom premievrijstelling	125	128
Opslag voor uitvoeringskosten	130	144
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	390	591
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	686	109
	3.806	4.331

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
2024				
Module Rendement	-	8.382	-	8.382
Module Rente	-	600	-	600
Module Inflatie	-	1.119	-	1.119
Overlay Fondsen	-	2.607	-	2.607
Overige beleggingen	-	13	-	13
Kosten vermogensbeheer	-	-	-101	-101
	-	12.721	-101	12.620
2023				
Module Rendement	-	6.962	-	6.962
Module Rente	-	2.190	-	2.190
Module Inflatie	-	-328	-	-328
Overlay Fondsen	-	529	-	529
Overige beleggingen	3	5	-	8
Kosten vermogensbeheer	-	-	-93	-93
	3	9.358	-93	9.268

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen € 329 (2023: € 298).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 118 (2023: € 98).

9. Overige baten

	2024	2023
Ontvangen rentebaten	24	21

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	1.008	976
Partnerpensioen	115	94
Wezenpensioen	3	3
Afkopen	14	2
Overige uitkeringen	46	22
	1.186	1.097

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	56	65
Administratiekosten	12	11
Governance kosten	50	45
Bijdrage wettelijke wijzigingen	23	21
Vergoeding kapitaalverstrekking Achmea	12	11
Overige kosten	4	16
	157	169

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten 2024 (€ 1) en WTP kosten (€ 22).

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	2.874	3.236
Toeslagen	2.049	-15
Rentetoevoeging	3.199	2.869
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.191	-1.098
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	35	46
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-2.470	-941
Wijziging marktrente	2.903	2.086
Wijziging actuariële uitgangspunten	266	-745
Overige wijzigingen	1.046	310
	8.711	5.748

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagen

Deze post bestaat uit de lasten van de in het boekjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening. In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 2,12% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat is derhalve € 2.049 negatief.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van €3.199 negatief tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de de MWT0821 ervaringssterfte. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 266 en dit is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en worden via de staat van baten en lasten als Wijziging actuariële uitgangspunten in het verslagjaar verantwoord.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	818	108
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	244	193
Resultaat op mutaties	-16	9
	1.046	310

Het resultaat op sterfte wordt voornamelijk veroorzaakt door een negatief resultaat op kortleven van € 624 (2023: € 56 positief) en een negatief resultaat op langlevens € 194 (2023 € 164 negatief). Het resultaat op arbeidsongeschiktheid vloeit voort uit in het boekjaar opgetreden arbeidsongeschiktheidsschades en als gevolg hiervan toename van de schadereserve en IBNR ten opzichte van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid.

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-227	-149
Uitgaande waardeoverdrachten	2.539	1.300
	2.312	1.151
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	354	111
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-2.824	-1.052
	-2.470	-941
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-127	38
- overgedragen pensioenverplichting	285	-248
	158	-210

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremies overlijden	131	103
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	157	159
Totaal premies	288	262
Claims met betrekking tot premievrijstelling arbeidsongeschiktheid	-720	-963
Claims met betrekking tot herverzekerd nabestaandenpensioen	-859	-111
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	160	421
Totaal uitkeringen	-1.419	-653
	-1.131	-391

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-227	-149
Uitgaande waardeoverdrachten	2.539	1.300
	2.312	1.151
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	354	111
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-2.824	-1.052
	-2.470	-941
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-127	38
- overgedragen pensioenverplichting	285	-248
	158	-210

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremies overlijden	131	103
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	157	159
Totaal premies	288	262
Claims met betrekking tot premievrijstelling arbeidsongeschiktheid	-720	-963
Claims met betrekking tot herverzekerd nabestaandenpensioen	-859	-111
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	160	421
Totaal uitkeringen	-1.419	-653
	-1.131	-391

31. Financiële verantwoording Kring DB Evenwicht

Concept d.d. 5 juni 2025

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	431.006	264.781
Vorderingen en overlopende activa	(2)	300	156
Overige activa	(3)	260	77
		431.566	265.014
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)	84.262	47.910
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	347.235	216.917
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	69	187
		431.566	265.014
(*) De nummering verwijst naar de toelichting			
		2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		124,3	122,1
Beleidsdekkingsgraad		125,6	121,7

Concept d.d. 5 juni 2025

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(7)	31.068	19.467
Overige baten	(8)	38	20
		<u>31.106</u>	<u>19.487</u>
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(9)	15.759	9.201
Pensioenuitvoeringskosten	(10)	484	260
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(11)		
Toeslagen		5.385	-16
Rentetoevoeging		11.689	6.993
Ottrekking voor pensioenuitkeringen		-15.802	-9.218
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		124.126	-297
Wijziging marktrente		4.229	7.585
Wijziging actuariële uitgangspunten		227	-2.333
Vrijgevallen kosten		-484	-260
Resultaat op kanssystemen		948	-588
		<u>130.318</u>	<u>1.866</u>
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(12)	-151.818	282
Herverzekeringen	(13)	11	-9
Overige lasten	(14)	-	125
(*) De nummering verwijst naar de toelichting			
		<u>-5.246</u>	<u>11.725</u>
Saldo van baten en lasten		36.352	7.762

Concept d.d. 5 juni 2025

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	36.352	7.762

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	152.131	3
Betaalde pensioenuitkeringen	-15.765	-9.195
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	27	32
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-313	-282
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-778	-123
Overige baten en lasten	38	-105
	135.340	-9.670
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	90.232	67.979
Betaald inzake aankopen beleggingen	-73.261	-58.465
Ontvangen/betaalde directe beleggingsopbrengsten	-	1
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-151.858	330
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-270	-182
	-135.157	9.663
Mutatie liquide middelen	183	-7
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	77	84
Mutatie liquide middelen	183	-7
Liquide middelen per 31 december	260	77

4 **ALGEMENE TOELICHTING**

Collectieve waardeoverdracht

De Belanghebbendenorganen van Pensioenfondsenkring 1 en Kring Evenwicht hebben besloten om samen te gaan per 1 januari 2024. Per 1 januari 2024 zijn de aanspraken van alle deelnemers van Pensioenfondsenkring 1 via een collectieve waardeoverdracht ondergebracht in kring Evenwicht.

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekanssen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en MWT0821 voor ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een afname van de technische voorziening van € 352. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 578.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. De technische voorziening is hierdoor niet gewijzigd. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring DB Evenwicht zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Vanaf boekjaar 2020 is de ontwikkeling van de voorziening uitvoeringskosten losgekoppeld van de ontwikkeling van de technische voorziening. De aanvangshoogte is bepaald op 2,3% (2023: 2,3%) van de technische voorziening op 1 november 2020. Aan deze voorziening worden jaarlijks alle benodigde kosten onttrokken en het jaarlijkse rendement van de kring toegevoegd. Jaarlijks wordt getoetst of de voorziening nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Toeslagen

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen per 1 januari 2025 te verhogen met 1,62%. Dit heeft een resultaat van € 5.385 negatief tot gevolg gehad.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

De kring belegt in modules en overlay fondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module- en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	68.617	6.400	-17.500	51.751	20.354	129.622
Module Rente	124.144	9.110	-22.900	83.919	5.300	199.573
Module Inflatie	37.450	15.900	-1.700	8.811	2.933	63.394
Overlay Fondsen	34.189	38.671	-44.587	7.851	2.736	38.860
Liquide middelen	4	-	-	-	-	4
Overige beleggingen	377	3.180	-3.545	-	15	27
Beleggingscrediteuren	-	-	-	-474	-	-474
Totaal	264.781	73.261	-90.232	151.858	31.338	431.006

De collectieve waardeoverdracht van Pensioenfondsenkring 1 per 1 januari 2024 is verantwoord onder Overige mutaties € 152.131.

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen ultimo boekjaar uit onderstaande beleggingscategorieën.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	70.224	-	-11.500	-	9.893	68.617
Module Rente	118.933	3.250	-5.310	-	7.271	124.144
Module Inflatie	41.924	-	-3.900	-	-574	37.450
Overlay Fondsen	23.562	52.750	-45.174	-	3.051	34.189
Liquide middelen	334	-	-	-330	-	4
Overige beleggingen	-	2.465	-2.095	-	7	377
Totaal	254.977	58.465	-67.979	-330	19.648	264.781

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële verantwoording	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	Pensioenfondsenkring 1	verantwoording
DB Stabiteit	DB Koopkracht	DB Evenwicht		Kring RBS

Concept d.d. 5 juni 2025

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2024

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	92.149	37.431	-	42	129.622
Module Rente	-	-	198.529	-	1.044	199.573
Module Inflatie	29.283	-	17.941	-	16.170	63.394
Overlay Fondsen	-	-	-	38.860	-	38.860
Liquide middelen	-	-	-	-	4	4
Overige beleggingen	-	-	-	-	27	27
Beleggingscrediteuren	-	-	-	-	-474	-474
Stand per 31 december 2024	29.283	92.149	253.901	38.860	16.813	431.006

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2023

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	48.696	19.913	-	8	68.617
Module Rente	-	-	123.540	-	604	124.144
Module Inflatie	16.883	-	11.261	-	9.306	37.450
Overlay Fondsen	-	-	-	34.189	-	34.189
Liquide middelen	-	-	-	-	4	4
Overige beleggingen	-	-	-	-	377	377
Stand per 31 december 2023	16.883	48.696	154.714	34.189	10.299	264.781

Onder derivaten zijn de Overlay Fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de Overlay Fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de modules Rendement, Inflatie en Rente en Overlay Fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in vastgoed, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Concept d.d. 5 juni 2025

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	29.283	16.883

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	92.149	48.696

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Hypotheken	39.235	24.158
Vastrentende Waarden beleggingsfondsen	214.666	130.556
	253.901	154.714

Derivaten

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	38.860	34.189

Concept d.d. 5 juni 2025

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Commodities (grondstoffen, edele metalen)	15.498	8.888
Liquide middelen	4	4
Mix funds	1.310	727
Geldmarkt instrumenten	475	680
Beleggingscrediteuren	-474	-
	16.813	10.299

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rekening courant Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds	195	-
Rekening courant Pensioenfondsenkring 1	-	11
Te vorderen claims herverzekeraar	95	134
Overige vorderingen	10	11
	300	156

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Liquide middelen	260	77

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen.
Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht eigen vermogen

			Algemene reserve	
Stand per 1 januari 2024			47.910	
Uit bestemming saldo van baten en lasten			36.352	
Stand per 31 december 2024			84.262	
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	431.497	124,3	264.827	122,1
Af: technische voorzieningen	347.235	100,0	216.917	100,0
Eigen vermogen	84.262	24,3	47.910	22,1
Af: vereist eigen vermogen	47.757	13,8	30.722	14,2
Vrij vermogen	36.505	10,5	17.188	7,9
Minimaal vereist eigen vermogen	13.948	4,0	8.722	4,0
Actuele dekkingsgraad	124,3		122,1	
Beleidsdekkingsgraad	125,6		121,7	
Reële dekkingsgraad	96,1		91,6	

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdende gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

Per 31 december 2024 is sprake van een marge op de dekkingspositie.

Concept d.d. 5 juni 2025

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	122,1	118,7
Uitkeringen	1,1	0,8
Toeslagverlening	-1,9	-
Verandering van de rentetermijnstructuur	-1,5	-4,0
Rendement op beleggingen	4,8	5,0
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,3	1,6
Dekkingsgraad per 31 december	124,3	122,1

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	347.235	216.917
	347.235	216.917

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	216.917	215.051
Toeslagen	5.385	-16
Rentetoevoeging	11.689	6.993
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-15.802	-9.218
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	124.126	-297
Wijziging marktrente	4.229	7.585
Wijziging actuariële uitgangspunten	227	-2.333
Vrijgevallen kosten	-484	-260
Resultaat op kanssystemen	948	-588
Stand per 31 december	347.235	216.917

Concept d.d. 5 juni 2025

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Arbeidsongeschikte deelnemers	18	3.686	14	2.637
Gewezen deelnemers	1.241	154.121	943	103.630
Pensioentrekkenden	1.478	180.762	662	105.431
Schadereserve	-	445	-	443
Additionele reservering*	-	8.221	-	4.776
	2.737	347.235	1.619	216.917

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

* De additionele reservering van € 8.221 (2023: € 5.262) betreft de voorziening uitvoeringskosten. De voorziening uitvoeringskosten bedraagt bij aanvang kring 2,3% van de op 1 november 2020 aanwezige netto technische voorziening.

Verloop voorziening uitvoeringskosten

	2024	2023
Stand per 1 januari	5.262	5.163
Collectieve waardeoverdracht Pensioenfondsen kring 1	2.851	
Dotatie: beleggingsrendement	592	359
Onttrekking: pensioenuitvoeringskosten	-484	-260
Stand per 31 december	8.221	5.262

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling is een middelloonregeling. Daarbinnen is een verzameling van pensioensoorten beschikbaar die complementair zijn aan elkaar zodat geen sprake is van dubbele dekkingen. Onderstaand worden de pensioensoorten en varianten weergegeven.

- 1. Ouderdomspensioen: verplicht af te nemen, op opbouwbasis
- 2. Partnerpensioen: verplicht af te nemen, onbepaalde partner, keuze: op risicobasis of opbouwbasis
- 3. Wezenpensioen: verplicht af te nemen, onbepaald kind, keuze: op risicobasis of opbouwbasis
- 4. ANW-hiaatpensioen: keuze: verplicht of vrijwillig af te nemen
- 5. Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid voor de premies van alle bovengenoemde vormen: verplicht af te nemen.

De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar.

Flexibilisering is mogelijk binnen de wettelijke grenzen en betreft:

- Vervroeging; de Deelnemer kan in overleg met de Werkgever verzoeken het pensioen eerder in te laten gaan. Dit kan vanaf 5 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd.
- Uitstellen; de Deelnemer kan verzoeken het pensioen later in te laten gaan. Dit kan tot 5 jaar na de AOW-gerechtigde leeftijd.
- Hoog-laag constructie; de Deelnemer kan kiezen de eerste periode een hogere uitkering te ontvangen. Dit kan de eerste 5 jaar of de eerste 10 jaar betreffen. De verhouding tussen de hoge en de lage uitkering is 100:75.
- Uitrusten; de Deelnemer kan het partnerpensioen op opbouwbasis omruilen tegen een hoger ouderdomspensioen. Ook kan de Deelnemer zijn ouderdomspensioen omruilen tegen een (hoger) partnerpensioen. Hierbij mag het partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen.
- Deeltijdpensioen; de Deelnemer kan in overleg met de Werkgever een gedeelte van het pensioen laten ingaan en voor het resterende deel al dan niet een actief dienstverband op deeltijdbasis houden.

De Werkgever maakt per pensioensoort (met uitzondering van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) een keuze, zoals hiervoor weergegeven. Verder worden de regelingskenmerken (franchises en opbouwpercentages) vastgelegd alsmede de wijze van aanpassing van deze regelingskenmerken.

Toeslagverlening

De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Toeslagverlening vindt plaats volgens de methode van toekomstbestendige toeslagverlening. Dit betekent dat toeslagverlening mogelijk is bij een dekkingsgraad hoger dan 110%. Bij een dekkingsgraad tussen de 110% en de bovengrens behorende bij toekomstbestendige toeslagverlening vindt toeslagverlening naar rato plaats. Bij een dekkingsgraad boven de bovengrens vindt volledige toeslagverlening plaats. In 2023 heeft het bestuur besloten om de pensioenen per 1 januari 2024 niet te verhogen.

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen per 1 januari 2025 te verhogen met 1,62%. Dit heeft een resultaat van € 5.385 negatief tot gevolg gehad.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Uitkeringen	-	6
Crediteuren	40	-
Rekening courant Centraal Beheer APF	-	21
Nog te betalen kosten	29	157
Overige schulden	-	3
	69	187

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Concept d.d. 5 juni 2025

De actuele dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	347.235	216.917
Buffers:		
S1 Renterisico	10.886	7.830
S2 Risico zakelijke waarden	29.148	18.274
S3 Valutarisico	10.466	6.893
S4 Grondstoffenrisico	5.184	3.250
S5 Kredietrisico	15.379	9.762
S6 Verzekeringstechnisch risico	7.975	5.044
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	6.332	3.970
Diversificatie effect	-37.613	-24.301
Totaal S (vereiste buffers)	47.757	30.722
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	394.992	247.639
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	431.497	264.827
Saldo	36.505	17.188

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

Concept d.d. 5 juni 2025

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	253.901	5,3	154.714	5,1
Totaal beleggingen (na derivaten)	431.006	8,0	264.781	14,0
Technische voorzieningen	347.235	14,2	216.917	15,2

Op balansdatum is de duration van de beleggingen korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Bij het afsluiten van een swap kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	17.109	6,7	10.067	6,5
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	81.857	32,2	51.436	33,3
Resterende looptijd > 5 jaar	154.935	61,1	93.211	60,2
	253.901	100,0	154.714	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar aard:				
Participaties in vastgoedmaatschappijen	29.283	100,0	16.883	100,0

Concept d.d. 5 juni 2025

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	20.399	69,7	10.410	61,7
Noord-Amerika	6.843	23,3	4.887	28,9
Azië-Pacific	1.338	4,6	1.252	7,4
Australazië	697	2,4	292	1,7
Emerging Markets	6	-	42	0,3
	29.283	100,0	16.883	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Financiële instellingen	19.509	21,2	6.891	14,2
Energie	1.159	1,3	1.129	2,3
Industrie	9.173	10,0	6.156	12,6
Technologie	27.565	29,9	12.897	26,5
Gezondheidszorg	6.132	6,7	4.138	8,5
Telecommunicatie	7.794	8,5	3.373	6,9
Basismaterialen	1.359	1,5	1.719	3,5
Overheidsinstellingen	185	0,2	-	-
Handel	16.594	18,0	9.805	20,1
Nutsbedrijven	1.203	1,3	849	1,7
Diversen	1.476	1,4	1.739	3,7
	92.149	100,0	48.696	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	14.650	15,9	9.832	20,2
Noord-Amerika	54.034	58,6	26.198	53,8
Azië-Pacific	6.309	6,9	3.636	7,5
Australazië	560	0,6	545	1,1
Emerging Markets	16.596	18,0	8.485	17,4
	92.149	100,0	48.696	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie is als volgt te specificeren:

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële verantwoording	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording Kring	verantwoording Kring	Pensioenfondsenkring 1	verantwoording
DB Stabiteit	DB Koopkracht	DB Evenwicht		Kring RBS

Concept d.d. 5 juni 2025

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	303.593	55.439	359.032	236.361
Amerikaanse Dollar	80.210	-48.900	31.310	6.005
Hong Kong Dollar	3.959	-153	3.806	1.531
Zweedse Kroon	1.891	-249	1.642	855
Singapore Dollar	-	-	-	-85
Deense Kroon	-	-	-	778
Noorse Kroon	-	-	-	389
Taiwan Dollar	4.253	-	4.253	-
Indiase Roepie	4.920	-	4.920	-
Britse Pond	3.551	-1.614	1.937	60
Japanse Yen	4.653	-1.824	2.829	626
Zwitserse Frank	-	-	-	1.839
Australische Dollar	-	-	-	-17
Canadese Dollar	2.710	-1.220	1.490	576
Overige	21.266	-1.479	19.787	15.863
	431.006	-	431.006	264.781

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%. Ter afdekking van het grondstoffenrisico wordt door het fonds een buffer aangehouden.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

Concept d.d. 5 juni 2025

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse overheidsinstellingen	16.146	6,4	9.940	6,4
Buitenlandse overheidsinstellingen	133.743	52,6	82.519	53,4
Financiële instellingen	67.717	26,7	43.805	28,3
Handel	11.010	4,3	5.312	3,4
Basismaterialen	1.502	0,6	640	0,4
Industrie	5.244	2,1	2.783	1,8
Energie	2.537	1,0	1.375	0,9
Nutsbedrijven	5.072	2,0	2.652	1,7
Technologie	1.466	0,6	824	0,5
Gezondheidszorg	3.579	1,4	1.855	1,2
Telecommunicatie	2.046	0,8	761	0,5
Andere instellingen	3.839	1,5	2.248	1,5
	253.901	100,0	154.714	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Ontwikkelde markten	228.935	90,2	139.406	90,1
Opkomende markten	24.966	9,8	15.308	9,9
	253.901	100,0	154.714	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
AAA	107.358	42,3	71.387	46,1
AA	57.528	22,6	33.519	21,6
A	27.367	10,8	16.732	10,8
BBB	33.078	13,0	19.942	12,9
BB	12.524	4,9	5.720	3,7
B	6.502	2,6	2.922	1,9
CCC	3.236	1,3	1.309	0,9
CC	151	0,1	78	0,1
C	64	-	13	-
D	93	-	121	0,1
Geen rating	6.000	2,4	2.971	1,9
	253.901	100,0	154.714	100,0

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van CBS-tafel 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het fonds heeft het overlijdensrisico niet herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico niet herverzekerd.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioenrechten en -aanspraken te geven niet kan worden gerealiseerd. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is.

Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weergegeven in de toelichting van de post 'Technische voorzieningen'.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten geen buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
2024				
Module Inflatie	-	2.933	-	2.933
Module Rendement	-	20.355	-	20.355
Module Rente	-	5.300	-	5.300
Overlay Fondsen	-	2.735	-	2.735
Overige beleggingen	-	15	-1	14
Overige opbrengsten en lasten	-	-	-269	-269
	-	31.338	-270	31.068
2023				
Module Inflatie	-	-574	-	-574
Module Rendement	-	9.893	-	9.893
Module Rente	-	7.271	-	7.271
Overlay Fondsen	-	3.051	-	3.051
Overige beleggingen	1	7	-1	7
Overige opbrengsten en lasten	-	-	-181	-181
	1	19.648	-182	19.467

Voor een specificatie van het indirect beleggingsrendement van de modules en beleggingsfondsen wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen € 1.013 (2023: € 616).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2024 € 307 (2023: € 191).

8. Overige baten

	2024	2023
Overige baten	38	20

Concept d.d. 5 juni 2025

9. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	11.766	7.548
Partnerpensioen	3.920	1.563
Wezenpensioen	16	15
Arbeidsongeschiktheid	49	50
Afkopen	8	25
	15.759	9.201

10. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	45	25
Administratiekosten	42	25
Governance kosten	167	102
Bestuurskosten	77	56
Bijdrage wettelijke wijzigingen	61	27
Vergoeding kapitaalverstrekking Achmea	41	25
Overige kosten	51	-
	484	260

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten 2024 € 18 (2023 € 18), de kosten Wet Toekomst Pensioenen € 43 (2023 € 11) en de eindafrekening van de wettelijke kosten 2023 € 0 (2022 € -2).

11. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Toeslagen	5.385	-16
Rentetoevoeging	11.689	6.993
Ottrekking voor pensioenuitkeringen	-15.802	-9.218
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	124.126	-297
Wijziging marktrente	4.229	7.585
Wijziging actuariële uitgangspunten	227	-2.333
Vrijgevallen kosten	-484	-260
Resultaat op kanssystemen	948	-588
	130.318	1.866

Toeslagen

In 2024 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 1,62%.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een negatief resultaat van € -11.689 (2023: € -6.993) tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening pensioenverplichtingen is het saldo van overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdrachten) en overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdrachten).

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 227 en dit is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Vrijgevallen kosten

De vrijval voor kosten uit de Technische Voorziening is gelijkgesteld met de kosten verslagjaar (exclusief vermogensbeheerkosten).

Resultaat op kanssystemen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	994	-573
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-	-10
Resultaat op mutaties	-46	-5
	948	-588

Het resultaat op sterfte van € 994 betreft € -1.283 langlevens (2023: € 781) en € 289 kortlevens (2023: € -208).

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid vloeit voort uit in het boekjaar opgetreden arbeidsongeschiktheidsschades en alsgevolg hiervan toename van de schadereserve en IBNR ten opzichte van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid.

Concept d.d. 5 juni 2025

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Collectieve inkomende waardeoverdrachten Pensioenfondsenkring 1	-152.131	-
Uitgaande waardeoverdrachten	307	101
Uitgaande waardeoverdrachten klein pensioen	6	181
	-151.818	282
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	124.538	-
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-412	-297
	124.126	-297
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	27.593	-
- overgedragen pensioenverplichting	99	15
	27.692	15

De inkomende collectieve waardeoverdracht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers van Pensioenfondsenkring 1 die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

13. Herverzekeringen

	2024	2023
Totaal premies	-	-
Uitkeringen van herverzekerd ouderdomspensioen	-27	-33
Uitkering van risicokapitaal uitkeringsgerechtigden	38	24
Totaal uitkeringen	11	-9
	11	-9

14. Overige lasten

	2024	2023
Implementatievergoeding Pensioenfondsenkring 1	-	125

Concept d.d. 5 juni 2025

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Collectieve inkomende waardeoverdrachten Pensioenfondsenkring 1	-152.131	-
Uitgaande waardeoverdrachten	307	101
Uitgaande waardeoverdrachten klein pensioen	6	181
	-151.818	282
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	124.538	-
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-412	-297
	124.126	-297
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	27.593	-
- overgedragen pensioenverplichting	99	15
	27.692	15

De inkomende collectieve waardeoverdracht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers van Pensioenfondsenkring 1 die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

13. Herverzekeringen

	2024	2023
Totaal premies	-	-
Uitkeringen van herverzekerd ouderdomspensioen	-27	-33
Uitkering van risicokapitaal uitkeringsgerechtigden	38	24
Totaal uitkeringen	11	-9
	11	-9

14. Overige lasten

	2024	2023
Implementatievergoeding Pensioenfondsenkring 1	-	125

Concept d.d. 5 juni 2025

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Collectieve inkomende waardeoverdrachten Pensioenfondsenkring 1	-152.131	-
Uitgaande waardeoverdrachten	307	101
Uitgaande waardeoverdrachten klein pensioen	6	181
	-151.818	282
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	124.538	-
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-412	-297
	124.126	-297
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	27.593	-
- overgedragen pensioenverplichting	99	15
	27.692	15

De inkomende collectieve waardeoverdracht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers van Pensioenfondsenkring 1 die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

13. Herverzekeringen

	2024	2023
Totaal premies	-	-
Uitkeringen van herverzekerd ouderdomspensioen	-27	-33
Uitkering van risicokapitaal uitkeringsgerechtigden	38	24
Totaal uitkeringen	11	-9
	11	-9

14. Overige lasten

	2024	2023
Implementatievergoeding Pensioenfondsenkring 1	-	125

Concept d.d. 5 juni 2025

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Collectieve inkomende waardeoverdrachten Pensioenfondsenkring 1	-152.131	-
Uitgaande waardeoverdrachten	307	101
Uitgaande waardeoverdrachten klein pensioen	6	181
	-151.818	282
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	124.538	-
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-412	-297
	124.126	-297
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	27.593	-
- overgedragen pensioenverplichting	99	15
	27.692	15

De inkomende collectieve waardeoverdracht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers van Pensioenfondsenkring 1 die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

13. Herverzekeringen

	2024	2023
Totaal premies	-	-
Uitkeringen van herverzekerd ouderdomspensioen	-27	-33
Uitkering van risicokapitaal uitkeringsgerechtigden	38	24
Totaal uitkeringen	11	-9
	11	-9

14. Overige lasten

	2024	2023
Implementatievergoeding Pensioenfondsenkring 1	-	125

32. Financiële verantwoording Pensioenfondsenkring 1

INHOUDSOPGAVE

		Pagina
1	Balans per 31 december	3
2	Staat van baten en lasten	4
3	Kasstroomoverzicht	5
4	Algemene toelichting	6
5	Toelichting op de balans	7
6	Toelichting op de staat van baten en lasten	14

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	-	151.852
Vorderingen en overlopende activa	(2)	-	10
Overige activa	(3)	-	63
		-	151.925
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)	-	34.015
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	-	117.713
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	-	197
		-	151.925

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	-	128,9
Beleidsdekkingsgraad	-	128,9

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(7)	95	12.199
Overige baten	(8)	308	15
		403	12.214
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(9)	-	6.535
Pensioenuitvoeringskosten	(10)	-	215
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(11)		
Toeslagen		-	-17
Rentetoevoeging		-	3.843
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-	-6.553
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		-	-215
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-117.713	8
Wijziging marktrente		-	4.355
Wijziging actuariële uitgangspunten		-	-1.472
Overige wijzigingen		-	294
		-117.713	243
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(12)	152.131	-8
Overige lasten	(13)	-	125
(*) De nummering verwijst naar de toelichting			
		34.418	7.110
Saldo van baten en lasten		-34.015	5.104
Bestemming van het saldo van baten en lasten		2024	2023
Mutatie algemene reserve		-34.015	5.104

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	-	8
Betaalde pensioenuitkeringen	-	-6.535
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-152.131	-
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-187	-69
Overige baten en lasten	308	-110
	-152.010	-6.706
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	-	22.406
Betaald inzake aankopen beleggingen	-	-15.660
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-	3
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	151.947	78
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-	-165
	151.947	6.662
Mutatie liquide middelen	-63	-44
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	63	107
Mutatie liquide middelen	-63	-44
Liquide middelen per 31 december	-	63

4 ALGEMENE TOELICHTING

Collectieve waardeoverdracht

Pensioenfondsenkring 1 is per 1 januari 2024 via een collectieve waardeoverdracht toegetreden tot Kring DB Evenwicht. De deelnemers van Pensioenfondsenkring 1 zijn hierdoor per 1 januari 2024 deelnemer geworden in Kring DB Evenwicht. Pensioenfondsenkring 1 staat ultimo boekjaar niet meer onder toezicht van DNB.

Verwerking in de jaarrekening van de collectieve waardeoverdracht en de overdracht van de beleggingen aan Kring DB Evenwicht

De actuariële verwerking van de collectieve waardeoverdracht heeft plaatsgevonden per 1 januari 2024. Ter financiering van de collectieve waardeoverdracht naar Kring DB Evenwicht heeft Pensioenfondsenkring 1 de beleggingen overgedragen aan Kring DB Evenwicht. Dit heeft zowel in cash als "in kind" plaatsgevonden. Ultimo 2024 resteren er geen vorderingen en schulden die betrekking hebben op de reguliere activiteiten van het Pensioenfondsenkring 1. In de jaarrekening is onder saldo overdrachten van rechten risico fonds het bedrag van de collectieve waardeoverdracht verantwoord.

Wijziging grondslagen

Gedurende het boekjaar is aan alle verplichtingen voldaan en ultimo boekjaar resteren geen verplichtingen. De opheffing van Pensioenfondsenkring 1 heeft dan ook geen gevolgen voor de door de kring toegepaste waarderingsgrondslagen gedurende het boekjaar en zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand verslagjaar.

Algemene grondslagen

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

De kring belegt in modules en Overlay Fondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module- en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen. De beleggingen zijn, in het kader van de collectieve waardeoverdracht per 1-1-2024, overgedragen aan kring DB Evenwicht.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	51.751	-	-	-51.751	-	-
Module Rente	83.823	-	-	-83.918	95	-
Module Inflatie	8.811	-	-	-8.811	-	-
Overlay Fondsen	7.851	-	-	-7.851	-	-
Beleggingscrediteuren	-473	-	-	473	-	-
Liquide middelen	26	-	-	-26	-	-
Overige beleggingen	63	-	-	-63	-	-
Totaal	151.852	-	-	-151.947	95	-

Onder Overige mutaties is de Collectieve Waardeoverdracht per 1 januari 2024 naar Kring DB Evenwicht verwerkt.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde- mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	50.022	-	-5.600	-	7.329	51.751
Module Rente	82.849	400	-4.385	-	4.959	83.823
Module Inflatie	9.140	-	-200	-	-129	8.811
Overlay Fondsen	4.673	14.190	-11.211	-	199	7.851
Beleggingsdebiteuren	3	-	-	-3	-	-
Beleggingscrediteuren	-473	-	-	-	-	-473
Liquide middelen	101	-	-	-75	-	26
Overige beleggingen	-	1.070	-1.010	-	3	63
Totaal	146.315	15.660	-22.406	-78	12.361	151.852

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen 2023 uit onderstaande beleggingscategorieën.

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	36.726	15.018	-	7	51.751
Module Rente	-	-	83.416	-	407	83.823
Module Inflatie	3.972	-	2.649	-	2.190	8.811
Overlay Fondsen	-	-	-	7.851	-	7.851
Beleggingscrediteuren	-	-	-	-	-473	-473
Liquide middelen	-	-	-	-	26	26
Overige beleggingen	-	-	-	-	63	63
Stand per 31 december 2023	3.972	36.726	101.083	7.851	2.220	151.852

Onder derivaten zijn de Overlay Fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de Overlay Fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Vastgoedbeleggingen

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Participaties in beleggingsfondsen	-	3.972

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	-	36.726

Vastrentende waarden

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	-	84.772
Hypotheken	-	16.311
	-	101.083

Derivaten

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	-	7.851

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Commodities	-	2.091
Liquide middelen	-	26
Mix Funds	-	333
Beleggingscrediteuren	-	-473
Geldmarktinstrumenten	-	243
	-	2.220

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Overige vorderingen	-	4
Rekening courant Kring DC	-	6
	-	10

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode. Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	-	63

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	-	34.015

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	34.015
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-34.015
Stand per 31 december 2024	-
Het eigen vermogen is per 1 januari 2024 overgedragen, als onderdeel van de collectieve uitgaande waardeoverdracht, aan Kring DB Evenwicht.	

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2023	28.911
Uit bestemming saldo van baten en lasten	5.104
Stand per 31 december 2023	34.015

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	-	117.713

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	117.713	117.470
Toeslagen	-	-17
Rentetoevoeging	-	3.843
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-	-6.553
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-	-215
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-117.713	8
Wijziging marktrente	-	4.355
Wijziging actuariële uitgangspunten	-	-1.472
Overige wijzigingen	-	294
Stand per 31 december	-	117.713

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten bestaat uit de collectieve waardeoverdracht naar kring DB Evenwicht

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	-	-	5	1.234
Gewezen deelnemers	-	-	368	47.579
Pensioentrekkenden	-	-	814	65.828
Schadereserve	-	-	-	99
Additionele reservering*	-	-	-	3.022
M12	-	-	-	-49
	-	-	1.187	117.713

Verloop voorziening toekomstige uitvoeringskosten

	2024	2023
Stand per 1 januari	3.022	2.989
Dotatie: beleggingsrendement	-	248
Onttrekking: pensioenuitvoeringskosten		-215
Onttrekking: collectieve waardeoverdracht	-3.022	
Stand per 31 december	-	3.022

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Rekening courant Centraal Beheer APF	-	34
Rekening courant Kring DB Evenwicht	-	11
Rekening courant Kring Deutsche Bank Nederland	-	6
Nog te betalen kosten	-	146
	-	197

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Module Inflatie	-	95	-	95
€ 95 betreft bijstelling herwaardering hypotheckenfonds.				
2023	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Module Rendement	-	7.329	-	7.329
Module Rente	-	4.959	-	4.959
Module Inflatie	-	-129	-	-129
Overlay Fondsen	-	199	-	199
Vastgoed beleggingen	1	-	-	1
Overige beleggingen	2	3	-154	-149
	3	12.361	-154	12.210
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-11
				12.199

8. Overige baten

	2024	2023
Overgedragen weerstandsvermogen	304	-
Bankrente handelsbanken	4	15
	308	15

Als gevolg van de collectieve waardeoverdracht naar kring DB Evenwicht is het bij de bedrijfsomgeving aangehouden weerstandsvermogen vrijgevallen. Dit weerstandsvermogen is verwerkt in de collectieve waardeoverdracht naar kring DB Evenwicht.

9. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	-	4.165
Partnerpensioen	-	2.338
Wezenpensioen	-	1
Arbeidsongeschiktheid	-	6
Afkopen	-	25
	-	6.535

10. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	-	49
Administratiekosten	-	15
Governance kosten	-	46
Bestuurskosten	-	79
Bijdrage wettelijke wijzigingen	-	26
	-	215

11. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Toeslagen	-	-17
Rentetoevoeging	-	3.843
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-	-6.553
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-	-215
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-117.713	8
Wijziging marktrente	-	4.355
Wijziging actuariële uitgangspunten	-	-1.472
Overige wijzigingen	-	294
	-117.713	243

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-	-8
Uitgaande collectieve waardeoverdrachten	152.131	-
	152.131	-8

Uitgaande collectieve waardeoverdracht aan Kring DB Evenwicht bestaat uit de contante waarde van de premievrije aanspraken van deelnemers die tot de samenvoeging met Kring DB Evenwicht zijn opgebouwd, inclusief het surplus vermogen per 1 januari 2024 van Pensioenfondsenkring 1.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	8

13. Overige lasten

	2024	2023
Vergoeding implementatie PFK1 - Kring Evenwicht	-	125

33. Financiële verantwoording Kring RBS

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	890.945	840.240
Vorderingen en overlopende activa	(2)	12	14
Overige activa	(3)	1.019	924
		891.976	841.178

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves	(4)	285.551	276.255
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	605.804	564.687
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	621	236
		891.976	841.178

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

		2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		147,1	148,9
Beleidsdekkingsgraad		153,4	150,3

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(7)	61.323	61.844
Overige baten	(8)	55	47
		61.378	61.891
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(9)	9.890	8.718
Pensioenuitvoeringskosten	(10)	1.020	549
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(11)		
Toeslagen		19.909	1.156
Rentetoevoeging		19.790	18.092
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-9.921	-8.758
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten		-1.020	-549
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-116	-193
Wijziging marktrente		11.700	17.521
Wijziging actuariële uitgangspunten		1.175	-4.766
Overige wijzigingen		-400	26
		41.117	22.529
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(12)	91	170
Herverzekeringen	(13)	-36	-42
		52.082	31.924
Saldo van baten en lasten		9.296	29.967

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	9.296	29.967

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Betaalde waardeoverdrachten voor risico pensioenfondsen	-91	-171
Betaalde pensioenuitkeringen	-9.890	-8.723
Ontvangen herverzekeringen	30	42
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-628	-329
Overige baten en lasten	57	37
	-10.522	-9.144
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	602.624	522.874
Betaald inzake aankopen beleggingen	-590.965	-513.343
Ontvangen/betaalde directe beleggingsopbrengsten	142	-73
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-445	69
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-739	-566
	10.617	8.961
Mutatie liquide middelen	95	-183
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	924	1.107
Mutatie liquide middelen	95	-183
Liquide middelen per 31 december	1.019	924

4 ALGEMENE TOELICHTING

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en MWT0821. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 220. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 955. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit heeft niet tot een wijziging geleid van de technische voorziening. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en zijn via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring RBS zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Vanaf boekjaar 2021 is de ontwikkeling van de voorziening uitvoeringskosten losgekoppeld van de ontwikkeling van de technische voorziening. De aanvangshoogte is bepaald op 3% van de technische voorziening op 31 december 2020. Aan deze voorziening worden jaarlijks alle benodigde kosten onttrokken en het jaarlijkse rendement van de kring toegevoegd. Jaarlijks wordt getoetst of de voorziening nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Toeslagen

De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Toeslagverlening vindt plaats volgens de methode van toekomstbestendige toeslagverlening. Dit betekent dat toeslagverlening mogelijk is bij een dekkingsgraad hoger dan 110%. Bij een dekkingsgraad tussen de 110% en de bovengrens behorende bij toekomstbestendige toeslagverlening vindt toeslagverlening naar rato plaats. Bij een dekkingsgraad boven de bovengrens vindt volledige toeslagverlening plaats.

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 3,5% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve negatief € 19.909.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

De kring heeft in het verslagjaar belegd in modules, Overlay Fondsen en beleggingsfondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module- en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	305.789	27.000	-155.800	-	46.172	223.161
Module Rente	308.363	33.480	-118.540	-	7.211	230.514
Module Inflatie	119.047	9.000	-40.000	-	4.856	92.903
Overlay Fondsen	105.700	135.020	-150.069	-	12.021	102.672
Beleggingsdebiteuren	-	-	-	396	-	396
Liquide middelen	20	-	-	49	-	69
Vastrentende waarden	-	249.515	-	-	-8.414	241.101
Overige beleggingen	1.321	136.950	-138.215	-	73	129
Totaal	840.240	590.965	-602.624	445	61.919	890.945

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde- mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	244.605	35.000	-14.600	-	40.784	305.789
Module Rente	256.362	83.500	-48.550	-	17.051	308.363
Module Inflatie	103.404	20.000	-2.650	-	-1.707	119.047
Overlay Fondsen	99.745	236.424	-232.377	-	1.908	105.700
Beleggingsdebiteuren	53	-	-	-53	-	-
Liquide middelen	36	-	-	-16	-	20
Vastrentende waarden	82.419	24.219	-111.017	-	4.379	-
Overige beleggingen	731	114.200	-113.680	-	70	1.321
Totaal	787.355	513.343	-522.874	-69	62.485	840.240

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen ultimo boekjaar uit onderstaande beleggingscategorieën.

Belegde waarden per beleggingscategorie per 31 december 2024

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	158.646	64.442	-	73	223.161
Module Rente	-	-	229.309	-	1.205	230.514
Module Inflatie	42.913	-	26.293	-	23.697	92.903
Overlay Fondsen	-	-	-	102.672	-	102.672
Beleggingsdebiteuren	-	-	396	-	-	396
Liquide middelen	-	-	-	-	69	69
Vastrentende waarden	-	-	241.101	-	-	241.101
Overige beleggingen	-	-	-	-	129	129
Stand per 31 december 2024	42.913	158.646	561.541	102.672	25.173	890.945

Belegde waarden per beleggingscategorie per 31 december 2023

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	217.012	88.741	-	36	305.789
Module Rente	-	-	306.863	-	1.500	308.363
Module Inflatie	53.669	-	35.797	-	29.581	119.047
Overlay Fondsen	-	-	-	105.700	-	105.700
Liquide middelen	-	-	-	-	20	20
Overige beleggingen	-	-	-	-	1.321	1.321
Stand per 31 december 2023	53.669	217.012	431.401	105.700	32.458	840.240

Onder derivaten zijn de Overlay Fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de Overlay Fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de modules rendement, inflatie en rente en Overlay Fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in vastgoed, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Participaties in beleggingsfondsen	42.913	53.669

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	158.646	217.012

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	274.726	371.396
Hypotheken	45.318	60.005
Beleggingsdebiteuren	396	-
Inflation linked bonds	241.101	-
	561.541	431.401

Derivaten

De derivaten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	102.672	105.700

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Liquide middelen	69	20
Commodities	22.711	28.252
Mix funds	1.649	2.054
Geldmarkt instrumenten	744	2.132
	25.173	32.458

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Overige vorderingen	12	14

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	1.019	924

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	285.551	276.255

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	276.255
Uit bestemming saldo van baten en lasten	9.296
Stand per 31 december 2024	285.551
	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2023	246.288
Uit bestemming saldo van baten en lasten	29.967
Stand per 31 december 2023	276.255

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	891.355	147,1	840.942	148,9
Af: technische voorzieningen	605.804	100,0	564.687	100,0
Eigen vermogen	285.551	47,1	276.255	48,9
Af: vereist eigen vermogen	79.922	13,1	93.198	16,5
Vrij vermogen	205.629	34,0	183.057	32,4
Minimaal vereist eigen vermogen	24.449	4,0	22.823	4,0
Actuele dekkingsgraad		147,1		148,9
Beleidsdekkingsgraad		153,4		150,3
Reële dekkingsgraad		113,0		109,1

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	148,9	145,4
Uitkeringen	0,9	0,8
Toeslagverlening	-5,1	-0,3
Verandering van de rentetermijnstructuur	-3,0	-4,6
Rendement op beleggingen	5,5	6,3
Overige oorzaken	-0,1	1,4
Kruiseffecten	-	-0,1
Dekkingsgraad per 31 december	147,1	148,9

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	605.804	564.687

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	564.687	542.158
Toeslagen	19.909	1.156
Rentetoevoeging	19.790	18.092
Ottrekking voor pensioenuitkeringen	-9.921	-8.758
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	-1.020	-549
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-116	-193
Wijziging marktrente	11.700	17.521
Wijziging actuariële uitgangspunten	1.175	-4.766
Overige wijzigingen	-400	26
Stand per 31 december	605.804	564.687

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	15	1.538	16	1.340
Gewezen deelnemers	1.483	418.583	1.517	395.512
Pensioentrekkenden	317	168.645	284	150.858
Schadereserve	-	1.302	-	1.324
Additionele reservering*	-	15.736	-	15.653
	1.815	605.804	1.817	564.687

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

* De additionele reservering per 31 december 2024 bedraagt € 15.736. Deze bestaat geheel uit de voorziening uitvoeringskosten (2023:€ 15.653).

Verloop voorziening toekomstige uitvoeringskosten

	2024	2023
Stand per 1 januari	15.653	15.147
Dotatie: beleggingsrendement	1.103	1.055
Ottrekking: pensioenuitvoeringskosten	-1020	-549
Stand per 31 december	15.736	15.653

Korte beschrijving van de pensioenregeling

Met ingang van 1 januari 2018 is Kring RBS inactief. Tot 1 januari 2018 vond pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een middelloonregeling. Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling opgenomen:

- Pensioenrichtleeftijd: 68
- Vervroegen en uitstellen: Maximaal ingaand vanaf 5 jaar voor en tot 5 jaar na de voor de betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd
- Variatie in de uitkeringen (hoog-laag): Gedurende maximaal 10 jaar eerst een hoge uitkering en daarna een lagere uitkering
- Uitruilen: Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa
- Deeltijdpensioen: 5 jaar voor en tot 5 jaar na de voor de betreffende deelnemer geldende AOW-leeftijd

Toeslagverlening

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring RBS een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring RBS, naar het oordeel van het bestuur, tenminste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is de stijging van de Consumentenprijsindex (CPI), over de periode 1 oktober van enig jaar ten opzichte van 1 oktober van het jaar daarvoor. Per 1 januari 2022 is de toeslagmaatstaf van CPI naar CPI-afgeleid veranderd. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en kan voor deelnemers een opslag op de premie worden betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement van Kring RBS en de eventuele opslag op de premie gefinancierd.

Het bestuur beslist daarnaast, indien en voor zover voldaan wordt aan de in artikel 137 lid 2 onder c PW gestelde voorwaarden en aan de fiscale wet- en regelgeving, jaarlijks per 1 januari of en in hoeverre een in het verleden niet verleende toeslag of een in het verleden doorgevoerde korting van pensioenaanspraken en/of pensioenrechten gecompenseerd kan worden (zogenoemde inhaaltoeslag).

De toeslagruimte wordt als volgt bepaald. Het bestuur streeft, rekening houdend met een evenwichtige belangenafweging, ernaar de voorwaardelijke toeslag te verlenen. Hiertoe beoordeelt het bestuur jaarlijks of en in hoeverre het verlenen van een toeslag mogelijk is. Het bestuur betreft in zijn beoordeling onder meer:

a) de financiële positie van de Kring RBS en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen; én

b) de beleidsdekkingsgraad van 31 oktober van de Kring RBS.

Voor de toe te kennen toeslag hanteert het bestuur de onderstaande leidraad. Het bestuur kan besluiten om van deze leidraad af te wijken.

i. als de beleidsdekkingsgraad van Kring RBS lager is dan 110% worden geen toeslagen verleend;

ii. als de beleidsdekkingsgraad van Kring RBS boven de 110% is dan wordt er (gedeeltelijke) toeslag verleend voor zover deze in de toekomst te realiseren is;

iii. als de beleidsdekkingsgraad van Kring RBS hoger is dan de dekkingsgraad berekend conform de toeslagregel (TBI grens, zijnde de dekkingsgraad waarboven volledige toeslag kan plaatsvinden), kan een volledige toeslag worden verleend.

Inhaaltoeslagen kunnen worden verleend als dit wettelijk is toegestaan.

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 3,5% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve negatief € 19.909.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitontvangen herverzekeringsrentes AO	30	30
Rekening courant Centraal Beheer APF bedrijfsomgeving	307	92
Nog te betalen kosten	216	114
Crediteuren	68	-
	621	236

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt bestaat het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In die situatie kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring DB Evenwicht	verantwoording Pensioenfondsenkring 1	verantwoording Kring RBS	verantwoording Kring Bavaria	verantwoording Kring Sligro Food Group

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	605.804	564.687
Buffers:		
S1 Renterisico	10.226	25.709
S2 Risico zakelijke waarden	50.477	56.973
S3 Valutarisico	18.413	21.855
S4 Grondstoffenrisico	7.650	8.635
S5 Kredietrisico	28.324	25.228
S6 Verzekeringstechnisch risico	18.268	17.332
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	11.276	12.728
Diversificatie effect	-64.712	-75.262
Totaal S (vereiste buffers)	79.922	93.198
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	685.726	657.885
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	891.355	840.942
Saldo	205.629	183.057

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	561.541	9,6	431.401	4,9
Totale beleggingen (na derivaten)	890.945	13,3	840.219	9,5
Technische voorzieningen	605.804	19,4	564.687	19,8

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

In Kring RBS vindt de invulling van de renteafdekking initieel plaats middels Overlay Fondsen, waarmee beter aangesloten kan worden bij de behoefte van Kring RBS om haar verplichtingen op marktwaarde af te dekken. Daarbij wordt een rente-afdekkingsstrategie gevolgd waarbij de renteafdekking dynamisch wordt bijgestuurd binnen een interval van 65% tot 80%. Vanaf 1 juli 2017 worden de verplichtingen niet langer afgedekt met een discretionaire portefeuille maar met een gepoolde oplossing bestaande uit bucketfondsen.

Als leidraad voor de te hanteren dynamische rente afdekking wordt de volgende rentestaffel gevolgd:

30-jaars swaprente	Afdekkingspercentage (marktrente)
-<1,5%	65%
-1,5%-2,0%	65%-70%
-2,0%-2,5%	70%-75%
-2,5%-3,0%	75%-80%
->3,0%	80% (herijking risico-houding)

Een aanpassing van de renteafdekking is geen automatisme. Op ieder moment wordt de rentestand beoordeeld in relatie met de dekkingsgraad op marktwaarde en de ontwikkelingen op financiële markten. De gepresenteerde staffel is hierbij een leidraad in zowel stijgende als in dalende rentemarkten.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024	31-12-2023
Resterende looptijd < 1 jaar	25.682	33.933
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	104.776	143.746
Resterende looptijd > 5 jaar	431.083	253.722
	561.541	431.401

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar aard:				
Participaties in vastgoedmaatschappijen	42.913	100,0	53.669	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	29.894	69,7	33.092	61,7
Noord Amerika	10.028	23,4	15.536	29,0
Azië Pacific	1.960	4,6	3.979	7,4
Australazië	1.022	2,3	927	1,6
Emerging markets	9	-	135	0,3
	42.913	100,0	53.669	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	33.588	21,2	30.708	14,2
Energie	1.995	1,1	5.030	2,4
Industrie	15.792	10,0	27.435	12,6
Technologie	47.456	29,9	57.476	26,5
Gezondheidszorg	10.557	6,7	18.443	8,5
Telecommunicatie	13.420	8,5	15.031	6,9
Basismaterialen	2.339	1,5	7.662	3,5
Handel	28.569	18,0	43.694	20,1
Nutsbedrijven	2.071	1,3	3.785	1,7
Diversen	2.541	1,6	7.748	3,6
Buitenlandse overheidsinstellingen	261	0,2	-	-
Nederlandse overheidsinstellingen	57	-	-	-
	158.646	100,0	217.012	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring DB Evenwicht	verantwoording Pensioenfondsenkring 1	verantwoording Kring RBS	verantwoording Kring Bavaria	verantwoording Kring Sligro Food Group

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	25.221	15,9	43.817	20,2
Noord Amerika	93.026	58,6	116.748	53,8
Azië Pacific	10.862	6,9	16.205	7,5
Australazië	964	0,6	2.428	1,1
Emerging Markets	28.573	18,0	37.814	17,4
	158.646	100,0	217.012	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	674.245	95.444	769.689	717.251
Amerikaanse Dollar	136.234	-84.188	52.046	26.159
Britse Pond	5.942	-2.778	3.164	201
Japanse Yen	7.849	-3.139	4.710	3.432
Hong Kong Dollar	6.754	-263	6.491	6.795
Canadese Dollar	4.614	-2.101	2.513	2.578
Deense Kroon	-	-	-	3.468
Zuid-Koreaanse Won	3.205	-	3.205	-
Australische Dollar	-	-	-	-170
Zwitserse Frank	-	-	-	6.006
Taiwanese Dollar	7.321	-	7.321	-
Zweedse Kroon	-	-	-	3.774
Noorse Kroon	-	-	-	1.733
Singapore Dollar	-	-	-	-390
Indiase Roepie	8.471	-	8.471	-
Overige	36.310	-2.975	33.335	69.403
	890.945	-	890.945	840.240

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%. Ter afdekking van het grondstoffenrisico wordt door het fonds een buffer aangehouden.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse overheidsinstellingen	18.649	3,3	24.690	5,7
Buitenlandse overheidsinstellingen	411.997	73,4	237.536	55,1
Financiële instellingen	79.413	14,1	109.890	25,5
Handel	15.759	2,8	17.150	4,0
Basismaterialen	2.396	0,4	2.384	0,6
Industrie	7.498	1,4	9.127	2,0
Energie	3.680	0,7	4.525	1,1
Nutsbedrijven	6.169	1,1	6.930	1,6
Technologie	2.298	0,4	2.787	0,7
Gezondheidszorg	4.995	0,9	5.704	1,3
Telecommunicatie	2.930	0,5	2.754	0,6
Andere instellingen	5.757	1,0	7.924	1,8
	561.541	100,0	431.401	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Ontwikkelde markten	521.777	92,9	368.009	85,3
Opkomende markten	39.764	7,1	63.392	14,7
	561.541	100,0	431.401	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
AAA	201.032	35,8	181.259	41,9
AA	237.058	42,2	88.706	20,6
A	33.684	6,0	46.388	10,8
BBB	43.060	7,7	60.595	14,1
BB	21.014	3,7	24.560	5,7
B	11.193	2,0	13.021	3,0
< B	6.102	1,1	6.777	1,6
Geen rating	8.398	1,5	10.095	2,3
	561.541	100,0	431.401	100,0

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.
Door toepassing van CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico niet herverzekerd.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioenrechten en -aanspraken te geven niet kan worden gerealiseerd. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is.
Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weergegeven in de toelichting van de post 'Indexering en overige toeslagen'.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten geen buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille, heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Inflatie	243	-1.202	-	-959
Overlay fondsen	-	12.021	-	12.021
Overige beleggingen	1	51.101	-3	51.099
Kosten vermogensbeheer	-	-	-736	-736
	244	61.920	-739	61.425
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-102
				61.323

Voor een specificatie van het indirect beleggingsrendement van de modules en beleggingsfondsen wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Inflatie	26	21.431	-	21.457
Overlay fondsen	-	1.909	-	1.909
Overige beleggingen	5	39.145	-2	39.148
Kosten vermogensbeheer	-	-	-565	-565
	31	62.485	-567	61.949
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-105
				61.844

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over de verslagperiode € 2.021 (2023: € 1.965). De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 604 (2023: € 763).

8. Overige baten

	2024	2023
Bankrente	55	47

9. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	8.908	7.853
Partnerpensioen	913	832
Wezenpensioen	69	33
	9.890	8.718

10. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	99	109
Administratiekosten	86	79
Governance kosten	263	242
Adviseurs- en controlekosten	141	-
Kosten belanghebbenden orgaan en pensioenbureau	98	71
Bijdrage wettelijke wijzigingen	241	36
Overige kosten	92	12
	1.020	549

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten 2024 (€ 17) en kosten WTP (€ 224).

11. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Toeslagen	19.909	1.156
Rentetoevoeging	19.790	18.092
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-9.921	-8.758
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	-1.020	-549
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-116	-193
Wijziging marktrente	11.700	17.521
Wijziging actuariële uitgangspunten	1.175	-4.766
Overige wijzigingen	-400	26
	41.117	22.529

Toeslagen

Deze post bestaat uit de lasten van de in het boekjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening. In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 3,5% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve negatief €19.909.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van € 19.790 negatief tot gevolg gehad.

De mutatie van de technische voorziening inzake de rentetoevoeging wordt daarnaast beïnvloed door de benodigde iinterest toevoeging aan de voorziening toekomstige uitvoeringskosten. Dit heeft een resultaat van positief € 1.103 (2023: € 1.055) tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening pensioenverplichtingen is het saldo van overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdrachten) en overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdrachten).

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en MWT0821. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 220. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 955. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit heeft niet tot een wijziging geleid van de technische voorziening. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en zijn via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	-483	-127
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-18	-
Resultaat op mutaties	101	153
	-400	26

Het resultaat op sterfte is op te splitsen naar het resultaat op lang leven (verzekerden worden ouder dan werd verondersteld op basis van de grondslagen van de kring) €1.118 positief (2023: € 829 negatief) en het resultaat op kort leven (verzekerden overlijden eerder dan werd verondersteld op basis van de grondslagen van de kring) € 635 negatief (2023: € 956). Het resultaat op sterft wordt grotendeels veroorzaakt doordat de vrijval van de technische voorziening door overlijden groter is dan de technische voorziening die nodig is voor toekenning van nabestaandenpensioen.

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid vloeit voort uit in het boekjaar opgetreden arbeidsongeschiktheidsschades en als gevolg hiervan toename van de schadereserve en IBNR ten opzicht van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid.

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten individueel	-	-4
Uitgaande waardeoverdrachten individueel	91	174
	91	170
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	5
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-116	-198
	-116	-193
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgedragen pensioenverplichting	25	23

13. Herverzekeringen

	2024	2023
Ontvangen verzekerde rentes wegens arbeidsongeschiktheid	-36	-42

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten individueel	-	-4
Uitgaande waardeoverdrachten individueel	91	174
	91	170

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-	5
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-116	-198
	-116	-193

	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgedragen pensioenverplichting	25	23

13. Herverzekeringen

	2024	2023
Ontvangen verzekerde rentes wegens arbeidsongeschiktheid	-36	-42

34. Financiële verantwoording Kring Bavaria

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	231.703	220.655
Vorderingen en overlopende activa	(2)	49	32
Overige activa	(3)	154	36
		231.906	220.723

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves	(4)		
Algemene reserve		29.214	25.047
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	202.502	195.520
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	190	156
		231.906	220.723

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

		2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		114,4	112,8
Beleidsdekkingsgraad		115,5	114,3

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(7)	16.456	16.141
Overige baten	(8)	47	12
		16.503	16.153
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(9)	4.580	4.330
Pensioenuitvoeringskosten	(10)	380	289
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(11)		
Toeslagverlening		1.260	97
Rentetoevoeging		6.795	6.306
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-4.613	-4.331
Wijziging door pensioenuitvoeringskosten		-380	-289
Wijziging door overdracht van rechten		-487	-1.870
Wijziging marktrente		3.856	6.203
Wijziging actuariële uitgangspunten		834	-1.972
Overige wijzigingen		-283	-160
		6.982	3.984
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(12)	394	2.135
Herverzekeringen	(13)	-	9
		12.336	10.747
Saldo van baten en lasten		4.167	5.406

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	4.167	5.406

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	-8	277
Betaalde pensioenuitkeringen	-4.580	-4.330
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-9	605
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-488	-2.059
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-265	-133
Overige baten en lasten	47	9
	-5.303	-5.631
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	48.384	54.989
Betaald inzake aankopen beleggingen	-42.700	-49.794
Ontvangen/betaalde directe beleggingsopbrengsten	-13	2
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	8	43
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-258	-213
	5.421	5.027
Mutatie liquide middelen	118	-604
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	36	640
Mutatie liquide middelen	118	-604
Liquide middelen per 31 december	154	36

<<	Financiële verantwoording Pensioenfondsenkring 1	Financiële verantwoording Kring RBS	Financiële verantwoording Kring Bavaria	Financiële verantwoording Kring Sligro Food Group	Financiële verantwoording Kring Chemours	>>

4 **ALGEMENE TOELICHTING**

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 398. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 355.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 81.

De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring Bavaria zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Actieve deelnemers zijn met ingang van 2021 overgegaan naar Kring DC. In Kring Bavaria worden met ingang van 2021 geen premiebijdragen geïnd.

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Vanaf boekjaar 2021 is de ontwikkeling van de voorziening uitvoeringskosten losgekoppeld van de ontwikkeling van de technische voorziening. De aanvangshoogte is bepaald op 2,4% van de technische voorziening op 31 december 2020. Aan deze voorziening worden jaarlijks alle benodigde kosten onttrokken en het jaarlijkse rendement van de kring toegevoegd.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

De kring belegt in modules, Overlay Fondsen en beleggingsfondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module- en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	61.897	5.550	-13.150	-	10.176	64.473
Module Rente	121.043	-	-15.010	-	3.014	109.047
Module Inflatie	20.126	1.200	-	-	971	22.297
Overlay Fondsen	16.724	34.250	-18.546	-	2.640	35.068
Vastgoed	458	-	-62	-	-12	384
Aandelen	95	-	-8	-	-23	64
Overige beleggingen	268	1.700	-1.608	-	-26	334
Beleggingsdebiteuren	23	-	-	-21	-	2
Liquide middelen	21	-	-	13	-	34
Totaal	220.655	42.700	-48.384	-8	16.740	231.703

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	67.358	-	-14.550	-	9.089	61.897
Module Rente	95.465	20.880	-1.990	-	6.688	121.043
Module Inflatie	29.694	-	-9.250	-	-318	20.126
Overlay Fondsen	15.967	27.844	-28.181	-	1.094	16.724
Vastgoed	523	-	-18	-	-47	458
Aandelen	143	-	-19	-	-29	95
Overige beleggingen	265	1.070	-981	-	-86	268
Beleggingsdebiteuren	22	-	-	1	-	23
Liquide middelen	65	-	-	-44	-	21
Totaal	209.502	49.794	-54.989	-43	16.391	220.655

<<	Financiële verantwoording Pensioenfondsenkring 1	Financiële verantwoording Kring RBS	Financiële verantwoording Kring Bavaria	Financiële verantwoording Kring Sligro Food Group	Financiële verantwoording Kring Chemours	>>

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen ultimo boekjaar uit onderstaande beleggingscategorieën.

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2024

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	45.834	18.618	-	21	64.473
Module Rente	-	-	108.477	-	570	109.047
Module Inflatie	10.299	-	6.310	-	5.688	22.297
Overlay Fondsen	-	-	-	35.068	-	35.068
Vastgoed	384	-	-	-	-	384
Aandelen	-	64	-	-	-	64
Overige beleggingen	-	-	-	-	334	334
Beleggingsdebiteuren	-	2	-	-	-	2
Liquide middelen	-	-	-	-	34	34
Stand per 31 december 2024	10.683	45.900	133.405	35.068	6.647	231.703

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2023

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	43.927	17.963	-	7	61.897
Module Rente	-	-	120.454	-	589	121.043
Module Inflatie	9.073	-	6.052	-	5.001	20.126
Overlay Fondsen	-	-	-	16.724	-	16.724
Vastgoed	458	-	-	-	-	458
Aandelen	-	95	-	-	-	95
Overige beleggingen	-	-	-	-	268	268
Beleggingsdebiteuren	-	23	-	-	-	23
Liquide middelen	-	-	-	-	21	21
Stand per 31 december 2023	9.531	44.045	144.469	16.724	5.886	220.655

Onder derivaten zijn de Overlay Fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de Overlay Fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Rechtstreeks en via de modules Rendement, Inflatie en Rente en Overlay Fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in vastgoed, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	10.683	9.531

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	45.834	43.927
Venture capital (private equity)	64	95
Beleggingsdebiteuren	2	23
	45.900	44.045

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	111.967	120.915
Hypotheken	21.438	23.554
	133.405	144.469

Derivaten

De derivaten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	35.068	16.724

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Commodities	5.451	4.776
Infrastructuur	129	174
Mix fondsen	630	552
Geldmarktfondsen	403	363
Liquide middelen	34	21
	6.647	5.886

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Te ontvangen bankrente	3	3
Rekening courant Kring DC	38	-
Te vorderen claims arbeidsongeschiktheid	-	29
Waardeoverdrachten	8	-
	49	32

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	154	36

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen.

Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Eigen vermogen

Mutatieoverzicht eigen vermogen

				Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024				25.047
Uit bestemming saldo van baten en lasten				4.167
Stand per 31 december 2024				29.214
				Algemene reserve
Stand per 1 januari 2023				19.641
Uit bestemming saldo van baten en lasten				5.406
Stand per 31 december 2023				25.047

			31-12-2024		31-12-2023	
				In %		In %
Solvabiliteit						
Pensioenvermogen			231.716	114,4	220.567	112,8
Af: technische voorzieningen			202.502	100,0	195.520	100,0
Eigen vermogen			29.214	14,4	25.047	12,8
Af: vereist eigen vermogen			27.197	13,4	30.953	15,8
Vrij vermogen			2.017	1,0	-5.906	-3,0
Minimaal vereist eigen vermogen			8.128	4,0	7.856	4,0
Actuele dekkingsgraad				114,4		112,8
Beleidsdekkingsgraad				115,5		114,3
Reële dekkingsgraad				85,8		83,7

<<	Financiële verantwoording Pensioenfondsenkring 1	Financiële verantwoording Kring RBS	Financiële verantwoording Kring Bavaria	Financiële verantwoording Kring Sligro Food Group	Financiële verantwoording Kring Chemours	>>

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

1. Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.

2. Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend, de beleidsdekkingsgraad is groter dan de vereiste dekkingsgraad.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	112,8	110,3
Uitkeringen	0,3	0,2
Toeslagverlening	-0,7	-0,1
Verandering van de rentetermijnstructuur	-2,2	-3,5
Rendement op beleggingen	4,3	4,6
Overige oorzaken	-0,2	1,2
Kruiseffecten	0,1	0,1
Dekkingsgraad per 31 december	114,4	112,8

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	202.502	195.520

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	195.520	191.536
Toeslagverlening	1.260	97
Rentetoevoeging	6.795	6.306
Ottrekking voor pensioenuitkeringen	-4.613	-4.331
Wijziging door pensioenuitvoeringskosten	-380	-289
Wijziging door overdracht van rechten	-487	-1.870
Wijziging marktrente	3.856	6.203
Wijziging actuariële uitgangspunten	834	-1.972
Overige wijzigingen	-283	-160
Stand per 31 december	202.502	195.520

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	33	1.694	37	2.789
Gewezen deelnemers	1.540	131.917	1.588	128.693
Pensioentrekkenden	431	61.900	408	57.041
Schadereserve	-	1.781	-	1.771
Voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten /				
Voorziening niet opgevraagde pensioenen	-	5.210	-	5.226
	2.004	202.502	2.033	195.520

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Verloop voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten

	2024	2023
Stand per 1 januari	5.186	5.110
Dotatie: beleggingsrendement	371	365
Onttrekking: pensioenuitvoeringskosten	-380	-289
Stand per 31 december	5.177	5.186

Verloop voorziening niet opgevraagde pensioenen

	2024	2023
Stand per 1 januari	40	19
Mutatie	-7	21
Stand per 31 december	33	40

Toeslagverlening

Het Bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring Bavaria een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring Bavaria, naar het oordeel van het Bestuur, tenminste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is de stijging van de Consumentenprijsindex voor alle huishoudens (afgeleid), over de periode 1 oktober van enig jaar ten opzichte van 1 oktober van het jaar daarvoor.

Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement van Kring Bavaria gefinancierd.

Het Bestuur beslist daarnaast, indien en voor zover voldaan wordt aan de in artikel 137 lid 2 onder c PW gestelde voorwaarden en aan de fiscale wet- en regelgeving, jaarlijks per 1 januari of en in hoeverre een in het verleden niet verleende toeslag of een in het verleden doorgevoerde korting van pensioenaanspraken en/of pensioenrechten gecompenseerd kan worden (zogenoemde inhaaltoeslag).

De toeslagruimte wordt als volgt bepaald. Het Bestuur streeft, rekening houdend met een evenwichtige belangenafweging, ernaar de voorwaardelijke toeslag te verlenen. Hiertoe beoordeelt het Bestuur jaarlijks of en in hoeverre het verlenen van een toeslag mogelijk is. Het Bestuur betreft in zijn beoordeling onder meer:

- a) de financiële positie van de Kring Bavaria en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen; én;
- b) de beleidsdekkingsgraad per 31 oktober van de Kring Bavaria.

Voor de toe te kennen toeslag hanteert het Bestuur onderstaande leidraad. Het Bestuur kan besluiten om van deze leidraad af te wijken.

- i. als de beleidsdekkingsgraad van Kring Bavaria lager is dan 110% worden geen toeslagen verleend;
- ii. als de beleidsdekkingsgraad van Kring Bavaria boven de 110% is dan wordt er (gedeeltelijke) toeslag verleend voor zover deze in de toekomst te realiseren is;
- iii. als de beleidsdekkingsgraad van Kring Bavaria hoger is dan de dekkingsgraad berekend conform de toeslagregel (TBI-grens, zijnde de dekkingsgraad waarboven volledige toeslag kan plaatsvinden), kan een volledige toeslag worden verleend.

Inhaaltoeslagen kunnen worden verleend als dit wettelijk is toegestaan.

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 0,61% te verhogen per 1 januari 2025. De pensioenen van deelnemers met een ingegaan pensioen op basis van het reglement 1977 worden per 1 januari 2025 verhoogd met 1,22% Dit heeft een resultaat van € 1.260 negatief tot gevolg gehad.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Waardeoverdrachten	-	4
Crediteuren	35	-
Rekening courant kring Sligro	-	70
Rekening courant Centraal Beheer APF bedrijfsomgeving	107	19
Rekening courant Kring DC	-	20
Nog te betalen kosten	48	43
	190	156

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2024	31-12-2023
Het overschot (2023: tekort) op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	202.502	195.520
Buffers:		
S1 Renterisico	8.109	12.896
S2 Risico zakelijke waarden	15.183	14.969
S3 Valutarisico	5.528	5.734
S4 Grondstoffenrisico	1.950	1.922
S5 Kredietrisico	8.645	9.485
S6 Verzekeringstechnisch risico	6.068	5.966
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	3.415	3.367
Diversificatie effect	-21.701	-23.386
Totaal S (vereiste buffers)	27.197	30.953
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	229.699	226.473
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	231.716	220.567
Overschot / Tekort	2.017	-5.906

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	133.405	5,0	144.469	5,5
Totaal beleggingen (na derivaten)	231.703	11,0	220.655	7,9
Technische voorzieningen	202.502	18,6	195.520	18,9

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Bij het afsluiten van een swap kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	8.862	6,6	9.477	6,6
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	42.943	32,2	48.304	33,4
Resterende looptijd > 5 jaar	81.600	61,2	86.688	60,0
	133.405	100,0	144.469	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	7.559	70,8	6.052	63,5
Noord-Amerika	2.407	22,5	2.626	27,5
Azië-Pacific	470	4,4	673	7,1
Australazië	245	2,3	157	1,7
Emerging markets	2	-	23	0,2
	10.683	100,0	9.531	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	9.704	21,1	6.216	14,1
Energie	576	1,3	1.018	2,3
Industrie	4.563	9,9	5.553	12,6
Technologie	13.710	29,9	11.634	26,4
Gezondheidszorg	3.050	6,6	3.733	8,5
Telecommunicatie	3.877	8,5	3.043	6,9
Basismaterialen	676	1,5	1.551	3,5
Handel	8.254	18,0	8.845	20,1
Nutsbedrijven	598	1,3	766	1,7
Diversen	890	1,9	1.663	3,8
Beleggingsdebiteuren	2	-	23	0,1
	45.900	100,0	44.045	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	7.287	15,9	8.869	20,1
Noord-Amerika	26.876	58,6	23.632	53,6
Azië-Pacific	3.138	6,8	3.280	7,5
Australazië	278	0,6	492	1,1
Emerging Markets	8.255	18,0	7.654	17,4
Wereldwijd	64	0,1	95	0,2
Beleggingsdebiteuren	2	-	23	0,1
	45.900	100,0	44.045	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta- derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	169.749	27.717	197.466	196.003
Amerikaanse Dollar	38.929	-24.323	14.606	5.327
Britse Pond	1.661	-944	717	-98
Japanse Yen	2.222	-907	1.315	747
Hong Kong Dollar	1.934	-76	1.858	1.373
Canadese Dollar	1.318	-607	711	523
Australische Dollar	-	-	-	-42
Zwitserse Frank	-	-	-	1.039
Zweedse Kroon	-	-	-	768
Singapore Dollar	-	-	-	-80
Deense Kroon	-	-	-	704
Noorse Kroon	-	-	-	351
Overige	15.890	-860	15.030	14.040
	231.703	-	231.703	220.655

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%. Ter afdekking van het grondstoffenrisico wordt door het fonds een buffer aangehouden.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

Specificatie vastrentende waarden naar sector:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Nederlandse overheidsinstellingen	8.822	6,6	9.692	6,7
Buitenlandse overheidsinstellingen	68.656	51,3	74.615	51,7
Financiële instellingen	36.897	27,7	42.671	29,5
Handel	5.753	4,3	5.033	3,5
Basismaterialen	763	0,6	595	0,4
Industrie	2.741	2,1	2.632	1,8
Energie	1.321	1,0	1.300	0,9
Nutsbedrijven	2.744	2,1	2.573	1,8
Technologie	749	0,6	708	0,5
Gezondheidszorg	1.881	1,4	1.768	1,2
Telecommunicatie	1.069	0,8	777	0,5
Andere instellingen	2.009	1,5	2.105	1,5
	133.405	100,0	144.469	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	

Specificatie vastrentende waarden naar regio:

Mature markets	120.708	90,5	130.482	90,3
Emerging markets	12.697	9,5	13.987	9,7
	133.405	100,0	144.469	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
AAA	56.846	42,6	67.122	46,4
AA	29.682	22,3	30.178	20,9
A	14.774	11,1	16.136	11,2
BBB	17.654	13,2	19.035	13,2
BB	6.276	4,7	5.194	3,6
B	3.234	2,4	2.636	1,8
< B	1.763	1,3	1.372	1,0
Geen rating	3.176	2,4	2.796	1,9
	133.405	100,0	144.469	100,0

<<	Financiële verantwoording Pensioenfondsenkring 1	Financiële verantwoording Kring RBS	Financiële verantwoording Kring Bavaria	Financiële verantwoording Kring Sligro Food Group	Financiële verantwoording Kring Chemours	>>

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van CBS Bevolkingsprognosel 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het fonds heeft het overlijdensrisico herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten geen buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

<<	Financiële verantwoording Pensioenfondsenkring 1		Financiële verantwoording Kring RBS		Financiële verantwoording Kring Bavaria		Financiële verantwoording Kring Sligro Food Group		Financiële verantwoording Kring Chemours	>>

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Overdracht op basis van artikel 150 PW

In de loop van 2025 kunnen de deelnemers een expliciete keuze maken voor een collectieve waardeoverdracht naar Kring DC. Zij dienen hiermee expliciet in te stemmen. Deelnemers, die de overstap naar Kring DC niet kunnen of willen maken zullen middels een collectieve waardeoverdracht worden overgedragen aan een nog te selecteren verzekeraar. Deze overgang wordt nu voorbereid. In maart 2025 is de melding voor collectieve waardeoverdracht en beëindiging van Kring Bavaria ingediend bij DNB. De beoogde overdrachtsdatum voor deze voorgenomen collectieve waardeoverdrachten is 1 september 2025.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	10.176	-	10.176
Module Rente	-	3.014	-	3.014
Module inflatie	-	971	-	971
Overlay Fondsen	-	2.640	-	2.640
Vastgoed	-21	-12	-	-33
Aandelen	-	-23	-	-23
Overige beleggingen	8	-26	-271	-289
	-13	16.740	-271	16.456
2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	9.089	-	9.089
Module Rente	-	6.688	-	6.688
Module inflatie	-	-318	-	-318
Overlay Fondsen	-	1.094	-	1.094
Vastgoed	-	-47	-	-47
Aandelen	-	-29	-	-29
Overige beleggingen	2	-86	-252	-336
	2	16.391	-252	16.141

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over de verslagperiode € 528 (2023: € 506).

De performance gerelateerde kosten zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 0 (2023: € - 5).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 135 (2023: € 187).

8. Overige baten

	2024	2023
Bankrente	14	12
Compensatie wezenpensioen	32	-
Overige baten	1	-
	47	12

9. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	3.718	3.486
Partnerpensioen	794	776
Wezenpensioen	43	46
Afkopen	25	22
	4.580	4.330

10. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	92	94
Administratiekosten	22	21
Governance kosten	95	90
Kosten belanghebbenden orgaan	33	36
Bijdrage wettelijke wijzigingen	17	27
Vergoeding kapitaalverstrekking Achmea	23	21
Kringspecifieke kosten	89	-
Advieskosten	9	-
	380	289

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten 2024 (€ 17).

11. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Toeslagverlening	1.260	97
Rentetoevoeging	6.795	6.306
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-4.613	-4.331
Wijziging door pensioenuitvoeringskosten	-380	-289
Wijziging door overdracht van rechten	-487	-1.870
Wijziging marktrente	3.856	6.203
Wijziging actuariële uitgangspunten	834	-1.972
Overige wijzigingen	-283	-160
	6.982	3.984

Toeslagverlening

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 0,61% te verhogen per 1 januari 2025. De pensioenen van deelnemers met een ingegaan pensioen op basis van het reglement 1977 worden per 1 januari 2025 verhoogd met 1,22% Dit heeft een resultaat van € 1.260 negatief tot gevolg gehad.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van € 6.795 negatief tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging door pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging door overdracht van rechten

De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening pensioenverplichtingen is het saldo van overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdrachten) en overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdrachten).

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 398.

De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 355. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 81.

De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	-275	-205
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	34	-39
Resultaat op mutaties	-42	84
	-283	-160

Het resultaat op sterfte wordt veroorzaakt door een negatief resultaat op kortleven van € 74 (2023: € 125 negatief) en een positief resultaat op langleven van € 349 (2023: € 330 positief).

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid bedraagt € 34 negatief. Dit resultaat wordt veroorzaakt door de mutatie schadereserve en IBNR ten opzichte van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid.

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-4	-14
Uitgaande waardeoverdrachten	398	2.149
	394	2.135
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	5	14
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-492	-1.884
	-487	-1.870
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-1	-
- overgedragen pensioenverplichting	94	-265
	93	-265

13. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremie overlijden	10	9
Totaal premies	10	9
Uitkeringen van herverzekerd arbeidsongeschiktheidspensioen	-10	-
	-	9

35. Financiële verantwoording Kring Sligro Food Group

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	566.620	494.974
Vorderingen en overlopende activa	(2)	5.304	5.658
Overige activa	(3)	2.166	3.106
		574.090	503.738

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves	(4)	108.658	86.800
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	462.913	414.089
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	2.519	2.849
		574.090	503.738

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	123,3	120,7
Beleidsdekkingsgraad	124,8	129,2

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	23.211	22.486
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	53.081	47.615
Overige baten	(9)	71	65
		76.363	70.166
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	5.189	4.325
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	1.254	1.117
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		18.281	16.091
Toeslagen		6.489	32.151
Rentetoevoeging		14.752	11.893
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-5.246	-4.328
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten		272	244
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		737	-1.605
Wijziging marktrente		12.549	9.783
Wijziging actuariële uitgangspunten		757	-3.015
Overige wijzigingen		233	1.114
		48.824	62.328
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	-736	1.365
Herverzekeringen	(14)	-72	-892
Overige lasten	(15)	46	46
		54.505	68.289
Saldo van baten en lasten		21.858	1.877

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	22.237	3.010
Premiedepot	-379	-1.133
	21.858	1.877

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	23.233	22.489
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	1.052	3.445
Betaalde pensioenuitkeringen	-5.189	-4.325
Ontvangen herverzekeringen	400	1.590
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-881	-4.300
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.019	-771
Overige baten en lasten	29	-1
	17.625	18.127
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	181.924	187.030
Betaald inzake aankopen beleggingen	-199.900	-203.336
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-93	-85
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-11	114
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-485	-432
	-18.565	-16.709
Mutatie liquide middelen	-940	1.418
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	3.106	1.688
Mutatie liquide middelen	-940	1.418
Liquide middelen per 31 december	2.166	3.106

4 ALGEMENE TOELICHTING

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel en de ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 355. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 27.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 375.

De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen zijn opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring Sligro Food Group zijn hieronder opgenomen.

Reserves

Premiedepot

Binnen Kring Sligro Food Group vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitvoeringsovereenkomst in de vorm van een collectieve beschikbare premieregeling. Dit betekent dat de feitelijke premie vaststaat en dat jaarlijks getoetst moet worden of de feitelijke premie, eventueel aangevuld vanuit het premiedepot, toereikend is om de reglementaire pensioenopbouw voor het daarop volgende jaar te kunnen financieren. Zo niet, dan dient de reglementaire opbouw voor het daaropvolgende jaar verlaagd te worden zodanig dat de premie wel toereikend is. Zo is er ieder jaar een toereikende premie. Een eventuele verlaging van het opbouwpercentage wordt niet beschouwd als een wijziging van het Pensioenreglement als bedoeld in artikel 19 ("Pensioenreglement").

Conform de uitvoeringsovereenkomst wordt jaarlijks getoetst of de premie naar verwachting voldoet aan de wettelijke eis van een ten minste gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement zoals bedoeld in artikel 128 PW.

Maandelijks wordt vastgesteld wat het verschil is tussen de feitelijke CDC premie van 25,5% van de pensioengrondslagen van actieve deelnemers (peildatum 1 januari boekjaar) en de berekende actuariële premie inclusief alle opslagen. Indien dit verschil positief is, wordt dit verschil aan het premiedepot toegevoegd. Bij een negatief verschil wordt het verschil aan het premiedepot onttrokken. Daarnaast vinden toevoegingen en onttrekkingen plaats als gevolg van beleggingsrendement over de middelen die in het premiedepot zitten. Het premiedepot kent een minimum van nul.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten
Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,2% (2023: 2,2%).
Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Toeslagen
In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen van deelnemers met 1,57% en voor gewezen deelnemers en pensioentrekkenden met 1,33% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is € 6.489 negatief.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

De kring belegt in modules en overlay fondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	231.957	24.600	-30.000	-	40.432	266.989
Module Rente	175.015	30.280	-19.960	-	5.113	190.448
Overlay fondsen	87.791	124.470	-112.684	-	8.050	107.627
Overige beleggingen	56	20.550	-19.280	-	64	1.390
Beleggingsdebiteuren	148	-	-	-	-	148
Liquide middelen	7	-	-	11	-	18
Totaal	494.974	199.900	-181.924	11	53.659	566.620

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	225.365	3.501	-29.500	-	32.591	231.957
Module Rente	142.629	32.840	-10.170	-	9.716	175.015
Overlay fondsen	61.784	147.246	-127.035	-	5.796	87.791
Overige beleggingen	601	19.750	-20.325	-	30	56
Beleggingsdebiteuren	200	-	-	-52	-	148
Liquide middelen	69	-	-	-62	-	7
Totaal	430.648	203.337	-187.030	-114	48.133	494.974

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen ultimo boekjaar uit onderstaande beleggingscategorieën.

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2024

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	189.804	77.098	-	87	266.989
Module Rente	-	189.452	-	996	190.448
Overlay fondsen	-	-	107.627	-	107.627
Overige beleggingen	-	-	-	1.375	1.375
Beleggingsdebiteuren	148	-	-	-	148
Liquide middelen	-	-	-	33	33
Stand per 31 december 2024	189.952	266.550	107.627	2.491	566.620

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2023

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	164.615	67.315	-	27	231.957
Module Rente	-	174.164	-	851	175.015
Overlay fondsen	-	-	87.791	-	87.791
Overige beleggingen	-	-	-	56	56
Beleggingsdebiteuren	148	-	-	-	148
Liquide middelen	-	-	-	7	7
Stand per 31 december 2023	164.763	241.479	87.791	941	494.974

Onder derivaten zijn de overlay fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de overlay fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools, waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de module rente en overlay fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	189.804	164.615
Beleggingsdebiteuren	148	148
	<u>189.952</u>	<u>164.763</u>

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	229.109	207.422
Hypotheken	37.441	34.057
	<u>266.550</u>	<u>241.479</u>

Derivaten

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	<u>107.627</u>	<u>87.791</u>

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Mix fondsen	834	520
Geldmarktfondsen	1.624	414
Liquide middelen	33	7
	<u>2.491</u>	<u>941</u>

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Premiedebiteuren	1.903	1.856
Vordering op herverzekeraar inzake IBNR	1.341	1.611
Rekening courant Kring Bavaria	-	70
Te vorderen claims herverzekeraar OVL	-	52
Te vorderen claims herverzekeraar AO	2.045	2.050
Overige vorderingen	15	19
	<u>5.304</u>	<u>5.658</u>

Bij de waardering van vorderingen is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico door het in mindering brengen van een voorziening op de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek voor vaststelling van de voorziening behoort tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	<u>2.166</u>	<u>3.106</u>

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Premiedepot	584	963
Algemene reserve	108.074	85.837
	<u>108.658</u>	<u>86.800</u>

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Premiedepot	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2024	963	85.837	86.800
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-379	22.237	21.858
Stand per 31 december 2024	<u>584</u>	<u>108.074</u>	<u>108.658</u>

	Premiedepot	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2023	2.096	82.827	84.923
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-1.133	3.010	1.877
Stand per 31 december 2023	<u>963</u>	<u>85.837</u>	<u>86.800</u>

	31-12-2024	In %	31-12-2023	In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen (exclusief Premiedepot)	570.987	123,3	499.926	120,7
Af: technische voorzieningen	462.913	100,0	414.089	100,0
Eigen vermogen (exclusief Premiedepot)	<u>108.074</u>	23,3	<u>85.837</u>	20,7
Af: vereist eigen vermogen	85.421	18,5	78.428	18,9
Vrij vermogen	<u>22.653</u>	4,9	<u>7.409</u>	2,5
Minimaal vereist eigen vermogen	19.671	4,2	17.673	4,3
Actuele dekkingsgraad		123,3		120,7
Beleidsdekkingsgraad		124,8		129,2
Reële dekkingsgraad		91,0		92,8

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel van DNB. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- premiedepot -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- 1. Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- 2. Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend, de beleidsdekkingsgraad is groter dan de vereiste dekkingsgraad.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	120,7	123,5
Premie	-0,1	0,3
Uitkeringen	0,3	0,3
Toeslagverlening	-1,9	-10,3
Verandering van de rentetermijnstructuur	-3,6	-3,3
Rendement op beleggingen	8,2	9,1
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,3	1,1
Dekkingsgraad per 31 december	123,3	120,7

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	462.913	414.089

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	414.089	351.761
Pensioenopbouw	18.281	16.091
Toeslagen	6.489	32.151
Rentetoevoeging	14.752	11.893
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-5.246	-4.328
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	272	244
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	737	-1.605
Wijziging marktrente	12.549	9.783
Wijziging actuariële uitgangspunten	757	-3.015
Overige wijzigingen	233	1.114
Stand per 31 december	462.913	414.089

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	4.743	214.196	4.277	198.304
Gewezen deelnemers	5.657	158.641	5.356	138.427
Pensioentrekkenden	1.181	80.805	1.070	68.544
Schadereserve	-	7.860	-	7.148
IBNR	-	1.341	-	1.611
Niet opgevraagd pensioen	-	70	-	55
	11.581	462.913	10.703	414.089

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen van deelnemers met 1,57% en voor gewezen deelnemers en pensioentrekkenden met 1,33% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is € 6.489 negatief.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een collectieve beschikbare premiereregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. De basis voor de pensioenopbouw is de premie. Als de premie niet toereikend is om de pensioenopbouw en de daaraan verbonden (administratie)kosten te kunnen financieren, dan kan het tekort eventueel uit het premiedepot onttrokken worden. Het opbouwpercentage van het ouderdompensioen in 2024 bedraagt 1,41% van de pensioengrondslag. Tevens bestaat er recht op partner- en wezenpensioen. Deelname aan de regeling is mogelijk vanaf de leeftijd van 21 jaar. Jaarlijks bepaalt het bestuur van het fonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Toeslagverlening

Toeslagverlening

Het pensioenfonds beslist jaarlijks of en in hoeverre per 1 januari een toeslag op pensioenaanspraken en/of pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend in Kring Sligro Food Group. Alleen indien en voor zover de middelen van Kring Sligro Food Group, naar het oordeel van het bestuur tenminste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en/of pensioenrechten is voorwaardelijk. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen voor de deelnemers is maximaal de algemene loonontwikkeling in het voorgaande kalenderjaar op grond van de cao voor Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen voor de gewezen deelnemers, ex-partners en pensioengerechtigden is maximaal de consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen. De toeslagverlening aan gewezen deelnemers, ex-partners en pensioengerechtigden kan nooit meer bedragen dan de toeslagverlening aan de deelnemers. Voor de voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De eventuele voorwaardelijke toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement van Kring Sligro Food Group gefinancierd.

Elk jaar stelt het bestuur vast welke dekkingsgraad vereist is voor volledige toeslagverlening (TBI) op basis van de verwachte prijs- en looninflatie. Dit is de indexatiedekkingsgraad. De indexatiedekkingsgraad die geldt voor de toeslagverlening over 2024 is 144,6%. Er vindt geen toeslagverlening plaats bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Dit leidt tot de volgende toeslagstaffel:

- Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110%: geen toeslag;
- Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan 110% maar lager dan de indexatiedekkingsgraad: gedeeltelijke toeslag voor zover deze in de toekomst te realiseren is;
- Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan de indexatiedekkingsgraad: volledige toeslag.

De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024 bedroeg 124,8% waardoor een toeslag van 1,57% aan deelnemers en een toeslag van 1,33% aan gewezen deelnemers en pensioentrekkenden verleend is per 1 januari 2025.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitgefactureerde premies	1.905	1.836
Te verrekenen herverzekeringspremies	1	-
Rekening courant Centraal Beheer APF	304	223
Waardeoverdrachten	128	693
Uitkeringen	1	1
Te betalen kosten	76	68
Crediteuren	104	28
	<u>2.519</u>	<u>2.849</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	462.913	414.089
Buffers:		
S1 Renterisico	22.316	21.595
S2 Risico zakelijke waarden	53.906	48.420
S3 Valutarisico	21.511	20.413
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	21.951	20.358
S6 Verzekeringstechnisch risico	14.708	13.352
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	13.942	12.523
Diversificatie effect	-62.913	-58.233
Totaal S (vereiste buffers)	85.421	78.428
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	548.334	492.517
Pensioenvermogen (totaal activa - premiedepot - schulden)	570.987	499.926
Saldo	22.653	7.409

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	266.550	4,3	241.479	4,5
Totaal beleggingen (na derivaten)	566.620	11,9	494.974	11,5
Technische voorzieningen	462.913	22,8	414.089	22,8

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Met een swaption kan het fonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken. Hiervoor betaalt het fonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	27.020	10,1	23.074	9,6
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	89.712	33,7	82.062	34,0
Resterende looptijd > 5 jaar	149.818	56,2	136.343	56,4
	266.550	100,0	241.479	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	40.184	21,2	23.294	14,1
Energie	2.387	1,0	3.815	2,4
Industrie	18.894	10,0	20.811	12,6
Technologie	56.776	29,9	43.598	26,5
Gezondheidszorg	12.630	6,7	13.990	8,5
Telecommunicatie	16.056	8,5	11.402	6,9
Basismaterialen	2.798	1,5	5.812	3,5
Handel	34.180	18,0	33.144	20,1
Nutsbedrijven	2.478	1,3	2.871	1,7
Diversen	3.569	1,9	6.026	3,7
	189.952	100,0	164.763	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	30.175	15,9	33.238	20,2
Noord Amerika	111.296	58,6	88.559	53,7
Azië-Pacific	12.996	6,8	12.292	7,5
Australazië	1.153	0,6	1.842	1,1
Emerging markets	34.184	18,0	28.684	17,4
Wereldwijd	148	0,1	148	0,1
	189.952	100,0	164.763	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	325.336	114.189	439.525	405.679
Hong Kong Dollar	7.657	-315	7.342	5.095
Amerikaanse Dollar	150.572	-100.722	49.850	18.703
Japanse Yen	8.276	-3.756	4.520	3.818
Deense Kroon	-	-	-	2.631
Zwitserse Frank	-	-	-	423
Britse Pond	5.861	-3.323	2.538	23
Australische Dollar	-	-	-	-303
Canadese Dollar	5.162	-2.514	2.648	1.980
Overige	63.756	-3.559	60.197	56.925
	566.620	-	566.620	494.974

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse overheidsinstellingen	15.408	5,8	14.013	5,8
Buitenlandse overheidsinstellingen	131.756	49,4	125.177	51,9
Financiële instellingen	66.957	25,1	62.836	26,0
Handel	16.443	6,2	11.441	4,7
Basismaterialen	2.724	1,0	1.696	0,7
Industrie	7.815	2,9	6.135	2,5
Energie	3.884	1,5	3.047	1,3
Nutsbedrijven	5.447	2,0	4.081	1,7
Technologie	2.577	1,0	1.969	0,8
Gezondheidszorg	5.095	1,9	3.708	1,5
Telecommunicatie	3.059	1,2	1.868	0,8
Andere instellingen	5.385	2,0	5.508	2,3
	266.550	100,0	241.479	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mature markets	221.405	83,1	194.554	80,6
Emerging markets	45.145	16,9	46.925	19,4
	266.550	100,0	241.479	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
AAA	93.551	35,1	92.645	38,4
AA	48.650	18,3	40.937	17,0
A	30.161	11,3	28.410	11,8
BBB	41.037	15,4	39.164	16,2
BB	24.728	9,3	18.407	7,6
B	13.391	5,0	9.877	4,1
< B	7.300	2,7	5.140	2,1
Geen rating	7.732	2,9	6.899	2,8
	266.550	100,0	241.479	100,0

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen, waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het overlijdensrisico van het fonds is herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het risico op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is herverzekerd.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd, is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioenrechten en -aanspraken te geven niet kan worden gerealiseerd. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is. Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weergegeven in de toelichting van de post 'mutatieoverzicht technische voorzieningen, toeslagen'.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze. De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lage termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement). Ultimo 2024 bedraagt de reële dekkingsgraad 91,0%.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille, heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen werkgevers	23.211	22.486

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	24.034	21.361
Gedempte kostendekkende premie	23.626	23.726
Feitelijke premie	23.211	22.486

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2023 gepubliceerd door DNB). Het bestuur heeft de gedempte kostendekkende premie vastgesteld op verwacht rendement. De feitelijke premie bestaat uit de premiebijdragen werkgevers van € 23.211. Deze premie is lager dan de gedempte kostendekkende premie. Het verschil van € 415 is onttrokken uit het premiedepot. De feitelijke premie bedraagt dus € 23.626 en is hiermee gelijk aan de gedempte kostendekkende premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	19.256	16.978
Opslag voor uitvoeringskosten	1.139	1.021
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	3.639	3.362
	24.034	21.361

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	11.015	12.425
Opslag voor uitvoeringskosten	1.139	1.021
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	2.082	2.460
Toeslagen (indien en voor zover gefinancierd uit premie)	9.390	7.820
	23.626	23.726

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	19.129	19.045
Risicokoopsom overlijden	588	547
Risicokoopsom premievrijstelling	688	653
Opslag voor uitvoeringskosten en weerstandsvermogen	1.185	1.067
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	2.082	2.460
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	-461	-1.286
	23.211	22.486

Het bedrag beschikbaar voor vorming algemene middelen is in 2024 negatief en betreft een onttrekking uit het premiedepot (bestemmingsreserve).

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfond

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	40.432	-	40.432
Module Rente	-	5.113	-	5.113
Overlay fondsen	-	8.050	-	8.050
Overige beleggingen	1	64	-485	-420
	1	53.659	-485	53.175
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-94
				53.081
2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	32.591	-	32.591
Module Rente	-	9.716	-	9.716
Overlay fondsen	-	5.796	-	5.796
Overige beleggingen	-1	30	-432	-403
	-1	48.133	-432	47.700
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-85
				47.615

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over de verslagperiode € 1.256 (2023: € 1.083).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 431 (2023: € 379).

9. Overige baten

	2024	2023
Bankrente	71	65

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	4.222	3.441
Partnerpensioen	868	769
Wezenpensioen	36	36
Afkopen	63	79
	5.189	4.325

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten	835	817
Governance kosten	163	140
Bestuurskosten	33	29
Bijdrage wettelijke wijzigingen	211	95
Contributies en bijdragen	3	2
Overige	9	34
	1.254	1.117

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten 2024 (€ 17) en kosten WTP (€ 194).

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	18.281	16.091
Toeslagen	6.489	32.151
Rentetoevoeging	14.752	11.893
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-5.246	-4.328
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	272	244
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	737	-1.605
Wijziging marktrente	12.549	9.783
Wijziging actuariële uitgangspunten	757	-3.015
Overige wijzigingen	233	1.114
	48.824	62.328

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagen

Deze post bestaat uit de lasten van de in het boekjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening. Het bestuur heeft in het boekjaar besloten per 1 januari 2025 een toeslag van 1,57% aan deelnemers en 1,33% aan gewezen deelnemers en pensioentrekkenden toe te kennen.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van € 14.752 negatief tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording
Kring RBS	Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline

Wijziging actuariële uitgangspunten

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel en ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 355. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 27. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 375. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen zijn opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	331	212
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-109	154
Resultaat op mutaties	39	94
Resultaat op overige technische grondslagen	-28	654
	233	1.114

Het resultaat op sterfte wordt veroorzaakt door een positief resultaat op kortleven van € 358 (2023: € 113 negatief) en een negatief resultaat op langleven van € 689 (2023: € 99 negatief).

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid vloeit voort uit in het boekjaar opgetreden arbeidsongeschiktheidsschades en als gevolg hiervan toename van de schadereserve en IBNR ten opzichte van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid.

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-1.617	-2.935
Uitgaande waardeoverdrachten	881	4.300
	-736	1.365

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	2.142	3.039
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-1.405	-4.644
	737	-1.605

	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-525	-104
- overgedragen pensioenverplichting	524	344
	-1	240

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremies overlijden	588	547
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	688	653
Totaal premies	1.276	1.200
Claims met betrekking tot premievrijstelling arbeidsongeschiktheid	-1.575	-2.219
Claims met betrekking tot herverzekerd nabestaandenpensioen	-43	-277
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	270	404
	-72	-892

15. Overige lasten

	2024	2023
Bijdrage weerstandsvermogen uit premie	46	46

36. Financiële verantwoording Kring Chemours

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	358.357	320.446
Vorderingen en overlopende activa	(2)	1.974	1.738
Overige activa	(3)	1.728	712
		362.059	322.896

PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)	99.104	82.502
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	261.718	239.404
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	1.237	990
		362.059	322.896

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

		2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		136,8	133,5
Beleidsdekkingsgraad		139,0	133,0

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	8.101	4.795
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	35.008	33.345
Overige baten	(9)	119	78
		43.228	38.218
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	3.800	3.143
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	503	382
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		5.713	5.771
Toeslagen		6.755	-27
Rentetoevoeging		8.328	7.373
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-3.817	-3.150
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten		41	58
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-368	-530
Wijziging marktrente		4.442	8.613
Wijziging actuariële uitgangspunten		677	-1.196
Overige wijzigingen		543	140
		22.314	17.052
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	271	497
Herverzekeringen	(14)	-279	438
Overige lasten	(15)	17	109
		26.626	21.621
Saldo van baten en lasten		16.602	16.597

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	16.340	16.346
Mutatie toeslagendepot	262	251
	16.602	16.597

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	8.341	4.592
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	7	22
Betaalde pensioenuitkeringen	-3.800	-3.143
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-167	-302
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-318	-450
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-267	-375
Overige baten en lasten	146	-30
	3.942	314
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	88.465	106.889
Betaald inzake aankopen beleggingen	-91.005	-107.463
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-25	-129
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-64	383
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-297	-175
	-2.926	-495
Mutatie liquide middelen	1.016	-181
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	712	893
Mutatie liquide middelen	1.016	-181
Liquide middelen per 31 december	1.728	712

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

4 **ALGEMENE TOELICHTING**

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van: € 177. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van: € 330. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van: € 170. De hiervoor benoemde toename als gevolg van de nieuwe grondslagen zijn opgenomen in het verloop van de technische voorziening en worden via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring Chemours zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Toeslagendepot

Kring Chemours houdt een toeslagendepot aan voor de financiering van deze aanvullende toeslag. Het toeslagendepot is op 1 januari 2016 door Stichting Pensioenfonds Chemours Nederland ingesteld in verband met de overgang van een eindloonregeling naar een middelloonregeling per 1 januari 2016. De kosten voor financiering van de aanvullende toeslag worden jaarlijks onttrokken uit het toeslagendepot. Deze kosten zijn steeds gelijk aan de wijziging in de technische voorziening als gevolg van deze aanvullende toeslag. De aanvullende toeslag wordt toegekend voor zolang er nog voldoende vermogen in het toeslagendepot aanwezig is. Geen aanvullende toeslag wordt verleend indien Kring Chemours, gezien de beleidsdekkingsgraad, niet beschikt over het minimaal vereist eigen vermogen.

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,3% (2023: 2,3%). Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

IBNR

De IBNR-voorziening wordt gelijkgesteld aan de verschuldigde herverzekeringspremies voor het arbeidsongeschiktheidsrisico in de twee voorafgaande jaren. Aangezien het arbeidsongeschiktheidsrisico volledig is herverzekerd, wordt tegenover de IBNR op de balans een even grote vordering op de herverzekeraar opgenomen.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Toeslagen

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 2,66% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve negatief € 6.755.

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten

Jaarlijks wordt 2,3% van de pensioenopbouw en de inkomende waardeoverdrachten toegevoegd aan de technische voorziening ten behoeve van de pensioenuitvoeringskosten. Daarnaast valt 2,3% van de uitkeringen, afkopen en uitgaande waardeoverdrachten vrij uit de technische voorziening ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excassokosten).

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

De kring belegt in modules en overlay fondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	163.287	10.750	-18.900	-	28.053	183.190
Module Rente	97.505	17.300	-1.320	-	3.201	116.686
Liquide middelen	59.594	59.040	-64.745	-	4.071	57.960
Liquide middelen	4	-	-	11	-	15
Overige beleggingen	56	3.915	-3.500	-	35	506
Totaal	320.446	91.005	-88.465	11	35.360	358.357

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

Module Rendement	160.328	-	-20.201	-	23.160	163.287
Module Rente	87.882	11.580	-7.540	-	5.583	97.505
Liquide middelen	38.093	92.723	-76.038	-	4.816	59.594
Liquide middelen	210	-	-	-206	-	4
Overige beleggingen	-	3.160	-3.110	-	6	56
Totaal	286.513	107.463	-106.889	-206	33.565	320.446

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen ultimo boekjaar uit onderstaande beleggingscategorieën.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2024

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	130.231	52.900	-	60	183.191
Module Rente	-	116.076	-	610	116.686
Liquide middelen	-	-	-	15	15
Overige beleggingen	-	-	-	506	506
Derivaten	-	-	57.959	-	57.959
Stand per 31 december 2024	130.231	168.976	57.959	1.191	358.357

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijkper 31 december 2023

Module Rendement	115.882	47.386	-	19	163.287
Module Rente	-	97.031	-	474	97.505
Liquide middelen	-	-	-	4	4
Overige beleggingen	-	-	-	56	56
Derivaten	-	-	59.594	-	59.594
Stand per 31 december 2023	115.882	144.417	59.594	553	320.446

Onder derivaten zijn de overlay fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de overlay fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin. De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools, waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de module rendement en overlay fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	130.231	115.882

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarde beleggingsfondsen	146.036	125.443
Hypotheken	22.940	18.974
	168.976	144.417

Derivaten

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	57.959	59.594

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Mix funds	511	290
Liquide middelen	15	4
Geldmarktinstrumenten	665	259
	1.191	553

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Premiedebiteuren	894	883
Nog te factureren premies	17	89
Vordering op herverzekeraar inzake IBNR	220	286
Rekening courant Kring DC	-	61
Te vorderen claims herverzekeraar inzake Arbeidsongeschiktheid	136	42
Te vorderen claims herverzekeraar inzake Overlijden	417	-
Overige vorderingen	290	377
	1.974	1.738

Bij de waardering van vorderingen is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico door het in mindering brengen van een voorziening op de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek voor vaststelling van de voorziening behoort tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	1.728	712

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Toeslagdepot	2.683	2.421
Algemene reserve	96.421	80.081
	<u>99.104</u>	<u>82.502</u>

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Toeslagdepot	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2024	2.421	80.081	82.502
Uit bestemming saldo van baten en lasten	262	16.340	16.602
Stand per 31 december 2024	<u>2.683</u>	<u>96.421</u>	<u>99.104</u>
Stand per 1 januari 2023	2.170	63.735	65.905
Uit bestemming saldo van baten en lasten	251	16.346	16.597
Stand per 31 december 2023	<u>2.421</u>	<u>80.081</u>	<u>82.502</u>

	31-12-2024	In %	31-12-2023	In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	358.139	136,8	319.485	133,5
Af: technische voorzieningen	<u>261.718</u>	<u>100,0</u>	<u>239.404</u>	<u>100,0</u>
Eigen vermogen (inclusief achtergestelde lening)	96.421	36,8	80.081	33,5
Af: vereist eigen vermogen	<u>47.668</u>	<u>18,2</u>	<u>44.475</u>	<u>18,6</u>
tekort respectievelijk overschot t.o.v. VEV	48.753	18,6	35.606	14,9
Minimaal vereist eigen vermogen	10.614	4,1	9.737	4,1
Actuele dekkingograad		136,8		133,5
Beleidsdekkingograad		139,0		133,0
Reële dekkingograad		103,3		97,5

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- toeslagdepot -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De vereiste dekkingsgraad is 18,2% en de minimaal vereiste dekkingsgraad is vastgesteld op 4,1%. Aangezien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de vereiste dekkingsgraad bevindt de kring zich in een situatie van een marge op de reservepositie.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	133,5	128,7
Premie	-0,1	-1,4
Uitkeringen	0,5	0,4
Toeslagverlening	-3,7	-
Verandering van de rentetermijnstructuur	-2,4	-4,8
Rendement op beleggingen	9,6	10,4
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,6	0,2
Dekkingsgraad per 31 december	136,8	133,5

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	261.718	239.404
	<u>261.718</u>	<u>239.404</u>

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	239.404	222.352
Pensioenopbouw	5.713	5.771
Toeslagen	6.755	-27
Rentetoevoeging	8.328	7.373
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-3.817	-3.150
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	41	58
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-368	-530
Wijziging marktrente	4.442	8.613
Wijziging actuariële uitgangspunten	677	-1.196
Overige wijzigingen	543	140
Stand per 31 december	<u>261.718</u>	<u>239.404</u>

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	288	169.755	309	167.914
Gewezen deelnemers	47	23.844	44	18.493
Pensioentrekkenden	74	67.123	58	52.051
Schadereserve	-	776	-	659
IBNR	-	220	-	287
	<u>409</u>	<u>261.718</u>	<u>411</u>	<u>239.404</u>

Korte beschrijving van de pensioenregeling

Binnen kring Chemours vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een middelloonregeling. De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar. Tevens bestaat er recht op partner- en wezenpensioen. Jaarlijks bepaalt het bestuur van het fonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. De kosten voor financiering van de aanvullende toeslag worden jaarlijks onttrokken uit het toeslagendepot. Deze kosten zijn steeds gelijk aan de wijziging in de technische voorziening als gevolg van deze aanvullende toeslag. De aanvullende toeslag wordt toegekend voor zolang er nog voldoende vermogen in het toeslagendepot aanwezig is. Geen aanvullende toeslag wordt verleend indien Kring Chemours, gezien de beleidsdekkingsgraad, niet beschikt over het minimaal vereist eigen vermogen.

Toeslagverlening

Het Bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen kring Chemours een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) Deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van kring Chemours, naar het oordeel van het bestuur, ten minste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend.

Reglementair is vastgelegd dat deze toeslag op 1 januari van het jaar wordt verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is gelijk aan 75% van de prijsindex. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement van kring Chemours gefinancierd.

Toeslagverlening vindt plaats volgens de methode van toekomstbestendige toeslagverlening. Dit betekent dat toeslagverlening mogelijk is bij een dekkingsgraad hoger dan 110%. Bij een dekkingsgraad tussen de 110% en de bovengrens behorende bij toekomstbestendige toeslagverlening vindt toeslagverlening naar rato plaats. Bij een dekkingsgraad boven de bovengrens vindt volledige toeslagverlening plaats.

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 2,66% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve negatief € 6.755.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitgefactureerde premies	894	886
Rekening courant Centraal Beheer APF	218	49
Waardeoverdracht	33	11
Nog te betalen kosten	50	44
Overige schulden	42	-
	1.237	990

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	261.718	239.404
Buffers:		
S1 Renterisico	6.138	6.118
S2 Risico zakelijke waarden	33.061	30.335
S3 Valutarisico	13.197	12.789
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	12.953	12.285
S6 Verzekeringstechnisch risico	8.500	7.943
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	8.551	7.846
Diversificatie effect	-34.732	-32.841
Totaal S (vereiste buffers)	47.668	44.475
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	309.386	283.879
Pensioenvermogen (totaal activa - toeslagendepot - schulden)	358.139	319.485
Saldo	48.753	35.606

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de feitelijke asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	168.976	4,4	144.417	4,3
Totaal beleggingen	358.357	10,4	320.446	11,4
Technische voorzieningen	261.718	17,6	239.404	18,0

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Met een swaption kan het fonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken. Hiervoor betaalt het fonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	18.026	10,7	15.098	10,5
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	57.253	33,9	49.207	34,1
Resterende looptijd > 5 jaar	93.697	55,4	80.112	55,4
	168.976	100,0	144.417	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	27.571	21,2	16.398	14,2
Energie	1.638	1,3	2.686	2,3
Industrie	12.963	10,0	14.650	12,6
Technologie	38.956	29,7	30.691	26,6
Gezondheidszorg	8.666	6,7	9.848	8,5
Telecommunicatie	11.016	8,5	8.027	6,9
Basismaterialen	1.920	1,5	4.092	3,5
Handel	23.452	18,0	23.332	20,1
Nutsbedrijven	1.700	1,3	2.021	1,7
Diversen	2.086	1,6	4.137	3,6
Buitenlandse overheidsinstellingen	216	0,2	-	-
Nederlandse overheidsinstellingen	47	-	-	-
	130.231	100,0	115.882	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	20.704	15,9	23.398	20,2
Noord-Amerika	76.364	58,6	62.342	53,8
Azië-Pacific	8.917	6,9	8.653	7,5
Australazië	791	0,6	1.297	1,1
Emerging Markets	23.455	18,0	20.192	17,4
	130.231	100,0	115.882	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	192.808	78.350	271.158	257.832
Amerikaanse Dollar	103.307	-69.109	34.198	13.166
Britse Pond	4.023	-2.280	1.743	17
Japanse Yen	5.678	-2.577	3.101	2.688
Zwitserse Frank	-	-	-	298
Australische Dollar	-	-	-	-214
Canadese Dollar	3.542	-1.725	1.817	1.394
Deense Kroon	-	-	-	1.852
Hong Kong Dollar	5.254	-216	5.038	3.587
Zweedse Kroon	-	-	-	1.970
Noorse kronen	-	-	-	926
Indiase Roepie	6.954	-	6.954	-
Taiwanese Dollar	6.010	-	6.010	-
Zuidkoreaanse Won	2.631	-	2.631	-
Overige	28.150	-2.443	25.707	36.930
	358.357	-	358.357	320.446

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

Specificatie vastrentende waarden naar sector:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Nederlandse overheidsinstellingen	9.440	5,6	7.807	5,4
Buitenlandse overheidsinstellingen	83.628	49,5	75.964	52,7
Financiële instellingen	41.344	24,5	35.279	24,4
Handel	10.887	6,4	7.369	5,1
Basismaterialen	1.846	1,1	1.145	0,8
Industrie	5.173	3,1	3.975	2,8
Energie	2.580	1,5	1.977	1,4
Nutsbedrijven	3.420	2,0	2.360	1,6
Technologie	1.740	1,0	1.323	0,9
Gezondheidszorg	3.351	2,0	2.343	1,6
Telecommunicatie	2.025	1,2	1.219	0,8
Andere instellingen	3.542	2,1	3.656	2,5
	168.976	100,0	144.417	100,0

Specificatie vastrentende waarden naar regio:

Mature markets	138.398	81,9	111.890	77,5
Emerging markets	30.578	18,1	32.527	22,5
	168.976	100,0	144.417	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
AAA	57.318	33,8	51.614	35,8
AA	30.071	17,8	23.200	16,1
A	19.033	11,3	17.042	11,8
BBB	26.439	15,7	24.602	17,0
BB	16.899	10,0	12.860	8,9
B	9.188	5,4	6.953	4,8
CCC	4.574	2,7	3.116	2,2
CC	214	0,1	186	0,1
C	90	0,1	30	-
D	131	0,1	287	0,2
Geen rating	5.019	3,0	4.527	3,1
	168.976	100,0	144.417	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het fonds heeft het overlijdensrisico herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het risico op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is herverzekerd.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd, is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioenrechten en -aanspraken te geven niet kan worden gerealiseerd. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is. Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weergegeven in de toelichting van de post 'mutatieoverzicht technische voorzieningen, toeslagen'.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze. De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lage termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement).

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten geen buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Bavaria	Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen pensioenregeling	8.101	4.795

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	7.544	7.517
Gedempte kostendekkende premie	6.521	8.270
Feitelijke premie	8.101	4.795

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2023 gepubliceerd door DNB). Het bestuur heeft de gedempte kostendekkende premie vastgesteld op verwacht rendement. De feitelijke premie is in 2024 hoger dan de gedempte kostendekkende premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	6.011	6.056
Opslag voor uitvoeringskosten	415	310
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.118	1.151
	7.544	7.517

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	3.784	5.155
Opslag voor uitvoeringskosten	415	310
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	704	979
Voorwaardelijke onderdelen	1.618	1.826
	6.521	8.270

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	5.215	6.740
Risicokoopsom overlijden	98	126
Risicokoopsom premievrijstelling	89	115
Opslag voor uitvoeringskosten	415	310
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	704	979
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	1.580	-3.475
	8.101	4.795

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module rente	-	3.201	-	3.201
Overlay fondsen	-	4.071	-	4.071
Overige beleggingen	9	28.088	-	28.097
Overige opbrengsten en lasten	-	-	-297	-297
	9	35.360	-297	35.072
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-63
				35.008
2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module rente	-	5.583	-1	5.582
Overlay fondsen	-	4.816	-	4.816
Overige beleggingen	6	23.166	-	23.172
Overige opbrengsten en lasten	-	-	-174	-174
	6	33.565	-175	33.396
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-51
				33.345

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over de verslagperiode € 815 (2023: 722K).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 259 (2023: 247K).

9. Overige baten

	2024	2023
Beleggingskosten	69	27
Rentebate	37	36
Overig	13	15
	119	78

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	3.688	3.058
Partnerpensioen	109	85
Wezenpensioen	3	-
	3.800	3.143

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	250	142
Administratiekosten	34	30
Governance kosten	106	94
Uitvoeringskosten	34	30
Bijdrage wettelijke wijzigingen	79	86
	503	382

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten 2024 (€ 17) en kosten WTP (€ 62).

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	5.713	5.771
Toeslagen	6.755	-27
Rentetoevoeging	8.328	7.373
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-3.817	-3.150
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	41	58
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-368	-530
Wijziging marktrente	4.442	8.613
Wijziging actuariële uitgangspunten	677	-1.196
Overige wijzigingen	543	140
	22.314	17.052

Pensioenopbouw
Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagen
In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 2,66% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve negatief € 6.755.

Rentetoevoeging
De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%) . Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van negatief € 8.328 tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen
Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten
Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Wijziging marktrente
Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 677. Dit is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en worden via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	733	242
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	2	-60
Resultaat op mutaties	-192	-42
	543	140

Het resultaat op sterfte wordt veroorzaakt door een negatief resultaat op kortleven van € 1.050 negatief en een positief resultaat op langlevens van € 317.

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid vloeit voort uit in het boekjaar opgetreden arbeidsongeschiktheidsschades en als gevolg hiervan toename van de schadereserve en IBNR ten opzichte van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid.

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-7	-22
Uitgaande waardeoverdrachten	278	519
	271	497

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-368	-530

	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	97	33

37. Financiële verantwoording Kring equensWorldline

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	698.625	662.530
Vorderingen en overlopende activa	(2)	2.251	2.954
Overige activa	(3)	664	814
		701.540	666.298
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)	90.580	77.902
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	609.360	587.246
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	1.600	1.150
		701.540	666.298
(*) De nummering verwijst naar de toelichting			
		2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		114,9	113,3
Beleidsdekkingsgraad		115,5	114,3

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	9.280	10.278
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	44.341	46.891
Overige baten	(9)	66	61
		53.687	57.230
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	17.448	16.309
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	751	574
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		6.143	6.452
Toeslagen		3.234	5.790
Rentetoevoeging		20.035	18.122
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-17.473	-16.319
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten		-276	-241
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-756	-1.360
Wijziging marktrente		9.978	20.479
Wijziging actuariële uitgangspunten		1.110	-5.039
Overige wijzigingen		119	56
		22.114	27.940
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	624	1.266
Herverzekeringen	(14)	72	266
		41.009	46.355
Saldo van baten en lasten		12.678	10.875

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	12.678	10.875

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	9.841	9.643
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	87	151
Betaalde pensioenuitkeringen	-17.448	-16.309
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-84	457
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-792	-1.334
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-67	-631
Overige baten en lasten	68	45
	-8.395	-7.978
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	164.557	194.002
Betaald inzake aankopen beleggingen	-155.803	-185.551
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-2	38
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-507	-464
	8.245	8.025
Mutatie liquide middelen	-150	47
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	814	767
Mutatie liquide middelen	-150	47
Liquide middelen per 31 december	664	814

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

4 **ALGEMENE TOELICHTING**

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een afname van de technische voorziening van € 74. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 1.048.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 136. De hiervoor benoemde afname als gevolg van de nieuwe grondslagen zijn opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en worden via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring equensWorldline zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,4%. Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken. De technische voorziening is hierdoor met € 143 toegenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Toeslagen

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen van deelnemers niet en voor gewezen deelnemers met 0,59% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve -3.234.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	144.897	15.900	-32.200	-	23.881	152.478
Module Rente	344.704	22.610	-10.230	-	10.126	367.210
Module Inflatie	66.135	3.500	-500	-	3.181	72.316
Overlay Fondsen	106.536	109.168	-117.027	-	7.617	106.294
Overige beleggingen	258	4.625	-4.600	2	42	327
Totaal	662.530	155.803	-164.557	2	44.847	698.625

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Module Rendement	145.073	-	-20.900	-	20.724	144.897
Module Rente	336.612	8.200	-20.380	-	20.272	344.704
Module Inflatie	72.227	-	-5.100	-	-992	66.135
Overlay Fondsen	68.609	171.776	-141.182	-	7.333	106.536
Overige beleggingen	1.143	5.575	-6.440	-38	18	258
Totaal	623.664	185.551	-194.002	-38	47.355	662.530

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2024

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	108.397	44.031	-	50	152.478
Module Rente	-	-	365.290	-	1.920	367.210
Module Inflatie	33.404	-	20.466	-	18.446	72.316
Overlay Fondsen	-	-	-	106.294	-	106.294
Overige beleggingen	-	-	-	-	327	327
Stand per 31 december 2024	33.404	108.397	429.787	106.294	20.743	698.625

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2023

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	102.830	42.049	-	17	144.896
Module Rente	-	-	343.027	-	1.677	344.704
Module Inflatie	29.815	-	19.886	-	16.434	66.135
Overlay Fondsen	-	-	-	106.537	-	106.537
Overige beleggingen	-	-	-	-	258	258
Stand per 31 december 2023	29.815	102.830	404.962	106.537	18.386	662.530

Onder derivaten zijn de Overlay Fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de Overlay Fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de modules Rendement, Inflatie en Rente en Overlay Fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in vastgoed, aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	33.404	29.815

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	108.397	102.830

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Hypotheken	72.191	67.077
Vastrentende Waarden beleggingsfondsen	357.596	337.885
	429.787	404.962

Derivaten

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rente derivaten	106.294	106.537

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Geldmarkt instrumenten	955	1.031
Liquide middelen	5	3
Commodities (grondstoffen, edele metalen)	17.679	15.695
Mix funds	2.104	1.657
	20.743	18.386

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Premiedebiteuren	701	1.458
Vordering op herverzekeraar inzake IBNR	317	341
Rekening courant Kring DC	-	1
Te vorderen claims herverzekeraar arbeidsongeschiktheid	908	823
Te vorderen claims herverzekeraar overlijden	62	67
Overige vorderingen	263	264
	2.251	2.954

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	664	814

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen.
Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	90.580	77.902

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	77.902
Uit bestemming saldo van baten en lasten	12.678
Stand per 31 december 2024	90.580
	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2023	67.027
Uit bestemming saldo van baten en lasten	10.875
Stand per 31 december 2023	77.902

	31-12-2024	In %	31-12-2023	In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	699.940	114,9	665.148	113,3
Af: technische voorzieningen	609.360	100,0	587.246	100,0
Eigen vermogen	90.580	14,9	77.902	13,3
Af: vereist eigen vermogen	66.412	10,9	65.665	11,2
Vrij vermogen	24.168	4,0	12.237	2,1
Minimaal vereist eigen vermogen	24.671	4,1	23.811	4,1
Actuele dekkingsgraad		114,9		113,3
Beleidsdekkingsgraad		115,5		114,3
Reële dekkingsgraad		86,6		84,7

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	113,3	112,0
Premie	0,3	0,5
Uitkeringen	0,4	0,4
Toeslagverlening	-0,6	-1,1
Verandering van de rentetermijnstructuur	-1,9	-4,0
Rendement op beleggingen	3,6	4,6
Overige oorzaken	-0,2	1,0
Kruiseffect	-	-0,1
Dekkingsgraad per 31 december	114,9	113,3

De actuele dekkingsgraad van de kring per 31 december 2024 is 114,9, hetgeen een stijging betekent van 1,6% punten ten opzichte van de actuele dekkingsgraad per 31 december 2023 (113,3%).

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	609.360	587.246

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	587.246	559.306
Pensioenopbouw	6.143	6.452
Toeslagen	3.234	5.790
Rentetoevoeging	20.035	18.122
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-17.473	-16.319
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	-276	-241
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-756	-1.360
Wijziging marktrente	9.978	20.479
Wijziging actuariële uitgangspunten	1.110	-5.039
Overige wijzigingen	119	56
Stand per 31 december	609.360	587.246

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	520	137.084	596	150.100
Gewezen deelnemers	1.464	226.457	1.427	199.626
Pensioentrekkenden	911	243.854	885	235.438
Schadereserve	-	1.861	-	1.907
IBNR	-	317	-	341
Extra comptabele correctie voor niet-uitruilbaar partnerpensioen	-	-469	-	-485
TV voor onvindbare deelnemers	-	49	-	78
TV voor lopende PVI dekkingen en TV voor mutaties na mutatiestop	-	207	-	241
	2.895	609.360	2.908	587.246

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

Korte beschrijving van de pensioenregeling

Binnen kring equensWorldline vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een middelloonregeling. De opbouw van het pensioen vindt plaats op basis van het premieplafond over de pensioengrondslag. Op basis van het premieplafond stelt het bestuur jaarlijks het opbouwpercentage voor het volgende kalenderjaar vast.

Hieronder is een aantal kenmerken van de pensioenregeling 2024 opgenomen:

- Pensioenrichtleeftijd; de eerste dag van de maand waarin de 68-jarige leeftijd wordt bereikt.
- Pensioengrondslag (PG); de Pensioengevend salaris - franchise.
- Franchise; € 18.798,00 (2024).
- Ouderdomspensioen; het opbouwpercentage in 2024 bedraagt 1,270% van de PG.
- Partnerpensioen (op opbouwbasis); het opbouwpercentage in 2024 bedraagt 0,889% van de PG.
- Wezenpensioen (op opbouwbasis); het opbouwpercentage in 2024 bedraagt 0,178% van de PG.
- Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid; op basis van een 6-klassen systeem.
- Vervroegen en uitstellen; het ouderdomspensioen kan eerder ingaan op iedere leeftijd. Bij ingang van het ouderdomspensioen meer dan 5 jaar voor de voor de betreffende (gewezen) deelnemer geldende AOW-leeftijd dient de (gewezen) deelnemer te stoppen met werken en dit aan het pensioenfonds te verklaren. Bij ingang van het ouderdomspensioen maximaal 5 jaar voor de voor de (gewezen) deelnemer geldende AOW-leeftijd, mag de (gewezen) deelnemer doorwerken. Het ouderdomspensioen kan niet later ingaan dan uiterlijk 5 jaar na de voor de betreffende (gewezen) deelnemer geldende AOW-leeftijd
- Variatie in de uitkeringen (hoog-laag); gedurende maximaal 10 jaar eerst een hoge uitkering en daarna een lagere uitkering.
- Uitruielen; uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen en vice versa.
- Deeltijdpensioen; het ouderdomspensioen kan gedeeltelijk eerder ingaan op iedere leeftijd. Bij ingang van het ouderdomspensioen meer dan 5 jaar voor de voor de betreffende (gewezen) deelnemer geldende AOW-leeftijd dient de (gewezen) deelnemer in gelijke mate te stoppen met werken en dit aan het pensioenfonds te verklaren. Bij gedeeltelijke ingang van het ouderdomspensioen maximaal 5 jaar voor de voor de (gewezen) deelnemer geldende AOW-leeftijd, mag de (gewezen) deelnemer doorwerken. Het ouderdomspensioen kan niet later ingaan dan uiterlijk 5 jaar na de voor de betreffende (gewezen) deelnemer geldende AOW-leeftijd. Voor een deel met pensioen is mogelijk in stappen van 10% of een veelvoud daarvan.

Toeslagverlening

De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Toeslagverlening vindt plaats volgens de methode van toekomstbestendige toeslagverlening. Dit betekent dat toeslagverlening mogelijk is bij een dekkingsgraad hoger dan 110%. Bij een dekkingsgraad tussen de 110% en de bovengrens behorende bij toekomstbestendige toeslagverlening vindt toeslagverlening naar rato plaats. Bij een dekkingsgraad boven de bovengrens vindt volledige toeslagverlening plaats.

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen van deelnemers niet en voor gewezen deelnemers met 0,59% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve -3.234.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitontvangen herverzekeringsuitkeringen	54	55
Vooruitgefactureerde premies	703	797
Rekening courant Centraal Beheer APF bedrijfsomgeving	290	97
Waardeoverdracht	6	88
Nog te betalen kosten	547	113
	1.600	1.150

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	609.360	587.246
Buffers:		
S1 Renterisico	16.557	17.275
S2 Risico zakelijke waarden	35.917	34.703
S3 Valutarisico	12.936	13.133
S4 Grondstoffenrisico	6.209	5.999
S5 Kredietrisico	25.185	25.080
S6 Verzekeringstechnisch risico	15.192	14.755
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	7.844	7.579
Diversificatie effect	-53.428	-52.859
Totaal S (vereiste buffers)	66.412	65.665
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	675.772	652.911
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	699.940	665.148
Saldo	24.168	12.237

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	429.787	5,1	404.962	5,1
Totaal beleggingen (na derivaten)	698.625	11,3	662.530	11,6
Technische voorzieningen	609.360	16,8	587.246	16,9

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Bij het afsluiten van een swap kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	24.992	5,8	24.927	6,2
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	136.837	31,8	135.063	33,4
Resterende looptijd > 5 jaar	267.958	62,4	244.972	60,4
	<u>429.787</u>	<u>100,0</u>	<u>404.962</u>	<u>100,0</u>

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	23.270	69,6	18.384	61,6
Noord-Amerika	7.806	23,4	8.631	29,0
Azië-Pacific	1.526	4,6	2.210	7,4
Australazië	795	2,4	515	1,7
Emerging Markets	7	-	75	0,3
	33.404	100,0	29.815	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	22.950	21,2	14.551	14,2
Energie	1.363	1,1	2.383	2,4
Industrie	10.790	10,0	13.000	12,6
Technologie	32.425	29,9	27.235	26,5
Gezondheidszorg	7.213	6,7	8.739	8,5
Telecommunicatie	9.169	8,5	7.122	6,9
Basismaterialen	1.598	1,5	3.631	3,5
Handel	19.520	18,0	20.704	20,1
Nutsbedrijven	1.415	1,3	1.793	1,7
Diversen	1.736	1,6	3.672	3,6
Buitenlandse overheidsinstellingen	179	0,2	-	-
Nederlandse overheidsinstellingen	39	-	-	-
	108.397	100,0	102.830	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	17.232	15,9	20.763	20,2
Noord-Amerika	63.561	58,6	55.320	53,8
Azië-Pacific	7.422	6,9	7.679	7,5
Australazië	659	0,6	1.150	1,1
Emerging Markets	19.523	18,0	17.918	17,4
	108.397	100,0	102.830	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	549.066	65.213	614.279	603.751
Amerikaanse Dollar	94.158	-57.522	36.636	12.518
Britse Pond	4.139	-1.898	2.241	108
Japanse Yen	5.451	-2.145	3.306	1.495
Zwitserse Frank	-	-	-	3.291
Australische Dollar	-	-	-	-62
Canadese Dollar	3.181	-1.436	1.745	1.219
Deense Kroon	-	-	-	1.643
Hong Kong Dollar	4.648	-180	4.468	3.227
Noorse Kroon	-	-	-	821
Zweedse Kroon	2.217	-293	1.924	1.795
Singapore Dollar	-	-	-	-182
Overige	35.765	-1.739	34.026	32.906
	698.625	-	698.625	662.530

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%. Ter afdekking van het grondstoffenrisico wordt door het fonds een buffer aangehouden.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

Specificatie vastrentende waarden naar sector:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Nederlandse overheidsinstellingen	29.708	6,9	27.600	6,8
Buitenlandse overheidsinstellingen	220.851	51,4	209.405	51,7
Financiële instellingen	123.196	28,5	121.266	29,8
Handel	16.694	3,9	13.415	3,3
Basismaterialen	1.988	0,5	1.510	0,4
Industrie	7.962	1,9	6.982	1,7
Olie en gas	-	-	3.444	0,9
Nutsbedrijven	8.968	2,1	7.247	1,8
Technologie	1.991	0,5	1.809	0,5
Gezondheidszorg	5.578	1,3	4.782	1,2
Telecommunicatie	3.101	0,7	2.049	0,5
Andere instellingen	5.961	1,4	5.453	1,4
Energie	3.789	0,9	-	-
	429.787	100,0	404.962	100,0

Specificatie vastrentende waarden naar regio:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Mature markets	396.649	92,3	371.009	91,6
Emerging markets	33.138	7,7	33.953	8,4
	429.787	100,0	404.962	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
AAA	191.018	44,4	192.484	47,5
AA	98.710	23,0	86.894	21,5
A	47.927	11,2	44.834	11,1
BBB	55.176	12,8	51.644	12,8
BB	15.373	3,6	12.391	3,0
B	7.648	1,8	6.170	1,5
CCC	3.807	0,9	2.765	0,7
CC	178	-	165	-
C	75	-	26	-
Geen rating	9.766	2,3	7.334	1,8
D	109	-	255	0,1
	429.787	100,0	404.962	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van CBS Prognosetafel 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het fonds heeft het overlijdensrisico herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten geen buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille, heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing, houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen pensioenregeling	9.280	10.278
	9.280	10.278

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	7.748	7.988
Gedempte kostendekkende premie	9.118	9.621
Feitelijke premie	9.280	10.278

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2023 gepubliceerd door DNB). Het bestuur heeft de gedempte premie vastgesteld op het verwacht rendement. De feitelijke premie is in 2024 hoger dan de gedempte premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	6.669	6.963
Opslag voor uitvoeringskosten	332	182
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	747	843
	7.748	7.988

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	7.901	8.420
Opslag voor uitvoeringskosten	332	182
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	885	1.019
	9.118	9.621

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	7.350	7.910
Risicokoopsom overlijden	401	377
Risicokoopsom premievrijstelling	150	133
Opslag voor uitvoeringskosten	332	182
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	885	1.019
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	162	657
	9.280	10.278

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rente	-	10.126	-	10.126
Module Inflatie	-	3.181	-	3.181
Derivaten en Overlay Fondsen	-	7.617	-	7.617
Module rendement	-	23.881	-	23.881
Kosten vermogensbeheer	-	-	-438	-438
Overige beleggingen	-	43	-	43
	-	44.848	-438	44.410
Mutatie rendement weerstandsvermogen				-69
				44.341
2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rente	-	20.272	-	20.272
Module Inflatie	-	-992	-	-992
Derivaten en Overlay Fondsen	-	7.333	-	7.333
Module rendement	-	20.724	-	20.724
Kosten vermogensbeheer	-	-	-386	-386
Overige beleggingen	-	18	-	18
	-	47.355	-386	46.969
Mutatie rendement weerstandsvermogen				-78
				46.891

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen € 1.529 (2023: € 1.456).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 454 (2023: € 397).

9. Overige baten

	2024	2023
Ontvangen rentebaten	66	61

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	15.105	14.193
Partnerpensioen	2.260	2.018
Wezenpensioen	40	50
Arbeidsongeschiktheid	43	48
	17.448	16.309

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	317	210
Administratiekosten	67	63
Governance kosten	207	193
Bestuurskosten	21	24
Bijdrage wettelijke wijzigingen	132	84
Overige kosten	7	-
	751	574

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten 2024 (€ 17) en kosten WTP (€ 115).

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	6.143	6.452
Toeslagen	3.234	5.790
Rentetoevoeging	20.035	18.122
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-17.473	-16.319
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	-276	-241
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-756	-1.360
Wijziging marktrente	9.978	20.479
Wijziging actuariële uitgangspunten	1.110	-5.039
Overige wijzigingen	119	56
	22.114	27.940

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording Kring	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Sligro Food Group	Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een afname van de technische voorziening van € 74. De gegewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 1.048.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 136. De hiervoor benoemde afname als gevolg van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	123	-608
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-50	173
Resultaat op mutaties	139	298
Resultaat op overige technische grondslagen	-93	32
Resultaat overige resultaten	-	161
	119	56

Het resultaat op sterfte wordt veroorzaakt door een negatief resultaat op kortleven van € 240 (2023: € 22 positief) en een positief resultaat op langlevens van € 117 (2023: € 586 positief).

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid vloeit voort uit in het boekjaar opgetreden arbeidsongeschiktheidsschades en als gevolg hiervan toename van de schadereserve en IBNR ten opzichte van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid.

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-168	-68
Uitgaande waardeoverdrachten	792	1.334
	624	1.266
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	227	77
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-983	-1.437
	-756	-1.360
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-59	-9
- overgedragen pensioenverplichting	191	103
	132	94

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremies overlijden	450	425
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	168	149
Totaal premies	618	574
Claims met betrekking tot herverzekerd ouderdomspensioen	-4	1
Claims met betrekking tot herverzekerd nabestaanden pensioen	1	3
Claims met betrekking tot premievrijstelling arbeidsongeschiktheid	-566	-378
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	23	66
Totaal uitkeringen	-546	-308
	72	266

38. Financiële verantwoording Kring HPE

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)
(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	1.664.469	1.625.668
Vorderingen en overlopende activa	(2)	723	642
Overige activa	(3)	10.315	1.864
		<u>1.675.507</u>	<u>1.628.174</u>

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves	(4)	324.522	297.853
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	1.297.586	1.262.904
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	53.399	67.417
		<u>1.675.507</u>	<u>1.628.174</u>

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	125,0	123,6
Beleidsdekkingsgraad	127,4	123,8
Reële dekkingsgraad	97,6	93,9

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	5.190	4.348
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	107.586	139.495
Overige baten	(9)	229	196
		113.005	144.039
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	51.889	49.902
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	953	852
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		3.153	3.029
Toeslagen		27.376	-1.447
Rentetoevoeging		42.190	38.732
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-52.207	-50.315
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		-1.096	-1.056
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		821	1.095
Wijziging marktrente		14.347	48.549
Wijziging actuariële uitgangspunten		-2.325	-
Vrijval in verband met kosten		58	56
Resultaat op kanssystemen		1.870	1.259
Mutatie voorziening toeslag D		495	57
		34.682	39.959
		34.682	39.959
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	-1.594	-1.438
Herverzekeringen	(14)	406	61
Overige lasten	(15)	-	5
		86.336	89.341
Saldo van baten en lasten		26.669	54.698

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	4.648	8.370
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	2.366	2.375
Betaalde pensioenuitkeringen	-51.889	-49.807
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-171	-13
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-556	-1.533
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-2.617	-335
Overige baten en lasten	237	206
	-47.982	-40.737
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	2.307.578	3.113.230
Betaald inzake aankopen beleggingen	-2.261.261	-3.146.625
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	14.788	12.282
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-3.739	61.748
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-933	-843
	56.433	39.792
Mutatie liquide middelen	8.451	-945
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	1.864	2.809
Mutatie liquide middelen	8.451	-945
Liquide middelen per 31 december	10.315	1.864

4 ALGEMENE TOELICHTING

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring HPE zijn hieronder opgenomen.

Technische voorzieningen voor risico fonds

Prognosetafel

De voorziening wordt gebaseerd op de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2024 (2023: AG2022). De sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door gebruik te maken van correctiefactoren. Deze correctiefactoren zijn gebaseerd op het Aon Hewitt Longevity Model. Dit onderzoek heeft eind 2016 plaatsgevonden. In 2022 heeft een toets plaatsgevonden, via backtesting, op de gehanteerde ervaringssterfte-factoren. Daaruit is geconstateerd dat deze nog passend zijn. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een afname van de technische voorziening van € 2.325. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,1% (2023: 2,1%). Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Toeslagen

Het toeslagbeleid van het Pensioenfonds is vastgelegd in de Abtn en laat zich karakteriseren als een combinatie van voorwaardelijke en onvoorwaardelijke toeslagregeling. De voorwaardelijke maatstaf is gebaseerd op de de algemene prijsontwikkeling en de onvoorwaardelijke maatstaf is sinds 2022 ook gebaseerd op de algemene prijsontwikkeling. Per 1 januari 2025 heeft er een voorwaardelijke verhoging van 1,96% plaatsgevonden voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Ook heeft er op dezelfde datum een onvoorwaardelijke toeslagverlening van 2,58% aan actieve deelnemers plaatsgevonden. Ook is er op dei datum een aanvullende toeslag uit hoofde van Toeslag A toegekend van 0,62%.

In het verslagjaar zijn geen éénmalige toeslagen verleend.

Het Pensioenfonds kent de mogelijkheid tot het toekennen van inhaaltoeslagen aan zowel de actieven als de inactieven. In verslagjaar 2024 zijn geen inhaaltoeslagen toegekend.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

Wijziging actuariële uitgangspunten

In 2024 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2024 gepubliceerd. De overgang in 2024 van de Prognosetafel AG2022 naar de Prognosetafel AG2024 heeft een resultaat van € -2.325 tot gevolg gehad.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2024	119.640	444.796	952.425	-5.896	53.683	1.564.648
Aankopen	123.469	-	126.811	1.875.281	135.700	2.261.261
Verkopen	-121.478	-66.500	-77.000	-1.869.815	-172.785	-2.307.578
Overige mutaties	-7	-	192	3.226	208	3.619
Waardemutaties	7.043	98.929	-1.136	-12.227	1.242	93.851
Stand per 31 december 2024	128.667	477.225	1.001.292	-9.431	18.048	1.615.801
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						48.668
						1.664.469
	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	109.110	426.520	903.716	-7.219	31.736	1.463.863
Aankopen	12.558	111.000	269.221	2.442.296	311.550	3.146.625
Verkopen	-8.000	-157.238	-273.097	-2.383.889	-291.005	-3.113.229
Overige mutaties	628	-	2.613	-63.626	-281	-60.666
Waardemutaties	5.344	64.514	49.972	6.542	1.683	128.055
Stand per 31 december 2023	119.640	444.796	952.425	-5.896	53.683	1.564.648
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						61.020
						1.625.668

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

Reële waarde

De waardering van de beleggingen vindt plaats tegen reële waarde. Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor de meerderheid van de beleggingen van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsregels en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

- De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- De waarde wordt direct of indirect vastgesteld met behulp van de netto contante waarde berekening. Daarnaast vallen derivaten die volgens een waarderingmethode, waarbij gebruik is gemaakt van waarneembare markt data, onder deze categorie.
- Andere methode: financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn o.a. Hedge funds, Equity funds, Infrastructure funds en Community funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Waarderingssystematiek op basis van Richtlijn 290

	Genoteerde marktprijzen	Contante waarde	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2024				
Vastgoedbeleggingen	-	-	128.667	128.667
Aandelen	349.842	-	127.383	477.225
Vastrentende waarden	728.094	-	273.198	1.001.292
Derivaten	-	-9.431	-	-9.431
Overige beleggingen	-	-	18.048	18.048
Totaal	1.077.936	-9.431	547.296	1.615.801
	Genoteerde marktprijzen	Contante waarde	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2023				
Vastgoedbeleggingen	119.639	-	-	119.639
Aandelen	330.466	-	114.330	444.796
Vastrentende waarden	691.339	-	261.086	952.425
Derivaten	-	-5.896	-	-5.896
Overige beleggingen	-	-	53.684	53.684
Totaal	1.141.444	-5.896	429.100	1.564.648

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	127.502	118.467
Beleggingsdebiteuren	1.165	1.172
	128.667	119.639

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	477.225	444.796

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Staatsobligaties	540.174	509.848
Bedrijfsobligaties (Credit funds)	19.715	19.600
Hypotheken	192.119	182.800
Vastrende Waarden beleggingsfondsen	243.707	234.793
Beleggingsdebiteuren	5.577	5.384
	1.001.292	952.425

Derivaten

De derivatenposities per 31 december 2024:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Valutaderivaten	197.537	138	-5.478
Rentederivaten	82.216	54.579	-43.190
Beleggingsdebiteuren	-	1.684	-
Beleggingscrediteuren	-	-17.164	-
		39.237	-48.668

De derivatenposities per 31 december 2023:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Valutaderivaten	254.882	3.897	-452
Rentederivaten	82.216	69.933	-60.568
transporteren		73.830	-61.020

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Transport		73.830	-61.020
Beleggingsdebiteuren	-	920	-
Beleggingscrediteuren	-	-19.626	-
		<u>55.124</u>	<u>-61.020</u>

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Liquide middelen Binnenland	151	56
Geldmarktfondsen	17.897	53.628
	18.048	53.684

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Nog te factureren premie	370	-
Vordering op herverzekeraar IBNR	106	412
Rekening courant met HPN	26	-
Overige vorderingen	221	230
	723	642

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	10.315	1.864

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen.

Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	324.522	297.853

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	297.853
Uit bestemming saldo van baten en lasten	26.669
Stand per 31 december 2024	324.522
Stand per 1 januari 2023	243.155
Uit bestemming saldo van baten en lasten	54.698
Stand per 31 december 2023	297.853

	31-12-2024	In %	31-12-2023	In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	1.622.108	125,0	1.560.821	123,6
Af: technische voorzieningen	1.297.586	100,0	1.262.904	100,0
Eigen vermogen	324.522	25,0	297.917	23,6
Af: vereist eigen vermogen	229.039	17,7	218.989	17,3
Vrij vermogen	95.483	7,4	78.928	6,3
Minimaal vereist eigen vermogen	52.171	4,0	51.604	4,1
Actuele dekkingsgraad		125,0		123,6
Beleidsdekkingsgraad		127,4		123,8
Reële dekkingsgraad		97,6		93,9

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel van DNB. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder toelichting "Risicobeheer en derivaten".

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- 1. Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- 2. Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend, de beleidsdekkingsgraad (127,4%) is hoger dan de vereiste dekkingsgraad (117,7%).

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	123,6	119,9
Premie	0,1	-
Uitkeringen	1,0	0,9
Toeslagverlening	-2,6	0,1
Verandering van de rentetermijnstructuur	-1,4	-4,6
Rendement op beleggingen	4,2	7,4
Overige oorzaken en kruiseffecten	0,1	-0,1
Dekkingsgraad per 31 december	125,0	123,6

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	1.295.547	1.261.360
Voorziening Toeslag D	2.039	1.544
	1.297.586	1.262.904

Toeslag D is een aanvullende toeslag voor actieve deelnemers op door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken vanaf 1 januari 2014. Toeslag D kan worden toegekend indien de som van de voorwaardelijke toeslag (CPI afgeleid) en toeslag C (toeslag gefinancierd vanuit de premie) lager is dan het percentage van de prijsstijging zoals vastgesteld door het CBS. Het totaal van toeslag C en toeslag D is ten hoogste gelijk aan toeslag A (toeslag op pensioenaanspraken opgebouwd tot en met 2014).

Toeslag D wordt toegekend indien en voor zover er een voorziening aanwezig is. Toeslagverlening vindt toekomstbestendig plaats.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	1.262.904	1.222.945
Pensioenopbouw	3.153	3.029
Toeslagen	27.376	-1.447
Rentetoevoeging	42.190	38.732
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-52.207	-50.315
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-1.096	-1.056
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	821	1.095
Wijziging marktrente	14.347	48.549
Wijziging actuariële uitgangspunten	-2.325	-
Vrijval in verband met kosten	58	56
Resultaat op kanssystemen	1.870	1.259
Mutatie voorziening toeslag D	495	57
Stand per 31 december	1.297.586	1.262.904

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	201	105.775	222	105.692
Gewezen deelnemers	3.911	460.571	4.096	464.157
Pensioengerechtigden	3.176	725.789	3.023	687.423
Schadereserve	-	2.996	-	3.501
IBNR	-	416	-	587
Additionele reservering	-	2.039	-	1.544
	7.288	1.297.586	7.341	1.262.904

De additionele reservering betreft Toeslag D. Dit is een aanvullende toeslag voor actieve deelnemers op door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken vanaf 1 januari 2014.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met de franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op partner- en wezenpensioen. Jaarlijks beslist het bestuur van het fonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

Toeslagverlening

Het Bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring HP Enterprice een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring HP Enterprice, naar het oordeel van het Bestuur, ten minste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend.

De pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden worden met een voorwaardelijke toeslag verhoogd.

De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar. Voor een gedeelte van de pensioenaanspraken en pensioenrechten geldt een afwijkende toeslagambitie.

De afwijkende toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI niet-afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar. De afwijkende toeslagambitie is van toepassing op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden die zijn opgebouwd in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II.

- De pensioenaanspraken van actieve deelnemers kunnen verhoogd worden met een aanvullende toeslagverlening.
- Toeslag A is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling die werd uitgevoerd door HPPF.
 - Toeslag B is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 december gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS pensioenregeling II.
 - Toeslag C is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de vanaf 1 januari 2014 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken. Toeslag C wordt gefinancierd via de premie.
 - Toeslag D is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de vanaf 1 januari 2014 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken.

Per 1 januari 2025 heeft er een voorwaardelijke verhoging van 1,96% plaatsgevonden voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Ook heeft er op dezelfde datum een onvoorwaardelijke toeslagverlening van 2,58% aan actieve deelnemers plaatsgevonden. Ook is er op dei datum een aanvullende toeslag uit hoofde van Toeslag A toegekend van 0,62%.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Derivaten met negatieve waarde	48.668	61.020
Vooruitontvangen premie	3.849	4.021
Rekening courant met HPN	3	-
Rekening courant Centraal beheer APF bedrijfsomgeving	229	162
Balanspost Inkomende waardeoverdrachten	216	-
Nog te betalen kosten	360	240
Overige schulden	74	1.974
	<u>53.399</u>	<u>67.417</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	1.297.586	1.262.904
Buffers:		
S1 Renterisico	41.550	44.560
S2 Risico zakelijke waarden	163.133	158.353
S3 Valutarisico	55.671	59.574
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	57.278	45.159
S6 Verzekeringstechnisch risico	29.211	28.389
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	14.706	9.738
Diversificatie effect	-132.510	-126.784
Totaal S (vereiste buffers)	229.039	218.989
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	1.526.625	1.481.893
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	1.622.108	1.560.821
Saldo	95.483	78.928

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	1.001.292	8,8	952.425	9,5
Totaal beleggingen (na derivaten)	1.615.801	6,5	1.564.648	7,0
Technische voorzieningen	1.297.586	13,5	1.262.904	13,7

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Bij het afsluiten van een swap kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	162.491	16,2	111.658	11,7
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	140.613	14,0	143.254	15,0
Resterende looptijd > 5 jaar	692.611	69,2	692.129	72,7
Beleggingsdebiteuren	5.577	0,6	5.384	0,6
	1.001.292	100,0	952.425	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	19.545	15,2	20.025	16,7
Noord-Amerika	83.151	64,6	73.934	61,8
Azië-Pacific	16.254	12,6	17.024	14,2
Australazië	8.473	6,6	7.390	6,2
Emerging markets	79	0,1	95	0,1
Beleggingsdebiteuren	1.165	0,9	1.171	1,0
	128.667	100,0	119.639	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Financiële instellingen	86.321	18,1	77.246	17,4
Nijverheid en industrie	39.493	8,2	38.517	8,5
Handel	82.494	17,3	80.232	18,0
Energie	16.996	3,6	18.029	4,1
Technologie	130.049	27,3	108.509	24,4
Gezondheidszorg	42.519	8,9	46.747	10,5
Telecommunicatie	41.949	8,8	35.443	8,0
Basismaterialen	15.830	3,3	19.510	4,4
Nutsbedrijven	7.659	1,6	6.972	1,6
Overige dienstverlening	13.913	2,9	13.591	3,1
Buitenlandse overheidsinstellingen	2	-	-	-
	477.225	100,0	444.796	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	56.034	11,7	63.574	14,3
Noord-Amerika	270.607	56,7	242.477	54,5
Azië-Pacific	33.063	6,9	33.104	7,4
Australazië	5.577	1,2	6.101	1,4
Emerging markets	111.944	23,5	99.540	22,4
	477.225	100,0	444.796	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	1.005.171	201.784	1.206.955	1.512.897
Amerikaanse Dollar	347.841	-178.909	168.932	-125.352
Britse Pond	20.818	-8.600	12.218	-5.593
Japanse Yen	26.506	-14.275	12.231	-20.336
Zwitserse Frank	-	-	-	10.884
Australische Dollar	13.894	-	13.894	12.976
Canadese Dollar	-	-	-	11.748
Hong Kong Dollar	28.219	-	28.219	25.856
Zweedse Kroon	-	-	-	5.423
Deense kroon	-	-	-	3.305
Singaporese dollar	-	-	-	4.185
Indiase Roepia	29.808	-	29.808	-
Taiwanese dollar	28.559	-	28.559	-
Zuid Koreaanse Won	12.503	-	12.503	-
Overige valuta	102.482	-	102.482	128.655
	1.615.801	-	1.615.801	1.564.648

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsysteem functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Buitenlandse overheidsinstellingen	588.990	58,9	551.227	57,6
Financiële instellingen	228.987	22,9	217.637	22,9
Nederlandse overheidsinstellingen	76.489	7,6	77.955	8,2
Handel	26.949	2,7	25.833	2,7
Industrie	21.182	2,1	20.528	2,2
Energie	11.976	1,2	9.106	1,0
Basismaterialen	10.361	1,0	8.840	0,9
Gezondheidszorg	7.346	0,7	7.212	0,8
Nutsbedrijven	7.208	0,7	5.310	0,6
Telecommunicatie	5.305	0,5	5.237	0,6
Technologie	3.482	0,4	3.731	0,4
Overig	7.440	0,7	14.425	1,5
Beleggingsdebiteuren	5.577	0,6	5.384	0,6
	1.001.292	100,0	952.425	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mature markets	912.600	91,1	867.869	91,1
Emerging markets	83.115	8,3	79.172	8,3
Beleggingsdebiteuren	5.577	0,6	5.384	0,6
	1.001.292	100,0	952.425	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
AAA	564.438	56,3	516.267	54,1
AA	186.988	18,7	198.213	20,8
A	50.995	5,1	49.123	5,2
BBB	88.701	8,9	83.405	8,8
BB	61.954	6,2	55.628	5,8
B	20.293	2,0	18.922	2,0
<B	10.043	1,0	8.326	0,9
Geen rating	12.303	1,2	17.157	1,8
Beleggingsdebiteuren	5.577	0,6	5.384	0,6
	1.001.292	100,0	952.425	100,0

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van Prognosetafel AG2024 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (schadereserve). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioenrechten en -aanspraken te geven niet kan worden gerealiseerd. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is. Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weergegeven in de toelichting van de post 'Indexering en overige toeslagen'.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze. De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lage termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement). Ultimo 2024 bedraagt de reële dekkingsgraad 97,6%.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille, heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

De beleggingsportefeuille is ondergebracht bij Achmea Investment Management. Met deze partij zijn overeenkomsten en een service level agreement (SLA) gesloten. Achmea Investment Management voert tevens de leidende beleggingsadministratie van de beleggingsportefeuille. Door dagelijkse (voor individuele beleggingen) of maandelijkse (voor beleggingsfondsen) reconciliatie van posities en waarderingen met externe partijen (transfer agent, custodian of externe manager) is de juistheid en volledigheid van de beleggingsrapportages gewaarborgd. Deze controle wordt jaarlijks gecontroleerd door de externe accountant van de fiduciair in opdracht van de accountant van het pensioenfonds.

Het bestuur beoordeelt op kwartaalbasis en/of jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair, de vermogensbeheerder(s) en pensioenuitvoerder door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages, risicorapportages en onafhankelijk getoetste interne beheersingsrapportages (ISAE 3402-rapportages). Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing van de operationele risico's worden door het fonds hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen werkgevers	4.723	3.875
Premiebijdragen werknemers	377	384
Bijdrage in wettelijke kosten	90	89
	5.190	4.348

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat voornamelijk uit wettelijke kosten 2024 (€21) en WTP kosten (€51).

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	4.696	3.711
Gedempte kostendekkende premie	5.091	4.332
Feitelijke premie	5.190	4.348

De feitelijk ontvangen premie is in 2024 hoger dan de gedempte kostendekkende premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies voor risico fonds	3.067	2.932
Indexatie koopsom toeslag A,B en C	348	-
Bijdrage voor toeslag D	495	57
In premie begrepen bedrag toekomstige kosten	66	56
In premie begrepen bedrag voor weerstandsvermogen incl. over aangewend spaarsaldo	7	6
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	4	5
Premies risicoherverzekering fonds	100	108
Benodigde solvabiliteitsopslag	609	547
	4.696	3.711

De Pensioenwet vereist dat de premie een opslag bevat voor het bij de aangroei van de pensioenverplichtingen behorende vereist eigen vermogen. Voor 2024 bedroeg deze opslag 17,3% van de inkoopkosten inclusief risicopremies. De procentuele opslag is gelijk aan het percentage vereist eigen vermogen bij aanvang kring op basis van de strategische beleggingsmix.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies voor risico fonds	2.657	2.641
Indexatie koopsom toeslag A,B en C	230	-
Bijdrage voor toeslag D	495	57
In premie begrepen bedrag toekomstige kosten	55	50
In premie begrepen bedrag voor weerstandsvermogen incl. over aangewend spaarsaldo	10	11
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	1.028	970
Premies risicoherverzekering fonds	100	108
Benodigde solvabiliteitsopslag	516	495
	<u>5.091</u>	<u>4.332</u>

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	2.657	2.641
Opslag voor uitvoeringskosten	154	66
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	516	495
Bijdrage voor toeslag D	495	57
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	1.028	970
Premies risicoherverzekering fonds	100	108
In premie begrepen bedrag voor weerstandsvermogen incl. over aangewend spaarsaldo	10	11
Indexatie koopsom toeslag A, B en C	230	-
	<u>5.190</u>	<u>4.348</u>

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	2.528	7.043	-	9.571
Aandelen	-	98.817	90	98.907
Vastrentende waarden	13.568	-1.136	118	12.550
Derivaten	-774	-12.227	-46	-13.047
Overige beleggingen	-	1.354	-11	1.343
Overige opbrengsten en lasten	-534	-	-1.084	-1.618
	14.788	93.851	-933	107.706
Mutatie rendement uit delta Weerstandsvermogen				-120
				107.586
2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	4.185	5.344	-	9.529
Aandelen	-	64.514	-120	64.394
Vastrentende waarden	9.423	49.972	324	59.719
Derivaten	-1.934	6.542	-60	4.548
Overige beleggingen	-	1.683	29	1.712
Overige opbrengsten en lasten	807	-	-1.016	-209
	12.481	128.055	-843	139.693
Mutatie rendement uit delta Weerstandsvermogen				-198
				139.495

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen € 1.842 (2023: €1.825).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 568 (2023: €1.578).

9. Overige baten

	2024	2023
Diverse baten	229	196

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording
Kring Chemours	Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	45.205	43.467
Partnerpensioen	6.344	6.054
Wezenpensioen	157	170
Arbeidsongeschiktheid	138	199
Afkopen	45	12
	51.889	49.902

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten verrichtingen	176	170
Administratiekosten	159	149
Governance kosten	243	237
Uitvoeringskosten	95	93
Bestuurskosten	63	80
Bijdrage wettelijke wijzigingen	200	114
Contributies	-	6
Overige kosten	17	3
	953	852

De bijdrage wettelijke wijzigingen 2024 bestaat uit de wettelijke kosten 2024 van € 21 en een nacalculatie van €3 voor 2023 (2023: € 18) en de bijdrage Wet Toekomst Pensioen van € 176 (2023: € 72).

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	3.153	3.029
Toeslagen	27.376	-1.447
Rentetoevoeging	42.190	38.732
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-52.207	-50.315
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-1.096	-1.056
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	821	1.095
Wijziging marktrente	14.347	48.549
Wijziging actuariële uitgangspunten	-2.325	-
Vrijval in verband met kosten	58	56
Resultaat op kanssystemen	1.870	1.259
Mutatie voorziening toeslag D	495	57
	34.682	39.959

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagen

Per 1 januari 2024 zijn de aanspraken niet gewijzigd met een toeslag op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden (exclusief pensioenaanspraken en pensioenrechten waar de afwijkende toeslagambitie voor geldt) en een toeslag van nihil op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden die zijn opgebouwd in de per 31 december gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II.

Per 1 januari 2025 heeft er een voorwaardelijke verhoging van 1,96% plaatsgevonden voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Ook heeft er op dezelfde datum een onvoorwaardelijke toeslagverlening van 2,58% aan actieve deelnemers plaatsgevonden.

Daarnaast waren de aanvullende toeslagverlening per 1 januari 2025:

- Toeslag A: 0,62%;
- Toeslag B: 0%;
- Toeslag C: 0%;
- Toeslag D: 0%.

Deze toeslagen zijn al meegenomen in de ultimo stand van jaarwerk 2024. Een korting is niet van toepassing.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van €42.190 negatief tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Mutatie voorziening toeslag D

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	1.883	538
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-280	129
Resultaat op mutaties	267	592
	1.870	1.259

De toename van de technische voorziening als gevolg van sterfte is te splitsen naar het resultaat op lang leven (verzekerden worden ouder dan werd verondersteld op basis van de fondsgrondslagen) van € 4.111 (2023: €1.290) en het resultaat op kort leven (verzekerden overlijden eerder dan werd verondersteld op basis van de fondsgrondslagen) van € -2.228 (2023: €752).

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	2.150	2.375
Uitgaande waardeoverdrachten	-556	-937
	1.594	1.438
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging inkomende waardeoverdrachten	-1.977	-1.931
- vermindering overgedragen waardeoverdrachten	1.156	836
	-821	-1.095
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-173	-343
- overgedragen pensioenverplichting	-600	-
	-773	-343

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremie WIA-excedent	51	51
Herverzekeringspremie Anw-hiaat	49	57
Totaal premies	100	108
Herverzekerde arbeidsongeschiktheidsrisico's	306	-47
	406	61

15. Overige lasten

	2024	2023
Overige lasten	-	5

39. Financiële verantwoording Kring HPNL

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	242.280	217.439
Vorderingen en overlopende activa	(2)	706	1.957
Overige activa	(3)	1.229	492
		244.215	219.888
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)	54.338	42.478
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)		
Technische voorzieningen		187.148	173.256
Voorziening toeslag D		1.570	1.157
		188.718	174.413
Overige schulden en overlopende passiva	(6)		
Derivaten met negatieve waarde		782	62
Overige schulden en overlopende passiva		377	2.935
		1.159	2.997
		244.215	219.888
(*) De nummering verwijst naar de toelichting.			
		2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		128,8	124,4
Beleidsdekkingsgraad		130,1	125,2

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	4.571	3.889
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	24.391	20.833
Overige baten	(9)	56	61
		29.018	24.783
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	2.265	1.804
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	405	414
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		3.346	2.849
Toeslagen		3.731	-101
Rentetoevoeging		5.985	5.284
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-2.250	-1.823
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		62	60
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		21	-387
Wijziging marktrente		3.649	5.812
Wijziging actuariële uitgangspunten		-194	-
Vrijgevallen voor kosten		-52	-42
Overige wijzigingen		7	56
		14.305	11.708
		14.305	11.708
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	-174	656
Herverzekeringen	(14)	357	149
		17.158	14.731
Saldo van baten en lasten		11.860	10.052
(*) De nummering verwijst naar de toelichting.			
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Mutatie algemene reserve		11.860	10.052

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	1.848	6.361
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	1.154	510
Betaalde pensioenuitkeringen	-2.265	-1.804
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	788	-230
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-471	-1.136
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-643	-27
Overige baten en lasten	56	61
	467	3.735
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	368.545	491.900
Betaald inzake aankopen beleggingen	-367.784	-503.887
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	616	618
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-964	7.915
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-143	-140
	270	-3.594
Mutatie liquide middelen	737	141
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	492	351
Mutatie liquide middelen	737	141
Liquide middelen per 31 december	1.229	492

4 ALGEMENE TOELICHTING

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene gronddslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF gronddslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke gronddslagen die van toepassing zijn op Kring HP Nederland zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Technische voorzieningen voor risico fonds

Prognosetafel

De voorziening is gebaseerd op de door het Actuariel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2024 (2023: AG2022). De sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door gebruik te maken van correctiefactoren. Deze correctiefactoren zijn gebaseerd op het Aon Hewitt Longevity Model. In 2022 heeft een toets plaatsgevonden, via backtesting, op de gehanteerde ervaringssterfte-factoren. Daaruit is geconstateerd dat deze nog passend zijn. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een afname van de technische voorziening van € 194. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe gronddslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,3% (2023: 2,3%). Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Toeslagen

Jaarlijks worden de pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, indien de financiële middelen van de kring dit toelaten, verhoogd. Deze voorwaardelijke verhoging wordt per 1 januari toegekend. Hierbij wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van het prijspeil. De per 1 januari 2025 toegepaste verhoging bedraagt 1,86%. Deze verhoging wordt ten laste van het behaalde resultaat over 2024 gebracht. Naast de voorwaardelijke toeslagverlening uit de middelen van het Pensioenfonds, heeft er per 1 januari 2025 ook een onvoorwaardelijke aanvullende toeslagverlening aan actieve deelnemers plaatsgevonden. Deze onvoorwaardelijke toeslagverlening wordt gefinancierd door de premie en komt zodoende niet in het resultaat op toeslagverlening terecht.

Het resultaat over 2024 in verband met toeslagverlening bedraagt € 3.408.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2024	6.749	84.617	70.541	47.487	7.983	217.377
Aankopen	-	-	13.702	344.182	9.900	367.784
Verkopen	-	-8.000	-3.620	-346.980	-9.945	-368.545
Overige mutaties	1.433	-	569	1.033	-2.071	964
Waardemutaties	-	20.029	2.035	938	916	23.918
Stand per 31 december 2024	8.182	96.646	83.227	46.660	6.783	241.498
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						782
						242.280
	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	15.072	73.588	69.785	25.757	8.748	192.950
Aankopen	-	500	18.906	456.976	27.505	503.887
Verkopen	-14.924	-2.000	-25.798	-440.873	-8.305	-491.900
Overige mutaties	6.674	-	4.462	816	-19.867	-7.915
Waardemutaties	-73	12.529	3.186	4.811	-98	20.355
Stand per 31 december 2023	6.749	84.617	70.541	47.487	7.983	217.377
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						62
						217.439

Overige mutaties zijn mutaties die niet het gevolg zijn van aankopen, verkopen en waardemutaties, maar van mutaties in beleggingsdebiteuren, -crediteuren en liquide middelen vermogensbeheer. Dit zijn bijvoorbeeld te vorderen dividend(-belasting), nog af te wikkelen transacties en lopende interest.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

Reële waarde

De waardering van de beleggingen vindt plaats tegen reële waarde. Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor de meerderheid van de beleggingen van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

- De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- De waarde wordt direct of indirect vastgesteld met behulp van de netto contante waarde berekening. Daarnaast vallen derivaten die volgens een waarderingmethode, waarbij gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata, onder deze categorie.
- Andere methode: financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn o.a. Hedge funds, Equity funds, Infrastructure funds en Commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Waarderingssystematiek op basis van Richtlijn 290

	Genoteerde marktprijzen	NCW- berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2024				
Vastgoedbeleggingen	-	-	8.182	8.182
Aandelen	96.646	-	-	96.646
Vastrentende waarden	11.748	-	71.324	83.072
Derivaten	-	46.258	-	46.258
Overige beleggingen	-	-	6.777	6.777
Totaal	108.394	46.258	86.283	240.935
	Genoteerde marktprijzen	NCW- berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2023				
Vastgoedbeleggingen	-	-	6.674	6.674
Aandelen	84.618	-	-	84.618
Vastrentende waarden	10.853	-	59.540	70.393
Derivaten	-	48.118	-	48.118
Overige beleggingen	-	-	7.976	7.976
Totaal	95.471	48.118	74.190	217.779

In bovenstaande tabel zijn beleggingsdebiteuren en liquide middelen niet opgenomen.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed	8.182	6.674
Beleggingsdebiteuren	-	75
	8.182	6.749

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	96.646	84.617

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Obligatiebeleggingsfondsen	57.021	45.607
Hypotheken	26.051	24.787
Beleggingsdebiteuren	155	147
	83.227	70.541

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

Derivaten

De derivatenposities per 31 december 2024:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Valutaderivaten	32.209	16	782
Rentederivaten	113.994	47.024	-
Beleggingsdebiteuren	-	402	-
		47.442	782

De derivatenposities per 31 december 2023:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Valutaderivaten	39.993	651	62
Rentederivaten	126.321	47.529	-
Beleggingscrediteuren	-	-671	-
Beleggingsdebiteuren	-	40	-
		47.549	62

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Liquide middelen	823	7
Commodities	3.513	3.513
Mix fondsen	122	141
Geldmarkt instrumenten	2.325	4.322
	6.783	7.983

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Nog te factureren premies	403	-
Overige vorderingen	122	105
Vordering op herverzekeraar IBNR	181	355
Te vorderen claims herverzekeraar OVL	-	971
Vordering op werkgever	-	526
	<u>706</u>	<u>1.957</u>

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	<u>1.229</u>	<u>492</u>

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	54.338	42.478

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	42.478
Uit bestemming saldo van baten en lasten	11.860
Stand per 31 december 2024	54.338
Stand per 1 januari 2023	32.426
Uit bestemming saldo van baten en lasten	10.052
Stand per 31 december 2023	42.478

	31-12-2024	In %	31-12-2023	In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	243.056	128,8	216.891	124,4
Af: technische voorzieningen	188.718	100,0	174.413	100,0
Eigen vermogen	54.338	28,8	42.478	24,4
Af: vereist eigen vermogen	33.279	17,6	30.234	17,4
Vrij vermogen	21.059	11,2	12.244	7,0
Minimaal vereist eigen vermogen	7.667	4,1	7.175	4,1
Actuele dekkingsgraad		128,8		124,4
Beleidsdekkingsgraad		130,1		125,2
Reële dekkingsgraad		95,6		90,7

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel van DNB. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder toelichting "Risicobeheer en derivaten".

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

1. Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.

2. Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend, de beleidsdekkingsgraad (130,1%) is hoger dan de vereiste dekkingsgraad (104,1%).

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	124,4	119,9
Premie	-0,2	-
Uitkeringen	0,3	0,2
Toeslagverlening	-2,6	0,1
Verandering van de rentetermijnstructuur	-2,5	-4,1
Rendement op beleggingen	9,4	8,6
Overige oorzaken en kruiseffecten	-	-0,3
Dekkingsgraad per 31 december	128,8	124,4

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	187.148	173.256
Voorziening toeslag D	1.570	1.157
	188.718	174.413

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

Toeslag D is een aanvullende toeslag voor actieve deelnemers op door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken vanaf 1 januari 2014. Toeslag D kan worden toegekend indien de som van de voorwaardelijke toeslag (CPI afgeleid) en toeslag C (toeslag gefinancierd vanuit de premie) lager is dan het percentage van loonstijgingen zoals vastgelegd in de ICK-CAO, die zijn toegekend in de periode van 1 januari tot en met 31 december van het voorgaande jaar. Het totaal van toeslag C en toeslag D is ten hoogste gelijk aan toeslag A (toeslag op pensioenaanspraken opgebouwd tot en met 2014). Toeslag D wordt toegekend indien en voor zover er een voorziening aanwezig is. Toeslagverlening vindt toekomstbestendig plaats.

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	174.413	162.705
Pensioenopbouw	3.346	2.849
Toeslagen	3.731	-101
Rentetoevoeging	5.985	5.284
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-2.250	-1.823
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	62	60
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	21	-387
Wijziging marktrente	3.649	5.812
Wijziging actuariële uitgangspunten	-194	-
Vrijgevallen voor kosten	-52	-42
Overige wijzigingen	7	56
Stand per 31 december	188.718	174.413

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	175	83.541	191	79.591
Gewezen deelnemers	400	64.910	403	59.985
Pensioentrekkenden	91	38.037	77	32.963
Schadereserve	-	479	-	504
IBNR	-	181	-	213
Voorziening toeslag D	-	1.570	-	1.157
	666	188.718	671	174.413

De additionele reservering betreft Toeslag D. Dit is een aanvullende toeslag voor actieve deelnemers op door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken vanaf 1 januari 2014.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met de franchise van € 14.802. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op partner- en wezenpensioen. Jaarlijks beslist het bestuur van het fonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

Toeslagverlening

Het Bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring HP Nederland een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring HP Nederland, naar het oordeel van het Bestuur, ten minste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend.

De pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden worden met een voorwaardelijke toeslag verhoogd.

De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar. Voor een gedeelte van de pensioenaanspraken en pensioenrechten geldt een afwijkende toeslagambitie.

De afwijkende toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI niet-afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar. De afwijkende toeslagambitie is van toepassing op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden die zijn opgebouwd in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II.

- De pensioenaanspraken van actieve deelnemers kunnen verhoogd worden met een aanvullende toeslagverlening.
- Toeslag A is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling die werd uitgevoerd door HPPF.
 - Toeslag B is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 december gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS pensioenregeling II.
 - Toeslag C is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de vanaf 1 januari 2014 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken. Toeslag C wordt gefinancierd via de premie.
 - Toeslag D is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de vanaf 1 januari 2014 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Derivaten met negatieve waarde	782	62
Vooruitgefactureerde premies	152	2.416
Nog te betalen premie	-	56
Rekening courant Kring HPE	26	-
Crediteuren	-	387
Nog te betalen kosten	33	26
Rekening courant Centraal beheer APF bedrijfsomgeving	92	50
Overige schulden	74	-
	1.159	2.997

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

De vooruitbetaalde premie door de werkgever voor 2024 blijkt via de eindafrekening premie 2024 te leiden tot premierestitutie aan de werkgever, die in de loop van 2025 zal worden verrekend.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	188.718	174.413
Buffers:		
S1 Renterisico	5.091	5.239
S2 Risico zakelijke waarden	26.546	24.471
S3 Valutarisico	7.813	2.623
S4 Grondstoffenrisico	1.457	1.343
S5 Kredietrisico	4.682	4.225
S6 Verzekeringstechnisch risico	6.220	5.968
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	1.280	1.410
Diversificatie effect	-19.810	-15.045
Totaal S (vereiste buffers)	33.279	30.234
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	221.997	204.647
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	243.056	216.891
Saldo	21.059	12.244

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	83.227	4,3	70.541	3,9
Totaal beleggingen	242.280	11,6	217.439	12,4
Technische voorzieningen	188.718	19,2	174.413	19,7

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Met een swaption kan het fonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken. Hiervoor betaalt het fonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	6.171	7,4	7.123	10,1
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	21.035	25,3	15.639	22,2
Resterende looptijd > 5 jaar	55.867	67,1	47.631	67,5
Beleggingsdebiteuren	155	0,2	148	0,2
	83.228	100,0	70.541	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Energie	3.612	3,7	3.716	4,4
Industrie	8.168	8,5	7.511	8,9
Technologie	25.877	26,9	20.254	23,8
Gezondheidszorg	9.092	9,4	9.357	11,1
Telecommunicatie	8.340	8,6	6.645	7,9
Basismaterialen	3.278	3,4	3.718	4,4
Financiële instellingen	17.521	18,1	14.604	17,3
Handel	16.176	16,7	14.880	17,6
Nutsbedrijven	1.659	1,7	1.472	1,7
Diversen	2.923	3,0	2.451	2,9
Buitenlandse overheidsinstellingen	-	-	9	-
	96.646	100,0	84.617	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	12.738	13,2	13.221	15,6
Noord Amerika	59.989	62,0	49.783	58,8
Azië-Pacific	6.520	6,8	6.230	7,4
Australazië	1.248	1,3	1.266	1,5
Emerging Markets	16.151	16,7	14.117	16,7
	96.646	100,0	84.617	100,0

De categorie 'wereldwijd' betreft beleggingen in fondsen die wereldwijd beleggen en waarvan de lookthrough onvoldoende beschikbaar is.

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	129.437	46.830	176.267	227.153
Amerikaanse Dollar	73.104	-42.674	30.430	-20.019
Britse Pond Sterling	3.251	-1.905	1.346	-1.076
Japanse Yen	4.547	-2.016	2.531	-2.359
Zwitserse Frank	1.766	-	1.766	2.733
Australische Dollar	-	-	-	1.403
Singaporese Dollar	-	-	-	6
Canadese Dollar	2.433	-177	2.256	2.012
Indische Roepie	3.827	-	3.827	-
Taiwanese Dollar	3.788	-	3.788	-
Deense Kroon	-	-	-	686
Hong Kong Dollar	4.434	-3	4.431	698
Zweedse Kroon	-	-	-	698
Overige	14.911	-55	14.856	5.442
	241.498	-	241.498	217.377

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

Specificatie vastrentende waarden naar sector:

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Nederlandse overheidsinstellingen	4.832	5,8	3.315	4,7
Buitenlandse overheidsinstellingen	39.492	47,5	30.507	43,3
Financiële instellingen	27.265	32,8	25.692	36,4
Handel	2.952	3,6	2.734	3,9
Basismaterialen	1.333	1,6	1.082	1,5
Industrie	2.494	3,0	2.315	3,3
Energie	1.522	1,8	1.059	1,5
Nutsbedrijven	384	0,5	147	0,2
Technologie	384	0,5	390	0,6
Gezondheidszorg	738	0,9	724	1,0
Telecommunicatie	473	0,6	469	0,7
Andere instellingen	1.204	1,2	1.960	2,7
Beleggingsdebiteuren	155	0,2	147	0,2
	83.228	100,0	70.541	100,0

Specificatie vastrentende waarden naar regio:

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Mature markets	70.930	85,2	59.903	84,9
Emerging markets	12.143	14,6	10.491	14,9
Beleggingsdebiteuren	155	0,2	147	0,2
	83.228	100,0	70.541	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
AAA	40.722	48,9	36.734	52,1
AA	14.025	16,9	9.659	13,7
A	4.341	5,2	3.101	4,4
BBB	8.835	10,6	7.158	10,2
BB	8.882	10,7	7.633	10,8
B	2.917	3,5	2.605	3,7
<B	1.451	1,7	1.146	1,6
Geen rating	1.900	2,3	2.358	3,3
Beleggingsdebiteuren	155	0,2	147	0,2
	83.228	100,0	70.541	100,0

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van Prognosetafel AG2024 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het overlijdensrisico van het fonds is herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (schadereserve). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het risico op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is herverzekerd.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioenrechten en -aanspraken te geven niet kan worden gerealiseerd. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is. Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weergegeven in de toelichting van de post 'Indexering en overige toeslagen'.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze. De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lage termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement). Ultimo 2024 bedraagt de reële dekkingsgraad 95,6%.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille, heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

De beleggingsportefeuille is ondergebracht bij Achmea Investment Management. Met deze partij zijn overeenkomsten en een service level agreements (SLA) gesloten. Achmea Investment Management voert tevens de leidende beleggingsadministratie van de beleggingsportefeuille. Door dagelijkse (voor individuele beleggingen) of maandelijkse (voor beleggingsfondsen) reconciliatie van posities en waarderingen met externe partijen (transfer agent, custodian of externe manager) is de juistheid en volledigheid van de beleggingsrapportages gewaarborgd. Deze controle wordt jaarlijks gecontroleerd door de externe accountant van de fiduciair in opdracht van de accountant van het pensioenfonds.

Het bestuur beoordeelt op kwartaalbasis en/of jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair, de vermogensbeheerder(s), custodian en pensioenuitvoerder door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages, risicorapportages en onafhankelijk getoetste interne beheersingsrapportages (ISAE 3402-rapportages). Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing van de operationele risico's worden door het fonds hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen werkgevers	4.186	3.488
Premiebijdragen werknemers	385	401
	4.571	3.889

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	4.600	3.880
Gedempte kostendekkende premie	4.511	3.870
Feitelijke premie	4.571	3.889

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	2.714	2.605
Opslag voor uitvoeringskosten	341	413
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	557	599
Bijdrage toeslag D	413	16
Toekomstige kosten en weerstandsvermogen	70	60
Risicoherverzekering	181	180
Weerstandsvermogen	7	6
Indexatie koopsom toeslag A,B en C	316	-
Weerstandsvermogen over aangewend spaarsaldi	1	1
	4.600	3.880

De Pensioenwet vereist dat de premie een opslag bevat voor het bij de aangroei van de pensioenverplichtingen behorende vereist eigen vermogen. Voor 2024 bedroeg deze opslag 17,3% (2023: 21,5%) van de inkoopkosten inclusief risicopremies. De procentuele opslag is gelijk aan het percentage vereist eigen vermogen bij aanvang kring op basis van de strategische beleggingsmix.

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaaarde	2.034	2.013
Opslag voor uitvoeringskosten	341	413
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	868	471
Bijdrage toeslag D	413	16
Toekomstige kosten en weerstandsvermogen	56	51
Risicoherverzekering	181	180
Voorwaardelijke toeslagverlening	418	725
Indexatie koopsom toeslag A,B en C	199	-
Weerstandsvermogen over aangewend spaarsaldi	1	1
	4.511	3.870

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	2.034	2.013
Opslag voor uitvoeringskosten	401	432
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	868	471
Indexatie koopsom toeslag A,B en C	199	-
Weerstandsvermogen over aangewend spaarsaldi	1	1
Toekomstige kosten en weerstandsvermogen	56	51
Bijdrage toeslag D	413	16
Risicoherverzekering	181	180
Voorwaardelijke toeslagverlening	418	725
	4.571	3.889

Financiële	Financiële	Financiële	Financiële	Financiële
<< verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording	verantwoording Kring
Kring equensWorldline	Kring HPE	Kring HPNL	Kring ESN	Deutsche Bank NL

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Aandelen	-	20.029	14	20.043
Vastrentende waarden	609	2.035	16	2.660
Derivaten	-	938	-	938
Overige beleggingen	-	916	-2	914
Overige opbrengsten en lasten	7	-	-124	-117
	616	23.918	-96	24.438
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-47
				24.391
2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	-	-73	-	-73
Aandelen	-	12.529	27	12.556
Vastrentende waarden	578	3.186	-	3.764
Derivaten	-	4.811	-	4.811
Overige beleggingen	-	-98	-9	-107
Overige opbrengsten en lasten	40	-	-109	-69
	618	20.355	-91	20.882
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-49
				20.833

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over de verslagperiode € 392 (2023: € 371).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 74 (2023: € 182).

9. Overige baten

	2024	2023
Bankrente handelsbanken	56	33
Kosten US GAAP	-	28
	56	61

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	2.089	1.677
Partnerpensioen	113	119
Wezenpensioen	7	7
Arbeidsongeschiktheid	44	1
Afkopen	12	-
	2.265	1.804

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten	175	235
Governance kosten	98	91
Uitvoeringskosten	23	20
Bestuurskosten	35	31
Bijdrage wettelijke wijzigingen	74	37
	405	414

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	3.346	2.849
Toeslagen	3.731	-101
Rentetoevoeging	5.985	5.284
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-2.250	-1.823
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	62	60
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	21	-387
Wijziging marktrente	3.649	5.812
Wijziging actuariële uitgangspunten	-194	-
Vrijgevallen voor kosten	-52	-42
Overige wijzigingen	7	56
	14.305	11.708

Pensioenopbouw
Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagen

Per 1 januari 2025 zijn de aanspraken verhoogd met een toeslag van 1,86% op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden (exclusief pensioenaanspraken en pensioenrechten waar de afwijkende toeslagambitie voor geldt) en een toeslag van 2,56% op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden die zijn opgebouwd in de per 31 december gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II.

Daarnaast waren de aanvullende toeslagverlening per 1 januari 2025:

- Toeslag A: 0,72%;
- Toeslag B: 0,00%;
- Toeslag C: 0,00%;
- Toeslag D: 0,00%.

Deze toeslagen zijn al meegenomen in de ultimo stand van jaarwerk 2024. Een korting is niet van toepassing.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van € -5.985 tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening pensioenverplichtingen is het saldo van overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdrachten) en overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdrachten).

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	160	192
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-116	-202
Resultaat overige resultaten	-50	50
	-6	40

De toename van de technische voorziening als gevolg van sterfte is te splitsen naar het resultaat op lang leven (verzekerden worden ouder dan werd verondersteld op basis van de fondsgrondslagen) van € -708 (2023 € -614) en het resultaat op kort leven (verzekerden overlijden eerder dan werd verondersteld op basis van de fondsgrondslagen) van € 412 (2023: € 287).

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	645	480
Uitgaande waardeoverdrachten	-471	-1.136
	174	-656
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
-saldo van toevoeging en onttrekking aan de technische voorziening	-21	387
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-153	269

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremies ouderdomspensioen	48	44
Herverzekeringspremies ANW-hiaatpensioen	44	46
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	50	46
Herverzekeringspremies WIA-excedent	41	42
Totaal premies	183	178
Claims met betrekking tot herverzekerd nabestaandenpensioen	-	-4
Claims met betrekking tot premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	-	-1
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	174	-24
Totaal uitkeringen	174	-29
	357	149

40. Financiële verantwoording Kring ESN

Concept d.d. 5 juni 2025

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	256.135	231.323
Vorderingen en overlopende activa	(2)	599	670
Overige activa	(3)	24	574
		256.758	232.567
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)	56.825	46.534
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)		
Technische voorzieningen		197.145	180.808
Voorziening toeslag D		2.379	1.857
		199.524	182.665
Overige schulden en overlopende passiva	(6)		
Derivaten met negatieve waarde		-	102
Overige schulden en overlopende passiva		409	3.266
		409	3.368
		256.758	232.567
(*) De nummering verwijst naar de toelichting.			
		2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		128,5	125,5
Beleidsdekkingsgraad		130,8	125,4

Concept d.d. 5 juni 2025

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	4.855	4.320
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	24.344	24.129
Overige baten	(9)	56	60
		29.255	28.509
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	1.459	1.031
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	419	439
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		3.764	3.172
Toeslagen		4.758	426
Rentetoevoeging		6.287	5.487
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-1.501	-1.072
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		69	67
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		211	168
Wijziging marktrente		3.251	6.851
Wijziging actuariële uitgangspunten		-200	-
Vrijgevallen voor kosten		-35	-25
Overige wijzigingen		255	-34
		16.859	15.040
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	-231	-195
Herverzekeringen	(14)	458	257
		18.964	16.572
Saldo van baten en lasten		10.291	11.937

(*) De nummering verwijst naar de toelichting.

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Mutatie algemene reserve	10.291	11.937

Concept d.d. 5 juni 2025

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	2.919	6.274
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	231	208
Betaalde pensioenuitkeringen	-1.459	-1.031
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-190	2
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.544	-264
Overige baten en lasten	63	31
	20	5.220
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	559.624	567.699
Betaald inzake aankopen beleggingen	-559.421	-582.223
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-31	1.250
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-635	8.266
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-107	-152
	-570	-5.160
Mutatie liquide middelen	-550	60
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	574	514
Mutatie liquide middelen	-550	60
Liquide middelen per 31 december	24	574

4 ALGEMENE TOELICHTING

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene gronddslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF gronddslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke gronddslagen die van toepassing zijn op Kring ES Nederland zijn hieronder opgenomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Technische voorzieningen voor risico fonds

Prognosetafel

De voorziening is gebaseerd op de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2024 (2023: AG2022). De sterftekanssen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door gebruik te maken van correctiefactoren. Deze correctiefactoren zijn gebaseerd op het Aon Hewitt Longevity Model. Dit onderzoek heeft eind 2016 plaatsgevonden. In 2022 heeft een toets plaatsgevonden, via backtesting, op de gehanteerde ervaringssterfte-factoren. Daaruit is geconstateerd dat deze nog passend zijn. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een afname van de technische voorziening van € 200. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe gronddslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,3% (2023: 2,3%). Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Toeslagen

In 2024 heeft het bestuur besloten tot een voorwaardelijke verhoging van de pensioenaanspraken voor alle deelnemers per 1 januari 2025 met 1,97%. Deze verhoging wordt ten laste van het behaalde resultaat over 2024 gebracht (€ -4.625). Naast de voorwaardelijke toeslagverlening uit de middelen van het Pensioenfonds, heeft er per 1 januari 2025 ook een onvoorwaardelijke aanvullende toeslagverlening aan actieve deelnemers plaatsgevonden van 0,61%. Deze onvoorwaardelijke toeslagverlening wordt gefinancierd door de premie en komt zodoende niet in het resultaat op toeslagverlening terecht.

Wijziging actuariële uitgangspunten

In 2024 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2024 gepubliceerd. De overgang in 2024 van de Prognosetafel AG2022 naar de Prognosetafel AG2024 heeft een resultaat van € -200 tot gevolg gehad.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie
Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 januari 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	-	178.811	-82.011	-	9.152	105.952
Module Inflatie	-	48.700	-850	-	1.733	49.583
Module Rente	-	54.020	-1.900	-	1.559	53.679
Vastgoed beleggingen	18.204	-	-17.899	-170	-135	-
Aandelen	88.565	-	-97.941	-	9.376	-
Vastrentende waarden	72.978	153	-73.477	-153	499	-
Derivaten	46.136	271.222	-273.753	990	2.206	46.801
Overige beleggingen	5.338	6.515	-11.793	-32	92	120
Totaal	231.221	559.421	-559.624	635	24.482	256.135

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde-mutaties	Stand per 31 december 2023
Vastgoed beleggingen	15.721	1.520	-	92	871	18.204
Aandelen	76.231	17.800	-18.605	-	13.139	88.565
Vastrentende waarden	76.484	29.137	-36.378	12	3.723	72.978
Derivaten	24.399	518.351	-502.523	720	5.189	46.136
Overige beleggingen	9.096	15.415	-10.193	-9.089	109	5.338
Totaal	201.931	582.223	-567.699	-8.265	23.031	231.221

Bij: derivaten met een negatieve waarde

102

231.323

Concept d.d. 5 juni 2025

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2024

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	75.322	30.596	-	34	105.952
Module Inflatie	22.903	-	14.033	-	12.647	49.583
Module Rente	-	-	53.398	-	281	53.679
Derivaten	-	-	-	46.801	-	46.801
Overige beleggingen	-	-	-	-	120	120
Stand per 31 december 2024	22.903	75.322	98.027	46.801	13.082	256.135

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2023

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Vastgoed beleggingen	18.204	-	-	-	-	18.204
Aandelen	-	88.565	-	-	-	88.565
Vastrentende waarden	-	-	72.978	-	-	72.978
Derivaten	-	-	-	46.136	-	46.136
Overige beleggingen	-	-	-	-	5.338	5.338
Stand per 31 december 2023	18.204	88.565	72.978	46.136	5.338	231.221

Overige mutaties zijn mutaties die niet het gevolg zijn van aankopen, verkopen en waardemutaties, maar van mutaties in beleggingsdebiteuren, -crediteuren en liquide middelen vermogensbeheer. Dit zijn bijvoorbeeld te vorderen dividend(-belasting), nog af te wikkelen transacties en lopende interest.

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Reële waarde

De waardering van de beleggingen vindt plaats tegen reële waarde. Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor de meerderheid van de beleggingen van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

- De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen in een actieve markt.
- Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van onafhankelijke taxaties.
- De waarde wordt direct of indirect vastgesteld met behulp van de netto contante waarde berekening. Daarnaast vallen derivaten die volgens een waarderingmethode, waarbij gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata, onder deze categorie.
- Andere methode: financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn o.a. Hedge funds, Equity funds, Infrastructure funds en Commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Waarderingsystematiek op basis van Richtlijn 290

	Genoteerde marktprijzen	NCW-berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2024				
Vastgoedbeleggingen	-	-	22.903	22.903
Aandelen	-	-	75.322	75.322
Vastrentende waarden	-	-	98.027	98.027
Derivaten	-	46.801	-	46.801
Overige beleggingen	-	-	13.082	13.082
Totaal	-	46.801	209.334	256.135
	Genoteerde marktprijzen	NCW-berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2023				
Vastgoedbeleggingen	18.034	-	-	18.034
Aandelen	72.291	-	16.274	88.565
Vastrentende waarden	11.370	-	61.455	72.825
Derivaten	-	47.126	-	47.126
Overige beleggingen	-	-	5.331	5.331
Totaal	101.695	47.126	83.060	231.881

In bovenstaande tabel zijn beleggingsdebiteuren en liquide middelen niet opgenomen.

Concept d.d. 5 juni 2025

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed	22.903	18.034
Beleggingsdebiteuren	-	170
	22.903	18.204

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	75.322	88.565

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	87.474	47.126
Hypotheken	10.553	25.699
Beleggingsdebiteuren	-	153
	98.027	72.978

Derivaten

De derivatenposities per 31 december 2024:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Interest rate swaps	114.554	46.801	-

De derivatenposities per 31 december 2023:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Forward	51.598	795	102
Interest rate swaps	124.357	46.433	-
Beleggingscrediteuren	-990	-990	-
		46.238	102

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Concept d.d. 5 juni 2025

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Commodities	12.121	-
Mix fondsen	577	-
Geldmarktinstrumenten	377	5.331
Liquide middelen	7	7
	13.082	5.338

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Nog te factureren premies	122	-
Vordering op herverzekeraar IBNR	141	405
Te vorderen claims herverzekeraar OVL	159	159
Rekening courant kring Deutsche Bank	75	-
Rekening courant kring HP Enterprise	3	-
Overige vorderingen	99	106
	599	670

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	24	574

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

Concept d.d. 5 juni 2025

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	56.825	46.534

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2024	46.534
Uit bestemming saldo van baten en lasten	10.291
Stand per 31 december 2024	56.825

	31-12-2024	In %	31-12-2023	In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	256.349	128,5	229.199	125,5
Af: technische voorzieningen	199.524	100,0	182.665	100,0
Eigen vermogen	56.825	28,5	46.534	25,5
Af: vereist eigen vermogen	33.968	17,0	30.591	16,8
Vrij vermogen	22.857	11,5	15.943	8,7
Minimaal vereist eigen vermogen	8.062	4,0	7.461	4,1
Actuele dekkingsgraad		128,5		125,5
Beleidsdekkingsgraad		130,8		125,4
Reële dekkingsgraad		96,9		91,5

Concept d.d. 5 juni 2025

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel van DNB. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder toelichting "Risicobeheer en derivaten".

De actuele dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend, de beleidsdekkingsgraad van 130,8 % (2023: 125,4%) is hoger dan de vereiste dekkingsgraad 117,0% (2023:116,8%).

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	125,5	120,6
Premie	-0,2	-
Uitkeringen	0,2	0,1
Indexatie	-3,2	-0,3
Rente-effect	-2,2	-4,7
Overrendement	8,7	10,1
Overige effecten	-0,3	-0,3
Dekkingsgraad per 31 december	128,5	125,5

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	197.145	180.808
Voorziening toeslag D	2.379	1.857
	199.524	182.665

Concept d.d. 5 juni 2025

Toeslag D is een aanvullende toeslag voor actieve deelnemers op door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken vanaf 1 januari 2014. Toeslag D kan worden toegekend indien de som van de voorwaardelijke toeslag (CPI afgeleid) en toeslag C (toeslag gefinancierd vanuit de premie) lager is dan het percentage van loonstijgingen zoals vastgelegd in de ICK-CAO, die zijn toegekend in de periode van 1 januari tot en met 31 december van het voorgaande jaar. Het totaal van toeslag C en toeslag D is ten hoogste gelijk aan toeslag A (toeslag op pensioenaanspraken opgebouwd tot en met 2014). Toeslag D wordt toegekend indien en voor zover er een voorziening aanwezig is. Toeslagverlening vindt toekomstbestendig plaats.

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari	182.665	167.625
Pensioenopbouw	3.764	3.172
Toeslagen	4.758	426
Rentetoevoeging	6.287	5.487
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.501	-1.072
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	69	67
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	211	168
Wijziging marktrente	3.251	6.851
Wijziging actuariële uitgangspunten	-200	-
Vrijgevallen voor kosten	-35	-25
Overige wijzigingen	255	-34
Stand per 31 december	199.524	182.665

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	187	94.352	201	89.940
Gewezen deelnemers	197	71.021	203	69.438
Pensioentrekkenden	67	31.200	47	20.759
Schadereserve	-	432	-	495
IBNR	-	140	-	176
Additionele reservering	-	2.379	-	1.857
	451	199.524	451	182.665

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter. De additionele reservering van € 2.379 (2023: € 1.857) bestaat volledig uit de voorziening voor toeslag D.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met de franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op partner- en wezenpensioen. Jaarlijks beslist het bestuur van het fonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

Toeslagverlening

Het Bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre binnen Kring ES Nederland een toeslag op pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden kan worden toegekend. Alleen als en voor zover de middelen van Kring ES Nederland, naar het oordeel van het Bestuur, ten minste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend.

De pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden worden met een voorwaardelijke toeslag verhoogd.

De toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar. Voor een gedeelte van de pensioenaanspraken en pensioenrechten geldt een afwijkende toeslagambitie. De afwijkende toeslagambitie is een toeslag gemaximeerd op de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen (CPI niet-afgeleid), over de periode van oktober tot oktober in het voorafgaande jaar.

De afwijkende toeslagambitie is van toepassing op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden die zijn opgebouwd in de per 31 december 2013 gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS Pensioenregeling II.

De pensioenaanspraken van actieve deelnemers kunnen verhoogd worden met een aanvullende toeslagverlening.

- Toeslag A is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 gesloten Hewlett-Packard pensioenregeling die werd uitgevoerd door HPPF.
- Toeslag B is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de tot en met 31 december 2013 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken in de per 31 december 2013 december gesloten middelloonregeling EDS Pensioenregeling I en/of EDS pensioenregeling II.
- Toeslag C is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de vanaf 1 januari 2014 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken. Toeslag C wordt gefinancierd via de premie.
- Toeslag D is een aanvullende toeslag voor deelnemers (actieven) op de vanaf 1 januari 2014 door deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken.

In 2024 heeft het bestuur besloten de pensioenen per 1 januari 2025 voor actieve deelnemers met 2,58% te verhogen en met 1,97% voor pensioengerechtigden en slapers.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Derivaten met negatieve waarde	-	102
Vooruitgefactureerde premies	212	2.783
Te verrekenen herverzekeringspremies	4	241
Rekening courant CB APF	91	58
Nog te betalen kosten	27	26
Overige schulden	75	158
	409	3.368

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

De vooruitbetaalde premie door de werkgever voor 2023 blijkt via de eindafrekening premie 2023 te leiden tot premierestitutie aan de werkgever, die in de loop van 2024 is verrekend.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	199.524	182.665
Buffers:		
S1 Renterisico	4.990	5.112
S2 Risico zakelijke waarden	23.638	21.589
S3 Valutarisico	15.836	12.883
S4 Grondstoffenrisico	4.086	3.732
S5 Kredietrisico	5.108	4.561
S6 Verzekeringstechnisch risico	6.314	6.008
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	1.104	1.167
Diversificatie effect	-27.108	-24.461
Totaal S (vereiste buffers)	33.968	30.591
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	233.492	213.256
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	256.349	229.199
Saldo	22.857	15.943

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	98.027	3,9	72.978	3,8
Totaal beleggingen	256.135	11,0	231.323	11,3
Technische voorzieningen	199.524	17,6	182.665	18,2

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Met een swaption kan het fonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken. Hiervoor betaalt het fonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	9.961	10,2	7.651	10,5
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	33.056	33,7	18.214	25,0
Resterende looptijd > 5 jaar	55.010	56,1	46.960	64,3
Beleggingsdebiteuren	-	-	153	0,2
	98.027	100,0	72.978	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Energie	947	1,3	3.683	4,2
Industrie	7.498	10,0	7.903	8,9
Technologie	22.531	29,7	21.542	24,4
Gezondheidszorg	5.012	6,7	9.865	11,1
Telecommunicatie	6.372	8,5	6.942	7,8
Basismaterialen	1.110	1,5	3.729	4,2
Financiële instellingen	15.947	21,2	14.994	16,9
Handel	13.564	18,0	15.770	17,8
Nutsbedrijven	983	1,3	1.419	1,6
Diversen	1.358	1,8	2.718	3,1
	75.322	100,0	88.565	100,0

Concept d.d. 5 juni 2025

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	11.974	15,9	13.867	15,7
Noord Amerika	44.167	58,6	52.693	59,5
Azië-Pacific	5.157	6,9	6.473	7,3
Australazië	458	0,6	1.335	1,5
Emerging markets	13.566	18,0	14.197	16,0
	75.322	100,0	88.565	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	152.383	45.316	197.699	191.343
Amerikaanse Dollar	65.269	-39.971	25.298	7.348
Britse Pond Sterling	2.889	-1.319	1.570	560
Japanse Yen	3.781	-1.490	2.291	147
Zwitserse Frank	-	-	-	2.317
Australische Dollar	-	-	-	2.414
Singaporese Dollar	-	-	-	636
Canadese Dollar	2.208	-998	1.210	2.450
Deense Kroon	-	-	-	723
Hong Kong Dollar	3.227	-125	3.102	3.964
Zweedse Kroon	1.538	-204	1.334	1.045
Overige	24.840	-1.209	23.631	18.376
	256.135	-	256.135	231.323

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse Staat	4.343	4,4	2.416	3,3
Buitenlandse overheidsinstellingen	55.668	56,8	24.784	34,0
Financiële instellingen	19.373	19,8	31.462	43,0
Handel	5.907	6,0	3.697	5,1
Basismaterialen	1.044	1,1	1.193	1,6
Industrie	2.805	2,9	2.844	3,9
Energie	1.408	1,4	1.315	1,8
Nutsbedrijven	1.665	1,7	779	1,1
Technologie	979	1,0	486	0,7
Gezondheidszorg	1.796	1,8	1.086	1,5
Telecommunicatie	1.099	1,1	609	0,8
Andere instellingen	1.940	2,0	2.154	3,0
Beleggingsdebiteuren	-	-	153	0,2
	98.027	100,0	72.978	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mature markets	80.735	82,4	61.488	84,3
Emerging markets	17.292	17,6	11.490	15,7
	98.027	100,0	72.978	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
AAA	33.661	34,3	35.914	49,2
AA	20.821	21,2	7.105	9,8
A	9.368	9,6	5.551	7,6
BBB	13.596	13,9	9.494	13,0
BB	9.707	9,9	8.122	11,1
B	5.314	5,4	2.730	3,7
CCC	2.645	2,7	1.001	1,4
CC	124	0,1	70	0,1
C	52	0,1	12	-
D	76	0,1	118	0,2
Geen rating *	2.663	2,7	2.861	3,9
	98.027	100,0	72.978	100,0

* Inclusief € 153 beleggingsdebiteuren in 2023.

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van Prognosetafel AG2024 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het overlijdensrisico van het fonds is herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (schadereserve). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het risico op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is herverzekerd.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioenrechten en -aanspraken te geven niet kan worden gerealiseerd. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is. Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weergegeven in de toelichting van de post 'Indexering en overige toeslagen'.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze. De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lage termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement). Ultimo 2024 bedraagt de reële dekkingsgraad 96,9 % (2023: 91,5%).

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille, heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

De beleggingsportefeuille is ondergebracht bij Achmea Investment Management. Met deze partij zijn overeenkomsten en een service level agreements (SLA) gesloten. Achmea Investment Management voert tevens de leidende beleggingsadministratie van de beleggingsportefeuille. Door dagelijkse (voor individuele beleggingen) of maandelijkse (voor beleggingsfondsen) reconciliatie van posities en waarderingen met externe partijen (transfer agent, custodian of externe manager) is de juistheid en volledigheid van de beleggingsrapportages gewaarborgd. Deze controle wordt jaarlijks gecontroleerd door de externe accountant van de fiduciair in opdracht van de accountant van het pensioenfonds.

Het bestuur beoordeelt op kwartaalbasis en/of jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering van de fiduciair, de vermogensbeheerder(s), custodian en pensioenuitvoerder door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages, risicorapportages en onafhankelijk getoetste interne beheersingsrapportages (ISAE 3402-rapportages). Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing van de operationele risico's worden door het fonds hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Concept d.d. 5 juni 2025

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

Premiebijdragen werkgevers	4.371	3.792
Premiebijdragen werknemers	425	439
Bijdrage in wettelijke kosten	59	89
	<u>4.855</u>	<u>4.320</u>

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit wettelijke kosten 2024 van € 24 (2023: €18), WTP kosten 2024 € 20 (2023: €71) en US Gaap kosten van € 15.

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

Kostendekkende premie	4.864	4.321
Gedempte kostendekkende premie	4.797	4.303
Feitelijke premie	4.855	4.320

De feitelijk ontvangen premie is in 2024 hoger dan de gedempte premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	3.011	2.900
Opslag voor uitvoeringskosten	370	455
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	558	663
Bijdrage toeslag D	522	32
Toekomstige kosten	72	67
Risicoherverzekering	194	198
Weerstandsvermogen	7	6
Indexatiekoopsom toeslag A,B en C	130	-
	<u>4.864</u>	<u>4.321</u>

De Pensioenwet vereist dat de premie een opslag bevat voor het bij de aangroei van de pensioenverplichtingen behorende vereist eigen vermogen. Voor 2024 bedroeg deze opslag 16,7 % (2023:21,4%) van de inkoopkosten inclusief risicopremies. De procentuele opslag is gelijk aan het percentage vereist eigen vermogen bij aanvang kring op basis van de strategische beleggingsmix.

Concept d.d. 5 juni 2025

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	2.354	2.350
Opslag voor uitvoeringskosten	370	455
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	766	545
Bijdrage toeslag D	522	32
Toekomstige kosten	56	54
Risicoherverzekering	194	198
Weerstandsvermogen	5	5
Voorwaardelijke toeslagverlening	441	664
Indexatiekoopsom toeslag A,B en C	89	-
	4.797	4.303

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Actuarieel benodigde koopsom	2.354	2.350
Opslag voor uitvoeringskosten	428	471
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	766	545
Bijdrage toeslag D	522	32
Toekomstige kosten	56	54
Risicoherverzekering	194	198
Weerstandsvermogen	5	5
Voorwaardelijke toeslagverlening	441	664
Buffer voor aanwending spaarsaldi	-	1
Indexatiekoopsom toeslag A,B en C	89	-
	4.855	4.320

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module Rendement	-	9.152	-	9.152
Module Inflatie	-	1.733	-	1.733
Module Rente	-	1.559	-	1.559
Vastgoedbeleggingen	-	-135	-	-135
Aandelen	-	9.376	-3	9.373
Vastrentende waarden	3	499	17	519
Derivaten	-	2.206	-	2.206
Overige beleggingen	14	92	-121	-15
	17	24.482	-107	24.392
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-48
				24.344

2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	612	871	-	1.483
Aandelen	-	13.139	-18	13.121
Vastrentende waarden	599	3.723	46	4.368
Derivaten	-	5.189	-	5.189
Overige beleggingen	-	109	-9	100
Overige opbrengsten en lasten	39	-	-113	-74
	1.250	23.031	-94	24.187
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-58
				24.129

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over de verslagperiode € 608 (2023: € 375).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 177 (2023: € 329).

9. Overige baten

Bankrente	56	30
Diverse baten	-	30
	56	60

Concept d.d. 5 juni 2025

10. Pensioenuitkeringen

Ouderdomspensioen	1.331	916
Partnerpensioen	115	102
Wezenpensioen	8	8
Arbeidsongeschiktheid	5	5
	1.459	1.031

11. Pensioenuitvoeringskosten

Administratiekosten	165	160
Governance kosten	101	93
Uitvoeringskosten	24	21
Bestuurskosten	51	56
Wettelijke kosten	75	109
Overige kosten	3	-
	419	439

De bijdrage wettelijke wijzigingen 2024 bestaat uit de wettelijke kosten 2024 van € 21 en een nacalculatie van €3 voor 2023 (2023: € 18 en €19 voor 2022) en de bijdrage Wet Toekomst Pensioen van € 51 (2023: € 72).

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Pensioenopbouw	3.764	3.172
Toeslagen	4.758	426
Rentetoevoeging	6.287	5.487
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.501	-1.072
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	69	67
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	211	168
Wijziging marktrente	3.251	6.851
Wijziging actuariële uitgangspunten	-200	-
Vrijgevallen voor kosten	-35	-25
Overige wijzigingen	255	-34
	16.859	15.040

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagen

In 2024 heeft het bestuur besloten tot een voorwaardelijke verhoging van de pensioenaanspraken voor alle deelnemers per 1 januari 2025 met 1,97%. Deze verhoging wordt ten laste van het behaalde resultaat over 2024 gebracht (€ -4.625). Naast de voorwaardelijke toeslagverlening uit de middelen van het Pensioenfonds, heeft er per 1 januari 2025 ook een onvoorwaardelijke aanvullende toeslagverlening aan actieve deelnemers plaatsgevonden van 0,61%. Deze onvoorwaardelijke toeslagverlening wordt gefinancierd door de premie en komt zodoende niet in het resultaat op toeslagverlening terecht. De toeslagen zijn meegenomen in de technische voorziening, het resultaat op toeslagen is derhalve € -4.758.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van € -6.287 tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging actuariële uitgangspunten

De voorziening is gebaseerd op de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2024. De sterftেকansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door gebruik te maken van correctiefactoren. De sterftেকansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door gebruik te maken van correctiefactoren.

Overige wijzigingen

Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	261	71
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-97	-180
Resultaat op mutaties	49	75
Resultaat overige resultaten	42	-
	255	-34

De toename van de technische voorziening als gevolg van sterfte is te splitsen naar een resultaat op lang leven van € - 736 (2023: € 465), een resultaat op kort leven van € 313 (2023: € -704) en een resultaat op risicokoopsommen van € 162 (2023: € 168).

Concept d.d. 5 juni 2025

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

Inkomende collectieve waardeoverdrachten	231	195
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten: - toevoeging aan de technische voorzieningen	-211	-168
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt: - overgenomen pensioenverplichting	20	27

14. Herverzekeringen

Herverzekeringspremies ouderdomspensioen	49	48
Herverzekeringspremies ANW-hiaatpensioen	77	81
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	45	44
Herverzekeringspremies WIA-excedent	23	29
Totaal premies	194	202
Claims met betrekking tot herverzekerd nabestaandenpensioen	-	-3
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	264	58
Totaal uitkeringen	264	55
	458	257

Concept d.d. 5 juni 2025

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

Inkomende collectieve waardeoverdrachten	231	195
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten: - toevoeging aan de technische voorzieningen	-211	-168
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt: - overgenomen pensioenverplichting	20	27

14. Herverzekeringen

Herverzekeringspremies ouderdomspensioen	49	48
Herverzekeringspremies ANW-hiaatpensioen	77	81
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	45	44
Herverzekeringspremies WIA-excedent	23	29
Totaal premies	194	202
Claims met betrekking tot herverzekerd nabestaandenpensioen	-	-3
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	264	58
Totaal uitkeringen	264	55
	458	257

41. Financiële verantwoording Kring Deutsche Bank NL

1BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	516.895	472.091
Vorderingen en overlopende activa	(2)	965	604
Overige activa	(3)	1.596	1.522
		519.456	474.217

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves	(4)	108.592	96.945
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	406.247	376.701
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	4.617	571
		519.456	474.217

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

		2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)			
Actuele dekkingsgraad		125,0	123,9
Beleidsdekkingsgraad		127,0	121,4

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	14.475	3.675
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	35.644	61.630
Overige baten	(9)	67	-
		50.186	65.305
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	7.982	1.921
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	708	187
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		9.086	2.182
Toeslagen		6.554	-
Rentetoevoeging		13.055	2.939
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-8.033	-1.918
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		22	6
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-1.213	365.409
Wijziging marktrente		9.028	11.063
Wijziging actuariële uitgangspunten		886	-3.169
Overige wijzigingen		161	189
		29.546	376.701
		29.546	376.701
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	477	-410.560
Herverzekeringen	(14)	-174	111
		38.539	-31.640
Saldo van baten en lasten		11.647	96.945

(*) De nummering verwijst naar de toelichting
(**) Het resultaat betreft de periode 1-10-2023 t/m 31-12-2023

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	11.647	90.082
Premiedepot	-	-179
	11.647	89.903

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	14.475	3.675
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	550	142.950
Betaalde pensioenuitkeringen	-7.946	-1.921
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-260	-641
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-1.208	-
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-515	36
Overige baten en lasten	67	-
	5.163	144.099
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	1.184.230	576.975
Betaald inzake aankopen beleggingen	-1.190.008	-714.841
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	8.375	1.543
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-7.029	-5.985
Betaalde kosten vermogensbeheer	-657	-269
	-5.089	-142.577
Mutatie liquide middelen	74	1.522
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	1.522	-
Mutatie liquide middelen	74	1.522
Liquide middelen per 31 december	1.596	1.522

4 ALGEMENE TOELICHTING

Collectieve waardeoverdracht

Op 1 oktober 2023 zijn de aanspraken van alle deelnemers van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland via een collectieve waardeoverdracht ondergebracht in Kring Deutsche Bank Nederland bij Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds. In het jaarwerk 2023 is verslag gedaan van de periode 1 oktober 2023 tot en met 31 december 2023.

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS bevolkingsprognose 2024-2070 en de MTW0821 ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 113. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 608.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technisch voorziening van € 165.

De hiervoor benoemde afname als gevolg van de nieuwe grondslagen is opgenomen in het verloop van de technische voorziening en worden via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring Deutsche Bank Nederland zijn hieronder opgenomen.

Premiedepot

Binnen Kring Deutsche Bank Nederland vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitvoeringsovereenkomst in de vorm van een collectieve beschikbare premieregeling. Dit betekent dat de feitelijke premie vaststaat en dat jaarlijks getoetst moet worden of de feitelijke premie, eventueel aangevuld vanuit het premiedepot, toereikend is om de reglementaire pensioenopbouw voor het daarop volgende jaar te kunnen financieren. Zo niet, dan dient de reglementaire opbouw voor het daaropvolgende jaar verlaagd te worden zodanig dat de premie wel toereikend is. Zo is er ieder jaar een toereikende premie. Een eventuele verlaging van het opbouwpercentage wordt niet beschouwd als een wijziging van het Pensioenreglement als bedoeld in artikel 19 ("Pensioenreglement").

Conform de uitvoeringsovereenkomst wordt jaarlijks getoetst of de premie naar verwachting voldoet aan de wettelijke eis van een ten minste gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement zoals bedoeld in artikel 128 PW.

Maandelijks wordt vastgesteld wat het verschil is tussen de feitelijke CDC premie van 33,0% van de pensioengrondslagen van actieve deelnemers (peildatum 1 januari boekjaar) en de berekende actuariële premie inclusief alle opslagen. Bij een negatief verschil wordt het verschil aan het premiedepot onttrokken. Het premiedepot kent een minimum van nul.

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,5% (2023: 2,5%). De Technische voorziening is hierdoor met € 223 toegenomen. Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Toeslagen

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen met 1,65% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve € -6.554.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2024	129.344	203.495	117.655	21.508	472.002
Aankopen	55.724	123.194	975.377	35.713	1.190.008
Verkopen	-49.918	-131.424	-967.316	-35.572	-1.184.230
Overige mutaties	68	715	6.090	157	7.030
Waardemutaties	19.680	5.387	2.467	391	27.925
Stand per 31 december 2024	154.898	201.367	134.273	22.197	512.735
Bij: Derivaten met een negatieve waarde					4.160
					516.895

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	117.809	258.446	-110.621	138.997	404.631
Aankopen	137.852	212.686	345.813	18.490	714.841
Verkopen	-135.560	-260.194	-175.571	-5.650	-576.975
Overige mutaties	126	2.002	-2.411	-130.550	-130.833
Waardemutaties	9.117	-9.445	60.445	221	60.338
Stand per 31 december 2023	129.344	203.495	117.655	21.508	472.002
Bij: Derivaten met een negatieve waarde					89
					472.091

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Waarderingsystematiek op basis van Richtlijn 290

	Genoteerde marktprijzen	NCW-berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2024				
Aandelen	154.898	-	-	154.898
Vastrentende waarden	167.399	-	33.968	201.367
Derivaten	-	134.273	-	134.273
Overige beleggingen	-	-	22.197	22.197
Totaal	322.297	134.273	56.165	512.735
	Genoteerde marktprijzen	NCW-berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2023				
Aandelen	129.344	-	-	129.344
Vastrentende waarden	140.786	-	62.709	203.495
Derivaten	-	117.655	-	117.655
Overige beleggingen	-	-	21.508	21.508
Totaal	270.130	117.655	84.217	472.002

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Beursgenoteerde aandelen	146.715	123.249
Aandelenbeleggingsfondsen	7.989	5.969
Beleggingsdebiteuren	194	126
	154.898	129.344

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Bedrijfs obligaties (Credit funds)	163.940	138.248
Obligatiebeleggingsfondsen	33.968	62.709
Staatsobligaties	742	536
Beleggingsdebiteuren	2.717	2.002
	201.367	203.495

Derivaten

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	134.264	115.231
Valutaderivaten	-	2.424
Derivaten c	8	-
	134.272	117.655

Het fonds maakt gebruik van onder meer de volgende instrumenten:

- Valutatermijncontracten: met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot de verkoop van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Met valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Renteswaps: met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Met renteswaps wordt de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloed.

De derivatenposities per 31 december 2024:

Type contract	Contract-omvang	Activa	Passiva
Forward	99.007	54	-4.160
Interest rate swaps	327.546	138.379	-
		138.433	-4.160

De derivatenposities per 31 december 2023:

Type contract	Contract-omvang	Activa	Passiva
Forward	103.296	2.513	-89
Interest rate swaps	310.847	115.231	-
		117.744	-89

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Geldmarktinstrumenten	8.858	12.923
Infrastructuur	6.897	2.299
Liquide middelen	6.442	6.286
	22.197	21.508

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Vordering op herverzekeraar inzake IBNR	340	461
Rekening courant Pensioenfondsenkring 1	-	6
Vorderingen op herverzekeraar Arbeidsongeschiktheid	625	137
	965	604

Bij de waardering van vorderingen is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico door het in mindering brengen van een voorziening op de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek voor vaststelling van de voorziening behoort tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	1.596	1.522

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen.
Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Bestemmingsreserve	6.863	6.863
Algemene reserve	101.729	90.082
	108.592	96.945

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Premiedepot	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2024	6.863	90.082	96.945
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	11.647	11.647
Stand per 31 december 2024	6.863	101.729	108.592
Stand per 1 oktober 2023	7.042	-	7.042
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-179	90.082	89.903
Stand per 31 december 2023	6.863	90.082	96.945
	31-12-2024	31-12-2023	
	In %	In %	

Solvabiliteit

Pensioenvermogen	507.976	125,0	466.783	123,9
Af: technische voorzieningen	406.247	100,0	376.701	100,0
Eigen vermogen	101.729	25,0	90.082	23,9
Af: vereist eigen vermogen	58.538	14,4	56.336	15,0
Vrij vermogen	43.191	10,6	33.746	8,9
Minimaal vereist eigen vermogen	16.764	4,1	15.593	4,1
Actuele dekkingsgraad		125,0		123,9
Beleidsdekkingsgraad		127,0		121,4
Reële dekkingsgraad		93,5		88,2

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer en derivaten.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- kortlopende schulden -/-Premiedepot) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

1. Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.

2. Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend, de beleidsdekkingsgraad van 127% is hoger dan de vereiste dekkingsgraad van 114,4%.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari resp. 1 oktober	123,9	124,2
Premie	0,6	0,2
Uitkeringen	0,5	0,1
Toeslagverlening	-2,1	-
Verandering van de rentetermijnstructuur	-2,9	-4,1
Rendement op beleggingen	5,0	2,4
Overige oorzaken en kruiseffecten	-	0,8
Kruiseffect	-	0,3
Dekkingsgraad per 31 december	125,0	123,9

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	406.247	376.701
	406.247	376.701

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 januari resp. 1 oktober	376.701	-
Pensioenopbouw	9.086	2.182
Toeslagen	6.554	-
Rentetoevoeging	13.055	2.939
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-8.033	-1.918
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	22	6
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.213	365.409
Wijziging marktrente	9.028	11.063
Wijziging actuariële uitgangspunten	886	-3.169
Overige wijzigingen	161	189
Stand per 31 december	406.247	376.701

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	482	131.450	511	120.609
Gewezen deelnemers	1.378	158.448	1.418	150.516
Pensioengerechtigden	563	113.851	533	103.350
IBNR	-	340	-	461
Schadereserve	-	2.076	-	1.666
Additionele reservering	-	82	-	99
	2.423	406.247	2.462	376.701

Korte beschrijving van de pensioenregeling

Binnen kring Deutsche Bank Nederland vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een middelloonregeling. De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar. Het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen in 2024 bedraagt 1,875% van de pensioengrondslag. Tevens bestaat er recht op partner- en wezenpensioen.

Het Bestuur beslist jaarlijks op basis van de Beleidsdekkingsgraad ultimo oktober of en in hoeverre per 1 januari een toeslag op Pensioenaanspraken en/of Pensioenrechten van de (Gewezen) Deelnemers, (gewezen) Partners en Pensioengerechtigden kan worden toegekend in Kring Deutsche Bank Nederland. Alleen indien en voor zover de middelen van Kring Deutsche Bank Nederland, naar het oordeel van het Bestuur tenminste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend. De Toeslagverlening op Pensioenaanspraken en/of Pensioenrechten is voorwaardelijk. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is maximaal de Prijsindex (Consumentenprijsindex voor alle bestedingen (afgeleid) op 1 november van enig jaar ten opzichte van 1 november van het jaar daarvoor). Voor de voorwaardelijke Toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen Premie betaald. De eventuele voorwaardelijke Toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement van Kring Deutsche Bank Nederland gefinancierd.

Toeslagverlening

In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 1,65% te verhogen per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is derhalve € -6.554.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Derivaten met negatieve waarde	4.160	89
Te verrekenen herverzekeringspremies	-	68
Rekening courant met kring ESN	75	-
Rekening courant met Bedrijfsomgeving	53	163
Inkomende Waardeoverdracht	4	185
Nog te betalen kosten	115	66
Overige schulden	210	-
	4.617	571

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2024	31-12-2023
Het surplus/tekort op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	406.247	376.701
Buffers:		
S1 Renterisico	5.681	6.150
S2 Risico zakelijke waarden	37.167	34.656
S3 Valutarisico	5.710	4.185
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	24.916	24.962
S6 Verzekeringstechnisch risico	12.303	11.658
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
Diversificatie effect	-27.239	-25.275
Totaal S (vereiste buffers)	58.538	56.337
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	464.785	433.038
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	507.976	466.783
Saldo	43.191	33.745

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de feitelijke asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	201.367	3,1	203.495	3,5
Totaal beleggingen (na derivaten)	516.895	14,5	472.091	20,9
Technische voorzieningen	406.247	20,3	376.701	20,3

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk langer dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Met een swaption kan het fonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken. Hiervoor betaalt het fonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	16.750	8,3	27.032	13,3
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	85.232	42,3	80.857	39,7
Resterende looptijd > 5 jaar	96.668	48,0	93.604	46,0
Beleggingsdebiteuren	2.717	1,4	2.002	1,0
	201.367	100,0	203.495	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Technologie	41.048	26,5	31.001	24,0
Handel	28.943	18,7	22.713	17,6
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	27.938	18,0	20.224	15,6
Gezondheidszorg	15.822	10,2	15.754	12,2
Industrie	17.803	11,5	14.709	11,4
Overige dienstverlening	4.169	2,7	9.468	7,3
Telecommunicatie	7.042	4,6	5.551	4,3
Basismaterialen	5.288	3,4	5.478	4,2
Nutsbedrijven	3.321	2,1	2.324	1,8
Energie	3.330	2,2	1.996	1,5
Beleggingsdebiteuren	194	0,1	126	0,1
	154.898	100,0	129.344	100,0
	31-12-2024		31-12-2023	
	ln %		ln %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Noord-Amerika	111.729	72,1	87.913	68,0
Europa	22.463	14,5	30.653	23,7
Azie Pacific	11.423	7,4	9.116	7,0
Australazie	2.280	1,5	1.536	1,2
Opkomende markten	6.809	4,4	126	0,1
Beleggingsdebiteuren	194	0,1	-	-
	154.898	100,0	129.344	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen.

In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	328.264	105.282	433.546	525.251
Amerikaanse Dollar	145.956	-97.501	48.455	-67.450
Britse Pond	5.341	-3.915	1.426	-2.995
Japanse Yen	9.265	-3.866	5.399	-3.234
Zwitserse Frank	3.142	-	3.142	2.223
Australische Dollar	2.339	-	2.339	1.445
Canadese Dollar	5.694	-	5.694	4.850
Deense kroon	2.853	-	2.853	4.022
Hong Kong Dollar	2.833	-	2.833	2.852
Noorse kroon	-	-	-	386
Nieuw Zeelandse Dollar	-	-	-	215
Zweedse kroon	-	-	-	187
Singaporese dollar	-	-	-	132
Overige valuta	7.048	-	7.048	4.118
	512.735	-	512.735	472.002

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn.

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%. Ter afdekking van het grondstoffenrisico wordt door het fonds een buffer aangehouden.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	86.543	42,9	71.430	35,0
Handel	30.302	15,1	22.722	11,2
Industrie	18.929	9,4	9.256	4,6
Nutsbedrijven	17.417	8,7	11.740	5,8
Gezondheidszorg	11.471	5,7	7.759	3,8
Telecommunicatie	9.699	4,8	7.271	3,6
Buitenlandse overheidsinstellingen	7.061	3,5	34.013	16,7
Energie	4.821	2,4	2.592	1,3
Technologie	4.701	2,3	3.659	1,8
Basismaterialen	3.790	1,9	2.002	1,0
Nederlandse overheidsinstellingen	1.454	0,7	6.987	3,4
Overig	5.179	2,6	24.064	11,8
	201.367	100,0	203.495	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mature markets	199.867	99,3	202.582	99,5
Opkomende markten (Emerging markets)	1.500	0,7	913	0,5
	201.367	100,0	203.495	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
AAA	4.229	2,1	20.637	10,2
AA	11.659	5,8	20.818	10,2
A	65.663	32,6	56.559	27,8
BBB	93.243	46,3	80.836	39,7
BB	13.256	6,6	-	-
B	4.250	2,1	-	-
CCC	526	0,3	-	-
CC	58	-	-	-
D	12	-	-	-
Geen rating	8.471	4,2	24.645	12,1
	201.367	100,0	203.495	100,0

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het fonds heeft het overlijdensrisico herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het risico op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is herverzekerd.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd, is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioenrechten en -aanspraken te geven niet kan worden gerealiseerd. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is. Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weergegeven in de toelichting van de post 'mutatieoverzicht technische voorzieningen, toeslagen'.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze. De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lage termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement). Ultimo 2024 bedraagt de reële dekkingsgraad 93,5%.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op basis hiervan heeft het bestuur besloten geen buffer voor liquiditeitsrisico aan te houden.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen werkgevers	14.475	3.675

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	11.342	2.742
Gedempte kostendekkende premie	14.310	3.743
Feitelijke premie	14.475	3.675

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2024 gepubliceerd door DNB). Het bestuur heeft de gedempte premie vastgesteld op het verwacht rendement. De feitelijke premie is in 2024 hoger dan de gedempte premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	9.422	2.258
Opslag voor uitvoeringskosten	507	139
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.413	345
	11.342	2.742

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	12.003	3.126
Opslag voor uitvoeringskosten	507	139
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.800	478
	14.310	3.743

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	11.707	3.068
Risicokoopsom overlijden	137	27
Risicokoopsom premievrijstelling	159	31
Opslag solvabiliteit	1.800	478
Opslag uitvoeringskosten	507	139
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	165	-68
	14.475	3.675

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal	Totaal 2023
Aandelen	2.377	19.680	-8	22.049	9.524
Vastrentende waarden	5.899	5.387	-	11.286	-8.346
Derivaten	-	2.467	-	2.467	60.445
Overige beleggingen	141	391	-46	486	265
Overige opbrengsten en lasten	37	-	-603	-566	-105
	8.454	27.925	-657	35.722	61.783
Mutatie rendement uit delta Weerstandsvermogen				-78	-153
				35.644	61.630

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over 2024 € 928 (2023: € 168).

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen in 2024 € 468 (2023: € 515).

9. Overige baten

	2024	2023
Bankrente handelsbanken (bate)	-67	-

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	6.956	1.664
Partnerpensioen	977	247
Wezenpensioen	46	12
Afkopen	10	-
Ontvangst compensatie van uitkeringen	-7	-2
	7.982	1.921

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten	343	146
Governance kosten	146	31
Uitvoeringskosten	60	10
Contributies en bijdragen	35	-
Bijdrage wettelijke wijzigingen	108	-
Overige bestuurskosten	16	-
	708	187

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de wettelijke kosten 2024 (€ 18) en kosten WTP (€ 90).

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	9.086	2.182
Toeslagen	6.554	-
Rentetoevoeging	13.055	2.939
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-8.033	-1.918
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	22	6
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.213	365.409
Wijziging marktrente	9.028	11.063
Wijziging actuariële uitgangspunten	886	-3.169
Overige wijzigingen	161	189
	29.546	376.701

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2024. Dit heeft een resultaat van € 13.055 negatief tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,5%. De Technische voorziening is hierdoor met €223 toegenomen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De onder dit hoofd opgenomen toename van de voorziening pensioenverplichtingen is het saldo van overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdrachten) en overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdrachten).

In 2023 is het resultaat vrijwel volledig toe te schrijven aan de collectieve waardeoverdracht per 1 oktober 2023 vanuit Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging actuariële uitgangspunten

De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en ervaringssterfte MWT0821.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 886 en dit is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en worden via de staat van baten en lasten als Wijziging actuariële uitgangspunten in het verslagjaar verantwoord.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	-169	264
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	100	-80
Resultaat op mutaties	230	5
	161	189

Het resultaat op sterfte wordt veroorzaakt door een negatief resultaat op kortleven van € 228 (2023: € 122) en een positief resultaat op langlevens van € 397 (2023: € -386).

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid vloeit voort uit in het boekjaar opgetreden arbeidsongeschiktheidsschades en als gevolg van toename van de schadereserve en IBNR ten opzichte van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid.

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende collectieve waardeoverdrachten	573	410.560
Inkomende waardeoverdrachten	162	-
Inkomende waardeoverdrachten klein pensioen	-4	-
Uitgaande waardeoverdrachten	-1.168	-
Uitgaande waardeoverdrachten klein pensioen	-40	-
	-477	410.560

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	-310	-365.409
- onttrekking aan de technische voorzieningen	1.523	-
	1.213	-365.409

	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-736	-45.150

De inkomende collectieve waardeoverdrachten betreft een batig liquidatiesaldo van € 494 vanuit Pensioenfonds Deutsche Bank en € 159 vanuit werkgever Deutsche Bank.

Het resultaat op waardeoverdrachten is over 2024 is gelijk aan € -736. Dit wordt veroorzaakt door het resultaat van € -421 op de overgenomen en van € -315 op de overgedragen waardeoverdrachten.

Het resultaat op waardeoverdrachten is over 2023 gelijk aan -€ 45.150. Dit wordt in zijn geheel veroorzaakt door de collectieve waardeoverdracht per 1 oktober 2023 vanuit Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland.

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Premies voor overlijden	158	31
Premies voor arbeidsongeschiktheid	183	36
Totaal premies	341	67
Uitkeringen van herverzekerd wao hiaatuitkering	-636	-
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	121	44
Totaal uitkeringen	-515	44
	-174	111

42. Kring Grolsch

1 BALANS PER 31 DECEMBER
(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)
(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico fonds	(1)	387.566	-
Vorderingen en overlopende activa	(2)	336	-
Overige activa	(3)	878	-
		388.780	-
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)	65.183	-
Technische voorzieningen voor risico fonds	(5)	323.188	-
Overige schulden en overlopende passiva	(6)		
Overige schulden en overlopende passiva		409	-
		388.780	-

(*) De nummering verwijst naar de toelichting
(**) De vergelijkende cijfers zijn nul omdat de kring in 2024 is opgericht

	2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	119,2	-
Beleidsdekkingsgraad	121,6	-

Concept d.d. 5 juni 2025

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024	2023
BATEN			
Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)	(7)	2.120	-
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)	5.918	-
Overige baten	(9)	10	-
		8.048	-
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(10)	2.481	-
Pensioenuitvoeringskosten	(11)	366	-
Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds	(12)		
Pensioenopbouw		1.348	-
Toeslagen		5.569	-
Rentetoevoeging		2.598	-
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-2.481	-
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten		-26	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		310.279	-
Wijziging marktrente		5.433	-
Wijziging actuariële uitgangspunten		402	-
Overige wijzigingen		66	-
		323.188	-
		323.188	-
Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds	(13)	-383.200	-
Herverzekeringen	(14)	28	-
Overige lasten	(15)	2	-
		-57.135	-
Saldo van baten en lasten		65.183	-

Concept d.d. 5 juni 2025

	2024	2023
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	61.986	-
Premiedepot	3.197	-
	65.183	-

(*) De nummering verwijst naar de toelichting
(**) De vergelijkende cijfers zijn nul omdat de kring in 2024 is opgericht
(***) Het resultaat betreft de periode 1-10-2024 t/m 31-12-2024

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024	
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	2.120	
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	382.917	
Betaalde pensioenuitkeringen	-2.481	
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-47	
Overige baten en lasten	-2	
		382.507
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	5.560	
Betaald inzake aankopen beleggingen	-387.105	
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-6	
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-5	
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-73	
		-381.629
Mutatie liquide middelen		878
Samenstelling geldmiddelen		
	2024	
Mutatie liquide middelen		878
Liquide middelen per 31 december		878

4 **ALGEMENE TOELICHTING**

Collectieve waardeoverdracht

Op 1 oktober 2024 zijn de aanspraken van alle deelnemers van Stichting Pensioenfonds van de Grolsche Bierbrouwerij via een collectieve waardeoverdracht ondergebracht in Kring Grolsch bij Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds. In het jaarwerk 2024 wordt verslag gedaan van de periode 1 oktober 2024 tot en met 31 december 2024.

Wijziging grondslagen

Prognosetafel

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS bevolkingsprognose 2024-2070 en MWT0821 voor ervaringssterfte. De wijziging van de prognosetafel heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 112. De gewijzigde ervaringssterfte heeft geleid tot een toename van de technische voorziening van € 442.

In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een afname van de technische voorziening van € -152. De hiervoor benoemde impact van de nieuwe grondslagen zijn opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De algemene grondslagen die van toepassing zijn op alle kringen en Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zijn opgenomen in het hoofdstuk CB APF grondslagen van waardering en resultaatbepaling binnen het onderdeel jaarrekening.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

De specifieke grondslagen die van toepassing zijn op Kring Grolsch zijn hieronder opgenomen.

Reserves

Premiedepot

Binnen Kring Grolsch vindt pensioenopbouw plaats op basis van een uitvoeringsovereenkomst in de vorm van een collectieve beschikbare premieregeling. Dit betekent dat de feitelijke premie vaststaat en dat jaarlijks getoetst moet worden of de feitelijke premie, eventueel aangevuld vanuit het premiedepot, toereikend is om de reglementaire pensioenopbouw voor het daarop volgende jaar te kunnen financieren. Zo niet, dan dient de reglementaire opbouw voor het daaropvolgende jaar verlaagd te worden zodanig dat de premie wel toereikend is. Zo is er ieder jaar een toereikende premie. Een eventuele verlaging van het opbouwpercentage wordt niet beschouwd als een wijziging van het Pensioenreglement als bedoeld in artikel 19 ("Pensioenreglement").

Conform de uitvoeringsovereenkomst wordt jaarlijks getoetst of de premie naar verwachting voldoet aan de wettelijke eis van een ten minste gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement zoals bedoeld in artikel 128 PW.

Maandelijks wordt vastgesteld wat het verschil is tussen de feitelijke CDC premie van 22,5% van de pensioengrondslagen van actieve deelnemers (peildatum 1 januari boekjaar) en de berekende actuariële premie inclusief alle opslagen. Indien dit verschil positief is, wordt dit verschil aan het premiedepot toegevoegd. Bij een negatief verschil wordt het verschil aan het premiedepot onttrokken. Daarnaast vinden toevoegingen en onttrekkingen plaats als gevolg van beleggingsrendement over de middelen die in het premiedepot zitten. Het premiedepot kent een minimum van nul.

Het Premiedepot kan alleen worden gebruikt voor de in de uitvoeringsovereenkomst beschreven doeleinden. De bestemming van het Premiedepot kan op 31 december 2025 gewijzigd worden, als deze aantoonbaar niet meer nodig is voor in de uitvoeringsovereenkomst beschreven doeleinden.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening voor toekomstige administratie- en excassokosten

Voor toekomstige administratiekosten is de technische voorziening verhoogd met 2,2%. De Technische voorziening is hierdoor met € 29 toegenomen. Jaarlijks wordt getoetst of het percentage nog toereikend is om de verwachte kosten te dekken.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Toeslagen

In 2024 heeft het bestuur besloten de pensioenen te verhogen met 1,76% per 1 januari 2025. Het resultaat op toeslagen is € -5.569.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico fonds

De kring belegt in modules en fondsen. Het verloopoverzicht is opgesteld op module en fondsenniveau, omdat de financiële stromen ook op module- en fondsenniveau verlopen.

Verloopoverzicht op module en fondsenniveau 2024

	Stand per 1 oktober 2024	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2024
Module Rendement	-	133.800	-	-	3.263	137.063
Module Inflatie	-	18.000	-	-	83	18.083
Module Rente	-	177.440	-	-	456	177.896
Derivaten	-	51.565	-	-	2.196	53.761
Liquide middelen	-	-	-	5	-	5
Overige beleggingen	-	6.300	-5.560	-	18	758
Totaal	-	387.105	-5.560	5	6.016	387.566

Op basis van doorkijk op de modules en fondsen tot de onderliggende beleggingen bestaan de modules en fondsen ultimo boekjaar uit onderstaande beleggingscategorieën.

Belegde waarden per beleggingscategorie op basis van doorkijk per 31 december 2024

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Module Rendement	-	97.439	39.579	-	45	137.063
Module Inflatie	8.353	-	5.118	-	4.612	18.083
Module Rente	-	-	176.966	-	930	177.896
Derivaten	-	-	-	53.761	-	53.761
Liquide middelen	-	-	-	-	5	5
Overige beleggingen	-	-	-	-	758	758
Stand per 31 december 2024	8.353	97.439	221.663	53.761	6.350	387.566

Onder derivaten zijn de overlay fondsen opgenomen. Aangezien de kring niet de onderliggende belegging in zijn bezit heeft, maar alleen een deelneming in de overlay fondsen, is feitelijk de exposure van de kring naar een derivatenbelegging, ongeacht de onderliggende asset categorieën daarin.

De valutaderivaten zijn niet opgenomen onder derivaten. Deze zijn onderdeel van de beleggingscategorie van de pools, waarvan zij deel uitmaken.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Via de module rente en overlay fondsen wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastrentende waarden, derivaten en overige beleggingen. Niet aan een beurs genoteerde beleggingsfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde die is bepaald op basis van de meest recente door het beleggingsfonds afgegeven intrinsieke waarde.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Indirect vastgoed	8.353	-

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	97.439	-

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Vastrentende waarden beleggingsfondsen	186.690	-
Hypotheken	34.973	-
	221.663	-

Derivaten

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	53.761	-

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Commodities	4.420	-
Mix fondsen	903	-
Geldmarktfondsen	1.022	-
Liquide middelen	5	-
	6.350	-

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op herverzekeraar inzake IBNR	42	-
Vordering op pensioenfonds Grolsch	294	-
	336	-

Bij de waardering van vorderingen is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico door het in mindering brengen van een voorziening op de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek voor vaststelling van de voorziening behoort tot de statische methode.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Rabobank	878	-

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen. Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

	31-12-2024	31-12-2023
Bestemmingsreserve	3.197	-
Algemene reserve	61.986	-
	65.183	-

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Premiedepot	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 oktober 2024	-	-	-
Uit bestemming saldo van baten en lasten	3.197	61.986	65.183
Stand per 31 december 2024	3.197	61.986	65.183
	31-12-2024	31-12-2023	
	In %	In %	

Solvabiliteit

Pensioenvermogen (exclusief Premiedepot)	385.174	119,2	-	-
Af: technische voorzieningen	323.188	100,0	-	-
Eigen vermogen (exclusief Premiedepot)	61.986	19,2	-	-
Af: vereist eigen vermogen	56.801	17,6	-	-
Vrij vermogen	5.185	1,6	-	-
Minimaal vereist eigen vermogen	13.225	4,1	-	-
Actuele dekkingsgraad		119,2		-
Beleidsdekkingsgraad		121,6		-
Reële dekkingsgraad		91,4		-

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel van DNB. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de paragraaf Risicobeheer.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- premiedepot -/- kortlopende schulden) / Technische voorzieningen * 100%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

- 1. Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
- 2. Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De solvabiliteit van het fonds is toereikend, de beleidsdekkingsgraad van 121,6% is groter dan de vereiste dekkingsgraad van 117,6%.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024
	%
Dekkingsgraad per 1 oktober	122,0
Uitkeringen	0,2
Toeslagverlening	-2,1
Verandering van de rentetermijnstructuur	-2,1
Rendement op beleggingen	1,5
Overige oorzaken en kruiseffecten	-0,3
Dekkingsgraad per 31 december	119,2

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

5. Technische voorzieningen voor risico fonds

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:		
Voorziening pensioenverplichtingen	323.188	-

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	2024	2023
Stand per 1 oktober	-	-
Pensioenopbouw	1.348	-
Toeslagen	5.569	-
Rentetoevoeging	2.598	-
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-2.481	-
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	-26	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	310.279	-
Wijziging marktrente	5.433	-
Wijziging actuariële uitgangspunten	402	-
Overige wijzigingen	66	-
Stand per 31 december	323.188	-

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2024		31-12-2023	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	601	94.425	-	-
Gewezen deelnemers	747	93.465	-	-
Pensioentrekkenden	670	133.738	-	-
Schadereserve	-	1.199	-	-
IBNR	-	308	-	-
Niet opgevraagd pensioen	-	53	-	-
	2.018	323.188	-	-

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter. In 2024 heeft het bestuur besloten om de pensioenen 1,76% te verhogen per 1 januari 2025.Het resultaat op toeslagen is derhalve € -5.569.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een collectieve beschikbare premiereregeling met een pensioenleeftijd van 67 jaar. De basis voor de pensioenopbouw is de premie. Als de premie niet toereikend is om de pensioenopbouw en de daaraan verbonden (administratie)kosten te kunnen financieren, dan kan het tekort eventueel uit het premiedepot onttrokken worden. Het opbouwpercentage van het ouderdompensioen in 2024 bedraagt 1,5% van de pensioengrondslag. Tevens bestaat er recht op partner- en wezenpensioen. Deelname aan de regeling is mogelijk vanaf de leeftijd van 18 jaar. Jaarlijks bepaalt het bestuur van het fonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd.

Toeslagverlening

Het pensioenfonds beslist jaarlijks of en in hoeverre per 1 januari een toeslag op pensioenaanspraken en/of pensioenrechten van (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden kan worden toegekend in Kring Grolsch. Alleen indien en voor zover de middelen van Kring Grolsch, naar het oordeel van het bestuur tenminste toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze verleend. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en/of pensioenrechten is voorwaardelijk. De ambitie voor de voorwaardelijke toeslagen is maximaal de Prijsindex (Consumentenprijsindex voor alle bestedingen (niet-afgeleid) op 1 oktober van enig jaar ten opzichte van 1 oktober van het jaar daarvoor (september - september)). Voor de voorwaardelijke Toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen Premie betaald. De eventuele voorwaardelijke Toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement van Kring Grolsch gefinancierd.

Elk jaar stelt het bestuur vast welke dekkingsgraad vereist is voor volledige toeslagverlening (TBI) op basis van de verwachte prijs- en looninflatie. Dit is de indexatiedekkingsgraad. De indexatiedekkingsgraad die geldt voor de toeslagverlening over 2024 is 136%. Er vindt geen toeslagverlening plaats bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Dit leidt tot de volgende toeslagstaffel:

- Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110%: geen toeslag;
- Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan 110% maar lager dan de indexatiedekkingsgraad: gedeeltelijke toeslag voor zover deze in de toekomst te realiseren is;
- Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan de indexatiedekkingsgraad: volledige toeslag.

De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024 bedroeg 121,6% waardoor een toeslag van 1,76% aan deelnemers en aan gewezen deelnemers verleend is per 1 januari 2025.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	193	-
Te verrekenen herverzekeringspremies	70	-
Rekening courant Centraal Beheer APF	95	-
Te betalen kosten	51	-
	409	-

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

De actuele dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

	31-12-2024	31-12-2023
Het saldo op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	323.188	-
Buffers:		
S1 Renterisico	9.618	-
S2 Risico zakelijke waarden	38.842	-
S3 Valutarisico	15.125	-
S4 Grondstoffenrisico	1.663	-
S5 Kredietrisico	15.063	-
S6 Verzekeringstechnisch risico	8.575	-
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	9.662	-
Diversificatie effect	-41.747	-
Totaal S (vereiste buffers)	56.801	-
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	379.989	-
Pensioenvermogen (totaal activa - premiedepot - schulden)	385.174	-
Saldo	5.185	-

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten. Onderstaande uitwerking van de risico's is gebaseerd op de feitelijke standen per ultimo verslagjaar.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	221.663	5,0	-	-
Totaal beleggingen	387.566	10,1	-	-
Technische voorzieningen	323.188	16,9	-	-

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is daarom sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit wordt gerealiseerd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), binnen de portefeuille kortlopende obligaties vervangen door langlopende obligaties of door middel van renteswaps of swaptions. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het fonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het fonds aan de tegenpartij betaalt. Met een swaption kan het fonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken. Hiervoor betaalt het fonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit, tegenpartij en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Resterende looptijd < 1 jaar	16.832	7,6	-	-
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	72.228	32,6	-	-
Resterende looptijd > 5 jaar	132.603	59,8	-	-
	221.663	100,0	-	-

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Technologie	29.147	29,7	-	-
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	20.629	21,2	-	-
Handel	17.547	18,0	-	-
Industrie	9.699	10,0	-	-
Telecommunicatie	8.242	8,5	-	-
Gezondheidszorg	6.484	6,7	-	-
Basismaterialen	1.437	1,5	-	-
Nutsbedrijven	1.272	1,3	-	-
Energie	1.225	1,3	-	-
Buitenlandse overheidsinstellingen	161	0,2	-	-
Nederlandse overheidsinstellingen	35	-	-	-
Overige	1.561	1,6	-	-
	97.439	100,0	-	-

	31-12-2024		31-12-2023	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	15.491	15,9	-	-
Noord Amerika	57.136	58,6	-	-
Azië-Pacific	6.671	6,9	-	-
Australazië	592	0,6	-	-
Emerging markets	17.549	18,0	-	-
	97.439	100,0	-	-

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen. In 2024 is de valuta-afdekking voor de beleggingscategorieën aandelen en vastgoed aangepast van 75% naar 50%. De aanpassing is gedaan vanwege kostenoverwegingen en om beter beschermd te zijn in tijden van crisis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro	261.352	58.620	319.972	-
Amerikaanse Dollar	79.347	-51.707	27.640	-
Indiase Roepie	5.203	-	5.203	-
Taiwan Dollar	4.497	-	4.497	-
Japanse Yen	4.430	-1.928	2.502	-
Hong Kong Dollar	3.400	-162	3.238	-
Britse Pond	3.205	-1.706	1.499	-
Canadese Dollar	2.708	-1.290	1.418	-
Zuid-Koreaanse Won	1.968	-	1.968	-
Overige	21.456	-1.827	19.629	-
	387.566	-	387.566	-

De valutaderivaten zijn onderdeel van de beleggingscategorie waarin deze ter afdekking van het valutarisico zijn opgenomen.

S4 Grondstoffenrisico

Het grondstoffenrisico is het risico van waardeveranderingen van beleggingen in grondstoffen of instrumenten die gevoelig zijn voor waardeveranderingen in grondstoffen (commodities). Het grondstoffenrisico wordt bepaald aan de hand van een daling van de waarde van de beleggingen in grondstoffen met 35%.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse overheidsinstellingen	14.392	6,5	-	-
Buitenlandse overheidsinstellingen	111.558	50,2	-	-
Financiële instellingen	60.713	27,4	-	-
Handels- en industriële instellingen	15.802	7,1	-	-
Nutsbedrijven	4.612	2,1	-	-
Gezondheidszorg	3.443	1,6	-	-
Energie	2.481	1,1	-	-
Telecommunicatie	1.990	0,9	-	-
Basismaterialen	1.532	0,7	-	-
Technologie	1.484	0,7	-	-
Overige	3.656	1,7	-	-
	221.663	100,0	-	-
	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mature market	196.206	88,5	-	-
Emerging market	25.457	11,5	-	-
	221.663	100,0	-	-

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
AAA	90.046	40,8	-	-
AA	46.379	20,9	-	-
A	25.002	11,3	-	-
BBB	30.907	13,9	-	-
BB	13.082	5,9	-	-
B	6.875	3,1	-	-
CCC	3.422	1,5	-	-
CC	160	0,1	-	-
C	67	-	-	-
D	98	-	-	-
Geen rating	5.625	2,5	-	-
	221.663	100,0	-	-

S6 Verzekeringstechnisch risico

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen, waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het overlijdensrisico van het fonds is herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (indien van toepassing). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het risico op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is herverzekerd.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om het pensioen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd, is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioenrechten en -aanspraken te geven niet kan worden gerealiseerd. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagtoezegging voorwaardelijk is. Het beleid en de ambitie inzake toeslagverlening is weergegeven in de toelichting van de post 'mutatieoverzicht technische voorzieningen, toeslagen'.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze. De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lage termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement). Ultimo 2024 bedraagt de reële dekkingsgraad xxx%.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Betreffende het liquiditeitsrisico wordt vermeld dat het fonds in haar beleggingsportefeuille over voldoende obligaties beschikt die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

S8 Concentratierisico

Als een kring een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijk worden gesteld aan 0%. Omdat bij de kring sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille, heeft het bestuur besloten geen buffer voor concentratierisico aan te houden.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Aangezien hiermee sprake is van adequate beheersing houdt het fonds hiervoor geen buffer aan.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico fonds (van werkgevers en werknemers)

	2024	2023
Premiebijdragen werkgevers	2.120	-

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2024	2023
Kostendekkende premie	1.923	-
Gedempte kostendekkende premie	1.801	-
Feitelijke premie	2.120	-

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2023 gepubliceerd door DNB). Het bestuur heeft de gedempte kostendekkende premie vastgesteld op verwacht rendement. De feitelijke premie bestaat uit de premiebijdragen werkgever van € 2.120. Deze premie is hoger dan de gedempte kostendekkende premie. Het verschil van € 319 is gedoteerd aan het premiedepot. De feitelijke premie bedraagt dus € 1.801 en is hiermee gelijk aan de gedempte kostendekkende premie.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	1.405	-
Opslag voor uitvoeringskosten	311	-
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	207	-
	1.923	-

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt:

	2024	2023
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	855	-
Opslag voor uitvoeringskosten	311	-
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	126	-
Toeslagen (indien en voor zover gefinancierd uit premie)	509	-
	1.801	-

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2024	2023
Actuarieel benodigde koopsom	1.294	-
Risicokoopsom overlijden	28	-
Risicokoopsom premievrijstelling	42	-
Opslag voor uitvoeringskosten en weerstandsvermogen	313	-
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	126	-
Beschikbaar voor vorming algemene middelen	317	-
	2.120	-

Het bedrag beschikbaar voor vorming algemene middelen is in 2024 positief en betreft een dotatie aan het premiedepot (bestemmingsreserve).

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Module rendement	-	3.263	-	3.263
Module rente	-	456	-	456
Module inflatie	-	83	-	83
Derivaten	-	2.196	-	2.196
Overige beleggingen	-6	18	-	12
Overige opbrengsten en lasten	-	-	-73	-73
	-6	6.016	-73	5.937
Mutatie rendement uit delta weerstandsvermogen				-19
				5.918

Het aandeel van het fonds in de beheerkosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht is onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze bedragen over de verslagperiode € 275.

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen € 550.

9. Overige baten

	2024	2023
Bankrente	10	-

10. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	2.061	-
Partnerpensioen	414	-
Wezenpensioen	6	-
	2.481	-

11. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Administratiekosten	246	-
Governance kosten	29	-
Uitvoeringskosten	9	-
Bijdrage wettelijke wijzigingen	75	-
Bestuurskosten	7	-
	366	-

De bijdrage wettelijke wijzigingen bestaat uit de kosten van de Wet Toekomst Pensioenen van € 75.

12. Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

	2024	2023
Pensioenopbouw	1.348	-
Toeslagen	5.569	-
Rentetoevoeging	2.598	-
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-2.481	-
Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten	-26	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	310.279	-
Wijziging marktrente	5.433	-
Wijziging actuariële uitgangspunten	402	-
Overige wijzigingen	66	-
	323.188	-

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagen

Deze post bestaat uit de lasten van de in het boekjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening. Het bestuur heeft in het boekjaar besloten per 1 januari 2025 een toeslag van 1,76% aan alle deelnemers toe te kennen.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,439%. Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Dit heeft een resultaat van € 2.598 negatief tot gevolg gehad.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De onder dit hoofd opgenomen toename van de voorziening pensioenverplichtingen in 2024 is het saldo van de collectieve inkomende waardeoverdracht per 1 oktober 2024 van Stichting Pensioenfonds van de Grolsche Bierbrouwerij aan Kring Grolsch.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Conform het beleid van de kring worden de meest recente CBS Bevolkingsprognose en CBS Maatwerktabellen (inkomensklasse-afhankelijke ervaringssterfte) gehanteerd. De kring hanteert in het boekjaar de CBS Bevolkingsprognose 2023-2070. Deze sterftekansen zijn gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de deelnemerspopulatie van de kring door toepassing van de MWT0719 ervaringssterfte. Per 31 december 2024 is de kring overgestapt naar de CBS Bevolkingsprognose 2024-2070 en de MWT0821 ervaringssterfte. In 2024 is de inkomensklasse voor individuele deelnemers gewijzigd. Als een salaris of leeftijd wijzigt kan een deelnemer in een andere inkomensklasse komen. Voor elke inkomensklasse geldt een andere reservering. Dit leidt tot een toename van de technische voorziening van € 402 en dit is opgenomen in het verloop van de technische voorzieningen en is via de staat van baten en lasten als "Wijziging actuariële uitgangspunten" in het verslagjaar verantwoord.

Overige wijzigingen

	2024	2023
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	118	-
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-52	-
	66	-

Het resultaat op sterfte wordt veroorzaakt door een positief resultaat op kortleven van € 228 en een negatief resultaat op langleven van € -346.

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid vloeit voort uit in het boekjaar opgetreden arbeidsongeschiktheidsschades en als gevolg hiervan toename van de schadereserve en IBNR ten opzichte van de risicokoopsom arbeidsongeschiktheid.

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	383.200	-
	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten: - toevoeging aan de technische voorzieningen	310.279	-
	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt: - overgenomen pensioenverplichting	72.921	-

Het resultaat op waardeoverdrachten is over 2024 gelijk aan € 72.921. Dit is het resultaat van de collectieve waardeoverdracht per 1 oktober 2024 vanuit Stichting Pensioenfonds van de Grolschse Bierbrouwerij.

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremies overlijden	-28	-
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	-42	-
Totaal premies	-70	-
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	42	-
	-28	-

15. Overige lasten

	2024	2023
Bijdrage weerstandsvermogen uit premie	2	-

Concept d.d. 5 juni 2025

13. Saldo overdrachten van rechten voor risico fonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	383.200	-
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten: - toevoeging aan de technische voorzieningen	310.279	-
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt: - overgenomen pensioenverplichting	72.921	-

Het resultaat op waardeoverdrachten is over 2024 gelijk aan € 72.921. Dit is het resultaat van de collectieve waardeoverdracht per 1 oktober 2024 vanuit Stichting Pensioenfonds van de Grolschse Bierbrouwerij.

14. Herverzekeringen

	2024	2023
Herverzekeringspremies overlijden	-28	-
Herverzekeringspremies arbeidsongeschiktheid	-42	-
Totaal premies	-70	-
Mutatie IBNR schades toekomstige arbeidsongeschiktheid	42	-
	-28	-

15. Overige lasten

	2024	2023
Bijdrage weerstandsvermogen uit premie	2	-

43.

Vaststelling en ondertekening jaarrekening

43. Vaststelling en ondertekening jaarrekening

Zeist, 16 juni 2025

Het bestuur van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, handelend onder de naam Centraal Beheer APF:

Drs. J.Bouma, voorzitter

Drs. A.F. de Kraa RA, plaatsvervangend voorzitter

Drs. A.B. Peters-Derksen AAG, bestuurslid

Drs. L.J. van der Put RBA, bestuurslid

De raad van toezicht van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds, handelend onder de naam Centraal Beheer APF:

Drs. S.B.P Smit- Bos CPE, voorzitter

Drs. A.J.M. van Amerongen AAG CPV, RvT-lid

Overige gegevens

44.

Verslag van het kringoverstijgend medezeggenschap orgaan

44. Verslag van het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan

Inleiding

In dit verslag wordt gerapporteerd over de activiteiten van het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan (KOM). Het KOM geeft advies over zaken die niet specifiek een enkele kring betreffen. Het KOM heeft daarnaast een advies- en hoorrecht bij de vaststelling van de profielschetsen voor leden van het bestuur en de raad van toezicht (RvT) en de (her)benoemingen van dezelfde leden. Het KOM heeft de bevoegdheid voor de (her)benoeming van leden van de raad van toezicht.

Samenstelling

Het KOM bestaat uit de voorzitters van de belanghebbendenorganen (BO's) van de verschillende kringen in het fonds. De samenstelling van het KOM is in 2024 gewijzigd; de voorzitter van het BO van Kring Grolsch is togetreden tot het KOM.

Werkwijze

Het KOM heeft per jaar één vast vergadermoment om met elkaar kringoverstijgende zaken te kunnen bespreken en gedeelde bevindingen bij het jaarverslag af te stemmen. Daarnaast kan op verzoek een vergadering worden belegd als daarvoor een specifieke aanleiding is. In 2024 heeft het KOM, naast het

overleg voorafgaand aan de jaarverslagdag in juni, in december een overleg gevoerd met het bestuur over de toekomstige inrichting van het belanghebbendenorgaan van de nieuw op te richten multi-client kring FPR+. Hierbij zijn door het KOM een aantal suggesties aan het bestuur gegeven.

Goedkeuringen en adviezen

Het KOM heeft gebruik gemaakt van het advies- en hoorrecht bij de vaststelling van de profielschets voor het bestuurslid risk & finance en van de profielschets van het lid raad van toezicht met profiel vermogensbeheer en risicomanagement. Daarbij zijn enkele opmerkingen gemaakt over de betreffende profielschetsen. De benoeming van het nieuwe lid voor de raad van toezicht is afgerond in 2025.

De in 2023 opgestarte procedure voor de benoeming van de nieuwe voorzitter voor de raad van toezicht is in 2024 afgerond. De selectiecommissie, met daarin twee leden vanuit het KOM, heeft een voordracht gedaan, waarna het KOM vervolgens de betreffende kandidaat heeft benoemd.

Tot slot

Het KOM spreekt zijn waardering uit over de samenwerking met het bestuur en het pensioenbureau. Het in december 2024 gevoerde overleg met het bestuur is in goede sfeer verlopen en het KOM heeft ervaren dat het bestuur openstaat voor de inbreng van kringoverstijgende aandachtspunten en adviezen.

Reactie van het bestuur op verslag kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan heeft het bestuur kennisgenomen van het verslag van het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan.

Het bestuur bedankt het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan voor de verrichte werkzaamheden en kijkt uit naar de voortzetting van de positieve samenwerking met het kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan in 2025.

45.

Verslag van de raad van toezicht

45. Verslag van de raad van toezicht

Inleiding

Dit verslag van de raad van toezicht is bedoeld om inzicht te geven in de taken en werkwijze van de RvT van het Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds. Met dit jaarverslag presenteert de raad van toezicht zijn bevindingen over het jaar 2024 en legt de raad verantwoording af over zijn activiteiten in het jaar 2024.

Taken

De taken van de raad van toezicht vloeien voort uit artikel 104 van de Pensioenwet en staan omschreven in de statuten van het Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds. Het doel van de raad van toezicht is het integer, efficiënt, onafhankelijk en verantwoord toezichthouden op Centraal Beheer APF. De raad van toezicht is het interne toezichtorgaan van Centraal Beheer APF zoals dit in de Pensioenwet is bedoeld. De raad heeft hierbij steeds het algemeen belang van Centraal Beheer APF en zijn stakeholders voor ogen. Daarbij heeft de raad van toezicht in het bijzonder aandacht voor de belangen van de deelnemers en de continuïteit van het fonds. De taken van de raad van toezicht bestaan uit:

- Toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken van het fonds.
- Toezien op een voldoende risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.
- Het in algemene zin met raad terzijde staan van het bestuur.
- Een oordeel vormen over het functioneren van het bestuur.

De raad van toezicht vervult zijn rol met inachtneming van de taken en verantwoordelijkheden zoals vastgelegd in de Pensioenwet, de statuten van Centraal Beheer APF, het reglement van de RvT, de Code Pensioenfonds en de VITP Toezichtcode.

De raad van toezicht houdt bij de uitvoering van zijn werkzaamheden rekening met de belangen van de (gewezen) deelnemers, overige aanspraken, pensioengerechtigden en werkgevers. Volgens de statuten legt de raad van toezicht verantwoording af aan het Samengesteld Belanghebbendenorgaan (SBO) en de belanghebbendenorganen (BO's) van de kringen en schriftelijk en openbaar in het jaarverslag. Verantwoording richting het SBO en de BO's geschiedt op de jaarlijkse jaarverslagdag in juni.

Samenstelling raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat op 31 december 2024 uit drie leden (zie hoofdstuk 48 voor details):

- Mevr. Mr. drs. S.B.P. Smit-Bos CPE (voorzitter)
- Mevr. Drs. L.M.T. van Velden
- Dhr. Drs. A.J.M. van Amerongen AAG CPV

Omdat de maximale zittingstermijn van Marleen Barth als voorzitter van de raad van toezicht in juli 2024 ten einde liep hebben de RvT en het KOM in goede samenwerking een opvolger gezocht en gevonden. De benoeming van Selma Smit-Bos is op 17 mei 2024 goedgekeurd door DNB.

Op 31 mei 2025 loopt de tweede termijn af van RvT-lid Lidwin van Velden. De RvT is in het najaar van 2024 gestart met de werving van haar opvolger. Deze persoon start op 1 juni 2025, of zoveel eerder als mogelijk, als nieuw lid van de RvT.

De RvT dankt Marleen Barth hartelijk voor de prettige samenwerking en haar grote inzet en waardevolle bijdragen aan het APF in de acht jaar vanaf de oprichting van het APF tot 2024.

Overleggen en afstemming in 2024

De raad van toezicht heeft in 2024 veertien keer vergaderd waarvan zeven keer tezamen met het bestuur. Met het bestuur is specifiek gesproken over onder meer de organisatorische ontwikkelingen binnen Centraal Beheer APF, de voortgang ten aanzien van de strategische doelen, de voorbereiding van de Wtp-transitie, economische ontwikkelingen en scenario's, ontwikkelingen in de kringen en ontwikkelingen bij uitbestedingspartijen. Daarbij waren evenwichtige belangenafweging en risicomanagement telkens een onderwerp van gesprek.

De raad van toezicht heeft in 2024 gesproken met elk (samengevoegd) belanghebbendenorgaan en heeft op de jaarverslagdag op 12 juni 2024 verantwoording afgelegd aan alle (samengevoegd) belanghebbendenorganen over de bevindingen over het jaar 2023.

De raad van toezicht heeft in 2024 tweemaal gesproken met de sleutelfunctiehouders Risicobeheer, Actuarieel en Interne Audit en met de compliance officer. De belangrijkste conclusies uit de overleggen met deze vier functionarissen zijn dat zij door het pensioenbureau worden voorzien van de benodigde informatie om hun rol goed uit te voeren en dat zij in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij processen en worden gevraagd om hun advies. Aandachtspunten die zij meegeven hebben betrekking op de risico's die de overgang naar Wtp met zich meebrengt en op de haalbaarheid van de deadline van het indienen van het eerste invaardossier bij DNB op 1-7-2025. Op verzoek van de functionarissen wordt in 2025 een halfjaarlijks overleg gepland voor de drie sleutelfunctiehouders en de compliance officer gezamenlijk. Dit is een mooi voorbeeld van continu verbeteren.

Op 16 oktober 2024 heeft de raad van toezicht met alle (samengevoegd) belanghebbendenorganen tijdens een opleidingsdag een gezamenlijke verdieping gedaan op de volgende onderwerpen:

- evenwichtigheid transitieberekeningen
- compliance en integriteit
- update over het APF

Op de opleidingsdag hadden de deelnemers ook de keuze uit drie workshops over de Wtp over a) de overgang van kring DC naar kring FPR+, b) de beheersing van transitierisico's en 3) het communicatieplan WtP. De dag werd afgesloten met een inspirerende presentatie van schooldirecteur Eric van 't Zelfde genaamd 'Niets is onmogelijk', over out-of-the-box oplossingen en het belang van een aansprekende en tegelijkertijd uitdagende stip op de horizon.

Aandachtsgebieden RvT 2024

Conform norm 47 van de Code Pensioenfondsen betreft de raad van toezicht de Code Pensioenfondsen bij de uitoefening van zijn taak en rapporteert de raad in zijn jaarverslag aan de hand van de thema's op welke wijze de Code binnen het pensioenfonds wordt nageleefd en toegepast. Deze twee thema's uit de Code Pensioenfondsen krijgen vanuit de raad nadere aandacht bij de uitvoering van zijn taken:

- Thema 1: Vertrouwen waarmaken
- Thema 2: Verantwoordelijkheid nemen

Zoals ieder jaar heeft de raad van toezicht ook in 2024 een werkplan opgesteld. De aandachtspunten in het werkplan 2024 zijn congruent met het strategisch plan van het bestuur dat zich richt op de strategische pijlers fondsgroei, klantgericht, innovatief, kwaliteit en resultaatgerichte bedrijfscultuur. In de overlegvergaderingen van de RvT met het bestuur wordt specifiek aandacht gegeven aan de voortgang op deze thema's.

In 2024 is specifiek aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- De gevolgen voor het fonds van de Wet Toekomst Pensioenen
- Monitoring van de strategie
- Proces rondom CWO's en indexatie
- Verdiepend onderzoek en scholing
- Overig

A. De gevolgen voor het fonds van de Wet Toekomst Pensioenen

In het jaar 2024 heeft de uitvoering van de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp) een integrale positie gekregen in het werk van Centraal Beheer APF. Dit is verankerd in het project ‘Expeditie Pensioenakkoord’ (EPAK). De ontwikkelingen die hierin gaande zijn hebben volop de aandacht van de raad van toezicht. Zo hecht de raad veel waarde aan de communicatie naar deelnemers, de invulling van de keuzebegeleiding, de borging van datakwaliteit, de onderbouwing van de evenwichtigheid en de financiële transitie-effecten. Ook heeft de raad aandacht voor de inspanningen die nodig zijn voor invoering van en potentiële risico’s die kunnen ontstaan door de combinatie van de komst van een nieuw pensioenstelsel en een transitie van systemen van pensioenadministratie van Achmea.

De raad stelt vast dat Centraal Beheer APF zich adequaat voorbereidt op het nieuwe pensioenstelsel en signaleert tegelijkertijd dat dit ook de nodige uitdagingen met zich meebrengt qua capaciteit en tijdslijnen. De raad zal de voortgang strak blijven monitoren. De raad stelt tevens vast dat het bestuur contact onderhoudt over de transitie naar de WtP met de belanghebbendenorganen en hierbij aandacht heeft voor achterliggende werkgevers, de uitvoerders en voor communicatie en informatie naar deelnemers.

De dialoog over de Wtp en over wat de Wtp gaat betekenen voor de deelnemers van ons fonds zal onverminderd worden doorgezet in 2025. Vanaf januari 2025 heeft de RvT een tweewekelijkse call met het bestuur en het EPAK-team om de ontwikkelingen richting Wtp op de voet te kunnen volgen.

B. Monitoring van de strategie

De raad van toezicht is door het bestuur elk kwartaal meegenomen in de stand van zaken door middel van een strategie-dashboard. Aan de hand van dit dashboard heeft de raad van toezicht gesprekken gevoerd met het bestuur over het behalen van de strategische doelen en de prioriteiten. Elk kwartaal bespreekt de RvT met het bestuur ook de risicorapportages over het afgelopen kwartaal.

De voortrollende beleidsagenda is de algehele planning van Centraal Beheer APF. Deze vormt de basis voor het kwartaaldashboard en de planningscyclus van het fonds. De raad stelt vast dat planning en control ten aanzien van de strategische, beleids- en beheersactiviteiten op een goede en

inzichtelijke manier is opgezet en dat dit bijdraagt aan de noodzakelijke prioritering en het behalen van (strategische) doelen.

De raad van toezicht constateert dat de groeiambitie van het APF in 2024 niet is behaald. Dit is een punt van aandacht voor de raad van toezicht en een continu onderwerp van gesprek met het bestuur.

C. Proces rondom CWO’s en indexatie

In 2024 heeft de raad van toezicht goedkeuring gegeven aan de collectieve waardeoverdracht (CWO) voor kring Grolsch. De raad van toezicht is op een juiste manier over deze CWO geïnformeerd en meegenomen in het voortraject. Bij het verzoek om goedkeuring is informatie verstrekt aan de hand waarvan de raad zijn goedkeuring aan de CWO kon geven. Dit proces is naar tevredenheid verlopen en de raad van toezicht concludeert dat het bestuur in de besluitvorming op een evenwichtige wijze de belangen van alle betrokkenen heeft afgewogen.

Om de kosten voor deelnemer en werkgever zo laag mogelijk te houden, stimuleert het bestuur het consolideren van kringen. In 2023 heeft de eerste consolidatie plaatsgevonden: Pensioenfondsenkring 1 is opgegaan in Kring DB Evenwicht. In het licht van de overgang naar Wtp werkt het bestuur aan een plan voor de verdere consolidatie van kringen.

In 2024 is sprake geweest van herstelmaatregelen bij kring Stabiliteit. De raad van toezicht concludeert dat bij het opstellen van deze herstelmaatregelen sprake is geweest van evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

Eind 2024 was er bij alle kringen (met uitzondering van 1 kring) op basis van de financiële positie de mogelijkheid voor indexatie. Het bestuur heeft bij alle indexatiebesluiten de belangen van actieven en inactieven, bestaande en nieuwe deelnemers expliciet tegen elkaar afgewogen en op grond van deze gegevens besluiten genomen. De raad van toezicht is van mening dat het bestuur de besluiten tot indexatie heeft genomen op basis van een evenwichtige belangenafweging over groepen deelnemers

en over generaties. Bij kring Stabiliteit werd niet aan de voorwaarden voor indexatie voldaan. Alle andere kringen zijn overgegaan tot indexatie per 1-1-2025.

De raad van toezicht constateert, specifiek op basis van bovenstaande, maar ook in het algemeen dat het bestuur als ‘goed huisvader’ de pensioenregeling uitvoert voor alle belanghebbenden van het fonds.

D. Verdiepend onderzoek en scholing

De raad van toezicht verdiept zich jaarlijks in een specifiek thema. Het doel hiervan is om een beter beeld te krijgen van de stand van zaken op dit thema bij Centraal Beheer APF. Voor 2024 was het verdiepende thema ‘Voorbereidingen binnen het APF voor de overgang naar de Wtp’.

In 2024 was het plan ook om in het kader van permanente educatie een spreker uit te nodigen over het thema ‘databaseer en datakwaliteit’. Deze sessie heeft uiteindelijk plaatsgevonden in januari 2025.

De raad van toezicht ziet het investeren in de eigen kennis en vaardigheden als een belangrijk middel om het aan hen gegeven vertrouwen nu en in de toekomst waar te kunnen maken. De RvT constateert dat hier meer dan voldoende aandacht voor is. De transitie naar Wtp is een complex en ingrijpend proces, en om de controlerende taak van de raad van toezicht goed uit te kunnen voeren is het goed kunnen begrijpen en volgen van het proces een vereiste.

E. Overig

Gedurende het jaar heeft de raad van toezicht nog een aantal andere onderwerpen specifieke aandacht gegeven:

1. Risicomanagement, in het bijzonder de implementatie van de nieuwe werkwijze en de opvolging van vacatures in eerste en tweede lijn.
2. Overdracht van het voorzitterschap van de RvT van Marleen Barth naar Selma Smit.
3. Projectovereenkomst tussen het APF en AIM en het APF en APS. De RvT is tevreden dat nieuwe overeenkomsten zijn getekend voor de komende jaren voor het aanpassen van de pensioenregelingen

van het APF aan de Wtp. De aansturing van en de dialoog met de uitbestedingspartners is een onderwerp van aandacht voor de RvT.

De RvT wil bij dezen ook zijn hartelijke dank uitspreken richting Hans Kempen (plaatsvervangend voorzitter van het bestuur) voor zijn bijdrage aan het Centraal Beheer APF. De RvT wenst zijn opvolger André de Kraa veel succes in zijn nieuwe rol en kijkt uit naar de samenwerking.

Functioneren raad van toezicht

De raad van toezicht heeft in 2024 conform de Code Pensioenfondsen een zelfevaluatie uitgevoerd op 1 juli 2024. Vastgesteld is dat de vergaderingen van de raad in een openhartige en prettige sfeer plaatsvinden. Het bestuur stelt zich open en transparant op richting de raad van toezicht en de raad krijgt toegang tot de informatie die hij noodzakelijk acht om zijn taken uit te voeren. De raad is positief over de voorbereiding van overlegvergaderingen tussen de RvT en het bestuur. Daar worden als vaste agendapunten onder andere de strategische doelstellingen en het risicobeeld besproken.

Tijdens de zelfevaluatie werd ook vastgesteld dat de RvT heeft gewerkt conform de betreffende bepalingen in de governance code.

Samenvattend

De raad van toezicht is van mening dat het bestuur de strategische doelstellingen op adequate wijze invulling geeft. Ook wordt de jaarlijkse beleidsagenda strak gemonitord en wordt goed toegezien op de uitvoering door de diverse uitvoeringspartijen. De raad van toezicht volgt de ontwikkelingen omtrent de Wtp op de voet en zal dit ook blijven doen. De raad van toezicht ziet graag dat nog meer wordt ingezet op het behalen van de groeiambities van het fonds. Deze zijn in 2024 achtergebleven bij de gestelde ambitie.

De raad van toezicht heeft het overleg met het bestuur, de belanghebbendenorganen en overige gremia als constructief ervaren. Naar de mening van de raad heeft het bestuur bij de vervulling van zijn taak voldoende blijk gegeven van een adequate risicobeheersing en een evenwichtige belangenafweging voor alle deelnemers. Deze evenwichtige belangenafweging is door de raad van toezicht niet alleen in het algemeen geconstateerd, maar ook specifiek vastgesteld op het vlak van het acquireren en incorporeren van nieuwe klanten en hun deelnemers, het versterken van de organisatie en de besluitvorming rond herstelplannen en toeslagverlening.

De raad van toezicht constateert in z’n algemeenheid dat het bestuur stevigheid heeft getoond, besluiten goed voorbereid heeft genomen en draagvlak heeft gecreëerd voor de bereikte beslissingen. De raad van toezicht stelt vast dat het Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds in 2024 adequaat is bestuurd. Het bestuur, het pensioenbureau en alle betrokken partijen mogen met gepaste trots terugkijken op het afgelopen jaar.

Goedkeuring jaarverslag en jaarrekening

De raad van toezicht constateert dat het proces van totstandkoming van het besluit van het bestuur tot vaststelling van het jaarverslag en jaarrekening 2023 zorgvuldig is geweest. De raad van toezicht verklaart goedkeuring te verlenen aan het Bestuursbesluit tot vaststelling van het Jaarverslag 2024 en de Jaarrekening 2024.

Zeist, 16 juni 2025

Namens de raad van toezicht,

Drs. S.B.P Smit- Bos CPE, voorzitter

Drs. L.M.T. van Velden, RvT-lid

Drs. A.J.M. van Amerongen AAG CPV, RvT-lid

Reactie van het bestuur op verslag raad van toezicht

Het bestuur is de raad van toezicht erkentelijk voor de goede samenwerking in 2024. De pensioensector is volop in beweging. Met elkaar voeren we veelvuldig het gesprek over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel, en hoe we dit op een goede wijze realiseren voor onze deelnemers. Naast de dialoog over de Wtp-transitie, over het realiseren van onze strategische doelen, de groei van ons APF, de doorontwikkeling van het pensioenbureau en het regulier toezicht door de RvT, was er op meerdere momenten ruimte voor reflectie. Het bestuur herkent het beeld dat de RvT over 2024 schetst en kan zich vinden in de bevindingen van de RvT. Het bestuur voorziet in 2025 dat het overleg tussen RvT en het bestuur verder geïntensiveerd wordt in het kader van de Wtp-transitie.

Het bestuur dankt de RvT voor zijn grote betrokkenheid en de constructieve samenwerking in het jaar 2024.

Zeist, 16 juni 2025,

Het bestuur van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds handelend onder de naam Centraal Beheer APF:

Drs. J. Bouma, voorzitter

Drs. A.F. de Kraa RA, plaatsvervangend voorzitter

Drs. A.B. Peters-Derksen AAG, bestuurslid

Drs. L.J. van der Put RBA, bestuurslid

46.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

46. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds te Zeist gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds (inclusief de collectiviteitskringen) op 31 december 2024 en van het saldo van baten en lasten over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Indien van toepassing aan te vullen met andere geldende wet- en regelgeving, zoals WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2024.
2. De staat van baten en lasten over 2024.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen inclusief de financiële verantwoording van de collectiviteitskringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Indien van toepassing aan te vullen met andere geldende wet- en regelgeving, zoals een controleprotocol. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds zoals vereist in De verwijzing naar de Wta laten vervallen bij een andere dan wettelijke controle. de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 400.000. Onze materialiteit voor de bedrijfsomgeving is bij het plannen vastgesteld op circa 3% van het eigen vermogen. Voor de Kringen is de materialiteit gebaseerd op circa 1% van het pensioenvermogen van de collectiviteitskring. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de met governance belaste personen overeengekomen dat wij aan deze personen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven 5% van de materialiteit te rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds kent een aantal kernactiviteiten welke grotendeels zijn uitbesteed aan serviceorganisaties. De stichting heeft het beheer van de beleggingen en de beleggingsadministratie en de pensioenadministratie uitbesteed aan respectievelijk Achmea Investment Management N.V. en Achmea Pensioenservices N.V. (hierna gezamenlijk: 'de uitvoeringsorganisaties'). De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door Achmea Investment Management N.V. en informatie over de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door Achmea Pensioenservices N.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de uitvoeringsorganisaties verleende diensten en het effect hiervan op de voor de controle relevante interne beheersing van het pensioenfonds. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang, bepalen wij de aard en omvang van de uit te voeren controlewerkzaamheden en voeren wij controlewerkzaamheden uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds relevante interne beheersingsmaatregelen van de uitvoeringsorganisaties zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde Standaard 3402 type II en 3000A- rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen. Verder evalueren wij de in de Standaard 3402- en 3000A-rapportages beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2024 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan de uitvoeringsorganisaties.

In aanvulling hierop hebben wij eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd, waaronder werkzaamheden ten aanzien van de aanwezige beheersingsmaatregelen op het niveau van het bestuur en het pensioenbureau.

Wij hebben de certificerend actuaris instructies gestuurd op basis van Standaard 620 en NBA handreiking 1120 '*Gebruikmaken van de werkzaamheden van de certificerend actuaris bij de controle van de jaarrekening en staten van pensioenfondsen*' ten aanzien van de actuariële certificering met betrekking tot onder andere de consistentie, prudentie en actualiteit van schattingen ten aanzien van de voorziening pensioenverplichtingen en de financiële positie, in overeenstemming met relevante wetgeving. Wij hebben geëvalueerd of de certificerend actuaris heeft voldaan aan onze instructies. Daarnaast hebben wij de adequaatheid van de werkzaamheden van de actuaris geëvalueerd. Ook hebben wij de competentie, capaciteiten en objectiviteit van de actuaris geëvalueerd. Wij verwijzen hiervoor naar het kernpunt Gevoeligheden ten aanzien van de waardering van de technische voorzieningen.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij de significante activiteiten, gecombineerd met zelfstandig verrichte werkzaamheden op het totaalniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van het geheel verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne-beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne-beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de met governance belaste personen toezicht uitoefenen, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne-beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse, zoals opgenomen in de SIRA, geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode,

klokkenluidersregeling en de incidenten-registratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne-beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie in nauwe samenwerking met onze forensische specialisten. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de elementen die tot fraude kunnen leiden: Rationalisatie, druk (motivatie) en gelegenheid. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

De mate van detail die in de controleverklaring moet worden verschaft om te beschrijven op welke wijze op frauderisico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang tijdens de controle is ingespeeld is een kwestie van professionele oordeelvorming en wordt aangepast aan de specifieke omstandigheden en complexiteit van de controle.

In overeenstemming met paragraaf 29B van Standaard 700 kan de accountant het volgende omschrijven:

- De frauderisico's die aandacht vereisten bij de controle.
- Een verwijzing naar eventuele toelichtingen in de financiële overzichten. (Artikel 10 lid 2 onder c. van Verordening (EU) 537/2014 vereist: 'Indien relevant voor [de informatie ter ondersteuning van ons oordeel] over elk als significant ingeschat risico op een afwijking van materieel belang verstrekte informatie, bevat de controleverklaring een duidelijke verwijzing naar de desbetreffende toelichtingen in de financiële overzichten.')
- Een kort overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden.
- Een indicatie van de uitkomst van de werkzaamheden van de accountant.

- Belangrijke waarnemingen met betrekking tot de aangelegenheid.

Of een combinatie van deze elementen. Dit kan in de vorm van een tabel opgenomen worden. Deze tabel kan worden ingevoegd boven de algemene tekst over fraude.

Indien er frauderisico's zijn die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang die van de accountant geen significante aandacht vereisten bij het uitvoeren van de controle [zie ook de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten bij Standaard 701, paragraaf 9(a), waaronder A21], heeft de accountant de mogelijkheid om werkzaamheden en uitkomsten en/of waarnemingen in verkorte vorm op te nemen. Wet- of regelgeving kan openbare toelichting door het management of de accountant verhinderen. Zo kan bij wet- of regelgeving specifiek zijn verboden dat een openbare mededeling wordt gedaan die een nadelige invloed zou kunnen hebben op een onderzoek dat door een bevoegde instantie naar een daadwerkelijke dan wel een vermoede illegale handeling wordt uitgevoerd (zoals aangelegenheden die gerelateerd zijn aan witwassen).

Doorbreken van interne beheersing door het bestuur (een verondersteld risico)

Risico:

Het bestuur is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijken te werken.

Controleaanpak:

We hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en, waar passend geacht, de werking getoetst van de Interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico dienen te mitigeren, inclusief de Interne beheersingsmaatregelen die aanwezig zijn bij de dienstverleners waaraan het pensioenfonds bedrijfsprocessen heeft uitbesteed.

Wij hebben een analyse uitgevoerd om te identificeren of er sprake is van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico. Waar zulke journaalposten zijn geïdentificeerd, hebben we aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om op de geïdentificeerde risico's in te spelen. Deze werkzaamheden omvatten ook het herleiden van transacties naar de broninformatie.

Wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen geëvalueerd. Voor een omschrijving van onze werkzaamheden hieromtrent, verwijzen wij naar de kernpunten met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van beleggingen.

We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen.

Onze procedures om in te spelen op geïdentificeerde risico's op fraude, hebben niet geleid tot een kernpunt van de controle.

Optioneel en indien van toepassing. Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan het bestuur.

Uit onze werkzaamheden volgden geen signalen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op het pensioenfonds door inlichtingen in te winnen bij het bestuur en de met governance belaste personen en het lezen van notulen en rapporten van sleutelfunctiehouders.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving

aanzienlijk varieert, de volgende wet- en regelgeving overwogen: naleving van het belastingrecht en regelgeving voor financiële verslaggeving, - zoals opgenomen in Titel 9 van Boek 2 BW, RJ 610 en de Pensioenwet - aangemerkt als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten

Daarnaast is Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds onderworpen aan overige wet- en regelgeving, zoals ook benoemd in de NBA Handreiking 1144 '*Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen*', waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de jaarrekening, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken, te weten:

- Pensioenwet;
- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Optioneel en indien van toepassing. Gezien de aard van de activiteiten van Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds en de complexiteit van deze wet- en regelgeving bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van deze wet- en regelgeving die geen direct effect hebben op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van een pensioenfonds, voor de mogelijkheid van een pensioenfonds om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang; niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van

materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot (i) het management en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens van) niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de activiteiten van het pensioenfonds voor de voorzienbare toekomst. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- het verkrijgen van controle-informatie omtrent het continuïteitsrisico en de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling bij de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen;
- nagaan of het bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's);

- inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling;
- inspecteren van correspondentie met relevante toezichthoudende instanties.

De financiële positie van het pensioenfonds en de wettelijke mogelijkheid om onder bepaalde omstandigheden de pensioenverplichtingen te kunnen aanpassen is een belangrijk onderdeel van bovenstaande evaluatie. Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de met governance belaste personen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
Waardering van illiquide en niet-frequent genoteerde beleggingen De beleggingen zijn een significante post op de balans van de collectiviteitskringen. Deze beleggingen dienen volgens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van de beleggingen is de marktwaarde te toetsen aan direct of indirect genoteerde prijzen die tot stand zijn gekomen op liquide financiële markten. Illiquide beleggingen zijn beleggingen waarvoor een frequente marktnotering ontbreekt en de prijs daarom op basis van waarderingsmodellen wordt bepaald. Het met behulp van deze modellen bepalen van de marktwaarde is complex en bevat een hoge mate van subjectiviteit. Hierdoor neemt de waarderings-onzekerheid inherent toe bij beleggingen zonder frequent genoteerde marktprijzen en hangt dit samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. In de toelichting op de grondslagen voor waardering van activa en passiva van de collectiviteitskringen geeft Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds inzicht in de gehanteerde waarderingsmethoden van de illiquide beleggingen. Een beschrijving van deze modellen en technieken is weergegeven in de algemene grondslagen als onderdeel van het hoofdstuk Grondslagen voor resultaat en waardebepaling. Uit deze toelichting blijkt ook welk deel van de beleggingen op balansdatum is gewaardeerd met behulp van waarderingsmodellen en technieken. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole geïdentificeerde risico is dat illiquide beleggingen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.	Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer: • De opzet, het bestaan en de werking van de beheersingsmaatregelen rondom waardering van de beleggingen beoordeeld. • Gebruik gemaakt van Standaard 3402 type II-rapportages, en deze geanalyseerd op toereikendheid van de scoping, bevindingen en de impact hiervan op de controlewerkzaamheden. • Vastgesteld of de in de grondslagen voor waardering van activa en passiva beschreven modellen geschikt zijn om, binnen de geldende wettelijke bepalingen en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, te kunnen komen tot een marktwaarde van deze illiquide beleggingen. • Getoetst of de toepassing van deze modellen en technieken bij het bepalen van de marktwaarde overeenkomstig de beschreven uitgangspunten heeft plaatsgevonden. • De gecontroleerde rapportage waarin de beleggingen zijn opgenomen aangesloten met de financiële administratie en de jaarrekening. • Vastgesteld dat de waarderingsgrondslagen en waarderingsonzekerheid van de beleggingen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening. Onze observatie bij dit kernpunt: Wij achten de waardering van de illiquide beleggingen en de daarbij behorende toelichting in de jaarrekening per 31 december 2024 aanvaardbaar. Wij hebben geen materiële bevindingen te rapporteren.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
Waardering tegen passende actuariële grondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen De technische voorziening, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het fonds, betreft de belangrijkste verplichting in de balans van de collectiviteitskringen van het pensioenfonds en vormt één van de belangrijkste componenten voor de berekening van de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad. De technische voorziening wordt, conform de vereisten van de Pensioenwet, gewaardeerd op marktwaarde. Deze marktwaarde komt tot stand door middel van een berekening waarin gebruik wordt gemaakt van aanspraakgegevens van deelnemers, actuariële grondslagen en schattingselementen en is dan ook gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorziening en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen uit de Pensioenwet. Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds heeft in de toelichting op de grondslagen voor waardering van activa en passiva de grondslagen voor de waardering van de technische voorziening toegelicht. In noot 5 bij de verantwoording van de collectiviteitskringen is een verdere detaillering van de technische voorziening gegeven. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole geïdentificeerde risico is dat actuariële grondslagen met betrekking tot de fonds specifieke ervaringssterfte en kostenopslag niet juist worden toegepast en toegelicht en/of dat actuariële berekeningen onjuist zijn.	Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer: • De certificerend actuaris instructies gestuurd over de te volgen controleaanpak, risico's, werkzaamheden en attentiepunten. • De redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen (actuariële) veronderstellingen en de gehanteerde waarderingsgrondslagen getoetst en besproken met de certificerend actuaris. • De rapportage van de certificerend actuaris geëvalueerd en de uitkomsten besproken. • Controlewerkzaamheden uitgevoerd op de pensioenaanspraken van de deelnemers om de gehanteerde administratieve basisgegevens te toetsen. • Vastgesteld dat de actuaris met deze basisgegevens werkt bij het toetsen van de technische voorziening. • Vastgesteld dat de waarderingsgrondslagen van de technische voorziening toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening. Onze observatie bij dit kernpunt: Wij achten de waardering van de technische voorziening en de daarbij behorende toelichting in de jaarrekening per 31 december 2024 aanvaardbaar. Wij hebben geen materiële bevindingen te rapporteren

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad De solvabiliteit van de collectiviteitskringen wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van de collectiviteitskring. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad van de collectiviteits-kringen te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake toeslagen en kortingen. Daarnaast is de dekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of de collectiviteitskringen van het pensioenfonds voldoende buffers hebben. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in noot 4 en in de risico-paragraaf bij de financiële verantwoording van de collectiviteitskringen. Indien hieruit blijkt dat de beleidsdekkingsgraad van een collectiviteitskring gedurende vijf aangesloten jaren lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen, kan dit leiden tot en het verlagen van pensioenaanspraken en -rechten. Wij hebben de ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad aangemerkt als kernpunt, vanwege het belang hiervan voor de deelnemers in relatie tot een mogelijke korting op de pensioenaanspraken. Voor de collectiviteitskringen was in 2024 geen korting noodzakelijk met uitzondering van Kring Stabiliteit; Op basis van de actualisatie van het herstelplan van Kring Stabiliteit blijkt dat de kring aanvullende maatregelen nodig heeft om binnen de gestelde termijn uit herstel te komen. Dit leidt per 1 januari 2025 tot een korting in het kader van de maatregel MVEV. Deze korting is dusdanig vastgesteld zodat het eigen vermogen van de kring minimaal gelijk is aan het vastgestelde MVEV in jaarwerk 2024. Daaruit resulteert een percentage van 1,75% per 1 januari 2025 op basis van de opgebouwde aanspraken per 1 januari 2025. Dit is ook toegelicht in noot 4 bij de verantwoording van de collectiviteitskring. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole geïdentificeerde risico is dat de toelichting met betrekking tot de dekkingsgraad, (minimaal) vereist eigen vermogen en herstelplan niet conform wet- en regelgeving is opgenomen in de jaarrekening.	Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer: • Door controle van de balans de samenstellende delen van de dekkingsgraad gecontroleerd. • De rapportage van de certificerend actuaris geëvalueerd en de uitkomsten besproken. • De in de jaarrekening gepresenteerde cijfermatige toelichting geëvalueerd en getoetst of deze in overeenstemming is met het actuarieel rapport en (geactualiseerd) herstelplan. • Wij hebben de door de certificerend actuaris uitgevoerde plausibiliteitstoets op de ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende het jaar beoordeeld in relatie tot de ontwikkelingen van de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad onderzocht. • Vastgesteld dat de waarderingsgrondslagen en waarderingsonzekerheid van de beleggingen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hiervoor beschreven. Onze observatie bij dit kernpunt: Wij achten de vaststelling van de dekkingsgraad, de beleidsdekkingsgraden en de daarbij behorende toelichting in de jaarrekening per 31 december 2024 aanvaardbaar. Ook achten wij de toelichting in de jaarrekening met betrekking tot het (minimaal) vereist eigen vermogen en herstelplan aanvaardbaar. Wij hebben geen materiële bevindingen te rapporteren.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Het bestuursverslag.
- De overige gegevens.
- Bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Passages met een verwijzing naar Titel 9 Boek 2 BW kunnen in dit hoofdstuk vervallen bij een andere dan wettelijke controle.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Indien van toepassing aan te vullen met andere geldende wet- en regelgeving, zoals WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring

aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Alleen van toepassing bij groepscontrole. Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring. Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Alleen van toepassing voor oob's. In dit kader geven wij ook een verklaring aan het bestuur en de met governance belaste personen op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Optioneel voor niet-oob's. Wij bevestigen aan het bestuur en de met governance belaste personen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met deze personen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Deze passage wordt alleen opgenomen als kernpunten worden vermeld in de controleverklaring. Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur en de met governance belaste personen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 16 juni 2025

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: mr. drs. J. Penon RA

47.

Statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat van de bedrijfsomgeving

47. Statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat van de bedrijfsomgeving

1. Statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat van de bedrijfsomgeving

Statutair is bepaald dat baten die niet zijn toe te wijzen aan een specifieke Collectiviteitskring worden toegevoegd aan het vermogen van de Stichting (artikel 3, leden 1 en 6). Gezien het afgescheiden karakter van de kringvermogens betekent dit dat resultaten in een kring aan het vermogen van de kring worden toegevoegd.

Bijlagen

48.

Personalia Bedrijfsomgeving

48. Personalia Bedrijfsomgeving

Bestuur

De samenstelling van het bestuur is in 2024 niet gewijzigd en is ultimo verslagjaar als volgt samengesteld:

Samenstelling bestuur						
	M/V	Geboren	Functie	(Her-) benoemd	Aftreed datum	Aantal malen herbenoembaar
Drs. J. Bouma	M	1962	Voorzitter	01-11-2023	01-11-2027	1
Drs. H.A. Kempen	M	1968	Plaatsvervangend voorzitter	15-07-2022	15-07-2026	0
Drs. A.B. Peters-Derksen AAG	V	1973	Lid	15-07-2020	15-07-2028	0
Drs. L.J. van der Put RBA	M	1967	Lid	01-01-2023	01-01-2027	1

Gedurende 2024 is in goed onderling overleg besloten dat Hans Kempen per 1 februari 2025 stopt als plaatsvervangend voorzitter van Centraal Beheer APF. In goede samenwerking met de RvT en het KOM is de werving van zijn opvolger opgestart en succesvol verlopen. Per begin maart start André de Kraa als beoogd bestuurslid en opvolger van Hans Kempen bij Centraal Beheer APF. De goedkeuring door

DNB van de benoeming van André de Kraa is op 20 mei 2025 ontvangen. Het bestuur kijkt uit naar de samenwerking met André.

Raad van toezicht

De raad van toezicht (RvT) bestaat op 31 december 2024 uit de volgende leden:

Samenstelling RvT						
	M/V	Geboren	Functie	(Her-) benoemd	Aftreed datum	Aantal malen herbenoembaar
Drs. S.B.P Smit-Bos CPE	V	1970	Voorzitter	15-07-2024	15-07-2028	1
Drs. A.J.M. van Amerongen AAG CPV	M	1969	Lid	15-07-2022	15-07-2026	1
Drs. L.M.T. van Velden	V	1964	Lid	01-06-2021	01-06-2025	0

In juli 2024 is Selma Smit gestart als voorzitter van de raad van toezicht en is ze de opvolgster van Marleen Barth.

De maximale termijn van Lidwin van Velden als lid van de raad van toezicht loopt eind mei 2025 ten einde. Daarom hebben de RvT en het KOM in goede samenwerking de werving van haar opvolgster opgestart. Deze is succesvol verlopen. Met ingang van 28 april neemt Inge Nijhuis als beoogd lid deel aan alle activiteiten van de RvT, om te komen tot een zorgvuldige overdracht. De RvT kijkt uit naar

de samenwerking met Inge. De benoeming van Inge Nijhuis als lid van de raad van toezicht is onder voorbehoud van goedkeuring door DNB.

Kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan (KOM)

Het KOM bestaat op 31 december 2024 uit de volgende leden:

Bezetting KOM						
	M/V	Geboren	Functie	Betreffende (S)BO	(Her-) benoemd	Aftreed datum
F.F. Steenwinkel	M	1947	Voorzitter	BO equensWorldline	01-01-2021	01-01-2025
L.E.M. Duynstee	V	1962	Lid	Pensioenfondsenkring 1	01-01-2019	1-1-2025
M. Verbrugge	M	1968	Lid	SBO	15-08-2022	15-08-2026
Drs. J. Heemskerk	M	1970	Lid	BO RBS	01-03-2022	01-03-2026
Drs. B. Wellens	M	1975	Lid	BO Bavaria	01-07-2021	01-07-2027
F.W. van Dorsten	M	1959	Lid	BO Chemours	01-01-2021	01-01-2025
R. Oosterhout	M	1954	Lid	BO Sligro Food Group	01-10-2024	01-10-2028
R.J.P. Siebesma	M	1962	Lid	BO DB Evenwicht	01-11-2021	01-11-2025

Bezetting KOM						
	M/V	Geboren	Functie	Betreffende (S)BO	(Her-) benoemd	Aftreed datum
J.H.W. van der Straaten	M	1956	Lid	BO HPE / BO ES Nederland	01-11-2022	01-11-2026
A.E. Reuvekamp	M	1970	Lid	BO HP Nederland	01-11-2022	01-11-2026
B.S. Dornseiffen	M	1973	Lid	BO Deutsche Bank Nederland	01-10-2023	01-10-2027
R. Snel	M	1950	Lid	BO Grolsch	1-10-2024	1-10-2028

49.

Personalia Belanghebbenden organen

49. Personalia Belanghebbendenorganen

Centraal Beheer APF kent voor elke kring een belanghebbendenorgaan (BO). Het BO bestaat uit minimaal vier leden en maximaal veertien leden. Een belanghebbendenorgaan bestaat in beginsel uit vertegenwoordigers van Werkgever(s), Werknemers, Pensioengerechtigden en van Gewezen deelnemers van wie de Pensioenovereenkomst is beëindigd.

Het belanghebbendenorgaan heeft de taken en bevoegdheden, als bedoeld in artikel 115c van de Pensioenwet, voor zover deze betrekking hebben op de collectiviteitkring waartoe het orgaan behoort. Het bestuur stelt per collectiviteitkring een regeling vast ten aanzien van de taken, bevoegdheden, invulling vacatures en de zetelverdeling tussen de vertegenwoordigers.

Het bestuur heeft de leden van een belanghebbendenorgaan benoemd na goedkeuring van DNB.

Een lid van het (S)BO heeft een zittingsduur van maximaal 4 jaar en kan tweemaal worden herkozen voor een periode van steeds 4 jaar.

Samengevoegd belanghebbendenorgaan

In het SBO hebben ultimo verslagjaar de volgende leden zitting:

Samenstelling SBO						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
M. Verbrugge	M	1968	Voorzitter	Werkgevers	07-08-2022	07-08-2026
B. Wellens	M	1975	Lid	Werkgevers	28-04-2022	28-04-2026
J.G.P. de Ruijter	M	1955	Lid	Werknemers	07-08-2022	07-08-2026
I.J. Arkink	V	1971	Lid	Werknemers	12-01-2021	12-01-2025
G. Bulten	M	1961	Lid	Werkgevers	25-02-2021	25-02-2025
A. Jharap	V	1977	Lid	Werknemers	25-08-2022	25-08-2026

Belanghebbendenorgaan Kring Evenwicht

Het BO Evenwicht bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Evenwicht						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
R.J.P. Siebesma	M	1962	Voorzitter	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-11-2021	01-11-2025
H. van den Heuvel	M	1951	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-11-2021	01-11-2025
G.C.A. Dunnink	V	1973	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-11-2021	01-11-2025
M. Kuperus	M	1962	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	18-07-2022	18-07-2026
J.W.F Schroers	M	1961	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-04-2024	01-04-2028
Dr. A.G. Oerlemans CFA, FRM	M	1965	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-04-2024	01-04-2028

J.W.F Schroers en A.G. Oerlemans zijn per 1 april 2024 benoemd als lid in BO Kring DB Evenwicht en zijn vanaf die dat datum aanwezig als toehoorder bij het BO Pensioenfondsenkring 1.

Belanghebbendenorgaan Pensioenfondsenkring 1

Het BO Pensioenfondsenkring 1 bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Pensioenfondsenkring 1						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
L.E.M. Duynstee CPC PPE CPE	V	1962	Voorzitter	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-01-2019	01-01-2025
A.L.M. Hoorman	M	1950	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-01-2019	01-01-2025

J.W.F Schroers en A.G. Oerlemans zijn per 1 april 2024 benoemd als lid in BO Kring DB Evenwicht en zijn vanaf die dat datum aanwezig als toehoorder bij het BO Pensioenfondsenkring 1.

In verband met de liquidatie van de kring is het voornemen om de aftreeddatum voor A.L.M. Hoorman en L.E.M. Duynstee met 1 jaar te verlengen. De verlenging is onder voorbehoud van goedkeuring door DNB.

Belanghebbendenorgaan Kring RBS

Het BO RBS bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring RBS						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
Drs. J.J. Heemskerk CFA	M	1970	Voorzitter	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-03-2022	01-03-2026
C.T.M. van den Berg	V	1961	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-03-2022	01-03-2026
Drs. I.L. van Eeghen MiF	M	1960	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-03-2022	01-03-2026
Mr. E.J. Kuiper	V	1960	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-03-2022	01-03-2026
Mr. S.G. Mathu MBA	M	1972	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-03-2022	01-03-2026
J.P.A. van Oudheusden	M	1973	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-06-2022	01-06-2026

Belanghebbendenorgaan Kring Bavaria

Het BO Bavaria bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring Bavaria						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
Drs. B. Wellens	M	1975	Voorzitter	Werkgevers	01-7-2021	01-7-2027
N.C.A.L. Meeuws	M	1983	Lid	Werknemers	01-7-2021	01-7-2027
L.M.M. van der Steen	M	1949	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-7-2021	01-7-2027
Vacature						

Belanghebbendenorgaan Kring Sligro Food Group

Het BO Sligro Food Group bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring Sligro Food Group						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
Drs. R. Oosterhout	M	1954	Voorzitter	Werkgever	01-10-2020	01-10-2028
A.V de Bree	V	1971	Lid	Werkgever	01-10-2024	01-10-2028
H.H. Klinge	M	1945	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-10-2020	01-10-2028
T. Schweitzer	V	1975	Lid	Werknemers	22-5-2023	22-5-2027

Belanghebbendenorgaan Kring Chemours

Het BO Chemours bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring Chemours						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
F.W. van Dorsten	M	1959	Voorzitter	Werkgever	01-01-2021	01-01-2025
W. Gruijters	M	1974	Lid	Werknemers	01-01-2021	01-01-2025
R. Smits	M	1970	Lid	Werknemers	01-01-2021	01-01-2025
A. Decantere	V	1962	Lid	Werkgever	22-09-2022	22-09-2026

Het bestuur heeft F.W. van Dorsten, W. Gruijters en R. Smits herbenoemd met nieuwe aftreeddatum 01-01-2029. Deze herbenoeming is onder voorbehoud van goedkeuring DNB.

Belanghebbendenorgaan Kring equensWorldline

Het BO equensWorldline bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring equensWorldline						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
F.F. Steenwinkel	M	1947	Voorzitter	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-01-2021	01-01-2025
P.J.S. de Jong	M	1968	Lid	Werknemers	01-01-2021	01-01-2025
M.R. Stok	M	1967	Lid	Werkgever	01-01-2021	01-01-2025
I. Jelier	M	1974	Lid	Werknemers	01-10-2021	01-01-2025

Het bestuur heeft F.F. Steenwinkel, P.J.S. de Jong, M.R. Stok en I. Jelier herbenoemd met nieuwe aftreeddatum 01-01-2029. Deze herbenoeming is onder voorbehoud van goedkeuring DNB.

Belanghebbendenorgaan Kring HPE

Het BO HPE bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring HPE						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
J.H.W. van der Straaten	M	1956	Voorzitter	Werkgevers	01-11-2022	01-11-2026
H.J. Hoos	M	1968	Lid	Werkgevers	01-11-2022	01-11-2026
I.H. Sijbrandij	M	1952	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-11-2022	01-11-2026
K.A. Nienhuis	M	1944	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-11-2022	01-11-2026
N. Baas	M	1986	Lid	Werknemers	14-7-2023	14-7-2027
F. Spuesens	M	1976	Lid	Werkgevers	28-11-2023	28-11-2027

Belanghebbendenorgaan Kring HPNL

Het BO HPNL bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring HPNL						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
A.E. Reuvekamp	M	1970	Voorzitter	Werkgevers	01-11-2022	01-11-2026
S.P. Dijkhuizen	M	1938	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-11-2022	01-11-2026
D.H. Edelijn	V	1960	Lid	Werkgevers	01-11-2022	01-11-2026
F. Keij	M	1968	Lid	Werknemers	15-12-2023	15-12-2027

Belanghebbendenorgaan Kring ESN

Het BO ESN bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring ESN						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
J.H.W. van der Straaten	M	1956	Voorzitter	Werkgevers	01-11-2022	01-11-2026
R. Korevaar	M	1961	Lid	Werknemers	01-11-2022	01-11-2026
O. van 't Hof	M	1953	Lid	Werkgevers	01-11-2022	01-11-2026
M.C.M. Cools	M	1957	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	01-6-2023	01-6-2027

Belanghebbendenorgaan Kring Deutsche Bank NL

Het BO Deutsche Bank NL bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring Deutsche Bank NL						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
B.S. Dornseiffen	M	1973	Voorzitter	Werkgevers	1-10-2023	1-10-2027
E.M. Mulder-Mosman	V	1948	Lid	Pensioengerechtigden / gewezen deelnemers	1-10-2023	1-10-2027
J.W. Veldman	M	1965	Lid	Werknemers	1-10-2023	1-10-2027
J.J. Reitsema	M	1958	Lid	Werkgevers	1-10-2023	1-10-2027
L.P.A. Vermin	M	1967	Lid	Werkgevers	1-10-2023	1-10-2027
M. Colijn	M	1974	lid	Werknemers	2-9-2024	2-9-2028

Belanghebbendenorgaan Kring Grolsch

Het BO Grolsch bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

Samenstelling BO Kring Grolsch						
	M/V	Geboren	Functie	Geleding	(Her) benoemd	Aftreed datum
R. Snel	M	1950	Voorzitter	Pensioengerechtigden/ gewezen deelnemers	1-10-2024	1-10-2028
B.W. Koning ter Heege	M	1989	Lid	Werkgevers	1-10-2024	1-10-2028
M. Koning	V	1972	Lid	Werknemers	1-10-2024	1-10-2028
J.F Gierveld	M	1975	Lid	Werkgevers	1-10-2024	1-10-2028

50.

Overige personalia

50. Overige personalia

Sleutelfunctiehouder Internal Audit

De heer F. Pranata verbonden aan Protiviti.

Onder voorbehoud van goedkeuring door DNB is per 1-5-25 is de heer A. De Waard, als opvolger van de heer F. Prenata, benoemd door het bestuur.

Sleutelfunctiehouder Risicobeheer

De heer J.H. Sluis, verbonden aan AethiQs B.V.

Onder voorbehoud van goedkeuring door DNB is per 1-1-24 de heer J.H. Sluis, als opvolger van de heer D. Koelemij, benoemd door het bestuur. De goedkeuring vanuit DNB voor deze benoeming is op 19 maart 2024 ontvangen.

Certificerend actuaris / Sleutelfunctiehouder Actuariaat

De heer drs. R.J.M van de Meerakker AAG verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V. (WTW).

Compliance officer

De heer Mr. R. van der Mast van het Nederlands Compliance Instituut (NCI).

Externe onafhankelijke accountant

De heer mr. drs. J. Penon RA verbonden aan Deloitte Accountants B.V.

Vertrouwenspersoon

Mevrouw J.M.E. Pierik-Van Diest van het Nederlands Compliance Instituut (NCI).

51.

SFDR annex IV

51. SFDR annex IV

51.1 SFDR annex IV Kring DC

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Defined Contribution)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 29,43% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 60,49 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid.

Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbewegingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,71	6,71	6,47
ESG Profiel Benchmark	6,68	6,61	6,41
Exposure naar normschenders (%)	1,49	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,04	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,77	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	1,73	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0.00
Gefinancierde broeikasgasemissie	60,49	59,91	63,67

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

● ... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verbeterd.
- De CO2-voetafdruk is gestegen.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

● Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverschaffing, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 703 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

● **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	3,0	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	2,9	Verenigde Staten
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	2,8	Verenigde Staten
Amazoncom Inc	Duurzame consumentengoederen en detailhandel	1,7	Verenigde Staten
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	1,5	Nederland
TSMC	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,4	Taiwan
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	1,1	Nederland
Meta Platforms Inc	Media & Vermaak	1,1	Verenigde Staten
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	1,1	Nederland
Alphabet Inc	Media & Vermaak	1,0	Verenigde Staten
Stadt Koeln	Overig	0,9	Duitsland
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,8	Verenigde Staten
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	0,8	Frankrijk
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	0,7	Verenigd Koninkrijk
Broadcom Inc	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,7	Verenigde Staten

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

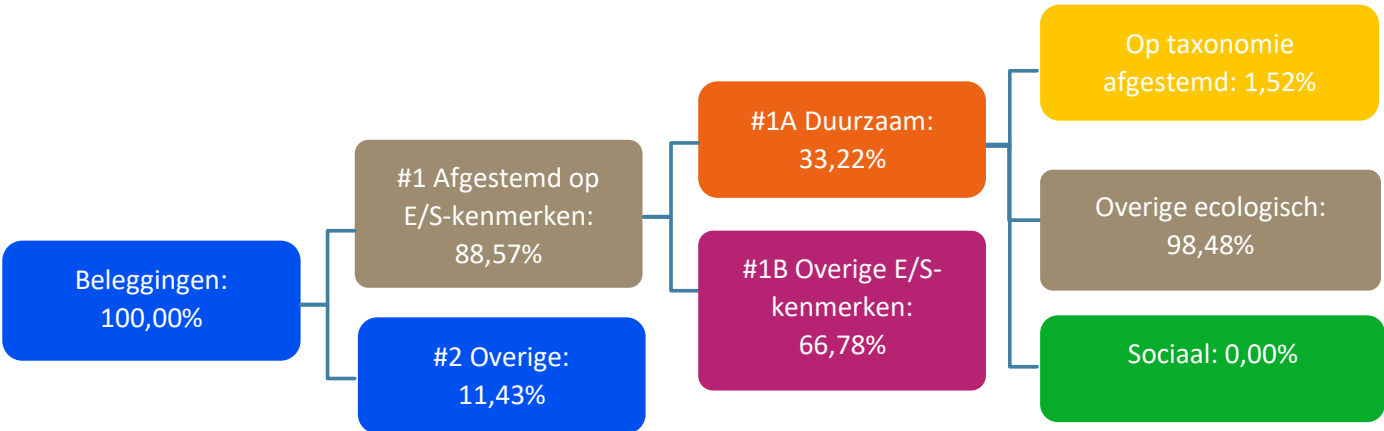

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 29,43% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

- De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:
- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
 - De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	7,7
Software & Diensten	6,6
Banken	6,3
Overheden	6,3
Technologie Hardware & Apparatuur	5,5
Farmaceutica, biotechnologie en levenswetenschappen	5,2
Media & Vermaak	5,1
Financiële diensten	4,7
Kapitaalgoederen	4,5
Overig	48,3

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 1,52% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 0,64% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,00% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,01% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,00% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?

☐ Ja:

☐ In fossiel gas ☐ In kernenergie

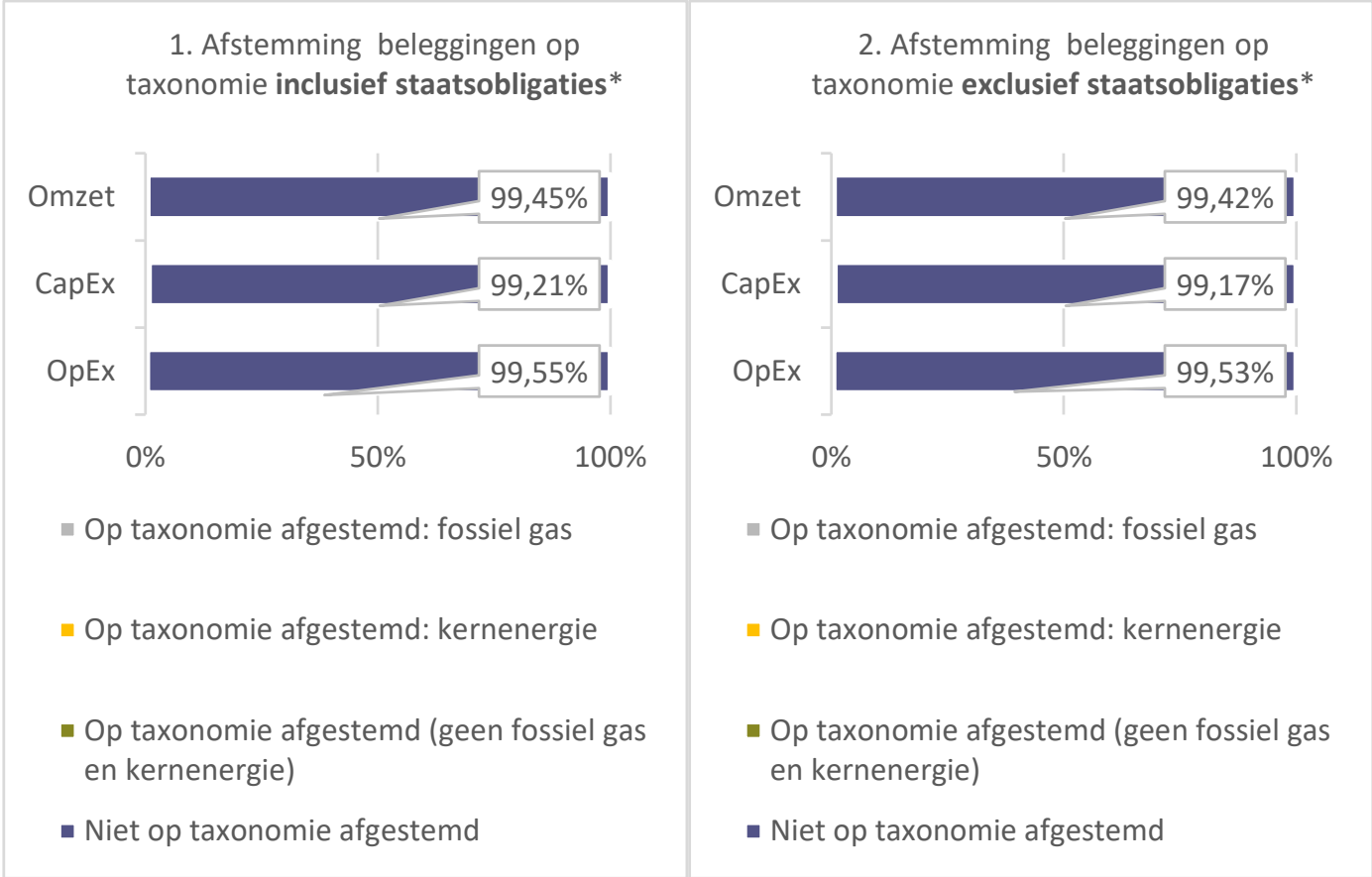
☒ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

*In deze diagrammen omvat “staatsobligaties” alle blootstellingen aan overheden.

Data over Taxonomy alignment voor green bonds van het Achmea IM universum:
Dit is gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,29%.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van de voorgaande periode is dit percentage gedaald.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 98,48%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	69,8
Overig	32,9
Alternatieve beleggingen	5,1
Derivaten	-7,8

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.2 SFDR annex IV Kring DB Premie

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Premie)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 15,33% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 37,28 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid.

Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,58	6,63	6,36
ESG Profiel Benchmark	6,40	6,42	6,19
Exposure naar normschenders (%)	0,11	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,07	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,01	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0,00
Gefinancierde broeikasgasemissie	37,28	41,04	62,52

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verslechterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverstopping, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 333 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregeerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

● **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	6,4	Nederland
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	3,6	Nederland
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	2,2	Nederland
Stadt Koeln	Overig	2,0	Duitsland
Land Rheinland-Pfalz	Overig	1,5	Duitsland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	1,2	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	1,2	Verenigde Staten
Stadt Bonn	Overig	1,1	Duitsland
Stadt Leverkusen	Overig	1,1	Duitsland
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,0	Verenigde Staten
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	1,0	Frankrijk
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	0,9	Verenigd Koninkrijk
Deutschland i/I Bond .5000% 15/04/2030	Overig	0,9	Duitsland
SACHSISCHE AUFBAUBANK - FOERDERBANK	Overig	0,8	Duitsland
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,8	Verenigde Staten

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

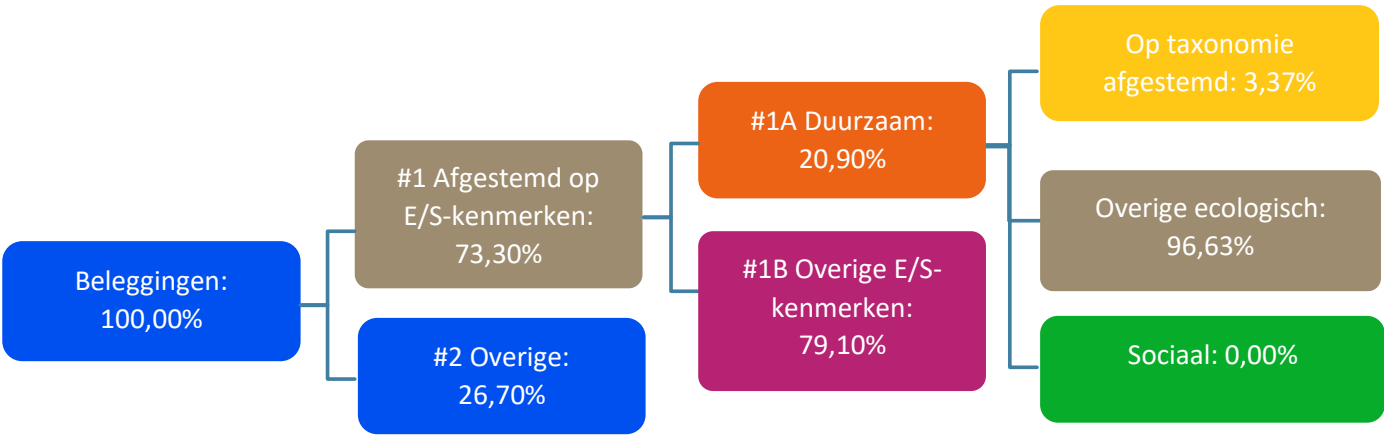

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 15,33% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	23,3
Technologie Hardware & Apparatuur	3,2
Banken	2,9
Kapitaalgoederen	2,9
Vastgoedfonds	2,8
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	2,8
Software & Diensten	2,7
Duurzame consumentengoederen en detailhandel	2,3
Media & Vermaak	2,0
Overig	55,0

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 3,37% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 1,33% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,04% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,00% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,03% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,03% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,00% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

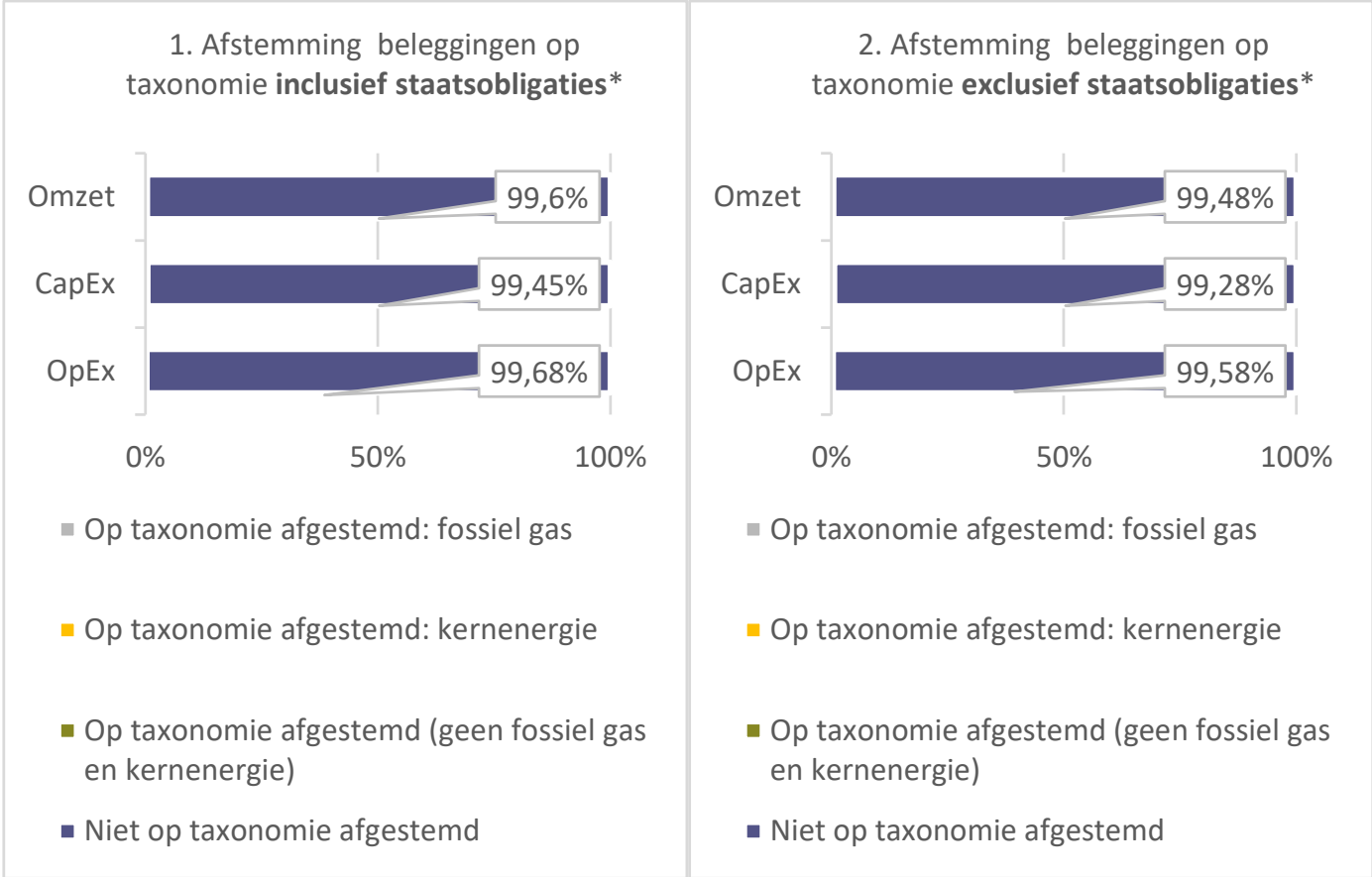
Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

*In deze diagrammen omvat “staatsobligaties” alle blootstellingen aan overheden.

Data over Taxonomy alignment voor green bonds van het Achmea IM universum:
Dit is gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,19%.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

Ten opzichte van de voorgaande periode is dit percentage gedaald.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 96,63%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	68,3
Overig	34,9
Alternatieve beleggingen	4,2
Derivaten	-7,3

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

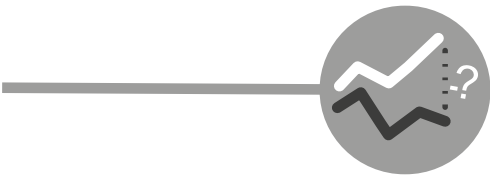
Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.3 SFDR annex IV Kring DB Stabiliteit

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Stabiteit)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 11,37% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 35,84 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid.

Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,68	6,71	6,45
ESG Profiel Benchmark	6,53	6,50	6,30
Exposure naar normschenders (%)	0,10	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,06	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,01	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0.00
Gefinancierde broeikasgasemissie	35,84	38,16	58,72

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

● ... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verslechterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

● Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverschaffing, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 108 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

●

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	10,2	Nederland
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	5,1	Nederland
Stadt Koeln	Overig	3,0	Duitsland
Land Rheinland-Pfalz	Overig	2,1	Duitsland
Stadt Leverkusen	Overig	1,7	Duitsland
Stadt Bonn	Overig	1,6	Duitsland
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	1,6	Nederland
JPM_ERX_OF50_VM	Overig	1,4	Verenigd Koninkrijk
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	1,1	Frankrijk
Gemeente Amsterdam	Overig	1,1	Nederland
SACHSISCHE AUFBAUBANK - FOERDERBANK	Overig	1,1	Duitsland
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	1,1	Verenigd Koninkrijk
Stadt Krefeld	Overig	0,9	Duitsland
The Dutch State Treasury Agency	Overig	0,9	Nederland
Stadt Mönchengladbach	Overig	0,9	Duitsland

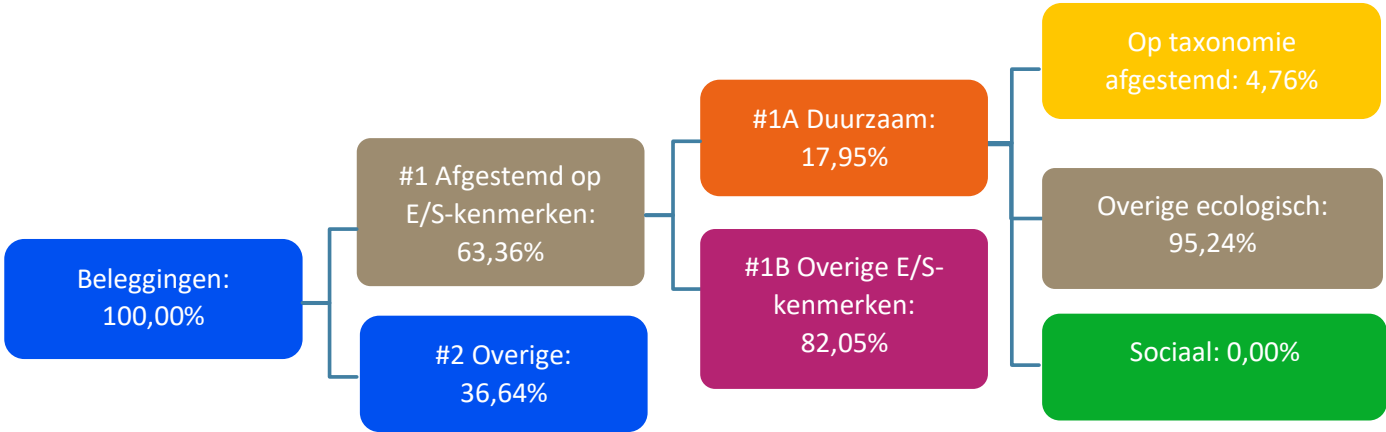

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 11,37% van de totale beleggingsportefeuille.

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

- De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:
- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
 - De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	26,7
Vastgoedfonds	2,1
Technologie Hardware & Apparatuur	2,0
Banken	1,8
Kapitaalgoederen	1,8
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,7
Software & Diensten	1,7
Door onderpand gedekt	1,6
Financiële instellingen	1,5
Overig	59,1

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 4,76% afgestemd op de EU-taxonomie.

en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 1,90% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,06% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,06% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,06% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,01% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

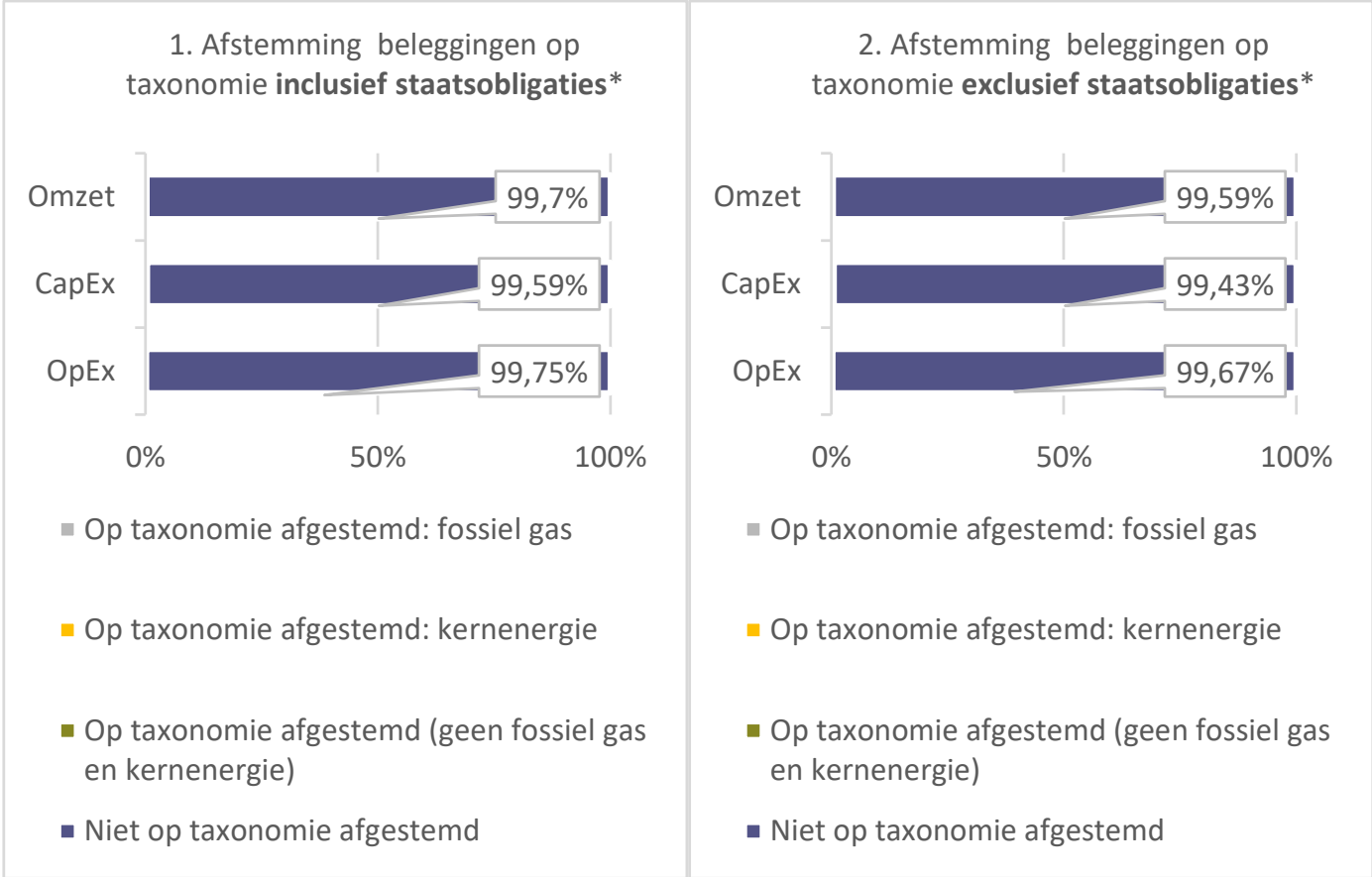
☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

*In deze diagrammen omvat “staatsobligaties” alle blootstellingen aan overheden.

Data over Taxonomy alignment voor green bonds van het Achmea IM universum:
Dit is gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,14%.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van de voorgaande periode is dit percentage gedaald.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 95,24%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	74,6
Overig	31,8
Alternatieve beleggingen	2,3
Derivaten	-8,7

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.4 SFDR annex IV Kring DB Koopkracht

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Koopkracht)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 16,04% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 37,10 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid.

Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,61	6,65	6,38
ESG Profiel Benchmark	6,44	6,43	6,22
Exposure naar normschenders (%)	0,11	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,07	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,01	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0,00
Gefinancierde broeikasgasemissie	37,10	40,67	61,89

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verslechterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverstopping, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 446 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.
- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptatie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

● **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	5,0	Nederland
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	4,7	Nederland
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	2,2	Nederland
Stadt Koeln	Overig	1,6	Duitsland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	1,2	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	1,2	Verenigde Staten
Land Rheinland-Pfalz	Overig	1,1	Duitsland
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,0	Verenigde Staten
Stadt Bonn	Overig	0,9	Duitsland
Stadt Leverkusen	Overig	0,9	Duitsland
Deutschland i/I Bond .5000% 15/04/2030	Overig	0,9	Duitsland
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,8	Verenigde Staten
Treasury certificates ZC 09/01/2025	Overheden	0,7	België
Deutschland I/L Bond .1000% 15/04/2026	Overig	0,7	Duitsland
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	0,7	Frankrijk

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

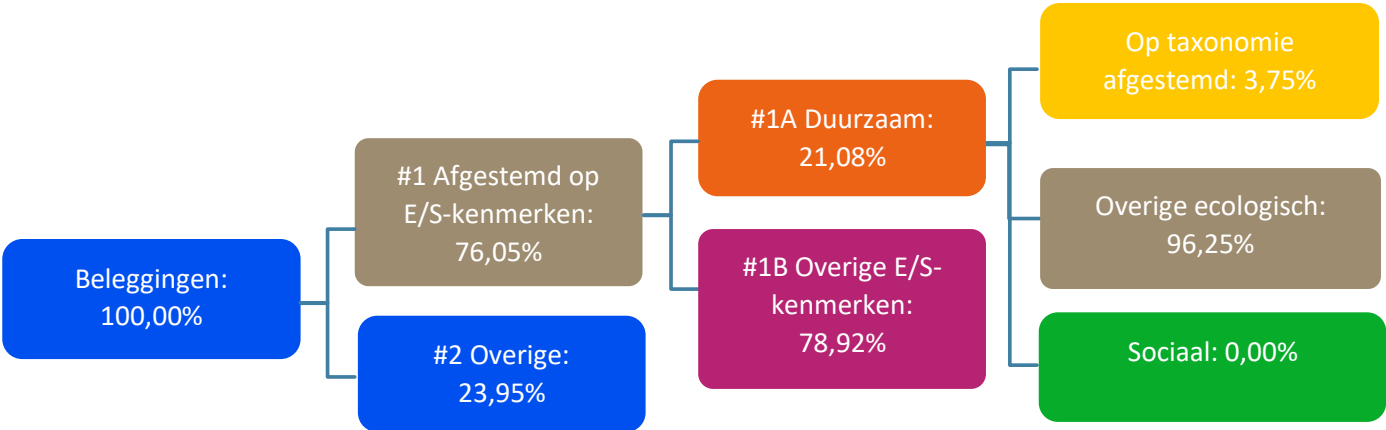

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 16,04% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	24,1
Technologie Hardware & Apparatuur	3,2
Banken	2,9
Kapitaalgoederen	2,9
Vastgoedfonds	2,8
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	2,8
Software & Diensten	2,7
Duurzame consumentengoederen en detailhandel	2,3
Media & Vermaak	2,0
Overig	54,2

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 3,75% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 1,48% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,04% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,04% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,04% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,00% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

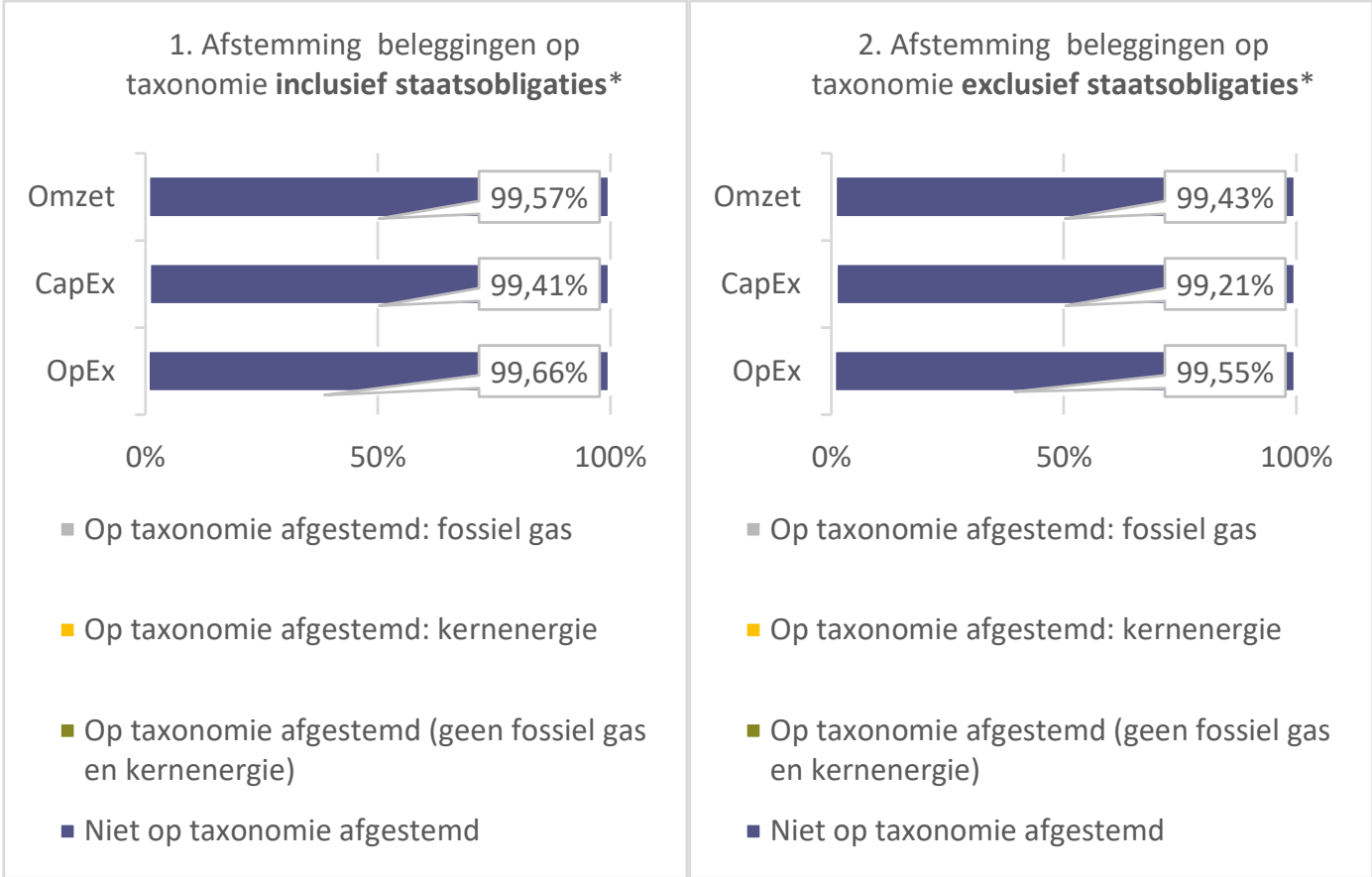
☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

*In deze diagrammen omvat “staatsobligaties” alle blootstellingen aan overheden.

Data over Taxonomy alignment voor green bonds van het Achmea IM universum:
Dit is gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,20%.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

Ten opzichte van de voorgaande periode is dit percentage gedaald.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 96,25%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	61,3
Overig	40,6
Alternatieve beleggingen	4,7
Derivaten	-6,6

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.5 SFDR annex IV Kring DB Evenwicht

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Evenwicht)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 15,79% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 35,80 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid. Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,76	6,79	6,56
ESG Profiel Benchmark	6,64	6,58	6,44
Exposure naar normschenders (%)	0,10	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,05	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,01	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0.00
Gefinancierde broeikasgasemissie	35,80	36,02	54,78

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

● ... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verslechterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

● Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverstopping, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 2978 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

●

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	10,0	Nederland
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	2,3	Nederland
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	1,7	Nederland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	0,9	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	0,8	Verenigde Staten
Stadt Koeln	Overig	0,8	Duitsland
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,7	Verenigde Staten
Deutschland i/I Bond .5000% 15/04/2030	Overig	0,7	Duitsland
Land Rheinland-Pfalz	Overig	0,6	Duitsland
Treasury certificates ZC 09/01/2025	Overheden	0,6	België
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,6	Verenigde Staten
Deutschland I/L Bond .1000% 15/04/2026	Overig	0,5	Duitsland
TSMC	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,5	Taiwan
France (govt of) 1.750% 25/11/2024	Overheden	0,5	Frankrijk
Cash bucket EUR	Overig	0,5	Nederland

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

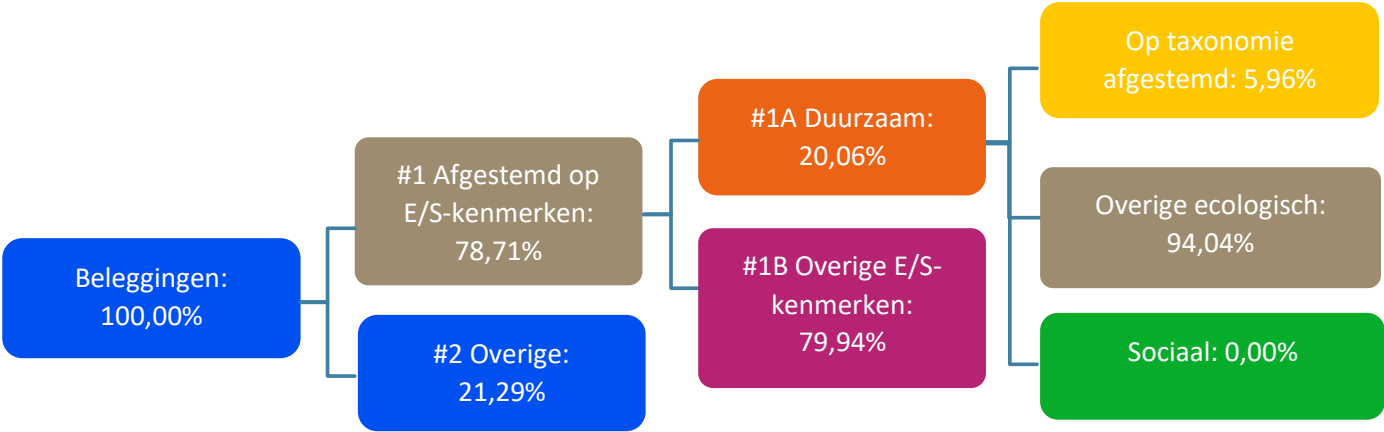

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 15,79% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	29,5
Door onderpand gedekt	3,2
Financiële instellingen	3,0
Supranationalen	2,9
Technologie Hardware & Apparatuur	2,3
Agentschappen	2,2
Vastgoedfonds	2,1
Kapitaalgoederen	2,1
Banken	2,1
Overig	50,7

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 5,96% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 2,38% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,09% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,08% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,08% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,01% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

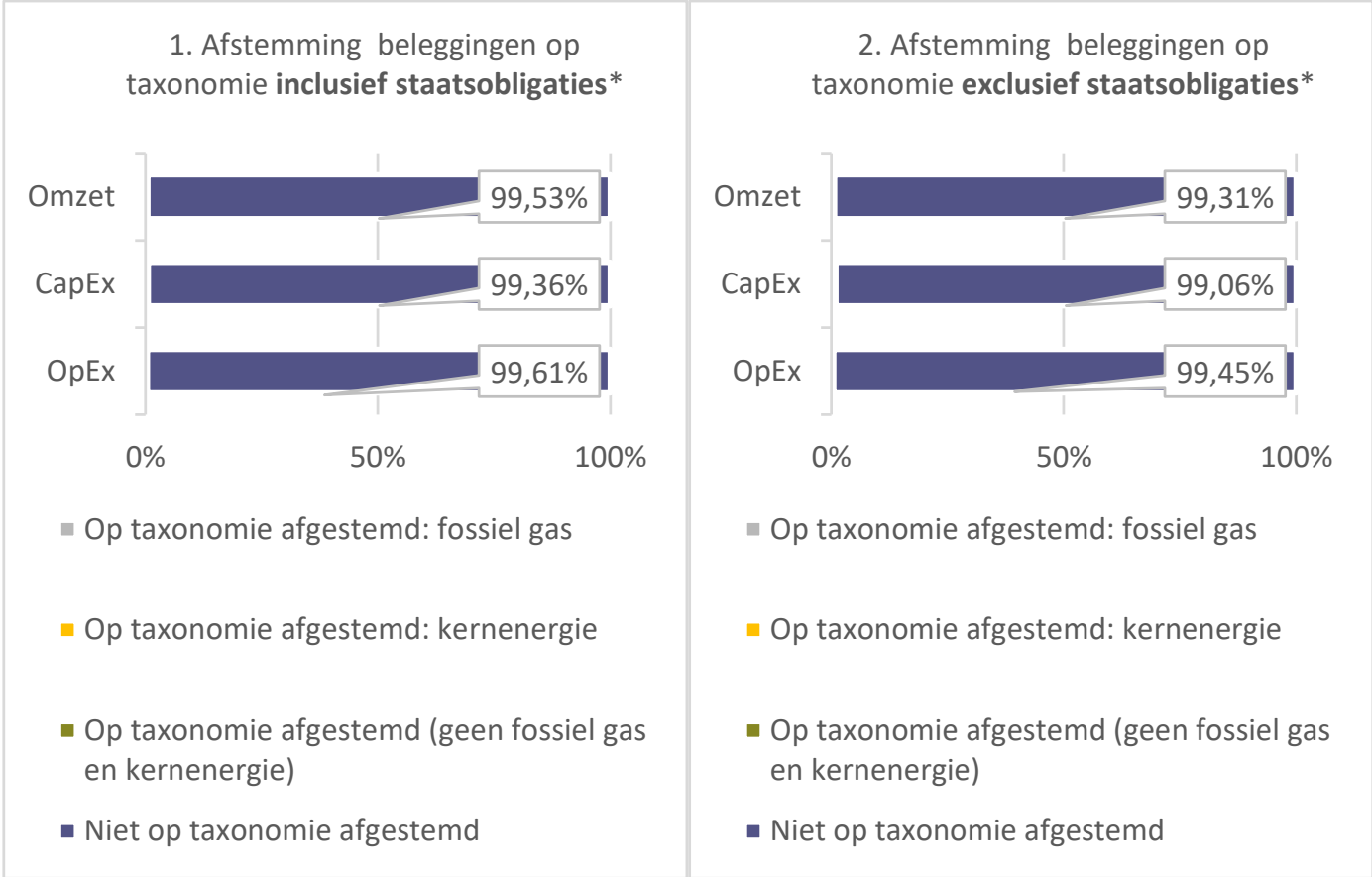
☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

*In deze diagrammen omvat “staatsobligaties” alle blootstellingen aan overheden.

Data over Taxonomy alignment voor green bonds van het Achmea IM universum:
Dit is gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,22%.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van de voorgaande periode is dit percentage gedaald.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 94,04%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Overig	61,3
Liquiditeiten	38,2
Alternatieve beleggingen	3,9
Derivaten	-3,4

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.6 SFDR annex IV Kring RBS

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Royal Bank of Scotland)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 13,25% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 36,87 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid. Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,71	6,69	6,47
ESG Profiel Benchmark	6,56	6,48	6,32
Exposure naar normschenders (%)	0,10	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,06	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,01	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0,00
Gefinancierde broeikasgasemissie	36,87	39,98	60,00

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verbeterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverschaffing, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 4078 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

● **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGPs). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	6,5	Nederland
Cash bucket EUR	Overig	4,4	Nederland
Deutschland IL Bond .1000% 15/04/2046	Overig	4,0	Duitsland
France (govt of) .1000% 25/07/2053	Overig	3,6	Frankrijk
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	3,3	Nederland
Deutschland i/I bond .1000% 15/04/2033	Overig	2,3	Duitsland
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	1,3	Nederland
France (govt of) .6000% 25/07/2034	Overig	1,2	Frankrijk
France (govt of) .9500% 25/07/2043	Overig	1,2	Frankrijk
Stadt Koeln	Overig	1,0	Duitsland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	0,8	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	0,8	Verenigde Staten
Land Rheinland-Pfalz	Overig	0,7	Duitsland
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,7	Verenigde Staten
France (govt of) .1000% 25/07/2047	Overig	0,6	Frankrijk

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

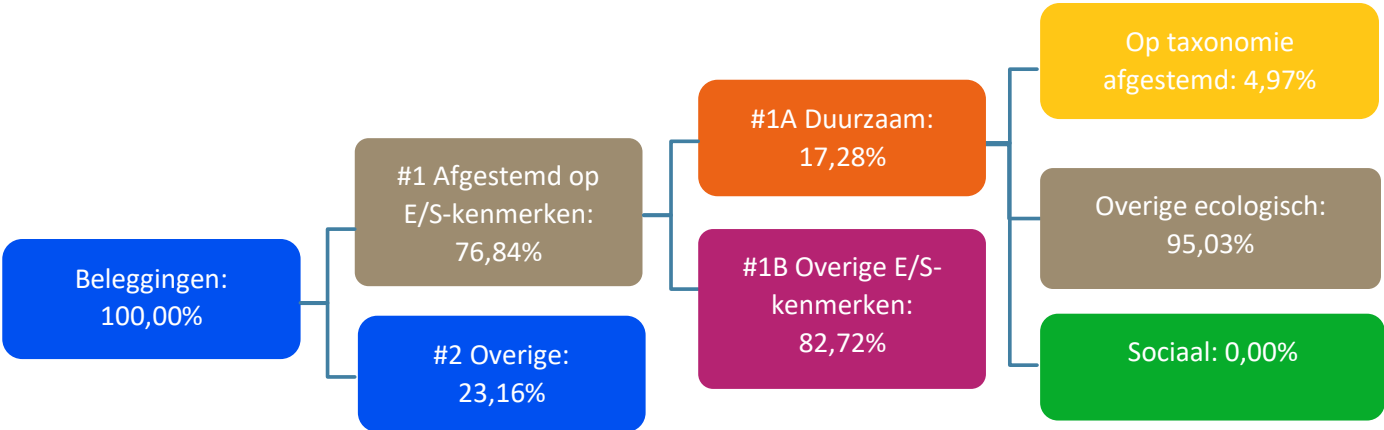

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 13,25% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

- De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:
- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
 - De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	22,7
Technologie Hardware & Apparatuur	2,2
Door onderpand gedekt	2,1
Kapitaalgoederen	2,0
Financiële instellingen	2,0
Banken	1,9
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,9
Software & Diensten	1,9
Supranationalen	1,8
Overig	61,5

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 4,97% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 1,98% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,07% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,06% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,06% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,01% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

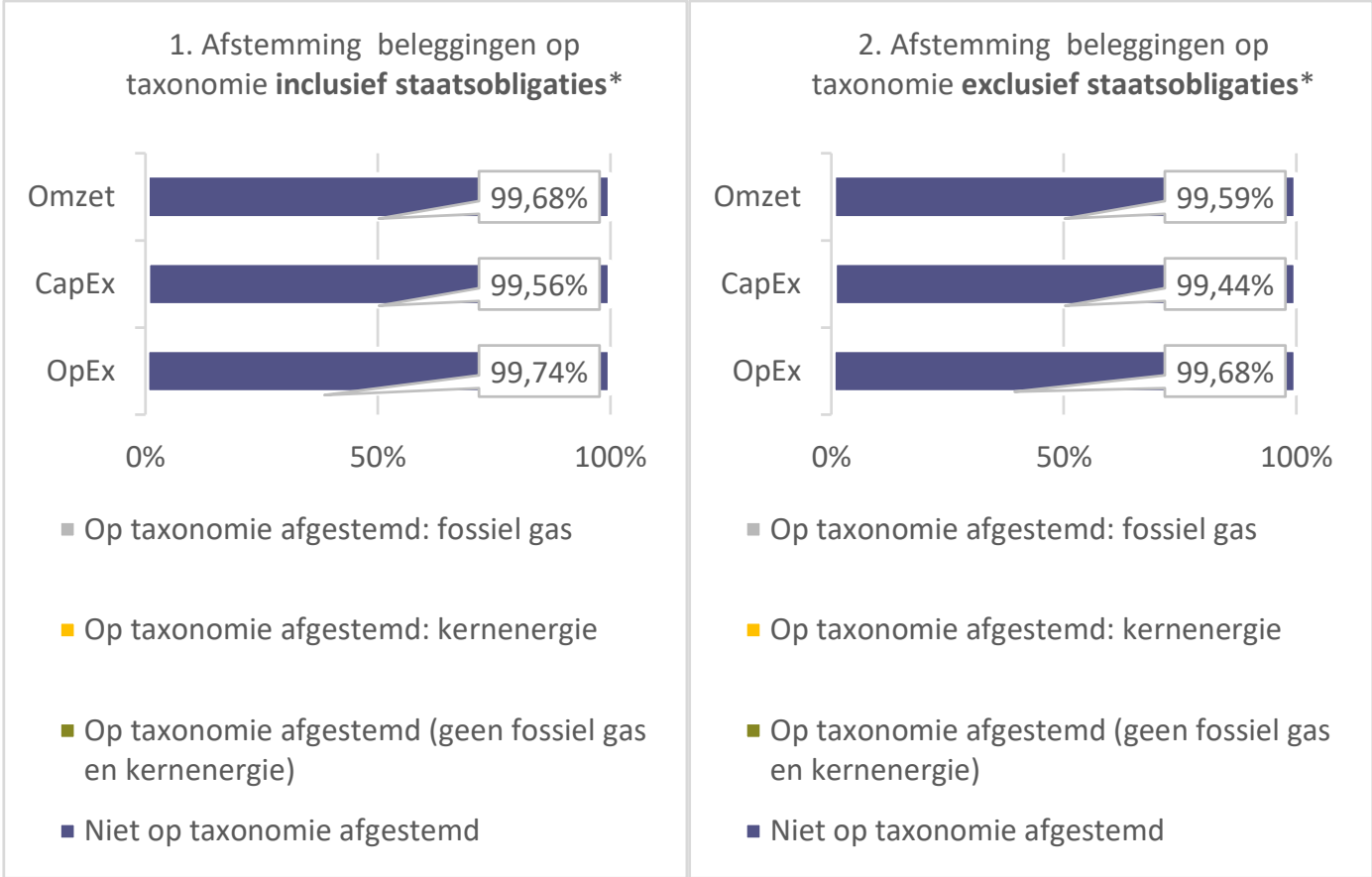
Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 95,03%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	62,7
Overig	41,4
Alternatieve beleggingen	2,8
Derivaten	-6,9

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

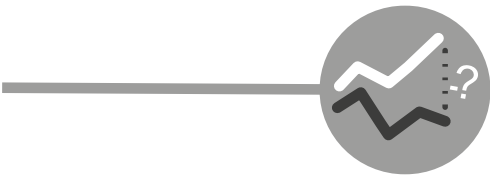
Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.7 SFDR annex IV Kring Bavaria

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming:

Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Bavaria)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI):

724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 14,78% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

- De volgende investeringen zijn uitgesloten:
- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
 - o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
 - o producenten van tabaksproducten;
 - o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
 - o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 36,66 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid. Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,78	6,81	6,54
ESG Profiel Benchmark	6,66	6,60	6,41
Exposure naar normschenders (%)	0,10	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,05	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,01	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0.00
Gefinancierde broeikasgasemissie	36,66	36,56	57,22

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

● ... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verslechterd.
- De CO2-voetafdruk is gestegen.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

● Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverstopping, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 1623 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

● **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGPs). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2 voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	10,1	Nederland
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	3,9	Nederland
Stadt Koeln	Overig	1,3	Duitsland
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	1,1	Nederland
Land Rheinland-Pfalz	Overig	0,9	Duitsland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	0,8	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	0,8	Verenigde Staten
Stadt Bonn	Overig	0,7	Duitsland
Stadt Leverkusen	Overig	0,7	Duitsland
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,7	Verenigde Staten
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	0,5	Frankrijk
SACHSISCHE AUFBAUBANK - FOERDERBANK	Overig	0,5	Duitsland
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,5	Verenigde Staten
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	0,5	Verenigd Koninkrijk
Gemeente Amsterdam	Overig	0,5	Nederland

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

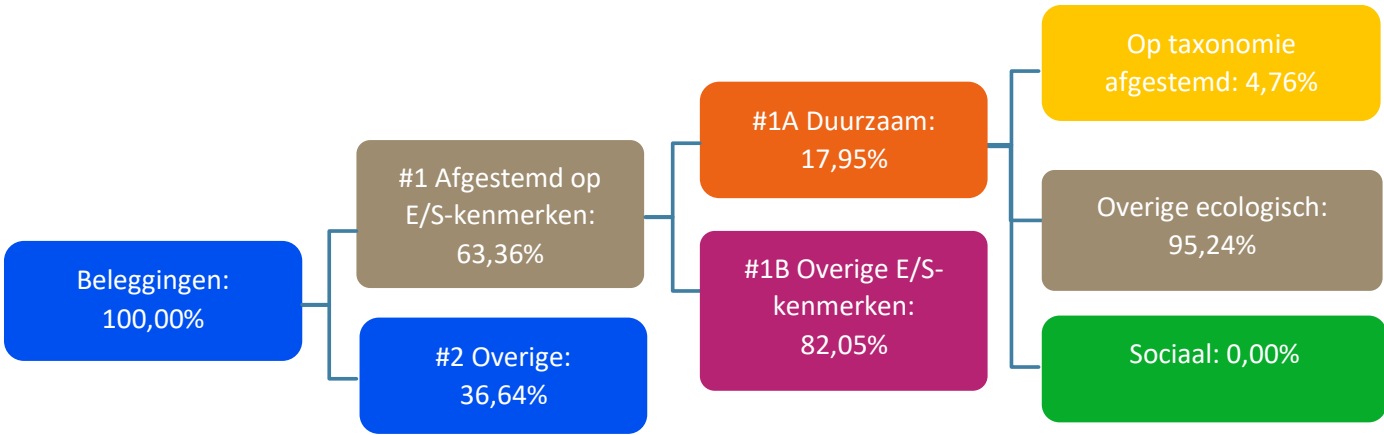

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 14,78% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	30,0
Door onderpand gedekt	3,2
Financiële instellingen	3,0
Supranationalen	2,9
Agentschappen	2,2
Technologie Hardware & Apparatuur	2,1
Banken	1,9
Kapitaalgoederen	1,9
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,8
Overig	50,9

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 6,26% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 2,49% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,09% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,09% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,09% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,01% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

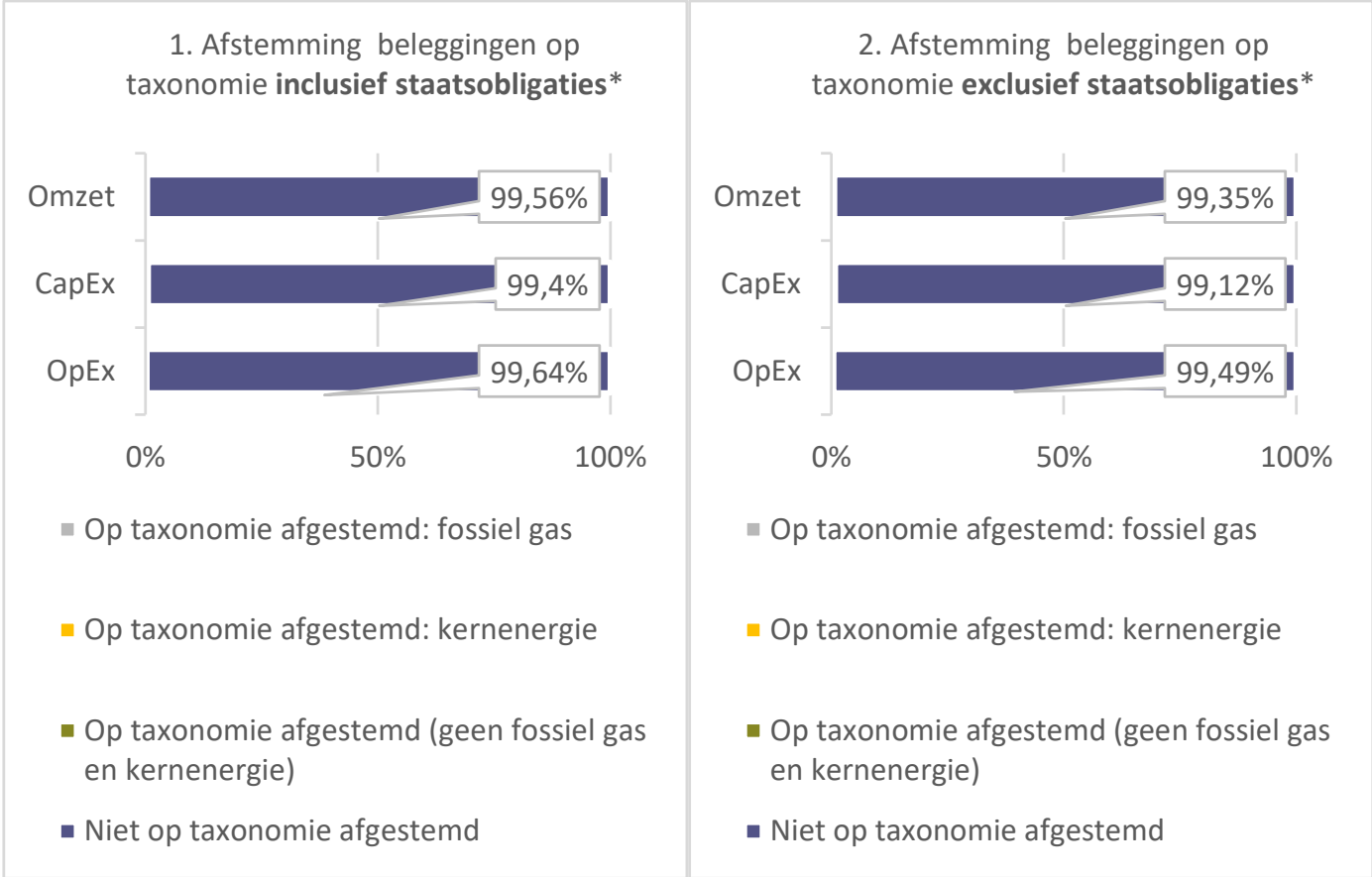
Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

*In deze diagrammen omvat “staatsobligaties” alle blootstellingen aan overheden.

Data over Taxonomy alignment voor green bonds van het Achmea IM universum:
Dit is gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,21%.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

Ten opzichte van de voorgaande periode is dit percentage gedaald.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 93,74%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Overig	53,5
Liquiditeiten	48,3
Alternatieve beleggingen	2,3
Fondsen	0,7
Derivaten	-4,7

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.8 SFDR annex IV Kring Sligro Food Group

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Sligro Food Group)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 17,18% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 41,18 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid.

Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbewegingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,65	6,66	6,40
ESG Profiel Benchmark	6,67	6,66	6,46
Exposure naar normschenders (%)	0,13	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,08	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,02	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0.00
Gefinancierde broeikasgasemissie	41,18	44,24	67,47

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verslechterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverschaffing, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 2938 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregeerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

●

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	7,1	Nederland
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	4,8	Nederland
Stadt Koeln	Overig	1,6	Duitsland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	1,3	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	1,2	Verenigde Staten
Land Rheinland-Pfalz	Overig	1,1	Duitsland
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,1	Verenigde Staten
Stadt Bonn	Overig	0,9	Duitsland
Stadt Leverkusen	Overig	0,8	Duitsland
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,8	Verenigde Staten
TSMC	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,8	Taiwan
SACHSISCHE AUFBAUBANK - FOERDERBANK	Overig	0,6	Duitsland
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	0,6	Frankrijk
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	0,6	Verenigd Koninkrijk
Gemeente Amsterdam	Overig	0,6	Nederland

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

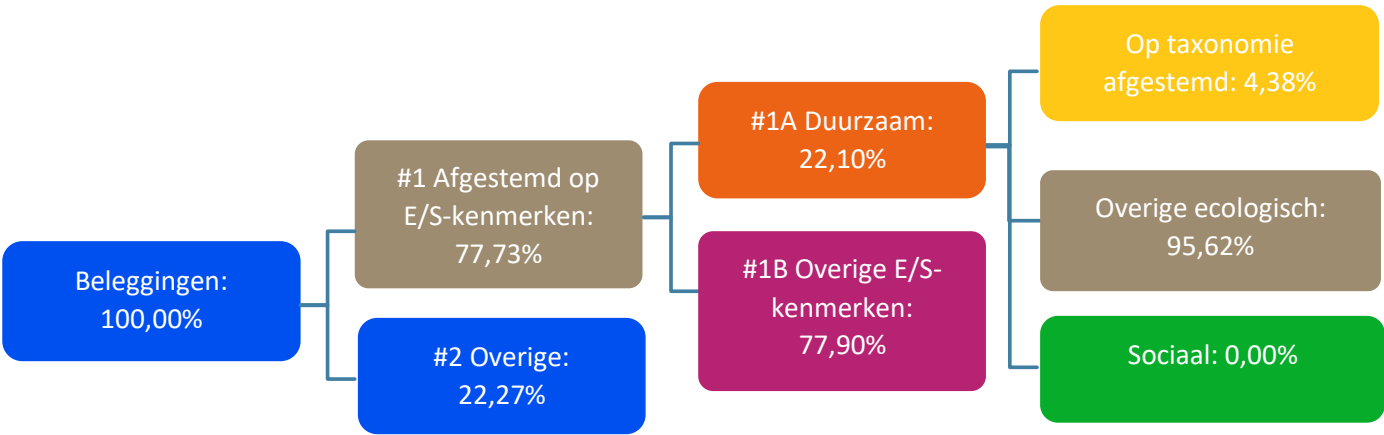

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 17,18% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	25,8
Technologie Hardware & Apparatuur	3,5
Banken	3,2
Kapitaalgoederen	3,2
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	3,0
Software & Diensten	3,0
Duurzame consumentengoederen en detailhandel	2,5
Door onderpand gedekt	2,3
Financiële instellingen	2,2
Overig	51,2

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 4,38% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 1,71% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,06% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,06% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,05% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,01% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

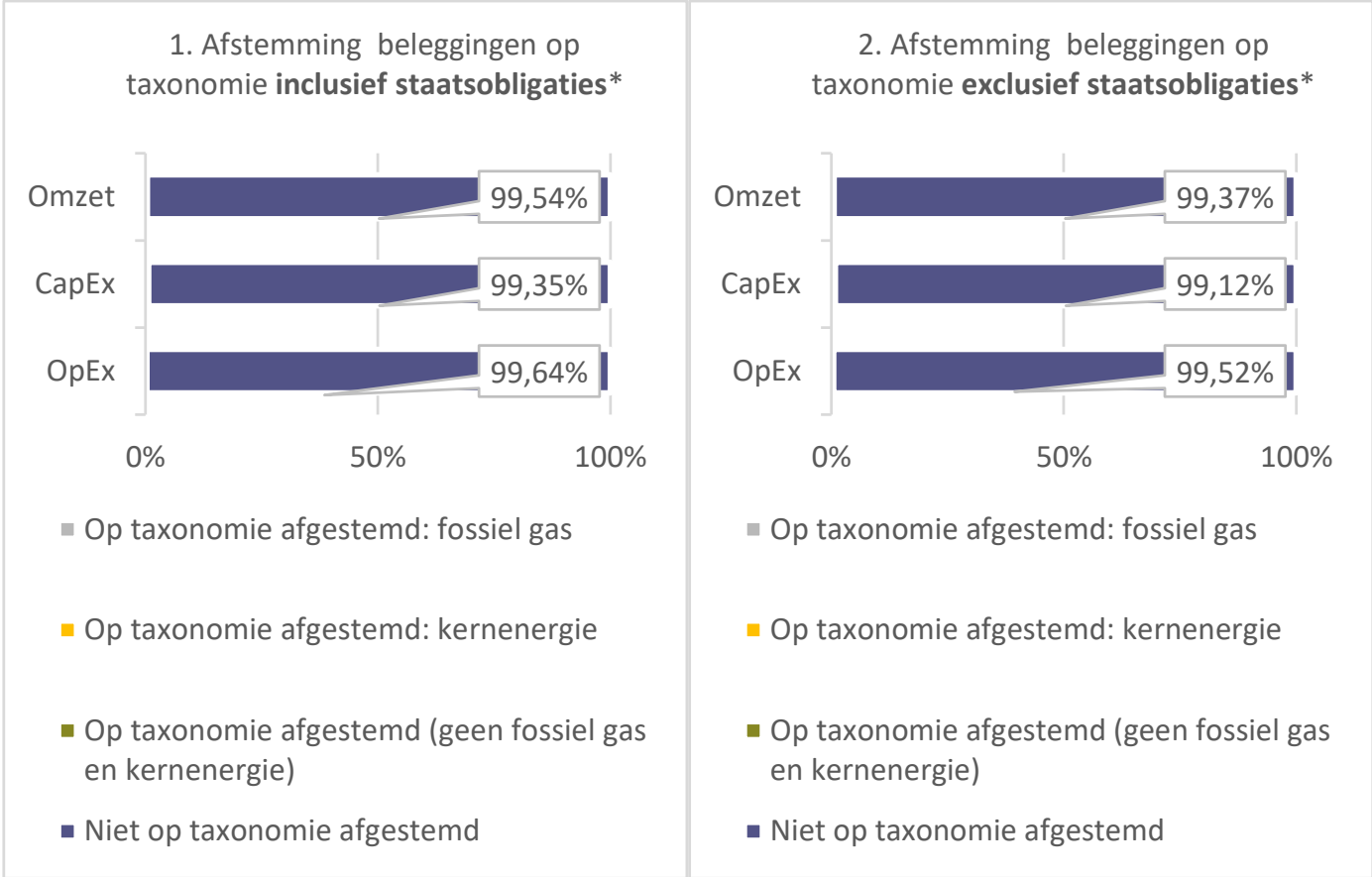
Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 95,62%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	63,9
Overig	42,8
Derivaten	-6,8

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

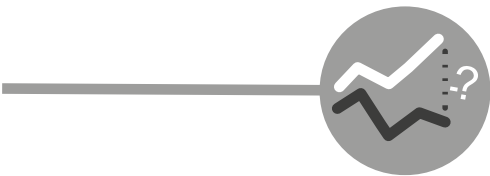
Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.9 SFDR annex IV Kring Chemours

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Chemours)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 18,08% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

- De volgende investeringen zijn uitgesloten:
- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
 - o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
 - o producenten van tabaksproducten;
 - o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
 - o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 41,41 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid. Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbewegingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,63	6,62	6,37
ESG Profiel Benchmark	6,45	6,38	6,27
Exposure naar normschenders (%)	0,14	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,08	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,02	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0.00
Gefinancierde broeikasgasemissie	41,41	45,24	68,22

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verbeterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverschaffing, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 1821 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

● **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGPs). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2 voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	6,8	Nederland
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	4,1	Nederland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	1,4	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	1,4	Verenigde Staten
Stadt Koeln	Overig	1,3	Duitsland
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,2	Verenigde Staten
Land Rheinland-Pfalz	Overig	1,0	Duitsland
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,9	Verenigde Staten
TSMC	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,8	Taiwan
Stadt Bonn	Overig	0,7	Duitsland
Stadt Leverkusen	Overig	0,7	Duitsland
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	0,7	Frankrijk
Meta Platforms Inc	Media & Vermaak	0,6	Verenigde Staten
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	0,6	Verenigd Koninkrijk
Amazoncom Inc	Duurzame consumentengoederen en detailhandel	0,6	Verenigde Staten

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: 2024

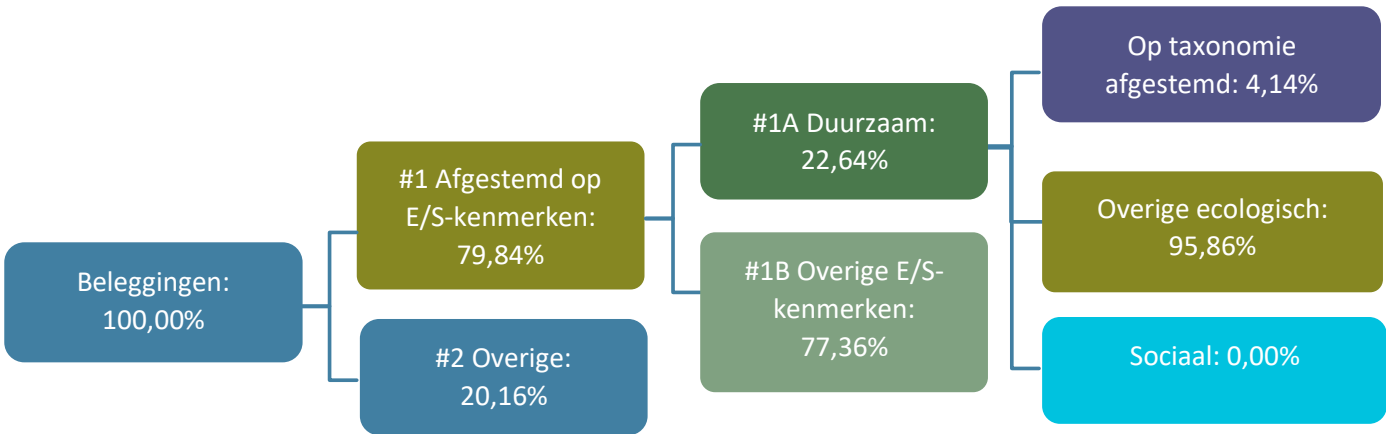

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 18,08% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

- De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:
- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
 - De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	25,1
Technologie Hardware & Apparatuur	3,8
Banken	3,5
Kapitaalgoederen	3,4
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	3,3
Software & Diensten	3,3
Duurzame consumentengoederen en detailhandel	2,8
Media & Vermaak	2,4
Financiële diensten	2,3
Overig	50,2

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 4,14% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 1,61% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,05% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,05% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,05% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,00% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

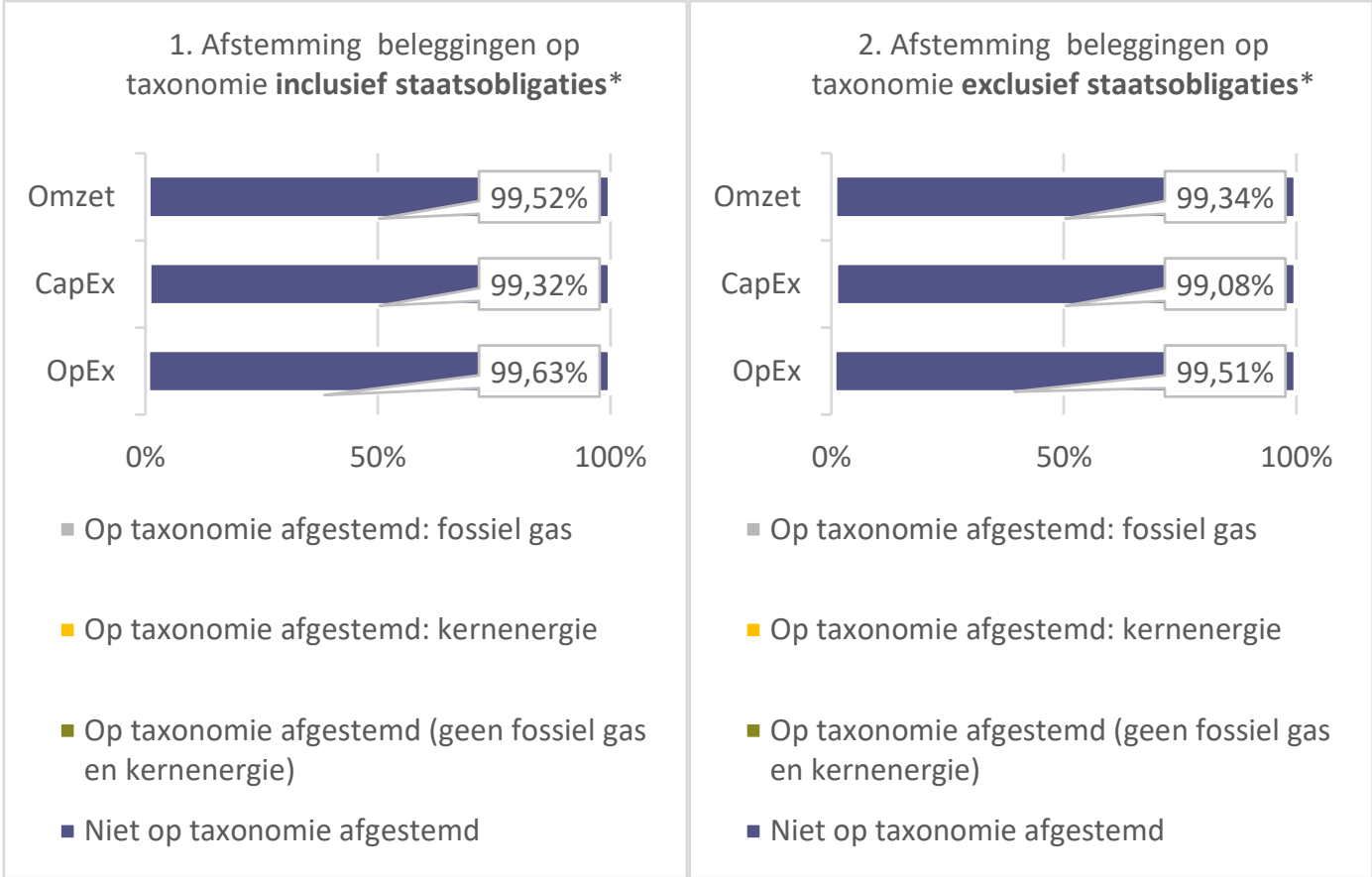
Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 95,86%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	62,3
Overig	44,2
Derivaten	-6,4

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.10 SFDR annex IV Kring equensWorldline

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring equensWorldline)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 13,95% duurzame beleggingen
in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	met een sociale doelstelling Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 35,13 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid. Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,83	6,83	6,63
ESG Profiel Benchmark	6,72	6,62	6,48
Exposure naar normschenders (%)	0,09	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,04	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,01	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0,00
Gefinancierde broeikasgasemissie	35,13	34,68	52,88

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

● ... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verslechterd.
- De CO2-voetafdruk is gestegen.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

● **Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?**

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverstopping, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 5387 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	11,3	Nederland
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	3,9	Nederland
Stadt Koeln	Overig	1,3	Duitsland
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	1,2	Nederland
Land Rheinland-Pfalz	Overig	0,9	Duitsland
Stadt Bonn	Overig	0,7	Duitsland
Stadt Leverkusen	Overig	0,7	Duitsland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	0,6	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	0,6	Verenigde Staten
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	0,6	Frankrijk
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	0,5	Verenigd Koninkrijk
SACHSISCHE AUFBAUBANK - FOERDERBANK	Overig	0,5	Duitsland
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,5	Verenigde Staten
Gemeente Amsterdam	Overig	0,5	Nederland
Deutschland i/I Bond .5000% 15/04/2030	Overig	0,5	Duitsland

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

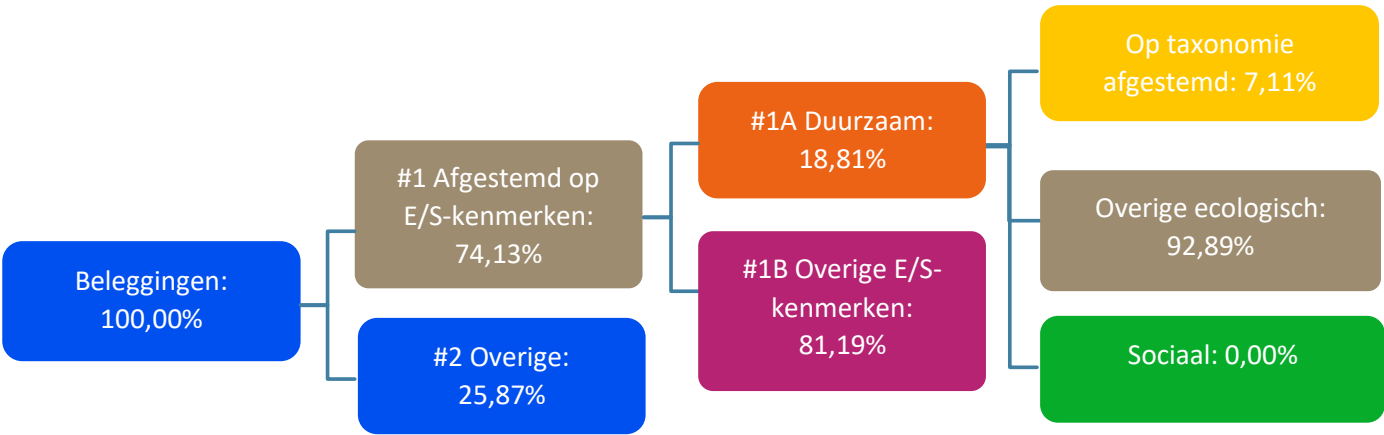

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 13,95% van de totale beleggingsportefeuille.

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

- De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:
- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
 - De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	31,6
Door onderpand gedekt	3,6
Financiële instellingen	3,3
Supranationalen	3,2
Agentschappen	2,5
Technologie Hardware & Apparatuur	1,6
Nutsvoorzieningen	1,5
Banken	1,5
Kapitaalgoederen	1,5
Overig	49,6

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 7,11% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 2,85% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,11% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,11% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,10% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,01% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

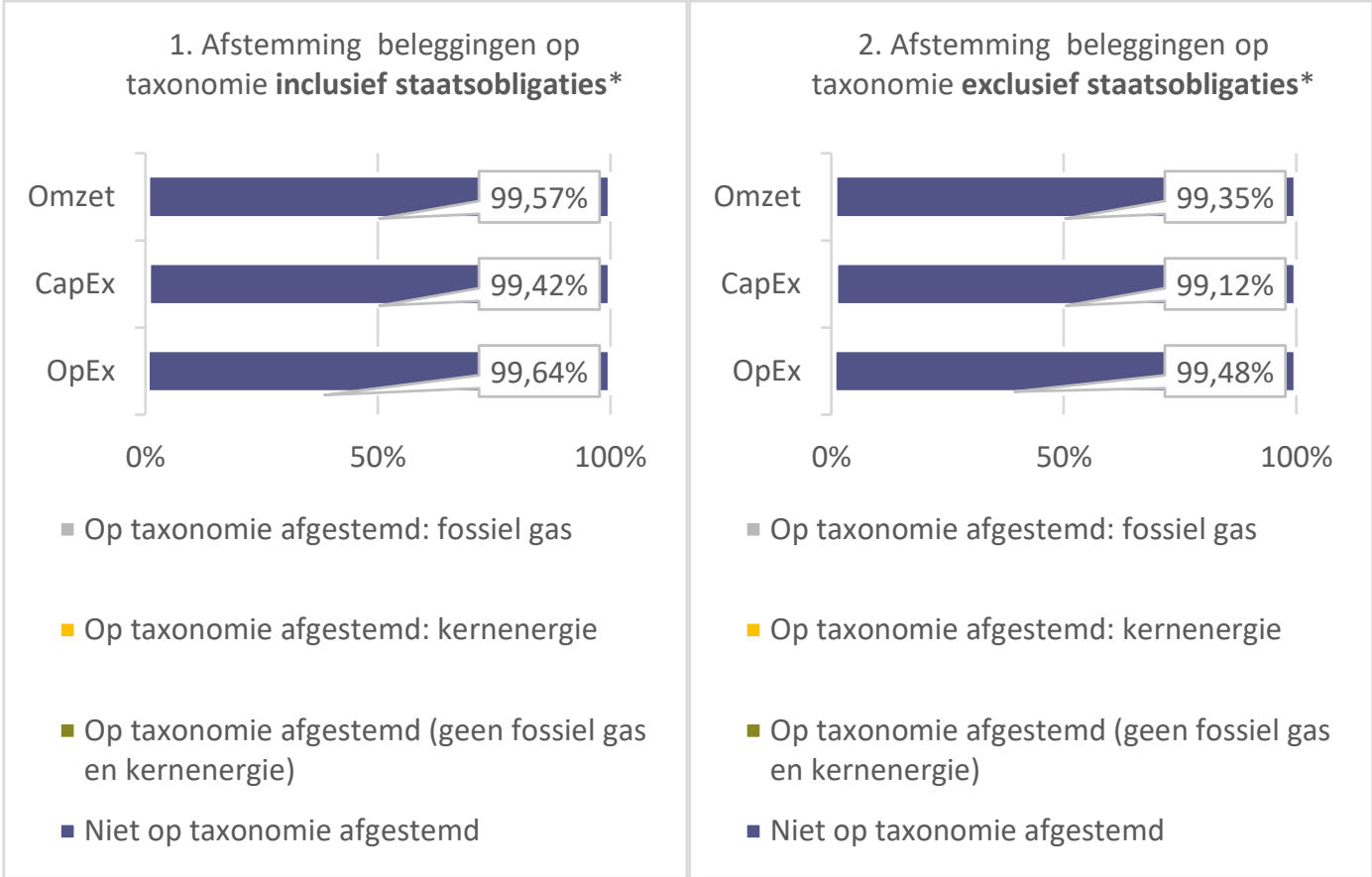
Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

*In deze diagrammen omvat “staatsobligaties” alle blootstellingen aan overheden.

Data over Taxonomy alignment voor green bonds van het Achmea IM universum:
Dit is gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,20%.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

Ten opzichte van de voorgaande periode is dit percentage gedaald.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 92,89%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Overig	56,1
Liquiditeiten	46,1
Alternatieve beleggingen	2,2
Derivaten	-4,4

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.11 SFDR annex IV Kring HPE

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring HPE)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 20,19% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 44,17 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid.

Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,70	6,42	6,26
ESG Profiel Benchmark	5,46	6,29	6,03
Exposure naar normschenders (%)	0,42	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,02	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,39	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,03	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0,00
Gefinancierde broeikasgasemissie	44,17	50,60	64,53

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

● ... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verbeterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

● Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverschaffing, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 5995 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

● **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGPs). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	11,8	Nederland
Bundesobligation 0% 11/04/2025	Overheden	2,8	Duitsland
Bundesrepublik Deutschland 4,75% 04/07/2040	Overheden	2,7	Duitsland
Bundesrepublik Deutschland 3,25% 04/07/2042	Overheden	2,4	Duitsland
France (govt of) 0% 25/03/2025	Overheden	2,1	Frankrijk
Bundesrepub. Deutschland .5000% 15/08/2027	Overheden	2,0	Duitsland
Bundesrepub. Deutschland 1.250% 15/08/2048	Overheden	1,7	Duitsland
France (govt of) .5000% 25/06/2044	Overheden	1,5	Frankrijk
France Government Bond OAT 5,75% 25/10/2032	Overheden	1,4	Frankrijk
France (govt of) .7500% 25/05/2052	Overheden	1,3	Frankrijk
Buoni poliennali del tes 3.600% 29/09/2025	Overheden	1,3	Italië
Netherlands government 0% 15/01/2052	Overheden	1,2	Nederland
Netherlands government .5000% 15/01/2040	Overheden	1,1	Nederland
European union .7500% 04/01/2047	Supranationalen	1,1	België
France Government Bond OAT 4% 25/04/2055	Overheden	1,0	Frankrijk

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

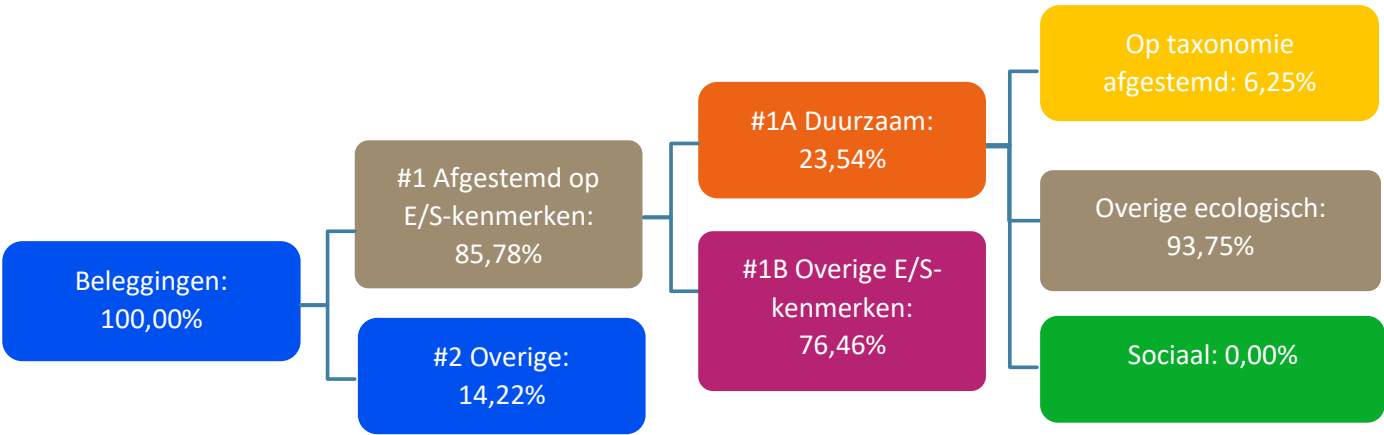

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 20,19% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	35,1
Vastgoedfonds	7,3
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	3,1
Agentschappen	2,6
Banken	2,5
Software & Diensten	2,3
Technologie Hardware & Apparatuur	2,2
Supranationalen	2,2
Media & Vermaak	1,9
Overig	40,9

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 6,25% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 1,20% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,00% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,01% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,00% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas☒ In kernenergie

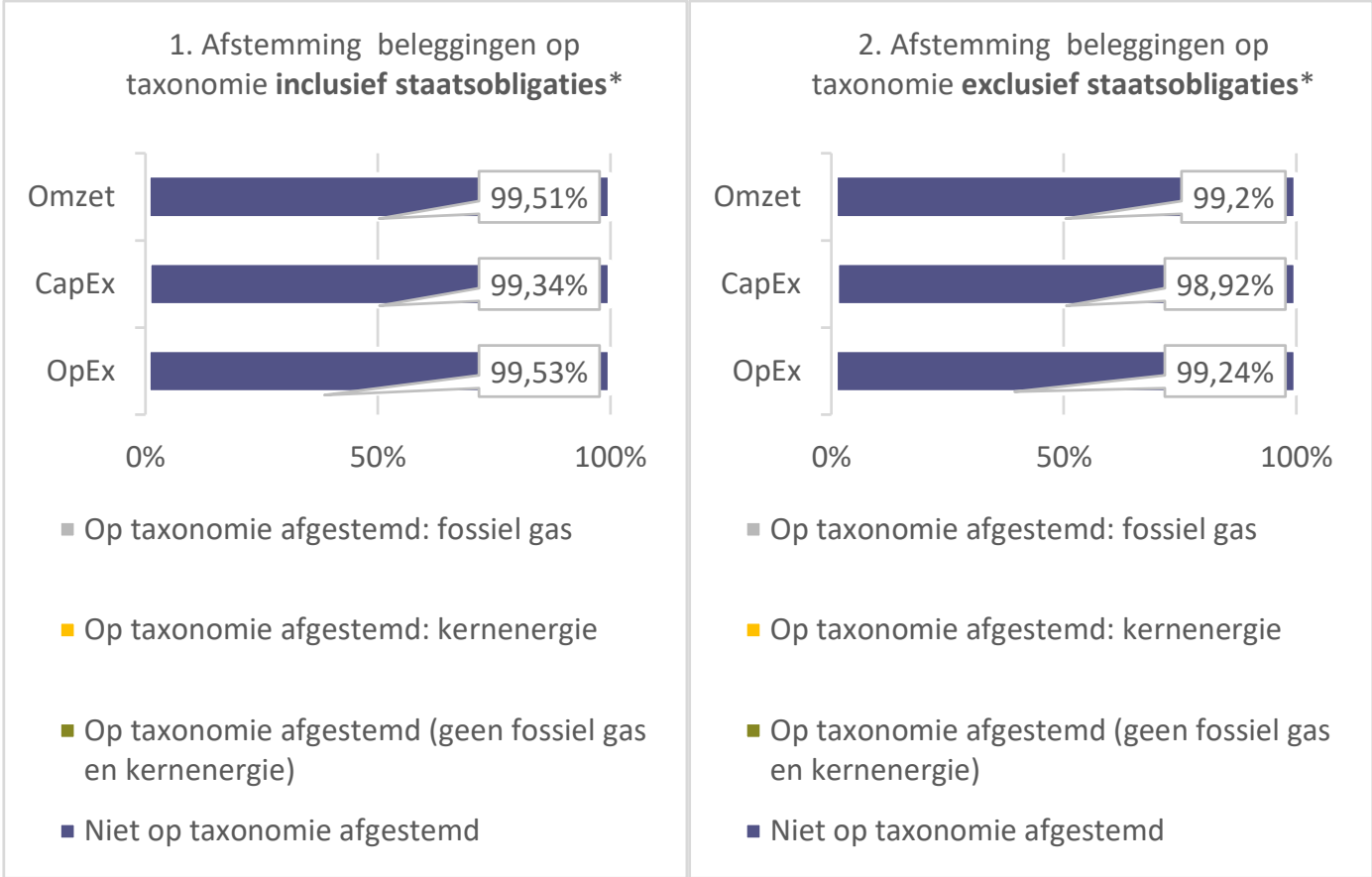
☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 93,75%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Fondsen	83,1
Liquiditeiten	11,6
Derivaten	3,4
Overig	2,0

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.12 SFDR annex IV Kring HPNL

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring HP Nederland)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 16,86% duurzame beleggingen
in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	met een sociale doelstelling Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 57,52 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid. Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,45	6,49	6,38
ESG Profiel Benchmark	6,45	6,39	6,18
Exposure naar normschenders (%)	0,94	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,01	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,62	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,94	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0,00
Gefinancierde broeikasgasemissie	57,52	58,58	60,33

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verslechterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverschaffing, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 421 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

● **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	11,2	Nederland
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	5,0	Nederland
Stadt Koeln	Overig	1,7	Duitsland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	1,6	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	1,5	Verenigde Staten
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,4	Verenigde Staten
Land Rheinland-Pfalz	Overig	1,3	Duitsland
Stadt Bonn	Overig	1,0	Duitsland
Stadt Leverkusen	Overig	1,0	Duitsland
Amazoncom Inc	Duurzame consumentengoederen en detailhandel	0,9	Verenigde Staten
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	0,8	Nederland
TSMC	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,8	Taiwan
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	0,8	Frankrijk
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	0,7	Verenigd Koninkrijk
SACHSISCHE AUFBAUBANK - FOERDERBANK	Overig	0,7	Duitsland

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

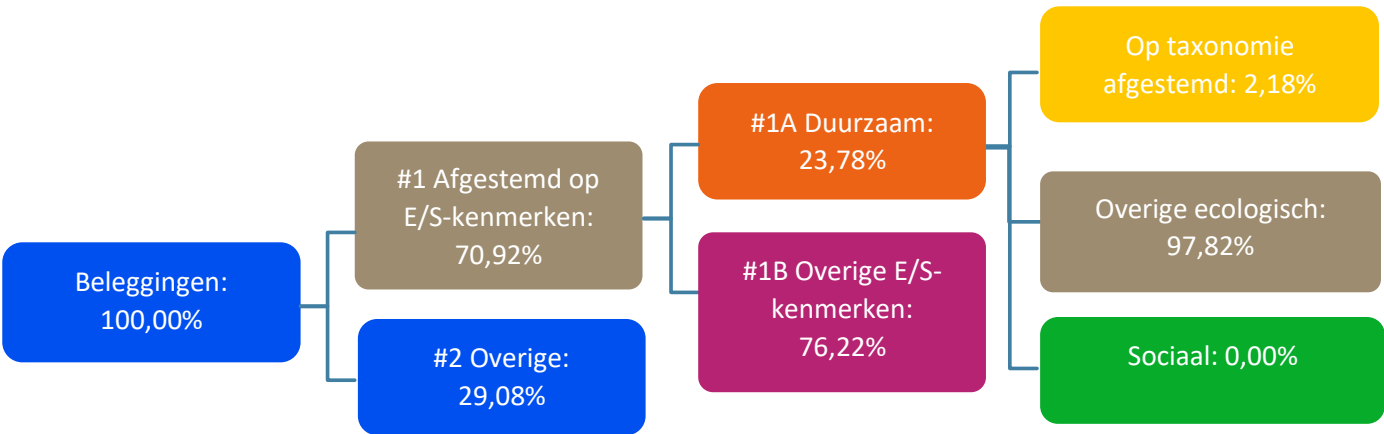

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 16,86% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

- De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:
- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
 - De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	22,5
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	4,0
Software & Diensten	3,4
Banken	3,3
Technologie Hardware & Apparatuur	2,9
Farmaceutica, biotechnologie en levenswetenschappen	2,7
Media & Vermaak	2,6
Financiële diensten	2,5
Kapitaalgoederen	2,2
Overig	53,9

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 2,18% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 0,84% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,00% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,00% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,01% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,00% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,00% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas☒ In kernenergie

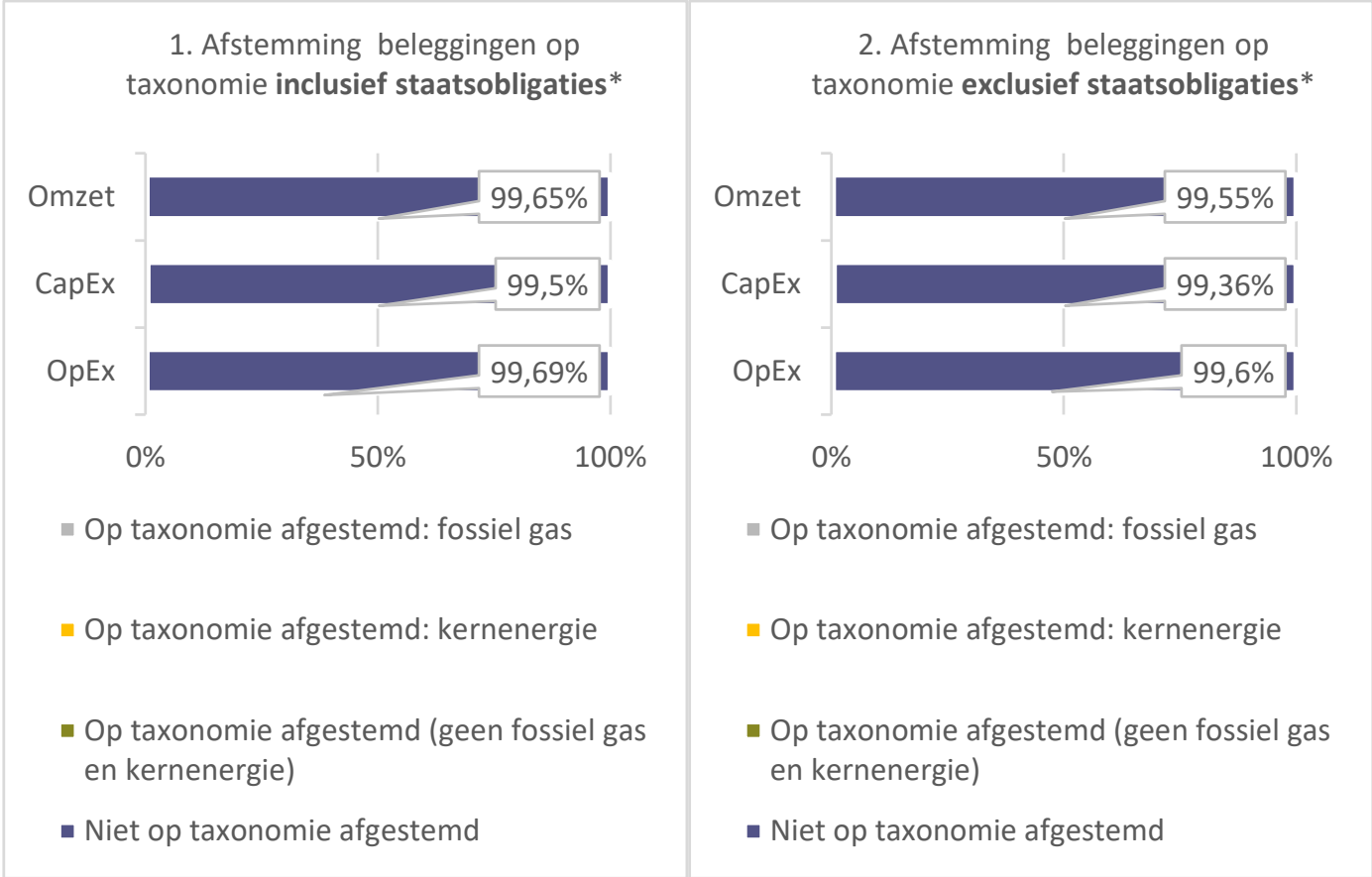
☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 97,82%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	53,7
Fondsen	38,4
Overig	11,6
Alternatieve beleggingen	1,4
Derivaten	-5,1

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.13 SFDR annex IV Kring ESN

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring ES Nederland)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 16,92% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 37,10 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid.

Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbewegingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,61	6,54	6,38
ESG Profiel Benchmark	6,90	6,40	6,19
Exposure naar normschenders (%)	0,11	0,00	0,00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,07	0,00	0,00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,01	0,00	0,00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0.00
Gefinancierde broeikasgasemissie	37,10	44,88	60,34

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

● ... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verbeterd.
- De CO2-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

● Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverschaffing, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 871 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

● **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?**

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGPs). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	4,9	Nederland
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	4,7	Nederland
CBRE Dutch Residential Fund		2,2	Nederland
Stadt Koeln	Overig	1,6	Duitsland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	1,2	Verenigde Staten
Land Rheinland-Pfalz	Overig	1,2	Duitsland
Microsoft Corp	Software & Diensten	1,2	Verenigde Staten
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,0	Verenigde Staten
Stadt Bonn	Overig	0,9	Duitsland
Stadt Leverkusen		0,9	Duitsland
Deutschland i/I Bond .5000% 15/04/2030	Overig	0,9	Duitsland
BNP_ERX_OF20_VM		0,8	Frankrijk
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	0,8	Verenigd Koninkrijk
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,8	Verenigde Staten
Treasury certificates ZC 09/01/2025	Overheden	0,7	België

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

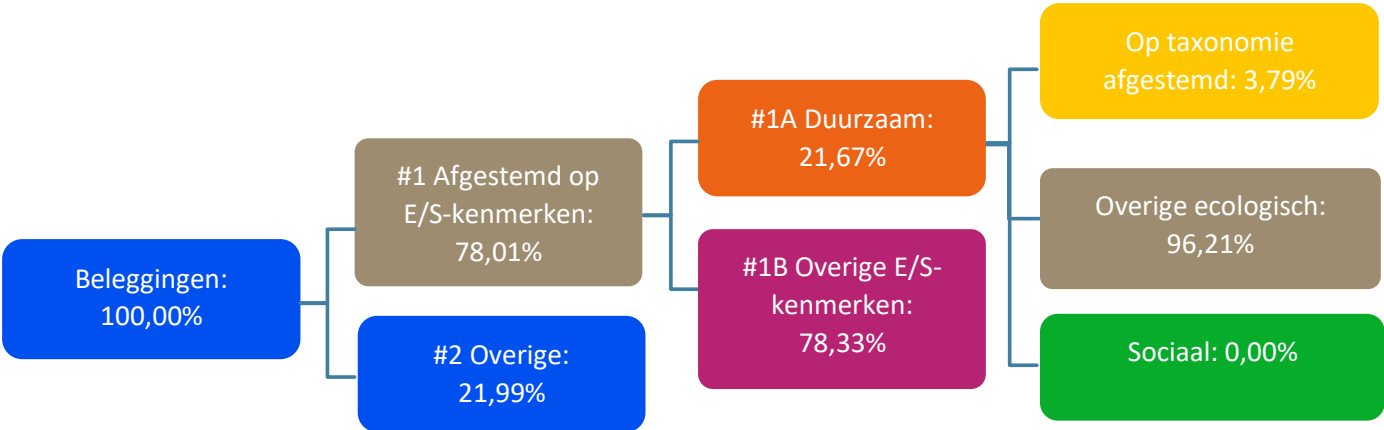

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 16,92% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	24,0
Vastgoedfonds	4,5
Technologie Hardware & Apparatuur	3,2
Banken	2,9
Kapitaalgoederen	2,9
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	2,8
Software & Diensten	2,8
Duurzame consumentengoederen en detailhandel	2,3
Media & Vermaak	2,0
Overig	52,5

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor fossiel gas emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor kernenergie bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 3,79% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 1,52% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,04% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,00% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,04% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,04% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,00% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas☒ In kernenergie

☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

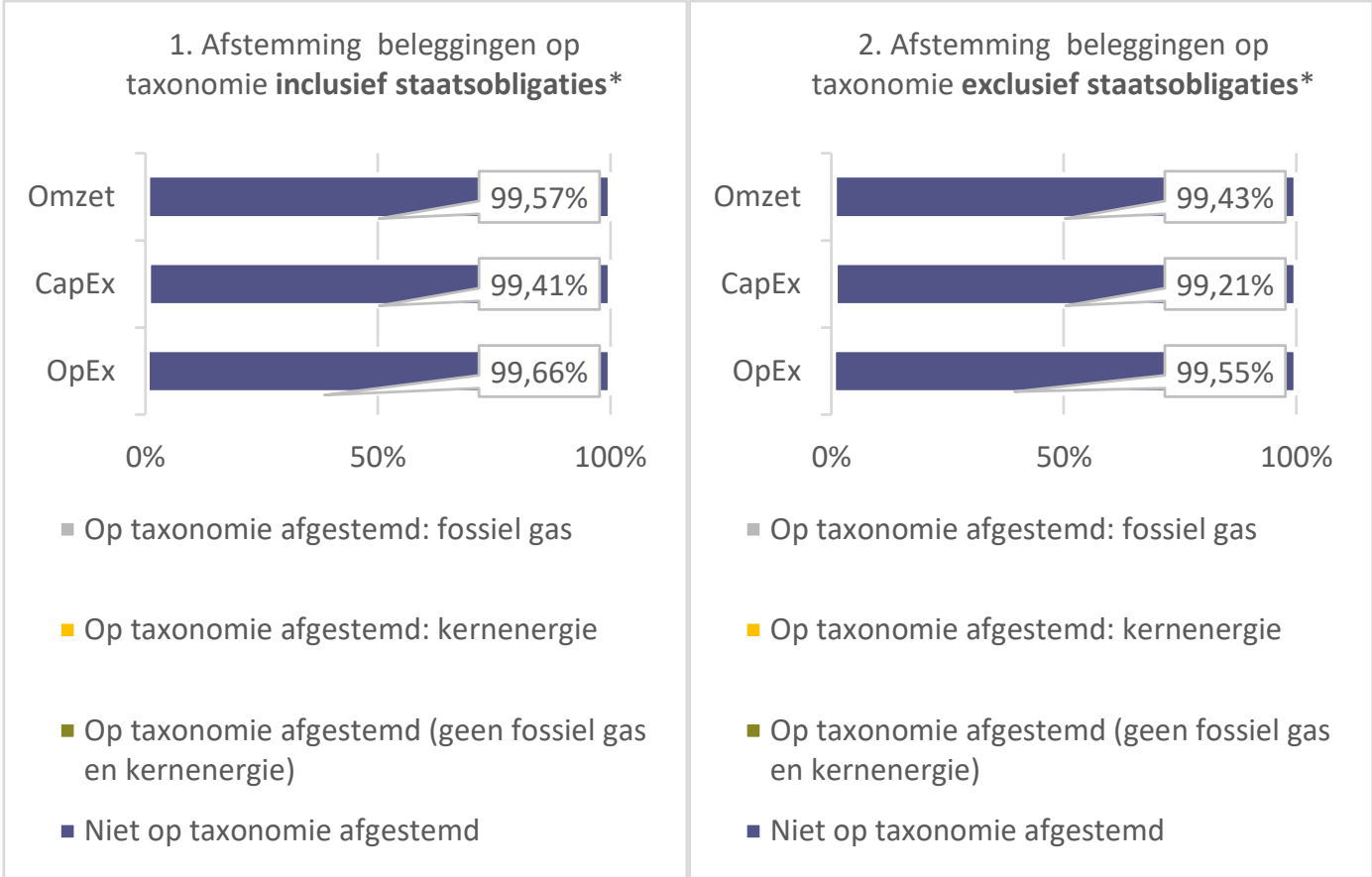
Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

*In deze diagrammen omvat “staatsobligaties” alle blootstellingen aan overheden.

Data over Taxonomy alignment voor green bonds van het Achmea IM universum:
Dit is gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,20%.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van de voorgaande periode is dit percentage gedaald.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 96,21%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	57,1
Overig	44,7
Alternatieve beleggingen	5,1
Derivaten	-6,8

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.14 SFDR annex IV Kring Deutsche Bank NL

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Deutsche Bank)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 30,74% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

De volgende investeringen zijn uitgesloten:

- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
- o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
- o producenten van tabaksproducten;
- o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
- o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 26,38 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid.

Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	7,80	7,74	0.00
ESG Profiel Benchmark	7,56	7,45	0.00
Exposure naar normschenders (%)	0,07	0,00	0.00
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00	0,00	0.00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,12	0,00	0.00
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,13	0,00	0.00
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,00	0,00	0.00
Gefinancierde broeikasgasemissie	26,38	19,41	0.00

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

● ... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verbeterd.
- De CO2-voetafdruk is gestegen.
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

● Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverstopping, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 13269 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregereerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

●

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	6,6	Nederland
Stadt Koeln	Overig	2,2	Duitsland
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	2,1	Verenigde Staten
Land Rheinland-Pfalz	Overig	1,6	Duitsland
Cash bucket EUR	Overig	1,4	Nederland
Stadt Bonn	Overig	1,2	Duitsland
Stadt Leverkusen	Overig	1,2	Duitsland
European Energy Efficiency Fund, Class A Tranche 6	Overig	1,2	Luxemburg
BNP_ERX_OF20_VM	Overig	1,1	Frankrijk
BAR_ERX_OF20_VM	Overig	1,0	Verenigd Koninkrijk
SACHSISCHE AUFBAUBANK - FOERDERBANK	Overig	0,9	Duitsland
Gemeente Amsterdam	Overig	0,8	Nederland
The Dutch State Treasury Agency	Overig	0,7	Nederland
Home Depot Inc	Duurzame consumentengoederen en detailhandel	0,7	Verenigde Staten
ASML Holding NV	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,7	Nederland

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

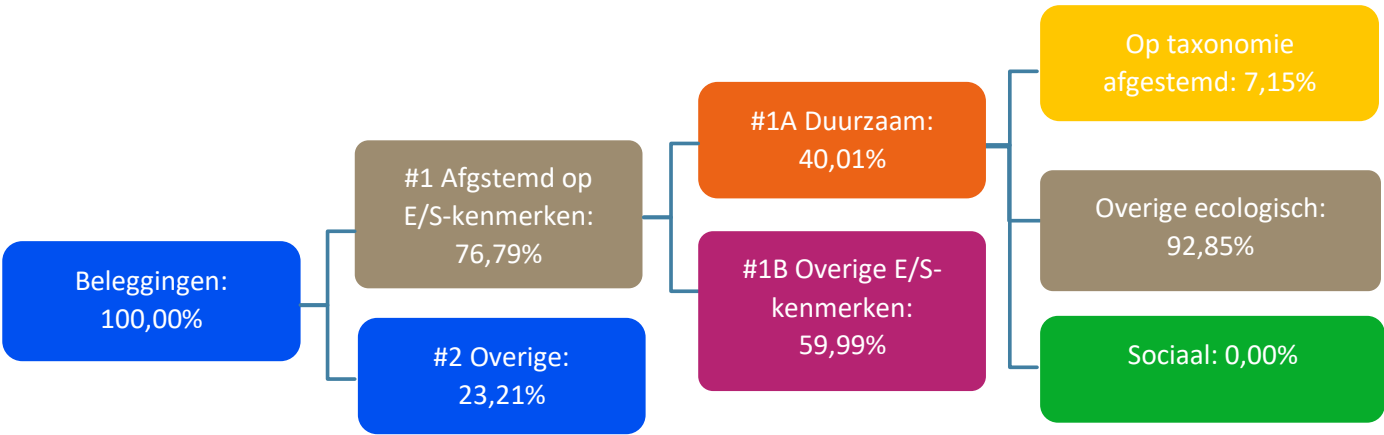

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 30,74% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Financiële instellingen	13,7
Overheden	9,1
Consumentengoederen	4,6
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	4,5
Nutsvoorzieningen	4,3
Financiële diensten	3,9
Industriële bedrijven	3,3
Software & Diensten	3,0
Gezondheidszorg	2,4
Overig	51,2

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

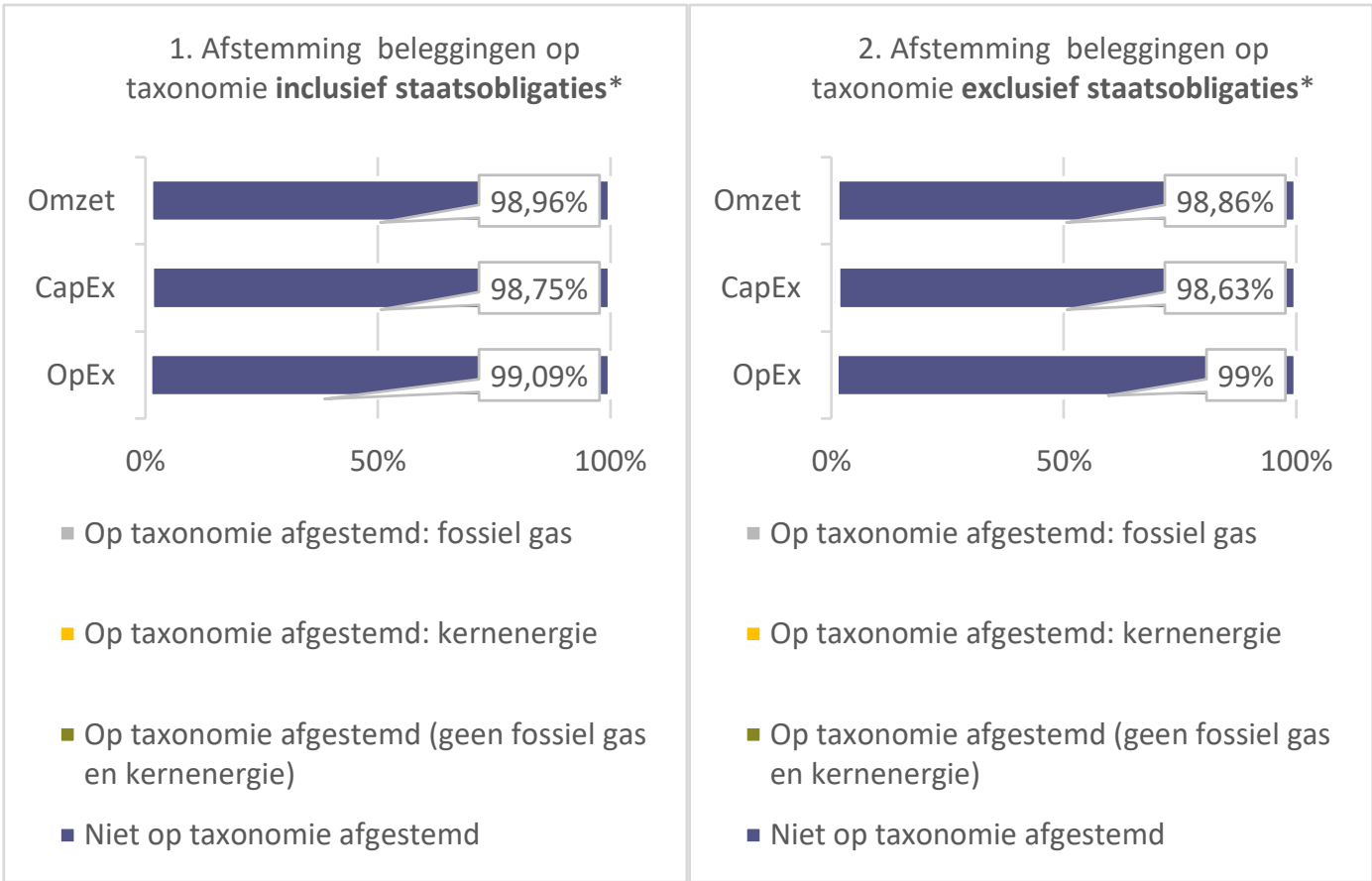
● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas☒ In kernenergie

☐ Nee

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,68%.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

Ten opzichte van de voorgaande periode is dit percentage gedaald.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 92,85%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

 zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	88,9
Overig	15,0
Alternatieve beleggingen	5,0
Derivaten	-8,9

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

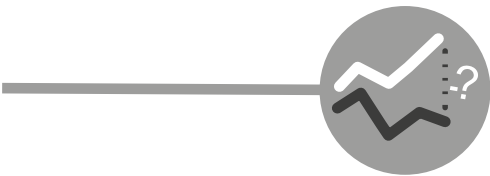
Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Liquiditeiten	88,9
Overig	15,0
Alternatieve beleggingen	5,0
Derivaten	-8,9

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

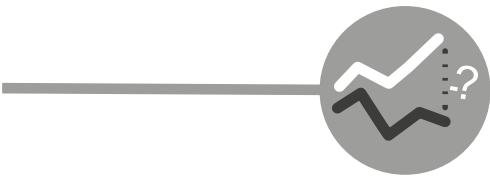
Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

51.15 SFDR annex IV Kring Grolsch

BIJLAGE IV

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Centraal Beheer
APF (Kring Grolsch)

Identificatiecode voor
juridische entiteiten (LEI): 724500SQFNKRQFN4JF97

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaan om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja	Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 16,03% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling ☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark.

CO2-reductie

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF hanteert een CO2-reductiedoelstelling voor de portefeuilles met hoogste blootstelling aan klimaatgerelateerde transitierisico's: aandelen wereld, aandelen opkomende markten en high yield. Daarbij geldt dat de CO2-voetfdruk van deze portefeuilles in 2030 tenminste 50% lager moet zijn dan de CO2-voetafdruk van de generieke benchmark per ultimo 2020. Om dit te realiseren wordt de CO2-voetafdruk van de relevante portefeuilles in één keer met 30% verlaagd en daarna tot 2030 jaarlijks met gemiddeld 7%. De langetermijndoelstelling voor deze portefeuilles is om klimaatneutraal te zijn in 2050.

Uitsluitingsbeleid

- De volgende investeringen zijn uitgesloten:
- o ondernemingen die controversiële wapens produceren;
 - o ondernemingen die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles on Business & Human Rights), zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie;
 - o producenten van tabaksproducten;
 - o ondernemingen die omzet halen uit de winning en/of elektriciteitsopwekking van bepaalde fossiele brandstoffen, zoals kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctische olie en gas;
 - o landenuitsluitingsbeleid en bijbehorende staatsbedrijven.

Zie voor meer details het MVB-beleid van het pensioenfonds.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om deze CO2-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO2-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO2-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Over 2024 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 38,76 tCO2 per miljoen euro belegd vermogen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de reductiedoelstelling die geldt voor de relevante onderliggende mandaten van deze Pensioenregeling.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid. Met het uitsluitingenbeleid streeft de Pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022, 2023 en 2024 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM. De pensioenregeling kan via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat deze beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren, dat mogelijk afwijkt van het uitsluitingsbeleid van het pensioenfonds.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de Pensioenregeling gedurende 2022 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

Indicator	2024	2023	2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,74		
Exposure naar normschenders (%)	0,00		
Exposure naar tabaksproducenten (%)	0,00		
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,00		
Exposure naar hoogrisicolanden en staatsbedrijven (%)	0,00		
Exposure naar bedrijven met omzet naar de meest vervuilende sectoren in de fossiele industrie (%)	0,04		
Gefinancierde broeikasgasemissie	38,76		

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In de afgelopen jaren zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is [ESG Profiel Portfolio,verbeterd, verslechterd].
- De CO2-voetafdruk is [CO2/EVIC,gestegen,gedaald].
- Uitsluitingsbeleid. Sinds 2023 worden ook beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders worden meegenomen. De exposures naar de eigen uitsluitingscriteria zijn beperkt.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Zoals opgenomen in de relevante precontractuele informatieverschaffing, heeft het de pensioenregeling van Centraal Beheer APF geen minimum commitment afgegeven naar duurzame beleggingen. De pensioenregeling van Centraal Beheer APF heeft echter in de gegeven referentieperiode wel degelijk belegd in duurzame beleggingen.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen, green bonds van Achmea IM, hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO2-emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO2-emissie van investeringen in green bonds bedroeg over 2024 1.298 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of bedrijfsobligaties hebben betrekking op:

- Mitigatie van klimaatverandering. Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

- Adaptatie aan klimaatverandering. Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregeerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptatie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF bevat geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

●

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het beoordelingsraamwerk van de ESG-dienstverlener. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Ja. Het pensioenfonds heeft ondernemingen uitgesloten die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights, zoals mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen’ is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling van Centraal Beheer APF houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van Centraal Beheer APF.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema’s en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
BKG-Emissies scope 1	Monitoren en sturen van de Scope 1 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
BKG-Emissies scope 2	Monitoren en sturen van de Scope 2 BKG-emissies in de portefeuille om te voldoen aan de Klimaatdoelen van Parijs en het beperken van 1,5 graden Celsius opwarming in 2050	ESG-integratie (ESG-informatie systematisch en consistent integreren in de beleggingsprocessen. Hieronder vallen het CO2-reductiepad en het inzichtelijk maken van ESG-risico’s. Deze laatste heeft als doel beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen te nemen.)
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de fondsportefeuille door het bepalen van de CO2-voetafdruk van ondernemingen met behulp van de gefinancierde broeikasgasemissie-methode (CO2/EVIC)	ESG-integratie
Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Betrokkenheid bij kolen en teerzanden, schalieolie en -gas, Arctische olie en-gas met een omzetgrens van >5%	Uitsluiten

Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Uitsluiten van normschenders	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.) en Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Betrokkenheid bij landen waarin schendingen plaatsvinden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten en corruptie	Uitsluiten

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	9,0	Nederland
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	3,6	Nederland
Stadt Koeln	Overig	1,2	Duitsland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	1,0	Verenigde Staten
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,8	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	0,8	Verenigde Staten
Cash bucket EUR	Overig	0,8	Nederland
CBRE Dutch Residential Fund	Overig	0,8	Nederland
Stadt Leverkusen	Overig	0,6	Duitsland
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,6	Verenigde Staten
Land Rheinland-Pfalz	Overig	0,6	Duitsland
France (govt of) 2.750% 25/02/2030	Overheden	0,6	Frankrijk
TSMC	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,6	Taiwan
The Dutch State Treasury Agency	Overig	0,6	Nederland
Stadt Bonn	Overig	0,6	Duitsland

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **2024**

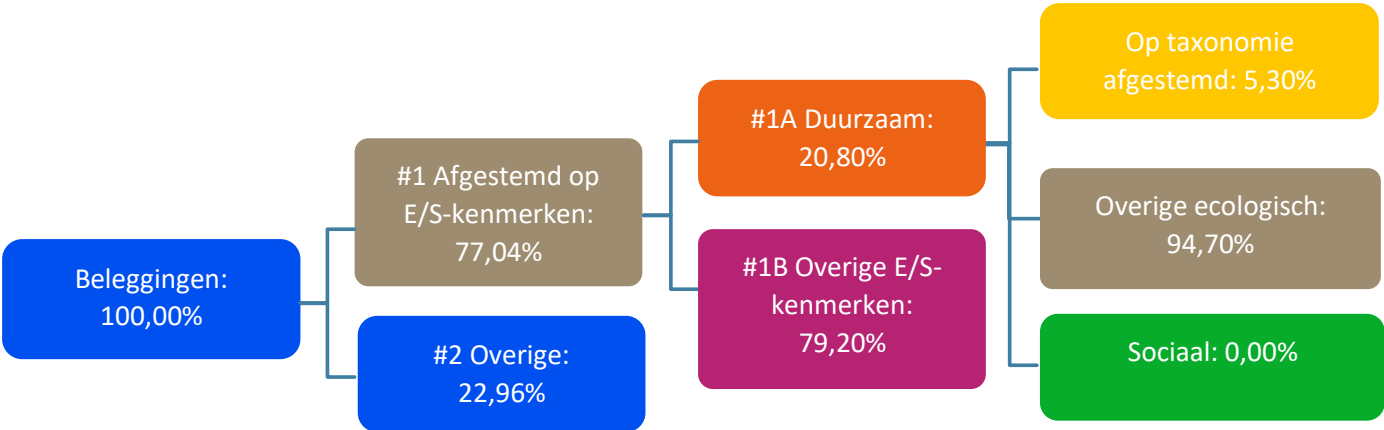

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 16,03% van de totale beleggingsportefeuille.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	28,6
Financiële instellingen	2,9
Supranationalen	2,9
Banken	2,8
Door onderpand gedekt	2,7
Technologie Hardware & Apparatuur	2,6
Kapitaalgoederen	2,4
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	2,3
Software & Diensten	2,2
Overig	50,7

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling was 5,30% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor de green bonds die beoordeeld zijn door de ESG-dienstverlener is het percentage afgestemd op de EU-taxonomie volledig gebaseerd op de doelstelling klimaatmitigatie

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 2,11% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,08% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie
- 0,01% afgestemd op de doelstelling duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 0,08% afgestemd op de doelstelling transitie naar een circulaire economie
- 0,07% afgestemd op de doelstelling preventie en bestrijding verontreiniging
- 0,01% afgestemd op de doelstelling bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen.

De ESG-dienstverlener beoordeelt voor de green bonds in hoeverre deze voldoen aan EU Taxonomie criteria. Voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?**

☒ Ja:

☐ In fossiel gas ☒ In kernenergie

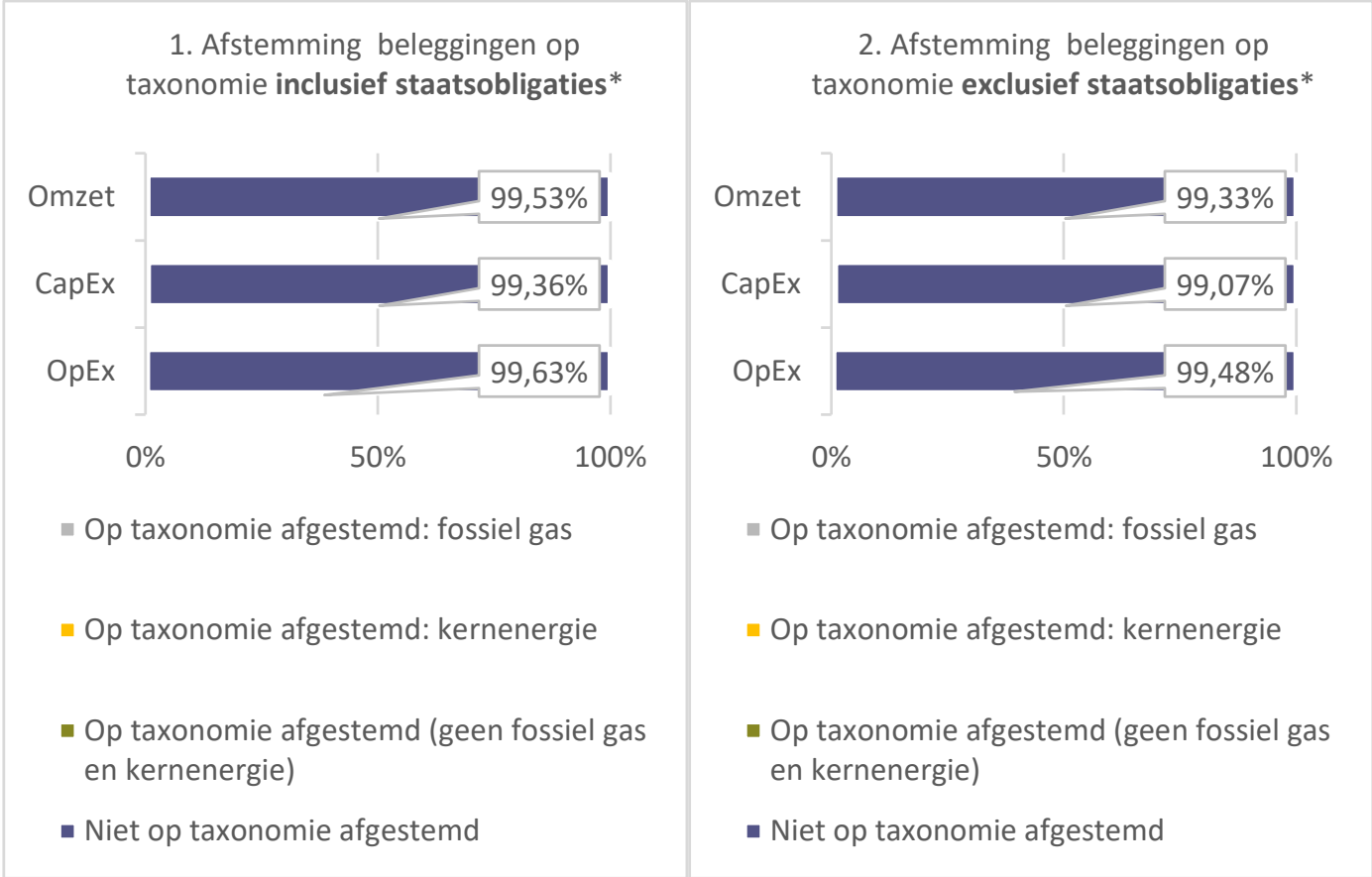
☐ Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

*In deze diagrammen omvat “staatsobligaties” alle blootstellingen aan overheden.

Data over Taxonomy alignment voor green bonds van het Achmea IM universum:
Dit is gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Data over Taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of Opex voor overige duurzame beleggingen:
Dit is afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,24%.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

In de voorgaande periode is nog niet gerapporteerd. Daarom kan hiervoor geen vergelijking gemaakt worden met de vorige periode.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-Taxonomie, was 94,70%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om aandelen en bedrijfsobligaties te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten voor wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO2-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk voor de beoordeling van green bonds neemt, naast EU Taxonomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als ‘duurzame belegging’ conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomie alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in ‘overige’? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder ‘#2 overige’ zijn opgenomen bestaan voor het grootste deel uit beleggingen in beleggingsfondsen. Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder ‘overige’ liquiditeiten opgenomen. Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Een overzicht van alle type beleggingen onder overige is opgenomen in onderstaande tabel.

Type belegging	% van “overige”
Overig	52,2
Liquiditeiten	43,5
Alternatieve beleggingen	1,6
Derivaten	2,7

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Gedurende 2024 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement Het doel van het Normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij Thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar ondernemingen die hun prestaties op bepaalde thema’s op zowel financieel als maatschappelijk gebied kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB documentatie op de website.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

52.

Afkortingen en begrippenlijst

52. Afkortingen en begrippenlijst

Afkortigen en begrippenlijst	
	Omschrijving / toelichting
Aandeel	Een aandeel is een deel van het eigendom van een bedrijf. Door het kopen van een aandeel, krijgt de koper een aantal rechten bij een bedrijf. Hierdoor heeft het aandeel een bepaalde waarde.
Abtn	Afkorting voor Actuariële en Bedrijfstechnische Nota. In deze, door de wet verplicht gestelde nota, wordt het beleid van een kring beschreven op het gebied van financiering, beleggingen, pensioenen en toeslagverlening.
Actuele dekkingsgraad	Zie dekkingsgraad
Alpha	Alpha is het extra rendement van een portefeuille bovenop het rendement van de benchmark. Bij een positieve alpha heeft de portefeuille het beter gedaan dan verwacht.
AFM	Autoriteit Financiële Markten.
AG-Prognosetafels	Prognosetafels geven de gemiddelde waargenomen overlevings- en sterftefrequenties binnen de Nederlandse bevolking weer over een afgelopen vijfjarige periode en projecteren die naar de toekomst op basis van de in de in het verleden waargenomen en naar de toekomst doorgetrokken trends in deze frequenties. Zij worden gebruikt bij het berekenen van pensioenpremies en de waardering van de pensioenverplichtingen. Er zijn voor mannen en vrouwen aparte prognosetafels afgeleid: GBM en GBV.
ALM	Asset Liability Management Analyse van de onderlinge samenhang van pensioenverplichtingen, premiebeleid en beleggingsportefeuille.
Beleggingsfonds	Instelling die geld van derden belegt in aandelen of andere beleggingssoorten.
Beleggingsmix	De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, vastrentende waarden en overige beleggingen. Ook wel beleggingsportefeuille.
Beleidsdekkingsgraad	Sinds 1 januari 2015 zijn pensioenfondsen verplicht om te rekenen met de zogenoemde ‘Beleidsdekkingsgraad’: het gemiddelde van de dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden. Deze dekkingsgraad is minder gevoelig voor plotselinge of tijdelijke bewegingen.
Benchmark	Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van de beleggingsportefeuille worden afgezet (bijvoorbeeld AEX-index, MSCI-index).
Credits	Engelse benaming voor bedrijfsobligaties. Verzamelnaam voor vastrentende beleggingen die uitgegeven worden door bedrijven met uiteenlopende kredietwaardigheid (ratings).

Afkortingen en begrippenlijst	
	Omschrijving / toelichting
Deelnemer	De persoon die conform het bepaalde in het Pensioenreglement tot het deelnemerschap is toegelaten en pensioenaanspraken jegens het fonds verwerft.
Dekkingsgraad	De dekkingsgraad laat zien of wij financieel gezond zijn. Is de dekkingsgraad 100%, dan hebben wij precies genoeg geld om de huidige en toekomstige pensioenen zonder verhoging voor inflatie uit te betalen. De dekkingsgraad is de procentuele verhouding tussen de bezittingen, verlaagd met overige schulden en de voorziening pensioenverplichtingen.
Derivaten	Van effecten afgeleide financiële instrumenten (beleggingsproducten), waarvan de waarde afhankelijk is van de waarde van andere meer onderliggende variabelen als valuta, effecten en rentes. Voorbeelden zijn futures en swaps.
DNB	De Nederlandsche Bank.
BO	Belanghebbendenorgaan. Een belanghebbendenorgaan als bedoeld in artikel 115b, lid 1 van de Pensioenwet voor een eigen kring. Dit is het medezeggenschapsorgaan per kring.
Eigen kring	Een kring waarin één pensioenregeling op basis van één Uitvoeringsovereenkomst of Uitvoeringsreglement wordt uitgevoerd.
Eigen vermogen	Buffer om mogelijke waardedalingen van de in de kring aanwezige middelen op te vangen. Iedere kring is verplicht om te beschikken over een voldoende grote buffer.
EPAK	De afkorting voor het Wtp project van Centraal Beheer APF, namelijk Expeditie Pensioen AKkoord
Ervaringssterfte	Omdat aangenomen wordt dat de werkende bevolking gezonder is dan de niet werkende bevolking wordt op basis van ervaringscijfers op de sterftekansen zoals ontleend aan de prognosetafel een leeftijdsafhankelijke afslag toegepast. Door rekening te houden met deze ervaringssterfte hoeven geen leeftijdscorrecties te worden toegepast.
Feitelijke premie	De feitelijke premie is de premie zoals deze daadwerkelijk wordt geheven in het boekjaar.
Franchise	Het deel van het salaris dat niet wordt meegenomen bij het berekenen van de pensioengrondslag.
Futures	Termijncontract, waarin toekomstige aankoop en verkoop van financiële waarden zijn vastgelegd. Futures worden gebruikt om beleggingsrisico's af te dekken, maar ook voor de uitvoering van tactische asset allocatie.
Gedempte kostendekkende premie	De gedempte premie wordt berekend door de rente of het rendement te baseren op een voortschrijdend gemiddelde uit het verleden of het rendement op een verwachting voor de toekomst.
Gewezen deelnemer	De voormalige deelnemer die geen pensioen meer verwerft in deze pensioenregeling en die een pensioenaanspraak heeft behouden bij het fonds. In het pensioenreglement is opgenomen wanneer de deelname eindigt.

Afkortigen en begrippenlijst	
	Omschrijving / toelichting
Grondstoffen	Grondstoffen en goederen waarvan de prijs in hoge mate wordt bepaald door de actuele vraag en aanbod. Voorbeelden zijn olie, graan en metalen.
Haalbaarheidstoets	De haalbaarheidstoets heeft ten doel om inzicht te het verschaffen in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Een fonds voert periodiek een haalbaarheidstoets uit die op basis van een stochastische analyse inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Bij deze toets worden het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in een slechtweerscenario berekend en wordt getoetst of deze uitkomsten liggen binnen de grenzen van de voor de kring bepaalde normeringen. In de haalbaarheidstoets wordt expliciet aandacht besteed aan verwachtingen en risico's. De haalbaarheidstoets omvat 60 prognosejaren, gerekend vanaf de rapportagedatum en werkt met voorgeschreven scenariosets.
Herstelplan	In het geval dat de dekkingsgraad van een kring lager is dan de vereiste dekkingsgraad dient de kring een herstelplan op te stellen. In dit plan zijn maatregelen opgenomen waardoor de kring binnen de wettelijke kaders kan herstellen.
High yield	Obligaties met een kredietwaardigheid lager dan BBB.
(Resultaat op) Kanssystemen	Bij de vaststelling van de verplichtingen (en premies) wordt rekening gehouden met toekomstige verwachtingen (kansen). Dit betreft onder andere de sterfte kansen, arbeidsongeschiktheidskansen etc. Doordat de werkelijkheid hiervan afwijkt ontstaan resultaten. Dit wordt het resultaat op kanssystemen genoemd.
Kostendekkende premie	De kostendekkende premie bestaat uit de actuarieel benodigde premie voor de pensioenverplichtingen, een opslag die nodig is voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen, een opslag voor uitvoeringskosten van de kring en de premie die actuarieel benodigd is voor de voorwaardelijke onderdelen van de regeling.
(Standaard) kring	Een gespecificeerde verzameling van pensioenregelingen die wordt uitgevoerd door het fonds waarvoor een afgescheiden vermogen wordt aangehouden.
Kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan	Het orgaan van de Stichting als bedoeld in artikel 17A van de Statuten. Samen met de vertegenwoordigers vanuit de standaardkring(en) en de eigen kring(en) is er een kringoverstijgend medezeggenschapsorgaan (KOM). Het belanghebbendenorgaan zorgt voor de belangen van werkgevers, werknemers en gepensioneerden uit de kring.
Middelloon (regeling)	Het middelloon is de hoogte van het gemiddelde salaris gedurende de hele loopbaan. Bij de middelloonregeling hangt het uiteindelijke pensioen af van het aantal jaren dat een deelnemer bij de werkgever in dienst is geweest en het salarisverloop tijdens deze werkzame periode. Het op te bouwen pensioen is bij deze regeling een gewogen gemiddelde van alle pensioengrondslagen over de gehele periode van deelname aan de regeling.
Minimaal vereiste dekkingsgraad / Minimaal Vereist Eigen Vermogen	Naast de vereiste dekkingsgraad wordt ook een minimaal vereiste dekkingsgraad (MVEV) berekend. Ligt de beleidsdekkingsgraad onder de minimaal vereiste dekkingsgraad dan is sprake van een dekkingstekort. Als deze situatie zich onafgebroken gedurende 5 jaren voordoet dan dient het fonds binnen zes maanden maatregelen te nemen waardoor het in een keer aan het MVEV voldoet.

Afkortigen en begrippenlijst	
	Omschrijving / toelichting
Obligatie	Een obligatie is een bewijs van deelname in het kapitaal van een bedrijf of de overheid. Het is een schuldbewijs tegen een (meestal) vaste rente. Het is mogelijk om in obligaties te handelen, dit gebeurt op de effectenbeurs.
Opkomende markten	Markten die eerder achterbleven bij de economische ontwikkeling, maar waarvan de vooruitzichten nu goed zijn. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om markten in Midden- en Zuid-Amerika, Midden- en Oost-Europa, het Verre Oosten en Zuid-Afrika.
Pensioengerechtigde	De persoon voor wie het pensioen is ingegaan.
Pensioengrondslag	Het gedeelte van het salaris dat de grondslag vormt voor de pensioenopbouw van een deelnemer. De pensioengrondslag wordt berekend door het pensioengevend jaarsalaris te verminderen met de franchise.
Pensioenreglement	De door het fonds opgestelde regeling met betrekking tot de verhouding tussen Centraal Beheer APF en deelnemer.
Raad van toezicht	In het kader van de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur is voor het intern toezichthoudend orgaan gekozen worden voor een raad van toezicht die het functioneren van het bestuur toetst en jaarlijks daarover aan het bestuur rapporteert.
Reële dekkingsgraad	In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat de kring volledige toeslag kan verlenen op basis van de (verwachte) prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in: - Toeslag kan verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%. - Toeslagverlening is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen verlenen.
Renterisico	Renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de waarde van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente.
(Rente)swap	Ruil van rendement op een vastgestelde lange rente tegen een variabele korte rente gedurende een vastgestelde looptijd.
Rentetermijnstructuur (RTS)	Maandelijks door DNB gepubliceerde marktrente met een looptijd van 1 tot 60 jaar, waarmee de toekomstige kasstromen van de pensioenverplichtingen worden verdisconteerd.
Samengevoegd belanghebbendenorgaan	Een samengevoegd belanghebbendenorgaan als bedoeld in artikel 115b, lid 1 van de Pensioenwet voor de standaardkringen. Dit is het medezeggenschapsorgaan voor de standaardkringen.

Afkortigen en begrippenlijst	
	Omschrijving / toelichting
Staatsobligaties	Een staatsobligatie is een obligatie aangegaan door een overheid.
Technische voorziening	Technische voorzieningen worden gevormd om alle uit de pensioenregeling of andere overeenkomsten voortvloeiende pensioenverplichtingen te kunnen nakomen.
Toeslagverlening (indexatie)	Om de koopkracht van pensioenen niet achteruit te laten gaan, kunnen pensioenen worden aangepast. Toeslagverlening is een verhoging van een Pensioenaanspraak of een Pensioenrecht.
Ultimate Forward Rate (UFR)	De UFR is een risicovrije rekenrente voor langjarige contracten, waarin wegens de lange looptijd onvoldoende handel plaatsvindt. Bij looptijden langer dan 20 jaar wordt de langstertermijnrente vastgesteld richting een convergentiepunt.
Uitvoeringsovereenkomst	De overeenkomst tussen een werkgever en het fonds over de uitvoering van een of meer pensioenovereenkomsten.
Vastgoed	Wij spreken van een directe vastgoed belegging als er daadwerkelijk in een gebouw of grond wordt belegd.
Vereist Eigen Vermogen / Vereiste dekkingsgraad	Om een voldoende mate van zekerheid te hebben dat pensioenverplichtingen kunnen worden nagekomen wordt door DNB een Vereist eigen vermogen (VEV) vastgesteld. De hoogte van het vereist eigen vermogen is grotendeels afhankelijk van de mate waarin een pensioenfonds risico's loopt. Ligt de beleidsdekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad dan is sprake van een reservetekort en dient het fonds een herstelplan in te dienen bij DNB. Het vermogen dat nodig is om te bewerkstelligen dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat de kring binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen. Het wordt berekend conform de daarvoor geldende wettelijke regels.
Waardeoverdracht(en)	Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van het opgebouwde pensioenrecht.

53.

Nevenfuncties

53. Nevenfuncties

Nevenfuncties bestuur per 31 december 2024

Nevenfuncties bestuur		
	Titel nevenfunctie, naam organisatie	Bezoldigd ja/nee
Drs. J. Bouma	Directeur en aandeelhouder, ParBee BV	Nee
	Lid commissie public affairs, Pensioenfederatie	Nee
Drs. H.A. Kempen	Eigenaar, Kempen Management & Consultancy	Nee
	Adviseur beleggingsriskmanagement, Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Particuliere Beveiliging	Ja
	Lid bestuur, Stichting Oak Pensioenfondsv	Ja
	Lid bestuur, Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Betonproductenindustrie	Ja
Drs. A.B. Peters – Derksen AAG	Directeur en aandeelhouder, DFAP BV	Ja
	Lid raad van toezicht, Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvan Waterbouw	Ja
	Lid bestuur, Stichting Pensioenfondsvan SABIC	Ja
Drs. L.J. van der Put RBA	Lid bestuur, Stichting Pensioenfondsvan PostNL	Ja
	Adviseur beleidsadviescommissie Balansbeheer en Beleggingen, Stichting Pensioenfondsvan Huisartsen	Ja
	Lid bestuur, Stichting Algemeen Pensioenfondsvan KLM	Ja
	Voorzitter bestuur, Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO)	Nee
	Adviseur monitoringscommissie, Code Pensioenfondsvan	Nee

Nevenfuncties raad van toezicht per 31 december 2024

Nevenfuncties RvT		
	Titel nevenfunctie, naam organisatie	Bezoldigd ja/nee
Mr. drs. S.B.P. Smit-Bos CPE	DGA, SSB management & holding B.V.	Ja
	DGA, GPSS B.V.	Nee
	Lid raad van advies, CPE-programma Erasmus Universiteit Rotterdam	Nee
	Lid bestuur, Stichting Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel	Ja
	Lid cliëntenraad, Tergooi MC	Nee
	Voorzitter raad van toezicht, Bpf Schilders	Ja
Drs. L.M.T. van Velden	Voorzitter directie, Nederlandse Waterschapsbank N.V.	Ja
	Board member, Impact Economy Foundation	Nee
	Lid supervisory board, Pharm Access Foundation	Nee
	President, European Association of Public Banks	Nee
Drs. A.J.M. van Amerongen AAG CPV	Lid bestuur, Pensioenfonds voor het Slagersbedrijf	Ja
	Lid bestuur, ABN AMRO pensioenfonds	Ja
	Sleutelfunctiehouder risicobeheer, Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten	Ja
	Lid auditcommissie, Stichting Pensioenfonds Voor Huisartsen	Ja
	Voorzitter raad van toezicht, Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen	Ja

Bestuursverslag

Jaarrekening 2024

Overige gegevens

Bijlagen

